

ཕལ་མཆོག་ཏུ་རྟེན་པའི་ཐུགས་ཀྱི་འཕྲིན་ལྷན་གྱི་གསུང་འབྲེམ།

ཡུ་ཁེ་ལ།

མི་རིགས་དབེ་སྐྱོན་ཁང་།

ལམ་ཁམས་དབང་བྱེད་དཀར་མེད་ལྷོ་བཟང་འབྲིན་ལས་མཆོག

དཀར་ཆག

- རྗེ་བཙུན་དྲུང་དཀར་སྒོ་བཟང་འཕྲིན་ལས་དཔལ་བཟང་པོ་
 མཆོག་གི་མཛད་པ་རྗེས་སུ་དྲན་པའི་ལྷག་བསམ་པད་
 དཀར་ཆག་པོ། སངས་རྒྱལ་རིན་ཆེན་དང་འབྲུག་གི་(1)
- པོད་གནའ་རབས་ཀྱི་རིག་གནས་དང་། ཆོས་ལུགས། མི་རིགས་བཅས་
 གྱི་འབྲུང་ཁུངས་སྐོར་གླེང་བ། (1)
- སེམས་གཙུག་པོ་འཕྲུལ་ཆེན་ཉིད་རིག་པའི་ནང་དངོས་གཙུག་པོ་
 འདྲེས་ནས་ཡོད་པ། (21)
- ཆོས་དང་འཇིག་རྟེན་གཉིས་མཐུན་དང་མི་མཐུན་སྐོར་ལས་འཕྲོས་
 པའི་གཏམ་གླེང་། (29)
- པོད་རིག་པའི་ཞིབ་འཇུག་ཐོག་གི་གནད་དོན་འགའ་ཞིག་གླེང་བ། (42)
- སྔ་བྲང་པོ་ཉ་ལ། (71)
- གནའ་རབས་པོད་ཀྱི་འཇལ་གཤོར་འདེགས་གསུམ་གྱི་ཚད་གཞི་འཕེལ་
 རྒྱས་དང་འབྲུར་སྒོག་ལྷུང་ཚུལ་སྐོར་གླེང་བ། (80)
- གནའ་རིན་ཆེན་པོ་དཔལ་ལྷན་ས་རྒྱའི་བྱུང་བ་རགས་བསྟུས། (97)
- སྔོང་བཙན་ལྷ་པོའི་ལེགས་མཛད་ཀྱི་བྱུང་བ་མདོ་ཙམ་བརྗོད་པ། ... (104)
- མཁན་སྔོང་གཉིས་ཀྱི་མཛད་རྗེས་མདོར་བསྟུས། (150)
- པོད་ཀྱི་རིག་གནས་ལ་ཞིབ་འཇུག་ཅུང་ཟད་བྱས་པའི་ཚུང་ཆོར། (165)
- འཛམ་གླིང་ཐོག་དཀོན་པའི་བབས་རྒྱང་མཁས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་དོ་མཆར་

- ཆེ་བའི་བྱད་ཆོས་ལ་དབྱད་པ། (187)
- ཁོད་ཀྱི་བཟོ་ཆ་ལ་སྒྲ་ཆོགས། (195)
- ཁོད་ཀྱི་དཔོན་པ་ཁག་གི་དཔལ་འབྱོར་གནས་ཚུལ་ལ་དབྱད་པ། (209)
- ཁོད་ཀྱི་བཀའ་བཞུགས་ཀྱི་འཛིན་ཁེང་བཅས་ལམ་ལུགས་ཀྱི་འཕེལ་འགྱུར་
དང་སྐད་མཉམ་གྱི་ལས་དོན་སྐྱོར་གྱིང་བ། (220)
- ཀའན་སྟོ་ཤིས་ཆང་སྐར་གསར་དཔོན་གྱི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་
ཆོས་ལུན་ལ་སྤུལ་བའི་དོགས་གཙང་སྐྱོར། (246)
- དབུ་མའི་སྐར་གྱི་དོགས་གཙང་སྒྲ་ཆོགས། (259)
- ཐུགས་ཀྱི་དོགས་གཙང་འཕྲོས། (273)
- བཟུན་པ་མཉམ་གྱི་དར་གྱི་ལོ་ཆོགས་ལ་དབྱད་པ། (280)
- ནང་བཟུན་ཤེས་རིག་སྐྱོར་གྱི་དྲི་བ་དྲིས་ལན། (289)
- ཁོད་ཀྱི་གསེབ་རིག་པའི་གཞུང་ནས་བཤད་པའི་སེམས་ཁམས་ཆགས་ཚུལ་
སྐྱོར་ལ་ཁེབ་དབྱད་བྱས་པའི་གྱིང་མོལ། (336)
- ཁོད་ཀྱི་གསེབ་རིག་སེམས་ཁམས་རིག་པ། (343)
- སེམས་དང་། ལུས་པོ། སྐད་པ་གསུམ་བར་གྱི་འབྲེལ་བའི་སྐྱོར་ལས་
འཕྲོས་པའི་གྱིང་མོལ། (361)

བོད་གནའ་རབས་ཀྱི་རིག་གནས་དང་།
 ཆོས་ལུགས། མི་རིགས་བཅས་ཀྱི་
 འབྱུང་ཁུངས་སྐོར་མཐུན་པ།

ཕ་ཁས་མཛེས་ལྷན་པའི་ཉང་ཁུང་དབྱེ་གི་དབྱེ་བྱིད་ཡང་དག་པའི་
 འོག་དང་། ཉང་གི་སྐབས་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆར་འཛུམས་ཤྱོད་ཆོགས་ཐེངས་
 གསུམ་པའི་ལམ་སྟོན་འོག་མི་རིགས་ཁག་གི་རིག་གནས་དང་། ཆོས་ལུགས་ལོ་
 ཟུག་བཅས་ལ་ཞིབ་འཇུག་བཞག་དཔྱད་བྱེད་པའི་ཆོན་པ་དང་། ཆོགས་པ་མང་
 བོ་ཆར་བྱལ་གྱི་ཐུག་ཅ་རྒྱས་པ་ལྟར་གོང་འཕེལ་འགྲོ་བ་དང་དུས་མཚུངས་བོད་
 ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་རིག་པའི་ཆེད་ལས་ཕ་ཁས་པ་མང་པོས་རང་རང་སོ་སོའི་དཔྱད་སྟེན་ལ་
 གསལ་པོར་མཆོན་པའི་ཚཱ་ཡིག་གཅིག་མཇུག་གཉིས་མཐུད་དུ་སྒྲེལ་བཞིན་
 ཡོད་པ་དང་། ཆེད་དོན་གྲོས་བསྟར་ཆོགས་འདུ་བསྐོར་ཆོགས་གནང་བ་
 སྐགས་བརྒྱད་ནས་རྒྱུ་ཆའི་སྟོག་པ་པོ་དང་། ཞིབ་འཇུག་པ་ནམས་ལ་མཐོང་རྒྱ་
 ཆེ་བའི་མིག་གསུང་པ་རྟེན་པ་དང་སྟོ་སྟེད་གསུང་པ་ཐོབ་ཡོད་པ་འདི་ནི་དེང་
 རབས་ཅན་བཞིའི་འཇུགས་སྟུན་དང་། མི་རིགས་ཁག་གི་མ་འོངས་པའི་མདུན་
 ལམ་ཐད་ལ་དོན་སྦྱོར་ཆེན་པོ་ཡོད་པའི་བྱ་བ་ཞིག་རེད། དེར་བརྟེན་རང་ཉིད་
 ཀྱིས་ལོ་ཤས་རིང་སྟོབ་བྲིད་གྱི་ལས་འགན་འཁུར་བའི་ཞར་ཞོར་དུ་བོད་ཀྱི་རིག་
 གནས་དང་། ཆོས་ལུགས། མི་རིགས་བཅས་ཀྱི་འབྱུང་ཁུངས་སྐོར་ལ་ཞིབ་
 འཇུག་བཞག་དཔྱད་ཐོན་བྱ་བས་པའི་ཤེས་ཆར་འགའ་ཞིག་དཔྱད་གཞིའི་རྒྱལ་

དེ་འདྲི་བཅས་པ་མ་དུང་པར་འཆལ།

དང་པོ། བོད་ཀྱི་རིག་གནས་འཕེལ་བྱས་ཀྱི་འགྲེལ་བཤེས་ཀྱི་རྒྱ་
ལྡན་པ་དང་། རིག་གནས་དང་ཚུལ་ལྡན་གཉིས་དབར་འབྲེལ་
བ་རྒྱ་ལྡན་ཡོད་པ་འདྲི་རྒྱུ་།

གནད་དོན་འདི་ལྟེ་ཐད་མཁས་དབང་མང་པོ་ཞིག་གི་བཞེད་པ་མི་འདྲ་བ་
ཡོད། འགའ་ཞིག་གིས་སངས་རྒྱུ་ཚུལ་ལྡན་པ་བོད་དུ་དར་སྤེལ་བྱུང་བ་ནས་
བོད་ཀྱི་རིག་གནས་འཕེལ་བྱས་ཀྱི་འགྲེལ་བཤེས་མང་ཚུགས་པ་ཡིན་པས་བོད་ཀྱི་རིག་
གནས་དང་སངས་རྒྱུ་ཚུལ་ལྡན་གཉིས་བྲལ་ཐབས་མེད་པའི་འབྲེལ་བ་དམ་
པོ་ཡོད་པར་བཞེད། ཡང་འགའ་ཞིག་གིས་དུས་རབས་བདུན་པའི་འགྲོ་མཇུག་
རྒྱལ་རབས་དང་བོད་གཉིས་བར་ཆབ་སྲིད་དང་གཞིན་བཞེས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་བྱུང་
བ་ནས་བོད་ལ་རིག་གནས་དར་བའི་འགྲོ་མཇུག་པ་དང་། དེའི་ཁྱོད་དུ་བོད་ལ་
རིག་གནས་མེད་པ་དང་བྲིམས་ལྡན་མེད་པའི་ཤེས་ཚོར་སྤྱོད་དུས་སྐབས་ཡིན་
པས། རྒྱ་བོད་མི་རིགས་གཉིས་ཀྱི་རིག་གནས་འཕེལ་བ་ནི་འབྱུང་ཁྱད་སྤྲུལ་གྱི་མཆོ་
དང་། དེ་ལས་བྱུང་བའི་རྒྱ་སྤྱོད་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཡོད་པར་གསུངས་པ་མོགས་
བཞེད་པ་མི་འདྲ་བ་སྒྲུབ་ཀྱི་ལུགས་ཤིང་། རང་ཉིད་ཀྱིས་དབུད་ན་གོང་གི་བཞེད་
ཚུལ་དེ་གཉིས་ནི་རྒྱ་སྤྱོད་ཀྱི་ལྡན་ཚུལ་མཆོན་ཅན་ཞིག་ལས་གནའ་རབས་
བོད་ཀྱི་མོ་རྒྱུས་ཀྱི་པོ་དང་པོ་ཡོད་གནས་ཚུལ་དང་དེ་ཅན་འཆམ་པ་ཞིག་མ་
རེད་སྟེ། ད་ཡོད་བོད་ཀྱི་མོ་རྒྱུས་དབུད་གཞི་ལྡན་རིགས་ཁག་དང་།
གནའ་རབས་བོད་ཀྱི་མོ་རྒྱུས་ལྡན་རིགས་ཁོ་བོས་མཐོང་ཚུང་བ་འགར་ཞིབ་དུ་
བཟག་སྐབས་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་ནི་བོད་ལ་སངས་རྒྱུ་ཚུལ་ལྡན་པ་དར་གོང་
སྤྱོད་མེད་ཚུན་ཀྱི་མོ་བཟུང་བའི་ལུགས་ཀྱི་དུས་ནས་བོད་ལ་རིག་གནས་ཡོད་པ་མ་

ཟད། འགའ་ཞིག་ནི་རིག་གནས་ཀྱི་ཚད་ཅུང་མཐོ་ཞིང་ཚན་རིག་དང་ཉ་ཅང་
 ཉེ་པོ་ཡོད་པ་དེ་འདྲ་ཞིག་ཟེད། དཔེར་ན། སྤྱི་ལོ་འོ་གང་གི་ལོ་བརྒྱ་ཐག་གཉིས་
 ཡས་མས་ཀྱི་དུས་སུ (རང་རྒུལ་གྱི་ཉན་ལུབ་མའི་རྒུལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཉན་ལུ་
 རིས་དང་དུས་མཚུངས་) བོད་ཀྱི་རྒུལ་པོ་དང་པོ་གཉེན་ཁྲི་བཅན་པོ་བྱུང་ཞིང་།
 ཁོང་གིས་མྱོད་དབང་འཛིན་སྐབས་པོན་ཤེས་པ་ཅན་བཅུ་གཉིས་ཞེས་བྱ་བ་ཞིག་
 ཡོད་པ་དང་། དེའི་ནང་གསེས་སྐར་ཤེས་མཁན་ཞེས་པ་དེ་ནི་གནམ་གྱི་ཉི་
 ཟེ་སྐར་གསུམ་གྱི་འགྲོད་ཚུལ་ངེས་པ་ཅན་ལ་བརྟེན་ནས་ས་མཆིང་དུ་དུས་བཞིའི་
 འཕྲུར་ཕྱོག་རིམ་འདྲ་ཡོང་བ་དང་། དེའི་ཆོས་ཉིད་དང་བསྟུན་ནས་ཞིང་འཕྲོག་
 བོན་སྤྱིད་ཀྱི་ལས་ཀ་བཞོད་སྤྱིག་ཕྱེད་པ་ལ་མཁས་པའི་པོན་པོ་ཡིན་པ་དང་།
 ཁོང་ཆོས་སྐར་མའི་གཞུགས་དབྱིབས་མི་འདྲ་བའི་བྱད་ཆོས་གཞིར་བཟུང་ནས་
 རྒྱ་སྐར་ཉེར་བདུན་སོ་སོར་མིང་དེ་བཏགས་ཡོད་པ་སྟེ། སྐར་མ་བྲ་ཉེ་ཞེས་པ་ནི་
 གནའ་རབས་པོན་གྱི་སྐར་མའི་མིང་ད་ལྟ་འང་རང་སོར་གནས་པ་དང་། སྤྱིན་
 དུག་ལ་ཉ་དུག་ སྐར་མ་ལ་པི་རྩ། མགོ་ལ་སྤྲལ་པོ། ལག་ནི་གནའ་རབས་ཀྱི་
 མིང་། རྒུལ་ལ་རྒུལ་སྒྲད། སྐག་ལ་ཡ། མཚུལ་རྟ་ཆེན། གེ་ལ་རྟ་རྒྱུང་། དཔོ་
 ལ་ཤ། མེ་བཞི་ལ་བྱ་མ། བྱ་པ་ལ་བྱ་ཕུ། ས་རི་ལ་གནམ་གོང་། ས་ག་ལ་ནམ་
 འོག་ ལྷ་མཆོམས་ལ་ལག་སོར། རྩོན་ལ་ལྷུ། རྩུབས་ལ་སོག་པ། རྩ་རྩོད་ལ་
 བྲེ། རྩ་རྩོད་ལ་ལུལ། སྒོ་བཞིན་ལ་བྱ་སྒོ། བྱི་བཞིན་ལ་བྱ་གཞུག་ མོན་གྱི་ལ་
 རྩོག་རྩོད། མོན་བྱ་ལ་རྩོག་སྒྲད། རྩམས་རྩོད་ལ་བྱ་མཚུ། རྩམས་སྒྲད་ལ་ཟེུ།
 བམ་བྱ་ལ་ཤེ་ས། བ་སྐར་ལ་དབྱུག་པ་བཅས་བྱ་བ་ཡིན་ཞིང་། དེར་གྱི་ཆར་
 ཡང་ཞིང་འཕྲོག་ཁྲུལ་དུ་གན་རབས་ནམས་ཀྱིས་སྐར་མའི་མིང་དེ་ལྟར་འཛོད་
 སྤྱིལ་ཡོད་པ་མ་ཟད། སྤྱིལ་པོའི་ཆར་བཟག་པ་ཞེས་པ་བོད་ཟླ་ལ་པའི་ནང་སྐར་
 མ་སྤྲལ་པོ་ (མགོ་) ཤར་བའི་རྩེས་ཀྱི་ཞག་ཉི་ཤུའི་ནང་ཆར་བབས་དང་མ་བབས་
 ལ་བརྟེན་ནས་སད་མེར་དང་ཞོད་རྩོན་ཡོད་མེད་བཟག་པ། རྩྱུར་ཁ་བཟག་པ་
 ཞེས་བོད་ཟླ་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆོས་ཉེར་བདུན་དང་། བཅུ་གཉིས་པའི་ཆོས་ཉི་

ཕྱི་ལྷོ། རོང་རྒྱ་དང་པོའི་ཆེས་ཉི་ཤུ་གསུམ་བཅས་ལ་དགོང་མོའི་རྒྱ་བ་དང་
 བཅའ་དུ་ཤར་སྟེ་ཚུགས་ནས་སྐར་མ་ལག་སོང་(ལྟ་མཆོམས) ཞེས་པ་མིའི་
 ལག་པའི་བརྩོད་ཕྱིབས་དང་འདྲ་བ་ཞིག་ཤར་ཡོང་བ་དེའི་གནས་གང་དུ་རྒྱ་བ་
 ཡོད་མེད་བཟུལ་ཏེ་ལོ་རྒྱུས་མའི་ཆར་རྒྱ་མང་ཉུང་དང་། བཅ་ཞོད། སད་སེར་
 འབྲུག་ཞོད་བཅས་ཡོད་མེད་བཟག་པ། ཉ་རྒྱལ་བཟག་པ་ཞེས་པོད་རྒྱ་བཅུ་པའི་
 བར་སྐར་མ་མཛོན་རྒྱལ་དང་རྒྱ་བ་མཉམ་དུ་འཕྲུགས་ནས་ནམ་ཚུན་འཛིན་གྱི་ཡོད་
 པས་ཆེས་བཙོ་ལཱའི་དགོང་མ་སྐར་མ་མཛོན་རྒྱལ་དེ་རྒྱ་བའི་རྒྱབ་མདུན་གཤམ་
 གཡོན་གང་དུ་ཡོད་མེད་བཟུལ་ཏེ་ལོ་རྒྱུས་མའི་ལོ་རྟོག་ལེགས་ཉེས་བཟག་པ་
 སོགས་གནའ་རབས་པོན་དང་། ཞིང་འཕྲོག་ཀན་པོའི་ཉམས་ཕྱིང་ཁ་རྒྱུན་མང་
 པོ་ཞིག་ནི་པོད་ས་གནས་རང་གི་དམིགས་བསལ་རང་བཞིན་ལྟར་པའི་ཉམས་
 ཕྱིང་ཤ་སྟག་ཡིན་པ་ལས་ས་གནས་གཞན་དག་ནས་རྒྱུར་སྐྱབས་པ་ཡང་མེན་ལ།
 ས་གནས་འདིའི་ཉམས་ཕྱིང་ནམས་ས་གནས་གཞན་དག་ལ་སྒྱུར་ན་མི་འཕྲོད་པ་
 དེ་འདྲ་པོད། གཞན་ཡང་སྐར་ཆེས་རིག་པའི་ཐད་སྤྱི་མོའི་སྟོན་གྱི་ལོ་བརྒྱ་ཕྱག་
 གཅིག་ལས་མས་སུ་བཅན་པོ་ཤུ་དེ་ཡུང་རྒྱལ་གྱི་དུས་ཞིང་འཕྲོག་ཐོན་སྐྱེད་གོང་
 འཕེལ་ཆེན་པོ་ཡུང་བ་དང་དུས་མཚུངས་སྟོ་ཁ་ཡར་སྐྱབས་ཀྱི་ཐགས་མཁན་
 ཀན་མོ་བལ་མ་ཞེས་པ་ཞིག་ཡུང་བ་དེས་རྒྱ་བའི་གཟུགས་དབྱིབས་འཕྱར་སྟོན་གྱི་
 བརྟེན་ནས་རྒྱ་ལག་དང་དུས་བཞི་བཅི་པའི་རྒྱ་ཆེས་སྟོལ་གཏོད་པ་དང་། རྒྱུ་
 སུ་རྒྱ་ཆེས་གྱི་དུས་བཞི་དང་དངོས་ཡོད་གྱི་དུས་བཞི་ཉག་ཉག་མ་འཕྲོད་པའི་
 འགལ་བ་ཡུང་པའི་རྒྱུ་ཆེས་ཉི་མའི་གྱིབ་གཟུགས་ལ་བརྟེན་ནས་ཉི་མ་སྟོ་བཟོད་དང་
 ཡུང་བཟོད། དབྱེད་མཉམ་དང་སྟོན་མཉམ། དབྱར་ཉི་མོག་དང་དཔུན་ཉི་
 མོག་བཅས་གྱི་ཆོས་ཉིད་ཤེས་རྟོགས་ཡུང་ཕྱེ་ཉིན་ཆེས་དང་རྒྱ་ཆེས་ཡུང་འབེལ་གྱི་
 སྐར་ཆེས་ཡུང་བ་སོགས་ནི་པོད་དུ་སངས་རྒྱལ་ཆོས་ལུགས་མ་དར་བའི་གོང་རྩལ་
 གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཤ་སྟག་ཡིན་ལ། པོན་པོའི་ཆོས་ལུགས་དང་འབེལ་བ་ཡོད་མེད་སྟོ་
 ཆོགས་ཤིག་ཡིན།

གསེབ་རིག་པའི་ཐོག་ནས་བཤད་ན། བོད་ལ་སངས་རྒྱུས་ཚེས་ལྷགས་མ་
 དར་བའི་གོང་གི་ལོ་བརྒྱ་ལྷག་ཁ་ཤས་ཀྱི་དུས་ནས་རྒྱ་ཆེའི་མང་ཚོགས་ཀྱིས་ས་
 གནས་རང་བཞིན་ལྟོན་པའི་ནད་རིགས་སྣ་ཚོགས་ལ་འབབ་ཅོད་བྱས་པ་བརྒྱད་
 བོད་ཀྱི་ཡུལ་ཐོན་སྐྱེད་ངོས་དང་། ཅི་ཤིང་། གཉེར་རྒྱུ་སྤྱོད་ཆས་སོགས་
 ཀྱི་སྒྲན་ལ་བཞེན་ནས་ནད་གསེབ་འདི་ཚོས་ཉིད་ངོས་འཛིན་བྱབ་སྟེ་དེའི་མཁྱེན་
 བརྟེན་མས་སྤྱོད་དུག་ཡོད་ན་སྒྲན་ཡོད་ཅེས་པའི་ཅོད་སྒྲུབ་རིག་པ་དང་མཁྱེན་པའི་
 བཤད་ཚུལ་བཞོད་ཡོད་པ་དེར་དུག་ཀྱང་སྒྲན་དུ་བསྒྱུར་བྱབ་པའི་རྒྱས་སྒྱུར་རིག་
 པ་ཡང་འདུས་ཡོད། གཞན་ཡང་མར་ལ་བཞེན་ནས་ཁྲག་གཅོད་པ་དང་།
 ཆང་ལ་བཞེན་ནས་ཕྱ་བཅོས་པ་སོགས་རྒྱས་སྒྱུར་རིག་པ་ལ་བཞེན་ནས་ནད་
 བཅོས་ཐབས་གནང་ཐུ་མོ་ནས་ཤེས་ཡོད། སྤྱི་མའི་སྒྲན་གྱི་ལོ་བརྒྱ་ལྷག་ཁ་ཤས་
 གོང་གི་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དང་པོ་གཉེན་ཁྲི་བཅན་པོས་སྤྱིད་དབང་འཛིན་སྐབས་སྤྱོད་
 བྱང་བའི་བོན་ཤེས་པ་ཅན་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཆོན་པན་ཤེས་སྒྲན་དབྱེད་ཅེས་པ་
 བྱི་གནའ་རབས་བོན་གྱི་སྒྲན་པ་མཁས་པ་ཞིག་ཡིན་པ་དེ་ཡོད་ཡིག་ཆ་ཁག་གི་
 བཤད་གསལ་བ་དང་། རྒྱག་པར་དུ་ཏུན་ཉོང་ནས་ཐོན་པའི་གནའ་རབས་བོད་
 ཀྱི་སྒྲན་གཞུང་མདོར་བསྐྱས་ཤིག་གི་ནང་སྤང་བྱས་དང་། ལུར་ལུམ། ལུམ་ཙ་
 སོགས་སྤྱི་དངོས་རིགས་ཀྱི་སྒྲན་སྤྱོད་ཁ་ཉི་ཤུ་ཙ་བཞི། སྤྱི་ཅི་དང་དོམ་མཁུ་
 སོགས་སྤྱོད་ཆས་ལས་བྱུང་བའི་སྒྲན་སྤྱོད་ཁ་ཉི་ཤུ་ཙ་བཞི། གསེར་གཡུ་དེའི་ལྷ་
 རྒྱ་ཚྭ་སོགས་གཉེར་ཁའི་རིགས་ལས་བྱུང་བའི་སྒྲན་སྤྱོད་ཁ་བཅས་ལ་བཞེན་
 བྱས་སྒྲན་བཅོས་བྱ་ཚུལ་འཁོད་ཡོད་པ་མ་ཟད། སྒྲན་བཅོས་བྱ་ཚུལ་དེ་དག་
 བཤད་ནས་མང་པོ་ཞིག་དེར་སང་ཡང་ལག་ལེན་བསྟར་སྤྱོད་སྤྱོད་ཡོད་པ་དང་། ད་
 དུང་སྒྲན་གཞུང་དེའི་ནང་འཁོད་དོན་དུ། དབྱེད་འདི་ནི་ཞང་ཞུང་གི་དབྱེད་
 ལྷག་པ་དང་སྤྱར་ཏེ་བཞུགས་པ་ལགས་སོ་ཞེས་གནའ་རབས་ཞང་ཞུང་སྒྲན་བཅོས་
 བྱས་འབྱུང་བ་བཞིན་དུ་སྒྲན་བཅོས་བྱ་ཚུལ་ཞིག་ཡིན་པ་གསལ་པོར་འཁོད་
 འདུག་པས། གནའ་རབས་ཞང་ཞུང་གི་ཡུལ་ནི་བོད་དུ་སངས་རྒྱུས་ཚེས་ལྷགས་

མ་དར་ཤོང་གི་ལོ་རྒྱུད་སྤྲུག་ལས་མས་ཀྱི་སྐབས་ནས་བོན་ཚོས་ཏུ་ཅང་དར་རྒྱས་
 ཆེ་བའི་ལུལ་ཞིག་ཡིན་པའི་ཐོག་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་གནའ་རབས་རིག་གནས་ཁག་
 གཅིག་ཞང་ཞུང་གི་རིག་གནས་ནས་བྱུང་བ་དང་། ཁག་གཅིག་ཞང་ཞུང་གི་
 རིག་གནས་དང་འབྲེལ་བ་དམ་པོ་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན། བོད་ཀྱི་གསེ་བ་རིག་པ་
 དེའང་བོད་ལ་སངས་རྒྱས་ཚོས་ལུགས་མ་དར་ཤོང་དང་། ཐང་བོད་གཉིས་བར་
 ཆབ་སྲིད་དང་གཉིན་བཤེས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་མ་བྱུང་ཤོང་གི་ལོ་རྒྱུད་སྤྲུག་གམ་བརྒྱ་
 སྤྲུག་ཁ་ཤས་ཀྱི་ཤོང་དུ་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན་པར་གསལ་བཤད་བྱེད་ཐུབ།

ལོ་རྒྱུས་རིག་པའི་ཐོག་ནས་མཚོན་ན། གནའ་རབས་བོད་ཀྱི་བོན་ཚོས་
 བར་དུ་འབྱུང་བ་ལྷ་ལཱི་ཞིང་པོ་ལས། རྒྱ་ར་ཆེན་པོ་གཅིག་བྱུང་བ། ལྷིའི་རྒྱུད་
 རྒྱ་དཀར་པོ་ལས་ལྷ་སྤྲུག་དཀར་པོ་ཆགས། བར་གི་རྒྱུད་རྒྱ་ལས་དུང་མཚོ་
 དཀར་མེར་འབྱུལ། བར་ཀྱི་རྒྱུད་འདི་རར་ཆ་ལས་རིགས་དུག་མེམས་ཅན་ལྷན་དུ་
 སྐལ་ཞེས་འཇིག་རྟེན་ཆགས་རྒྱུ་དང་སྐྱེག་ཆགས་བྱུང་རྒྱུ་བཤད་ཡོད་པ་
 འདིར་བཞགས་ན། དེར་སང་ལྷ་ལཱི་ཆེན་རིག་དར་རྒྱས་མ་བྱུང་ཤོང་གི་རྒྱུ་
 ལཱི་ཞིང་ལྷ་ཀྱི་ལོ་བརྒྱ་སྤྲུག་ཁ་ཤས་ཀྱི་སྐབས་ནས་གནའ་རབས་བོད་ཀྱི་མེས་རང་
 ཅག་འཚོ་གནས་བྱེད་པའི་འཇིག་རྟེན་ཀྱི་ཁམས་འདི་འབྱུང་བ་ལྷ་ལཱི་ཞིང་པོ་
 འདུས་ནས་བྱུང་བ་དང་། དེའི་བརྒྱ་དབྱིབས་ལྱང་ཅུང་ཟད་འཛང་མ་ཡིན་པའི་
 རྒྱལ་གཞུགས་རྒྱུད་འདི་དབྱིབས་དང་འདྲ་བ། རྒྱ་ར་དེའི་ལུང་ཆ་ལྷི་ནང་རིམ་པ་
 གསུམ་ཡོད་པའི་ལྷི་པགས་ལས་ཐག་རི་སྐགས་སྐམ་ས་ཆགས་པ་དང་། བར་གི་
 རྒྱུད་རྒྱ་ལས་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ཆགས་པ། བར་ཀྱི་རྒྱུད་འདི་རར་ཆ་འཕྲེང་བཅུད་
 ལས་མི་དང་དུད་འགྲོ་སྐགས་སྐྱེག་ཆགས་ཀྱི་རིགས་བྱུང་བ་སྐགས་བཤད་ཐུབ་
 ཡོད་པ་དེ་ནི་སྤྱི་རབས་ཤིས་ལ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཆེན་རིག་མཁས་པ་ལྷ་རྒྱ་ཤོ་ལ་སི་དང་
 དུས་མཉམ་པ་དང་། བཅོམ་རྟེན་རིག་པའི་མཁས་པ་ལྷ་ལཱི་ཞི་རྟེ་ལས་ལོ་སྐམ་
 བརྒྱ་ལྷག་ཅན་ཀྱིས་སྤྲུག་པ་ཡོད། དེ་དང་འདྲ་བར་བོད་ལ་སངས་རྒྱས་ཚོས་
 ལུགས་མ་དར་ཤོང་དུ་དམངས་ཁྲོད་དུ་བྱུང་བའི་བོད་རྒྱལ་འདི་འདྲ་ཞིག་ཡོད་

པ་ལྟེ། བོད་ཀྱི་མི་རིགས་ནི་ཐོག་མར་སྟོ་ཁ་ཅིང་ཐང་དུ་བྱུང་བ་དང་། དེ་ཡང་
 ས་སྤྱིའུ་དང་མ་བུག་སྤྱི་མོ་སྟོ་མོ་(དེ་སྟོན་ལོ་ཉེས་བརྒྱ་ཙམ་གྱི་གོང་རྩོམ་དུ་སྟེ་
 དགེར་པར་སྟུན་བྱས་པའི་«མ་ཁི་བཀའ་འབུམ་»པར་ཉིང་ཞིག་གི་ནང་། བུག་
 སྤྱི་མོ་ཞེས་པའི་ཐང་དུ་སྟེ་མོ་ཞེས་འཁོད་ཡོད།) གཉིས་འདུས་པ་ལས་མི་མཉན་
 གྲུལ་མཉན་གྱི་སྒྲུབ་ཀྱིས་བྱུང་བ་དེ་ལས་རིགས་རྒྱད་ཁག་མང་པོར་གྱུས་ཏེ་ཁག་
 གཅིག་མོན་དང་དྲགས་པོ་གོང་པོ་སོགས་ནགས་ཚལ་མང་བའི་ས་ཆར་གནས་
 གྲོས་བྱས་པ་དང་། ཁག་གཅིག་སྟོ་ཁའི་ས་གནས་དེ་རང་དུ་གཞིས་ཆགས་ནས་
 ཡུན་རིང་སོང་སྤེས་ཟ་རྒྱུར་བའི་ཤིང་རྟོག་དང་། འབས་བུའི་རིགས་ནམས་ཟད་
 དེ་རིམ་བཞིན་ས་ལ་ཟགས་པའི་འབས་བུ་དང་ལོ་རྟོག་ནམས་ལ་སྤེས་མར་སྤྱར་
 ཡང་རང་བཞིན་དུ་སྟེ་བར་མཐོང་ནས་ལོ་རྟོག་ས་ལ་འདེབས་རྒྱུའི་ཚུང་ཆོར་བྱུང་
 བ་ནས་ཞིང་ལས་ལྟེང་འགོ་རྒྱགས་ཤིང་། མ་ཚོས་ལོ་རྟོག་དང་། འདུ་རིགས་
 ཚོས་པའི་སྤེས་སྒྲུབ་ལས་ཀྱི་སྒྲུབ་ནམས་ཀྱི་ཐོག་མཐུག་མའང་ཆད་དེ་མི་མ་སྤེལ་ཞིག་
 ཏུ་བྱུར་བའི་མཐར་མི་ངོ་མ་ཞིག་ཏུ་འབྱུར་བ་བྱུང་བ་ཡིན་ཞེས་བཤད་སྟོལ་ཡོད།
 བཤད་སྟོལ་དེ་ལ་སྤེས་སྒྲུབ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་པས་པ་སྤྱིའུ་དེ་ནི་སྟུན་རས་
 གཟིགས་ཀྱི་སྒྲུལ་པ་ཡིན་པ་དང་། མ་བུག་སྤྱི་མོ་དེ་ནི་སྤེས་བཅུན་སྟོལ་མའི་སྒྲུལ་
 པ་ཡིན་པ་སོགས་ཀྱི་བཤད་ཚུལ་ཁ་ཕྱོན་དུ་བཅུ་བ་པ་ཞིག་རེད། ཁ་ཕྱོན་དེ་འདྲ་
 བྱས་པའི་སྟེན་གྱིས་བོད་མི་བྱང་ཚུལ་གྱི་སྤྱར་ཡོད་ལོ་རྒྱུས་དེ་ཆོན་རིག་དང་མི་
 མཐུན་པའི་ལྟ་སྤྱང་ཞིག་ཏུ་བྱུར་ནས་རིན་ཐང་མེད་པར་ཆགས་པ་མ་ཟད།
 ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གཞུང་གང་དང་ཡང་མི་མཐུན་པ་ཞིག་
 ཆགས་པ་རེད། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་པས་ཁ་ཕྱོན་བྱས་པའི་བཤད་ཚུལ་དེ་
 གོར་ནས་སྟོན་ཡོད་ལོ་རྒྱུས་དེ་རང་མ་བཅོས་རང་བབས་སུ་བཞག་ན། སངས་
 རྒྱས་ཆོས་ལུགས་དང་བོན་ཆོས་གང་གི་ཡང་བྱི་མས་མ་འགོས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཆོན་
 རིག་གི་དོན་སྤྱིང་ལུན་པ་ཞིག་དང་། བོད་ས་གནས་རང་དུ་བོད་མི་རང་ཉིད་
 ཀྱིས་རང་གི་མེས་པོའི་འབྱུང་ཁྱད་སངས་བཤད་པའི་གཏམ་རྒྱུད་ངོ་མཆར་ཆེ་བ་ཞིག་

ཐུང་ཡོད་པ་རེད། རྩོམ་ཡོད་པོད་ཀྱི་མིའི་འབྱུང་ཁུངས་བཤད་པའི་གཏམ་རྒྱུད་
 དེ་ལ་བཟོ་བཅས་དང་ཁ་ཕྱོན་མ་བྱས་པར་རང་བབས་སུ་བཞག་ན། བྱང་པ་
 སངས་རྒྱུས་པའི་ཆོས་ཀྱི་གཞུང་གང་དུ་འད་དེ་འདྲ་མེད་པས་ཁས་ལེན་བབས་
 བུལ་བ་དང་། སངས་རྒྱུས་ཆོས་ལུགས་པོད་དུ་དར་སྤེལ་གཏོང་དགོས་ན།
 སངས་རྒྱུས་ཆོས་ལུགས་དེ་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་འབྱུང་བ་ཞིག་བྱ་རྒྱུ་
 བྱི་ཏ་ཅང་གི་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན་པ་མཐོང་ནས་ཐུར་ཡོད་ལོ་རྒྱུས་དེ་ལ་ཁ་ཕྱོན་དེ་
 འདྲ་ཞིག་བྱ་དགོས་བྱུང་བ་མངོན་གསལ་རེད། རྩོགས་གཞན་ཞིག་ནས་ཐུར་བྱི་
 པོད་ཀྱི་མིའི་འབྱུང་ཁུངས་བཤད་པའི་གཏམ་རྒྱུད་ཤོང་གསལ་དེ་བོན་གྱི་ཆོས་
 ལུགས་ནས་བཤད་པ་མིན་ནམ་སྟེ་མ་པའི་དོགས་པ་ཞིག་དེ་ཐུར་རང་ལ་བྱུང་
 རྒྱུར་ཡང་རྗེས་སུ་བོན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཆོས་འབྱུང་འགའ་ཞིག་མཐོང་བའི་ནང་དུ་དེ་
 ལ་དགག་པ་བརྒྱབ་པ་གསལ་པོར་མཐོང་བྱུང་བས། ཤོང་གསལ་གནའ་རབས་
 ཀྱི་གཏམ་རྒྱུད་དེ་བྱི་སངས་རྒྱུས་ཆོས་ལུགས་དང་། བོན་ཆོས་གང་གི་ཡང་རྩི་
 མས་མ་འགོས་པའི་ལོ་རྒྱུས་རྩི་མཆར་ཅན་ཞིག་ཡིན་པ་གསལ་པོར་ཤེས་ཤིང་གསུམ་
 ཐུབ་པ་བྱུང་། གནས་ཚུལ་དེའི་ཐོག་ནས་གནའ་རབས་བོད་མིའི་འབྱུང་ཁུངས་
 བཤད་པའི་གཏམ་རྒྱུད་དེ་ལ་སངས་རྒྱུས་ཆོས་ལུགས་པས་ཁ་ཕྱོན་བྱས་པའི་
 རྩོགས་གཅིག་ཡོད་ལ། སངས་རྒྱུས་ཆོས་ལུགས་དང་བོན་ཆོས་གཉིས་གང་གི་
 ཡང་བཤད་ཚུལ་གཏན་ནས་མ་འདྲེས་པ་དང་། ཆོན་རིག་དང་མཐུན་པའི་
 རྩོགས་གཅིག་ཀྱང་ཡོད་ལྟར་བཤད་ཀྱི་གནའ་རབས་རིག་གནས་ཡོད་ཆད་ཆོས་
 ལུགས་ཚོངས་དད་ཤིང་སྟེ་ཡིན་བསམ་པའི་མཐོང་རྩོགས་ནོར་འབྲུལ་ཅན་
 འཛིན་མི་རུང་བར་ངེས་པར་དུ་དངོས་ཐོག་བདེན་འཆོལ་གྱི་རྩི་ནས་སྟེགས་
 འདོར་བཅུད་ལེན་བྱ་དགོས་པ་གལ་ཆེན་པོ་རེད།

རྩོགས་མཚུངས་ཤོང་གི་ལོ་རྒྱུས་བཤད་སྟོལ་དེ་མེས་ཀྱུལ་ནང་ཁྲལ་ནས་
 བོད་དུ་དར་བ་ཞིག་མིན་ལ་ཕྱི་རྒྱུལ་ནས་བོད་དུ་དར་བ་ཡང་གཏན་ནས་མིན།
 གང་ལགས་ཤེ་ན། ཕྱི་མིའི་ཤོང་གི་ལོ་བརྒྱ་ཕྱག་ཁ་ཤས་ནས་ཉེ་རབས་ཀྱི་ལོ་བརྒྱ་

ཕྱག་ཡས་མས་བར་གྱི་མེས་ཀྱི་ནང་ཁྲལ་དུ་མིའི་རིགས་ཀྱི་ཚོག་མའི་འབྲུང་
 ཁྲལ་འཆད་ཚུལ་ནི། བསྐལ་པ་ཡ་ཚོག་གི་དུས་ལྷ་གནམ་དང་ས་གནིས་གཅིག་
 ཏུ་འབྲེལ་ནས་ཡོད་པ་སྐོར་ཆེན་པོ་གཅིག་དང་འདྲ་ཞིང་། དེའི་ནང་དུ་ཐུན་
 ཀྱུ་ཞེས་པའི་མི་ཞིག་བསྟན་ཡོད་པ་དེས་ལྷ་རྩེ་ཁྲིར་ནས་སྐོར་ཆེན་པོ་དེ་
 གཤགས་པ་རེད། ཅས་དང་། ཡང་ཉུས་མ་ཉེ་བའི་ལྷ་མོ་ཞིག་བྱུང་བ་དེས་
 ས་དང་ཆུ་བསྐྱེས་པའི་འཛིམ་པ་ལས་མི་གཞུགས་བཅོས་ཏེ་ཕུ་བཏབ་ནས་བཞག་
 པ་རྣམས་གསོན་པོར་གནས་བྱུང་བ་ལྟར་པ་ནས་འཛིག་ཉེན་ཚོག་མི་ཚོག་མར་
 བྱུང་བ་ཡིན་ཞེས་བཤད་གྱི་ཡོད་པ་དང་། སྐབས་དེར་ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་གཏམ་རྒྱུད་
 ཅན་ཚོག་མར་ལྷ་ཡོད་པར་པོས་གནམ་ས་དང་། ཉི་ཟླ་སྐར་གསུམ་གསར་སྟུན་
 བྱས་པ་དང་། དེ་རྗེས་རྩི་མིང་དང་སྟོག་ཆགས་རྣམས་གསར་སྟུན་བྱས་ཏེ་
 མཐའ་འཛིམ་པ་ལས་མི་གཞུགས་སྐྱེས་པ་པོ་ཞིག་བཅོས་པ་དེའི་མིང་ལ་ཡ་ཏེང་
 ཞེས་བེར་ཞིང་། དེ་ནས་མི་གཞུགས་དེའི་རྩིབས་དུས་མིག་བྱངས་ཏེ་བྱད་མེད་
 གཅིག་བཅོས་པ་དེའི་མིང་ལ་ལྷ་མ་ཞེས་བྱ་ཞིང་། དེ་གནིས་བཟང་ཆང་ལྟེད་དུ་
 བཅུག་པ་ལས་བྱ་ཆ་མང་པོ་འཕེལ་བ་དེ་ནས་འཛིག་ཉེན་ཚོག་མི་ཚོག་མར་བྱུང་
 བ་ཡིན་ཞེས་པ་སྟགས་སྟུང་གཏམ་མང་པོ་ཡོད་པ་དེ་ཆོ་དང་བསྟར་ན། ཁོང་
 བརྗོད་པོད་ཀྱི་གནའ་རབས་མིའི་འབྲུང་ཁྲལ་པ་ཤད་པའི་གཏམ་རྒྱུད་པོ་
 མཆར་ཆེ་བ་དང་ཆོན་རིག་དང་མཐུན་ཆེ་བ་བྱུང་མི་འདུག་གམ། དེར་སངས་ར་
 ཆོས་རྒྱན་དུ་བཤད་སྟོལ་ལ་མིའི་རིགས་ཀྱི་ཚོག་མའི་མེས་པོ་སྐྱེ་མི་ཡིན་པའི་ཆོད་
 གཏམ་ཚོག་མར་འདྲོན་པ་གནང་མཁན་ནི་དབྱིན་གྱི་སྟོག་ཆགས་རིག་པ་
 མཁས་ཅན་ཏར་ཁྲེན་ཡིན་པ་དང་། ཁོང་གིས་སྟེ་མོ་༡༥༥༠ལོར་«སྐྱེ་དངོས་
 རིག་པའི་འབྲུང་ཁྲལ་»ཞེས་པའི་དཔེ་དེབ་བཅུ་མས་ནས་སྟོག་ཆགས་ཀྱི་འཕེལ་
 འབྲུར་སྐྱབ་བ་ཚོག་མར་བཏོན་པ་དང་། དེ་རྗེས་སྟེ་མོ་༡༥༦༡ལོར་«མི་ཡི་རིགས་
 ཀྱི་འབྲུང་ཁྲལ་དང་མོ་མོ་རིགས་གདམ་ག་རྒྱག་པ་»ཞེས་པའི་ཆེད་སྟོན་
 བཅུ་མས་ནས་མིའི་རིགས་ལ་ལེགས་སྐྱེས་ཆེན་པོ་འབྲལ་གནང་མཛད་པ་ཡིན་

ཞེས་བཤད་ཀྱི་ཡོད་པ་མ་རེད་དམ། དེ་འདྲ་ལོས་ཡིན་དགོས། འོན་ཀྱང་
 མཁས་པ་ཆེན་པོ་ཁོང་མ་གྱིན་གོང་གི་ལོ་ཆིག་སྟོང་ལྷ་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་གྱི་སྒྲིན་ནས་
 རང་རེ་བོད་ཀྱི་མིས་རང་གི་མི་རིགས་འབྱུང་ཁུངས་སྤྱེའུ་དང་སྤྱེ་མོ་འདུས་ནས་
 བྱུང་བ་ཡིན་ཞེས་བཤད་བྱུང་བ་དེ་ནི་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་གཟི་བརྒྱུན་ཡིན་པ་མ་
 ཟད། རང་རྒྱལ་མི་རིགས་ཁག་གི་མི་དམངས་ཡོངས་ཀྱི་གཟི་བརྒྱུན་གྱི་ཡིན་
 ཞེས་བཤད་ཆོག་པ་འདུག དེར་བརྟེན་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་པོད་ཏུ་མ་དར་
 བོང་གི་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་ནི་བོན་ཆོས་དང་འབྲེལ་བ་དམ་པོ་ཡོད་པ་མང་པོ་
 ཞིག་བཤད་རྒྱ་ཡོད་ལ་ཆོས་ལུགས་དང་འབྲེལ་བ་གཏན་ནས་མེད་པ་ཡང་མང་པོ་
 བཤད་རྒྱ་ཡོད་པས་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་ཡོད་ཆད་ཆོས་ལུགས་སྟོང་ས་དད་ཤ་སྟག་
 ཏུ་བརྩིས་ནས་སྟོབ་སྟོབ་ལྟར་བྱེད་རིན་མེད་པ་ཞིག་རེད་སྟམ་པའི་བསམ་པ་དེ་ནི་
 ཁོར་འཕྲུལ་ཏུ་ཅང་ཆེན་པོ་ཞིག་རེད། དེ་དང་སྟུགས་མཚུངས་ཆོས་ལུགས་དཔེ་
 དེབ་ཀྱི་ནང་དུ་ཡོད་ཆད་ཆོས་ཀྱི་ནང་དོན་ཤ་སྟག་ཡིན་པར་ངོས་འཛིན་ལྟར་མི་
 ཏུང་། རྒྱབ་ས་ཆེན་གྱི་གསར་བརྒྱུད་དཔོན་སི་ཏུ་ཡིན་གྱིས་«སྤྱི་རིག་པའི་
 གནད་དོན་སྐོར་མར་ཁེ་སི་རིང་ལུགས་ལྟར་ལན་བཏབ་པ»ཞེས་པའི་ནང་མིང་
 ཆིག་ཁྱད་པར་ཅན་ནི་བརྒྱུད་བྱ་ཁྱད་པར་ཅན་ལྟར་སྐད་ཀྱི་ནང་དུ་ཤིན་ཏུ་ཁྱད་
 བས་སྐད་ཀྱི་རྒྱ་ཆའི་བརྒྱ་ཆ་གཅིག་ཙམ་ཡང་ཡོད་མེད་ཅིག་ཡིན། དེ་མིན་གྱི་
 མིང་ཆིག་ཆེས་མང་བ་ནི་དེ་དག་གི་གོ་བ་དང་འདྲ་བར་སྤྱི་ཆོགས་ཀྱི་གལ་རིམ་
 ཆང་མར་བྱུན་མོང་བ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་གསུངས་ཡོད་པ་ལྟར་ཆོས་སྐད་ནི་ཆོས་
 ལུགས་ཐོག་གི་དམིགས་བསལ་གོ་དོན་ལྡན་པའི་མིང་ཆིག་ཁྱད་པར་ཅན་ཏུང་
 བས་ཤིག་ལ་བརྒྱུད་པ་ཡིན་པས་དེ་ནམས་སྟད། དེ་མིན་གྱི་སྐད་ཆ་དང་ཆོག་
 སྟབ་ཏུ་ཅང་མང་པོ་ཞིག་ནི་མིའི་རིགས་ཀྱི་རིག་གནས་དང་འཆོ་བ་དངོས་ཀྱི་
 ནང་ནས་བྱུང་བའི་ཆོག་སྟོར་དང་ཐ་སྟོད་གསོན་ཉམས་ལྡན་པ་ཤ་སྟག་ཡིན་པས།
 ཆོག་སྟོར་དེ་དག་མེད་ན་ཆོས་སྐད་ཀྱང་པས་སྐད་ཆ་ཤོད་མི་བྱུང་བ་ཡིན།
 གཞན་ཡང་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཆོས་དཔེའི་ནང་དུ་ཡོད་ཆད་སྟོང་ས་དད་

ཀྱི་ནང་དོན་གསུག་མ་ཡིན་པར་དེར་དུས་ཀྱི་ཆོན་རིག་དང་མཐུན་པའི་བཤད་
ཚུལ་ཡང་མང་བས་འདིར་དཔེ་མཆོན་འགའ་ཞིག་བཤད་ན། ར་ཆོས་རྒྱན་དུ་
བཤད་སྟེལ་དུ། གནམ་ལ་འབྲུག་སྐད་རྒྱག་པ་དང་། རྒྱག་འབྲུག་པ། རྒྱག་
རྒྱག་པ་སོགས་ནི་གནམ་ལ་འབྲུག་ཟེར་བའི་རྒྱག་ཆགས་གཟུགས་རིང་ལ་ལྷས་
ཡོངས་སུ་ཉ་ཁབ་ཀྱི་པགས་པ་རྩ་བུའི་རིམ་ཡོད་པ། རྒྱན་པར་བརྟེན་ནས་ནམ་
མཁམ་འགྲོ་བ། རར་བའི་སྐད་རྒྱག་པ། སྐབས་རེ་རྒྱ་མཆོའི་ནང་འདྲེལ་ཉེ་
སྟོང་གི་ཡོད་པ་དང་། རྒྱན་གསེབ་དུ་རྒྱག་འབྲུག་པ་དེ་ནི་འབྲུག་གི་ཕྱེ་བརྒྱུར་ས་
པ་ཡིན་པ། སྐད་ཆེན་པོ་རྒྱག་པ་ནི་འབྲུག་གི་རར་སྐད་ཡིན་པ། རྒྱག་རྒྱག་པ་ནི་
རྩ་སྤྱིན་ཕྱེ་བརྒྱུད་ཁྲིས་པ་ཡིན་ཟེར་བ་སོགས་ཀྱི་བཤད་ཚུལ་དེ་རྣམས་སངས་རྒྱས་
ཆོས་ལུགས་ཀྱི་རྒྱང་ས་དང་ཤོད་ཚུལ་ཞིག་རེད་ཅེས་ཤོད་གི་ཡོད་པ་མ་རེད་དམ།
སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གཞུང་རོ་མ་གང་གི་ནང་དུའང་དེ་འདྲའི་ཤོད་ཚུལ་
གཏན་ནས་མེད་པ་མ་ཟད། དེ་རྒྱན་དུས་རབས་དགུ་པའི་འཕྱར་ཤོད་ཀྱི་རྒྱལ་
པོ་ཁྱི་ཕྱེ་སྟང་བཅན་སང་ན་ལེགས་འཇིང་ཡོན་གྱི་དུས་སྐབས་ཤོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་
ཞང་ལོ་ཤེས་ཕྱི་དང་། རྒྱ་གར་གྱི་བརྟེན་ཏེ་རྩ་མི་ཏུ་གཉིས་ཀྱིས་ཤོད་དུ་བརྒྱུར་
བའི་«འཇིག་རྟེན་གདགས་པ»ཞེས་པའི་བསྟན་བཅས་ལས། ཅིའི་མྱུར་འབྲུག་
ཅེས་བྱ་ཞེ་ན། རྒྱས་པ། རྒྱགས་གཉིས་ནས་རྒྱང་ཆེན་པོ་དག་ལྷང་ཕྱེ་དེ་དག་
བརྟེན་པས་ལས་སྒྲུ་འབྲུང་ཕྱེ་རྒྱ་དེས་ན་འབྲུག་ཟེར་རོ། །ཞེས་དང་། ཅིའི་
མྱུར་རྒྱག་འབྲུང་ཞེ་ན། རྒྱས་པ། རྒྱགས་གཉིས་ནས་རྒྱང་ཕྱིན་དུ་ཆེ་བ་དག་
ལྷང་ཕྱེ། དེ་དག་པན་ཚུན་ཐུག་པ་ལས་རྒྱག་འབྲུང་ཕྱེ། རྒྱ་དེས་ན་རྒྱག་འབྲུང་
རོ། །ཞེས་གསལ་ཞིང་། དེ་དང་མཐུན་པར་ཤོད་གསལ་ཆོས་དཔེ་དེ་ཤོད་དུ་མ་
བརྒྱུར་ཤོད་ཤོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཁྱི་ཕྱེ་སྟང་བཅན་གྱི་སྐབས་བཅའམས་པའི་«རྒྱལ་པོ་
བཀའ་ཐང་»ལས་ཀྱང་། མཆོ་ཡི་རྒྱང་ས་པས་མཁའ་ལ་རྒྱིན་དུ་ཆགས། །དེ་
ཉིད་འཐབ་པས་མཁའ་ལ་འབྲུག་རྒྱ་རྒྱགས། །དྲག་ཅིང་རར་ན་གནམ་ལུགས་
རྒྱག་དུ་བབས། །དཔེར་ན་མེ་ལུགས་རྩོལ་བརྟེན་པས་བཞིན། །བར་ནས་མེ་

དང་རིན་ཆེན་འོད་ཟེར་འསྟོ། ། ཞེས་དབྱར་དུས་སྤུས་ངོས་ཀྱི་དྲོད་ཚད་ཉ་ཅང་
 མཐོ་བའི་ཆེན་གྱིས་མཚོ་རྒྱ་རྒྱུ་ལས་པར་འབྱུར་སྤྲེལ་བས། མཚོ་རྒྱའི་རྒྱུ་ལས་པ་ན་མ་
 བཤམ་ཆགས་པ་རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱིན་པུར་ཁོང་། སྤྱིན་གྱི་ནང་དུ་ཡོད་
 པའི་མཁའ་རྒྱུ་ཚ་གྲང་གཉིས་པན་ཚུན་འཐབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འོད་འསྟོ་བ་དེ་
 ལ་སྟོག་ཅེས་བརྟེན་པ་དང་། མཁའ་རྒྱུ་ཚ་གྲང་དེ་གཉིས་བརྟེན་པས་པའི་ཆེན་
 གྱིས་སྐད་སྒྲ་སྟོག་པ་དེར་མི་རྣམས་ཀྱིས་འབྲུག་ཅེས་བརྟེན་པ་ཡིན་ཚུལ་གསལ་
 བོར་བཞུག་ཡོད་པས་དེ་དང་དེར་དུས་ཀྱི་ཆུང་རིག་ཐོག་ནས་བཤད་ཚུལ་གཉིས་
 བྱུང་པར་གཏན་ནས་མ་མཆིས། དེ་ལྟ་བུའི་འཛོག་ཕྱིད་ཀྱི་དཔེ་མཚོན་མེན་ཏུ་
 མང་བས་འདིར་དེ་ཅུམ་ལས་རྒྱས་པར་མ་སྟོས། ར་ཆོས་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་
 ཀྱི་ཆོས་དཔེ་ཁག་ལ་ཞིབ་འཇུག་ནན་ཏན་གནང་ན་དེའི་ནང་དུ་མིའི་རིགས་ཀྱི་
 རིག་གནས་དང་ཆུང་རིག་གི་སྟོང་བཅུད་སྤུན་སྤུམ་ཆོག་པས་པ་མང་པོ་ཞིག་འདུས་
 ཡོད་པས་ཞིབ་འཇུག་བྱ་རིན་ཡོད་པ་དང་བྱས་ན་དོན་སྟོང་ཡོད་པ། ཞིབ་
 འཇུག་ཕྱིད་པའི་གོ་རིམ་བརྒྱུད་མི་མང་པོ་ཞིག་མཐོང་ཐོས་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་རྒྱ་རི་ཆེ་
 དང་གཉིང་རི་ཟབ་དུ་སོང་སྟེ་དཔོན་གཙོ་སྟོང་བའི་འཇིག་རྟེན་ལྟ་ལྟོས་གོང་མཐོར་
 གཏོང་བར་པན་ཐོགས་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་ཞིག་རེད། དེར་བརྟེན་ར་ཆོས་གནའ་
 བཟང་དེར་སྟོང་དང་སྟེགས་འདོར་བཅུད་ལེན་གྱི་བྱ་ཐབས་བཟུང་ནས་གནའ་
 རབས་ཀྱི་རིག་གནས་ལྟལ་རྒྱན་བཟང་པོ་རྣམས་རྒྱན་འཛིན་དང་ལྷུར་སྟོབ་ཕྱིད་
 དཀོས་པའི་གནད་འགག་དེར་བྱག་ཡོད་ཅིང་། དེ་སྟོན་པོད་ལ་སངས་རྒྱས་ཆོས་
 ལུགས་ཐོག་མར་དར་རྟེན་པོན་པོའི་ཆོས་ལ་དད་པ་ཡོད་པ་ཆོས་རང་ཉིད་ཀྱི་
 ལག་ཏུ་ཡོད་པའི་སྲིད་དབང་ལ་བརྟེན་ནས་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་མེད་པར་
 བརྟོ་བ་དང་། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་པས་ཀྱང་སྲིད་དབང་བཟུང་བའི་གོ་
 སྐབས་ལེད་སྟུང་ནས་པོན་པོའི་ཆོས་ལུགས་བརྟུབས་པ་སོགས་བྱས་པ་དེའི་ཞར་
 ལ་ཆོས་དཔེ་དེ་དག་གི་ནང་དུ་འབྲེས་ནས་ཡོད་པའི་གནའ་རབས་ཀྱི་རིག་གནས་
 ཀྱི་སྟོང་བཅུད་སྤུན་སྤུམ་ཆོག་པ་རྣམས་ཙུ་བརྟུག་ཏུ་སོང་བའི་རང་གཞན་

གཉིས་ཕྱང་གི་བྱ་བ་ནོར་འབྲུལ་ཆབས་ཆེན་དེའི་ཐོག་ནས་བསྐབ་བྱ་ལོན་བྱུང་བ་
བྱ་ཆུ་གལ་འགངས་ཤིན་ཏུ་ཆེ།

**གཉིས་པ། མི་རིགས་ཁག་སོ་སོའི་རིག་གནས་ཐོག་ཕན་ཚུན་
གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་ཕྱགས་སྤྱོད་ཐེབས་ཡོད་མེད་སྟོན།**

མི་རིགས་ཁག་སོ་སོར་ཕན་ཚུན་གྱི་རིག་གནས་ཐོག་གཅིག་གིས་གཅིག་
ལ་ཕྱགས་སྤྱོད་ཐེབས་པ་ནི་ལོས་ཡོད། དཔེར་ན། ཆོས་ལུགས་ཐོག་ཀྱང་གར་གྱི་
རིག་གནས་དེའི་ཕྱགས་སྤྱོད་པོད་ལ་ཐེབས་པ་མང་ཞིང་། མེས་ཀྱལ་ནང་ཁྲལ་
ནས་བོད་ལ་ཕྱགས་སྤྱོད་ཐེབས་པ་འང་མི་ཉུང་བ་ཞིག་ཡོད་པ་མ་ཟད། རིག་
གནས་ཐོག་ལ་འར་སྐབས་རེ་མེས་ཀྱལ་ནང་ཁྲལ་ནས་བོད་དྲུང་དར་བ་ལྷ་བ་དང་།
སྐབས་རེ་ཀྱང་གར་ནས་བོད་དྲུང་དར་ལྷ་བ་དེ་འདྲ་ལྟ་ཆོགས་ཡོད། སྤྱན་རྒྱ་མི་
རིགས་གཞན་དག་དང་ཀྱལ་ཁབ་གཞན་དག་གི་རིག་གནས་དང་། ཆོས་ལུགས་
བོད་དྲུང་དར་སྤེལ་བྱུང་བ་ནི་མི་རིགས་ཕན་ཚུན་བར་གྱི་ཆབ་སྲིད་དང་། ཆོང་
འབྲུལ། རིག་གནས་བརྗེ་རེས་བཅས་བྱས་པ་བརྒྱད་ནས་བྱུང་བ་དང་། ལྷག་
པར་དྲུང་བར་ཀྱལ་རབས་ཀྱི་སྐབས་ཀྱང་བོད་མི་རིགས་བར་གཉེན་འབྲེལ་བྱུང་བ་
དང་། ཀྱང་གར་དང་བལ་ཡུལ་སོགས་ཀྱི་བར་ལ་འར་ཆོས་ལུགས་དང་རིག་གནས་
བརྗེ་རེས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་བྱུང་བ་ནི་བོད་མི་རིགས་ཀྱིས་མི་རིགས་གཞན་དང་ཡུལ་
གཞན་དག་གི་སྤྱོད་སྤོར་རིག་གནས་ལ་སྦྱོབ་སྦྱོར་བྱེད་པའི་འགོ་ཆུགས་པ་དང་།
དེ་ལ་བརྟེན་ནས་མི་རིགས་རང་ཉིད་ཀྱི་རིག་གནས་ལྡར་ལས་ལྷག་པར་གོང་
འཕེལ་འགྲོ་བར་སྤུལ་འདོད་ཀྱི་རྩམ་པ་ཆེན་པོ་ཐོན་ཡོད་པ་མཁས་དབང་ནམས་
ཀྱིས་མཁྱེན་གསལ་ལྟར་ལས་འདིར་འདི་དང་དེ་ཞེས་བསྐྱར་ལྡབ་ཞུ་ག་ལ་དགོས།
ལོན་ཀྱང་སྐབས་འདིར་ནམ་ཉན་གྱིས་གསལ་འདེབས་བྱ་དགོས་པ་ཞིག་ལ། རྒྱ་

མཐུན་འགའ་མེས་མི་རིགས་དེ་དང་མི་རིགས་གཞན་ཞིག་གི་མོ་རྒྱས་དང་རིག་གནས་ཐོག་བཤད་རྒྱལ་འདྲ་བ་དེ་གཉིས་ཀྱི་རིག་གནས་འབྱུང་ཁུངས་གཅིག་རང་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱེད་པ་རེད། དེ་ནི་ཚུགས་རེ་བ་ཡིན་པ་ལས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ཁ་ཚོན་ཚོད་པའི་ངེས་པ་མེད། དཔེར་ན། གནམ་གཤེས་རིག་པ་དང་། རྐང་རྩེས། གསོ་བ་རིག་པ། རྒྱུ་ཆ་ཆགས་རིག་པ། རྒྱུ་དངོས་རིག་པ་སོགས་ཚུགས་མང་པོ་ཞིག་གི་ཐད་མི་རིགས་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ཀྱི་བཤད་རྒྱལ་ནི་དུས་རྒྱུས་གཅིག་གི་ནང་གཅིག་མཚུངས་ཀྱི་བཤད་རྒྱལ་བྱུང་བ་མང་པོ་ཡོད། དེ་ཚོའི་ནང་ནས་མི་ཉུང་བ་ཞིག་མི་རིགས་དེ་ཚོ་ཕན་ཚུན་འབྲེལ་བ་བྱུང་བ་ཕར་བཞག ཕན་ཚུན་གཉིས་བར་མིང་ཅམ་ཡང་གོ་ཐོས་ཀྱི་ཚུང་བ་མེད་པའི་གནས་རྒྱལ་འོག་བྱུང་བ་ཡིན་པས་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་ཕྱགས་སྐྱེན་ཐེབས་པ་རེད་ཅེས་བཤད་བྱུང་བ་ཐངས་ཅི་ཡོད། གནས་རྒྱལ་གོང་མཚུངས་དེ་འདྲ་པའི་འོག་རྒྱད་ཆའི་མིང་དང་། ཆོག་རྒྱུབ་སོགས་ཚུགས་འགར་འདྲ་བ་རྒྱ་མཚན་བྱས་ནས་མི་རིགས་དེ་གཉིས་ཀྱི་རིག་གནས་འབྱུང་ཁུངས་གཅིག་པ་ཡིན་ཞེས་བཤད་ན་ག་ལ་འགྲིག རྒྱ་མཚན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། མིའི་རིགས་ཀྱིས་རང་བྱུང་ཁམས་ལ་ངོས་འཛིན་བྱེད་པའི་གོ་རིམ་ནང་མི་རིགས་འགའ་ཞིག་གིས་ཐ་ཅམ་ངོས་འཛིན་བྱུང་པ་དང་། འགའ་ཞིག་གིས་དུས་ཡུན་རིང་པོ་སོང་རྗེས་གཞི་ནས་ངོས་འཛིན་བྱུང་བ། འགའ་ཞིག་གིས་དུས་རྒྱུས་གཅིག་མཚུངས་ནང་ཉེ་བཅའ་གཏན་ནས་མེད་པའི་ངོས་འཛིན་གཅིག་ལྟར་བྱུང་བ་སོགས་དེ་ལྟའི་གནས་རྒྱལ་འདྲ་མིན་ཅི་རིགས་ཡོད་པ་མ་ཟད། ངོས་འཛིན་བྱས་པའི་གཏིང་ཟབ་ཆད་དང་། ལྷ་ཆེ་ཆད་ཀྱང་འདྲ་མིན་རྣ་ཆོགས་ཡོད་པའི་དབང་གིས་མཐའ་མའི་མཐུག་བརྗོལས་དང་ཆོད་དཔག་གི་བཤད་རྒྱལ་ཡང་འདྲ་མི་འདྲ་རྣ་ཆོགས་ཡོད་གི་ཡོད་པ་རེད། དེའི་སྐོར་ཞིབ་པ་«མིའི་རིགས་ཀྱིས་རང་བྱུང་ཁམས་ལ་ངོས་འཛིན་རི་ལྟར་བྱས་པ»ཞེས་པའི་ཆེད་སྟེན་དང་། ཆོན་རིག་གི་ཆགས་དཔར་ཁག་གི་ནང་གསལ་པོར་འཁོད་ཡོད་པ་དེ་ཆོད་གཟིགས་ཆོ། མི་རིགས་ཁག་གི་རིག་གནས་དང་ཆོན་

རིག་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དངོས་ཡོད་གསེན་ཉམས་ལྡན་པ་མང་པོ་ཞིག་གི་ཐོག་
ནས་གོང་གསལ་ནོར་འབྱུལ་གྱི་ལྟ་སྟངས་དེ་ལོ་བསྐྱུང་བྱུང་བ་ཡོང་ངེས་རེད།

**གསུམ་པ། བོད་ཀྱི་མི་རིགས་ཐོག་མར་བྱུང་བའི་བྱེད་སྤྱོད་མཆོམས་
རྫོང་།**

སྐར་ཡོད་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དཔེ་དེབ་མང་པོའི་ནང་། སངས་རྒྱས་ཤུག་ལྷ་
ནི་རྫོང་འཆོ་བཞུགས་སྐབས་བོད་ཀྱི་ས་ཆ་རྣམས་རྒྱས་གང་ནས་ཡོད་ཅེས་དང་།
ཡང་འགའ་ཞིག་རྒྱ། ས་དམ་པ་སངས་རྒྱས་དཔུང་ལོ་ལྟ་བུ་རྒྱག་བཞུགས་པ་
དང་། ཁོང་བོད་དུ་ཐེངས་དང་པོ་ཕེབས་སྐབས་བོད་ཀྱི་ས་ཆ་རྣམས་རྒྱས་གང་
ནས་ཡོད་པ་དང་། ཐེངས་གཉིས་པ་ཕེབས་སྐབས་ཡུལ་ཡུང་ཆགས་ཟིན་ན་འང་
ནགས་ཆལ་ནང་རི་དྲགས་ཐར་ཐོར་ལས་ཐེད་པ། ཐེངས་བདུན་པ་ཕེབས་
སྐབས་མི་ལ་རས་པ་དང་མཇལ་བ་སོགས་འཁོད་པ་ལྟར་ན། བོད་མི་བྱུང་ནས་
ད་བར་ལོ་ཉིས་སྟོང་ཅུ་ལས་མ་སོང་བ་ཞིག་དགོས་པས་བཤད་ཚུལ་དེ་འདྲ་ནི་
ཆེན་རིག་དང་གཏན་ནས་མ་མཐུན་པ་རེད། ལོ་རྒྱུས་རྫོང་བའི་མཁས་དབང་
འགོས་ལོ་གཞོན་ལྟ་དཔལ་གྱིས། བོད་ཀྱི་ཡུལ་འདི་ཡང་རྒྱ་གར་དང་འབྲུ་བར་
ཡུལ་དང་མི་ལ་སོགས་པ་གནས་པའི་བསྐལ་པ་ནས་འགོ་རྒྱུགས་ཏེ་བྱུང་བར་བྱས་
ན་ཡང་ཡུང་དང་རིགས་པའི་གཞོད་པ་ཐེད་ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་བྱས་ན།
སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་པས་རང་ཅག་གནས་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདི་
ཆགས་པ་ནས་ཐེད་པར་ལྟར་ཏེ་འཇིག་རྟེན་ཆེས་མ་ཆགས་པའི་བར་ལ་མི་ལོ་
དཀྱིགས་ཆེན་པོ་གསུམ། དཀྱིགས་རྒྱུང་བ་གསུམ། གཏམས་ཆེན་པོ་དགྲ།
གཏམས་རྒྱུང་བ་བདུན། རབ་བཟམ་ཆེན་པོ་བདུན། རབ་བཟམ་ཐེད། བྲག་
བྲིག་ཆེན་པོ་དྲུག བྲག་བྲིག་གཉིས། ཐེར་འབུམ་ཆེན་པོ་བཞི་བཅས་ཡོད། དེ་

འདྲམ་རིགས་ནི་མི་རིགས་གཞན་དང་འདྲ་བར་སྐྱ་མི་ནས་རིམ་བཞིན་
གནང་རབས་ཀྱི་མི་དང་། མི་གསར་པ། ལྷ་སྐྱོའི་དུས་རབས། ཤེས་རྒྱ་རས་ཀྱི་
དུས་རབས། ཤེས་རིག་ལྡན་པའི་དུས་རབས་བཅས་བརྒྱད་ཚུང་ཡོད་པ་དང་།
སྤྱི་ཚོགས་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་གདོད་མའི་ཚུ་ཚོགས་དང་། དུས་
རྒྱུད་ཀྱང་ཉེ། བན་གཤམ་སྤྱི་ཚོགས། ཟེད་བཀས་བཞོད་བརྒྱུད་འཛིན་གྱི་སྤྱི་
ཚོགས་བཅས་བརྒྱུད་ཟིན་པའི་ནང་ནས་དུས་རྒྱུད་ཚོ་པའི་སྤྱི་ཚོགས་ནས་གཅིག་
ལྟར་གྱི་མི་རིགས་ཁྱིམ་ཏུ་འཁྱུར་པའི་འགོ་རིམ་ནས་རྒྱགས་པ་ཡིན་མིན་གྱི་
ཕྱོད་རང་ཞིང་གྱི་བསམ་ཚུལ་འགའ་ཞིག་འདིར་སྟེང་ན་འདི་ལྟར་ཉེ།

མ་དཔེ་སི་དང་ཨེན་གེ་སི་གཉིས་ཀྱིས་མི་དེགས་ཁི་ཙམ་ནས་ལྷུང་བ་ཡིན་
མིན་མྱོང་གསལ་པོ་ཞིག་གསུངས་མེད་ནའང་། ཁོང་རྣམ་པ་ཚོས་ཁྱིམ་ཆང་
དང་། མེར་དབང་ལམ་ལུགས་། རྒྱལ་ཁབ་བཅས་ཀྱི་འཁྲུང་ཁྲུངས་མྱོང་གསུང་།

ཕྱབས་བསམ་པའི་ངལ་ཚྭ་དང་ལུས་ཀྱི་ངལ་ཚྭ་གཉིས་ཀྱི་ལས་བཞོས་དང་།
ཤོར་ཁྱེར་དང་ཤོར་གསེབ་ཀྱི་ཁྱད་པར་བྱུང་བ་ལྟོས་སྐོར་གསུངས་པ་བརྒྱད་ནས་མི་
རིགས་བྱུང་བའི་ཆ་ཆེན་སྐོར་གསུངས་ཡོད་པ་རེད། གསུངས་ཚུལ་འདི་ཡིན་ན་
དངས་པོའི་ངལ་ཚྭ་དང་བསམ་པའི་ངལ་ཚྭ་གཉིས་ཀྱི་ལས་བཞོས་ཆེན་པོ་ནི་
ཤོར་ཁྱེར་དང་ཤོར་གསེབ་ཀྱི་ཁྱད་པར་བྱུང་བ་ནས་འགོ་ཚུགས་པ་དང་། ཁྱད་
པར་དེ་ལྟར་བྱུང་བའི་དབང་གིས་མི་ཡི་རིགས་ཀྱི་སྤྱི་ཚུགས་དེ་ལྷ་སྟོན་དུས་
རབས་ནས་ཤེས་རིག་ལྡན་པའི་ཚུགས་སུ་བར་བཀལ་བྱེད་པ་དང་། རུས་རྒྱད་
ཆོ་པ་ནས་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཚུགས་སུ་བར་བཀལ་བྱེད་པ། ས་གནས་ཀྱི་བཀག་ཁྱུར་
རང་བཞིན་ནས་མི་རིགས་ཀྱི་ཚུགས་སུ་བར་བཀལ་བྱེད་པ་དེ་ནས་འགོ་ཚུགས་པ་
ཡིན་ཞེས་གསུང་འདུག་པ་དེ་ཡོད་ཀྱི་དངས་ཡོད་མ་རྒྱས་དང་ཐུར་ན། གོང་དུ་
སྟོས་པ་ལྟར་རྒྱལ་པོ་གཉེན་གྱི་བཅན་པོའི་དུས་ཀྱི་བོན་ཤེས་པ་ཅན་བཅུ་གཉིས་
ནི་དངས་པོའི་ངལ་ཚྭ་པ་མིན་པར་བསམ་པའི་ངལ་ཚྭ་པའི་གས་ཡིན་པ་
དང་། མི་མང་ཆེ་བ་ནི་རུས་རྒྱད་ཆོ་པའི་གས་ཡིན་ཅིང་། རྒྱལ་རབས་དགུ་པ་
སྟེ་ཡུང་རྒྱལ་ཀྱི་དུས་ལག་ཤེས་བཟོ་ལས་(ལྷགས་བཞུ་བཟོ་ལས) དར་རྒྱས་
བྱུང་བ་དང་ཆབས་ཅིག་ཚོང་ལས་གོང་འཕེལ་བྱུང་ནས་རི་ཁྱིམ་ན་མས་སྟུང་ཐང་
དུ་སྟོ་བའི་འགོ་ཚུགས་པ་མོགས་ནི་ཤོར་ཁྱེར་དང་ཤོར་གསེབ་ཀྱི་ཁྱད་པར་འགོ་
ཚུགས་པའི་ཉགས་དང་། རུས་རྒྱད་ཆོ་པ་ནས་རྒྱལ་ཁབ་དང་། ས་གནས་ཀྱི་
བཀག་ཁྱུར་རང་བཞིན་ནས་མི་རིགས་ཀྱི་ཚུགས་སུ་འཕེལ་རྒྱས་འགྲོ་བའི་བར་
བཀལ་དུས་རབས་སུ་སྟེབས་པའི་ཉགས་རེད་སྟེ་ལྷ་ཀྱི་འདུག དེ་རྗེས་རྒྱལ་
རབས་སོ་གཅིག་པ་རྒྱལ་པོ་གནམ་རི་སྟོང་བཅན་ཀྱི་དུས་སུ་ཆོ་པ་ཁག་གཅིག་
ཐུར་བུས་ནས་མི་རིགས་སུ་འཐུར་བའི་ཆ་ཆེན་འཛམས་པར་བཞེན་ལྟར་ཡོད་ཆོ་
པ་ཁག་མང་པོ་མང་འོག་དུ་བསྟར་བའི་འགོ་ཚུགས་ཏེ་མཐར་རྒྱལ་པོ་སྟོང་བཅན་
སྐམ་པོའི་དུས་སུ་རུས་རྒྱད་ཆོ་པ་ཁག་ན་མས་གཅིག་དུ་ཐུར་བའི་ལས་འགན་
ཡོངས་སུ་བྱུང་བ་ལྟེ་མི་རིགས་ཀྱི་ནམ་པ་ལྡན་པའི་སྤྱི་གཞུང་ཚོགས་མར་བཅུགས་པ་

མ་ཟད། གཅིག་ལྟར་གྱི་ཡི་གེ་དང་། ཁྱིམ་ལྷགས། དམག་དབྱང་གི་ཐྱིག་གཞི། མྱི་དང་འཛིན་ལམ་ལྷགས། ས་ཞིང་གི་ལམ་ལྷགས་རིགས་ལྷ་སྟགས་ཀྱི་གཏན་འཁེབས་རབ་དང་རིམ་པ་བྱས་ཡོད། དེ་ནས་བཟུང་བྱུན་མོང་གི་སྐད་ཡིག་དང་། བྱུན་མོང་གི་ས་ཁོངས། བྱུན་མོང་གི་དཔལ་འབྱོར་ཐྱིག་གཞི། བྱུན་མོང་གི་རིག་གནས་བཅས་བྱད་ཚུལ་བཞེ་ཆང་བའི་ཚད་མི་རིགས་ཀྱི་མྱི་དང་གཞུང་ལྷན་དང་གྱི་བཅན་པོའི་རྒྱལ་རབས་དང་ས་འབྲེལ་ཞིག་ལྟར་བཤེད། དེར་བརྟེན་ཁོ་པོའི་བསམ་པར་བྱ་བྱི་རྩལ་རྒྱུད་ཚོ་པ་ཁག་གཅིག་ལྟར་བྱུང་ནས་མི་རིགས་ལྷ་འབྱུར་བའི་རྩལ་མཚམས་ནི་རྒྱལ་པོ་སྤྱོད་བཅན་གྲམ་པོ་ནས་འགོ་རྒྱལས་པ་དེ་སྟེ་སྟེ་ལྱི་འདུག

དེ་སྟེ་གཅིག་ལྟར་གྱི་མི་རིགས་ཤིག་གི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པའི་རྩལ་རྒྱུད་ཚོ་པ་འགའ་ཞིག་སྤྱད་ཡང་མི་རིགས་གསར་པ་ཞིག་ཡིན་པར་ཁས་ལེན་དང་མི་ལེན་སྐོར་སི་ཏེ་ལིན་གྱིས་གསུངས་པ་ལྟར་ན། མི་རིགས་ཞེས་པ་ནི་བྱུན་མོང་གི་སྐད་ཡིག་དང་། ས་ཁོངས། དཔལ་འབྱོར། རིག་གནས་བཅས་བྱུན་མོང་གི་བསམ་པའི་རོ་བོ་མཚོན་པའི་བྱུན་མོང་གི་ཚོགས་པ་གཏན་འཁེབས་ཤིག་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ཞིང་། བྱད་ཚུལ་དེ་འདྲ་ཆང་བའི་ཚོགས་པ་ཞིག་གི་ནང་སྤྱད་ཡང་མི་རིགས་གསར་པ་གཞན་ཞིག་གི་མིང་འདྲ་གས་དཀོན་དོན་མེད། སྐད་ཡིག་གི་ཚོགས་པ་བཤད་ན། རང་རྒྱལ་ལ་མི་རིགས་ལྷ་བཅུ་ལྷག་ཙམ་ཡོད་ཀྱང་དེ་ཡི་གྲངས་དང་མཉམ་པའི་སྐད་ཡིག་དེ་ཡོད་དཀོན་པའི་དེས་པ་མེད་ལ། མི་རིགས་གཅིག་པ་མིན་ནའང་བྱུན་མོང་གི་སྐད་ཡིག་གཅིག་རྒྱུད་ཚོགས་པ་དེ་འདྲ་མང་པོ་ཡོད། སྐད་ཡིག་གཅིག་པ་ཡིན་མིན་ནི་སྐད་རྒྱུར་ཐག་བྱ་མི་འདྲ་བ་ཙམ་ལ་བྱ་བ་མིན་པར་ཙམ་བའི་ཐ་སྐད་དང་། ཙམ་བའི་བརྟེན་རྒྱུ་ལ་མི་འདྲ་བ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་གྱི། དེ་མིན་རྒྱ་རིགས་ལ་མཚོན་ན་ཡང་ཉེ་དང་། ཏུ་ཏུ་ནན། ཏུན་ཏུང་། ཀྱང་ཏུང་སྟགས་སྐད་མི་འདྲ་བས་དེ་ཚོ་ཡང་མི་རིགས་གསར་པ་ཞིག་ཏུ་འབྱུར་མྱིད།

བྱམ་མོང་གི་ས་ཁོངས་ཞེས་པ་ནི་བྱམ་མོང་གི་སྐད་རིགས་དང་། དཔལ་
 འབྱོར་འཆོ་བ། བསམ་པའི་རོ་རོ་བཅས་ཆགས་པའི་ཆ་ཁྱེན་གཙོ་བོ་ཞིག་ཡིན་
 ཞིང་། ས་ཁོངས་ཁག་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེད་ནས་བྱམ་མོང་གི་འཆོ་བ་བསྐྱལ་ཏེ་ཕན་
 ཚུན་བར་འབྲེལ་བ་བྱེད་སྐབས་སྦྱོད་པའི་ཡུལ་སྐད་ལྷགས་སུ་ཡོད་ཀྱང་དེ་རྒྱ་
 མཚན་ཏུ་བྱས་ནས་མི་རིགས་གསར་པ་ཞིག་ཏུ་བརྩི་དགོས་དོན་མེད་ལ། གཙོ་
 བོ་ནི་ས་གནས་དེ་དང་གཞན་དག་བར་འབྲེལ་བ་བྱེད་སྐབས་བྱམ་མོང་ཏུ་སྦྱོད་
 པའི་སྐད་ཡིག་ཡོད་མེད་ལ་ལྟ་དགོས་པ་ཡིན། ས་ཁོངས་སོ་སོར་ཁ་གསལ་ནས་
 སྦྱོད་པའི་མི་རྒྱལ་ས་རྒྱུན་ཏུ་རང་རང་གི་ཡུལ་སྐད་སྦྱོད་པའི་རྒྱས་ཆོད་རིང་ཞིང་།
 ས་གནས་ཁག་ཕན་ཚུན་འབྲེལ་བ་བྱེད་སྐབས་སྦྱོད་པའི་བྱམ་མོང་གི་སྐད་དེ་རྒྱུན་
 ཏུ་སྦྱོད་པའི་རྒྱས་ཆོད་སྤང་བ་ཡོད་པས་ང་ཆོས་ཡུལ་སྐད་ཁག་སོ་སོ་དང་། བྱམ་
 མོང་གི་ས་ལས་སྐད་ཆར་མར་རྟོག་ཞིབ་ཆ་ཆར་བ་ཞིག་མ་བྱུང་གོང་འདི་ཡང་མི་
 རིགས་གཞན་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། དེ་ཡང་མི་རིགས་གཞན་ཞིག་ཡིན་པ་སོགས་
 གྱི་བསྐྱེད་ས་ཆོག་བཞག་ན་མཐར་ཏུ་ས་རྒྱུད་ཆོ་པ་མང་པོ་ཞིག་མི་རིགས་གསར་
 པར་བྱུར་ནས་རང་རྒྱལ་འདི་མི་རིགས་བརྒྱ་ཕྱག་ཁ་གསལ་ཡོད་པ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་
 དེས་ཡིན་པས། དེ་འདྲ་བྱས་ཆོ་མེས་རྒྱལ་གོང་ཏུ་གཅིག་བྱུར་གྱི་བྱ་གཞག་ལ་
 ཕན་ཐོགས་ཡོང་རྒྱ་ལྟ་ཅི། མི་རིགས་གསར་པ་དེ་ཡིད་པལ་འབྱོར་དང་། རིག་
 གནས། འཆོ་བ། སེམས་ཁམས། སྐད་ཡིག་བཅས་ཀྱི་བྱུང་ཆོས་ཆ་ཆར་བའི་
 ཐོག་ནས་མི་རིགས་གཞན་དག་དང་འདྲ་མཉམ་དངོས་འབྲེལ་ཡོང་བ་ཞིག་
 ཆགས་རྒྱུར་དཀའ་ངལ་གསར་པ་དང་། འགལ་བ་གསར་པ་མང་པོ་འབྱུང་གྲིད་
 པ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་མི་རིགས་གསར་པ་དེ་དང་སྤར་ཡོད་མི་རིགས་
 གཞན་དག་བར་གྱི་འབྲེལ་བ་དང་། འཕེལ་རྒྱས་བཅས་ལ་འབྲེལ་ཕྱགས་ཀྱི་དགོ་
 སྦྱོན་རི་ཡོང་དགོངས་བཞེས་ཟབ་ནན་གནད་དགོས་པ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། ལྷག་
 པར་ཏུ་མི་རིགས་སྐར་ལ་ཞིབ་འཇུག་བརྟག་དཔྱད་བྱེད་རྒྱ་ནི་ས་ཁམས་རིག་པ་
 དང་། ཐོག་ཆགས་རིག་པ། མི་རིགས་རིག་པ། སྐད་ཡིག་རིག་པ་སོགས་ཆན་

རིག་གི་ཕྱི་ཁག་མང་པོ་ཞིག་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་ན། དེའི་ཐད་ཤེས་དམན་
བདག་ལྟ་བུ་ཉུང་ཤས་ཀྱིས་དུས་ཚོད་བྱང་བྱང་ཞིག་ནང་རྟ་རྒྱུག་ཞོར་མེ་ཉོག་ལ་
ལྟ་བ་དང་འདྲ་བའི་ཞིབ་འཇུག་བརྟག་དཔྱད་སྤྲོད་བཞིན་པ་ཙམ་གྱིས་ཚན་
རིག་དང་མཐུན་པའི་མཇུག་བསྐྱེམས་འཛོག་ག་ལ་བྱུང། འོན་ཀྱང་སློབ་ཁྲིད་ཀྱི་
ལས་འགན་འཁུར་བའི་ཁར་ཞོར་ཞིབ་འཇུག་བརྟག་དཔྱད་སྤྲོད་བཞིན་པའི་
བསམ་ཚུལ་འགའ་ཞིག་རྒྱ་ཆེའི་གཟིགས་པ་པོ་རྣམས་ལ་དཔུང་གཞིའི་ཚུལ་དུ་
བྲིས་པ་ལ་འགལ་བ་ཅི་ཡོང་སྟམ་ནས་རང་སློབ་གང་འཆར་མདོར་བསྟུས་ཙམ་
ཞིག་སློས་པ་དེ་ལྟར་ལགས་སོ།

གོང་བརྗོད་རང་སློབ་གང་དཔོག་གི་དཔུང་གཏམ་འདིར་སློན་དང་ནོར་
འབྲུལ་རིགས་ཡོང་སྲིད་པས་ཚན་རིག་དང་ལོ་རྒྱུས་ལ་གཟིགས་པ་ཡངས་པའི་
མཁས་དབང་རྣམས་ཀྱིས་གང་ན་འདི་མཆིས་ཀྱི་སློན་བརྗོད་དང་ཡོ་བསྐང་ཡོང་
བ་ལྟ།

སེམས་གཙུག་ལྷན་པའི་མཆན་ཉིད་རིག་པའི་ནང་ དངོས་གཙུག་ལྷན་པ་འདྲེས་ནས་ཡིད་པ།

དེར་སྐབས་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཚོགས་ཚུན་ལུགས་ཁག་གི་མཆན་ཉིད་རིག་པ་ལ་
བརྟག་དཔྱད་ཞིབ་འཇུག་ཕྱིད་མཁན་མང་པོ་ཡོད་ཚོགས་རྒྱལ་ནང་དུའང་མེས་
རྒྱལ་དབུ་བརྟེས་པ་ནས་ཆོས་ལུགས་སྤྱི་དང་། རྟག་པར་དུ་སངས་རྒྱས་ཆོས་
ལུགས་དང་། བོད་བྱི་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་བཅས་ལ་ཞིབ་འཇུག་ཕྱིད་འགོ་
རྒྱལ་ནས་ཡོ་མང་ཡོང་བ་དང་། ཞིབ་འཇུག་གནང་མཁན་གྱི་ཕྱི་ཚན་དང་།
མི་སྡེར་བཅས་ཡོ་ཤེ་མང་དུ་འགྲོ་བཞིན་ཡོད་པ་བཅས་ནི་ཉ་ཅང་དགའ་སྤྱོད་
དཀོས་པའི་བྱ་བ་བཟང་པོ་ཞིག་རེད། ལྷན་གྱི་ཁྱད་ཁྱོད་ཉར་གཏིག་མི་རིགས་མིན་
རྒྱས་དང་། ཆོས་ལུགས་མིན་རྒྱས་ནི་དངོས་ཚོགས་བདེན་འཛིན་དང་། ཡོ་རྒྱས་
དངོས་གཙུག་ལྷན་པའི་མིན་རྒྱས་ཡིན་སྐབས་དེ་ལག་ལེན་མཐར་ཐུག་པ་བཟུང་
དཀོས་ན། ལག་ལེན་བཟུང་མཁན་གྱི་མི་ཚང་མས་ཆོས་ལུགས་མི་སྡེ་དང་།
ཆོས་ལུགས་བསམ་སྒྲུབ་འོད་དོན་གནད་ཐད་ལ་འཛིན་པའི་རྣམ་འགྱུར་ཡང་དག་པ་
ཞིག་དཀོས་པ་དང་། ཆོས་ལུགས་ཁག་གི་མཆན་ཉིད་རིག་པར་གོ་བ་གཉིད་
ཟབ་ཡོན་པ་བྱས་ཚོགས་དེ་དང་མཐུན་པའི་དངོས་གཙུག་ལྷན་པའི་མིན་རྒྱས་ལག་ལེན་
བཟུང་དཀོས་ཀྱི་རེད། བྱ་བ་དང་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་འབྲུང་ཕྱིན་དང་། ཆོས་
ཉིད། གནས་རྒྱལ་བཅས་ཞིབ་པ་ལྟ་ཤེས་རྟོགས་མ་ལྟར་ན་རང་ཉིད་ཀྱི་ལག་ལེན་
དེ་ཐུན་འཛམས་ཀྱི་ལག་ལེན་དུ་འགྱུར་འགྲོ་བ་དེ་དང་འདྲ་བར་ཡོད་པོ་རྣམས་ལག་
མང་པོར་མིའི་བསམ་སྒྲུབ་ལུགས་ཕྱིན་གཉིད་ཟབ་ཐེབས་པའི་ཆོས་ལུགས་
བསམ་སྒྲུབ་འོད་དོན་གནད་དེར་དངོས་གཙུག་ལྷན་པའི་ལྟ་རྒྱལ་བཟུང་ནས་མིན་རྒྱས་

༡. སེམས་གཙོ་སྤྱོད་པའི་མཆོད་ཉིད་རིག་པའི་ནང་དངོས་གཙོ་སྤྱོད་པའི་ཉལ་མང་པོ་འབྱེས་ནས་ཡོད་པ།

འཇིག་རྟེན་སྟོན་གི་བྱ་བ་དང་དངོས་པོ་ཚང་མ་ར་མྱེད་ལྡན་ཚུལ་དང་རོ་བོ་
གཉིས་ཡོད་པའི་ནང་ནས་རོ་བོ་རོ་མ་དེ་རོ་ས་འཇིག་བྱེད་སྐབས་རང་རང་སོ་
སོའི་མྱེད་ལྡན་ཚུལ་བརྒྱད་ནས་རོ་ས་འཇིག་བྱེད་པ་མ་གཏོགས། མྱེད་ལྡན་ཚུལ་
དེ་མ་བརྒྱད་པར་རོ་བོ་རོ་མ་དེ་རོ་ས་འཇིག་བྱེད་མི་ཐུབ། མྱེད་ལྡན་ཚུལ་དེ་ནི་རོ་
བོ་མཚོན་པའི་རྟགས་མཚན་ཡིན་པས། དེ་ལ་མཚན་མ་ཟེར་ཞིང་། ལྡན་ཚུལ་
དེ་ལ་ངས་ཅན་གྱི་རོ་བོ་དང་ཚས་ཉིད་ཅིག་ཡོད་པས། དེ་འདྲའི་མཚན་མ་དང་།
ཚས་ཉིད་གཉིས་བྱང་དུ་འབྲེལ་ནས་བརྟག་དབྱང་བྱ་བ་བཤས་གྱི་རིག་པ་དེ་ལ་
མཚན་ཉིད་རིག་པ་ཞེས་པའི་མིང་བཟགས་པ་རེད། དེ་འདྲའི་མཚན་ཉིད་རིག་
པ་ལ་བྱ་དངོས་སོ་སོའི་གནས་ཚུལ་དངོས་དང་མཐུན་པའི་མཚན་ཉིད་རིག་པ་
ཞིག་དང་། གནས་ཚུལ་དངོས་དང་མི་མཐུན་པའི་མཚན་ཉིད་རིག་པ་གཉིས་
ཡོད་པས་དང་པོ་དེ་ལ་དངོས་གཙོ་སྟེ་བ་ཟེར་ཞིང་། ཇེས་མ་དེ་ལ་སེམས་གཙོ་སྟེ་
བ་ཟེར། མཚན་ཉིད་རིག་པ་དེ་གཉིས་ཀྱང་ཕྱི་རིལ་ཡུལ་གྱི་ལྡན་ཚུལ་དངོས་དེ་
གཞིར་བབྱང་ནས་རང་རང་སོ་སོའི་རིགས་པའི་གཞུང་ཡུགས་ཀྱི་ག་བཞོན་པ་
ཡིན་པ་ལས། ལྡན་ཚུལ་དངོས་དང་ཁ་བྲལ་ནས་རང་བཟོས་བྱེད་མི་ཐུབ།
དངོས་གཙོ་སྟེ་བའི་མཚན་ཉིད་རིག་པས་བྱ་དངོས་དེའི་ལྡན་ཚུལ་བརྒྱད་ནས་རོ་
བོ་རོ་མ་ཡང་དག་པར་མཚོན་ཐུབ་གྱི་ཡོད་པ་དང་། སེམས་གཙོ་སྟེ་བའི་མཚན་
ཉིད་རིག་པས་ལྡན་ཚུལ་བརྒྱད་ནས་རོ་བོ་རོ་མ་ཡང་དག་པར་མཚོན་མི་ཐུབ།

མཚན་ཉིད་རིག་པ་གོང་འཕེལ་འགྲོ་བའི་གོ་རིམ་ནང་དངོས་གཙུག་ལྟར་བ་དང་།
 སེམས་གཙུག་ལྟར་བ་འདྲེས་ནས་འཕེལ་རྒྱས་འགྲོ་བ་དང་། སྐྱོན་ལྟར་འཐབ་ཚད་
 བྱས་པ་བརྒྱད་རིམ་བཞིན་གོང་མཐོར་འགྲོ་བ་མ་གཏོགས་སྐྱོན་མ་འདྲེས་པ་
 དང་། སྐྱོན་ལྟར་འཐབ་ཚད་མ་བྱས་པར་ཁེར་རྒྱུ་རང་རྒྱལ་སྤྱོད་གནས་པའི་
 མྱོན་ས་འཕེལ་རྒྱས་དང་། གོང་མཐོར་འགྲོ་མི་བྱའ། དེའི་རྒྱ་མཚན་ནི་མིའི་
 རིགས་ཀྱི་སྤྱི་ཚུགས་དང་། འཇིག་རྟེན་ཐོག་གི་སྤང་རྒྱལ་སྤྱོད་ཚུགས་པ་དེ་ཚོའི་
 བདེ་བ་དང་འགའ་ཞིག་ནི་རོ་རོ་མ་མཚན་པའི་སྤང་རྒྱལ་ཡིན་པ་དང་། འགའ་
 ཞིག་ནི་རོ་རོ་མ་བསྐྱེད་པའི་སྤང་རྒྱལ་རྒྱལ་མ་ཞིག་ཡིན་ཅིང་། སྤང་རྒྱལ་
 རྒྱལ་མ་དང་རོ་མ་གཉིས་ཉག་པར་མཉམ་དུ་འདྲེས་ནས་ཡོད་པས། སྤང་རྒྱལ་
 རྒྱལ་མ་གཞིར་བཟུང་ནས་བརྗོད་པའི་རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས་དེ་སེམས་གཙུག་
 ལྟར་བ་ཡིན་པ་དང་། སྤང་རྒྱལ་རོ་མ་གཞིར་བཟུང་ནས་བརྗོད་པའི་རིགས་པའི་
 གཞུང་ལུགས་དེ་དངོས་གཙུག་ལྟར་བ་རེད། དེར་སྐབས་མི་འགའ་ཞིག་གིས་སེམས་
 གཙུག་ལྟར་བ་དང་དངོས་གཙུག་ལྟར་བའི་བྱུང་པར་དེ། སེམས་གཙུག་ལྟར་བས་སེམས་
 ཡང་དང་པོ་ཡིན་པ་དང་། དངོས་པོ་ཡང་གཉིས་པ་ཡིན་པ་ཁས་ལེན་གྱི་ཡོད་
 ཅས་གསལ་བ་དེ་ཡང་དག་པ་མིན། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བྱུང་མཐའ་
 རིགས་མི་འདྲ་བ་མང་པོ་ཡོད་པ་སྤྱིར་བཏགས་སེམས་དེ་དང་པོར་བྱུང་བ་དང་།
 དངོས་པོ་དེ་རྗེས་སུ་བྱུང་བ། དངོས་པོ་ཚང་མ་སེམས་ཀྱིས་བརྗོད་པ་ཡིན་ཟེར་
 མཁན་རྒྱུ་ཤིང་དང་། རྒྱ་ནག་ བོད་གང་དུ་འདུག་པ། རྒྱ་གར་དང་། རྒྱ་ནག་
 དུ་བྱུང་བའི་སེམས་ཅམ་པའི་བྱུང་མཐའ་ལ་འདྲ་མཉམ་པ། བོད་ཀྱི་སངས་
 རྒྱུ་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གཞུང་གང་དུ་འདུག་པ། ས་སྤྱི་ཆོས་ལུགས་དང་།
 བཀའ་བརྒྱུད་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་སྤྱི་མ་གོང་མ་ཆོས་མཐོང་པའི་མཁུར་དང་ཚོམ་ཡིག་
 གི་ནང་སྤང་བ་ཐམས་ཅད་སེམས་ཡིན་གསུངས་པ་དང་། འབྲུལ་སྤང་ཚང་མ་
 སེམས་ལས་བྱུང་ཞེས་གསལ་བ་དེ་ནི། སེམས་དེ་དང་པོར་བྱུང་བ་དང་།
 དངོས་པོ་དེ་དེའི་རྗེས་སུ་བྱུང་བའི་གོ་དོན་རྩ་བ་ནས་མིན། དེ་ནི་དངོས་པོ་དེ་

དངོས་དང་མི་མཐུན་པ་དེར་བྱག་ཡོད། གལ་ཏེ་བསམ་སྒྲིལ་ཡང་མ་དག་པའི་
འཆར་སྒྲུབ་དེ་ཡང་དོན་དངོས་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་ཡིན་ན། འཆར་སྒྲུབ་དེ་
དོན་དངོས་དང་མཐུན་པའི་འཆར་སྒྲུབ་ཞིག་ཡིན་དགོས་ཟེར། མོང་གསལ་གྱི་
མོད་སྒྲུབ་དེར་ངས་བལྟས་ན་དངོས་གཙོ་སྒྲུབ་པ་ཡིན་པ་ལས། སེམས་གཙོ་སྒྲུབ་
པ་ཡིན།

༡. དེ་དང་འདྲ་བར་སྒྲོང་པ་ཉིད་ཟེར་བ་ཡང་། ཕྱི་རོལ་ཡུལ་དུ་དངོས་
སྒྲུབ་ཡོད་པའི་དངོས་པོ་ཆང་མ་རང་རང་སོ་སོའི་རྒྱ་དང་རྒྱུན་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་
བ་མ་གཏོགས། ཁེར་རྒྱུང་རང་རྒྱུགས་སྒྲུབ་པའི་དངོས་པོ་གཅིག་ཀྱང་མེད་པ་
དེ་ལ་སྒྲོང་པ་ཉིད་ཟེར་བ་ལས། དངོས་སྒྲུབ་ཡོད་པའི་དངོས་པོ་ཆང་མ་གང་ཡང་
མེད་པའི་སྒྲོང་པ་ཡིན་པར་ཁས་ལེན་པའི་སངས་རྒྱུས་ཆོས་ལུགས་པ་རྒྱ་གར་
དང་། རྒྱ་ནག་ བོད་གང་དུ་འདྲེ་མེད། སངས་རྒྱུས་ཆོས་ལུགས་པས་རང་
བཞིན་གྱིས་བྱུང་བ་མེད་ཟེར་བའི་གོ་དོན་དང་། དེང་སང་རང་བཞིན་གྱིས་
བྱུང་བ་ཡོད་ཟེར་བའི་གོ་དོན་གཉིས་ཙམ་བ་ནས་མི་འདྲ། སངས་རྒྱུས་ཆོས་
ལུགས་པས་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བ་མེད་ཟེར་བའི་གོ་དོན་ནི་བྱ་དངོས་ཆང་མ་
རྒྱ་དང་རྒྱུན་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་མ་གཏོགས། རྒྱ་དང་རྒྱུན་ལ་མ་སྒྲོས་པར་
རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བ་མེད་ཟེར་བའི་དོན་ཡིན་པས། དེ་ཡང་དངོས་གཙོ་སྒྲུབ་
པའི་ལྟ་བ་ཡིན་ཅིང་། དེང་སང་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བ་ཡོད་ཟེར་བའི་གོ་དོན་
ནི་མིས་བསྐྱེད་པ་ལ་སྒྲོས་མི་དགོས་པར་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བ་ཡོད་པའི་དོན་
ཡིན་པས་དེ་ཡང་དངོས་གཙོ་སྒྲུབ་པའི་ལྟ་བ་རེད། ལྟ་བ་དེ་གཉིས་ཆོག་གི་ཐོག་
ནས་འགལ་བ་ཡོད་ཀྱང་དོན་གྱི་ཐོག་ནས་འགལ་བ་མེད་པར་མ་ཟེད། དོན་
དངོས་དང་མཐུན་གྱི་ཡོད་པ་རེད།

༢. སངས་རྒྱུས་ཆོས་ལུགས་པས། མཐར་ཐུག་པའི་བདེན་དོན་ཡོད་
ཟེར་བ་ཡང་དངོས་གཙོ་སྒྲུབ་པ་ཡིན། ཁོ་ཆོས་བདེན་དོན་ངོ་མ་ཞིག་ཡིན་ཀྱིན།
བྱུང་བ་གང་འདྲ་ཞིག་དང་། དུས་ཚོད་གང་འདྲ་ཞིག་གནས་ཚུལ་གང་འདྲ་

ཞིག་གི་འོག་ཏུ་ཡང་སྤྱི་ཚུགས་ཐོག་གི་མི་ཆེས་མང་ཆེ་བས་ཁས་ལེན་པ་དེ་ནི་
 མཐར་ཐུག་གི་བདེན་དོན་ཡིན། དཔེར་ན། ཉེས་པ་མེད་པར་ལྷ་མོ་གཡོགས་
 པ་དང་། ཉེས་པ་མེད་པར་མི་གསོད་པ། མི་གཞན་གྱི་རྒྱ་ཚོར་སྤྲོགས་པ་སོགས་
 ནི་བྱ་སྤྱོད་རན་པ་ཡིན་པ་དང་། རང་དོན་དོར་ནས་གཞན་དོན་སྤྱབ་པ། སྐད་
 ཆ་དྲང་པོ་ཤོད་པ། ལས་ཀ་དྲང་པོ་བྱེད་པ། བདེན་པ་ཡོད་པའི་མི་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་
 བྱེད་པ་སོགས་བྱ་སྤྱོད་བཟང་པོ་ཡིན་པ་བཅས་ནི་དུས་སྐབས་གང་འདྲ་ཞིག་
 དང་། གནས་ཚུལ་གང་འདྲ་ཞིག་གི་འོག་ཏུ་ཡང་སྤྱི་ཚུགས་ཐོག་གི་མི་ཆེས་མང་
 ཆེ་བས་ཁས་ལེན་པའི་བདེན་དོན་ཞིག་ཡིན་ཅིང་། བདེན་དོན་དེ་ལ་འཇུག་བ་
 བྱ་ཡང་ཡོང་མི་སྲིད་པས། མཐར་ཐུག་པའི་བདེན་དོན་ཡིན་ཟེར་གྱི་ཡོད།
 དེ་ཡང་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་དང་མཐུན་པའི་དངོས་གཙམ་བ་ཡིན།

༡. མི་ཞིག་ཆད་ལྡན་ཡིན་དང་མིན་གྱི་ཆད་གཞི་དེ་མི་དེ་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་
 བྱེད་མཁན་མང་ཏུང་ཐོག་ནས་བཟུ་རྒྱ་མེད་པར། མི་དེས་བཤད་པའི་སྐད་ཆ་
 དེ་དང་བསམ་སྒྲོ་དེ་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་དང་མཐུན་ན་མི་དེ་ཆད་ལྡན་ཡིན་
 པ་དང་། དེ་མིན་ན་ཆད་ལྡན་མིན། དེར་བརྟེན་སྐབས་རེ་མི་མང་ཆེ་བས་
 བཤད་པ་དེ་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་དང་མཐུན་པ་དང་། སྐབས་རེ་མི་ཏུང་
 བས་ཀྱིས་བཤད་པ་དེ་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་དང་མཐུན་པ་ཡོང་གི་ཡོད་པས།
 ལུས་བཤད་པའི་སྐད་ཆ་དེ་དང་བསམ་སྒྲོ་དེ་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་དང་མཐུན་
 བ་མི་དེ་ཆད་ལྡན་རེད་ཟེར། ཤོད་སྤངས་དེ་ཡང་དོན་དངོས་དང་མཐུན་པ་
 ཞིག་རེད།

༢. ཡང་སྒྲོས་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ནང་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་
 ལུགས་ཀྱི་ནང་། བྱ་སྤྱོད་རན་པ་ཆང་མ་མི་རང་རང་སོ་སོའི་སྒྲེར་སེམས་ལ་
 བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་རེད། སྒྲེར་སེམས་མེད་པའི་མི་ལ་བྱ་སྤྱོད་རན་པ་གཏན་
 ལུགས་མེད་ཟེར་བ་དེ་ཡང་དངོས་གཙམ་བ་རེད། གང་ཡིན་ཟེར་ན། ཁོ་ཆོས་
 འདི་འདྲ་ཤོད་ཀྱི་ཡོད་པ་ལྟེ། འཇིག་རྟེན་ཐོག་གི་བྱ་སྤྱོད་རན་པ་ཆང་མ་སྒྲེར་

[illegible]

ནང་སེམས་གཙུག་པ་དང་དངས་གཙུག་པ་གཉིས་ཀྱི་འདྲེས་ནས་ཡོད་པའི་དཔེ་
 མང་པོ་བཤད་རྒྱུ་ཡོད་པས་སངས་རྒྱུ་ཚུལ་ལྟགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་རིག་པ་ལ་ཞིབ་
 འཇུག་དང་བཟླ་དབུད་བྱེད་རིག་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། ཞིབ་འཇུག་བྱས་
 བ་བརྒྱད་ནས་སངས་རྒྱུ་ཚུལ་ལྟགས་ཀྱི་བསམ་སྒྲོལ་དེས་མོ་རྩོད་ལྟག་གཉིས་
 ལྟག་ཅུལ་རིང་མི་རྣམས་ཀྱི་བསམ་སྒྲོལ་བཀའ་ཆགས་གཏིང་བཤད་ཡོད་པའི་རྒྱ་རྒྱུན་
 གང་ཡིན་དང་དེང་སང་ཆོན་རིག་དང་རྒྱུ་ཆེ་བའི་རྒྱལ་ཁབ་ནང་དུ་ཡང་ད་
 དུང་ལུ་མཐུད་ནས་གནས་བྱུང་པའི་རྒྱ་མཆན་གང་ཡིན་གསལ་པོར་ཤེས་བྱུང་པ་
 མ་ཟད། མི་རྣམས་ཀྱི་བསམ་སྒྲོལ་རོན་གནད་ཡིན་པའི་ཚུལ་ལྟགས་ཀྱི་བྱ་སྒྲོལ་
 དང་བསམ་སྒྲོལ་ལྟ་སྟངས་ཡང་དག་པ་དང་། མིད་རྒྱས་ཡང་དག་པ་གང་འདྲ་
 འཛིན་དགོས་མིན་ཡང་གསལ་པོར་ཤེས་བྱུང་རྒྱུ་རེད། འདིར་ངས་མོ་རྩོད་ལུ་
 ལྟག་ཅུལ་རིང་སངས་རྒྱུ་ཚུལ་ལྟགས་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱས་པའི་ལྟ་ཚུལ་ཁག་
 གཅིག་ཐེངས་དང་པོར་དབུད་གཞིའི་ཚུལ་དུ་བྲིས་པ་ཡིན་པས། གཟིགས་པ་པོ་
 རྣམས་ཀྱིས་སྒྲོན་བརྗོད་དང་། ལེགས་བཅས་ཀྱི་དགོངས་འཆར་ལྟག་པོར་
 གནང་རོགས་ཞུ་རྒྱུ་བཅས།

ཆོས་དང་འཇིག་རྟེན་གཉིས་མཐུན་དང་མི་ མཐུན་སྐྱོར་ལས་འབྲས་པའི་གཏམ་སྟེང་།

གནད་དོན་འདི་བཞིན་བོད་ཀྱི་ཆོས་སྲིད་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་ལམ་ལུགས་ལྟར་
སྤངས་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་གནད་དོན་གཞན་ཞིག་ཡིན་པ་མ་ཟད། དེའི་
སྐྱོར་ལ་ཚོན་བྱོན་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་ཆོར་གསུངས་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་དང་། བཞེད་
པ་མི་འདྲ་བ་ཡོད་པའི་ཐོག་ དེང་སང་ཡང་དེའི་སྐྱོར་ལ་རིགས་པའི་གཞུང་
ལུགས་ཐད་ནས་བཤད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་དང་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་ནང་
སྲིད་རྒྱས་མི་འདྲ་བ་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན་པས། ངས་དེའི་སྐྱོར་ལ་དབྱེ་ཞིབ་བྱས་
པའི་ལྟ་ཚུལ་འགའ་ཞིག་འདིར་བཞུགས་མཁས་པའི་དབང་པོ་ནམས་ལ་དབྱད་
གཞིའི་ཚུལ་དུ་བྲུ་རྒྱུར།

༡. ཆོས་དང་འཇིག་རྟེན་ཞེས་པའི་གོ་དོན་སྐོར། ༢. ཆོས་དང་འཇིག་
རྟེན་མཐུན་དང་མི་མཐུན་སྐྱོར་ལ་ཚོན་བྱོན་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་ཆོར་བཞེད་པ་མི་
འདྲ་བ་གཉིས་ཡོད་པ་རྟོགས་ལྟ་རྒྱུ། ༣. ཆོས་དང་འཇིག་རྟེན་མཐུན་དགོས་
དང་མི་དགོས་སྐྱོར་རང་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་ཚུལ་བཤད་པ་བཅས་ཡིན།

དང་པོ། ཆོས་དང་འཇིག་རྟེན་ཞེས་པའི་གོ་དོན་སྐོར།

ཆོས་དང་འཇིག་རྟེན་མཐུན་དང་མི་མཐུན་ཞེས་པའི་ཆོས་ནི། འཇིག་
རྟེན་འདིའི་བདེ་སྤྱིད་ཐོབ་ཐབས་དང་སྤྱག་བསྡུལ་སེལ་ཐབས་དཔེ་གསུལ་
གཙོ་བོར་མ་བྱས་པར། སྤྱི་བ་སྤྱི་མ་པའི་ཆད་ཀྱི་བདེ་བ་ཐོབ་ཐབས་དང་། སྤྱག་

བསལ་ལེལ་བབས་དམིགས་ཡུལ་གྱི་གཙུག་པོར་བཞག་ནས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རང་ཕན་གཞན་གཞི་དུ་བསམ་སྒྲུབ་སྒྲིབ་བབས་བྱས་ཏེ་གཞན་ཕན་རྒྱུ་བ་པའི་བསམ་སྒྲུབ་བབས་ཀྱི་ལམ་བཟང་པོ་ཞིག་ལ་ཆོས་ཟེར་བ་དང་། བསམ་སྒྲུབ་དེ་འདྲ་ཡོད་མཁན་ལ་ཆོས་པ་ཟེར་ཞིང་། དེ་ལས་རྣམས་ཉེ་ཆོ་འདིའི་བདེ་སྦྱིད་ཀྱི་ཆེད་དུ་རང་ཕན་གཞན་གཞི་དུ་འཆོ་བབས་ལ་བརྟེན་ནས་རང་ཉིད་སྒྲིབ་ལ་བདེ་སྦྱིད་ཡོང་བབས་དམིགས་ཡུལ་གཙུག་པོར་བཞག་མཁན་ལ་འཇིག་རྟེན་པ་དང་། དེའི་ཁེ་ཕན་སྤྱད་སྒྲིབ་ཀྱི་ལམ་ལུགས་ལ་སྤྱིད་ཟེར་བ་ཡིན།

རྒྱ་གར་དུ་ནང་པ་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཆོས་མ་ཐུང་གོང་དང་། ཐུང་རྗེས་ཀྱི་ལུ་རྟེན་གས་པའི་བྱ་བ་མཐའ་ལུགས་མི་འདྲ་བ་གྲགས་ཅན་བཅུ་གཉིས་ཡོད་པའི་ནང་ནས་རྒྱང་འཕེན་པ་ཐུད། དེ་འཕྲོས་རྣམས་སྤྱི་བ་སྤྱི་མ་ཁས་ལེན་པ་དང་། བར་ལམ་ཁས་ལེན་པ་གཞན་ཡིན་ཅིང་། ཆོ་སྤྱི་མ་ཕན་ཆད་ཀྱི་བདེ་སྦྱིད་ཐོབ་ཆེད་འབད་བཙོན་བྱེད་དགོས་པའི་ལྟ་རྒྱུ་འཛིན་གྱི་ཡོད། ཐོད་དུ་ནང་པ་སངས་རྒྱལ་པའི་ཆོས་མ་ཐུང་གོང་གི་ཐོན་ཆོས་སྤྱད་དེ་དང་། སྤྱི་དཔར་གྱི་ཐོན་ཆོས་བཅས་རིགས་གཉིས་ཡོད་པའི་ནང་གི་འགའ་ཞིག་ཐུད། མང་ཆེ་བས་སྤྱི་བ་སྤྱི་མ་ཁས་ལེན་པ་དང་། ལས་རྒྱ་འབྲས་ཁས་ལེན་གྱི་ཡོད་ཅིང་། ནང་པ་སངས་རྒྱལ་པ་རྣམས་དེ་ལྟར་ཡིན་པ་ཁྱེད་ཀྱི་དགོས་པ་རེད།

འཇིག་རྟེན་ཞེས་པ་འདི་ལ་ནང་པ་སངས་རྒྱལ་པའི་འགྲེལ་བཤད་གནང་བ་ལྟར་བྱས་ན། དེ་ལ་རྣམས་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་དང་བཅུད་ཀྱི་སེམས་ཅན་གཉིས་ཕན་ཚུན་བརྟེན་ནས་གནས་པ་དང་། བཅུད་ཀྱི་སེམས་ཅན་ནང་ནས་འཕྲོ་བ་མི་ཡི་རིགས་རྣམས་གཙུག་པོར་བྱས་པའི་སྤྱོད་ཆགས་རྣམས། སྤྱད་ཅིག་རེ་རེ་བཞིན་འབྱུར་རྣམས་བྱེད་ཅིང་རྒྱ་སྤྱོད་མང་པོ་ཆོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐུང་བའི་ཐུང་པོ་ལྟ་བུ་འདིའི་ཉིང་དུ་རང་རང་སོ་སོའི་ཚུང་བུ་བདེ་སྤྱོད་ལྷ་ཆོགས་པ་ཞིག་ཚུང་དགོས་པ། རང་རང་སོ་སོའི་འཆོ་གནས་བྱ་ཡུལ་རང་ཐུང་ཁམས་ཤིག་གི་ནང་དུ་མཉམ་དུ་འཆོ་བ་སྤྱིལ་བ་དང་། མཉམ་དུ་གནས་དགོས་པ་མ་ཟད།

ཕན་ཚུན་ཁ་བྲལ་བཅས་མེད་པའི་འབྲེལ་བ་ཞིག་ཆགས་ཡོད་པས། འབྲེལ་བ་
 དེའི་ཤོ་རིམ་ནང་མི་སྲུ་ཞིག་ཡིན་ཀྱང་བདེ་བ་འདྲོད་ཅིང་སྲུག་བསྐལ་མི་འདྲོད་
 པ་ཤིས་ཀྱི་ཡིན་པའི་དབང་གིས། གཞན་ལ་གནོད་པའི་མང་གཞིའི་སྤྱིང་དུ་རང་
 ཉིད་བདེ་བ་ཐོབ་ཐབས་དང་རང་ཉིད་འཆོ་གནས་བྱ་བཅས་ཀྱི་སྒྲེར་སེམས་ཤིག་
 རང་བྱགས་ཀྱིས་ཡོང་གི་ཡོད་པས། བསམ་སྒྲོ་དེ་དོར་མ་བྱུང་པའི་མིའི་རིགས་
 ཚང་མར་འཇིག་རྟེན་པ་ཟེར་ཞིང་། བསམ་སྒྲོ་དེ་འདྲ་མེད་པའི་མི་ལ་མི་བཟང་
 པོ་དང་། མི་ལ་རབས་ཟེར་བ་ཡོངས་གྲགས་ཡིན་པས། གཞི་འཛིན་ས་དེ་
 འདྲའི་ཐོག་ནས་ཆོས་དང་འཇིག་རྟེན་མཐུན་དང་མི་མཐུན་གྱི་བཤད་ཚུལ་མི་
 འདྲ་བ་གཉིས་སྒྱུར་བ་ཡིན།

གཉིས་པ། ཆོས་དང་འཇིག་རྟེན་མཐུན་དང་མི་མཐུན་སྒྲོར་ལ་
 བོད་ཀྱི་མཁས་པ་སྒྲོན་འོན་རྒྱལ་སྤྱི་བཞེད་པ་མི་འདྲ་བ་ཡོད་ཚུལ་
 ར་སྒྲོན།

ཁྱེད་ཀྱི་པ་རྒྱུ་ཉ་ཆེན་པོ་མགོན་པོ་ལྷ་སྐུ་དང་། བོད་ཀྱི་ས་སྐུ་པཎ་ཆེན།
 རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་དངོས་སྒྲོབ་སྐུན་ས་སྒྲོ་ལྷ་ས་ལྷུ་ལ་མཆོན་བཅས་ཀྱིས་ཆོས་དང་
 འཇིག་རྟེན་གཉིས་འགལ་བ་མེད་པ་མ་ཟད། ཡོངས་སུ་མཐུན་པའི་སྐུ་བ་བྱེད་
 མང་དུ་གསུངས་ཡོད་པ་ཚང་མ་དྲངས་ན་མང་དོགས་ནས་འདིར་དཔེ་མཆོན་
 ཅམ་བཞོད་ན་མགོན་པོ་ལྷ་སྐུ་ཀྱིས་“མི་ཡི་ཆོས་ལྷགས་ལེགས་སྤྱད་ན། ། ལྷ་
 ཡུལ་བཞོད་པ་ཐག་མི་རིང་། ། ལྷ་དང་མི་ཡི་ཐེམ་སྐྱས་ལ། ། འཇིགས་ན་ཐར་
 པག་མ་ན་འདུག” ཅེས་དང་། “གང་ཞིག་ལྷས་ངག་ཡིད་ཀྱི་ལས། ། ཐམས་
 ཅད་ལེགས་པར་ཡོངས་རྟོགས་ཏེ། ། བདག་དང་གཞན་ལ་ཕན་ཤེས་ནས། །
 ཉག་ཏུ་བྱེད་པ་དེ་མཁས་པ།” ཞེས་དང་། “འཇིག་རྟེན་མི་དགའ་ཉིད་ཀྱི་

སྒྲོན། ༡. ཁོང་ཁོ་ཆེ་བའི་སྒྲོན། ༢. སྤག་དོག་ཆེ་བའི་སྒྲོན། ༣. འཁོན་འཛིན་
 ཆེ་བའི་སྒྲོན། ༡༠. རུན་སྒྲོ་བའི་སྒྲོན། ༡༡. སྤ་མ་སྒྲོ་བའི་སྒྲོན། ༡༢. ཆོག་
 རུབ་སྒྲོ་བའི་སྒྲོན་བཅས་སྒྲོན་བཅུ་གཉིས་པོ་དེ་ཆོས་དང་འཇིག་རྟེན་གང་གི་
 དབང་དུ་བྱས་ཀྱང་སྒྲོན་ཡིན་པ་མ་ཟད། སྤྱི་ཆོགས་གང་གི་ནང་དུ་ཡང་སྒྲོན་
 ཆེན་པོ་ཡོད་པའི་བདེན་དོན་ཞིག་ཡིན། སྒྲོན་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཕན་ཚུན་
 འབྲེལ་བ་དམ་པོ་ཡོད་ཅིང་། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆ་བ་ནི་རང་ཉིད་གཅིག་ཤུའི་
 དོན་བསམས་པའི་སྒྲིལ་སྒྲིལ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ཚུལ་གསུངས་ཡོད་པ་དང་། དེ་
 ལས་རྣམས་པའི་བསམ་པ་བཟང་པོ་ཡོད་ན་མི་དེ་འཇིག་རྟེན་མི་ཆོས་ལ་མཁམ་པ་
 ཡིན་པས་རང་གཞན་ཆང་མར་བདེ་སྦྱིད་སྒོ་བ་ཚུལ་ཡང་རྒྱས་པར་གསུངས་པའི་
 མཚུགས་ཏུ། འཇིག་རྟེན་ཡུལ་ཆོས་ཀྱི་ལྷགས་སྒྲོལ་བཟང་པོ་དེ་དང་ཆོས་གཉིས་
 འགལ་བ་གཏན་ནས་མེད་པའི་གཅིག་ཡུར་ཡིན་ཞེས་མཚུགས་པ་རྣམས་གནང་
 ཡོད།

ཆོས་དང་འཇིག་རྟེན་མཐུན་ཐབས་མེད་པའི་འགལ་བ་ཡིན་པར་བཞེད་
 མཁན་ནི། སྒྲོན་ཀྱི་བཀའ་གདམས་པའི་དགེ་བཤེས་སལ་ཆེ་བ་དང་། རྗེ་
 བཅུན་མི་ལ་རས་པ། ཀྱན་མཁྱེན་སྒྲོང་ཆེན་པ། རྗེ་ཙོང་ཁ་བ་ཆེན་པོ་སོགས་
 གྲུབ་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་ཆེན་དང་། མཁམ་པའི་དབང་པོ་སལ་ཆེ་
 བས་ཆོས་དང་འཇིག་རྟེན་གཉིས་མཐུན་ཐབས་མེད་པའི་འགལ་བ་ཡིན་ཚུལ་
 དང་། འཇིག་རྟེན་གྱི་བྱ་གཞག་དང་། ཆོས་རྣམས་དག་བྱེད་པ་གཉིས་མཉམ་དུ་
 ཡོང་ཐབས་མེད་པར་ནན་ཏན་གྱིས་གསུངས་ཡོད་པ་དེ་སྒྲོར་ནང་པ་སངས་རྒྱས་
 པའི་ཆོས་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་ཅུང་བ་ཆང་མར་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་ཞིག་ཡིན་པས་
 འདིར་ཞིབ་ཕྲ་ཞུ་མ་དགོས།

གོང་གསལ་ཆོས་དང་འཇིག་རྟེན་མཐུན་དང་མི་མཐུན་སྒྲོར་ལ་གསུངས་
 ཚུལ་མི་འདྲ་བ་གཉིས་བྱུང་བ་དེ། བོད་དུ་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་མཁམ་པ་
 རྣམས་ཀྱི་ནང་ལ་ཆོས་ལྷགས་སོག་ལྟ་བུ་མི་འདྲ་བ་གཉིས་བྱུང་བ་ཡིན་ནམ།

ཚུལ་དང་འཇིག་རྟེན་འགལ་མེད་གཅིག་གྱུར་ཡིན་པའི་བཞེད་པ་འཇིག་མཁན་གྱི་མཁས་པ་དེ་ཚོ་བོད་དུ་ཆོས་སྤྱིད་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་ལམ་ལུགས་ཐད་རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས་གསུམ་གཉིད་མཛད་མཁན་ཡིན་ནམ་སྟེ་མ་པ་ཞིག་གི་བསམ་ཚུལ་ཞིག་རང་ལུགས་སུ་འཆར་སྤྱིད་པ་མ་ཟེད། དེར་རབས་ནང་པ་སངས་རྒྱུས་པའི་ཚུལ་ལ་ཞིབ་འཇུག་གནང་མཁན་མང་པོ་ཞིག་གིས། བོད་གསལ་བོད་གྱི་མཁས་པ་ཁག་གཅིག་གིས་ཆོས་དང་འཇིག་རྟེན་མཐུན་པ་ཡིན་པའི་གསུང་ཚུལ་དེ་གཞིར་བཟུང་ནས། ནང་པ་སངས་རྒྱུས་པའི་ཚུལ་གྱི་ལྟ་ཚུལ་ནི་བཟུང་གཞིག་གསལ་རིམ་གྱི་འཇིག་རྟེན་ལྟ་ཚུལ་མཚོན་པ་དང་། དེ་ལ་ཞབས་འདེགས་ལྷན་བཞེས་ཡིན་པས། གནའ་རབས་རྒྱ་གར་དང་། གྲུང་གོ་ཨེ་ཤེ་ཡ་སྤྱིར་གི་ཤར་དང་། ཤར་ལྷོ་བཅས་དང་། ལྷག་པར་དུ་གྲུང་གོའི་ཉན་རྒྱལ་རབས་ནས་བཟུང་། མན་ཆེད་རྒྱལ་རབས་བར་རིམ་བྱུང་གི་རྒྱལ་རབས་ཆར་མས་ནང་པ་སངས་རྒྱུས་པའི་ཚུལ་ལུགས་མེད་སྤྱད་ནས་རྒྱ་ཆེའི་མི་དམངས་ལ་ཡུན་རིང་པོའི་བར་དབང་བཞུར་མེད་ཐུབ་པ་བྱུང་བའི་རྒྱ་མཚན་དེ་རེད་ཅེས་ཆོད་སྣང་མས་དེ་འདྲ་བཞག་གནང་གི་ཡོད་པ་རེད། དེར་བརྟེན་ཡང་སྤྱིར་ནང་པ་སངས་རྒྱུས་པའི་ཚུལ་དེ་འཛམ་གླིང་ཐོག་གི་རྒྱལ་ཁབ་མི་འདྲ་བ་མང་པོའི་ཆབ་སྤྱིད་ལྟ་ཚུལ་དང་མཐུན་པ་ཞིག་ཡིན་ནམ། ཡང་ན་མཐུན་ཐབས་མེད་པའི་འགལ་བ་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན། དེར་རབས་འཛམ་གླིང་ཐོག་གི་སྤྱི་ཚོགས་འཕེལ་འགྱུར་མང་པོ་བྱུང་བའི་དུས་སྐབས་སུ་ནང་པ་སངས་རྒྱུས་པའི་ཚུལ་གྱི་འཇིག་རྟེན་ལྟ་ཚུལ་དེས་སྤྱི་ཚོགས་ཐོག་རྒྱས་པ་གང་འདྲ་ཞིག་ཐོན་གྱི་ཡོད་མེད་བཅས་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱས་ནི་ལན་འདེབས་ཚན་རིག་དང་མཐུན་པ་ཞིག་རྒྱུ་དགོས་པའི་སྐབས་སུ་བབས་ཡོད་པས་གཤམ་ལང་རང་གི་ལྟ་ཚུལ་ཞིག་ལྷན་གྱི་ཡིན།

གསུམ་པ། ཚེས་དང་འཇིག་རྟེན་གཉིས་བར་མཐུན་པའི་
 རྟོགས་མང་ཚེད་པ་དང་མི་མཐུན་པའི་རྟོགས་ཀྱང་འགའ་ཞིག་ཡོད་
 པའི་སྐོར།

རང་རང་གི་བསམ་པར། ཚེས་དང་འཇིག་རྟེན་གཉིས་བར་མི་མཐུན་པའི་
 རྟོགས་འགའ་ཞིག་ཡོད་པ་དེའི་རྒྱ་མཚན་ནི། དང་སང་འཇིག་རྟེན་འདིའི་ཐོག་
 གནས་པའི་མི་མང་ཆེ་བ་འཆོ་བ་དང་། དཔལ་འབྱོར་ཐོག་འདྲིན་རྩམས་ཆེ་
 ཞིང་ཆོག་ཤེས་མེད་པ་དང་། རང་དོན་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་སྐར་སེམས་ཤུགས་
 ཆེ་བ་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱི་ཚོགས་ཐོག་གཡོ་བྲམ་མཁན་དང་། བཞོ་བསྐྱར་
 གཏོང་མཁན། མི་གསོད་མཁན། རྒྱུ་རྒྱུན་སོགས་རྒྱུན་མི་ཆད་པ་ཡོང་གི་ཡོད་
 པའི་གནས་ཚུལ་དེ་རྒྱལ་ཁབ་དང་། སྤྱིད་གཞུང་མང་པོས་བྲིམས་ལུགས་ལ་
 བརྟེན་ནས་གཙུག་གར་བྱེད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ཀྱང་། གནས་ཚུལ་དེ་རིགས་ཐར་བུའི་
 རྒྱང་དུ་འགྲོ་བར་ཕན་པ་ཙམ་མ་གཏོགས། བྱམ་ཡང་མི་ཡོང་བའི་བཀག་འཁོག་
 བྱེད་བྱེད་ཀྱི་མེད་པ་དེ་སྤྱི་ཚོགས་ཉིལ་པོའི་རྒྱུན་ཆ་ཆེ་ཤོས་ཞིག་ཡིན་པར་བརྟེན།
 དེ་རྩོན་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་སྡོ་གཅིག་སེམས་གཅིག་གིས་ཚོས་ནམ་པར་དག་པ་
 གནང་མཁན་ཀྱི་མིག་དཔེར་འོས་པ་རྩེ་བཅུན་མི་ལ་རས་པ་སོགས་བྱ་བལ་ཆོས་
 པ་མང་པོས་ཆོས་ནམ་པར་དག་པ་བྱེད་མཁན་ཆོས་སྤྱི་ཚོགས་དང་ཁ་བལ་ནས་
 མི་མེད་དཔེན་པའི་གནས་སུ་རྩོད་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་གསུངས་སྐབས། ཞོང་
 དུ་གསལ་བའི་སྤྱི་ཚོགས་ཐོག་གི་རྒྱུན་ཆ་ནམས་གསུངས་རྩེས། རང་སེམས་རང་
 གིས་གཙུན་བྱུང་པའི་གོ་རྟོགས་མཐོན་པོར་མ་སྒྲིབས་ཀྱི་བར་དུ་སྤྱི་ཚོགས་ཐོག་
 གནས་པའི་བྱ་སྤྱོད་རན་པའི་ཤུགས་རྒྱུན་རང་ཉིད་ལ་མ་འགོས་པ་བྱེད་བྱུང་
 ཐབས་མེད་པས། དུས་སྐབས་དེའི་རིང་སྤྱི་ཚོགས་དང་ཁ་བལ་ནས་རང་སེམས་
 འདུལ་བའི་ཆོས་བྱེད་པ་གལ་ཆེ་ཚུལ་ནན་ཏན་གྱིས་གསུངས་ཡོད་པ་རེད།

གཞན་ཡང་ནང་པ་སངས་རྒྱུས་པའི་ཚེས་ཀྱི་ནང་བཤད་པའི་ཚེས་པ་ཚོའི་
 འཚོ་བའི་གནད་དོན་ཐག་གཅོད་བྱ་བ་བས་འགའ་ཞིག་དེར་རབས་སྤྱི་ཚོགས་
 གསར་པ་དང་མི་མཐུན་པ་ཡོད་ཅི་ཡོད་པ་དེ་ནི་དུས་སྐབས་དང་མཐུན་པར་
 ལེགས་བཅས་དང་ཡོ་བསྟར་བྱེད་དགོས་པའི་གས་ཡིན་པས། དེས་ནང་པ་
 སངས་རྒྱུས་པའི་ཚེས་ཀྱི་རྩ་བའི་ཉ་ཚུལ་ལ་འགྱུར་བ་གཏོང་དགོས་པའི་ཁྲུངས་
 རྒྱུལ་ར་སྟོན་བྱེད་མི་སྟབས། དེར་སངས་ཚེས་པ་ཚོའི་ཐུག་ཞོས་སྟོན་གནས་གསུམ་
 གྱི་གནད་དོན་ཐག་གཅོད་བྱ་བ་བས་ཐད་ནང་པ་སངས་རྒྱུས་པའི་ཚེས་ཀྱི་ཉ་ཚུལ་
 དང་མི་འགལ་བའི་ཐོག་སྤྱི་ཚོགས་གསར་པའི་ལམ་ལུགས་དང་ཡང་མཐུན་
 སྟབས་པའི་ཐག་གཅོད་བྱ་བ་བས་སྤྱི་ཚོགས་འཚོལ་སྟབས་པ་བྱུང་བའི་ཐོག་ལས་དོན་
 དེའི་བདེ་ལ་ནང་པ་སངས་རྒྱུས་ཚེས་ལུགས་ཀྱི་དགོན་པ་མང་པོས་ཉམས་སྦྱང་
 སུན་སུམ་ཚོགས་པ་བསགས་ཡོད་ལ། སྟབས་འབྲས་ཐོབ་པ་ཡང་མི་བྱུང་བ་བྱུང་
 ཡོད་པས་ཉམས་སྦྱང་སྟུགས་བརྗོམས་དང་སྟབས་འབྲས་དར་སྤེལ་བཏང་ན་སྤྱི་
 ཚོགས་ཉིལ་པོར་སྟགས་སྟེན་ཐེབས་སྟབས་ཀྱི་རེད།

ཚེས་དང་འཇིག་རྟེན་མཐུན་པའི་སྟུགས་མང་བ་དེ་ནང་པ་སངས་རྒྱུས་
 ཚེས་ལུགས་ཀྱི་བྱེད་ཚེས་ཡིན། དེ་ཡང་ནང་པ་སངས་རྒྱུས་ཚེས་ལུགས་ཀྱི་ལྟ་བ་
 མང་ཆེ་བ་ཞིག་སྤྱི་ཚོགས་འགྱུར་ཞོག་མང་པོ་ཐུན་ན་ཡང་སྐབས་དེའི་སྤྱི་ཚོགས་
 དང་ཡོངས་སུ་མཐུན་སྟབས་པའི་བྱེད་ཚེས་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན་པ་ནི། དཔེར་ན།
 ནང་པ་སངས་རྒྱུས་པའི་ཚེས་ཀྱི་སྟོང་པོ་དགེ་བ་བརྟུ་དང་། རྟེན་སེམས་མེད་
 པའི་གཞན་པན་གྱི་བསམ་སྟོན། རྒྱ་འབྲས་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ལྟ་བ་བཅས་ཡིན་ཅིང་།
 དགེ་བ་བརྟུ་འི་ནང་གི་ལས་འབྲས་ལ་ཡོད་ཆེས་པའི་ལྟ་བ་དེ་སྟབས་པའི་གཞན་
 དག་དགུ་པོ་དེ་ནི་གཞན་གྱི་ལུས་དང་། སེམས་དང་། རྟོག་དང་། ཡོངས་སྟོན་
 ལ་གནོད་པ་བརྒྱལ་འདོད་ཀྱི་བསམ་སྟོན་མེད་པ་ཞིག་ལ་ཟེར་ཞིང་། བསམ་སྟོན་
 རྒྱུད་གཞི་དེའི་རྟེན་དུ་རྟེན་སེམས་མེད་པའི་གཞན་པན་ལྟག་བསམ་གྱི་བསམ་སྟོན་
 འཇུགས་རྒྱ་དང་། མི་ཚང་མར་བསམ་སྟོན་དེ་འདྲ་ཡོད་པ་འཇུག་མི་མང་ཆེ་བར་

བསམ་སྒྲིལ་དེ་འདྲ་ཡོད་པ་ཞིག་ལྟར་ན་འཇིག་རྟེན་འདིའི་ཚོག་དམག་འབྲུག་དང་།
 འཐབ་ཚྭ་མེད་པའི་ཞི་བདེ་ལ་འཁོད་པ་ཞིག་ཡོང་བ་དང་། འཇིག་རྟེན་འདི་
 ཡི་ཚོག་ཞི་བདེ་ཡུན་བརྟན་གྱི་བདེ་སྦྱིད་ལྡན་པ་ཞིག་དགོས་ན། གཞན་ལ་
 གནོད་སེམས་སྤང་བའི་དགེ་སེམས་དང་སྒྲུབ་སེམས་མེད་པའི་གཞན་པ་གྱི་
 བསམ་སྒྲིལ་སྤངས་ཏེ་རང་སེམས་ཞི་བདེ་ལ་གནས་པ་ཞིག་ཡོང་བ་ལྟེན་དགོས་པ་
 དང་། དེ་འདྲ་ལྟར་སྤང་ན་བསམ་སྒྲིལ་དེ་ལ་ཞི་བདེའི་སྒྲོབས་ལྷགས་ལྷན་ཏེ་
 འཕགས་པ་ཞིག་ཡོད་པས། དེ་དངོས་པོའི་སྒྲོབས་ལྷགས་སུ་འགྱུར་ཏེ། འཇིག་
 རྟེན་འདིའི་ཚོག་ཞི་བདེ་དངོས་འབྱེལ་ཞིག་ཡོང་བ་ལྟར་པར་མ་བཟད། སན་ཚུན་
 དཔལ་འབྱོར་རྟེན་གཞི་འཕྲོག་རེས་དང་། ས་ཆ་འཕྲོག་རེས་ཀྱི་བཅན་འཇུག་
 དམག་འབྲུག་ཀྱང་འགོག་སྤང་བ་ཀྱི་རེད། གོང་གསལ་གྱི་ནང་པ་སངས་རྒྱུ་པའི་
 ལྟ་བུ་དེར་སྤྱི་ཚོགས་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ལ་སྤྱར་ནས་བཤད་ན། འཇིག་
 རྟེན་འདིའི་ཚོག་འགྲོ་བ་མའི་རིགས་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་ཚོག་མར་ཆགས་སྐབས་ཐོན་
 སྤྱིད་ཀྱི་ཚུ་ཆད་དམའ་བའི་སྤྱི་ཚོགས་ཐོན་རྒྱས་ལྷག་མ་མེད་པར་བརྟེན་དཔལ་
 འབྱོར་ཚོག་རང་མཐོ་རང་སྤང་ཅམ་ཞིག་ཡིན་པས། ཆང་མ་སྒྲུབ་སེམས་མེད་
 པའི་སྤྱན་མོང་གི་འཆོ་བ་སྤྱེལ་བ་དང་། རིམ་བཞིན་ཐོན་སྤྱིད་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་ཚུ་
 ཆད་མཐོ་རུ་སྤྱན་ཏེ་ཐོན་རྒྱས་ལྷག་མ་ཡུང་རྒྱས་སྒྲུབ་ལ་དབང་བའི་བསམ་སྒྲིལ་
 དང་དཔལ་འབྱོར་ལྟར་འགོ་ཚུགས་སྟེ། སན་ཚུན་འཕྲོག་རེས་དང་། གནོད་
 རེས། སན་ཚུན་བར་རྒྱུན་ཤོད་པ་དང་དབྱེན་སྤྱོད་དཀྱུགས་ཤིང་ལྟེན་པ། མགོ་
 བསྐྱར་བསྐྱེད་ལྟེན་པ། ཚོག་ཤེས་མེད་པའི་བསྐྱབ་སེམས། གཞན་ལ་གནོད་
 པ་སྤྱེལ་བ་བཅས་ཀྱི་འགོ་ཚུགས་སྟེ། ཁྱིམ་ས་ཁང་དང་། ཁྱིམ་ས་གཙོང་།
 ཚུགས་ཁག་སན་ཚུན་ས་ཆ་འཕྲོག་རེས་ཀྱི་དམག་འབྲུག་བཅས་རྒྱུན་མི་ཆད་པ་
 ཡོང་བའི་ལོ་རྒྱས་དང་། འཇིག་རྟེན་ཞི་བདེ་མེད་པའི་འགོ་ཚུགས་པ་ཡིན། སྤྱི་
 ཚོགས་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་ལོ་རྒྱས་དེ་ལ་ཉམས་ཚུང་ཚུགས་བརྟོགས་ཤིག་བྱས་ན།
 འཇིག་རྟེན་འདིའི་ཚོག་གི་རྒྱལ་ཁབ་ཆང་མ་དར་ཞིང་རྒྱས་པ་དང་། མི་རིགས་

ཤུགས་མ་བྱུང་གོང་གི་ནང་པ་སངས་རྒྱལ་པའི་དགོན་སྡེ་ཁག་གི་འཆོ་བ་སྦྱུལ་
 ལྷངས་དང་། དེའི་རྗེས་ཀྱི་འཆོ་བ་སྦྱུལ་ལྷངས་གཉིས་མི་འདྲ་བའི་འཕྲུར་ཕྱོག་
 ཆེན་པོ་བྱུང་བ་དང་། བོད་ལ་བལྟན་པ་ཁྱད་དར་དང་། སྤྱི་དར་གྱི་དགོན་སྡེ་
 ཁག་གི་འཆོ་བའི་ཆ་ཆེན་མི་འདྲ་བ་ཡོད་པ་དེ་ཆོར་ཞིབ་འདུག་བྱ་རྒྱུ་མང་པོ་ཡོད་
 པ་རེད། མདོར་བསྟུས་ནས་བཤད་ན་རང་མཁོ་རང་ལྷང་གི་ཆད་ཡོད་དཔལ་
 འབྱོར་དེ་ཆོག་ཤེས་ཡོད་པའི་དཔལ་འབྱོར་ཡིན་པས། བན་ཚུན་འཕྲོག་རེས་ཀྱི་
 འཐབ་ཚེད་ཡོང་དགོས་དོན་མེད་ལ། རང་མཁོ་རང་ལྷང་གི་ཆད་ལས་བཟུལ་
 བའི་དཔལ་འབྱོར་དེ་ལྷག་མ་ཡོད་པའི་དཔལ་འབྱོར་ཡིན་པས་དེ་ནི་སྤྱི་དར་གྱི་
 སྤྱི་དཔལ་འབྱོར་གང་གི་ཕྱོག་ནས་བཤད་ན་ཡང་ཆོག་ཤེས་གཏན་ནས་མེད་པ་
 ཞིག་རེད། འཆོ་བའི་རྟེན་གཞི་དཔལ་འབྱོར་ལ་ཆོག་ཤེས་མེད་ན་མི་སལ་ཆེ་བ་
 དཔལ་འབྱོར་གྱི་སྒྲོབས་ཤུགས་རི་ཙམ་ཡར་རྒྱས་འགྲོ་བ་དེ་ཙམ་གྱིས་སྒྲེར་སེམས་
 ཆེ་རུ་འགྲོ་བ་ཞིག་ཡོང་གི་ཡོད་ཅིང་། སྒྲེར་གྱི་དཔལ་འབྱོར་སྒྲོབས་ཤུགས་དེ་
 སྤྱན་མོང་དང་སྤྱི་ཆོགས་ཡོངས་ལ་ཕན་པའི་ཚུགས་ལ་གཏོང་མཁན་ནི་ད་ལྟ་ཕན་
 ཆད་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ནང་ཁྱེད་ཤས་ལས་མཐོང་རྒྱ་མེད་པ་དེ་འདྲ་རེད། སངས་རྒྱལ་
 ཆོས་ལུགས་ཀྱི་དགོངས་པ་ངོ་མ་ལྟར་བྱས་ན། ཆོས་བྱེད་དགོན་སྡེ་ཁག་གི་གྲུ་པ་
 རྣམས་ཀྱི་འཆོ་བའི་བརྟེན་ས་དེ་དད་ལྡན་མང་ཆོགས་ཀྱིས་སྤུལ་བའི་ཟས་གོས་
 དང་ནོར་རྩིས་མ་གཏོགས། སྤུལ་རུ་བ་དང་། མདའ་ལ་ས་ཞིང་། བར་ལ་མི་
 སེར་སོགས་ཀྱི་དཔལ་འབྱོར་མང་གཞི་རྒྱ་ཆེན་པོ་བརྒྱུད་ཆོག་གི་མེད་པ་མ་ཟད།
 མང་ཆོགས་ཀྱིས་སྤུལ་བའི་ནོར་རྩིས་ཀྱི་ནང་ནས་ཁག་གཅིག་དགེ་འདུན་གྱི་སྤྱི་
 རྩིས་དང་། ལྷ་ཁང་དང་དགོན་པའི་ཉམས་གསོའི་མཆོད་རྒྱུ། རབ་བྱུང་སྒྲེར་
 གྱི་འཆོ་བའི་ཡོ་བྱེད་བཅས་ཁག་གསུམ་ལ་དབང་བའི་ལམ་ལུགས་སྒྲོར་འདུལ་
 བའི་བཅའ་ཁྲིམས་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། འོན་ཀྱང་དུས་
 རབས་དྲུག་པའི་རྗེས་ཀྱི་རྒྱ་གར་དང་། དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དཀྱིལ་དུ་བོད་
 ལ་རབ་བྱུང་གི་སྡེ་ཐོག་མར་བྱུང་ནས་ལོ་བཅུ་ལྷག་ཙམ་སོང་རྗེས་དགོན་པ་ཁག་

ལ་ལྟ་འབངས་མི་མེད་བྱུང་བ་དང་། རིམ་བཞིན་མཆོད་གཞིས་ས་ཞིང་འཕྲོག་
 ར་བཅས་ཡོད་པའི་ལམ་ལུགས་གཞི་ནས་བྱུང་བ་གཅིག་མཚུངས་ཡིན་ཀྱང་། རྒྱ་
 གར་དུ་ནང་པ་སངས་རྒྱས་ཚེས་ལུགས་ཀྱི་དགོན་ཕྱེ་དང་། སྤུང་མཐའ་ཕན་
 ཚུན་བར་ལ་དཔལ་འབྱོར་རྟེན་གཞི་འཕྲོག་རེས་ཀྱི་དཔག་འཁྲུག་བྱུང་སྐྱོང་བའི་
 ཡོ་རྒྱས་མཐོང་རྒྱ་མེད་ཅིང་། བོད་དུ་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་དགོན་པ་ཕན་
 ཚུན་དང་། སྤུང་མཐའ་ཕན་ཚུན་བར་དཔལ་འབྱོར་རྟེན་གཞི་འཕྲོག་རེས་ཀྱི་
 དཔག་འཁྲུག་ཐེངས་མང་པོ་བྱུང་བའི་རྒྱ་མཚན་གང་ལ་སྤྱག་པ་ཞིབ་འཇུག་བྱས་
 བ་ཉུ་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་མང་པོ་ཡོང་བྱེད་ཀྱི་རེད། (བོད་ཀྱི་དགོན་པ་ཁག་གི་
 དཔལ་འབྱོར་གནས་ཚུལ་སྐོར་ལ་ང་རང་གིས་བྲིས་པའི་ཆེད་ཚུལ་གཞན་ཞིག་
 ཡོད་པས་ད་རེས་ཞུ་རྒྱ་མིན) མདོར་བཅས་ནས་བཤད་ན་ཆེ་བ་རྒྱལ་ཁབ་ཕན་
 ཚུན་བར་ཀྱི་དཔག་འཁྲུག་ནས། རྒྱང་བ་དགོན་པ་ཕན་ཚུན་དང་། ལུལ་ཕྱེ་
 ཕན་ཚུན་ཀྱི་བར་དཔག་འཁྲུག་བྱུང་བའི་ཆོད་གཞི་གཙ་གཙོ། དཔལ་འབྱོར་
 རྟེན་གཞི་འཕྲོག་རེས་ཕྱེད་པའི་དཔག་འཁྲུག་ཡིན་པ་དང་། དེ་ཡང་རང་མཆོ་
 རང་ལྡང་གི་དཔལ་འབྱོར་ལ་ཆོག་ཤེས་མེད་པའི་དབང་གིས་སྒྲེར་སྒྲེམས་ཀྱི་ཆད་
 གཞི་མཐོ་པོར་སྒྲེབས་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པར་བརྟེན། འཛམ་གླིང་འདིའི་ཐོག་
 གནས་པའི་འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་ལ་ཞི་བདེའི་གོ་སྐབས་ལྟན་དུ་གནས་པ་ཞིག་མི་
 འབྱུང་བའི་རྩ་བ་ནི་དཔལ་འབྱོར་ཐོག་ཆོག་ཤེས་མེད་པ་དང་བསམ་སྒྲིའི་ཐད་
 སྒྲེར་སྒྲེམས་ཆེ་བ་གཞིས་ལ་སྤྱག་ཡོད་པ་ཏུ་ཅང་གསལ་པོ་རེད། དཔལ་འབྱོར་
 ཡར་རྒྱས་གཏོང་དགོས་ཟེར་བ་ཡང་རང་མཆོ་རང་ལྡང་དང་། རང་སྤྱོད་པས་རང་
 སྤེལ་གྱི་ཐུང་གཞིའི་ཐོག་ ཕན་ཚུན་བར་ལ་མ་ལྡང་བའི་རིགས་བརྗེ་ལེན་ཕྱེད་
 པའི་མཛའ་ཁྲོགས་རྟགས་རམ་གྱི་འབྲེལ་བ་འཇུགས་དགོས་པ་དེ་རེད། རང་
 མཆོ་རང་ལྡང་གི་དཔལ་འབྱོར་ལ་ཆོག་ཤེས་མེད་པ་དང་། སྒྲེར་སྒྲེམས་ཆེ་བའི་
 རྒྱན་དེ་གཞིས་སེལ་ཐབས་ལ་རང་སྒྲེམས་རང་གིས་གཙུན་བྱུང་བའི་བསམ་སྒྲིའི་
 སྒྲོབ་གསོ་གལ་ཆེ་བས་དེའི་ཐད་ལ་ནང་པ་སངས་རྒྱས་ཚེས་ལུགས་ཀྱི་ནང་ནས་

དེང་སང་ཡང་ཁྱ་མཐུད་རྒྱན་འཛིན་བྱེད་ཆོག་པ་ཏེ་ཅང་མང་པོ་ཡོད་པ་རེད།
གོང་དུ་བཤད་པ་ན་མས་ཆོས་དང་། འཇིག་རྟེན་བར་མཐུན་ཐབས་ཡོད་མེད་
སྐོར་ལ་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཞིབ་འཇུག་བྱས་པའི་ལྷ་ཚུལ་རགས་བརྩས་ཤིག་ཡིན་པས།
མཁས་པའི་དབང་པོ་ན་མས་ཀྱིས་དགོངས་དམུད་དང་། རྒྱན་སེལ་ཡོ་བསྐང་གི་
བཀའ་སློབ་ཡོད་པ་ལྷ་རྒྱ་ཡིན།

ཐོད་རིག་པའི་ཞིབ་འཇུག་ཐོག་གི་ གནད་དོན་འགའ་ཞིག་སྒྲུབ་བ།

(༡) ཡོ་རྒྱུས་ཞིབ་འཇུག་ཕྱིན་རྒྱུ་འགྲུབ་ཆེད་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས།

སྤྱིར་འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་སོ་སོའི་ཡོ་རྒྱུས་འཕེལ་རྒྱས་ལ་ཚུགས་གཉིས་ཀྱི་
ཁྱད་ཆོས་ལྡན་ཡོད་པ་ལྟེ་བློ་མོང་གི་ཁྱད་ཆོས་དང་བློ་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་
ཆོས་གཉིས་ཡོད་པ། གདོད་མའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་དུས་སྐབས་ནས་རིམ་བཞིན་ཅུས་
རྒྱུ་སྤྱི་ཚོགས་དང་། དབྱ་གཞིའི་སྤྱི་ཚོགས། བགས་བཞོན་རྒྱུ་འཛིན། མ་
ཅའི་རིང་ལུགས་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་བཅས་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་དུས་རིམ་མི་འདྲ་བ་མང་པོ་
ཞིག་བརྒྱན་པ་དང་། དེ་ཡང་ཐོན་སྐྱེད་ཅུས་ཤུགས་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱ་ཚད་མཐོ་
དམན་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོན་སྐྱེད་འབྲེལ་བ་མི་འདྲ་བ་དེ་ཆགས་པ་དེ་ལ་སྤྱི་ཚོགས་
འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་ཡོ་རྒྱུས་སྒྲུབ་བ་དང་། དེ་ཡང་དཔལ་འབྱོར་ཆུང་གཞི་འཕེལ་
རྒྱས་ཀྱི་རྒྱ་ཚད་མཐོ་དམན་ལ་ལྟོས་ནས་བཤད་པ་ཞིག་རེད།

རིག་གནས་དང་དེའི་ཁྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་ལྟགས་འཕེལ་རྒྱས་ནི་
དཔལ་འབྱོར་འཕེལ་རྒྱས་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ། ཐོན་སྐྱེད་ཅུས་ཤུགས་ཁོང་
འཕེལ་བྱེད་ཀྱི་དཔལ་འབྱོར་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱ་ཚད་དེས་ཅན་ཞིག་ལ་སྤྱོད་སྤྱོད་
མིའི་རིགས་ཀྱི་ཤེས་རིག་གི་རྒྱ་ཚད་ཀྱང་དེ་དང་བསྟུན་ནས་མཐོ་དུ་སོང་ལྟེ་སྤྱི་
རྒྱལ་ཡུལ་དང་རང་བྱུང་ཁམས་ལ་ངོས་འཛིན་བྱེད་པའི་ལྷ་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་ལྷ་
ཚོགས་དང་། དེ་མཚན་བྱེད་ཀྱི་རིམ་དང་བཞོན་རིམ། འབྲུར་བཞོན། རྒྱ་ཆུ་
འཇུགས་སྤྱན་གྱི་བཞོན་པ། སྤྱན་རྒྱ་ཚོམ་རིག་རྒྱས་གར། ལྷ་གཞུས།
རྒྱུང་ལ་སོགས་པའི་རིག་གནས་ཁག་རིམ་བཞིན་སྤྱོད་ཆེད་། དེ་ཡང་དམའ་རིམ་

ནས་མཐོ་རིམ་དུ་འཕེལ་རྒྱས་བྱུང་ཏེ་མཐར་ཐོག་སྐྱེད་རྒྱས་ཤུགས་ཀྱི་ཚད་མཐོན་
 རོར་སྐྱེད་སྐྱབས་དེར་རབས་ཆུང་རིག་གི་ཤེས་ཡོན་ཁག་ཅུམས་བྱུང་བ་ཡིན་
 པས། མི་རིགས་གང་འདྲ་ཞིག་གི་རིག་གནས་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་ཚད་གཞི་དེའི་ཐོག་
 ནས། མི་རིགས་དེའི་ཐོན་སྐྱེད་རྒྱས་ཤུགས་དང་དཔལ་འཕྱོར་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱ་
 ཚད་མཐོ་དམན་མཆོན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། དེར་བརྟེན་འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་ཀྱི་
 སྤྱི་ཚོགས་དང་། དཔལ་འཕྱོར། རིག་གནས་བཅས་སུ་རྒྱ་བར་འབྲེལ་བ་
 དམ་པོ་ཡོད་པ་དང་། འབྲེལ་བ་དེའི་ཐོག་ནས་མི་རིགས་ཁག་པོ་མིའི་ལོ་རྒྱུས་
 འཕེལ་རྒྱས་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱ་རྒྱ་དེ་ནི་ལོ་རྒྱུས་དངོས་གཙོ་སྤྱི་བའི་ཞིབ་འཇུག་
 རྒྱུ་ཐབས་ཡིན་པས་ང་ཚོས་ཚོགས་གསུམ་པོ་དེ་བྱུང་འབྲེལ་བྱས་ནས་ལོ་རྒྱུས་
 ཞིབ་འཇུག་བྱ་དགོས།

ཆབ་སྲིད་ལོ་རྒྱུས་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱ་རྒྱ་ནི་ཉ་ཅང་རྟོག་འདོངས་ཆེ་བ་ཞིག་
 ཡིན། དེ་ནི་ད་ལྟའི་མི་ཚོས་འདས་ཐོན་པའི་ལོ་རྒྱུས་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱས་ནས་
 རྒྱལ་ཁབ་དང་ལོགས་ཆ་རྒྱན་འདོན་བྱེད་རྒྱ་དང་ཕམ་ཉེས་དང་ནོར་འབྲུལ་གྱི་ནང་
 ནས་བསྐབ་བྱ་ལེན་རྒྱ་ཡིན་པས་གནད་དོན་མང་པོ་ཞིག་གི་བརྟེན་ས་གཙོ་བོ་ནི་
 དེ་ཡོད་དཔུང་གཞིའི་ཡིག་ཆ་དེ་ཆོ་རེད། དེ་ནས་ཁག་གཅིག་ནི་ཡིག་ཐོག་ཏུ་
 འཁོད་མེད་པའི་དབང་གིས་རྒྱ་རབས་རྒྱས་མང་འཕྲོད་པ་ཆོར་བཀའ་འདྲི་
 རྒྱས་ནས་ཡིག་ཐོག་ཏུ་ཕབ་བྱུང་བ་བྱེད་རྒྱ་དེ་ཡིན། དེ་ནས་ཁག་གཅིག་ནི་དུས་
 སྐབས་དེའི་འབྲེལ་ཡོད་མི་སྤྱར་བརྟེན་དགོས་རྒྱ་བཅས་རེད། དེ་ཡོད་དཔུང་
 གཞིའི་ཡིག་རིགས་ཁག་ལ་མཆོན་ན། བོད་ཡིག་དང་རྒྱ་ཡིག་གྱི་རྒྱལ་ཡི་གེ་
 བཅས་ཡིན་པས་མང་པོ་ཞིག་སུ་རྒྱ་ཁག་སྐབ་དང་ཞིབ་བཟུར་བྱ་འོས་པའི་
 དཔུང་གཞིའི་ཡིག་ཆ་རིན་ཐང་ལྡན་པ་ཞིག་ཡིན། མི་ཁྱུང་བ་ཞིག་ནི་དུས་
 སྐབས་དེའི་དབང་རྒྱུར་གྲལ་རིམ་གྱི་ཁོ་སུ་དང་བཟུན་ནས་ལོ་རྒྱུས་རྩ་མ་འཁྲུག་
 བཤད་བྱས་ནས་མི་མང་པོ་མགོ་བོ་འབྲུལ་དུ་བཅུག་པ་ཡིན་སྐབས་(བོད་རྒྱའི་
 ཡིག་ཆ་གཉིས་བར་བཤད་རྒྱལ་ཤར་བྱེད་གཞིའི་ལྟ་བུར་གྱུར་ཡོད་) ལོ་རྒྱུས་རྩ་

མ་ཡིག་ཐོག་ཏུ་བཞུགས་པའི་མཉམ་པ་ཆགས་ཡོད། འོན་ཀྱང་ཐོད་ཡིག་ལོ་རྒྱུས་
བཤད་ཚུལ་མི་མཐུན་པ་ཡོད་པ་རྣམས་ད་ལྟ་འཆོ་བཞུགས་གནང་བའི་མཁུ་
དབང་རྣམས་ཀྱིས་ཕན་ཚུན་བསམ་འཆར་བརྗེ་རེས་ཐོག་ནས་ཡོ་བསྐྱར་གནང་
བཞིན་པ་དེ་ནི་དགའ་བ་སྐྱེ་འོས་པའི་བྱ་བ་བཟང་པོ་ཞིག་རེད། འདིས་རྗེས་སུ་
ཐོད་ཡིག་གི་ལོ་རྒྱུས་ལྟ་ཚུལ་གཅིག་ལྟར་ཡོང་བར་ཕན་ཐོགས་ཡོད། འདིར་དཔེ་
མཚན་རེ་གཉིས་ཞུས་ན།

དང་པོ། ཐོད་དང་མེས་རྒྱལ་གོང་ཁུ་གཅིག་ལྟར་བྱུང་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དུས་
མཚམས་སྐོར་ལ་བར་སྐབས་ལྟ་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་གསུམ་བྱུང་ཡོད་པ། རྒྱ་ཡིག་
ཐོག་གིས་པའི་ཐོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དང་གསར་འཛུར་ཕྱགས་མང་པོ་ཞིག་གི་ཐོག་
ཐོད་འདི་གནང་སྔ་མོ་ནས་མེས་རྒྱལ་གྱི་མངའ་ཁོངས་ཡིན་ཞེས་བཤད་ཡོད།
འདི་ཡིག་ནང་སྔ་མོ་ནས་ཟེར་བའི་དུས་མཚམས་དེ་ཐོད་དུ་འགྲོ་བ་མི་ཡི་རིགས་
བྱུང་བ་ནས་བཟུང་མེས་རྒྱལ་གྱི་མངའ་ཁོངས་ཡིན་ཟེར་བྱ་ཡིན་ཆོད་རེད། དེ་
ཡང་ཐོད་ཀྱི་མི་རིགས་ཀྱི་མེས་པོ་དེ་ཆང་གི་རིགས་ཡིན་པ་དང་ས་དམའ་ས་ནས་
མཚོ་སར་སློང་ཏེ་གཞིས་ཆགས་པ་ཡིན་པ། གྲུང་ལྷ་མི་རིགས་ཀྱི་མི་རྒྱུད་ཡིན་
ཟེར་བ་དེ་རེད། ས་བབས་དམའ་ཞིང་རང་བྱུང་གི་ཆ་ལྡན་བཟང་པོ་ཡོད་པའི་
ས་ཆ་ནས་ས་བབས་མཚོ་ཞིང་རང་བྱུང་གི་ཆ་ལྡན་ཞན་པོ་ཡོད་པའི་ས་ཆར་རང་
མོས་ཀྱི་ཐོག་ནས་གནས་སློང་བྱེད་པ་ཡོང་མི་སྲིད་ཅིང་གལ་ཏེ་གནས་སློང་བྱས་
ཡོད་པའི་དབང་དུ་བཏང་ན་དེ་ནི་མི་རིགས་གཞན་ཞིག་གིས་བཅན་ཤེད་བྱས་ཏེ་
ལུང་བ་ཡིན་དགོས་པས་གོང་གསལ་གྱི་བཤད་ཚུལ་དེ་ཡང་དག་པ་ཞིག་མིན།

བཤད་ཚུལ་གཉིས་པ་ནི། མང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་དུས་ནས་འགོ་ཚུགས་ཏེ་
ཐོད་འདི་མེས་རྒྱལ་གྱི་མངའ་ཁོངས་སུ་གཅིག་ལྟར་བྱུང་བ་ཡིན་པ་དང་དེའི་རྒྱ་
མཚན་ནི་མང་ཐོད་གཉིས་གཉེན་འབྲེལ་བྱས་ཏེ་མང་མའི་ཚུང་གིས་སྤྱོད་བཅན་
སྐལ་པོར་མག་པའི་གོ་གནས་གནང་ཡོད་པ་རེད་ཅེས་བཤད་ཡོད་པ་རེད། རྒྱ་
ཐོད་གང་གི་ལུགས་སློང་ཡིན་གྱུང་བུ་ལྟ་མའི་ཁྱིམ་དུ་རྒྱུར་བསྐྱོར་ན་བུ་དེ་ལ་མག་

པ་ཟེར་བ་དང་བྱ་མོ་བུའི་ཁྱིམ་དུ་པར་བཏར་ན་བྱ་མོ་ལ་གནའ་མ་ཟེར་བ་མ་
གཏོགས་བྱ་ལ་མག་པ་ཟེར་བའི་ལྷགས་སྤྲུལ་མེད་ཅིང་། བྱ་དང་གཉིན་སྤྲིག་
བྱས་པ་ཙམ་གྱིས་བུའི་ཁྱིམ་ཆར་དེ་བྱ་མོའི་ཁྱིམ་ཆར་གཤམས་སུ་གཏོགས་དགོས་
པའི་ངེས་པ་མེད། གལ་ཏེ་བཤད་ཚུལ་དེ་རང་གཞིར་བཟུང་ན། སྤང་བཙན་
སྐམ་པོའི་བཙུན་མོ་བལ་བཟའ་དེ་བལ་པོའི་རྒྱལ་པོའི་སྲས་མོ་ཁོ་མ་ཡིན་པས་
པོད་འདི་བལ་པོའི་རྒྱལ་པོའི་མངའ་ཁོངས་སུ་གཏོགས་དགོས་པ་ཆགས་རྒྱུ་ཡིན་
པས་འགྲིག་ཐབས་གཤམ་ཡོད། ལྷག་པར་དུ་ཐང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་སྐབས་ཐང་པོད་
གཉིས་རྒྱལ་ཁབ་དང་རྒྱལ་ཁབ་གཉིན་འབྲེལ་བྱས་པའི་འབྲེལ་བ་ཙམ་ལས་
ཁོངས་གཏོགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་མིན་པར་ལྷ་ས་གཙུག་ལག་ཁབ་གི་མདུན་རོས་སུ་
བཙུགས་པའི་ཐང་པོད་མཐུན་འབྲེལ་རྩྭ་རིང་གི་རྒྱ་ཡིག་དང་ཐག་གཡབ་ལྷན་མ་
ཐག་དཀར་གྱི་ཐག་ལྗེབས་སུ་བཞོས་པའི་རྒྱ་ཡིག་བཙས་སུ་བྱ་པོད་རྒྱལ་ཁབ་ཞེས་
པའི་མིང་གསལ་པོར་འཁོད་ཡོད།

བཤད་ཚུལ་གསུམ་པ་ནི། ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་སྐབས་ནས་འགོ་ཚུགས་ཏེ་
པོད་འདི་མེས་རྒྱལ་གྱི་མངའ་ཁོངས་སུ་གཅིག་གྱུར་བྱུང་བ་ཡིན་ཞེས་པ་དེ་རེད།
དེ་ནི་པོད་ཀྱི་དཔོན་ཡོད་གནས་ཚུལ་དང་མཐུན་པ་མ་ཟད། ཁྲངས་སྒྲེལ་ར་
སྤྱད་བྱེད་བྱབ་པའི་དཔང་རྟགས་བཙན་པོ་ཡིན་པ་ཞིག་དང་། རྒྱ་མཆན་མང་
པོ་བཤད་རྒྱ་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན། ཐངས་འདིར་དུས་ཚོད་མང་པོ་མེད་པས་རྒྱ་
མཆན་གཙོ་ཆེ་བ་གཉིས་ཙམ་ཆར་མར་དཔུད་གཞིའི་རྒྱལ་དུ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

དང་པོ། ཡོན་རྒྱལ་རབས་ནས་བཟུང་པོད་འདི་མེས་རྒྱལ་གྱི་མངའ་
ཁོངས་སུ་གཅིག་གྱུར་ཡོང་དགོས་པའི་ཕྱི་རྒྱུན་དང་ནང་རྒྱུན་གྲིང་།

མི་རིགས་ཁག་སོ་སོའི་ལོ་རྒྱུས་འཕེལ་རྒྱས་དང་འགྱུར་རྒྱུ་གི་འགྲོ་སྐབས་བྱ་
དཔོན་འཕེལ་རྒྱས་གཞན་དག་དང་འདྲ་བར་ཕྱི་རྒྱུན་དང་ནང་རྒྱུན་གཉིས་ལ་
བརྟེན་ནས་ཡོང་གི་ཡོད་ཅིང་། ཕྱི་རྒྱུན་གྱི་རྣམས་པ་དེ་ནང་རྒྱུན་ལ་བརྟེན་ནས་
རྣམས་པ་ཐོན་གྱི་ཡོད་པ་དང་། ནང་རྒྱུན་མེད་ན་ཕྱི་རྒྱུན་གྱི་སྐབས་ཤིག་ཅམ་

ཆེ་བྱུང་ནུས་པ་ཐོན་མི་བྱུང། བོད་འདི་བཅན་པོའི་དུས་རབས་སུ་ནང་ཁྲལ་
 གཅིག་ལྷུང་དུ་གནས་པའི་མཐའ་མཁུག་ཆོས་ལུགས་བར་གྱི་འགལ་བ་དང་ཆབ་
 སྲིད་སྟོབས་ཤུགས་ཚྭགས་ཁག་བར་དབང་ཆ་འཕྲོག་རེས་གྱི་འགལ་བ་གནས་པ་
 དེས་ནང་ཁྱེན་བྱས་ཏེ་མཐར་འབངས་གྱེན་ལོག་བྱུང་ནས་ཁ་འཐོར་ཞིང་། དེ་
 བྱས་ལོ་ཉིས་བརྒྱ་བཅ་ལྔ་ཅམ་བར་བོད་ས་གནས་སུ་ཆབ་སྲིད་སྟོབས་ཤུགས་ཆང་
 མ་གཅིག་ལོག་གཅིག་རྒྱ་མ་འདུས་པའི་ཁ་བྲལ་སེལ་བྱར་གནས་པ་ཞིག་བྱུང་།
 དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་འགོ་ཅམ་ནས་རིམ་བཞིན་བཀའ་གདམས། ས་སྐྱ།
 བཀའ་བརྒྱུད་བཅས་ཆོས་ལུགས་དར་འགོ་ཚུགས་ཏེ་བཀའ་བརྒྱུད་པ་ཡང་ནང་
 གསེས་ཆེ་བཞི་རྒྱུད་བརྒྱུད་དུ་གྱུས་པ་དང་ཆོས་ལུགས་ཚྭགས་ཁག་མི་འདྲ་བ་དེ་
 ཆོ་ཡང་རང་རང་སོ་སོས་རྟེན་གཞི་གནད་ཆེ་བ་རེ་བརྒྱུད་ཡོད་པས་ས་གནས་
 ཁག་ལ་ཆོས་ལུགས་སྟོབས་ཤུགས་མི་འདྲ་བ་རེ་ཆགས་པ་དང་། དུས་མཚུངས་
 ཆོས་ལུགས་ཚྭགས་ཁག་སོ་སོས་རང་རང་གི་རྒྱུབ་རྟེན་བཅའ་སའི་བོད་ནང་ཁྲལ་
 གྱི་ཆབ་སྲིད་སྟོབས་ཤུགས་རེ་བཅའ་བར་བརྟེན་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀའི་ཐོག་ནས་
 ཁ་བྲལ་གྱི་གནས་ཚུལ་གསར་པ་ཞིག་བྱུང་ནི་སྤར་ཡང་ལོ་ཉིས་བརྒྱ་ཅམ་རིང་
 བཟུང་བ་བཅས་ཁྱོན་བཟོ་མས་ལོ་བཞི་བརྒྱ་ལྷག་ཅམ་བོད་སེལ་བྱར་བྱུར་ཏེ་བོད་
 ས་གནས་སུ་ཡོད་པའི་ཆབ་སྲིད་སྟོབས་ཤུགས་སུ་ཀྱང་གཅིག་ལྷུང་བྱེད་མ་བྱུང།
 གླིཌ་༡༩༩༠ལོར་ས་སྐྱ་བ་དང་། འབྲི་བྱུང་བ། བག་གྲུ་ཆལ་བ། གཡའ་
 བཟང་། ལྷག་ལུང་པ་བཅས་གྱིས་ཡོན་རྒྱལ་རབས་(སོག་པོའི་རྒྱལ་རབས) གྱི་
 རྒྱལ་པོ་ཤོ་དན་དང་རྒྱལ་སྲས་ཨ་རི་ལོ་ག ཨོ་ཤོ་ཏ་སོགས་ཁག་སོ་སོར་མགོ་
 བཏགས་ཤིང་། དེ་བྱིངས་བོད་གྱི་ཆོས་ལུགས་གཞན་དག་དང་། ས་གནས་
 མང་ཆེ་བ་ལྷར་རྒྱན་རང་འཇགས་སུ་བཟུང་བ་ལས་མགོ་བཏགས་མེད། དེའི་ཕྱི་
 ལོར་ཉོར་ཤོ་ཏ་ན་གྱིས་མངགས་པའི་དམག་དཔུང་བོད་དུ་ཡོང་ནས་མདོ་ཁམས་
 དང་དབུས་ཁྲལ་དུ་གཅང་མ་གསུམ་གྱི་དམག་རྩས་ལག་ལེན་བཟུར་ནས་བོད་
 ཡོངས་རྫོགས་ཡོན་རྒྱལ་རབས་གྱི་མངའ་ལོག་རྒྱ་བཟུས་ཏེ་གཅིག་ལྷུང་བྱས་པ་

དང་ཆབས་ཅིག་ཡོན་ལྷན་རབས་ཀྱི་ཁྲིམས་ལྟགས་ལག་བསྟར་བྱས་པ་དང་སྐྱེ་གནས་མེ་མོར་ཡོན་ལྷན་རབས་ཀྱིས་བསྐྱོས་པའི་དཔོན་རིགས་འཛིན་པ། བྲལ་བསྟར་བཅས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་གསལ་པོ་ཡོད་ཅིང་། ཡོན་ལྷན་རབས་ཀྱི་སྐབས་རང་རྒྱལ་མི་རིགས་ཁག་ཆར་མ་སྟོན་པོ་ཡོན་ལྷན་རབས་ཀྱི་དབང་ལྷན་རྒྱུ་ལོག་ཏུ་གནས་པ་མ་ཟད། ལྷག་པར་དྲུང་ཡོན་ལྷན་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་གོ་དན་ཀྱི་སྐབས་ནས་བཟུང་རྒྱལ་པོ་ཏུ་པེ་ལི་སེ་ཆེན་ཏན་གྱིས་འགྲོ་མགོན་འཕགས་པར་དབང་ཐེངས་གསུམ་པ་ཞུས་པའི་བར་ལོ་ཉི་ལྷག་ཙམ་རིང་ལོ་ལྷན་ཏན་དཔག་གི་དབྱུང་ཆེན་པོ་མངགས་ནས་རྒྱ་ཡི་མི་རིགས་ཁྲི་ལྷག་མང་པོ་མ་རྒྱར་བཏབ་ཏེ་བསད་པའི་གཙང་གསུམ་སྤྱིད་རྒྱས་ལག་བསྟར་བྱས་པ་ལ་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཚོགས་རྒྱུ་ཡི་མི་ཡུར་ཆེན་མོ་ཞེས་གསལ་པ་དེ་འགྲོ་མགོན་འཕགས་པས་ཏུ་པེ་ལི་སེ་ཆེན་ཏན་ལ་བཀའ་གནང་ནས་མཆོམས་བཅད་བྱུང་པ་ལྟར་ཡོད་པས་འགྲོ་མགོན་འཕགས་པ་ནི་རྒྱ་མི་རིགས་ལ་བཀའ་རྒྱ་མིན་ཏུ་ཆེ་བའི་བོད་ཀྱི་ཁྲི་ཆེན་ཞིག་ཡིན།

འགྲོ་མགོན་འཕགས་པ་ནི་ཆབ་སྤྱིད་དང་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས། རིག་གནས་བཅས་མཁྱེན་རྒྱ་ཆེ་བ་མ་ཟད། ཆོས་ལྟགས་ཐད་ལ་ཡང་ཁྱབ་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་ཆོས་ལྟགས་ཆར་མར་ཉི་རིང་མེད་པར་གཟིགས་སྤྱོད་གནང་བར་མཁས་པ་ཞིག་ཡིན་པས། ཏུ་པེ་ལི་སེ་ཆེན་རྒྱལ་པོས་བོད་ལ་ས་རྒྱའི་ཆོས་ལྟགས་མ་གཏོགས་ཆོས་ལྟགས་ལྟེད་མི་ཆོག་པའི་བཀའ་ཐབ་རྒྱའི་རྩོས་མོལ་ཞུས་སྐབས། ཆོས་ལྟགས་ཁྱབ་མཐའ་ཆར་མ་ཐར་བཞིན་རང་མོས་སུ་གནས་ཆོག་པའི་རྒྱ་མཆོར་མང་པོ་གསུངས་ཏེ་བོད་ཀྱི་ཆོས་ལྟགས་ཁག་ལ་བརྒྱར་བཅོས་མེད་པར་རང་འཇགས་སུ་གནས་བྱུང་པ་ལྟར་ཡོད་པར་མ་ཟད། བོད་མི་རིགས་ནང་ཁྲལ་ཀྱི་མཐུན་སྦྱིལ་ལ་ཡང་ཐག་ཐོགས་ཆེན་པོ་ལྟར་ཡོད་པར་རྒྱ་ལའི་བླ་མ་སྤྱི་ཐེངས་ལ་པེ་ལི་སེ་ཆེན་ཏན་ཀྱི་མཁམ་པོ་དང་ཀྱི་མཁམ་པོ་མང་པོས་འགྲོ་མགོན་འཕགས་པའི་ཆོས་སྤྱིད་གཉིས་ཀའི་ཐད་ནས་གཟིགས་རྒྱུ་རིང་བའི་དཀོངས་པ་རྒྱབས་ཆེན་དེར་བསྟོད་

བསྐྱུགས་གནང་བ་དང་ཆབས་ཅིག་དོན་གྱི་སྤྲོད་འཛིན་དཔོན་རིགས་དང་།
 ཚེས་ལུགས་ཁག་གི་བསྐྱུག་པའི་སྤྱུགས་ཁུར་བཞེས་པའི་བླ་ཆེན་ཚོ་ལ་གནང་པའི་
 བསྐྱུག་བྱ་མང་པོ་ཞིག་གི་ནང་འགྲོ་མཁོན་འཕགས་པའི་མཛད་བཟང་རྒྱན་
 འཛིན་ལྟེན་དཔོན་པར་གསུངས། བསྐྱུག་བྱ་དེ་ཚོ་དུས་སྐབས་དེར་གནད་ལ་
 ཁེལ་བའི་ལྟེན་སྤྱུགས་བཟང་པོ་ཞིག་ཡིན་པར་སྒྲིམ་མ་དཔོན་པའི་ཚག་དང་།
 སྐབས་དོན་མི་རིགས་ནང་ཁུལ་གྱི་མཐུན་སྦྱིལ་དང་། རིག་གནས་ཡར་རྒྱས་
 དཔལ་འབྱོར་ཤོད་འཕེལ་གཏོང་བ་བཅས་ཀྱི་དོན་སྤྲོད་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་ཞིག་རེད།
 གང་ཡིན་ཟེར་ན། དོད་མི་རིགས་ནང་ཁུལ་གྱི་མཐུན་སྦྱིལ་དང་མེས་རྒྱལ་ཤོད་
 ཏུ་གཅིག་ཟུར་པན་རྒྱན་གཞིས་པན་ཡིན་པ་ལས་འགལ་ཁྲར་གནས་པ་ཞིག་ཡིན།
 དེའི་ཐད་ལ་མོ་རྒྱས་ཚོག་ནས་ང་ཚོར་བསྐྱུག་བྱ་མང་པོ་མོད་ཡོད།

ཐོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་འཇུག་སྐབས་དོ་སྣང་བྱ་དགོས་པའི་གནད་དོན་སྟེ།

རྩོམ་པོ་དེ་གི་མོ་རྒྱལ་ཞིབ་འཇུག་སྐབས། པོ་དང་རྒྱ་ཡིག་རིགས་གཞིས་
 དང་། རྒྱ་རྒྱལ་གྱི་ཡིག་རིགས་བཅས་ཚུགས་གསུམ་ཀར་བཙུམ་ནས་ཞིབ་བཟུང་
 རྒྱ་གཤམ་ཆེན་པོ་རེད། ཡིག་ཆ་དེ་གསུམ་གང་ཡིན་ཀྱང་ཡོངས་བསྐྱེད་དཔར་
 བཙུན་འགྲམས་སྤེལ་བྱས་པའི་ཡིག་ཆ་ཁག་གཅིག་ཡོད་པ་དེ་ཆོའི་ནང་དུས་
 སྐབས་དེའི་དབང་རྒྱུད་ལཱ་རིམ་གྱི་དཀོས་མགོ་དང་གནས་རྒྱལ་རོ་མ་འཁྱོག་
 བཤད་བྱས་པ་ཡོད་ལ། སྐབས་དེའི་གནས་རྒྱལ་རོ་མ་ཡིག་ཐོག་ཏུ་ཡིས་ནས་
 ཡོངས་བསྐྱེད་མ་བྱས་པར་མིང་གཞུང་གི་ཡིག་ཆ་གསུམ་ཁང་ནང་དོ་དམ་བྱས་
 བས་བཞག་པ་ཁག་གཅིག་ཡོད་པས། དེ་ཆོ་སན་རྒྱུད་ཞིབ་བཟུང་ཐོག་ནས་
 བདེན་རྒྱུན་དཔྱེ་འཁྱེད་བྱ་དགོས་པ་མང་པོ་ཡོད། དེའི་ན། མཐ་ཆིང་མིང་
 གཞུང་གི་ཤོང་མ་ཁང་གིས་སྐབས་རྒྱ་ཡིག་ཐོག་གིས་པའི་མེ་མིང་སངས་རྒྱལ་རྒྱ་
 མཆོའི་མོ་རྒྱལ་སྐར་སྐབས་དེའི་པོ་དེ་གི་མིང་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལྷ་བཟང་གིས་ཤོང་མ་
 ཁང་གིས་ལ་དཔྱེན་རྒྱུར་ཁྱེད་ཡིག་ལཱ་པའི་རྩན་ཁྱེད་གཞིར་བཟུང་ནས་མེ་མིང་
 སངས་རྒྱལ་རྒྱ་མཆོར་མ་ཞེས་ཁ་ཡོགས་བྱས་པ་ཞིག་ལས་གནས་རྒྱལ་དཀོས་དེ་

ལྷན་མིན་པ་པར་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་སྤྱིང་ལྷ་པ་སྤྱོད་བཟང་ཡེ་ཤེས་དང་། མཆོ་སྤྱོན་
རྒྱལ་པོ་རྒྱ་ནང་བཅས་ཀྱིས་གོང་མ་ཁང་ཤེས་ལ་སྤུལ་བའི་ཡི་གེ་བཅས་ད་ལྟ་སྤིང་
གཞུང་གི་ཡིག་ཆ་གས་ཁང་ནང་བསྟན་ཡོད་པས་དེ་ཆོར་གཟིགས་ན་གསལ་པོ་
མཐོན་སྟབས།

དེ་བཞིན་བོད་ཡིག་སྟོན་པར་བསྐྱུན་ཡོངས་གྲགས་སྤྱི་བྱས་པའི་«མི་དབང་
མོ་ལྷ་པའི་རྟགས་བརྗོད»མདོ་མཁར་ཞབས་དྲུང་གིས་བྲིས་པ་དེའི་ནང་ལེགས་
ཆ་ཀུན་བསྟུས་ཀྱི་སྟག་ནས་མོ་ལྷ་མི་དབང་ལ་བསྟུགས་བརྗོད་མང་པོ་དང་མོ་ལྷ་
རང་ཉིད་རྒྱ་ལའི་སྤྱི་མ་སྤྱིང་བདུན་པར་དད་གུས་འཕྱར་མེད་ཡོད་ཚུལ་བྲིས་
ཡོད་ཀྱང་། དོན་དངོས་སྟག་ལྷ་རྒྱ་རོལ་པའི་དོར་རྟེན་«རྒྱ་ལའི་སྤྱི་མ་སྤྱིང་
བདུན་པའི་ནམ་ཐར»ནང་གསུངས་པ་ལྟར། མོ་ལྷ་བས་རྒྱ་ལའི་སྤྱི་མ་སྤྱིང་
བདུན་པར་འཁོན་འཛིན་ཆེན་པོ་ཡོད་པའི་སྐོར་ཁོ་པ་རང་ཉིད་ཀྱིས་ལྟ་ཅེ་(དེར་
སང་བོད་རང་སྤྱོད་སྤྱོད་སྟ་ཅེ་སྤོར)ནས་གོང་མ་ཁང་ཤེས་ལ་སྤུལ་བའི་ལྷན་
ཞུང་གི་ཡི་གེ་རོ་མ་དེར་སང་པེ་ཅིན་དུ་ཡོད་པ་དེའི་ནང་ར་སྟོད་དང་། ལུམ་པ།
སྤྱར་ར་བ་གསུམ་དང་རྒྱ་ལའི་སྤྱི་མ་བཅས་ནི་དབུས་གཙང་གཞིས་བར་དམག་
འབྲུག་སྤྱོད་མཁན་གྱི་གཉེ་པོ་ཡིན་པ་དང་། རྒྱ་ལའི་སྤྱི་མ་བོད་ལ་བཞུགས་སྤྱི་
འབྲུག་སྤྱོད་མེད་པ་བཅས་བྲིས་ཡོད།

དེ་བཞིན་དེ་ལྟའི་བོད་སྟག་ནས་སྤིང་གཞུང་དང་པར་ཆེན་ནང་མ་སྤྱང་གི་
ཞབས་འབྲིང་ལས་ཕྱེད་བར་གྱི་འགལ་བ་དེ་རྒྱ་ལའི་སྤྱི་མ་སྤྱིང་བཅུ་གསུམ་པ་
དང་པར་ཆེན་སྤྱིང་དགུ་པ་གཉིས་བར་ལ་མི་མཐུན་པའི་འགལ་བ་གཏན་ནས་
བྱུང་ཕྱིར་མེད་པ་མ་ཟད། མན་ཆིང་གོང་མས་རྒྱ་ལའི་སྤྱི་མ་སྤྱིང་བཅུ་གསུམ་
པའི་མཆན་གནས་ཐངས་གཉིས་མེད་པ་བཅོས་ནས་དབྱིན་ཇི་བཅན་རྒྱལ་རིང་
ལུགས་པ་དང་ལྷ་སར་སྤྱོད་པའི་ཨམ་བན་ལན་གཡུས་གཉིས་རན་འབྲེལ་སྟོན་
པར་ཆེན་རིན་པོ་ཆེས་རྒྱ་ལའི་སྤྱི་མའི་ཆབ་གནང་ལྟེ་བོད་སྟག་ནས་ཀྱི་སྤིང་
དབང་བཟུང་དགོས་བྱ་སྟབས། པར་ཆེན་རིན་པོ་ཆེས་ལྟེ་བོད་ཨམ་བན་ལན་

གཡུས་ལ། སྐོང་གསལ་བྱེད་ལྟར་དེ་ཆོ་རྒྱ་ཁོད་མི་རིགས་གཉིས་པར་དང་།
ཁོད་དབུས་གཙང་ནང་ཁྲལ་བར་འགལ་ཟླ་བཙོ་བའི་བྱ་སྤྱོད་ཡིན་པས་འཕལ་དུ་
མཆམས་འཛོག་བྱེད་དགོས་སྤྱིར་བཏོན་ནས་ཕོ་སྤྱོད་པ་གནང་བའི་སྤྱག་གིས་འོ་
མ་ཁག་གཉིས་ད་ལྟ་སྤྱིད་གཞུང་གི་ཡིག་ཆ་གསུམ་ནང་བཅད་ཡོད།

དེ་དང་འདྲ་བའི་ཁོད་ཀྱི་ཕོ་སྤྱོད་དབུད་གཞིའི་ཡིག་ཆ་མི་ཉུང་བ་ཞིག་ཡོད་
པས་ར་ཆོས་དབུད་གཞིའི་ཡིག་ཆར་ཉུ་སྐབས་དཔར་སྟུན་འབྲེམས་སྒྲེལ་བྱས་
པའི་ཡིག་ཆ་ཁོ་ནར་གཞི་འཛིན་ས་བྱེད་རྒྱ་མེད་པར། ཡོངས་གྲགས་འབྲེམས་
སྒྲེལ་མ་བྱས་པར་སྤྱིད་གཞུང་གི་ཡིག་ཆ་གསུམ་ཁང་ནང་བདག་གཞིར་བྱས་པའི་
ཡིག་ཆ་དང་ཕན་ཚུན་ཞིབ་བཅུར་བྱ་དགོས་པ་མང་པོ་ཡོད། སོ་བརྒྱ་ཕན་ཆད་
ཀྱི་ཕོ་སྤྱོད་པར་ཞོག སོ་བརྒྱད་ཅུ་ཚུན་ཆད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་སྐོར་ལ་ད་ཕན་
དཔར་སྟུན་འབྲེམས་སྒྲེལ་བྱས་པའི་ཡིག་ཆའི་ནང་འཁོད་པ་དང་། སྐབས་དེའི་
གནས་ཚུལ་འོ་མ་མིག་གིས་མཐོང་སྤྱོད་བཞེས་གིས་པའི་དབུད་གཞིའི་ཡིག་ཆའི་
བར་ལ་བྱུང་པར་ཆེན་པོ་ཡོད་པས། ར་ཆོས་ད་ལྟ་འཆོ་བཞུགས་གནང་བའི་
ཁན་རབས་ཆོར་བཅར་འདྲི་བྱས་ཏེ་ཁོར་ཆོའི་སྤྱོད་ཆོར་གང་ཡོད་སྟུ་ཐབ་དང་།
ལེགས་སྤྱིག ཕན་ཚུན་ཞིབ་བཅུར་བཅས་བྱས་ཏེ་ཁོར་རྣམ་པ་ཆོའི་རྣམ་པ་གང་
ཡོད་འདོན་སྒྲེལ་བྱ་དགོས། ལས་ཀ་དེ་ཕྱི་འགྲུངས་བྱས་ན་མི་རབས་རྗེས་མས་
བསྐྱབ་བྱུང་བཅས་མེད། དེ་བཞིན་ཁོད་ཀྱི་སྤྱི་ཆོགས་གནས་ཚུལ་དང་། དཔལ་
འབྱོར། ཆོང་ལས། ཆོས་དང་སྤྱིད་ཀྱི་བྱིམས་ལུགས། རིག་གནས། སློབ་གསོ།
སྐད་ཡིག སོམས་གཤེས། གཞེན་སྤྱིག འཆོ་བ་སྤྱོད་ཚུལ་བཅས་ཀྱི་ཁོད་
སྤྱོད་ཡོངས་ཀྱི་སྤྱིའི་གནས་ཚུལ་དང་ས་གནས་ཁག་སོ་སོ། མཐའ་མཆམས་ས་
ཁྲལ་བཅས་ཀྱི་དམིགས་བསལ་གནས་ཚུལ་སོགས་ཞིབ་འཇུག་བྱ་དགོས་པ་མང་
པོ་ཡོད་པས་ཆང་མ་དུས་གཅིག་ཏུ་དམ་འཛིན་བྱ་བྱུང་བཅས་མེད་པས། དེའི་
ཐད་ལ་གོ་རིམ་ཡོད་པའི་སྒྲོ་ནས་ལོ་མང་པོའི་འཆར་གཞི་འདིར་དགོས་པ་དང་།
ཆེད་ལས་ཞིབ་འཇུག་མི་སྣ་བཞོད་སྤྱིག་འོས་འཆམས་བྱ་དགོས་པ་དང་། ཞིབ་

འབྲུག་མི་མཉུན་གསོ་སྤྱོད་། དབྱེད་གཞིའི་ཡིག་ཆ་ལེགས་སྒྲིག་བཅས་ཀྱི་ལས་དོན་
དམ་འཛིན་ནན་པོ་བྱ་དགོས་པ་བཅས་ཡིན། །

(༡) ཆོས་ལུགས་ཞིབ་འཇུག་གི་སྒོར།

དེང་སང་འཛམ་གླིང་ཐོག་ཆོས་ལུགས་འདྲ་མིན་ཁ་ཤས་ཡོད། རྒྱ་གར་ལ་
མཆོན་ན། (༡) ལུ་སྤྲེགས་གཅེར་བུ་བའི་ཆོས་ལུགས། (༢) ཉིན་རྒྱུ་ཆོས་
ལུགས། (༣) དབྱི་སི་ལན་གྱི་ཆོས་ལུགས། (༤) ཡེ་ཤུའི་ཆོས་ལུགས།
(༥) སིག་གི་ཆོས་ལུགས། (༦) རྒྱ་པའི་ཆོས་ལུགས་སོགས་ཡོད། རྒྱལ་
ནང་ལ་མཆོན་ན། (༡) རྒྱ་པའི་ཆོས་ལུགས། (༢) ཉའོ་ཅའོ་ཆོས་ལུགས།
(༣) ལུང་ཅིའི་ཆོས་ལུགས་བཅས་གསུམ་ཡོད། བོད་ལ་མཆོན་ན། (༡)
བོན་གྱི་ཆོས་ལུགས། (༢) རྒྱ་པའི་ཆོས་ལུགས་བཅས་གཉིས་ཡོད།

དེང་སང་དར་ཆེ་ཞིང་མི་གངས་མང་བའི་ཆོས་ལུགས་ནི། (༡) རྒྱ་
པའི་ཆོས་ལུགས། (༢) དབྱི་སི་ལན་གྱི་ཆོས་ལུགས། (༣) ཡེ་ཤུའི་ཆོས་
ལུགས་བཅས་གསུམ་ཡིན། དེ་གསུམ་ལ་འཛམ་གླིང་ཆོས་ལུགས་ཆེན་པོ་གསུམ་
ཟེར། ཆོས་ལུགས་དེ་ཆོར་རང་རང་གི་ལོ་རྒྱུས་དང་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་གནས་ཚུལ།
འཇིག་རྟེན་ལྟ་ཚུལ། མཆོན་ཉིད་རིག་པ་བཅས་མི་འདྲ་བ་ཡོད་པས་དེང་སང་
ཆོས་ལུགས་ཞིབ་འཇུག་བྱ་རྒྱུ་དེ་ཞིབ་འཇུག་གི་ནང་དོན་གནད་ཆེ་བའི་གསལ་ཤིག་
ཏུ་སྒྲུར་ཡོད་ཏེ་ཐུབས་རྒྱལ་ཁབ་མི་རྒྱུ་ནང་དུ་ཆོས་ལུགས་ཞིབ་འཇུག་གནང་མཁན་
ཆོན་པ་དང་མི་སྒྲིལ་བཅས་གངས་ལས་འདས་པ་ཡོད་ཅིང་། རང་རང་སོ་སོས་
ཞིབ་འཇུག་གནང་བའི་མཇུག་བསྐྱེད་པས་གསུང་ཚུལ་ཡང་མི་འདྲ་བ་ལྷན་ཆོགས་
ཡོད། ཞིབ་འཇུག་གི་ནང་དོན་ཐད་ནས་བཞད་ན། གཙོ་ཆེ་བའི་གསལ་བཅུ་
བདུན་ཡོད།

(༡) ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས། (༢) ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བྱུང་ཆོས། (༣)
ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བྱས་པ། (༤) ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ནང་དོན། (༥) ཆོས་ལུགས་ཀྱི་
མཆོན་ཉིད་རིག་པ། (༦) ཆོས་ལུགས་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ལྟ་ཚུལ། (༧) ཆོས་

ལྷགས་ཁག་གི་རྟེན་གཞི། (༥) ཚས་ལྷགས་ཀྱི་བྱིམས་སྒྲིལ། (༦) ཚས་
 ལྷགས་ཀྱི་སྒྲོབ་གསོ། (༧) ཚས་ལྷགས་ཀྱི་བྱེད་ཤོ། (༨) ཚས་ལྷགས་ཀྱི་
 འཆོ་བ། (༩) ཚས་ལྷགས་ཀྱི་རིག་གནས་དང་སྒྲུ་ཙལ། (༡༠) ཚས་
 ལྷགས་དང་མི་རིགས་བར་གྱི་འབྲེལ་བ། (༡༡) ཚས་ལྷགས་དང་སྤྱི་ཚོགས་
 བར་གྱི་འབྲེལ་བ། (༡༢) ཚས་ལྷགས་དང་ཆབ་སྲིད་བར་གྱི་འབྲེལ་བ།
 (༡༣) ཚས་ལྷགས་དང་རིག་གནས་བར་གྱི་འབྲེལ་བ། (༡༤) ཚས་ལྷགས་
 སུན་ཚུན་བར་གྱི་འབྲེལ་བ་དང་མཐུན་སྒྲིལ་བཅས་ཡིན།

དང་ཤོ། ཚས་ལྷགས་ཀྱི་ཡོ་རྒྱལ། དེ་ལ་ཚས་ལྷགས་ཐོག་མར་བྱུང་བའི་
 རྒྱ་རྒྱུན་དང་བར་དུ་འཕེལ་རྒྱས་འགོ་བའི་གནས་ཚུལ། མཐར་ཚས་ལྷགས་
 ཉམས་རྒྱུད་དུ་འགྲོ་རྒྱུལ་བཅས་ཀྱི་གནད་དོན་གསུམ་པོ་དེའི་ཐད་ཚས་ལྷགས་
 རང་རང་སོ་སོའི་ཡིག་ཆ་ནས་བཤད་རྒྱུལ་དང་། དེར་རབས་མར་ལེ་རིང་
 ལྷགས་ཀྱི་ཡོ་རྒྱལ་དངོས་གཙུག་སྤྱི་བའི་ཐོག་ནས་བཤད་རྒྱུལ་བཅས་གཉིས་ཡོད་
 ཅིང་། བཤད་རྒྱུལ་དེ་གཉིས་ཀྱི་བར་ལ་སུན་ཚུན་འདྲ་བའི་སྤྱི་གསལ་ཡོད་ལ།
 མི་མཐུན་པའི་སྤྱི་གསལ་ཡོད་པས་བཤད་རྒྱུལ་གཉིས་པོ་བསྐྱར་ནས་ཞིབ་
 འཇུག་བྱ་དགོས། སངས་རྒྱལ་ཚས་ལྷགས་ཀྱི་གཞུང་ནང་ཚས་ལྷགས་ཐོག་མར་
 བྱུང་བའི་རྒྱ་རྒྱུན་ནི། བསྐལ་པ་ཡ་ཐོག་གི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་མི་རྣམས་ཐུན་མོང་
 བདེ་སྲིད་མཉམ་སྦྲེལ་གི་འཆོ་བ་སྤྱོད་སྐབས་ཞེས་ལ་དབང་བའི་དཔལ་འབྱོར་
 མེད་ལྷགས་སུན་ཚུན་འཐབ་ཚད་དང་དམག་འཁྲུགས། བྱིམས་ཁང་སོགས་
 མེད་ཅིང་། སྐབས་དེར་མི་རྣམས་ལ་ཞེ་ཡོག་པ་དང་སེམས་སྤྱོད་དགོས་པའི་
 གནས་ཚུལ་གང་ཡང་མེད། རྗེས་སུ་དཔལ་འབྱོར་འཕེལ་རྒྱས་ཐིན་ནས་མི་
 རྣམས་ཀྱི་ཞེར་སེམས་ཆེ་དུ་སྤང་ཞེ་ཞེས་ལ་དབང་བའི་དཔལ་འབྱོར་བྱུང་བ་
 དང་། དཔལ་འབྱོར་དེའི་དོན་དུ་ཡུང་བ་སུན་ཚུན་དང་རྒྱས་རྒྱུད་སུན་ཚུན་
 ཆོ་བ་སུན་ཚུན་བཅས་ཀྱི་བར་འཕྲོག་ཚད་དང་། རྒྱན་མ། རྒྱག་པ། འཐབ་
 ཚད། དམག་འཁྲུག བྱིམས་ཁང་བཅས་བྱུང་ཞེ་སྤྱི་ཚོགས་བདེ་འཇགས་མེད་

པར་བརྟེན། མི་མང་པོ་ཞིག་འཇིག་རྟེན་འདི་ལ་ཞེ་ལོག་པ་དང་། སེམས་སྒྲི་
དགོས་པའི་བསམ་ཚུལ་ལྟགས་ཆེན་པོ་བྱུང་སྟེ། དེའི་ནང་གི་མི་ཁག་གཅིག་གིས་
གནས་ཚུལ་དེ་ལ་ཞིབ་འཇུག་བརྟག་དཔྱད་བྱས་པའི་མཇུག་བསྟོམས་འཇིག་
རྟེན་འདིའི་ལྷན་བསམ་ལ་བཟོད་སྟོམ་བྱས་ནས་འཇིག་རྟེན་གྱི་མའི་བདེ་སྦྱིད་
ཚོང་འདོད་ཀྱི་བསམ་སྒྲི་བསྐྱེད་དེ་དེའི་ཐབས་ཤེས་ལ་བསམ་སྒྲི་བཏང་སྟེ་རིམ་
བཞིན་བསྐལ་པ་ཡ་ཐོག་གི་ཆོས་ལུགས་དང་རྒྱ་གར་གྱི་སྤྱི་ལོགས་པའི་ཆོས་སྟགས་
བྱུང་བ་ཡིན་ཞེས་བཤད་ཡོད་པ་དེ་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱས་ན། དེར་སང་ར་ཆོའི་ལོ་
རྒྱས་དངོས་གཙ་སྒྲི་བའི་ལྟ་བ་དང་ཏ་ཅང་མཐུན་པོ་ཡོད། །

གཉིས་པ། ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བྱུང་ཆོས། དེ་ནི་ཆོས་ལུགས་ཁག་སོ་སོར་བྱུང་
ཆོས་བདུན་ཡོད་པ་ཟེར་བ་སྟེ། བྱུང་ཆོས་བདུན་ནི། (༡) ལོ་རྒྱས་རིང་བ།
(༢) རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ཡོད་པ། (༣) མང་ཆོགས་ཀྱི་རང་བཞིན།
(༤) ས་གནས་ཀྱི་བྱུང་ཆོས། (༥) རྒྱལ་སྤྱིའི་ཐོག་བྱུང་ཆོས། (༦) མི་
རིགས་ཀྱི་བྱུང་ཆོས་ཡོད་པ། (༧) ལུན་རིང་གནས་སྤོང་པའི་བྱུང་ཆོས་ཡོད་པ་
བཅས་ཡིན། དེ་ཆོ་རེ་རེ་ནས་འབྲེལ་བཤད་བྱ་རྒྱ་མིན།

གསུམ་པ། ཆོས་ལུགས་ཀྱི་རྣམ་པ། དེ་ནི་ཆོས་ལུགས་ཁག་སོ་སོར་སྤྱི་
ཆོགས་འཕེལ་རྒྱས་དང་རིག་གནས་སྒྲོབ་གསོ། མེས་རྒྱལ་གོང་ཕྱུ་གཅིག་གྱུར་
བཅས་ཀྱི་ཐོག་ལ་པན་ཐོགས་ཡོད་པའི་རྣམ་པ་ཐོན་དང་། ཡང་ན་གཏོར་
བཤིག་གི་རྣམ་པ་ཐོན་པ་གཉིས་ཀྱི་སྟོར་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱ་རྒྱ་སྟེ། དེར་སང་རྒྱལ་
ཁབ་ཕྱི་ནང་གི་མི་མང་པོས་གནད་དོན་དེའི་ཐོག་ལྟ་སྟངས་མི་འདྲ་བ་གསུམ་
བཤད་ཡོད།

(༡) ཆོས་ལུགས་ནི་མི་དམངས་མང་ཆོགས་ཀྱི་སེམས་སྒྲིངས་སྤྱི་འཇུག་
པའི་ཉལ་ཐ་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་དང་། སྤྱི་ཆོགས་འཕེལ་རྒྱས་མཐུན་དུ་བསྐྱེད་པར་
བཀག་འཁོག་བྱེད་མཁན། མི་རིགས་ཁག་གི་དྲང་བདེན་འཐབ་ཚོད་ཀྱི་སེམས་
ལྟགས་མེད་པར་བཟོ་མཁན། མེས་རྒྱལ་གོང་ཕྱུ་གཅིག་གྱུར་དང་མི་རིགས་ཁག་

ཡོང་མི་བྱུང་། དཔེར་ན། རང་པ་སངས་རྒྱལ་པས་བཤད་པའི་སྤྲོང་པ་ཉིད་ལ་
གོ་བ་ལེན་ཁུལ་བྱས་ཏེ། སྤྲོད་སྤྱད་ནང་དུ་གང་ཡང་མེད་པའི་སྤྲོང་པ་སྤྲོང་རྒྱུ་
ཞིག་ལ་འབྲེལ་བཤད་བྱས་པ་དང་། བྱེ་ནང་གི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་སེམས་ཀྱི་
བདག་ཉིད་ཅམ་ཡིན་ཟེར་བ་ལ་གོ་བ་ལོག་སྟུབ་བྱས་ཏེ་རང་པ་སངས་རྒྱལ་པས་
དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་སེམས་ལ་བཞེན་ནས་བྱུང་བ། སེམས་དང་པོར་བྱུང་ནས།
བྱེ་རྒྱལ་ཡུལ་རྗེས་སྟུབ་བར་བཤད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ཅེས་དེའི་བསྐྱགས་བྱས་པའི་
ཡིག་ཆ་མང་པོ་ཡོད། (དངོས་གཙོ་སྟེ་བ་དང་སེམས་གཙོ་སྟེ་བའི་བྱུང་པར་
སྒྲིབ་པ་བཤད་ཚུལ་ནི་རྒྱལ་ཅན་དེ་ཆོ་རྒྱལ་པ་སངས་རྒྱལ་པའི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་
ཤེས་ཡོན་རྒྱ་ཆེན་པོ་མེད་པས་ལན་པ་ཡིན་པས་ཁག་ཅི་ལ་ཡོད། །

ལྷ་པ། ཆོས་ལུགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་རིག་པ། དེ་ལ་མང་པོ་ཡོད་ཀྱང་གཙོ་
ཆེ་བ་ཁ་ཤས་བཤད་ན།

(༡) འཇིག་རྟེན་ཆགས་ཚུལ་ཀྱི་མཆན་ཉིད་རིག་པ། (༢) གནུགས་
ཁམས་ཆགས་ཚུལ་ཀྱི་མཆན་ཉིད་རིག་པ། (༣) སེམས་ཁམས་ཆགས་ཚུལ་ཀྱི་
མཆན་ཉིད་རིག་པ། (༤) བྱེ་རྒྱལ་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་སེམས་བར་ཀྱི་འབྲེལ་
བའི་སྒྲིབ་པ། (༥) སྤྱི་ཆོགས་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་སྒྲིབ་པ། (༦) ཀུན་སྤྱོད་
བཟང་བ་དང་བསམ་སྒྲིབ་ཡར་རྒྱས་ཀྱི་འབྲེལ་བའི་སྒྲིབ་པ། (༧) འཕེལ་རྒྱས་དང་
ཉམས་སྤྱོད་བར་ཀྱི་ཆོད་སྟབས་འབྲེལ་བའི་སྒྲིབ་པ་སོགས་ཡོད། རྒྱ་གར་དུ་མུ་ཉེགས་
པ་དང་ནང་པའི་བར་དང་། བོད་དུ་བོན་པོ་དང་ནང་པའི་བར་བཅས་མན་
ཚུན་ཆོད་པ་བྱུང་བའི་འགལ་བ་བྱུགས་གཙོ་བོ་ནི་གོང་གསལ་ཀྱི་གནད་དོན་དེ་
ཆོད་ཐད་ལ་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན་ཅིང་། དེ་ཆོར་ཞིབ་འཇུག་བྱས་པ་དང་ཆབས་
ཅིག་དང་སང་མར་ཁེ་སི་ལེ་ཉིན་རིང་ལུགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་རིག་པ་དང་མན་
ཚུན་ཞིབ་བསུར་བྱས་ན་སློ་སྒྲིབ་ཆེན་པོ་བྱེད་ཀྱི་རེད། དེའི་རྒྱ་མཆན་ནི་གོང་
གསལ་མཆན་ཉིད་རིག་པ་དེ་ཆོད་ནང་དང་སང་གི་ཆོན་རིག་དང་ཡོངས་སྟེ་
མཐུན་པ་ཉ་ཅང་མང་པོ་ཡོད། འདིར་དཔེ་ཞིག་དྲངས་ནས་བཤད་ན། རང་

ཅག་འཆོག་ནས་བྱེད་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་གོ་ལ་འདི་ཐོག་མར་ཆགས་སྐབས་སྐྱེད་ཁམས་ཆེན་པོའི་བར་ནས་དུ་འབྱུང་བའི་ཆུ་དང་། མེ་དང་ས་བཅས་ཀྱི་རང་བཞིན་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ཕྱ་མ་མང་པོ་མཛུགས་འཕེལ་བསྐྱོད་བྱས་ཏེ་མཐར་གཅིག་ལ་གཅིག་འདུས་ཏེ་གོང་ཕྱ་གཅིག་དུ་ཐུར་པའི་ས་ཡི་གོ་ལ་ཆགས་པ་དང་། སྐམ་ས་ཆེན་པོའི་མཐར་ཐུ་མཆོ་ཆེན་པོ་དང་། རྒྱང་ཁམས་ཆེན་པོའི་བར་རིམ་ལེ་དབར་གྱི་ཕྱག་མང་པོ་ཡོད་པ་བཅས་ཀྱི་བཤད་ཚུལ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་མིའི་ལུས་ཁམས་ཆགས་ཚུལ་དང་། ལུས་ཁམས་ནང་གནས་སྡེ་ཐུག་གི་འབྲུ་སྤྱ་བ་རྒྱད་ཀྱི་བཞི་སྟེང་ཡོད་པ་དང་། འབྲུ་སྤྱ་རེ་རེའི་རོ་བོ་དང་མན་གཞོན་གྱི་ནུས་པ་བཅས་ཞིབ་ཅིང་སྤྱ་བར་བཤད་པ་མ་ཟད། བཤད་ཚུལ་མང་པོ་ཞིག་དེར་སང་གི་ཆོན་རིག་དང་ཉ་ཅང་མཐུན་པོ་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་རེད།

དུག་པ། ཆོས་ལུགས་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ལྟ་ཚུལ། དེ་ནི་ཆོ་འདིའི་བདེ་སྦྱིད་རི་ཅམ་ཆེ་ཡང་མཐར་སྡིང་པོ་མེད་པ་དང་ཡིད་བརྟན་མེད་པ་ཡིན་པས་ཆོ་སྡེ་མ་མཛུགས་ཀྱི་བདེ་སྦྱིད་སྐོབ་པའི་ཕྱིར་དུ་ཆོས་བྱེད་དགོས་པ་དེ་རེད། ལྟ་ཚུལ་དེ་ནི་དེར་སང་གི་མི་རྣམས་ཕྱག་པོ་དང་། བདེ་སྦྱིད་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་ཞིག་ཡོང་ཆེད་འབད་བཙོན་བྱེད་རྒྱའི་བསམ་སྒྲོ་དེ་དང་རྒྱལ་འགལ་ཡིན་པའི་གནད་འགག་ཕྱག་ས་ནི་ཆོས་དང་འཇིག་རྟེན་གཉིས་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་མི་འདྲ་བའི་དབང་གིས་རེད། ཆོས་ལུགས་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ལྟ་ཚུལ་དེས་ཆད་མེད་པའི་ཕྱག་པོ་དང་ཆད་མེད་པའི་བདེ་སྦྱིད་ཀྱི་འཆོ་བ་ཚོན་འགོག་བྱེད་པར་མན་སོགས་ཡོད། ཕྱག་པོ་དང་བདེ་སྦྱིད་དེ་ཆད་ཡོད་པ་ཞིག་ལྷུང་ན་རྒྱས་སྒྲོས་རྒྱད་མོས་ཀྱི་འཆོ་བ་སྡེལ་ལྷངས་སྒྲོན་འགོག་བྱེད་སྤྱད་ཅིང་། གལ་ཏེ་བདེ་སྦྱིད་ཀྱི་འཆོ་བ་ལ་ཆད་གཞི་མེད་ན་འཇིག་རྟེན་འདིའི་སོག་གི་མི་རྣམས་སྡིང་སེམས་ལྷགས་ཆེ་དུ་སོང་ཏེ་ཆོག་ཤེས་གཏན་ནས་མེད་པའི་རྒྱས་སྒྲོས་རྒྱད་མོས་རུལ་སྤངས་ཀྱི་འཆོ་བའི་སྦྱོང་ཚུལ་རྒྱུ་ལོག་རྒྱས་པ་ལྟར་གང་སར་བྱལ་ནས་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་བྱིས་ས་ལྷགས་སོག་ནས་ཀྱང་བཀག་འགོག་བྱེད་སྤྱད་ཐབས་མེད་པ་ཞིག་ཡོང་རྒྱ་རེད། ཆོས་ལུགས་ཀྱི་

འཇིག་རྟེན་ཉི་མུ་ཚུལ་གྱི་ཚོགས་སོག་ཁྲུབ་ཇི་ཅམ་ཆེ་ཡང་། ད་ལྟའི་མི་གྲངས་ཆེས་
མང་ཆེ་བའི་བསམ་སྒྲིལ་འཁོར་ཚུགས་དང་ཁ་གཏད་ལངས་སྐྱབ་པ་ཞིག་གཏན་
ནས་ཡོང་མི་སྲིད། གང་ཡིན་ཟེར་ན། འཛམ་གླིང་སོག་མི་མང་ཆེ་བའི་བསམ་
སྒྲིལ་འཁོར་ཚུགས་ནི། ཆད་མེད་པའི་ཚུག་པོ་དང་བདེ་སྲིད་ཕྱན་ཕུམ་ཚོགས་པ་
ཞིག་ཡོང་རྒྱུ་དེ་བ་དང་འབད་བཅོན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་མ་ཟད། བསམ་ཚུལ་དེ་
ཨ་རི་བཞིན་ཕྱགས་ཆེ་ཏུ་འགྲོ་རྒྱུ་དེས་ཅན་ཡིན་ལྟ་བུས། ཚོས་ཕྱགས་ཀྱི་འཇིག་
རྟེན་ཉི་མུ་ཚུལ་དེ་དུས་ཕྱན་ཇི་ཅམ་དེང་ཡང་ཨོ་བཟུ་ཕྱག་ཁ་ཤས་ཅམ་ལས་གནས་
མི་སྐྱབ་པས། དེང་སང་ཚོས་དད་བྱེད་མཁན་མང་པོ་ཡོད་པ་དང་དགོན་པ་ལྷ་
ཁང་མང་པོ་བསྐྱར་གསོ་བྱུང་བ་དེར་འཇིགས་སྤང་དོགས་པ་བྱེད་དགོས་དོན་
མེད།

བདུན་པ། ཚོས་ཕྱགས་ཁག་གི་སོག་མའི་གནས་གཞི། དེ་ནི་ཚོས་ཕྱགས་
ཁག་སོ་སོའི་སོག་མའི་སྒྲོན་པ་དང་སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས་རང་ཉིད་གྱིས་གསར་གཏོད་
བྱས་པའི་ཚོས་ཕྱགས་ཀྱི་འཆད་སྤེལ་དང་དར་བྱུང་གཏོང་སའི་གནས་གཞི་
བརྒྱུད་བ་དེ་ལ་ཟེར་ཞིང་། གནས་གཞི་དེར་སྒྲོབ་མ་མང་པོ་བྱུང་བ་ན་མས་རྗེས་
ལྷ་རང་རང་གི་སྒྲིལ་ལ་དང་ས་གནས་གཞན་དག་ཏུ་ཁྱེ་ཚོས་ཕྱགས་འཕེལ་
རྒྱས་བྱུང་བ་ཡིན། འཛམ་གླིང་ཚོས་ཕྱགས་ཆེན་པོ་གསུམ་སོ་སོར་རང་རང་གི་
སོག་མའི་གནས་གཞི་ཡོད། དེ་ལྟེ་སི་ལན་ཚོས་ཕྱགས་ཀྱི་མ་ཁའི་ཡུལ་ཏེ། དེང་
སང་མི་ཀྱང་ཟེར་བ་དེ་ཡིན་པ་དང་། ཡེ་ཤུའི་ཚོས་ཕྱགས་ཀྱི་གནས་གཞི་ནི་དེང་
སང་པ་ལེ་སི་ཐན་ཡིན་པ་ལྟ་བུ་རེད། སངས་རྒྱས་ཚོས་ཕྱགས་ཀྱི་གནས་གཞི་ནི་
རྒྱ་གར་རྡོ་རྗེ་གདན་སོགས་གནས་ཆེན་བརྒྱུད། དེ་བཞིན་བོད་ལ་མཚོན་ན་ཚོས་
ཕྱགས་ཐུབ་མཐའ་ཁག་ཆང་མར་སོག་མའི་གནས་གཞི་ཡོད། རྟ་ཕྱིག་འོ་ལ་ཨོ་
ཡུང་རིང་དང་ལྷ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་གཉིས་དང་། སོ་ཏ་ལ། བསམ་ཡས། ལྷ་
ཐག་ར་ལྷེད། ས་སྐྱ། མཚུར་ཤ། ལྷག་ཡུང་། འབྲི་གུང་། ཆལ་གུང་བང་།
ཕག་ཨོ་ཤ། གཡའ་བཟང་། རྒྱག་གསེབ། འབབ་རྩམ། འབྲུག་ར་ཡུང་།

དུགས་ལྟ་སྟུང་པོ། དགའ་ལྟ། རྒྱལ་ནང་གི་རྟོ་ནན་ཞིང་ཆེན་གྱི་པེ་མ་བེ་དང་
 འུན་མེས་གྱི་རི་པོ་ཆེ་ལྟ་ལྟ་ཡོད། གཞན་ཡང་མོ་རྒྱལ་ཡུན་རིང་ལྟ་པའི་
 གནས་གཞི་གཞུགས་ཅན་ནི་ཏ་ཅང་མང་པོ་ཡོད་པས་ཞིབ་ཤུ་བྱ་རྒྱ་ཆུ་མིན། སྐར་
 གསལ་ཐོག་མའི་གནས་གཞི་དང་གཞུགས་ཅན་གནས་གཞི། དེ་ཆོ་ཆོས་ལུགས་
 ཁག་སོ་སོའི་གནས་གཞི་ཡིན་པ་ཅམ་དུ་མ་བཟད། དེ་ཆོར་ཁོད་མི་རིགས་ཀྱི་བྱུང་
 ཆོས་དང་མི་རིགས་གཞན་དག་གི་བྱུང་ཆོས་ལྟ་པའི་གནས་རབས་ཀྱི་འཛུགས་
 རྒྱན་དངོས་པོ་དང་ལྗེ་བས་བྱིས་དང་ཐང་ཀ། བཞོས་དཀྱོལ། གསེར་དུལ་
 ཐངས་ལྟགས། ཡི་མ། མཉམ་བཞེས་ལྟགས་རིགས་བཅས་ལས་བཟོས་པའི་ལྟ་
 རྒྱ་དང་མཆོད་རྟེན། མཆོད་པའི་ཡོ་བྱེད། གསེར་བྱིས་དང་དུལ་བྱིས། རིན་
 ཆེན་ལྟ་ལྟ་དང་ལྟ་བུན་ལས་བྱིས་པའི་གསུང་རབ། མིང་ལ་དཔར་བརྒྱན་བྱས་
 པའི་དཔར་མིང་མོ་ཆོག་རྟོར་ལྟག་གི་མོ་རྒྱལ་ཡིག་ཆ། དུས་རབས་སོ་སོའི་སྤྱི་
 གཞུང་གི་ཡིག་རིགས་བཅས་ཐངས་ལས་འདས་པ་ཡོད་ས་ཞིག་ཡིན་པས་རིག་
 གནས་ལྟེ་མང་འཛུམས་པའི་བང་མཆོད་ཡིན། འོན་ཀྱང་རིག་གནས་གསར་
 བརྗེ་བེར་པའི་མོ་བཅུ་འོ་སྤྱོད་ཆགས་ནང་མོ་ཉིས་རྟོར་ལྟག་གི་དུས་ཡུན་ནང་
 གསོག་འཛོག་བྱས་ནས་བྱུང་བའི་རིན་ཐང་བལ་བའི་རིག་དངོས་དེ་དག་ཟླ་བ་
 གཅིག་གཉིས་ཀྱི་དུས་ཡུན་ནང་ཚ་བརྒྱག་བཏང་ཡོད། དེས་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་མཆོན་
 རྒྱན་མེད་པར་བཟོས་པ་མ་བཟད། མི་རིགས་ཁག་གི་མི་དམངས་ཀྱིས་ཏར་དང་
 རྒྱལ་ཁབ་ལ་བཅངས་པའི་བཆོ་དྲུང་སོག་སོག་ཐུག་ཆད་མེད་བཏང་ཡོད་ཅིང་།
 དེའི་སོག་ནས་བྱུང་བའི་དཔལ་འཕྱར་གྱི་སྤྱིང་སྤྱིང་དེ་མི་རབས་མང་པོའི་བར་
 ཉམས་གསོ་བྱ་བ་བས་བལ་བ་ད་ལྟ་བས་མ་མེས་ཅན་གྱི་མི་ཆང་མས་གསལ་པོར་
 མཐོང་བཞིན་པའི་སྐབས་རེད། །

བརྒྱད་པ། ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བྱིམས་སྟོལ། དེ་ནི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བཅའ་
 བྱིམས་དང་སྒྲིགས་འཛུགས་སྟོལ་ཡིག་གཉིས་ཀྱི་བསྟུས་མིང་ཡིན། ཆོས་ལུགས་
 ཀྱི་བཅའ་བྱིམས་ནི། ཆོས་ལུགས་ཆོགས་པ་ཁག་ཆང་མར་ཡོད་ཅིང་། དེ་ཡང་

རང་རང་སོ་སོའི་ཚོག་མའི་སྟོན་པ་འཕ་སྟོབ་དཔོན་དེས་སྤང་བྱས་ཀྱི་ཕྱིན་སྟོན་གང་
 ཡོད་གཞི་འཛིན་སའི་བཅའ་ཁྲིམས་ཚོག་མར་བཙས་པ་དེ་ལ་ཟེར་ཞིང་། དེ་ནི་
 ཚོས་ལུགས་དེའི་ཚོགས་པ་ཚང་མས་གཅིག་ཡུལ་གྱིས་སྤང་བ་ཅི་ཞུ་དགོས་པའི་ཙམ་
 འཛིན་ཞིག་ཡིན། རྒྱལ་ས་འཕྲུགས་སྟོན་ཡིག་ནི་གོང་གསལ་ཙམ་འཛིན་དེ་གཞིར་
 བཟུང་ཚོག་ཚོགས་པ་རང་རང་སོ་སོ་གནས་སྟངས་ཕྱིན་སའི་ཡུལ་གྱི་རྒྱལ་ཁྲིམས།
 སྐབས་དེའི་གནས་ཚུལ་འཕྱར་སྟོན་གི་བབས་དང་བཞུན་ནས་ཚོགས་པ་སོ་སོའི་
 དབྱ་འཛིན་སྟོབ་དཔོན་དང་ཚོགས་འདུའི་དབང་ཆ་འཛིན་པའི་འབྲུག་མི།
 ཚོགས་པའི་ནང་གི་མི་རྣམས་མཉམ་ཅན་བཅས་ཚོགས་གསུམ་སྟོན་བཞུར་མོས་
 མཐུན་ཡུང་རྗེས་གཏན་འབེབས་བྱས་པའི་སྟོན་ཡིག་ལ་ཟེར། དཔེར་ན་ཁོད་གྱི་
 དཔེ་ལུགས་དཔོན་པ་ཁག་གི་ཁྲིམས་ཡིག་ཙམ་པའི་གཞི་འཛིན་ས་སྟོན་པ་སངས་
 རྒྱས་གྱིས་གསུངས་པའི་བཅའ་ཁྲིམས་དང་། རྗེ་ཅོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་མཛད་པའི་
 དག་འཕྲན་དཔོན་པའི་བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་དགོངས་དོན་དེ་དང་མི་འགལ་བའི་
 ཚོག་ཞིང་ཁུལ་གྱི་དཔོན་པ་དང་། འཕྲོག་ཁུལ་གྱི་དཔོན་པའི་བར་མི་འདྲ་བ་
 ཡོད་པ། གནམ་གཤེས་རྩྭ་བའི་ས་ཁུལ་དང་གནམ་གཤེས་གང་བའི་ས་ཁུལ་མི་
 འདྲ་བ། དཔལ་འབྱོར་ཆ་རྒྱན་ཞན་པའི་ས་ཁུལ་དང་དཔལ་འབྱོར་ཆ་རྒྱན་
 ལེགས་པའི་ས་ཁུལ་བར་མི་འདྲ་བ་ལྟ་བུ་ཡོད། གནས་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་གང་ཞིག་
 ཡོད་ཀྱང་རང་རང་གི་ཚོག་མའི་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་གཏན་འབེབས་གནང་བའི་
 བཅའ་ཁྲིམས་དང་། དུས་སྐབས་དེའི་སྲིད་གཞུང་གིས་གཏན་འབེབས་ཁྲིམས་
 སྟོན་དེ་གཉིས་དང་མི་འགལ་བ་བྱ་དགོས་པ་མ་ཟད། གལ་སྲིད་ཚོས་ཁྲིམས་
 དང་ཡུལ་གྱི་རྒྱལ་ཁྲིམས་བར་མི་མཐུན་པའི་འགལ་བ་བྱུང་ན་ཚོས་ཁྲིམས་ཀྱིས་
 རྒྱལ་ཁྲིམས་ལ་བཞུན་དགོས་པ་སངས་རྒྱས་བཙུང་ལྡན་འདས་རང་ཉིད་ཀྱིས་
 འདུལ་བའི་གཞུང་དུ་གསལ་ཐག་ཆོད་གསུངས་ཡོད། དེ་ལ་དེང་སང་མི་འགའ་
 ཞིག་གིས་ཟེར་ན། སངས་རྒྱས་བཙུང་ལྡན་འདས་ཟེར་བ་དེ་ཚོས་པས་སྲིད་
 གཞུང་ལ་མགོ་བཏགས་ཞུ་མཁན་གྱི་མཚོན་བྱེད་མི་རྣམས་པ་དང་ནང་པ་སངས་

སྤྱི་གསལ་གཞན་ཞིག་ནས་བཤད་ན། ཆོས་ཁྲིམས་ཀྱིས་སྤྱལ་ཁྲིམས་ལ་
 བརྒྱན་དགོས་པ་དེ་ཆོས་པའི་ཚེ་དོན་ཡིན་པར་ཁག་བཞག་ནས་སྤྱི་གཞུང་གིས་
 བད་བཟུལ་ཆོས་བྱེད་ལྷན་པ་ཚོར་གཞེན་བཟུགས་བྱེད་དགོས་པ་དང་། མི་དང་
 སེམས་ཅན་རང་གིས་གསོད་དགོས་པ། ཞིང་ལས་རང་གིས་བྱེད་དགོས་པ།
 དམག་ལ་འགོ་དགོས་པ། ཆོས་ཁྲུས་པའི་བླ་མ་ལ་རྒྱ་དགོས་པ་བཅས་ཀྱི་
 བཀའ་མཁུ་བ་ཡིན་ན། དེ་ནི་ཆོས་བྱེད་ལྷན་པ་ཚོས་ནམ་ཡང་བརྒྱུབ་མི་བྱུང་པའི་
 བྱུང་ཞིག་ཡིན་པས། གནད་དོན་དེ་ཡི་སྤྱི་གསལ་གྱིས་ཁྲིམས་སྤྱོད་སྤྱོད་པ་
 དང་། ཆོས་བྱེད་ལྷན་པ་དང་སྤྱི་གཞུང་བར་འགལ་བ་ཚབས་ཆེ་ཏུ་སྤོང་སྟེ་
 མཐར་ཆོས་དད་ཡོད་པའི་སྤྱི་ཆེད་མི་དམངས་དང་ཁ་གྲུབ་བཞིག་ཡོད་སྤྱོད་དེ།

དལུཾ། ཚེས་ལུགས་ཀྱི་སྒོ་བ་གསེ། ཚེས་ལུགས་ནི་རང་རང་གི་རིགས་
པའི་གཞུང་ལུགས་ཤོད་པའི་བསམ་པ་སྒྲིའི་མ་ལག་ཅིག་དང་། མིའི་རིགས་ཀྱི་དུས་
རྒྱུ་བས་སོ་སོའི་འཚོ་བའི་ནང་གི་གསུམ་ཉམས་ལྡན་པའི་རྒྱུ་རྒྱུ་ཆ་མང་པོ་འདུས་

པའི་རིག་གནས་ཤིག་ཡིན་པར་བརྟེན། སློབ་སྦྱང་གི་ནང་དོན་དང་གོ་རིམ།
འཆར་གཞི། སློབ་དེབ། སྒྲིགས་འཇུགས་བཅས་ཆ་ཆར་བའི་སློབ་གསོ་ཡོད།
སློབ་གསོའི་ལམ་ལུགས་ཡོད་པའི་སྒྲིགས་འཇུགས་ཀྱི་ནམ་པ་ནི་དགོན་པ་ཁག་
ཡིན། དེའི་སྐོར་ལ་ར་རང་གིས་བྲིས་པའི་«ཁོད་ཀྱི་སློབ་གསོ་རིག་པའི་འཕེལ་
ཁྱུས་སྐོར་བཤད་པ»ཟེར་བའི་ནང་ཞིབ་པར་བཤད་ཡོད་པས་སྐབས་འདིར་ཁྱེ་
ཁྱེ་མིན།

བརྒྱུ་པ། ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཕྱིད་སྟོ། ཆོས་ལུགས་ཁག་ཆར་མར་རང་རང་སོ་
སོའི་ཕྱིད་སྟོ་འདྲ་མི་འདྲ་སྟེ་ཆོག་པ་ཡོད། དཔེར་ན། རང་རང་སོ་སོའི་སྟོན་
མའི་སློབ་དཔོན་སྐུ་འཁྲུངས་པ་དང་ཆོས་ཀྱི་རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས་སྟོན་མར་
གསུངས་པ། སློབ་དཔོན་དེའི་སྟེ་ཆོ་གཅིག་གི་མཛད་རྗེས་གཙུག་ཆོ་གས་ལྟ་
གསལ་པ་བཅས་ཀྱི་ཉིན་མའི་རྗེས་དྲན་དུ་སྦྱག་དང་མཆོད་པ་འབུལ་བ།
བསང་གཏོང་བ། ཆོས་འཆད་ཉན། མྱིང་བསྐོར་འཁྱོད་བ། ལྟ་སྦྱང་དང་མཆོད་
ཉིན་བཞེངས་པ། དུས་བཟང་གལ་ཆེན་ལ་གཟི་བུ་བ་དང་གཞན་ལ་གཏམ་མི་
སྦྱ་བ། སྟོན་གཙུག་མི་ཕྱེད་པ། དུ་བ་དང་ཆར་སྦྱངས་པ་སོགས་ཡོད་ཅིང་།
འགའ་ཤས་ནི་ཆོས་དད་ཡོད་པའི་མང་ཆོགས་དང་གྲུ་པ་མཉམ་དུ་འཛོམས་པའི་
གཞི་སྒྲིལ་ཆེན་པོ་ཡོད།

བརྒྱུ་གཅིག་པ། ཆོས་ལུགས་ཀྱི་རིག་གནས་སྒྲུ་རྩལ། དེ་ནི་རོ་བོ་མི་
རིགས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་ལྡན་པའི་སྒྲུ་རྩལ་ཡིན་པ་ལ། དེ་མཆོན་ཕྱེད་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་
ནམ་པའི་སྟོན་ནས་མཆོན་པར་ཕྱེད་པ་དེ་ལ་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་རིག་གནས་སྒྲུ་རྩལ་
ཞེས་མིང་བཏགས་པ་རེད། གང་ཡིན་ཟེར་ན། ལྷེབས་བྲིས། ཐང་ག་ བརྐོས་
རིས། འབྲུར་བཟོ། འཇུགས་སྦྱར། གར་འཆམས། རོལ་མོ། སྦྱང་བྱངས།
སྟོན་རག་ སྦྱང་གཏམ་སོགས་རིག་རྩལ་ཀྱི་ཕྱིད་སྟོ་མང་པོ་ཡོད་པ་དེ་ཆོའི་ནང་
ནས་སྒྲུ་རྩལ་གྱི་ཆད་གཞི་མཐོན་པོ་ཡོད་པ་མང་པོ་ཞིག་དགོན་པ་དང་ལྷ་ཁང་
ནང་དུ་ཡོད་པ་དང་། དགོན་པ་དང་ལྷ་ཁང་ནང་དུ་ཡོད་པའི་སྒྲུ་རྩལ་གྱི་རིགས་

པའི་འགོར་བཞེངས་པའི་ཀླུ་ཙེ་མཚོད་ཉེན་ཆེན་མོ། དུས་རབས་བཅུ་བདུན་
པའི་མཁུག་དུ་བཞེངས་པའི་པོ་ཏུ་ལ་མོ་བྱང་དམར་པོ་བཅས་ཀྱི་བཙོ་སྒྲུབ་ལག་
ཙུལ་དང་དེ་ནུམས་ཀྱི་རིན་ཐང་ཆེ་ཆུང་འདྲ་མཚུངས་སུ་ཤོད་ཐབས་མེད་པ་ལྟ་
བུ་རེད།

བཅུ་གཉིས་པ། ཆོས་ལུགས་དང་མི་རིགས་བར་གྱི་འབྲེལ་བ། དེ་ནི་ཆོས་
ལུགས་ཁག་ཚང་མར་མི་རིགས་ཀྱི་བྱང་ཆོས་ཡོད་པ་དང་། མི་རིགས་མི་འདྲ་བ་
མང་པོས་ཆོས་ལུགས་གཅིག་ལ་དད་པ་བྱེད་མཁན་ཡོད་པ། མི་རིགས་གཅིག་གི་
ནང་ཆོས་ལུགས་མི་འདྲ་བ་སྣ་ཆོགས་ལ་དད་པ་བྱེད་མཁན་ཡོད་པ། མི་རིགས་
ཀྱི་གནད་དོན་དང་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གནད་དོན་མཉམ་དུ་འདྲེས་ནས་ཡོད་པ་
བཅས་ལ་ཟེར།

དེ་ཡང་ཆོས་ལུགས་ཁག་ལ་མི་རིགས་ཀྱི་བྱང་ཆོས་ཡོད་པ་ཟེར་བ་ནི།
ཆོས་ལུགས་དེ་མི་རིགས་ཀྱི་ནུམ་པ་ཅན་དུ་འཁྱུར་བ་དཔེར་ན། བོད་རིགས་ས་
ཁུལ་གྱི་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ལ་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་བྱང་ཆོས་ཡོད་པ་དང་། རྒྱ་
རིགས་ས་ཁུལ་གྱི་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ལ་རྒྱ་མི་རིགས་ཀྱི་བྱང་ཆོས་ཡོད་པ་ལྟ་
བུ་དང་། མི་རིགས་འདུས་སྡོད་ཀྱི་ས་གནས་དེ་ཐོག་མར་དར་སྤེལ་བྱུང་བའི་
ཆོས་ལུགས་ལ་མི་རིགས་དེ་ཡི་བྱང་ཆོས་ཡོད་པ། དཔེར་ན། སངས་རྒྱས་ཆོས་
ལུགས་ཐོག་མར་དར་བའི་གནས་གཞི་རྒྱ་གར་ཡིན་པས་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་
ཀྱི་བྱེད་སྒྲོལ་མང་པོ་ཞིག་ལ་རྒྱ་གར་མི་རིགས་ཀྱི་བྱང་ཆོས་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་ཆོས་ལུགས་
གཞན་དག་ལ་ཡང་ཡོད། མི་རིགས་ཀྱི་བྱང་ཆོས་ཟེར་བ་དེ་ཡང་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་
ལྟ་བའི་ངོས་ནས་བཤད་པ་མ་ཡིན་པར། མི་རིགས་སོ་སོའི་སྤྱི་ཙུལ་དང་གོམས་
གཤིས། ཆས་གོས་སོགས་ཕྱི་རྒྱུལ་གྱི་ཐོག་ནས་བཤད་པ་ཡིན་པ་དང་། དེ་ཡང་
མི་རིགས་དེ་ལ་ཡོངས་ཁྱབ་དུ་ཡོད་པའི་བྱང་ཆོས་ལ་གོ་དགོས་པ་ལས། ལྷང་བ་
རིག་ཉིས་དང་ས་ཁུལ་སོ་སོའི་བྱང་ཆོས་འགའ་ཞིག་ལ་མི་རིགས་ཀྱི་བྱང་ཆོས་
ཞེས་བཏགས་ནས་མི་རིགས་གཞན་ཞིག་ཡིན་པའི་གོ་བ་བྲལ་ས་ན་ནོར་འབྲུལ་

རེད། (སྒྲིལ་པ་གཅིག་ལ་བྱད་མེད་མང་པོ་དང་བྱད་མེད་གཅིག་ལ་སྒྲིལ་པ་
མང་པོ། ལུལ་སྒྲིལ་མི་འདྲ་བ་ལྟོགས།)

བརྩ་གསུམ་པ། ཆོས་ལུགས་དང་སྤྱི་ཚོགས་བར་གྱི་འབྲེལ་བ། དེ་ནི་ཆོས་
ལུགས་དེ་སྤྱི་ཚོགས་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་དུས་སྐབས་དེས་ཅན་ཞིག་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་
པར་བརྟེན་སྟག་མར་བྱང་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཆ་རྒྱུན་དང་། བར་དུ་འཕེལ་རྒྱས་
འགྲོ་བ། མཐར་ཉམས་རྒྱུད་དུ་འགྲོ་བ་བཅས་ཆང་མ་དུས་སྐབས་དེའི་མི་རྒྱུས་
ཀྱི་བསམ་པའི་འཁྲེལ་སྟོགས་དང་། དཔལ་འཕྱར་འཕེལ་རྒྱས། རིག་གནས་ཀྱི་
རྒྱ་ཚད་བཅས་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་དེར་ཟེར། དེ་ཡང་ཆོས་ལུགས་དེ་སྤྱི་
ཚོགས་ནང་གནས་ཐུབ་པའི་རྒྱ་རྒྱུན་ནི། མི་རྒྱུས་ཀྱི་བསམ་པའི་རེ་འདུན་
དང་། དཔལ་འཕྱར་སྟག་གི་ཁེ་ཕན་བཅས་དང་མཐུན་པོ་བྱང་བའི་རིང་ཆོས་
ལུགས་དེ་སྤྱི་ཚོགས་ནང་ཁྲབ་ཆེན་པོར་གནས་ཐུབ་པ་དང་ནམ་ཞིག་འདི་གཉིས་
དང་མི་མཐུན་པའི་འགལ་བ་བྱང་སྐབས་ཉམས་རྒྱུད་དུ་འགྲོ་བའི་འགོ་རྒྱུགས་པ་
རེད། དེར་རབས་ཆེན་རིག་ལག་རྩལ་དར་རྒྱས་ཆེན་པོ་ཡོད་པའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་
ནང་དུ་ཡང་ད་དུང་ཆོས་ལུགས་ཁག་ལྟ་ཆོགས་ལ་དད་པ་བྱེད་མཁན་མི་ཉུང་བ་
ཡོད་པ་དེའི་སྟོན་ནས་ཆོས་ལུགས་དེ་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ནང་དུ་གནས་པའི་ཤུགས་རྒྱུན་
ཡུན་རིང་ཡིན་པ་མཐོང་བྱུང་ཅིང་། དེའི་རྒྱ་མཚན་ནི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བསམ་པ་སྒྲི་
དང་། རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་མང་པོ་ཞིག་གིས་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་སྒྲིག་ལམ་བདེ་
འཇགས་དང་མི་དང་མིའི་བར་གྱི་མཐུན་སྦྲེལ་བཅས་ལ་ནུས་པ་ཆེན་པོ་ཐོན་ཀྱི་
ཡོད་པའི་དབང་གིས་མི་མང་པོ་ཞིག་གི་བསམ་པར་གཉིང་ཟབ་བྱུག་བྱུབ་པ་བྱུང་
བར་བརྟེན། ཆོས་ལུགས་ལ་མང་ཆོགས་ཀྱི་སྤང་གཞི་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་དེ་བྱུང་
བ་རེད།

བརྩ་བཞི་པ། ཆོས་ལུགས་དང་ཆབ་སྲིད་བར་གྱི་འབྲེལ་བ། དེ་ནི་ཆོས་
ལུགས་དང་ཆབ་སྲིད་གཉིས་བར་གཅིག་ལ་གཅིག་བརྟེན་གྱི་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་ལ་
ཟེར། དེ་ཡང་ཆོས་ལུགས་ནི་དུས་སྐབས་སོ་སོའི་དཔལ་འཕྱར་སྤང་གཞི་དང་།

སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཆ་ཤིན་པོའི་ཅན་ཞིག་གི་ལོག་ཏུ་བྱུང་བ་ཡིན་སྟབས། དུས་སྐབས་
 དེའི་མང་ཚོགས་ཀྱི་རེ་འདུན་དང་། སྲིད་གཞུང་གི་བྲིམས་ལུགས་བཅས་དང་།
 བསྟན་ཐུབ་ན་མང་ཚོགས་དང་སྲིད་གཞུང་གི་རྒྱུ་རྐྱེས་ཚོའི་སྤྱོད་པ་དང་།
 གལ་ཏེ་སྲིད་གཞུང་གི་བྲིམས་ལུགས་དང་མཐུན་ཡང་མང་ཚོགས་ཀྱི་རེ་འདུན་
 དང་མ་མཐུན་ན་ཆོས་ལུགས་དེ་མང་ཚོགས་ཀྱི་ནང་དུ་རྒྱུ་པ་བརྟན་པོར་
 འཇུགས་མི་སྲུབ་ཅིང་། མང་ཚོགས་ཀྱི་རེ་འདུན་དང་མཐུན་ཡང་སྲིད་གཞུང་གི་
 བྲིམས་ལུགས་དང་མ་མཐུན་ན་ཆོས་ལུགས་དེ་ལ་སྲིད་གཞུང་གིས་དྲག་གཞོན་
 རྒྱུད་པའི་ཡིན་ཅིང་། སྐབས་དེར་ཆོས་པ་དང་ཆོས་དད་ཡོད་པའི་མང་ཚོགས་
 ཚུགས་གཅིག་ཏུ་ལངས་ནས་སྲིད་གཞུང་དེ་གཏོར་བའམ་ཡང་ན་སྲིད་གཞུང་
 གིས་ཆོས་ལུགས་དེ་ལ་ཅ་མེད་རང་བཞིན་ལྡན་པའི་རྒྱུ་རྐྱེས་གཏོར་པའི་ཡིན་པ་
 བྱེད་དང་བྱ་གར། མེས་རྒྱལ་ནང་ཁྲུལ་བཅས་ལ་ཆོས་ལུགས་དང་སྲིད་གཞུང་
 བར་འགལ་བ་བྱུང་ཉེ་སྲིད་གཞུང་གིས་ཆོས་ལུགས་གཏོར་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཐེངས་ཁ་
 བས་བྱུང་སྔར་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་རེད། ཚུགས་གཞན་ཞིག་ནས་བཤད་ན། རྒྱལ་
 རབས་ལྷ་མ་རྒྱལ་རབས་རྗེས་མས་གཏོར་བའི་སྲིད་འཁྲུང་གི་ལོ་རྒྱུས་དེ་འཇམ་
 སྲིད་ཐོག་གི་རྒྱལ་ཁབ་ཆར་མར་བྱུང་སྔར་བར་བརྟན་གསར་དུ་བཅུགས་མ་ཐག་
 པའི་རྒྱལ་ཁབ་དེའི་སྲིད་གཞུང་གིས་མང་ཚོགས་ཀྱི་ནང་ནས་གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཆོས་
 ལུགས་ཀྱི་ཤུགས་ཆུན་པོར་སྤྱད་ནས་རང་ཉིད་ཀྱི་སྲིད་དབང་དེ་གནས་ཐབས་མི་
 རྒྱུད་ཀ་མེད་ཡོང་གི་ཡོད་ཅིང་། ཆོས་ལུགས་ཁག་གིས་ཀྱང་རང་ཉིད་ཀྱི་སྤྱི་
 ཡོད་དཔལ་འབྱོར་གྱི་ཁེ་སན་དང་དམིགས་བསལ་དབང་ཆའི་སྒོ་བའི་རང་
 འཇགས་ཡོང་ཆེད་གསར་དུ་བཅུགས་པའི་སྲིད་གཞུང་དེར་རྒྱུ་རྐྱེས་མི་བཅོལ་
 ཀ་མེད་ཡིན་པ་རེད། དེ་ནི་སྲིད་དབང་ལག་ཏུ་བབྱུང་མེད་པའི་ཆོས་ལུགས་
 ཆོགས་པ་དེ་ཆོའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བཤད་པ་ཞིག་ཡིན་ཅིང་། རང་ཉིད་ཀྱི་
 ལག་ཏུ་སྲིད་དབང་བབྱུང་མཁན་གྱི་ཆོས་ལུགས་ཆོགས་པའི་གནས་རྒྱལ་ནི་དེ་
 དང་མི་འདྲ་བ་ཡོད། ཡོད་ལ་ཆ་མཆོན་ཏེ་བཤད་ན། ཆོས་ལུགས་ཆོགས་པ་

དེས་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་མིང་གཞུང་གི་དབང་ཆ་གཏན་ནས་བཟུང་མེད་པ་ཁག་གཅིག་
 ཡོད་པ། བཀའ་གདམས་པ་དང་ཞི་བྱེད་པ། ཁྲི་ཕྱ་བཀའ་བཟུང་། ལྷག་ལྟར་
 བཀའ་བཟུང་པ་ལྟ་བུ་དང་། མིང་གཞུང་གི་དབང་ཆ་བཟུང་ཆུང་བ་ནི་ས་སྤྱོད་
 ཀྱི་བཀའ་བཟུང་། སྤག་གྲུ། འབྲི་གྲུང་། ཆལ་པ། དགེ་ལྷགས་བཅས་ཡོད།
 དེ་ཆོ་ཡང་རྒྱལ་ནང་གི་དུས་རབས་རིམ་པའི་མིང་གཞུང་གིས་སྤྱོད་པའི་དབང་
 ཆར་བརྟེན་ནས་བོད་ས་གནས་ཀྱི་མིང་དབང་བཟུང་བ་ཞིག་ལས་རང་བཅན་
 རང་བདག་གིས་མིང་དབང་བཟུང་བ་ཞིག་མིན་ཅིང་། ཡོན་སྤོག་པའི་རྒྱལ་
 རབས་དང་། མིང་རྒྱལ་རབས། མན་ཆིང་རྒྱལ་རབས་བཅས་ཀྱིས་གྲུང་དུས་
 སྐབས་དེའི་བོད་ཀྱི་མང་ཆོགས་ནང་ལྷགས་སྤྱོད་ཆེ་བའི་ཆོས་ལུགས་གང་ཡིན་པ་
 དེའི་མཆོན་སྤྱོད་དང་སྤོབས་ལྷགས་ལེད་སྤྱོད་ནས་བོད་དང་སྤོག་པའི་སྤོགས་མི་
 རིགས་གངས་ལྟར་ས་ཁྲུལ་དུ་དབང་སྤྱོད་ལུས་པ་ཞིག་ཡིན་པ་མ་གཏོགས་མཆོད་
 ཡོན་སྤྱོད་བདག་གི་འབྲེལ་བ་རྒྱང་པ་མིན། མཆོད་ཡོན་སྤྱོད་བདག་གི་འབྲེལ་བ་
 བྱི་ཆོས་ལྷགས་ཀྱི་འབྲེལ་བའི་གོ་དོན་རྒྱང་པ་ཡིན་ཅིང་། མིང་གི་དབང་ཆ་ནི་
 སྤྱོད་བདག་རྒྱལ་པོའི་ལག་པར་བཟུང་ཡོད་པ་རྒྱལ་པོ་བྱི་སྤོང་ལྷེ་བཅན་དང་།
 ཡོ་རྩུ་བ་པེ་ར་ཅན་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དང་། ཏུ་པེ་ལི་སེ་ཆེན་ཏན་དང་འགྲོ་
 མགོན་འཕགས་པའི་བར་གྱི་འབྲེལ་བ། ཀྱི་པ་དང་མིང་རྒྱལ་རབས་བར་གྱི་
 འབྲེལ་བ་བཅས་ཆོས་ལྷགས་ཀྱི་འབྲེལ་བའི་སྤོག་ནས་བཤད་ན་མཆོད་གནས་
 དང་ཡོན་བདག་བར་གྱི་འབྲེལ་བ་ཡིན་གྲུང་། མིང་དབང་གི་སྤོག་ནས་བཤད་
 བ། མཆོད་གནས་ལ་ཡོད་པའི་མིང་དབང་དེ་ཡང་སྤྱོད་བདག་རྒྱལ་པོས་གནང་
 བའི་མིང་དབང་ཡིན་པ་ནི་ཐམ་ཀ་ལེད་སྤྱོད་ལྟེན་སྤྱོད་སྤོག་ནས་གསལ་པོར་
 མཛོད་བྱུང་། དེར་བརྟེན་བོད་ཀྱི་ཆོས་མིང་རྒྱང་འབྲེལ་གྱི་ལམ་ལྷགས་ལྟར་བ་
 དང་ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་དུས་ནས་བོད་དང་མེས་རྒྱལ་གོང་གཅིག་གྱུར་བྱུང་བ་
 གཉིས་བར་འབྲེལ་བ་དམ་པོ་ཡོད། དེ་སྤོང་ཞིབ་ཐུང་བོད་ཀྱི་ཆོས་མིང་རྒྱང་
 འབྲེལ་སྤོང་བཤད་པ་ཞེས་པའི་ནང་གསལ་བས་འདིར་བྱ་རྒྱ་མེན།

བཅུ་རྒྱལ་པ། ཆོས་ལུགས་པན་རྒྱན་བར་གྱི་འགལ་བ། དེ་ནི་ཆོས་ལུགས་
མི་འབྲང་བ་པན་རྒྱན་བར་དང་ཆོས་ལུགས་ཆོག་པ་པ་གཅིག་གི་ནང་ཁྲལ་བར་མི་
མཐུན་པའི་འགལ་བ་ཡོད་པ་ལ་ཟེར། འགལ་བ་དེའི་ཡོང་རྒྱུ་ནི་ཚུགས་གཉིས་
ཡོད་པ་ལྟེ། གཅིག་ནི་ཆོས་ལུགས་ཁག་ལོ་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཁྲལ་ཁོངས་དང་
དཔལ་འབྱོར་རྟེན་གཞི་འཛིན་དེས་བྱེད་པའི་ཐོག་ནས་བྱུང་བ་དང་། གཅིག་
ཤོས་ནི་ཆོས་ལུགས་ཐོག་གི་རྩ་རྒྱལ་མི་མཐུན་པའི་རྙོང་གི་ཐོག་ནས་བྱུང་བ་

བཅུ་བརྒྱ་པ། ཆོས་ལུགས་ཀྱི་སྤྱི་གཞི། ཆོས་ལུགས་ནི་རང་རང་སོ་
སོར་ཆོག་མཁའ་སྦྲེལ་དཔྱད་ཡོད་པ་དང་། གཅིག་ལྷན་གྱི་དམིགས་ལུལ། ལྷན་
མང་གི་སྦྲེལ་གསོ། སྤྱི་གཞི་ལུགས་དང་སྤྱི་གཞི་མཉམས། དཔལ་འབྱོར་ལམ་ལུགས་
བཅས་ཡོད་པར་བཞེད་སྤྱི་གཞི་དང་ཆོགས་པ་སྐྱེ་ཅམ་ཡོད་པ་དེས་སྐུལ་ཁབ་
སྤྱོད་གཏོང་སྐྱེ་ཆོས་ཆོས་ལུགས་ཆོགས་པ་ཁག་གིས་བཅན་སྐུལ་རིང་ལུགས་ལ་
རྒྱུ་ཡོད་དང་། རང་གི་མེས་སྐུལ་ལྷན་སྦྲེལ་ལྟེན་སྦྲེལ། འཛིན་སྤྱོད་ཞི་བདེ་སྤྱད་
སྦྲེལ་ལྟེན་སྦྲེལ་བཅས་ཀྱི་གད་ལ་རྣམས་པ་ཆེན་པོ་འདོན་སྤྱད་ཡོད། ཡིད་དཔང་
འདོན་མཁའ་གྱི་ཉང་དང་། སྐུལ་ཁབ། ཡིད་གཞུང་བཅས་ཀྱིས་ཆོས་ལུགས་

ཆོག་ལས་པ་ཁག་དང་ཆོས་དང་མང་ཆོག་སྤྱི་དང་མས། ཆོས་ལུགས་ལྟེ་མོ་
 བཅས་ལ་ཆོད་འཛིན་དང་བཀག་འཁོག་བྱས་ན་ཁོ་ཆོད་པས་མ་སྤྱི་ཐོག་གི་བཙུ་
 ག་དུང་ལ་གནོད་འཆོལ་མི་དུ་ཤིང་། དེར་བཞེན་ཉང་དང་མིང་གཞུང་གི་
 དབུ་མིང་ནས་པ་ཆོས་ཆོས་ལུགས་ཆོག་ལས་པ་ཁག་གི་ཐོག་གཞི་དེ་རྒྱ་ཆེ་རྒྱུང་གར་
 འདྲེ་ཞིག་གི་ཐོག་ལ་བཞག་དགོས་མིན་ཐད་གཟབ་ནན་གྱིས་དགོངས་བཞེས་
 གནང་དགོས་པའི་གནད་དོན་གསུམ་ཉི། དང་པོ། ཐོག་གཞི་རྒྱ་ཆེ་ཏུ་གཏོང་
 རྒྱུ་ནི་རྒྱལ་ཁབ་དང་ཆོས་ལུགས་ཆོག་ལས་པ་ཁག་གཉིས་ཀར་དཀའ་ངལ་ཡོད།
 གཅིག་ནས་རྒྱལ་ཁབ་མི་གངས་མང་བ་དང་དཔལ་འབྱོར་འཕེལ་རྒྱས་གཏོང་
 རྒྱུར་འགལ་བ་ཡོད་པ་དང་། གཉིས་ནས་ཆོས་ལུགས་ཆོག་ལས་པ་ཁག་ཆར་མས་
 རང་ཁར་དག་སྤོའི་འཆོལ་རྒྱུ་ལྟེ་ཞིབ་ཤིང་གནད་དོན་ཐག་གཅོད་བྱུང་ཐེད་
 པས་གནས་རྒྱལ་དེ་འདྲའི་འོག་ཐོག་གཞི་རྒྱ་ཆེ་ཏུ་བཟང་ན་དཔལ་འབྱོར་གྱི་ཆ་
 རྒྱལ་ལེགས་པའི་དགོན་པ་ཁག་གིས་མ་གཏོགས་དགོན་པ་དང་ཆོག་ལས་པ་མང་ཆེ་
 པས་བརྒྱབ་ཐབས་ཐེད། གཉིས་པ། ཐོག་གཞི་རྒྱ་རྒྱུང་ཏུ་གཏོང་རྒྱུ་དེ་ལ་ཞིབ་
 ཆེན་དང་རང་རྒྱུང་རྒྱུངས་སོ་སོར་བྱ་ཐབས་མི་འདྲ་བ་ཡོད། (༡) དགོན་པ་
 ཁག་གི་སྤྱ་གངས་ཆད་ངེས་ཅན་ཞིག་ཏུ་ཆོད་འཛིན་བྱེད་རྒྱ། (༢) དཔོན་
 དགོན་པ་དང་ལྷ་ཁང་མ་གཏོགས་གསར་པ་མི་འཇུགས་པ། (༣) ཐེམ་ཐོ་ཐེད་
 པའི་སྤྱ་པ་དགོན་པའི་ནང་མི་འཇུག་པ། (༤) མིང་གཞུང་གིས་ཆོག་མཆན་མ་
 ཐོབ་ན་དགོན་པར་དཔལ་འབྱོར་ཐོག་གི་རོགས་རྒྱུར་མི་བྱེད་པ། (༥) སྤྱ་པའི་
 འཁོར་གངས་དེ་རྒྱར་རེའི་མི་འཁོར་གྱི་རྒྱར་ཆ་གཅིག་ལས་བརྒལ་མི་ཆོག་པ་
 བཅས་ལག་ལེན་བརྩམས་འཁོར་རྒྱུས་ཡོད། གསུམ་པ། དཔོན་ཐོག་གཞི་རང་
 འཇགས་སུ་བཞག་ནས་གསར་པ་མི་འཇུགས་པ་དེའི་ཐད་ལ་ཡང་གནད་དོན་
 མང་པོ་ཡོད། ད་ལྟའི་གནས་རྒྱལ་ནི་དཔལ་འབྱོར་གྱི་ཆ་རྒྱལ་ལེགས་པའི་དགོན་
 པ་ལྷན་པས་མ་གཏོགས་མང་ཆེ་བ་དཔོན་གྱི་ཐོག་གཞི་འབུས་སྤོ་མི་ཆར་བ་ཤ་
 ཉལ་ཡོད་པ་ཉི། (༡) དགོན་པ་ཁག་གཅིག་སྤྱ་གངས་ལྷན་པ། དཔེ་ཆ་སྤྱི་བ་

མཁན་དག་གི་ཀློང་ལ། (གདན་ས་དགའ་ལྡན་ལྷ་བུ) (༩) འགའ་རེ་གྲ་
 གངས་མང་ཙམ་ཡོད་ཀྱང་བདག་གཉེར་བྱེད་རྒྱུ་དཀའ་ངལ་ཆེ་བ། (༩)
 འགའ་རེ་གྲ་གངས་ལྷ་བུ་ཞིག་ལས་མེད་པ་དེ་ཡང་རང་ཁ་རང་གསོ་བྱ་རྒྱུ་
 དཀའ་ངལ་ཆེ་བ། (༡) འགའ་རེ་གྲ་ཆས་སྒྲས་པའི་གྲ་གཞུགས་ཙམ་ལས་ཤེས་
 ཡོན་གཞན་པར་ཞོག་ཕྱིན་པ་ཡང་མེད་པ་བཅས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ཆབས་ཆེན་ཡིན་
 པས་དངོས་འབྱེལ་བྱས་ན་དེ་ཡོད་སྒྲིག་གཞི་རང་འབྲགས་སུ་འཛོག་ཐབས་མེད་
 ཅིང་། གལ་སྲིད་རང་བབས་སུ་བཞག་ན་ཡོ་ཁ་ཤས་ལས་མ་སོང་བར་དགོན་པ་
 མང་ཆེ་བ་ཙམ་སྒྲིངས་སུ་འགྲོ་རྒྱུ་དེས་ཅན་ཡིན་པས། སྐོང་གསལ་གནད་དོན་
 ཁག་ལ་ལེགས་བཅས་གཏོང་ཐབས་གཤེད་བྱེད་དགོས་ཐད་ཐོད་རིག་པའི་ཞིབ་
 འབྲག་ཆེན་ཁག་སོ་སོས་ཕན་ཡོད་ཀྱི་དབུད་གཞི་བཏོན་ནས་རིམ་པ་ཁག་གི་ཏང་
 སྲིད་ལས་ཁྲུངས་ལ་འབྲལ་རྒྱ་ཁ་ཆ་དགོས་གཞུགས་ཡིན་པ་བཅས། འདི་གར་
 ཐེབས་པའི་ཆེན་ཞིབ་མཁས་དབང་རྣམས་དང་དགེ་ཀན་རྣམས་ལ་དབུད་
 གཞིའི་རྒྱལ་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པས་དགེ་རྒྱུན་ཡོ་བསྐང་གི་དགོངས་འཆར་ལྷག་པོར་
 གནད་རོགས་བྱ་རྒྱ། །

ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ལགས། །

ཕྱི་ཕྱོད་ལ།

ས་ཉེར་དགེ་མཚན་བཅུ་ཉི་འདབ་བརྒྱུ་མ་ལུས་པ་ཡོངས་སུ་བཞད་ཅིང་།
 ཀུན་གསལ་ཡངས་པའི་ཕྱི་བས་བརྒྱད་འཁོར་ལོའི་བཞིན་རས་རྣམ་པར་རྩམ་
 པའི་རོས་སུ་སྤྲིད་པའི་སྤྲོན་མེའི་འོད་སྤང་དུས་བཞིར་རྒྱན་ཆད་མེད་པར་ལྷ་
 མེར་བཀྲ་བ་ལ་བརྟེན་ནས། དུམ་བུ་ལྷ་པའི་འཛམ་གླིང་འཛིན་མའི་ཁྱོན་ལ་ཉི་
 འོད་རྣམ་པར་གསལ་བའི་སྤྲོད་ཁྱེར་ཞེས་བཞུགས་བརྒྱུད་ཀྱི་དྲིལ་ཆེན་ལྷན་པར་
 འཁྲོལ་བ་ལྷ་ས་སྤྲོད་ཁྱེར་གྱི་ཉེ་བར། ཡན་ལག་བདུན་དང་ལྷན་པའི་གྲང་པོ་ཆེ་
 གྲེས་གྱི་ནང་དུ་བག་ཐེབས་ནས་ཉལ་བ་ལྷ་བུའི་ས་འཛིན་གྱི་ནང་དུ་བ་གམ་
 མངོན་པར་མཐོ་ཞིང་། རོ་མཚར་གྱི་བཀོད་པས་ཡོངས་སུ་མཛོས་པའི་ཕྱི་ཕྱོད་
 ཆེན་པོ་ཕྱོད་ལ་འདི་ཉིད་ནི། ལས་ལ་བརྟེན་ཞིང་། ཟད་མཐའ་མེད་པའི་སྤྲོ་
 གྲོས་གྱི་ནོར་མཛོད་ལྷན་སུམ་ཚོགས་པ་དང་ལྷན་པའི་ཐོད་གྱི་རྒྱ་ཆེའི་ངལ་རྩལ་
 མེད་མངས་གྱིས་རང་རང་གི་རིག་ཅལ་དང་ལག་ཅལ་ལ་བརྟེན་ནས་དེར་རབས་
 ཅན་གྱི་འཕྲུལ་འཁོར་སྤྲོ་ཚོགས་པའི་རོགས་རམ་འོག་གསར་སྤྲོད་བྱས་པའི་ཁང་
 བཟང་དེ་དག་ཀྱང་ཉམ་རྒྱུད་བྱིས་པའི་ཆེད་མོ་ལྟར་བརྒྱར་བྱས་པ་ལྷ་བུའི་
 འཇུགས་སྤྲོད་གྱི་དངོས་པོ་རིན་ཐང་གཞལ་བར་དཀའ་བ་ཞིག་ཡིན་པར་མ་ཟད།
 ཕྱི་གཤམ་དང་། ཤིང་བཟོ། བཞོས་རིས། རྟེན་སྤྲིས། བཟོ་བཀོད། རྒྱན་
 འགྲོས། མཐོ་བྱང་། རྒྱ་ཁྱོན་སོགས་གང་ཅིའི་ཐད་ནས་སྐབས་དེའི་ཐོད་ས་
 གནས་སུ་ཡོད་པའི་བཟོ་ཅལ་མཁས་པ་ཀུན་གྱི་སྤྲོད་མོང་མ་ཡིན་པའི་བྱང་ཚས་
 མཐའ་དག་སྤྲོགས་གཅིག་དུ་བསྐྱས་པ་ལྷ་བུའི་རོ་མཚར་ཆེ་ཞིང་ལྷ་ན་སྤྲུག་པ།

བརྒྱུད་ཆགས་པའི་བཀོད་པ་འདི་ཉུང་པ་འཛམ་གླིང་དུ་ཏ་ཅང་མཐོང་དགོན་པ་
 དང་། རྒྱ་མཚོའི་རོ་ལས་མཐོ་ཆད་མྱི་ཁྲི་ལྷུ་ལྷུང་བདུན་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་ཡོད་
 པའི་བཀ་རིའི་ལྷུང་དུ། མཐོ་ཆད་མྱི་ཁྲི་བརྒྱ་དང་བཅུ་བདུན་ལྷག་ཙམ་དང་།
 རྒྱ་ཁྲི་བརྒྱ་ཁྲི་བཞི་མ་དུ་ལྷུ་ཡོད་པ་འདི་ཉུང་པའི་འཇུགས་སྐྱུན་གྱི་དངོས་པོ་ནི་
 རྒྱལ་ཁབ་མྱི་ནང་གི་མི་སྲུ་ཞིག་གིས་མཐོང་ན་མིག་ལ་ངོ་མཚར་ཆེ་བའི་ལྷན་མོ་
 རྒྱལ་སྐྱུ་མེད་པ་དང་། རྒྱ་བར་ཐོས་ན་ལ་མཚན་སྐྱུས་ཏེ་ལྷ་མོའི་འདོད་པ།
 དུས་རབས་བདུན་པའི་དུས་འཁོར་ནས་བཟུང་ད་ལྷའི་བར་དུ་ཡུན་རིང་ཞིང་ཡིད་
 འཕྲོག་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཁྲུང་ཆོས་ལྡན་པ་ཞིག་རེད།

པོ་ཏ་ལའི་མོ་བྲང་ཆེན་པོ་འདི་ནི། ཐོག་མར་དུས་རབས་བདུན་པའི་དུས་
 འཁོར་བོད་ཀྱི་མི་རིགས་ནང་གི་དཔའ་མཛངས་ལྡན་པའི་ཆབ་སྲིད་མཁས་ཅན་
 རྒྱལ་པོ་སྤྱང་བཅན་ལྷུ་པོ་རང་ཉིད་ཀྱིས་དངོས་སུ་སྲིད་དབང་བཟུང་རྗེས། རི་
 བོ་སྤང་པོ་ཆེ་བྲེས་ལ་ཉལ་བ་ལྷ་པུའི་ས་གནས་འདིར་ཐོག་མར་སྐྱབ་ཁང་ཞིག་
 བཅུགས་ཏེ། སྐྱུན་རས་གཟིགས་ཀྱི་ལྷོ་མ་སྐྱབ་ལ་བཞུགས་ཤིང་། སྐྱབ་ཁང་འདི་
 བོ་དེར་སང་ཆོས་རྒྱལ་སྐྱབ་ཡུག་ཅས་སོ་བྲང་དམར་པོའི་བྲང་རོ་སྐྱུར་ཡུག་
 ཏུ་ཡོད་པ་དེ་ཡིན། རྗེས་སུ་བལ་བཟའ་ཁྲི་བཅུན་རྒྱལ་པོའི་བཅུན་མོར་ཐེབས་
 བས་ཡུན་རིང་མ་སོང་བར། སྐྱུན་པོ་མགར་སྤྱང་བཅན་པོ་ཉར་མངགས་ཏེ་བྲང་
 རྒྱལ་རབས་ཀྱི་ཤོར་མ་བྲང་ཐའི་ཅུང་གི་ཆ་མོ་ལྷན་ཤིན་ཀྱང་རྫོ་བཅུན་མོར་
 བྲངས་ནས་བོད་དུ་འཁྱུར་ཉིའི་མཚམས། རྒྱལ་པོ་རང་ཉིད་བཞུགས་སའི་སོ་
 བྲང་ཞིག་འཇུགས་སྐྱུན་བྱས་པའི་མིང་ལ་སོ་བྲང་ཁྲི་ཆེ་དམར་པོ་ཟེར་ཞིང་། པོ་
 ཏ་ལ་ཡང་ཟེར། སྐབས་དེའི་པོ་ཏ་ལའི་སོ་བྲང་འདི་བཟོ་དབྱིབས་དཔེ་རིས་
 ཁྲུངས་བཅན་ནི། བོད་ཡིག་གི་ལོ་རྒྱུས་དཔེ་དེབ་མང་པོར་གསལ་བ་ལྟར་ན།
 ལྷ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་གཞུང་སྐོར་མའི་གཞིགས་རོ་སྐྱུ་ཡོད་པའི་ཐེབས་
 བྲིས་ཉིང་པ་དེ་ཡིན་ཞིང་། ཐེབས་བྲིས་དེ་བཞིན་ནུ་ལའི་བྲེ་མ་སྐྱུ་མེད་ཐེབས་

མིན་དབང་བཟུང་རྗེས་གཙུག་ལག་ཁང་ཉམས་གསོ་བྱེད་སྐབས་གསལ་པོར་
 མཐོང་རྒྱུ་ཡོད་པ་ལྟར། སྤྱི་ལོ་༡༩༤༥—སྤྱི་ལོ་༡༩༤༧བར་པོ་ཏ་ལའི་སྤྱི་བང་
 དཀར་པོ་འཛུགས་སྐྱོན་བྱེད་སྐབས། བོད་གསལ་གྱི་མ་དཔེ་རིམ་བ་བཞིན་དུ་
 ཞལ་བཤུས་བྱས་པ་དེར་སང་ཆ་ཤས་ཅམ་ཡང་ཉམས་པ་མེད་པར་དརོས་སུ་
 མཐོང་རྒྱུ་ཡོད་པ་དང་། རྒྱལ་པོ་སྤོང་བཅན་སྐམ་པོའི་སྐབས་ཀྱི་སྤྱི་བང་དམར་
 པོ་དེ་རྒྱལ་པོ་མང་སྤོང་མང་བཅན་གྱི་དུས་རྒྱ་ཐོད་དམག་འབྲུག་སྐབས་མེར་
 བསྐྱེགས་པ་དང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྤོང་ཕྱེ་བཅན་གྱི་དུས་སུ་ཐོག་གིས་གཏོར་སྐྱོན་
 ཟུང་བ། རྗེས་སུ་དུས་རབས་བཅུ་གཉིས་པའི་སྐབས་བཀའ་གདམས་པའི་དགེ་
 བཤེས་ཁྱུང་པོ་གཤམ་མེས་ཆོད་མ་རྣམ་འབྱེལ་གྱི་འཆད་ཉན་གནང་བ་དང་།
 དེ་བཞིན་མཚུར་སུ་ཀམ་པ་དང་། རྗེ་ཙོང་ཁ་བས་ཀྱང་པོ་ཏ་ལར་ཆོས་འཆད་
 ཉན་གནང་བ་མོགས་ལོ་རྒྱུས་ཁག་གི་ནང་གསལ་བ་ལྟར་ན། སྤྱི་བང་གི་བརྒྱ་
 དབྱེབས་ཅུང་ཟད་ཉམས་ནས་ལྟ་ཁང་གི་རྣམ་པ་ལྟ་བུར་སྒྱུར་པ་ཡིན་འདུག

ཤར་རོས་སུ་ཡོད་པའི་སྤྱི་བང་དཀར་པོ་འདི་ནི་རྒྱ་ལའི་སྤྱི་མ་སྐྱ་ཕྱིང་ལུ་
 པས་སུ་གྱི་ཉན་དང་མཉམ་འབྲེལ་གནང་སྟེ་གཙང་པ་རྒྱལ་པོ་ཀམ་བཅུན་སྐྱོང་
 དབང་པོའི་མིན་དབང་གཏོར་མམ་བཏང་སྟེ་ཕྱེ་མིན་མག་མོ་གྲུ་པའི་ཁྲི་རབས་
 དུག་པ་ནས་བཟུང་གཙང་པ་རྒྱལ་པོ་ཀམ་བཅུན་སྐྱོང་གི་བར་(དུས་རབས་བཅ་
 ལུ་པའི་དཀྱིལ་ནས་དུས་རབས་བཅུ་བདུན་པའི་དཀྱིལ་བར) ལོ་ཉིས་བརྒྱ་ལྷག་
 ཅམ་གྱི་རིང་ལ་ཐོད་ས་གནས་སུ་དབང་བཟུར་གྲལ་རིམ་གྱི་ནང་དུ་མན་ཚུན་
 བར་མིན་དབང་འཛོག་རེས་གྱི་ནང་འབྲུག་རྒྱན་མི་ཆད་པར་ཟུང་བའི་གནས་
 ཚུལ་མཐུག་བསྐྱེལ་ནས། ཐོད་ས་གནས་ཡོངས་རྫོགས་དུས་བདེ་ཞོད་འཇགས་
 དང་ཕོད་བྱ་གཅིག་ཟུར་དུ་བཏང་རྗེས། མིན་གཞུང་གནས་ལུལ་སྤྱི་བང་ཞིག་
 གསར་སྐྱོན་བྱ་རྒྱུ་དང་དགོས་པ་ཆེན་པོ་ཡོད་པར་མ་ཟད། དེ་མཚན་ཕྱེ་མིན་
 མག་མོ་གྲུ་པའི་ཁྲི་རབས་བཅུ་གཅིག་པ་དག་དབང་བཟུང་གིས་གཤམ་པས་འབས་

རྒྱུ་མེད་དཀོན་པར་ཡོད་པའི་མཆོར་ཤག་རྒྱུ་མེད་པ་དེ་རྒྱ་ལའི་བྲམ་
 རྒྱ་མེད་གཉིས་པར་ཡུལ་པའི་རྒྱུ་མེད་པ་དེ་ཡི་མེད་དགའ་ལྷན་མོ་བྲང་དུ་
 དབུ་རྒྱུ་མེད་པར་བྱུང་། རྒྱ་ལའི་བྲམ་པ་རྒྱ་མེད་རིམ་པ་བཞུགས་ཡུལ་ཡིན་ཡུང་།
 དཀོན་པའི་ནང་དུ་ཡོད་ལྟ་བུ་མིན་གཞུང་གི་ལས་ཁུངས་ཚུགས་ཡུལ་བྱ་དཀོན་
 ཆོད་ཀོན་པའི་ཆོས་ཁྱིམ་ལ་གཞོད་སྦྱོན་ཡོང་རྒྱ་དེས་ཅན་དང་། རྒྱ་ལུ་ཡུ་
 ཡོད་པའི་མོ་བྲང་གོང་རི་དཀར་པོ་ནི་མེ་མིན་པག་མོ་བྲུ་པའི་མོ་བྲང་གཉིས་པ་ལྟ་
 བྱ་ཡིན་པའི་ཐོག་ དབུས་གཙང་རྩོ་ཁ་གསུམ་གྱི་ས་རྩེ་འདུས་མཆོམས་གྱི་བཅན་
 ས་ཡིན་པས་དེར་མོ་བྲང་གསར་སྦྱོན་བྱས་ན་ཏ་ཅང་འཆོམས་པོ་ཡོད་ཅུང་།
 གདན་ས་མེ་འབྲས་དགའ་གསུམ་དང་ཐག་རིང་དུགས་པའི་དབང་གིས་ཆོས་
 མིན་གཉིས་གྱི་བཞོད་འདོམས་ཆབས་ཅིག་ཏུ་བྱ་རྒྱུར་འཆོམས་པོ་མེད་པ་དང་།
 པོ་ཏ་ལའི་མོ་བྲང་དམར་པོ་དེ་རྒྱ་བསྐྱེད་ནས་ཆོས་མིན་གཉིས་ཀའི་བཞོད་
 འདོམས་བྱ་ཡུལ་གྱི་གནས་ཚུལ་གཞིར་བཟུང་ན། གཅིག་ནས་པོ་རྒྱས་ཐོག་རྒྱལ་
 པོ་རྒྱུང་བཅན་སྐམ་པོས་ཡུན་རིང་དུ་སྦྱབ་པ་མཛད་པའི་གནས་ཡིན་པར་མ་ཟད།
 བོད་ས་གནས་གྱི་མི་རིགས་ཡོངས་རྒྱགས་གོང་དུ་གཅིག་ཡུར་བྱས་པའི་མིན་
 དབང་དང་པོ་འཛུགས་ས་དང་། རྒྱ་བཟའ་དང་བཟའ་གཉིས་བཅུན་མོར་
 བྲངས་ཏེ་དགའ་སྦྱོན་རྟེན་འབྲེལ་གནང་སའི་གནས་ཡིན་ཞིང་། མི་རིགས་ཁག་
 གི་དཔལ་འཕྱོར་དང་ཆབ་མིན་གྱི་ཕྱེད་སྒྲོ། རིག་གནས་སྤེལ་རིས་བཅས་གྱི་
 མཛའ་སློགས་གྱི་འགྲོ་འོང་རྒྱན་མི་ཆད་པའི་ས་ཡིན་པ། གདན་ས་མེ་འབྲས་
 དགེ་གསུམ་དང་ཐག་རྩེ་བ་སོགས་དགེ་མཆོན་མང་པོ་ཡོད་པར་གཟིགས་ནས་
 སྤར་ཡོད་མོ་བྲང་དམར་པོ་རྩིང་པའི་བཟོ་བཞོད་རི་རྩེ་བར་དང་འཇགས་ཤུ་བཞག་
 པའི་ཐོག་དེའི་སྤེལ་པས་འབྲུར་དུ་ཤར་སྦྱོགས་ནས་རྒྱ་བསྐྱེད་དེ་མོ་བྲང་དཀར་པོ་
 གསར་དུ་བསྦྱོན་པ་ཡིན་ཞིང་། སྐབས་དེའི་མོ་བྲང་དམར་པོ་དང་དཀར་པོའི་
 བཟོ་དབྱིབས་གྱི་དཔེ་རིས་ནི། པོ་ཏ་ལའི་མོ་བྲང་དཀར་པོའི་ཆོ་ཐོག་གི་གཟིམ་

མུང་ཉི་ཤོད་ཅེས་ནུ་ལའི་ལྷ་མ་སྐྱ་ཤིང་ལྷ་པ་ནས་པར་ལྷ་ཤིང་རིམ་པ་རྒྱན་
 བཞུགས་གནང་མའི་གཟིམ་རྒྱུད་གི་ཡུང་རོལ་ལྷེ་བས་ཁྱིམ་ཆོག་གསལ་ཞིང་། སོ་
 ཡང་དཀར་པོའི་ཤོད་ཀྱི་ཚཱས་ཆེན་ཉིང་པ་ནི་རུ་ལའི་ལྷ་མ་སྐྱ་ཤིང་རིམ་པས་
 ཚཱས་ཤིང་ཀྱི་མཛད་རྒྱ་གལ་ཆེའི་གས་གནང་ས་དང་། དེའི་ལྷེ་བས་ཁྱིམ་པའ་
 ཆེན་ལེར་ཉེ་ནི་སྐྱ་ཤིང་བཞི་པ་རྩོ་བཟང་ཚཱས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་བཀྲ་ཤིས་རྒྱན་
 སོ་ནས་ཆེད་དུ་གཏོང་གནང་མཛད་པའི་གཙང་པ་རྩ་ཁྱིམ་མཁས་ཅན་དགུ་ཆེན་
 ཚཱས་དབྱིངས་རྒྱ་མཚོས་ཁྱིམ་པ་དེར་སང་ཡང་མ་ཉམས་པར་ཡོད། སོ་ཡང་
 དཀར་པོའི་ཤོད་ཀྱི་ཁང་པ་ཁག་གཅིག་ནི་ཤིང་གཞུང་གི་ལས་ཁུངས་རྒྱགས་ཡུལ་
 དང་། ཁག་གཅིག་ནི་གཞུང་གི་བང་མཛད་ཡིན་ཞིང་། དེ་མིན་བདེ་ཡངས་
 བར་གྱི་རོལ་རུ་ལའི་ལྷ་མ་སྐྱ་ཤིང་བདུན་པའི་སྐབས་གསར་དུ་བཅུགས་པའི་
 ཡིག་ཆར་དང་། ཅེ་སྒྲུབ་ལྷ་སྒྲུབས་ཡོད་པར་མ་ཟད། བར་རྒྱད་ཀྱི་སོ་ཡང་
 དཀར་པོ་ལ་རུ་ལའི་ལྷ་མ་སྐྱ་ཤིང་བརྒྱད་པ་དང་། དགུ་པ། བཅུ་གཉིས་པ།
 བཅུ་གསུམ་པ་བཅས་ཀྱི་སྐབས་རིམ་པར་ལེགས་བཅས་དང་ཉམས་གསོ་བྱས་
 ཡོད།

དབྱས་ཀྱི་མོ་བྱང་དམར་པོ་ནི། རྒྱ་ལའི་བྲམ་མ་རྒྱུ་ཁྲིང་ལྷ་པ་རྒྱུ་འདས་ནས་
མོ་བརྒྱད་མོང་བའི་ལྷགས་ཏེ་(ལྷུ་མོ་༡༩༠)མོར་ཐེ་སྤྱིད་སངས་རྒྱལ་རྒྱ་མཆོའི་
གཅིག་རྒྱུར་གྱི་བཀོད་འདོམས་འོག་འཁྱུགས་རྒྱལ་བྱེད་འགོ་རྒྱལས་ཏེ་མོ་བཞི་
ལྷག་ཙམ་ཡིང་ཡོངས་ལྷ་རྒྱལས་པར་བྱུང་ཅིང་། ལྷའི་བཙོ་དབྱིབས་ནི་རྒྱལ་པོའི་
མོ་བྱང་དང་སངས་རྒྱལ་ཆོས་ལྷགས་ཀྱི་ལྷ་ཁང་གི་རྣམ་པ་བྱུང་འབྲེལ་བྱས་པ་
དང་། བྱང་གི་བཀོད་པ་ནི་སངས་རྒྱལ་ཆོས་ལྷགས་ཀྱི་གསང་ཐགས་བྲམ་ན་མེད་
པའི་དབྱིལ་འཁོར་གྱི་འགྲོས་དང་མཐུན་པའི་ཆེད་དུ་ཁྲར་ཡོད་མོ་བྱང་དམར་
པོའི་བྱལ་རྒྱན་རྣམས་བྱང་ངོས་ཀྱི་བྱུར་བྲལ་དུ་རང་འཇགས་བཞག་སོག་མོ་
བྱང་དཀར་པོའི་རྒྱུ་བ་ནས་མེད་ཙམ་བཞིགས་ཏེ་ཁྲར་ཡོད་མོ་བྱང་དམར་པོའི་

ལུབ་དང་། ལྷོ། ཤར་བཅས་ནས་ཀྱང་བསྐྱེད་ཀྱིས་མཐོ་ཆད་བོད་ལུགས་ཀྱི་ཚོགས་
 ཚེག་བརྒྱ་གསུམ་ཡོད་པའི་སྤྱི་དུ་རྒྱ་ལའི་སྤྱི་མཐོ་གཟིམ་རྒྱུར་བཀའ་གདམས་
 འཁྱེལ་བ་དང་། རོ་མཚར་འཁྱེལ་བ། འདྲོད་དུ་འཁྱེལ་བ། བདེ་ལྷན་
 འཁྱེལ་བ། ལུན་ཚོགས་བཞེད་པ། ས་གསུམ་རྣམ་རྒྱལ་སོགས་ཁག་བརྒྱ་གསུམ་
 དང་དེའི་ཤོད་དུ། ལྷན་སྤྱི་ཁབ་དང་། སྤྱི་མ་ལྷ་ཁབ་། རྒྱ་ནག་ལྷ་ཁབ་། ལེ་མ་
 ལྷ་ཁབ་སོགས་ལྷ་ཁབ་ཁག་མང་པོ་མཆིས་པ། དེ་དག་གི་འོག་དུ་ཆོས་མས་ཆེན་
 སྤྱི་ཞེས་ལུན་ཚོགས། དེའི་ཤར་རོས་སྤྱི་ལམ་རིམ་ལྷ་ཁབ་། ལྷོ་རོས་སྤྱི་རིག་
 འཛིན་ལྷ་ཁབ་། ལུབ་རོས་སྤྱི་རྒྱ་ལའི་སྤྱི་མ་སྤྱི་མེད་ལྷ་ལའི་གསེར་གདུང་འཛིན་
 སྤྱིར་རྒྱན་གཅིག ལུབ་རོས་སྤྱི་འབྲུངས་རབས་ལྷ་ཁབ་བཅས་ལྷ་ཁབ་ཆེ་བ་བཞི།
 ཆོས་མས་ཆེན་གྱི་ལྷེབས་ཤིས་སྤྱི་རྒྱ་ལའི་སྤྱི་མ་སྤྱི་མེད་ལྷ་ལའི་སྤྱི་ཆེ་གཅིག་གི་རྣམ་
 བར། བར་ཐོག་གི་བྱམས་སྤྱི་ལྷེ་སྤྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱང་མཆོ་རང་ཉིད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་
 དང་། སོ་བུར་དམར་པོ་གསར་བཞེད་སྤྱི་ལྷེ་ལའི་ལོ་རྒྱུས་ལྷེབས་ཤིས། གཞན་
 ཡང་གཟིམ་རྒྱུར་ཁག་གི་ལྷེབས་ཤིས་སྤྱི་བཀའ་གདམས་མཆོས་དང་ལྷོ་ཆོས་ནང་
 གསལ་བའི་ཨ་ཏི་ཤ་དང་འབྲོམ་སྤྱི་ལའི་འབྲུངས་རབས་ལོ་རྒྱུས་སོགས་ལྷེབས་
 ཤིས་ཏེ་ཅང་མང་པོ་ཡོད་པ་རྣམས་སྤྱི་བས་དེར་བོད་རྒྱུངས་ས་གནས་ཡོངས་སྤྱི་
 སྤྱི་དུ་གསལ་ཡོད་པའི་ལྷ་ཤིས་དབུ་ཆེན་བཅུན་འཛིན་ནོར་ལྷ་སོགས་མི་བརྒྱད་
 དང་ལྷ་ཤིས་ལག་རྩལ་པ་མི་གངས་ཉིས་བརྒྱ་ལྷ་བརྒྱུད་བརྒྱན་ཅམ་བསྐྱེད་ལུགས་
 ལྷ་ཏི་ཤིས་པ་ཡིན་པ། དེ་བཞིན་ལྷ་ཆེན་ལྷོ་ལྷོ་དབུ་ཆེན་མི་བརྒྱད་སོགས་མི་
 གངས་༣༠ ཤིང་བཅོ་དབུ་ཆེན་གཉིས་སོགས་མི་གངས་༡༤༠ ཤིང་བཅོས་
 དབུ་ཆེན་མི་གངས་ཤོ་གསུམ་སོགས་མི་གངས་༣༥༤ འཛིན་བཅོ་དབུ་ཆེན་མི་
 ལྷ་སོགས་མི་གངས་༣༥ དེ་བཞིན་ལལ་བརྒྱུག་མཁན། རྒྱ་བཅོ་མཁན། ཆོན་
 བཅོ། གསེར་བཅོ། ཟངས་བཅོ། ལྷགས་བཅོ། སྤྱ་བཅོ། ལུགས་པ།
 ཚགས་པ། འཛེམ་བཅོ། ལྷན་བཅོ། ཀྱི་བཅོ་བཅས་བཅོ་རིགས་ལྷ་ཚོགས་མི་

གངས་ཉལ་ཉལ་ ཡང་པོའི་བྱ་ལག་གཞུང་རྒྱལ་མི་མེད་ཁོངས་ས་ཁུལ་ཁག་བདུན་
 དང་། མེད་པ་མཆོད་གཞིས་ཁོངས་ཁག་གི་མི་མེད་ཁག་བཅུ་གསུམ་བཅས་
 བཙོམས་པས་མི་གངས་པ་ལ་༥༥༠༧བཅས་ཤོང་གསལ་བཙོ་རིགས་དང་། བྱ་ལག་
 བཅས་བཙོམས་པས་མི་གངས་པ་༤༧༩༩ཡོད་པའི་ནང་རྒྱ་རིགས་བཙོ་པ་མཁས་
 ཅན་མི་གངས་པ་༧ བལ་པོའི་བཙོ་པ་མཁས་ཅན་མི་གངས་པ་༡༧༠ སྐྱ་རིགས་
 ཀྱི་བཙོ་པ་མཁས་ཅན་མི་གངས་པ་༡༠བཅས་ཚུད་ཡོད། ཤོང་གསལ་གྱི་གནས་
 རྒྱལ་དེའི་ཐོག་ནས་པོ་ཏ་ལ་ཙོ་བྱང་དམར་པོ་འདི་ནི་རྒྱ་ཁོད་བལ་སྐྱ་བཅས་མི་
 རིགས་བཞིའི་བཙོ་པ་རྣམས་སེམས་མཐུན་སྟོབས་ཤུགས་གཅིག་སྒྲིལ་གྱི་རྣམ་པ་
 གཞུགས་སུ་བཤོད་པའི་སྐུ་ཆལ་མཆོན་ལྟེན་ཡིན་པ་དང་། ཙོ་བྱང་འདིའི་
 འཇུགས་སྐྱོན་གྱི་སྐབས་དང་བསྐྱོན་ནས་བོད་ས་གནས་ཡོངས་ནས་བཙོ་རིགས་
 ལག་ཆལ་མཁས་ཅན་ཡོད་ཚད་སྐབས་དེར་གཅིག་སྐྱུད་བྱས་པ་དང་། མི་འཛོར་
 མང་བའི་ལས་མི་འཛོར་ཆེན་དེ་ལྟ་བུ་སྐོར་འགྲུགས་ལྟེན་བྱལ་པ་དེ་ནི་དུས་
 སྐབས་དེའི་བོད་ཀྱི་ཙོ་རྒྱས་ཐོག་རྒྱང་རིང་གི་དོན་སྟོང་སྐབས་ཆེན་ལྟར་པའི་
 འཇུགས་སྐྱོན་ཞིག་ཡིན་པ་དེར་སངས་ཁྲུང་ལས་ལྷག་པའི་ཤེས་ཚོར་གཉིད་རྗེ་བཤུ་
 ཏུ་འགྲོ་བཞིན་ཡོད་པ་རེད།

དཔལ་འབྱོར་གྱི་རིན་ཐང་ཐད་ནས་བཤད་ན། པོ་ཏ་ལ་ཙོ་བྱང་དམར་
 པོའི་འཇུགས་སྐྱོན་གྱི་འགྲོ་སྐོར་ཐད། ལྷའི་ཆིག་པ་དང་བཙོ་པ་ལག་ཆལ་པ་
 འགྲོ་ལྟེན་མི་སྣ་བཅས་ཀྱི་སྐོར་ཐོགས་འགྲོ་སྐོར་སྐབས་དེའི་བོད་དུལ་གྲང་ས་ཡ་
 གཅིག་དང་དུག་འབུམ་དུག་ཁྲི་བཞི་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་སུམ་ཅུ་སྟུག་ རྒྱ་ལའི་སྐུ་
 མ་སྐུ་ཕྱིར་ལྟ་བུའི་གསེར་གདུང་འཛམ་གླིང་རྒྱན་གཅིག་སྐྱུད་གསེར་ཐང་ཉིས་
 བརྒྱ་ཞེ་དུག་ རྒྱ་ལའི་སྐུ་མ་སྐུ་ཕྱིར་ལྟ་བུའི་སྐུ་ཆོ་གཅིག་གི་རྣམ་ཐང་ཆོན་ཐང་
 དུག་ཅུ་རེ་ལྟ། གསང་བའི་རྣམ་ཐང་ཆོན་ཐང་བཞི་བཅུ་ཞེ་དུག་སྐགས་ལྟ་ཁང་
 ཁག་གི་སྐུ་ཉིན་དང་། གསེར་གྲིས་ཀྱི་བཀའ་འཕྱུར། བརྟན་འཕྱུར། སྐན།

ཆིས། བོན་ཆོས། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཡཔ་ལྷན་གྱི་གསུང་འབུམ་སོགས་གསེར་གྱིས་
 གྱིགས་སུ་རབ་པོད་ཆེན་ཏུག་བརྒྱ་བཙུ་ལྷ་བཅས་ཀྱི་འཕྲོ་སྤྲོད་སྐབས་དེའི་ཁོད་
 དངུལ་སྲུང་སྲུམ་འབུམ་བདུན་ཁྲི་ལྷོད་མེད་བརྒྱ་དང་དབུ་བཅུ་ལོ་གཅིག་རབ་
 གནས་ཀྱི་འཕྲོ་སྤྲོད་ལ་བོད་དངུལ་སྲུང་ཏུག་ཁྲི་དབུ་ལྷོད་བརྒྱ་དང་བཅུ་མེད་
 གཅིག་བཅས་ཁོད་གསལ་གྱི་འཕྲོ་སྤྲོད་ཁག་གསུམ་བཅོམས་པས་བོད་དངུལ་
 སྲུང་སྲུལ་གཉིས་དང་ཆིག་འབུམ་སྲུམ་ཁྲི་བཞི་ལྷོད་བརྒྱད་བརྒྱ་སྲུམ་ཅུ་སྟེ་བརྒྱད་
 གནས་པ། སྐབས་དེའི་འབྲུའི་རིན་ཐང་(སྐབས་དེར་འབྲུ་ཁལ་རེར་རིན་ཐང་
 བོད་དངུལ་སྲུང་མེད་ཞོ་མེད་སྐར་ལྗེད་བདུན) ལྟར་འབྲུ་ལ་བརྒྱུར་ན་འབྲུ་ཁལ་
 སྲུང་གསུམ་དང་ལྗེ་བ་བརྒྱད་དང་བཞི་འབུམ་ཆིག་ཁྲི་བཞི་ལྷོད་ལྷ་བརྒྱ་བཅུ་
 མེད་བརྒྱད་(རྒྱ་མ་དུང་ལྷུར་བཅུ་དང་སྲུང་ལ་བདུན་ལྗེ་ལྷ་ཙམ་)གསེར་གདུང་
 འཛམ་གླིང་རྒྱན་གཅིག་གི་གསེར་རྒྱ་ལྷུར་གྱི་སྲུང་ཆིག་འབུམ་ཆིག་ཁྲི་དབུ་ལྷོད་
 ཉིས་བརྒྱ་བརྒྱད་ཅུ་གཉིས། རྩ་རྒྱན་གྱི་རིན་ཐང་བོད་དངུལ་སྲུང་བརྒྱད་ཁྲི་
 ལྷོད་མེད་བརྒྱ་དང་བཅུ་མེད་བཞི་བཅས་ལ་དངུལ་སྲུང་སྲུང་གཅིག་དང་བཞི་ཁྲི་
 ཆིག་ལྷོད་བརྒྱད་བརྒྱ་ཉི་ལྷ་ཙམ་བརྒྱད་སྤྲོད་ལ་ཐབ་ན་འབྲུ་ཁལ་སྲུང་སྲུང་
 གཅིག་དང་ལྗེ་བ་བརྒྱད་དང་བདུན་འབུམ་ལྷ་ཁྲི་ཉིས་ལྷོད་དབུ་བརྒྱ་དང་ལྗེ་བཅུ་
 ལྷུང་ལྗེད་བཞི་ཙམ་གྱི་རིན་ཐང་ཡིན་པ་སྟེ་པ་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཆོས་མཛད་པའི་
 《གསེར་གདུང་འཛམ་གླིང་རྒྱན་གཅིག་གི་དཀར་ཆག》ནང་གསལ་བ་ལྟར་ན།
 སྐབས་དེའི་བོད་ཀྱི་འབྲུ་རིགས་ཀྱི་རིན་ཐང་ཚད་གཞི་ཏ་ཅང་དམར་པོ་ཡིན་པ་
 དང་། འབྲུ་རིགས་ཀྱི་ཐོན་ཆད་མཐོན་པོ་ཡིན་པ། སྐབས་དེའི་དངུལ་དང་
 འབྲུ་རིགས་ཀྱི་བརྒྱུར་ཚད་གཞིར་བརྒྱུར་ནས་དེར་སངས་ཀྱི་རིན་ཐང་བཙུག་ན་
 ལས་དཔོན་པའི་དཔལ་འཕྲོར་གྱི་རིན་ཐང་ལྷན་པ་ཞིག་རེད།

ཁོད་གསལ་པོ་ཏ་ལའི་པོ་བྱང་དཀར་པོ་དང་དམར་པོ་གཉིས་ནི་རང་རྒྱལ་
 མི་རིགས་ཁག་གི་ལོ་རྒྱུས་ནང་དུ་ཅང་བཞིན་རྒྱབས་ཆེ་བའི་གནའ་རབས་ཀྱི་

འཆུགས་སྐྱོན་ཡིན་པའི་ཐོག་ ད་པར་ལོ་གངས་སུམ་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་གྱི་རིང་ལ་
 སྲུང་སྐྱོབ་བྱས་ཏེ་ཉམས་ཆག་མེད་པ་དང་། སྲུང་རྒྱ་མི་དམངས་མྱི་མཐུན་རྒྱལ་
 ཁབ་དབྱ་བརྟེན་རྗེས། རྒྱལ་སྲིད་མྱི་བྱུང་ཁབ་གི་ཐད་ཀའི་སྲུང་སྐྱོབ་ཁོངས་སུ་
 གཏོགས་པ་དང་། ལོ་ལྟར་རྒྱལ་ཁབ་ནས་མི་ཕྱགས་དང་དངོས་ཤུགས་གང་ཅིའི་
 ཐད་ནས་མངས་པ་མེད་པའི་ཉམས་གསོ་དོ་དམ་སྲུང་སྐྱོབ་སྐྱར་ལས་ལྷག་པར་
 བྱེད་བཞིན་ཡོད་པ་རེད། འདིར་པོ་ཏེ་ལའི་ལོ་རྒྱུས་མདོར་བསྡུས་ཤིག་ཐོག་མའི་
 རོ་སྐྱོད་ཙམ་ཏུ་བྲིས་པ་ཙམ་ལས། ཞིབ་ཆའི་རོ་སྐྱོད་ལོ་རྒྱུས་རྗེས་སུ་རིམ་པས་
 གཟིགས་པར་འབྱུར་བས་འདིར་འགོད་པའི་ངལ་བ་བྱས་མེད་པས། དེ་དོན་
 གཟིགས་པ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་དགོངས་འཇགས་ཡོད་པར་ཞུ།

གནའ་རབས་ཐོད་ཀྱི་འཇལ་གཤོར་འདེགས་ གསུམ་གྱི་ཆད་གཞི་འཕེལ་རྒྱས་དང་ འབྱུང་རྟོག་བྱུང་རྒྱལ་སྐྱོར་སྤེལ་བ།

རང་ཅག་འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་རྣམས་འཇིག་རྟེན་འདིར་སོག་མར་འཆོ་གནས་བྱུང་བ་ནས་དུས་ལྷན་རིང་པོའི་འཕེལ་འབྱུང་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ནང་སྤྱི་ཆོགས་ཀྱི་སོན་སྟེང་འབྲེལ་བ་དམར་རིམ་ནས་མཐོ་རིམ་བར་རིམ་བཞིན་གོང་འཕེལ་ཕྱིན་པ་དང་ཆབས་ཅིག་ལྷལ་ལྷང་དང་ས་གནས་ཕན་ཚུན་བར་སོན་ཇས་བརྩེ་འཆོར་བྱེད་པའི་བྱ་གཞག་དར་རྒྱས་བྱུང་བ་བརྒྱད། ལྷལ་ཁོངས་དེ་ལས་བཞུལ་ཏེ་མི་རིགས་ཕན་ཚུན་དང་རྒྱལ་ཁབ་ཕན་ཚུན་བར་དངོས་ཚོགས་བརྩེ་རེས་ཀྱི་ཆོར་དོན་འབྲེལ་བ་རྒྱ་ཆེར་ཕྱིན་ཏེ། དངོས་ཚོགས་གི་རིན་ཐང་དང་མཉམ་པའི་བརྩེ་ལེན་གྱི་ཆད་གཞི་འཇལ་བའི་འཇལ་གཤོར་འདེགས་གསུམ་གྱི་རེས་ཆད་དང་། ཆབ་བྱེད་དདུལ་སྟོར། དངོས་ཚོགས་སྤྱིལ་འདྲེན་གྱི་ལམ་ཐག་རིང་བྱུང་འཇལ་བའི་འདོམ་ཆད། དངོས་པོའི་མཐོ་དམན་དང་རིང་བྱུང་འཇལ་བའི་སར་ཆད། འབྲེལ་འབྲེལ་གྱི་ཁ་ཕྱོགས་སྟོན་པའི་ཕྱོགས་སྟོན་བརྩེ་རྟགས་སྟགས་ཀྱི་ཆད་གཞི་རེས་ཅན་བྱུང་ཞིང་། ཆད་གཞི་དེ་དག་ཀྱང་སོག་མར་རགས་པ་ཅམ་དང་སྟབས་བདེ་ཅན་ཡིན་པ་ནས་རིམ་བཞིན་ཞིབ་ཆགས་རེ་ཆེ་དང་། རྣམ་གྲངས་རེ་མང་། སྤྱི་ཆད་རེ་མཐོར་སོང་བ་ཤ་སྟག་ཡིན། ཆད་གཞི་དེ་དག་གི་ནང་ནས་ལྷལ་སོན་དངོས་ཚོགས་བརྩེ་འཆོར་ལ་རེས་པར་དུ་གལ་ཆེ་བའི་འཇལ་གཤོར་འདེགས་གསུམ་ནི་སོག་མར་ས་གནས་དང་ས་ཁུལ་གྱི་བྱུང་རྟོག་ལྷན་པ་ཞིག་ཡིན་

སྟབས་ཚད་གཞི་འདྲ་མིན་སྣ་ཚོགས་ཞིག་ལས་བྱུང་ཆེ་བའི་གཅིག་གྱུར་ཞིག་ཡོང་
 བྱུང་གི་མེད་ཅིང་། དེ་ཡི་ཚད་གཞི་གཅིག་གྱུར་བྱ་རྒྱུ་ནི་སྤྱི་འཛིན་གྱི་བྱུང་
 ཁོངས་སྐྱེ་ཆེ་ཙམ་ཡོད་པའི་སྤྱི་གཞུང་ཞིག་གི་བྲིམས་སྒྲུབ་གཅིག་གྱུར་བཟོ་རྒྱུ་
 དང་ཐད་ཀར་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་མ་ཟད། མངའ་ཁོངས་སྤྱི་གཞི་གསལ་བའི་སྐྱེ་ཆེའི་
 མངའ་ཚོགས་ཀྱི་དངོས་པོའི་ཁེ་ཕན་དང་ཡང་འབྲེལ་བ་དམ་པོ་ཡོད། དེར་བརྟེན་
 ས་གནས་དང་མངའ་ཁོངས་ཕན་ཚུན་བར་འཇལ་གསོལ་འདེགས་གསུམ་གྱི་
 ཚད་གཞི་གཅིག་གྱུར་མེད་པ་དེས་ཐོན་རྫས་བརྗེ་རེས་ཐད་སྟབས་བདེ་མེད་པའི་
 ཐོག་དངོས་ཐོག་གི་ཚབ་བྱེད་དཔུལ་སྟོར་གྱི་རིན་ཐང་མཐོ་བའི་ས་ཁུལ་དང་།
 མི་རིགས། རྒྱལ་ཁབ་བཅས་ལ་ཁེ་བཟང་ཆེན་པོ་ཐོབ་ཀྱི་ཡོད་པ་དང་། དཔུལ་
 སྟོར་གྱི་རིན་ཐང་དམའ་བའི་མི་རིགས་དང་། རྒྱལ་ཁབ་བཅས་ལ་ཆོང་དོན་
 དང་དཔལ་འཕྱོར་ཐོག་གྱུར་གྱུན་ཆེན་པོ་ཐོག་གི་ཡོད། དེའི་འབྱུང་རྩ་རྩ་མ་ནི་
 འཛམ་གླིང་ཐོག་གི་ཕྱགས་རིགས་ཀྱི་དངོས་པོའི་ནང་ནས་གསེར་ནི་དུས་ལྷན་རི་
 ཙམ་རིང་པོ་སོང་ཡང་སྤྱི་ཚད་དང་རྩ་བོ་མི་འགྱུར་བའི་གཏན་འཇགས་རིན་པོ་
 ཆེ་ཞིག་ཡིན་པར་བརྟེན་དངོས་ཐོག་གི་ཚབ་བྱེད་དཔུལ་སྟོར་གྱི་མ་ཚུངས་འཁེལ་
 མོས་མིག་ཡིན་ཅིང་། རྒྱལ་ཁབ་དང་མི་རིགས་སྤྱི་ཞིག་ཡིན་ཀྱང་རང་ཉིད་ཀྱི་
 མཛོད་ཁང་ནང་གསེར་གསོག་འཛོག་གི་ཚད་མཐོན་པོ་ཡོད་ན་སོ་སོའི་སྤྱི་
 གཞུང་གིས་བརྟོན་པའི་དཔུལ་སྟོར་གྱི་རིན་ཐང་མཐོ་ཞིང་། དཔལ་འཕྱོར་ཐོག་
 སྟབས་ལྷགས་ཆེ་བའི་གོ་གནས་རྒྱུན་འཁྱོངས་བྱེད་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་པ་དང་། གལ་
 ཉེ་སོ་སོའི་མཛོད་ཁང་ནང་གསེར་གསོག་འཛོག་གི་ཚད་དམའ་པོ་ཡིན་པའི་
 གནས་ཚུལ་འོག་དཔུལ་སྟོར་མང་པོ་བརྟོན་དུགས་ན་ཁོམ་རའི་ཐོག་གོང་ལྷ་བ་
 གཅིག་ནས་ལྷ་བ་ཁ་ཤས་བར་འཕར་ཉེ། དངོས་པོའི་ཁེ་ཕན་ཁངས་སྤྱི་སྤྱོད་
 མཁན་དང་དངོས་ཐོག་ཉེ་མཁན་ལ་དཔལ་འཕྱོར་ཐོག་གི་གྱུར་གྱུན་ཆེན་པོ་ཐོག་
 རྒྱུ་མ་ཟད། དངོས་ཐོག་གི་རིན་གོང་རི་ཙམ་མཐོ་དུ་ཕྱིན་པ་དེ་ཙམ་གྱིས་སྤྱི་
 གཞུང་གིས་བརྟོན་པའི་དཔུལ་སྟོར་གྱི་རིན་ཐང་དམའ་དུ་ཕྱིན་ཉེ་དཔུལ་ལུན་

བྱུག་པའི་ཆད་གཞི་མཐོ་ཏུ་འགྲོ་གི་རེད། དཔེར་ན་ཐོད་སེལ་བྱའི་དུས་སྐབས་
 ལུ་ཐོད་བྱིས་གནས་འགའ་ཞིག་ནས་གསེར་གྱི་གཏིར་ཁ་མང་པོ་ཐོན་ཡོད་ཀྱང་།
 སྐབས་དེར་གསར་དུ་དར་བའི་ཚོས་ལྷགས་བྱུང་མཐའ་ཁག་གི་དམོན་པ་དང་།
 སྤྱིད་གཞུང་། ཆོགས་པ་བཅས་ཁག་གིས་ཐོད་བྱིས་གནས་གང་སར་གསེར་ཤེད་
 རྒྱུད་བྱེད་པའི་ཆད་གཞི་མཐོ་བ་མ་ཟད། ཐོད་ནས་རྒྱ་གར་དང་། བལ་ཡུལ།
 ཁ་ཆེ་བཅས་ལ་སློབ་སྦྱང་དུ་ཕེབས་མཁན་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ལྷ་རྩེས་བརྩོམས་བརྒྱ་དང་
 ལུ་བཅུ་ཉུག་ཙམ་བྱུང་བ་ནམས་ཕྱི་རྒྱལ་དུ་སློབ་སྦྱང་གནང་ནས་བཞུགས་ཡུན་ཆ་
 རྩོམས་བྱིས་ལོ་དགྲ་དང་། ལོ་རེའི་སློབ་ཡོན་དང་ཕྱོད་དེུལ་ཆ་རྩོམས་བྱིས་
 གསེར་སྲང་བརྒྱད་ཅུ་བཟང་བར་ཆ་བཞག་ན། མི་རེས་ལོ་རེ་གསེར་སྲང་བཟུན་
 བརྒྱ་ཉི་ཤུ་ཐམ་པ་གཏོང་དགོས་ཤིང་། དེ་ཉིད་ལོ་རྒྱུ་བའི་མི་གྲངས་བྱིས་བརྒྱུར་
 བའི་ཐོབ་ཅོར་གསེར་སྲང་ཆིག་འབུམ་ཁྱི་མེད་བརྒྱད་ཉུང་ཐམ་པ་ཐོབ་བྱི་ཡོད་པ་
 རེད། འོན་ཀྱང་དེ་འགྲོ་ཕྱོད་བྱི་ཆད་གཞི་དམའ་ཤོས་ཞིག་གི་དབང་དུ་བྱས་
 པའི་གྲངས་ཁ་ཙམ་ཞིག་ཡིན་པ་ལས། རྟོན་དངོས་སུ་གྲངས་འཁོར་དེ་ལས་མང་
 བ་ཡོད་པ་ནི། སྐབས་དེའི་ལོ་རྒྱུ་བ་མང་པོའི་ནམས་ཐར་ནས་ཆོད་དཔག་བྱེད་
 བྱུང་པ་ལྟ་བུ་རེད། དེར་བརྟེན་དུས་སྐབས་སོ་སོའི་ནང་རྒྱ་གར་དང་། ཐོད་ས་
 གནས་བྱི་འཇལ་གཤོར་འདེགས་གསུམ་གྱི་ཆད་གཞིར་འཕེལ་རྒྱས་དང་འགྱུར་
 བ་གང་བྱུང་སྟོར་ཐོད་རིག་པའི་མཁས་དབང་ནམས་ལ་རང་ཉིད་ཀྱི་ཉ་ཚུལ་
 དབུད་གཞིའི་ཚུལ་དུ་སྤྱིང་རྒྱར་དོན་ཆུན་གསུམ་སྟེ།

༡. གནའ་རབས་ཐོད་ས་གནས་སུ་འཇལ་གཤོར་འདེགས་གསུམ་གྱི་ཆད་
 ལ་འཕེལ་རྒྱས་དང་འགྱུར་བ་གང་བྱུང་སྟོར། ༢. འཇལ་གཤོར་འདེགས་གསུམ་
 གྱི་ཆད་གཞི་རྩོད་རྒྱུད་དང་གསལ་བཤད། ༣. ཐོད་བྱི་འཇལ་གཤོར་འདེགས་
 གསུམ་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་གནད་དོན་འགའ་ཞིག་གི་གསལ་བཤད་བཅས་
 ཡིན།

དང་པོ། གནའ་རབས་ཐོད་ས་གནས་སུ་འཇལ་གཤོར་
འདེགས་གསུམ་གྱི་ཚད་ལ་འཕེལ་རྒྱས་དང་འཕྲུར་བ་གང་བྱུང་སྟོན།

རང་རྒྱལ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་སྐད་གྲགས་ཡོད་པའི་གོང་མ་ཆེན་ཏི་རྟོང་གིས་སྤྱི་
ལོའི་ཕྱིན་གྱི་༡༩༡༩ལོར་ཡུང་གོ་ཡོངས་རྫོགས་གཅིག་གྱུར་བྱས་པའི་སྤྱིད་དབང་
བཅུགས་རྒྱུ། དེའུ་སྟོན་དང་། ཤིང་རྩ་འཁོར་ལོའི་ལམ་གྱི་ཞིང་ཚད།
འཇལ་གཤོར་འདེགས་གསུམ་གྱི་ཚད་གཞི་(རྒྱ་མ་དང་ཉན་ལུད) བཅས་གཅིག་
གྱུར་བཟོས་ཡོད་ཅིང་། རང་རེའི་བོད་རྫོངས་སུ་ནི་ད་ཡོད་བོད་ཡིག་གི་ལོ་རྒྱུས་
ཡིག་ཆ་ཡོངས་གྲགས་རྣམས་ཀྱི་ནང་། དུས་རབས་དྲུག་པའི་འགོར་བཅན་པོ་
སྟོང་བཅན་རྣམས་པོའི་ཐེས་པོ་སྟག་རི་གཉན་གཟིགས་ཀྱིས་སྤྱིད་དབང་བཟུང་
སྐབས་ཐེ་ལུ་ལུང་སྟགས་ཀྱི་འཇལ་ཚད་གསར་གཏོད་བྱས་པར་བཤད་ཡོད་
ཅིང་། དེ་ནི་བཅན་པོ་སྟག་རི་གཉན་གཟིགས་ཀྱིས་སྤྱིད་དབང་བྱུང་ཁོངས་སུ་
གཏོགས་པའི་སྟོ་ཁ་ས་ཁུལ་གཅིག་ལྷན་འཇལ་གཤོར་འདེགས་གསུམ་གྱི་ཚད་
གཞི་ངེས་ཅན་ཞིག་གསར་གཏོད་བྱས་པའི་དོན་ཡིན་པ་དང་། ཐོད་ས་གནས་
ཡོངས་ཁྲུང་གྱི་འཇལ་གཤོར་འདེགས་གསུམ་གྱི་ཚད་གཞི་གཅིག་གྱུར་ནི།
བཅན་པོ་སྟོང་བཅན་རྣམས་པོས་དཔུས་གཙང་ཏུ་བཞི། སུམ་པའི་ཏུ་དང་བཅས་
པའི་མངའ་ཁོངས་གཅིག་གྱུར་གྱི་སྤྱིད་དབང་སྟོབས་ལྡན་ཞིག་བཅུགས་རྒྱུ།
འཇལ་གཤོར་འདེགས་གསུམ་གྱི་ཚད་གཞི་གཅིག་གྱུར་གྱི་ཁྱིམས་སྟོལ་སྟོག་མར་
བཟོས་པ་དེ་ལ་འབུམ་གསེར་སྟག་ཤ་བ་ཅན་གྱི་ཁྱིམས་ཞེས་སྟགས་པ་ཡིན་ཚུལ་
《ཆོས་འབྱུང་མཁམ་པའི་དགའ་སྟོན》ནང་གསལ་བ་མ་ཟད། 《དུན་རྟོང་ནས་
སོན་པའི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་རྒྱལ་རབས་》དུམ་ལུ་ཁ་པའི་ནང་དུ་ཡང་འདི་ལྟར།
བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་བཀའ་ཁྱིམས་ཆེན་པོ་དང་། སྟོན་པོའི་རིམ་པ་དང་། ཆེ་
ཆུང་གཉིས་ཀྱི་དབང་ཐང་དང་། ལེགས་པའི་བྱ་དགའ། ཉེས་པའི་ཆད་པ།
ཞིང་འཕྲོག་གི་ཐུལ་ཀ་དང་དོར་ཀ་ཐེ་ལུ་དང་ལུང་ལ་སྟགས་པ་བོད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་

གཞུང་བཟང་པོ་ཀྱན། བཅན་པོ་ཁྱིའི་བཅན་གྱི་རིང་ལ་བྱུང་ངོ། ། ཞེས་
འཁོད་ཡོད། དེ་ནས་བཅན་པོ་ཁྱི་རལ་པ་ཅན་གྱི་སྐབས་ཤོད་ས་གནས་སུ་ཕྱར་
ཡོད་འཇལ་གཤོར་འདེགས་གསུམ་གྱི་ཚད་ལ་བརྒྱར་བཅས་མཛད་ཚུལ་སྟོར་《སྤྲ་
བཞེད་》 གྱི་རྗེས་སུ་བྱུང་བའི་ཤོད་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ལ་སྟོན་གྱི་གསུལ་ཡིན་པའི་《མངའ་
བདག་ཉང་གི་ཚེས་འབྱུང་》 ཞེས་དུས་རབས་བཅུ་གཉིས་པའི་དུས་དཀྱིལ་དུ་
མངའ་བདག་ཉང་གི་མ་འོད་ཟེར་གྱིས་མཛད་པ་དེ་ཡི་ཤོད་ཡིག་ལྷགས་དཔར་
མའི་གངས་༡༥༩. ༥ལས་བཅན་པོ་ཁྱི་རལ་པ་ཅན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐད་འདི་ལྟར།
ཐན་བྱེད་དང་། སྤང་དང་། ཞོ་ལ་སོགས་པ་རྒྱ་དཀར་པོ་མ་སྟ་རྒྱ་དང་བརྒྱན་
ནས་འོན་ཅང་རྩོད་ཆུད་ཤོད་གྱི་ཤོ་མ་རར་(མདོ་རྒྱལ་) གཏན་ལ་ཐབ་ཅེས་
གསལ་བ་དེས་སྐབས་དེར་ཚེས་ལྷགས་ཚོག་ནས་འབེལ་བ་ཆེ་ཤོས་རྒྱ་གར་ཡིན་
ལྟམས་དེའི་དགོས་མཁོ་དང་བརྒྱན་ན་པན་རྒྱན་གཉིས་ཀར་སྐབས་བདེ་ཡོང་
རྒྱར་དཀོངས་ནས་གཏན་འབེབས་དེ་འདྲ་གནང་བ་རེད། རྒྱ་གར་མ་སྟ་རྒྱའི་
འཇལ་གཤོར་འདེགས་གསུམ་དང་ཤོད་གྱི་འཇལ་གཤོར་འདེགས་གསུམ་བར་
ཁྱད་པར་ཇི་ཡོད་གསལ་གསལ་དོན་ཚན་གཉིས་པའི་ནང་གྲུང་རྒྱ།

དེ་ནས་ཤོད་སེལ་བྱའི་དུས་སྐབས་སུ་ཁིང་འཕྲོག་ཐོན་སྦྱེད་དང་། ལག་
ཤེས་བཟོ་ལས། ཚོང་ལས་བཅས་གོང་འཕེལ་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡོད་ཀྱང་། ཤོད་ས་
གནས་གཙོ་ཤོར་བྱས་པའི་ས་ཁུལ་ཁག་བཅུ་གསུམ་ལ་སྦྱིད་དབང་རྩོད་ས་ལྷགས་
མི་འདྲ་བ་རེ་ཁ་ཐོར་དུ་གནས་པའི་དབང་གིས་ས་གནས་སོ་སོར་འཇལ་གཤོར་
འདེགས་གསུམ་གྱི་ཚད་གཞི་རྩ་ཚོགས་ཆགས་ཏེ། འབྲུ་རིགས་སུལ་དུག་ལ་ཕྱེ་
གང་དུ་རྩིས་པའི་དུག་སུལ་མ་དང་། སུལ་བདུན་ལ་ཕྱེ་གང་དུ་རྩི་བའི་བདུན་
སུལ་མ་ཞེས་མི་འདྲ་བ་གཉིས་དང་། གསེར་གྱི་སྤང་ཚད་ཀྱང་གསེར་སེ་བ་ནི་ཕྱ་
ལ་གསེར་ཞོག་དུ་རྩི་བའི་དུས་ཞོད་དང་། གསེར་སེ་བ་ནི་ཕྱ་རྩ་བཞི་ལ་གསེར་
ཞོག་དུ་རྩི་བའི་ཚོང་འདུས་མགུར་མོའི་མགུར་ཞོ། གསེར་སེ་བ་ནི་ཕྱ་རྩ་ལྔ་ལ་
གསེར་ཞོག་དུ་རྩི་བའི་གཞུང་ཞོ། གསེར་སེ་བ་སུམ་ཅུ་སོ་གཉིས་ལ་གསེར་ཞོ་

གང་དུ་མི་པའི་གསེར་ཞོ། གསེར་སེ་བ་སྤྲུམ་ཅུ་སྟོ་བྱུག་ལ་གསེར་ཞོ་གང་དུ་མི་
 པའི་ལྷ་སའི་བྱེས་ཞོ་བཅས་མི་འདྲ་བ་ལྷ་ཅན་ལྟར་ཞིང་། དེའི་ནང་ནས་ཆོང་
 དུས་མཁུར་མོའི་ཞོ་ཆད་དེ་ཐོད་སེལ་བྱའི་དུས་སྐབས་སུ་དབུས་གཙང་མངའ་
 རིས་བཅས་ཀྱི་ས་གནས་མང་ཆེ་བར་གཅིག་གྱུར་གྱིས་ལག་བསྟར་བྱས་པའི་ཆད་
 ལྷན་ཞོ་ཆད་ཡིན། དེ་ནས་དུས་རབས་བཅུ་གསུམ་པའི་མཇུག་དུ་ཡོན་སྟག་པོའི་
 རྒྱལ་རབས་ཀྱིས་ས་སྐྱ་བ་དང་མཉམ་འབྲེལ་ཐོག་ཐོད་ས་གནས་སུ་དབང་བསྟར་
 བྱེད་སྐབས། དེ་སྔོན་བཅན་པོ་ཁྲི་རལ་པ་ཅན་གྱིས་གཏན་འཁེལ་གནང་བའི་
 འཇལ་གཤོར་འདེགས་གསུམ་གྱི་ཆད་གཞི་སུ་མཐུང་ལག་བསྟར་བྱས་ཡོད་པ་ནི།

༡༩༤༡ལོར་ཕག་སྐྱ་ལྷེ་སྤྱི་མི་རབས་དང་པོ་རྒྱ་སི་བྱང་རྒྱལ་མཆན་
 གྱིས་མཛད་པའི་《བཀའ་ཆེ་མས་》ལྷགས་དཔར་མའི་གྲངས་༡༩༤. ༡༩༥ར་
 འདི་ལྟར། ཏ་རབ་ལ་དབུལ་ལྷེ་རེ། དབུལ་ལྷེ་རེར་གསེར་སྲང་བརྒྱད་ཡིན།
 ཞེས་གསལ་བ་དེ་ཡིན། དེ་ཡང་དབུལ་ལྷེ་གང་ལ་གསེར་སྲང་བརྒྱད་དང་། དེ་
 བྱི་གསེར་ལྷེ་སྤྱི་ཆད་ཡིན་ཅིང་། གསེར་ལྷེ་གང་ལ་གསེར་སྲང་བཅུ་བྱུག་གི་
 རྒྱུད་ཆད་ཡོད་པ་དང་། དེ་ལ་དབུལ་ལྷེ་དོ་སྤྱི་དབུལ་སྲང་སྤྲུམ་ཅུ་སྟོ་གཉིས་ཡིན་
 པའི་སྲང་ཆད་དེ་ལ། གསེར་སེ་བ་བྱུག་ཅུ་རེ་བཞིར་གསེར་ཞོ་གང་དུ་མི་པའི་ཞོ་
 ཆད་དེ་མ་གཏོགས། ཞོ་ཆད་གཞན་དག་ལྟར་བྱས་ནས་མི་ན་གསེར་ལྷེ་དང་
 དབུལ་ལྷེའི་རྒྱུད་ཆད་ལ་ཆད་ལྷག་ཡོང་བ་མདོན་སྤྲུམ་གྱིས་ཀླུབ་པ་དེ་ཡི་ཐོག་
 བས་ར་སྤྱོད་བྱེད་བྱུབ།

འབྲུ་རིགས་ཀྱི་གཤོང་ཆད་ནི་མ་གྲ་སྤྱིའི་ལྷེ་རྒྱུང་གང་ལ་ཐོད་གྱི་སྤུལ་བྱུག་
 མའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ལྷེ་དོ་དང་། སྤུལ་བདུན་མའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ལྷེ་དོ་དང་
 ཁྱོར་བ་གང་ཡོད་པ་རེད། དེ་ནས་སྤྱི་ལོ་༡༩༩༩ལོར་གཙང་པ་ལྷེ་སྤྱི་ཀམ་
 བསྟན་སྤྱོད་གིས་སྤྱི་དབང་བཟུང་སྐབས་ཐོད་ས་གནས་ཀྱི་ལྷེ་ཆད་ལ་སྤུལ་བྱུག་
 མ་དང་། སྤུལ་བདུན་མ་སྤྱོད་གིས་ཤིག་དང་། མཁར་ཁལ་གྱི་འཕྲོའི་ཆད་ཀྱང་
 ཆེ་རྒྱུང་མི་འདྲ་བ་སྤྱོད་གིས་ཡོད་པ་དེས་ཞིང་འཕྲོག་གཉིས་ཀྱི་སྟོན་རྩལ་བཞེ་

མོང་གསལ་རྣམས་གནའ་རབས་མེད་ཀྱི་འཇལ་གཤོར་འདེགས་གསུམ་
ཐད་ལ་ཡར་རྒྱས་དང་འབྲུར་ཆོག་ཀྱང་པའི་ལོ་རྒྱུས་རྒྱུས་པས་མ་ཅམ་ཡིན་ཅིང་།
ད་དྲུང་འདི་སྐོར་ལས་འཛམ་པའི་སྒྲིང་བྱ་ཐང་དུ་མཆིས་ཀྱང་སྐབས་སུ་མ་བབས་
པས་ཤེ་ཞིག་དེ་ཅམ་གྱིས་འབྲུས་པར་བྱས་སོ།

འཇལ་གཤིས་འདེགས་གསུམ་གྱི་ནང་ཚན་འཇལ་ཆད་དེ་ལ། འགྲུམ་
འགྲུམ་གྱི་ལམ་ཐག་རིང་ཐུང་དང་། འབྲས་ཐོན་དངོས་པོའི་དཔྲུག་ཞིང་རིང་
ཆད་དང་མཐོ་དམན་གྱི་ཆད། སྤྱིད་ཏུ་རིང་པའི་སྐམ་ཕྱུད་དང་ཐག་པ་སྐགས་གྱི་
རིང་ཆད་བཅས་འཇལ་སྐབས། སངས་རྒྱལ་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གཞུང་《མངོན་པ་
མཛོད་》ནས་གསུངས་པ་ལྟར་ཅི་དགོས་ཤིང་། དེ་ལ་ཆད་གཞི་དམའ་རིམ་
ནས་མཐོ་རིམ་བར་ནམ་ཤངས་བཅུ་དྲུག་ཡོད་པ་སྟེ། ༡. རྩལ་ཕྱར་བ། ༢.
རྩལ་ཕྱག། ༣. ལྷགས་རྩལ། ༤. རྩ་རྩལ། ༥. རི་བོང་རྩལ། ༦. ལྷག་རྩལ།
༧. སྤང་རྩལ། ༨. ཉི་མེར་གྱི་རྩལ། ༩. རྩོ་མ། ༡༠. ཤིག་ ༡༡. བས།
༡༢. སྤོང་། ༡༣. སྤྱུ། ༡༤. འདོམ། ༡༥. རྩུང་ལྷགས། ༡༦. དཔག་ཆད་
བཅས་ཡོད། དེ་ཡང་རྩལ་ཕྱར་བ་བདུན་ལ་རྩལ་ཕྱག་གཅིག་ རྩལ་ཕྱག་བདུན་
ལ་ལྷགས་རྩལ་གཅིག་ ལྷགས་རྩལ་བདུན་ལ་རྩ་རྩལ་གཅིག་ རྩ་རྩལ་བདུན་ལ་
རི་བོང་གི་རྩལ་གཅིག་ (རི་བོང་གི་སྤྱི་ཆེ་མོར་ཆགས་པའི་རྩལ་) རི་བོང་གི་རྩལ་
བདུན་ལ་ལྷག་རྩལ་གཅིག་ (ལྷག་གི་སྤྱི་ཆེ་མོར་ཆགས་པའི་རྩལ་) ལྷག་རྩལ་བདུན་
ལ་སྤང་རྩལ་གཅིག་ (སྤང་གི་སྤྱི་ཆེ་མོར་ཆགས་པའི་རྩལ་) སྤང་རྩལ་བདུན་ལ་ཉི་

ཟེར་གྱི་རྒྱལ་གཅིག་ (ཁང་པའི་ནང་གི་སྐར་ཁྲུང་ནས་ཉི་འོད་ཕོག་པ་དང་དུ་བ་སྐབ་
མོས་ཁྲུབ་ནས་ཡོད་སྐབས་ཉི་ཟེར་ནང་རྒྱལ་སྐྱོན་གྱི་སྐག་མང་པོ་ལྟེང་འོག་ཚུགས་བཞིར་
འཁོར་བསྐྱོད་ལྟེང་པ་རང་རེའི་མིག་གིས་མཐོང་རྒྱུ་ཡོད་པ་དེ་ཡིན།)

དེ་འདྲའི་ཉི་ཟེར་གྱི་རྒྱལ་གཅིག་གི་ནང་རྒྱལ་སྐར་རབ་བརྒྱད་འབྲུམ་ཉིས་ཁྲི་སྐུམ་
སྟོང་ལྔ་བརྒྱ་བཞི་བརྒྱ་ཞེ་གསུམ་ཡོད་ཅེས་བཞུན་འབྱུར་པོད་[༩] པའི་ནང་གི་
《ལྷག་མཐོང་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་ཅུང་ཟད་གིས་པ་》ཞེས་ཁ་བྱང་དུ་འཁོད་པ་
ལས་འབྲེལ་བཤད་རེའུ་མིག་དང་བཅས་པ་བཞོད་འདུག དུས་རབས་བརྒྱད་
པའི་མཁུག་དུ་དང་སང་ལྟ་བུའི་སྐུ་མཐོང་ཆེ་ཤེལ་མེད་པའི་གནས་ཚུལ་འོག་ཉི་
ཟེར་གྱི་རྒྱལ་གཅིག་གི་ནང་རྒྱལ་སྐར་རབ་བྱི་གྲངས་འཁོར་ཁྲི་ཙམ་ཡོད་པའི་གསལ་
བཤད་ལྟེང་བྱབ་པ་ནི་ཉ་ཅང་རྩ་མཆར་ཆེ་བ་ཞིག་རེད། ཉི་ཟེར་གྱི་རྒྱལ་བདུན་
ལ་སྟོ་མ་གཅིག་ སྟོ་མ་བདུན་ལ་ཤིག་གཅིག་ ཤིག་བདུན་ལ་ནས་འབྲུ་གཅིག་
ནས་འབྲུ་ཆེ་ཆུང་སྟོ་མས་པ་བདུན་འཕྲེད་དུ་བསྐྱེགས་པའི་རིང་ཆད་ལ་སོར་གང་།
སོར་ཉི་ཤུ་ཙམ་བཞི་ལ་སྐྱུག་པ་། སྐྱ་བཞི་ལ་འདྲོམ་གང་། འདྲོམ་ལྔ་བརྒྱ་ལ་རྒྱང་
གྲགས་གཅིག་ རྒྱང་གྲགས་བརྒྱད་ལ་དཔག་ཆད་གཅིག་བཅས་སྟུ་ཙི་བ་ཡིན།
གོང་གསལ་གྱི་སྐྱ་དང་འདྲོམ་ལ་སོགས་པའི་ཆད་གཞི་དེ་ནམས་དེང་སང་གི་ལེ་
དབར་དང་སྐྱེ་ལེ་བཅས་པ་ན་ཚུན་བཟུར་ན་འདི་ལྟ་སྟེ། དུས་རབས་བདུན་པའི་
འཁོར་ལྟན་པའི་ཐང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་སྟོ་བ་དཔོན་པ་རྩེ་ཉ་ཐང་སན་ཅང་གིས་
མཛད་པའི་《རང་རྣམ་རྒྱ་གར་ཞིང་གི་བཞོད་པའི་དཀར་ཆག་》ལྟ་ཡིག་ནས་
པོད་ཡིག་དུ་བསྐྱར་བ་ལས་འདིར་བཞོད་པའི་རྒྱང་གྲགས་ནི་རྒྱ་ཡི་ལེ་དབར་ཡིན་
ཞེས་མཆུག་འཁོད་གནང་འདུག་པ་དེ་ལྟར་ན། སྐབས་དེའི་ལེ་དབར་དང་དེང་
སང་གི་སྐྱེ་ལེ་གཉིས་ཆད་གཞི་མཉམ་པ་ཡིན་འདུག་པ་མ་ཟད། མཁས་དབང་
དགེ་འདུན་ཚེས་འཕེལ་གྱིས་མཛད་པའི་《གཏམ་རྒྱུད་གསེར་གྱི་ཐང་མ་》ལས།
སྟོ་བ་དཔོན་ཐང་སན་ཅང་གིས་རྒྱ་གར་གནས་ཡིག་ནང་བཞོད་པའི་རྒྱ་གར་གྱི་
གནས་ཆེན་ཁག་དང་། རྒྱང་ཁྲིར་ཆེ་ཁག་པན་ཚུན་བར་གྱི་ལམ་ཐག་རིང་སྐྱང་།

ཆུང་ཐུགས་དང་། དཔག་ཚད་སོགས་ཀྱི་ཚོག་ནས་ཞིབ་ཐུག་སྤངས་པ་རྣམས་ཏེ་
 ཅང་སོ་གཏུགས་བྱལ་པ་འདུག་ཅེས་གསུངས་པ་ནས་ར་སྤྲོད་བྱུང་ཡོད། ཞོང་
 གསལ་ཆུང་ཐུགས་འཇལ་བྱེད་ཚད་གཞིའི་འདོམ་གང་ཞེས་པ་ནི་ལུས་གཞུགས་
 ཚད་ལྡན་གྱི་མིའི་འདོམ་གང་རྟེ། དེ་ལ་དེར་སང་གི་སྤྱི་ཁྱིམ་གཉིས་ཡོད་ཅིང་།
 འདོམ་ལྡ་བརྒྱུ་ལ་སྤྱི་ཁྱིམ་ཆིག་སྟོང་རྟེ་སྤྱི་ལེ་གཅིག་དང་མཉམ་མོ། འོན་ཀྱང་དེར་
 སྐབས་དཔར་བསྐྱེད་བྱས་པའི་《བོད་རྒྱ་ཆིག་མཛོད་ཆེན་མོ་》 རྟོད་ཆ་གངས་
 ༥༧༩ ཆུང་ཐུགས་ཞེས་པའི་རྒྱ་ཡིག་གི་འགྲེལ་བཤད་ཐད། དེ་ནི་ཁྱིམ་(市尺)
 ཉིས་བརྒྱ་ལྔ་བཅུའི་ཚད་དང་མཉམ་ཞེས་གསལ་བ་ཡིག་ནོར་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་
 ལྷས་ན་ནི་ཁྱིམ་གཅིག་ལ་འདོམ་གཉིས་ཡོད་དགོས་པ་དང་། ཁྱིམ་གསུམ་ལ་སྤྱི་ཁྱིམ་
 གཅིག་ཏུ་ཆི་དགོས་པ་ཡོངས་ཐུགས་ཡིན་པས། སྤྱི་ཁྱིམ་གཅིག་ལ་འདོམ་དྲུག་ཡོད་
 དགོས་པར་འབྱུར་ཞིང་། སྤྱི་ཁྱིམ་གང་ལ་འདོམ་དྲུག་ཏུ་ཅི་འདོམ་གང་ཡང་
 ཡོངས་མེད་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པས་གོང་གསལ་གྱི་བཤད་ཚུལ་དེར་ཡོ་
 བསྐྱར་བྱ་དགོས་པ་ལགས། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་འདུལ་བའི་གཞུང་
 འགའ་ཞིག་ལས། འདོམ་ལྡ་ལ་སྤྱི་ཁྱིམ་གཅིག་སྤྱི་ཁྱིམ་གཉིས་ཀྱི་ལྡ་ལ་ལས་གསོ་
 གཅིག་ ལ་ལ་གསོ་བརྒྱད་ཅུ་ལ་ཆུང་ཐུགས་གཅིག་ཅེས་བཤད་པ་ལྟར་ན། ཆུང་
 ཐུགས་གཅིག་ལ་འདོམ་བརྒྱད་སྟོང་ཡོད་པ་དང་། 《དུས་འཁོར་》ལས་གཞུ་
 འདོམ་ཉིས་སྟོང་ལ་ཆུང་ཐུགས་གཅིག་ཏུ་ཆི་བ་སོགས་རྣ་ཆོགས་ཡོད་ཀྱང་།
 བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དང་རྒྱན་སྒྲུབ་སོག་རྒྱ་བྱལ་ཏུ་ལག་ལེན་བཟུར་བ་ནི། 《མངོན་
 པ་མངོད་》 ཀྱི་ལུགས་དེ་ཡིན་ཅིང་། དེར་སྐབས་བོད་ཀྱི་རྒྱན་སྒྲུབ་ཚད་གཞི་
 དང་། དེར་སང་གི་འཇལ་བྱེད་སྤྱི་ཁྱིམ་གཉིས་ཀ་ལག་བཟུར་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།

འབྲུ་རིགས་སོགས་སེལ་བྱུངས་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་ཤོང་ཚད་འཇལ་
 བའི་བྱེད་ལུལ་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་འཇལ་དགོས་པ་རྟེ། ལས་འབྲུ་སྐམ་པོ་
 ཆེ་བ་གཉིས་དང་། འབྲིང་བ་གཉིས། ཆུང་བ་གཉིས་བཅས་དྲུག་ཤོང་བའི་
 ཁམ་ཆིག་གང་ལ་ཁམ་ལུལ་གང་། ཁམ་ལུལ་དྲུག་ལ་སྟར་ཁའི་ཕྱི་པགས་ཕྱེད་

ར་དང་ཙམ་པ་ལྟར་བ་སྐྱུར་ཡང་བའི་རིགས་མང་པོ་ཞིག་ནི་ནས་འབྱ་
བྱུག་གི་མྱེད་ཚད་ལ་སེ་བ་གང་དང་། སེ་བ་ཉི་ཤུ་ལ་ཞོ་གང་། ཞོ་བཅུ་ལ་བྲེ་གང་
ཉི་ལྔ་པ་གང་རམ་སྒང་གང་ཡང་ཟེར། སྒང་བཞི་ལ་ཉག་གང་། སྒང་བརྒྱད་
བཅུ་བམ་པ་ལ་ཁལ་གཅིག་ཏུ་ཕྱི་སྒྲིལ་ཡོད་པ་ནི་གསེར་དངུལ་སྐྱེས་མྱེད་
འདེགས་སྒང་ཚད་དག་མི་འདྲ་བའི་བྱུད་པར་ཡིན།

སྒང་ལ་འདེགས་དཀོས་པའི་དངོས་པོ་ལྟེ་བའི་རིགས་ནི། གསེར།
དངུལ། ཟངས། ལྷགས། རག་ ཁོ་སྐྱེས་སྟེ། དེ་རྣམས་སྒང་ལ་འདེགས་
པའི་མྱེད་ཚད་རྣམས་གསེར་སྒང་གི་མྱེད་འདེགས་ཚད་གཞི་ལྟར་ཅི་དཀོས་པ་སྟེ།
དེ་ཡང་མཚོན་བྱ་ཉི་ཤུ་བམ་པའི་མྱེད་ཚད་ལ་ཀ་ཀ་ནི་གཅིག་ (ཀ་ཀ་ནི་ཞེས་པ་བལ་
སྐྱ་ནམ་ཡོངས་ལྷགས་སྒྲིབ་མར་ཏུ་མཚོན་ནག་ཟེར) དམར་ཏུ་གཉིས་ཀྱི་མྱེད་ཚད་ལ་
གསེར་སེ་བ་གང་། གསེར་སེ་བ་གཉིས་དང་ཀ་ཀ་ནི་བཞི་ལྷི་མྱེད་ཚད་མཉམ་པ་
དེ་ལ་གསེར་སྐྱར་མ་གང་སྟེ། དེ་ལ་རྒྱ་གར་སྐྱད་ཏུ་མ་ཤ་ཀ་ཟེར་ཞིང་། བོད་ཀྱི་
བརྟེན་པ་འགའ་ཞིག་གི་ནང་ནམ་གཅིག་ཟེར་བ་དེ་ཡིན། གསེར་སྐྱར་མ་ལྟ་
འམ། ནང་ལྟ། མ་ཤ་ལ་ཀར་ཤ་པ་ཆའི་བཞི་ཆ་གཅིག་དེ་ལ་གསེར་སེ་བ་
བཅུ་ཡོད་ (གསེར་སྐྱར་མ་ཉི་ཤུ་བམ་པ་སྟེ་གསེར་ཞོ་བཅུ་ལ་གསེར་སྒང་གང་ཏུ་ཕྱི་བ་ནི།
བོད་དངུལ་པམ་དྲུག་ཚོན་པའི་རྟེན་ཀྱི་སྒང་ཚད་ཡིན་པས་འདྲིར་དེ་མ་བྲིས་ལགས)
གསེར་སྐྱར་མ་བཅུ་བྱུག་སྟེ་སེ་བ་སྐྱམ་ཏུ་སྐྱ་གཉིས་ལ་ཀར་ཤ་པ་ཆ་སྟེ་གསེར་ཞོ་
བརྒྱད་ཀྱི་མྱེད་ཚད་ཡོད་པའི་གསེར་པམ་གཅིག་སྟེ། དེ་ལ་གསེར་སྒང་གང་ཟེར།
གསེར་སྒང་བརྒྱད་ལ་གསེར་བྲེ་ལྷུད་ཡིན་ཅིང་། དེ་ལ་དངུལ་སང་བཅུ་བྱུག་
ཡོད། གསེར་སྒང་བཅུ་བྱུག་ལ་གསེར་བྲེ་གང་ཟེར་ཞིང་། དེ་ལ་དངུལ་སྒང་
སྐྱམ་ཏུ་སྐྱ་གཉིས་ཏེ། དངུལ་བྲེ་དྲ་ཡོད། དངུལ་སྒང་བཅུ་ཡོད་པའི་དངུལ་
ལྷགས་མ་ལ་བཅུ་ལྷོག་གཅིག་ དངུལ་སྒང་ཉི་ཤུ་ཆ་ལྟ་ཡོད་པའི་དངུལ་ལྷགས་མ་
རྩ་མིག་གི་གཞུགས་དེ་ལ་རྩ་མིག་མ་གཅིག་ དངུལ་སྒང་ལྟ་བུ་ཡོད་པའི་དངུལ་
ལྷགས་མ་རྩ་མིག་གཞུགས་ལ་དངུལ་བྲེ་ཆེན་གཅིག་ཟེར་བ་ནི་ཡོན་ལྷན་རབས་

ཉིས་བརྒྱ་ལྔ་བརྒྱ་གཏན་འབེབས་གནང་སྐབས། དགེ་སྤྱོད་ཞིག་གིས་གསེར་
 དངུལ་ལས་བྱས་པའི་དངུལ་སྒོར་ཉར་ཚགས་བྱས་པའི་སྤྱིང་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས།
 མངོན་མཚན་ཅན་གྱི་གསེར་དངུལ་སྒོར་མོ་ཉར་མི་ཚོག་པའི་བཅའ་ཁྲིམས་
 མཛད་ཚུལ་གསལ་པོར་འཁོད་ཡོད་པས་སྐབས་དེ་དུས་ནས་གསེར་དངུལ་ལས་
 བཟོས་པའི་ཀར་ཤ་པ་ཤ་བྱུང་བྱིན་པར་གསལ་བཤད་བྱས་པར་མ་ཟད། སྤྱི་
 ལོའི་དུས་རབས་བདུན་པའི་འཁོར་ཕྱོན་པའི་རྒྱ་གར་གྱི་སློབ་དཔོན་དགེ་ལེགས་
 བཤེས་གཉེན་གྱིས་མཛད་པའི་《འདུལ་བ་ལྟུང་གཞིའི་འགྲེལ་པ་》དང་《ལྟུང་
 བའི་འགྲེལ་པ་》ཅོད་སྐད་དུ་བརྒྱུར་བ་ལས། ཀར་ཤ་པ་ཤ་ནི། རྩོང་གི་བྱུང་
 པར་ཉེ་དངུལ་ལས་བྱས་པ་གཞུགས་དོད་པ་བཅོང་དུ་རུང་བ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་
 གསལ་བ་ལྟར། རྒྱ་ཆ་དངུལ་སེ་བ་སོ་གཉིས་ལས་བཟོས་པའི་དངུལ་ཀ་མ་དང་
 དངུལ་ཞོགང་ལས་བཟོས་པའི་དངུལ་ཀ་མ་སོགས་སྒྲ་ཆོགས་ཡོད་མོག དངུལ་
 ཀ་མ་གྱི་ཕྱིང་དུ་ཡུལ་གྱི་རྒྱལ་པོའི་གཞུགས་བརྟན་དང་། རྒྱལ་ཁབ་མཚན་པའི་
 ཉགས་མཚན་སོགས་རྩོང་བཞོས་བྱས་པ་ཞིག་ལ་མངོན་མཚན་ཅན་ཞེས་འཛད་
 པ་ཡིན་ཚུལ་འདུལ་བའི་འགྲེལ་པ་མང་པོའི་ནང་འཁོད་པ་མ་ཟད། རྒྱ་ཡི་སློབ་
 དཔོན་ཆེན་པོ་ཐང་སན་ཅང་རང་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ནམ་ཐར་ནང་། སྐབས་
 དེར་རྒྱ་གར་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་ནེ་པ་ལ་རྒྱལ་ཁབ་དང་། རྒྱ་གར་བྱུང་ཕྱོགས་ཀྱི་རྩོ་
 འཛོག་ཐུར་ཅིས། བཅོམ་བརྒྱུག་སོགས་མང་པོ་ཞིག་ལ་གསེར་དངུལ་གྱི་ཀ་མ་ཁ་
 དང་ཟངས་ཀ་མ་བཅས་ཡོད་ཚུལ་དང་། ཐང་སན་ཅང་རང་ཉིད་རྒྱ་གར་ནས་
 རྒྱལ་ནང་དུ་ཕྱིར་ཕེབས་གནང་སྐབས་རྒྱ་གར་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཤི་ཉར་ཤ་(ཤི་ཉར་ཤ་)ཉི་
 མཚན་གཞན་ཚུལ་ཁྲིམས་ཉི་མར་འཛོད་པ་དེས་ཕེབས་རྩོང་ས་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཐུལ་
 བའི་ནང་། གསེར་ཀ་མ་ཁྲི། དངུལ་ཀ་མ་ཐུལ་ཁྲི་སོགས་ཡོད་པར་གསུངས་
 འདུག་པས་མགོན་བྱས་དངུལ་གྱི་ཆབ་བྱེད་པའི་དུས་ཆོད་ཡོལ་ནས་ལོ་ཆིག་སྟོང་
 ལྷག་སོང་བྱིན་པར་གསལ་བཤད་བྱུང་ཡོད།

ཡང་དེ་སྟོན་ཐོད་ས་གནས་སུ་ཕག་བྱ་དང་། གཅང་པ་ཕྱེ་སྟོན། དགའ་

ལྷན་པོ་བྱང་པ་བཅས་ཀྱིས་སྤྱི་དབང་བཟུང་སྐབས། ཉེས་ཁྲིམས་གཙོ་དཔེ་པའི་
 ཉེས་འགལ་གསེར་སྤང་ཞེས་པའི་ཐ་སྟོན་འདུག་པ་དེ་ནི། ཉུས་སྐབས་སོ་སོའི་
 ཁྲིམས་ཡིག་རྩ་མའི་ནང་། ཆོང་འདུས་མགུར་མོའི་མགུར་ཞོ་ཞེས་གསེར་སེ་བ་
 ཉི་ཤུ་ཙུ་བཞི་ལ་གསེར་ཞོ་གང་དུ་ཆི་བའི་འདེགས་ཞོ་དེ་ལ་བེར་བ་དང་། དེ་
 ཡང་དངོས་པོ་གང་ཡིན་གྱི་ཡུལ་སྟོལ་རིན་ཐང་གི་ཆ་བཞིར་ཕྱེ་བའི་བཞི་ཆ་
 གཅིག་བཅས་ནས་ལེན་སྟོལ་ཡོད་པ་འབྲས་རྫོངས་རྒྱལ་པོ་བཙུན་འཛིན་རྣམས་
 རྒྱལ་གྱིས་ཕྱེ་སྤྱོད་སངས་རྒྱལ་རྒྱ་མཚོར་ཁྲིམས་སྟོལ་སྐོར་ལ་ཁྲི་བ་བྱས་པའི་ལན་
 གྱི་ནང་གསལ་པོར་འཁོད་འདུག་ཀྱང་། དེར་སྐབས་ཀྱི་ཆེད་ཚུལ་འགའ་ཞིག་
 བྱང་། ཉེས་པ་གསེར་སྤང་གང་ལ་བོད་དདུལ་སྤང་དགུ་དང་ཞོ་དུག་ཡིན་ཞེས་
 གསལ་བ་ལྟར་ན། ཉེས་པ་གསེར་སྤང་གངས་ལ་དདུལ་གྱི་སྤང་གངས་ལྷབ་དགུ་
 དང་ཞོ་དུག་ཐོབ་གྱི་འདུག་པ་དེ་ནི་སྟོན་ཉུས་ཕག་ལྷ་ཕྱེ་སྤྱོད་དང་། གཙང་པ།
 དགའ་ལྷན་པོ་བྱང་པ་བཅས་ཀྱི་ཐོག་མའི་ཉུས་སྐབས་དང་མི་འདྲ་བར་བོད་ས་
 གནས་སུ་གསེར་དཀོན་དུ་སོང་བ་དང་། གསེར་གྱི་རིན་ཐང་ལྷབ་ཁ་གསལ་
 འཕར་བར་བཞེད། ཕྱེ་སྤྱོད་སངས་རྒྱལ་རྒྱ་མཚོའི་ཁྲིམས་ཡིག་ནང་གསལ་བའི་
 ཉེས་འགལ་གསེར་སྤང་གི་ཚད་གཞི་དེ་བོད་ས་གནས་སུ་དདུལ་སྐོར་ལུགས་བརྩ་
 བྱས་རྗེས་གོ་མི་ཆོད་པ་ཆགས་པ་ཞིག་ཡིན་ནམ་སྟེ།

ཚུགས་མཚུངས་དདུལ་སྐོར་གསར་རྟེན་བརྗེ་ལེན་བྱས་ནས་རྟེན་པ་བཙུས་
 ཏེ་གསར་པ་འགྲེམས་སྟེལ་བྱ་བ་བསྐྱོར་སྐོར། ས་རྒྱ་པར་ཆེན་ཀྱན་དགའ་རྒྱལ་
 མཆོད་གྱིས་མཛད་པའི་《རྗེ་བཙུན་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཆོན་གྱི་རྣམ་ཐང་》ལས།
 ཕལ་ཆེ་བ་ལ་གྲགས་པ་ནི། བཙོད་རྟེན་འདོད་པ་གང་དག་གིས་མངའ་རིས་སུ་
 གཏོགས་སོའི་གྱི་བྱ་ལོན་རྒྱལ་པོས་སྤྱངས་ནས། སྤར་རྩོད་དུ་སྦྱོད་པ་རྣམས་
 བོར་ཏེ། རྩོད་གསར་པ་ལ་རང་གིས་མིང་དུ་བཏགས་ནས་སྦྱོད་པའོ། ། ཞེས་
 གསུངས་འདུག་པ། འདིའི་ནང་གསལ་བའི་སྤར་རྩོད་དུ་སྦྱོད་པ་རྣམས་བོར་ཏེ།
 ཞེས་པ་དདུལ་སྐོར་རྟེན་པ་མི་དཀོས་པ་བརྩས་པའི་དོན་དང་། རྩོད་གསར་པ་

ཞེས་པ་གསར་དུ་བརྟན་པའི་དབུལ་ཕྱོད་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་ཞིང་། དབུལ་ཕྱོད་
ཉིང་པ་མི་དགོས་པ་བྱས་ནས་གསར་པ་འགྲེམས་སྒྲིལ་བྱ་བ་བས་ནི་གསར་ཉིང་
བརྗེ་ལེན་བྱ་རྒྱུ་དེ་ཡིན་པ་དང་། བརྗེ་ལེན་བྱེད་སྐབས་དབུལ་ཕྱོད་ཉིང་པའི་བྱ་
ལོན་ལེན་རྒྱ་ཡོད་པ་རྣམས་གསར་པ་དང་རིན་ཐང་མཉམ་པའི་བརྗེ་ལེན་བྱས་ན་
དབུལ་ཕྱོད་གསར་པ་འགྲེམས་སྒྲིལ་བྱས་ཀྱང་དེ་ལ་རིན་ཐང་གི་སྟོབས་ཤུགས་ཆེ་
བ་བཟུང་མི་སྤྱོད་པའི་སྤྱིན་གྱིས་དབུལ་ཕྱོད་ཉིང་པའི་རིན་ཐང་ཤུགས་ཆེ་ཙམ་
བཅག་ནས་དེའི་ཐད་ནས་སྤྱི་འབངས་ལ་ཁྱོད་གུན་སོག་པ་དང་བུན་བདག་ལ་
ཁྱོད་གུན་སོག་པ་རྣམས་ཡུལ་གྱི་རྒྱལ་པོས་གུན་གསལ་ལྡང་ངེས་སྤྱད་པའི་དོན་
ཡིན།

དབུལ་ཕྱོད་སྤར་ཡོད་ཀྱི་རྒྱས་པ་ཤོར་བའི་ཆ་སྤྱིན་གཉིས་ཡོད་པ་སྟེ།
གཅིག་ནི་ཁྲོམ་རའི་སོག་རྒྱལ་ཁོང་ལྷག་ཁ་ཤས་འཕར་བ་དང་། དབུལ་ཕྱོད་
གསར་པ་འདོན་སྒྲིལ་གྱི་མ་ཚུལ་དང་འཕྲུལ་པ་དབུལ་ཕྱོད་མང་པོ་བརྟན་པར་
བརྟེན་སྤྱིད་གཞུང་དང་། སྤྱི་འབངས་ལ་བྱ་ལོན་གྱི་བྱུང་པོ་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་སེལ་
མ་སྤྱོད་པ་བཅས་ནི་ད་ཡོད་དབུལ་ཕྱོད་གྱི་རིན་ཐང་རྒྱས་པ་ཤོར་བ་དེ་ཡིན་ཅིང་།
དེ་མིན་གྱི་རྒྱ་སྤྱིན་གཞན་གཅིག་ནི་སྤྱིད་གཞུང་སྤྱི་མཐུན་དཔལ་འབྱོར་གྱི་སྟོབས་
ཤུགས་ཉམས་པ་དང་ཆབས་ཅིག་སྤྱིད་དབང་སྤར་བ་ལོན་གནས་ཐབས་མེད་
པར་གྱུར་པ་ནི་སྤྱིད་གཞུང་གིས་བརྟན་པའི་དབུལ་ཕྱོད་ལ་རྒྱས་པ་མེད་པ་ཆགས་
ངེས་ཡིན་ཅིང་། དེ་སྐབས་སྤྱིད་གཞུང་གསར་པ་བཅུགས་ཏེ་དཔལ་འབྱོར་གྱི་
སྟོབས་ཤུགས་བརྒྱར་གསོ་དང་། དབུལ་ཕྱོད་གསར་པ་འདོན་ཐབས་བྱས་ན་
དབུལ་ཕྱོད་ཉིང་པའི་རྒྱས་པ་རང་ཤུགས་སྤྱི་མཐུན་མེད་འགྲོ་བ་དེ་རེད། དེ་སྐབས་
དབུལ་ཕྱོད་གསར་ཉིང་བརྗེ་བའི་འགག་གནད་གཙོ་བོ་ནི། དབུལ་ཕྱོད་གསར་
ཉིང་བརྗེ་བའི་བར་དུ་སྤྱི་འབངས་དང་། བུན་བདག་རྣམས་ལ་ཁྱོད་གུན་སོག་
པ་དེར་སྤྱིད་གཞུང་གསར་པས་ཁ་གསལ་རོགས་སྤྱོད་མེད་ངེས་ཤིག་སྤྱད་པའི་
དཔལ་འབྱོར་སྟོབས་ཤུགས་ཡོད་མེད་ལ་སྤྱོད་པ་དེ་རེད། དེར་བརྟེན་ཁྲོམ་

རའི་ཚོག་གོང་འཕར་བར་ཚོད་འཛིན་ནན་པོ་མ་བྱས་པར་རྒྱ་ཡན་ཏུ་བཏང་ན་
 མཐའ་མཆུག་ཏུ་རྒྱལ་ཁབ་དང་སྤྱི་འབངས་ཚང་མར་དཔལ་འབྱོར་ཚོག་གི་རྒྱང་
 ལྷན་ཆད་ལས་འདས་པ་ཚོག་རྒྱ་ཡིན་པས། དེར་རབས་འཇམ་སྤྱིར་ཚོག་གི་
 དཔལ་འབྱོར་འཁྲན་བསྐྱར་ནང་གནས་པའི་ཉེན་ཁ་ཆེ་ཤོས་ཤིག་གི་ཏུས་སྐབས་
 འདིར་ཁྱོད་རའི་དངོས་ཚོག་དང་། ཚོག་གོང་ལ་འོས་ཤིང་འཆམས་པའི་དོ་དམ་
 ལམ་ལུགས་ནན་པོ་ཞིག་འཇུགས་རྒྱ་ནི་ཏ་ཅང་གལ་ཆེན་པོ་རེད་སྟེ། གོང་
 རྒྱས་ནམས་ཁོ་ངོས་ལོ་མང་རིང་སྐབ་གསའི་ལས་དོན་གྱི་ཁར་ལ་དཔལ་འབྱོར་
 གནད་དོན་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་འཇལ་གསལ་འདེགས་གསུམ་གྱི་ཆད་
 གཞིར་ཞིབ་འཇུག་ཅུང་ཟད་བྱས་པའི་རྟ་རྩུལ་རགས་བསྐྱར་ཤིག་ཡིན། རྒྱ་ཆའི་
 མཁས་དབང་རྣམ་པས་ལེགས་བཅས་ཡོ་བསྐྱར་གི་བཀའ་སློབ་ཀྱང་ཁྱེད་ཡིན།

གདན་ས་ཆེན་པོ་དཔལ་ལྷན་ས་སྤྱི་ བྱུང་བ་རགས་བསྟུས།

འཛམ་གླིང་ས་མཐོའི་ས་འཛིན་དཀར་པོའི་རོལ། །
རིན་ཆེན་ས་རྒྱ་ས་ལ་བཀམ་པ་ལྟའི། །
ཡངས་པའི་ས་སྤྱིང་ས་སྤྱིའི་ཆོས་སྤྱིད་གྱི། །
རོ་མཚར་ས་ལྟེང་ས་མཚོག་ལྷོན་པ་བཞིན།

རབ་དཀར་ཀེ་ལ་ཤ་ཡི་རི་བོས་བསྐྱར་བའི་བོད་ཡུལ་གྱི་རྩོམ་ཆེ་གདན་དཔལ་
ལྷན་ས་སྤྱི་ཞེས་གནས་གྱི་མང་ལས་མཚན་དུ་སྟགས་པ་འདི་ནི། གངས་རིའི་
ལྷོངས་སུ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་དར་གྱི་འགོ་རྒྱལ་ས་པ་ནས་མདོ་སྟགས་རིག་
གནས་དང་བཅས་པའི་སྟག་མའི་འབྱུང་ཁུངས་ལྟ་བུར་བྱུར་པ་ཞིག་ཡིན་ཐོག་
པོད་ཀྱི་རབ་བྱུང་དང་པོའི་རྒྱ་སྤྱང་(སྤང་བྱང་མའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་ཤར་མ་སྤང་ཕྱེན་
ཅུང་། གཞུ་ཆུའི་ཤེས་ཤིང་བྱི་ལོ་ལྟ་བུ་ལ) ལྷི་ལོ་ ༡༠༧༣ ལོར། འཁོན་དཀོན་མཚོག་
རྒྱལ་པོ་ཞེས་གསང་སྟགས་གསར་རྒྱུང་གཉིས་ཀ་ལ་མཁས་ཤིང་བྱུང་པའི་ཤ་
འཕང་མཐོན་པོར་གསེགས་པ་དེས་དཔྱད་ལོ་བཞི་བརྒྱུ་ལ་ཕེབས་སྐབས་སྟག་
མར་འདེབས་པར་མཛད་པ་ནས་བསྐྱར་ད་བར་ལོ་དགུ་བརྒྱ་ལྷ་བརྒྱུང་བདུན་
སྟངས་ཡོད། ཁོང་གིས་གདན་ས་འདི་འདེབས་པའི་གནས་གང་བཟང་བརྟག་
ཆེད་ཉེ་འདབས་ཀྱི་ས་གནས་མང་པོར་ཕེབས་སྐབས། དཔོན་པོ་རིའི་ས་
དམིགས་སྤྱང་པོ་ཆེ་བྲེས་ལ་ཉལ་བ་ལྟ་བུའི་མཁའ་ཁུངས་གཡས་པའི་ལྟོང་ན་ས་
དཀར་ཞིང་ལྷུ་པ་ཡོད་པ་ནི་བཀ་ཤིས་པའི་ས་དང་། མདུན་རོལ་སུ་རྒྱ་པོ་

གཡམས་སུ་འབབས་པ་སོགས་ས་དབྱིབས་སུ་ལྷན་སྒྲུབ་ཆོག་གསལ་པར་གཟིགས་ནས་གནས་དེར་དཔོན་པ་འདེབས་པར་དཔོན་ས་ཏེ། ས་གནས་སྤྱིའི་བདག་པོ་རྩི་བུ་གདོང་ནག་པ་ཟེར་བ་ལ་ས་སྤྱོད་པར་མཛད་པས་དེས་ཀྱང་ས་ཆ་ལྟུང་། རྩོམ་གྱི་ས་བདག་ཁོང་ཁྱེད་ཀྱི་ར་བ་དང་། བན་དེ་ཤོད་བཞི། ལྷ་མི་ཤོད་བདུན་སོགས་ལ་ས་ཆ་དེ་དཔོན་པ་འདེབས་པའི་གནས་བཟང་པོར་འདུག་པས་དེད་ལ་སྤྱིར་དཔོན། ས་རིན་ཀྱང་ཀྱང་མེད་པ་གནང་རྒྱ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པས། ཁོ་ཆོས་སྤྱོད་ཀྱི་དཔོན་པ་འདེབས་བཞེད་ཡོད་ན་ས་ཆ་དཔོན་ས་བཞེད་ལྟར་སྤུལ་ཆོག་ཅིང་ས་རིན་གཏན་ནས་མི་དཔོན་ཞེས་ཁྱེས་ཀྱང་། སྤྱོད་ཀྱི་ལྷན་གྱིས་པ་ལ་དཔོན་པ་འདེབས་པའི་ས་ཆ་རིན་མེད་པར་སྤུལ་བ་དེ་ཐུགས་རྩེ་ཆེ་ཡང་། སྤུལ་སྤུལ་ཆོད་སྤེལ་མི་འབྱུང་བ་དང་བཟན་པ་ཡོང་བའི་ཆེད་དུ་ས་རིན་དེས་པར་དུ་སྤུལ་རྒྱ་ཡིན་པས་བཞེས་པར་ཁྱེས་གསུངས་ནས། ཉ་ཤོད་མ་དཀར་མོ་གཅིག་དང་ནོར་བུའི་སྤེང་བ་གཅིག་མོ་སོས་གཅིག་ལ་སོགས་པ་གནང་ནས་མོན་གྱི་མན་ཆད་ནས་འབལ་གྱི་ཡན་ཆད་སྤྱོད་པ་རང་ལ་བདག་རྒྱ་བྱས་ནས་དཔོན་པ་འདེ་ཐོག་མར་འདེབས་པ་མཛད་ཅིང་། ས་དཀར་གྱི་རིའི་རོས་སུ་དཔོན་པ་ཆགས་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དཔོན་པ་ཆགས་པའི་གནས་ཀྱི་མིང་ཆོས་བརྒྱད་ལ་སོགས་ཏེ་དཔལ་ལྷན་ས་སྤྱོད་བཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ལ། གདན་ས་འདིའི་ཆེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ན། གདུང་བརྒྱད་ཀྱི་ཆེ་བ་དང་། ཆོས་བརྒྱད་ཀྱི་ཆེ་བ་དང་། གདན་སའི་གནས་ཀྱི་ཆེ་བ། ཆབ་སྲིད་མངའ་ཐང་གི་ཆེ་བ་བཅས་བཞིའི་རྩོན་ནས་ཁྱེད་པར་དུ་འཕགས་པ་ཡིན།

༡. གདུང་བརྒྱད་ཀྱི་ཆེ་བ་ནི། དུས་བརྒྱད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། རྩོན་གྱི་བཤད་སྲོལ་ལ། གནས་ལྷ་མཆེད་གསུམ་གྱི་འཁྱིལ་པོ་གཡུ་རིང་གི་བརྒྱད་ལས་མ་སངས་སྤྱན་དུ་བྱས་སོགས་བརྒྱད་པ་འགའ་ཞིག་སོང་མཚམས་སུ་གཡལ་སྤང་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་ཀྱི་གཡུང་བ་དེ་སྤྱིན་པོ་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་ཀྱི་མེད་དང་འཐབས་ནས་སྤྱིན་པོ་བསད། སྤྱིན་པོའི་རྒྱང་མ་གཡལ་སྤྱོད་བསལ་མ་ཟེར་བ་མཛོས་སྤྱོད་ལྷན་

པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ཁབ་ཏུ་སྒྲངས་པའི་བྱ་ཞིག་ལྟར་བ་དེ་སྤྱོད་པོ་དང་འཁོན་པའི་
 བར་དུ་སྦྱོས་པས་མིང་ལ་འཁོན་བར་སྦྱོས་ཞེས་བཏགས་པ་ནས་འཁོན་གྱི་གདུང་
 བརྒྱད་ཐོག་མར་བྱུང་ཞེས་གསུངས་ལ། འཁོན་བར་སྦྱོས་དེས་བཅན་མོ་ལྟེ་དམན་
 ཟེར་བ་ཆུང་མར་སྒྲངས་པས་སྤྱས་གཅིག་ལྟར་བ་དེ་ལ་འཁོན་དཔལ་པོ་ཆེ་ཟེར།
 དེ་ཉིད་ཆེར་ཁོངས་པ་དང་ཡབ་ཀྱིས་ཡུལ་གང་བཟང་ལྟར་བཏང་བས་ཡུལ་ཡར་
 ལུང་གི་ས་ཆ་བཟང་ཡང་ཤོད་གྱི་བཅན་པོས་དབང་དུ་བབྱུང་ཆར་བས། ལ་
 རྟོད་གཉན་ཆེ་མར་གྱི་ཡུལ་ཡ་ཆང་ཟེར་བ་ལུན་སྤྲུལ་ཆོགས་པར་མཛོང་ནས་ཡུལ་
 དེ་བབྱུང་། རྗེས་སུ་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྤྱང་ལྟེ་བཅན་གྱི་སྤྱོད་པོར་ལྟུང་། རྒྲངས་ཁམས་
 པ་ལོ་རྩ་བའི་སྤྱང་མོ་རྒྲངས་བཟང་ནི་ཆུང་ཁབ་ཏུ་སྒྲངས་པས་སྤྱས་གཅིག་ལྟར་
 བ་དེ་ལ་འཁོན་སྤྱི་དབང་པོ་སྤྱང་ཟེར་ཞིང་། དེ་ནི་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྤྱང་ལྟེ་བཅན་
 སྐབས་ཀྱི་ལོ་རྩ་བ་སྤྱད་གསུམ་ཅན་དགྲུ་(ཀན་གསུམ། བར་གསུམ། གཞོན་གསུམ་)
 ཡོད་པའི་ནང་ནས་གཞོན་གསུམ་གྱི་སྤྱས་གཅིག་དང་། སད་མི་བདུན་ནང་གི་
 གཅིག་ཡིན། དེ་ནས་རིམ་བཞིན་འཁོན་དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་པོའི་བར་བྱུང་ཞིང་།
 དེ་རྗེས་བདག་ཆེན་བཟང་པོ་དཔལ་གྱི་བར་གདུང་བརྒྱད་རིམ་པར་བྱུང་བ་ལས།
 བཟང་པོ་དཔལ་ལ་སྤྱས་མང་པོ་ཡོད་པའི་ནང་ནས་མཁས་བཙུན་ནམ་མཁའ་
 ལེགས་པ་ནས་བབྱུང་གཞི་ཐོག་སྤྱ་བྱང་གི་གདུང་བརྒྱད་འགའ་ཞིག་དང་།
 འངམ་དབྱངས་དོན་ཡོད་རྒྱལ་མཆན་སྤྱ་མཆེད་ནས་བབྱུང་རིན་ཆེན་སྐང་སྤྱ་
 བྱང་གི་གདུང་བརྒྱད་འགའ་ཞིག ཉི་མེ་ཀུན་དགའ་ལེགས་པའི་འབྱུང་གནས་
 ནས་བབྱུང་ལྟ་ཁང་སྤྱ་བྱང་གི་གདུང་བརྒྱད་མང་ཅམ། དབང་ཀུན་དགའ་
 ལེགས་པ་ནས་བབྱུང་དུས་མཆོད་སྤྱ་བྱང་གི་གདུང་བརྒྱད་མང་པོ་བྱུང་བ་དང་།
 དུས་མཆོད་སྤྱ་བྱང་ལྟར་པའི་སྤྱ་བྱང་གཞན་གསུམ་གྱི་གདུང་བརྒྱད་ནི་དུས་
 རབས་བཙོ་ལུ་པའི་མཆོག་ཅམ་ལ་སྤྱིབས་དུས་བདག་ཆེན་ཀུན་དགའ་སྤྱོ་སྤྱོས་
 ལེགས་པའི་འབྱུང་གནས་སྤྱ་འདས་པ་ནས་གདུང་བརྒྱད་ཆད་ཟིན་ཀྱང་། དུས་
 མཆོད་སྤྱ་བྱང་གི་གདུང་བརྒྱད་ནི་ད་ལྟོ་འང་མ་ཉམས་པར་བཞུགས་ཡོད་པ་ཡིན།

༡. ཆོས་བརྒྱད་ཀྱི་ཆེ་བ་ནི། དཔལ་ལྷན་ས་སྐྱ་བའི་ཆོས་བརྒྱད་འདི་ལ།
 སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་པད་མ་འབྲུང་གནས་ནས་བརྒྱད་པའི་གསང་ཐགས་སྤྲུ་
 འབྲུར་སྒྱུ་དང་། ལྷག་པར་ཡང་དག་དང་། རྩ་རྩུར་པ་གཉིས་ཀྱི་ཆོས་བརྒྱད་
 དབང་དང་། བཤད་པ། རྩུང་ཁྱིད་བཅས་ཡབ་མེས་གོང་མའི་དུས་ནས་ཐུག་
 བཞེས་སྤྲུ་ཡོད་པས་ཡང་ལུར་གཉིས་ནི་ས་སྐྱ་བའི་ཡབ་ཆོས་སྤྲུ་གཤམ་ཤིང་།
 གཞན་ཡང་འཛོག་མི་ལོ་རྒྱ་བ་ཤུག་ཡེ་ཤེས་དང་། སྤྱབ་ཆེན་པོར་མ་པ་གཉིས་
 བས་བརྒྱད་པའི་ལམ་འབྲས་ཀྱི་ཆོས་རྒྱུར་དང་། པཱྌ་ཏ་གསང་བ་ཤེས་རབ་
 བས་བརྒྱད་པའི་གསང་ཐགས་ཐེག་ལེའི་རྒྱར། སྤྱབ་ཆེན་པོར་མ་པ་ལས་བརྒྱད་
 པའི་ས་སྐྱའི་ལྷགས་ཤིའི་མི་འདའ་བའི་ཟབ་བྱད་གསར་ཆོས་བཅུ་གསུམ།
 གནམ་ཁྲུ་པ་བས་བརྒྱད་པའི་མགོན་པོ་གྲུ་ཞལ་གཉིས་སྤགས་ཆོས་རྒྱུར་གྱི་
 རྒྱུར། སྤྱང་ལོ་རྒྱ་བ་ལས་བརྒྱད་པའི་བདེ་མཆོག་འཛོམས་ལོ་རྒྱ་བ་དང་མལ་
 ལོ་རྒྱ་བ། རྩ་ལོ་རྒྱ་བ་སྤགས་ལས་བརྒྱད་པའི་གསང་ཐགས་གསར་མའི་གསང་
 འདུས་དང་བདེ་མཆོག་རྩོག་ལོ་རྒྱ་བ་ཡབ་སྤུས་ནས་བརྒྱད་པའི་དབྱེད་དང་
 ཚད་མ། རྩ་ཆོག་ཞང་གསུམ་ལས་བརྒྱད་པའི་མངོན་པ་གོང་འོག་འཛམས་ལོ་
 རྒྱ་བ་བས་བརྒྱད་པའི་འདུལ་བ། ལྷར་ཐང་ལོ་རྒྱ་བ་སྤྲུ་སྤྲུ་བས་བརྒྱད་པའི་
 རིག་གནས་ཆེ་བ་ལ། རྩུང་བ་ལྷ་སྤགས་མདོར་ན་མདོ་ཐགས་རིག་གནས་དང་
 བཅས་པའི་དབང་ལྱང་ཁྱིད་གསུམ་ཀྱི་བརྒྱད་པ་མ་ཚང་བ་མེད་པ་བཞུགས་པས་
 ས་རྩིང་བཟའ་བརྒྱད་དགེ་ལུགས་སྤགས་སྤྱབ་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་སྤྲུ་མ་ཏ་ཅང་
 མང་པོ་ཞིག་གིས་ས་སྐྱ་བའི་གདུང་བརྒྱད་དང་། སློབ་བརྒྱད་རིམ་ལྔ་ན་མས་
 ལས་ཆོས་མ་གསན་པ་མེད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན།

༢. གདན་སའི་གནས་ཀྱི་ཆེ་བ་ནི། གདན་ས་འདིར་ཡོན་རྒྱལ་རབས་
 དང་མིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་རིམ་པས་སྤུལ་བའི་གནའ་རབས་ཀྱི་དངོས་
 རིགས་རིན་ཐང་བུལ་བ་ཏ་ཅང་མང་པོ་ཡོད་པའི་ཐོག་དུས་རབས་རིམ་བྱུང་
 བར་ཐོད་ཀྱི་རལ་ཚལ་མེད་མངས་ཀྱི་ཤེས་རིག་བརྩོམ་ལས་བརྒྱན་པའི་ལྟ་ཁང་

དང་། སྤྱི་ཉིན། གསུང་ཉིན། མཆོད་ཉིན། ཐང་ཀ་ལྡེབས་མིས་སོགས་
བཟངས་ཀྱིས་མི་ལངས་པ་ཡོད་ཅིང་། ད་དུང་མལ་ལོ་རྩ་བ་སློབ་ཀྱིས་གསུངས་པ།
སྤྱི་པ་ཆ་ཆེན། ཤོང་ལོ་རྩ་བ་རྩོམ་ཆེ་ཆུལ་མཆོད། དཔལ་ལོ་སློབ་ཀྱིས་བཟོན་པ།
ལོ་རྩ་བ་དཔལ་ལྡན་སྤྱི་བའི་སེང་གེ ལོ་རྩ་བ་རིན་ཆེན་ཆུལ་མཆོད། ཡར་ལུང་
ལོ་རྩ་བ་གསུངས་པ་ཆུལ་མཆོད། ལྷ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རིན་ཆེན་ (འདི་སྤྱི་ཆུལ་
རབས་ལྷོ་མའི་ཆུལ་པོ་ཐ་མ་རྩོམ་ཅུ་ཞུན་ཆུལ་ས་ཤོར་ནས་ས་སྤྱི་ར་བཏར་ལྷོ་ལྷ་བ་བྱས་པ་
དེ་ཡིན།) ལོ་རྩ་བ་ཆོས་ཀྱི་ཆུལ་མཆོད། ལོ་ཆེན་བྱང་ཆུབ་ཅེ་མོ། ལྷན་མ་ལོ་རྩ་བ་
ཆུལ་ཁྲིམས་སེང་གེ་བཅས་ཀྱིས་ཀྱི་རྩོམ་དུས་འཁོར་སོགས་གསང་སྤགས་དང་།
ཆོད་མ་ནམ་འགྲེལ་སོགས་ཆོད་མ། སྤྱི་རག་མེ་ཡོང་། སྤྱི་རབས་དཔག་
བསམ་འཁྲི་ཤིང་སོགས་སྤྱི་རག་སྤྱི་མཛོད་ཀ་ལྷ་བ་སོགས་སྤྱི་རིག་བཅས་ཀྱིས་
མཆོད་ཆུགས་ཀྱི་གཞུང་མང་པོ་བོད་སྤྱི་བསྐྱར་བར་མཛད་པའི་གནས་ཡིན་
པ་མ་ཟད། དེ་དག་གི་མ་དཔེ་རྒྱ་ལའི་ལོ་མར་མིས་པའི་རྒྱ་དཔེ་མང་ཆེ་བ་དེ་
སྤྱི་ལོ་གར་བཞུགས་ཤིང་། ད་ལྟོང་ཆོད་མ་ནམ་འགྲེལ་ཀྱི་རྒྱ་དཔེ་སོགས་
འགའ་ཞིག་མ་ཉམས་པར་བཞུགས་ཡོད།

གཞན་ཡང་གདན་ས་འདི་ནས་ས་སྤྱི་གདུང་བརྒྱད་ཚོད་མེད་ཡིན་པའི་
མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་ས་ཆེན་གོང་མ་ལྷ་དང་། སྤྱི་མ་དམ་པ་བསོད་ནམས་ཆུལ་
མཆོད། ཐེག་ཆེན་ཆོས་རྒྱལ་དགའ་བཀྲ་ཤིས། ས་ལོ་འཇམ་དཔལ་རྩོམ་
བདག་ཆེན་ཨ་མེས་ཞབས་ལ་སོགས་པ་མང་དུ་བྱོན་ཞིང་། ཆོས་བརྒྱད་འཛིན་
པའི་མཁས་པ་དང་གྲུབ་པའི་སྤྱི་ཆེན་དམ་པ་ཡང་འུ་ཡུག་པ་རིག་པའི་སེང་གེ་
ཀུན་མཁྱེན་གཡག་ཐུག་པ་སངས་ཆུས་དཔལ། རོང་སྤོན་ཤུག་ཆུལ་མཆོད། རྩོམ་
བཙུན་རེད་མདའ་བ། རྩོམ་ཁ་པ་ཡབ་ལྷན་གསུམ། སོ་བོ་རབ་འབྲུམས་པ་
བསོད་ནམས་སེང་གེ་ཆེན་པོ་ཤུག་མཆོག་ལྷན། རོར་པ་ཀུན་དགའ་བཟང་པོ།
ས་བཟང་མ་ཉི་པ་ཆེན། ཐོན་མི་ཀུན་དགའ་ནམ་ཆུལ། རྩོང་རྒྱུང་པ་
གཞུངས་ཀྱི་དཔལ་བ། བུམས་ཆེན་རབ་འབྲུམས་པ་སངས་ཆུས་འཕེལ། པ་ཆ་

ཆེན་འབུམ་ཕྱག་གསུམ་པ། འཇམ་དབྱངས་ཀྱན་དགའ་ཆོས་བཟང་། མང་
 ཐོས་ལྷ་ལྷུབ་ཀྱི་མཆོ། མཁན་ཆེན་དག་དབང་ཆོས་གྲགས་ཐོགས་བཟང་གིས་མི་
 ལངས་པ་བྱུང་བས་མཆོན་གངས་ཅན་སྒྲོངས་འདིའི་མདོ་སྒྲགས་རིག་གནས་
 དང་བཅས་པའི་ཚུལ་ཆེན་པོ་གཅིག་དུ་འདུ་བའི་ཀྱི་མཆོ་ལྷ་བྱུང་ལྷུང་ཡོད།

༡. ཆབ་སྲིད་མངའ་བའ་གི་ཆེ་བ་ནི། ཡོན་ཀྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཡོན་
 བན་ཚུང་མོང་གོལ་ཏན་གྱིས་བོད་ས་གནས་འདི་བཞེན་ཐེས་ཀྱལ་མངའ་ཁོངས་
 ཆེན་པོའི་ནང་གཅིག་ལྷུང་བྱས་པའི་རྗེས་སུ་ས་སྐྱ་པཌ་ཆེན་གོང་མའི་མཆོད་
 གནས་སུ་གདན་དྲངས་པ་དང་། གོང་མ་རུ་བེ་མེ་ཆེན་ཏན་གྱིས་འགྲོ་མགོན་
 འཕགས་པར་བོད་ཁྱི་སྒྲོང་བཅུ་གསུམ་གྱི་བདག་དབང་ལུལ་བ་ནས་ཡོན་ཀྱུང་
 དབྱང་སྲིད་གཞུང་གི་ཐད་ཀྱི་བཀོད་འདོམས་འོག་ས་སྐྱ་བས་བོད་དབུས་
 གཙང་ཁམས་གསུམ་གྱི་སྲིད་དབང་བཟུང་ཞིང་། དཔོན་ཆེན་ཤུག་བཟང་པོ་
 རས་བསྐྱར་ལྷབས་དང་བཅས་པའི་དཔོན་རབས་ནི་ཤུ་ཐམ་པའི་བར་སན་སྐྱའི་
 ཀྱན་མིན་དབང་རྒྱུའི་དང་རྒྱུ་ཡོན་རྒྱུའི་ཐོགས་ཡོན་ཀྱལ་རབས་ཀྱི་གོ་གནས་
 ཡོད་པའི་དཔོན་ཆེན་གྲགས་པ་ཅན་ཡང་མང་དུ་བྱུང་། རྒྱགས་མཚུངས་ཡོན་
 ཀྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་རིམ་པའི་དུས་སུ་གོང་མའི་ཉི་མེ་གནང་མཁན་གཅིག་ཤུར་
 མཆོན་ན་ཡང་། འགྲོ་མགོན་ཆོས་ཀྱལ་འཕགས་པས་གོང་མ་རུ་བེ་མེ་ཆེན་
 ཏན་གྱི་ཉི་མེ་གནང་བ་ནས། བདག་ཆེན་ཀྱན་དགའ་སློ་ཤོས་ཀྱལ་མཆོན་རྗེས་
 མས་ཡོན་ཀྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཐ་མ་ཞོན་རྗེ་ཐོ་བཀན་ཐའའི་སྐར་གྱི་ཉི་མེ་གནང་
 བའི་བར་ཉི་མེའི་གོ་གནས་ཡོད་པ་བཅུ་བཞི་དང་། མིང་ཀྱལ་རབས་ཀྱི་སྐབས་
 ཏ་དཔེན་སློ་ཤོས་ཀྱལ་མཆོན་ནས་བདག་ཆེན་བསོད་ནམས་སློ་ཤོས་ཀྱི་བར་ཉི་མེ་
 འི་གོ་གནས་ཡོད་པ་ལྷ་བྱུང་བས་མཆོན་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་ནས་བོད་དང་
 ཐེས་ཀྱལ་བར་གྱི་འབྲེལ་བའི་ཐད་གལ་ཆེའི་གནས་བབས་བཟུང་ཡོད་པར་
 བརྟེན། ས་སྐྱའི་གདན་ས་འདི་བཞེན་ཀྱལ་ཡོངས་རིག་དངོས་སྐྱུང་སྤྱོད་ཐོབ་ཆེན་
 རང་གཙོ་པོའི་གས་སུ་ལྷུང་ཡོད་པ་དང་། སོ་བཅུའི་གོང་ཆག་ཆེན་པོ་བྱུང་རིང་།

གདན་ས་འདིའི་བྱང་རྒྱུད་ལེ་ལག་ན་མས་ལ་གཏོར་བཞིག་ཆབས་ཆེན་སོང་ཡང་།
 ཉེ་རྒྱུད་དུ་ཡོད་པའི་ལྷ་ཁང་ཆེན་མོ་འདིར་སྤྱང་སྤྱོད་བྱེད་བྱུང་ཅམ་བྱུང་བ་
 ལགས་ཤིང་། “མི་བཞི་ཤོག་ཁག”གཏོར་ཕམ་བཏང་རྗེས་ཏང་ཀྲུང་དབྱང་གི་
 བཅས་བཅའི་བྱགས་ཁྲུང་འོག་རྒྱལ་ཁབ་ནས་ལོ་ལྷོ་མི་བྱགས་དང་། དངོས་
 བྱགས་འཁོར་ཆེན་བཏང་སྟེ་ཉམས་གསོ་བདག་གཅེས་གནང་དང་གནང་སྤྱས་
 ཡིན་པ་བཅས་དྲན་གསོའི་ལོ་རྒྱུས་ཏུང་བལྟས་ཅམ་ཞིག་རྒྱ་ཆེའི་གཟིགས་པ་སོ་
 ནམས་ལ་ངོ་རྒྱུད་ལྱེད།

མི་ཆགས་སྒོ་ཤྱོས་གཤོང་བྱ་རབ་ཡངས་པར། །
 ལུལ་བྱང་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ་ཀྱན་ནས་འབྲིལ། །
 རིགས་མཚུངས་གཞན་གྱི་ཕྱོན་བྱང་དྲང་པོའི་གཏམ། །
 སྤྲུལ་མཁྱིན་པའི་མདུད་རྒྱ་མ་གྲོལ་ཡང་། །
 སྒོ་གསལ་རིགས་ཅན་ཀྱན་གྱི་མེས་པོ་རུ། །
 སྒོ་མ་པའི་རང་མཐོང་ཅན་རྣམས་མཆིད་འདི་གསོན། །

ཞེས་ཆེད་དུ་བརྗོད་པའི་སྒྲན་ཆོག་གི་མེ་ཏོག་སྤང་བ་ཅུང་ཟད་སྤེལ་བ་དང་
 ཆབས་ཅིག་གང་སྤྱིང་བར་བྱ་བ་ནི། དྲངས་གསལ་ཤེལ་དཀར་གཞོན་ནུའི་ཁྱ་
 བས་ལན་བརྒྱར་བྱགས་པ་ལྟ་བུའི་ས་འཛིན་གྱི་སྤྱ་བྱུད་ཡོངས་སུ་མཛོས་པས་ཁོར་
 ཡུག་དུ་བརྒྱར་བའི་སྤྱངས་འདིར། སྤྱངས་པའི་སྤྱན་པ་སེལ་བའི་ཡུགས་གཞིས་
 གླིམས་སྒྲོལ་བཟང་པོའི་ཉི་གཞོན་གྱིས་འབྲུལ་ཡུན་པན་བདེའི་པད་ཆལ་ཐོག་
 མར་བཞད་པར་མཛད་པའི་བཅན་པོ་སྤྱང་བཅན་སྐམ་པོ་ཞེས་གྲགས་པ་དོན་
 ལྡན་གྱི་མཚན་སྒྲན་གཤེར་གྱི་སྤྱད་པས་ཡངས་པའི་ཞོར་འཛིན་མཐའ་དག་
 འཆིང་བར་མཛད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ངོ་མཚར་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཆ་ཤས་ཅམ་ཞིག་རང་
 རིགས་ཀྱི་རབས་ཀྱི་སྤྱོད་པོ་སྒོ་ཤྱོས་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ལ་ཐོག་མའི་དབྱུང་གཞིའི་
 ཚུལ་དུ་སྤྱིང་བར་སྒྲོལ། །

དེ་ཡང་སྤར་རྒྱལ་བོད་ཀྱི་སྤྱངས་འདིར་དབང་བསྐྱར་བའི་བཅན་པོ་མང་
 པོ་ཕྱོན་པའི་ནང་ནས་སུལ་དུ་བྱུང་བའི་དཀོངས་པ་དང་མི་རྒྱལ་པའི་མཛད་རྗེས་
 མངའ་བ་སྤྱང་བཅན་སྐམ་པོ་ནི་སྤྱབས་ཆེན་གྱི་ཆབ་སྲིད་དང་དམག་དོན་མཁས་
 ཅན་ཞེས་པའི་བསྐྱགས་བརྗོད་གཅམ་བྱ་དང་རབ་བཏགས་ཅམ་མ་ཡིན་པར་
 གཟུར་གནས་མཁས་པ་མང་པོའི་མཁྱིན་པའི་མཛོས་རྒྱན་དུ་གྱུར་པའི་ཚུལ་
 མཐའ་དག་པར་ནི་འདིར་བརྗོད་པར་མི་རྒྱས་ཀྱང་། དཔེ་མཚོན་ཅམ་དང་གཙོ་
 ཆེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ན་དུག་ཡིན་ཏེ།

དང་པོ། སྤར་རྒྱལ་བོད་ཀྱི་རྒྱས་རྒྱུད་ཆོ་པ་ཁག་རྣམས་གཅིག་གྱུར་བྱས་ཏེ་

མི་རིགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ལྡན་པའི་སྲིད་དབང་ཐོག་མར་བཅུགས་པ།

གཉིས་པ། ཅུང་ཟད་ཆ་ཚང་ཞིང་གོ་རིམ་ལྡན་པའི་སློ་ནས་ཆབ་སྲིད་
དང་། དམག་དོན། དཔལ་འབྱོར་བཅས་ཀྱི་ཁྲིམས་སྒྲིལ་གཏན་ལ་ཐབ་པ།

གསུམ་པ། མི་རིགས་རང་ཉིད་ཀྱི་སྐད་དང་མཐུན་པའི་ཡི་གེ་གསར་
གཏོད་གནང་བ།

བཞི་པ། མི་རིགས་རང་ཉིད་ཀྱི་སྤར་ཡོད་རིག་གཞུང་རྒྱན་འཛིན་དང་
གོང་འཕེལ་བཏང་བ།

ལྔ་པ། ཐང་རྒྱལ་རབས་དང་། བལ་པོ། རྒྱ་གར་སོགས་ཁྲིམ་མཆོས་
རྒྱལ་ཁབ་རྣམས་དང་མཛའ་མཐུན་འབྲེལ་བ་བཅུགས་ཏེ་མི་རིགས་གཞན་དག་
གི་རིག་གཞུང་སློབ་སྦྱོང་བྱས་པ།

དྲུག་པ། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཐོག་མར་དར་སྤེལ་བཏང་སྟེ་བོད་ཀྱི་
རིག་གནས་འཕེལ་རྒྱས་གསར་པ་ཡོང་རྒྱར་སྤེལ་འདེད་བྱང་བ།

དང་པོ། དུར་རྒྱལ་བོད་ཀྱི་རྒྱས་རྒྱུད་ཚོ་པ་ཁག་རྣམས་གཅིག་
ཟུར་བྱས་ཏེ་མི་རིགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ལྡན་པའི་སྲིད་དབང་ཐོག་མར་
བཅུགས་པ།

དེ་ཡོད་ཀྱི་དབུད་གཞིའི་ཡིག་ཆ་གཞིར་བཟུང་ན། དེ་སློབ་བོད་ཀྱི་བཅན་
པོ་སྤྱོད་བཅན་སྐམ་པོ་མ་ཕྱོད་གོང་གི་ལོ་བདུན་བརྒྱ་ལྷམ་ཅུ་མོ་གཅིག་གི་སློབ་ལ་
བཅན་པོ་གཉའ་ཁྲི་བཅན་པོ་བྱང་ཞིང་། དེའང་རང་རྒྱལ་གྱི་ཏན་ལུ་མའི་
རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཏན་ལྷ་རྟེ་དང་པལ་ཆེར་རྒྱས་མཆུངས་པར་སྤར་(སྤྱི་ལོ་
གོང་གི་ལོ་༡༠—སྤྱི་ལོ་༥༧བར) དེ་ནས་རྒྱལ་རབས་སུམ་ཅུ་པ་འགྲོ་གཉན་ལྷེ་འུ་
བར་བོད་ཀྱི་ས་གནས་ཁག་རྣམས་རྒྱས་རྒྱུད་ཚོ་པ་ཁག་མང་པོས་བཅད་བཟུང་

བྱས་ཏེ་ཁ་འཁོར་དུ་གནས་པ་ལས་སྐྱུ་ཡུང་གཅིག་ལྟར་བྱེད་མ་བྱུབ། རྒྱལ་པོ་
ལྷག་རི་གཉན་གཟིགས་ཀྱིས་སྲིད་དབང་བཟུང་ཆེས། བན་པ་རྗེ་དང་། འ་ཞ་
རྗེ། བྲང་གར་རྗེ་སོགས་རྩལ་རྒྱུད་ཆོ་པའི་རྒྱལ་པོ་ལྷན་འགའ་ཞིག་མངའ་འོག་ཏུ་
བསྐྱུ་འགོ་ཚུགས། དེའི་སྐུ་སྐྱེས་གནས་མ་རི་སྤྱོད་བཅན་གྱི་རྩལ་སྐྱུ་འཕན་ཡུལ་གྱི་ཟིང་
པོ་རྗེ་དང་། གཙང་གི་རྒྱལ་པོ་མར་ལུན། དུགས་པོ་ས་ཁུལ་བཅས་མངའ་འོག་
ཏུ་བསྐྱུས་ཏེ། བོད་ས་གནས་ཀྱི་རྩལ་རྒྱུད་ཆོ་པ་རྣམས་གཅིག་ལྟར་བྱེད་པའི་
མང་གཞི་བཅིང་།

དེ་རྗེས་བཅན་པོ་སྤྱོད་བཅན་རྣམ་པོས་སྲིད་དབང་བཟུང་ཆེས། རྩར་
ཡོད་བཅན་པོ་གོང་མའི་རྩལ་གྱི་མངའ་ཁོངས་སྐྱབས་ཏུ་བཏང་སོག་ད་དུང་
འུབ་ཚུགས་ཀྱི་ཞང་ཁུང་དང་། བྱང་ཚུགས་ཀྱི་འ་ཞ་དང་། བྱ་བྱ་སྐྱམ་པ་
བཅས་དང་། རྩ་ཚུགས་ཀྱི་འངར་བཅས་མངའ་འོག་ཏུ་བསྐྱུས་པ་ལས་མངའ་
ཁོངས་རྩར་ལས་རྒྱ་ཆེ་རུ་སོང་བ་མ་ཟད། རྩལ་རྒྱུད་ཆོ་པ་ཁག་གཅིག་ལྟར་བྱས་
ཏེ་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་རྣམ་པ་རྣམས་པའི་སྲིད་དབང་སོག་མར་འཇུགས་བྱུབ་པའང་
བྱུང་ངོ་། །དེ་སྐོར་འདིར་ཞིབ་ཏུ་སྒྲིང་རྒྱ་མིན།

གཉིས་པ། རྒྱང་ཟད་ཆ་ཆང་ཞིང་གོ་རིམ་རྣམས་པའི་རྩ་ནས་
ཆབ་སྲིད་དང་། དམག་དོན། དཔལ་འབྱོར་བཅས་ཀྱི་ཁྲིམས་སྲུལ་
གཏན་ལ་ཡབ་པ།

ཁྲིམས་ལུགས་ནི་སྲིད་དབང་གསར་དུ་འཇུགས་པའམ་རྩར་ཡོད་སྲིད་
དབང་སྐྱབས་ཏུ་གཏོང་བ་དང་། མངའ་ཁོངས་བདེ་འཇགས་སྐྱབས་པ།
ཕྱིན་གི་དག་པའི་གཏོར་བཞིག་གི་སྲོད་ངན་བཀག་འགོག་དང་ཆོད་འཛིན་
བྱེད་པ་བཅས་ཀྱི་ཐད་ལ་ཏ་ཅང་གལ་ཆེ་བའི་བྱ་བ་ཆེན་པོ་ཞིག་རེད། དེར་

བཞེན་ཀྱལ་པོ་སྤྱོད་བཅན་སྐམ་པོས་བོད་ས་གནས་ཀྱི་རུས་རྒྱུད་ཆོ་པ་ཁག་གཅིག་
ཡུར་བྱས་ཏེ་མི་རིགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ལྡན་པའི་སྤྱི་དབང་གསར་དུ་བཙུགས་རྗེས་
ཆབ་སྤྱི་དང་། དམག་དོན། དཔལ་འབྱོར་བཅས་ཀྱི་བྱིམས་སྤྱོད་ཅུང་ཟད་ཆ་
ཆར་ཞིང་གོ་རིམ་ཡོད་པ་ཞིག་གཏན་འཁེབས་མཛད་ཡོད་པ་རེད།

སྐབས་དེར་ཐོག་མར་གཏན་འཁེབས་བྱས་པའི་བྱིམས་སྤྱོད་ལྷིང་མིང་ལ་
ཁོད་སྐམ་ཅུ་མ་རྩལ་ཟེར། བཀའ་ཡི་བྱིམས་ཡིག་ཆེན་པོ་རྩལ་ བཀའ་གྲོས་ཆེན་
པོ་རྩལ་ ཡིག་ཆར་རྩལ་ བཀའ་ཡི་ཕྱག་རྒྱ་རྩལ་ རྒྱུན་རྩལ་ དཔལ་མཆན་
རྩལ་བཅས་ཡིན། བཀའ་ཡི་བྱིམས་ཡིག་ཆེན་པོ་རྩལ་ནི། ༡. ཁྱི་ཚེ་འབྲུམ་
བཞེར་གྱི་བྱིམས། ༢. འབྲུམ་གསེར་ཐོག་ཤ་བཅན་གྱི་བྱིམས། ༣. ཀྱལ་ཁམས་
དཔེར་བྲངས་ཀྱི་བྱིམས། ༤. མདོ་ལོན་ལྷ་བཅད་ཀྱི་བྱིམས། ༥. དབང་ཆེན་
བཅད་ཀྱི་བྱིམས། ༦. ཁབ་སྐྱོད་པའི་བྱིམས་བཅས་ཡིན།

བཀའ་ཡི་བྱིམས་ཡིག་རྩལ་གི་དང་པོ། ཁྱི་ཚེ་འབྲུམ་བཞེར་གྱི་བྱིམས་ནི།
སྤྱི་འཛིན་ས་ཁུལ་ཁག་གི་དབྱེ་མཆའས་དང་། དེའི་སྤྱི་འཛིན་དང་དམག་
དོན་གྱི་སྒྲིག་གཞི། དཔོན་རིགས་ཁག་གི་གོ་གནས་དང་ལས་འགན་བཅས་
གཏན་འཁེབས་བྱས་པའི་བྱིམས་སྤྱོད་ལ་ཟེར་ཞིང་། དེ་ཡང་ནང་གསེས་སྟེན་
བདུན་ཡོད། (དང་པོ་) རུ་ཕྱེ་ཆེན་པོ་ལྷ་ཕྱེ་སྤྱི་འཛིན་སྤྱི་ཁྱབ་ས་ཁུལ་ཆེན་པོ་
ལྗང་ཕྱེ་བ། (གཉིས་པ་) དུལ་གྱི་དབང་རིས་ཞེས་ཀྱལ་སྤྱོད་དང་རུས་རྒྱུད་ཆོ་པ་
ཁག་གིས་སྐེར་བཟུང་བྱས་པའི་ས་ཁུལ་རྣམ་པ་བཅོ་བརྒྱད་དུ་སྟེ་བ། (གསུམ་
པ་) མོད་ཀྱི་སྤྱོད་ཕྱེ་ཞེས་དམག་དབུང་གི་ཕྱེ་ཆན་རྩལ་ཅུ་ཆ་གཅིག་དུ་སྟེ་བ།
(བཞི་པ་) སྤྱོད་པོ་ཆེ་དགུ་ཞེས་སྤྱི་འཛིན་སྤྱི་ཁྱབ་རིམ་པའི་སྤྱོད་ཆེན་དགུར་སྟེ་
བ། (ལྔ་པ་) དཔོན་བདུན་སོགས་སྤྱི་འཛིན་ལས་ཆན་དམའ་བའི་རིམ་པའི་
དཔོན་རིགས་ཆེ་ཆུང་ཁག་བཅུ་གཉིས་སྟེ་བ། (རྩལ་པ་) གཡུང་གི་མི་ཕྱེ་ཞེས་
འབངས་མིའི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པའི་རྗེ་བླ་རིམ་པ་ལྗང་ཕྱེ་བ། (བདུན་པ་)
ས་ཞིང་དབང་བའི་ལམ་ལུགས་རིམ་པ་རྩལ་དུ་སྟེ་བ་བཅས་ཡིན།

[illegible]

གོང་གསལ་ཏུ་ཤེ་ཆེན་པོ་ལྷན་ཁྱེད་པའི་སྤྱི་ཁྱབ་རིམ་པའི་སྤྱི་འཛིན་ས་
 ཁུལ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཆམས་ལ་དབང་རྒྱུར་ཁྱེད་པའི་དཔོན་རིགས་ལོ་གནས་མཆོ་
 མོས་མི་རྒྱུན་ཆེན་ཡིན། དེའི་འོག་ཏུ་དམག་དཔོན་ཆུང་གཞོན་པའི་དང་ཏུ་
 དཔོན། ཤེ་དཔོན། རྩོད་དཔོན། རྩོད་ཏུ་རྩུབ་གི་རྩེ། ལུ་བརྒྱ་ཆེན་པོ་མོགས་
 དཔོན་རིགས་རིམ་པ་མང་པོ་ཡོད་ཚུལ་འོག་གི་དཔོན་བརྒྱུན་ལྷན་པས་ལྷན་
 པར་འདོད་པས་འདིར་མ་རྩོས། སྤྱི་ཁྱབ་རིམ་པའི་སྤྱི་འཛིན་ས་ཁུལ་ལུ་པོ་དེ་
 བོ་དམག་སྤྱི་དགའིག་རྒྱུར་གྱིས་དོ་དམ་ཁྱེད་པའི་ས་ཁུལ་ཡིན། དེ་བོ་གསར་ཏུ་
 བཅུགས་མ་ཐག་པའི་སྤྱི་དབང་ལ་མཆོན་ན་དམག་སྤྱི་དགའིག་ཀ་གའིག་རྒྱུར་
 གྱིས་དོ་དམ་ཁྱེད་བདེ་བ་དང་། ལྷག་པར་ཏུ་ས་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་མི་བྱངས་ཏུབ་པའི་ས་
 ཁུལ་ལ་ཆེད་ལས་དམག་དབུར་གི་རྩོབས་བྱགས་གའིག་ཏུས་ཁྱབ་མ་བྱབ་པའི་
 དབང་གིས་མངའ་འོག་ཏུ་གཏོགས་པའི་འབངས་མི་ཡངས་རྩོགས་རྩེས་བྱབས་
 དམག་མི་ཤ་རྩྭ་ཏུ་མ་རྒྱར་བབས་མེད་ཡིན་པར་རྒྱང་།

(१) ལུང་གྱི་དབང་རིས་ཀྱིས་པ་བཅོ་བརྒྱད་ཏུ་མེ་ཆུ་ལ་ཉི་ལྔ་ལ་ལྷོན་དང་
རུས་རྒྱུད་མི་འདྲ་བའི་དཔོན་རིགས་ཉིད་པ་ཀྱམས་ལ་སྒྲིབ་པ་དག་ས་ཁེད་དང་

ཐུན་གཡོག་ནོར་ཕྱག་སོགས་དབང་ཆོག་པར་བྱས་པ་ཞིག་ཏེ། དེ་ནི་རྒྱལ་པོ་
 སྲོང་བཅན་ལྷམ་པོས་བོད་ས་གནས་གཅིག་ལྟར་མ་བྱས་ཤོང་དུ་རྩས་རྒྱུད་ཆོ་པ་
 ཁག་གི་དཔོན་རིགས་མང་པོས་ས་ཁྲལ་དུ་མ་བྱར་བཞོས་ནས་དབང་རྒྱར་བྱས་ཏེ།
 ཕན་ཚུན་གཅིག་འོག་གཅིག་ལ་མ་འདུས་པའི་ནང་འབྲུག་རྒྱུན་མི་ཆད་པར་བྱར་
 བར་བརྟེན། རྩས་རྒྱུད་ཆོ་པ་ཁག་གཅིག་ལྟར་བྱས་མ་གཤམ་ཞོ་ཆོར་སྤར་ནས་
 དབང་བའི་ས་ཁོང་ནོར་ཕྱག་སོགས་ཞེར་བབྱར་གི་དབང་ཆ་འོས་འཆམས་
 མིག་རྒྱུན་འཛིན་མ་བྱས་ན། སྤར་ཡང་ཞོ་ཆོས་འབྲུག་ཁྱེད་སྲོང་སྤྱིད་པ་དེ་
 རིགས་རྒྱུན་འཁོག་བྱེད་ཆེད། ཞོ་ཆོས་སྤྱིད་གཞུང་གིས་གཏན་འཁེབས་བྱས་
 པའི་བྲིམས་ལུགས་བཅི་སྤྱད་དང་། དཔུ་ཁྲལ་མི་ཁྱེད་ཅམ་འབུལ་རྒྱ་ཁས་ལེན་
 བྱེད་པའི་ཆ་ཁྱེན་འོག་ས་ཁོང་དང་། ནོར་ཕྱག་སྤུན་ཐུན་གཡོག་བཅས་ཞེར་
 བབྱར་གི་དབང་ཆ་འོས་འཆམས་མིག་སྤྱད་པ་མ་ཟད། གལ་ཏེ་ཞོ་ཆོས་བཅན་
 པོར་བྱེན་འོག་བྱེད་པ་དང་། དཔོན་གཞན་འཆོལ་བྱེད་པ། རྒྱ་གཡོ་བཤམས་
 པ་སོགས་བྱས་པ་བྱུང་ན་ས་ཁོང་དང་ནོར་ཕྱག་སྤུན་ཐུན་གཡོག་བཅས་བཅན་པོས་
 གཞུང་བཞེས་གཏོང་བའི་དབང་ཆ་ཡོད་པ་རེད།

《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་》 ལས་ཡུལ་གྱི་དབང་རིས་ནམ་པ་
 བཅ་བརྒྱད་ཤོད་སྐབས་རྒྱལ་རྒྱུན་ནམས་ཀྱི་དབང་རིས་གཉིས་ཡུད། ས་ཁྲལ་
 བཅུ་དྲུག་ནི་ཁྲ་དང་གཉགས་ལ་སོགས་པའི་རྩས་རྒྱུད་ཆོ་པ་ཉི་ཤུ་ཙམ་ཞེར་
 བབྱར་བྱེད་པའི་ཡུལ་ཡིན་པར་བཤད་ཅིང་། ཡེ་ཡུལ་ནས་རྟེན་པའི་ཤོག་རིལ་
 ཡིག་འགའ་ཞིག་གི་ནང་རྒྱོན་པོ་དང་རྩས་རྒྱུད་ཆོ་པའི་དཔོན་རིགས་ནམས་ཀྱིས་
 ཞེར་བབྱར་བྱེད་པའི་ས་ཁྲལ་ནམས་ཞོ་ཆོར་བྱས་ཉེས་མ་བྱུང་ན་པ་ཆད་ཀྱང་ལ་
 འཇགས་ཆོག་པ་དང་། གལ་ཏེ་ཉེས་བྲིམས་ཕོག་པའམ་མི་རྒྱུད་ཆད་ན་ས་ཁོང་
 དང་ནོར་ཕྱག་སྤུན་ཐུན་གཡོག་རྒྱུ་དངོས་བཅས་བཅན་པོས་བྱེད་ལེན་བྱེད་པའི་
 དབང་ཆ་ཡོད་པའི་དཔེ་མཆོན་ལོ་རྒྱུས་མང་པོ་འཁོད་འདུག

(༡) རྟོན་གྱི་སྲོང་ཞེ་ཞེས་དམག་དཔུང་གི་ཞེ་ཆན་དུག་ཅུ་ཙམ་གཅིག་ཏུ་བྱེ་

པ་ནི། གོང་གསལ་གྱི་རྒྱ་ཆེན་ཅེ་ལྟ་པོ་དེའི་ནང་ནས་དབུ་རྒྱ། གཡོ་རྒྱ། གཡས་
 རྒྱ། རྒྱ་ལག་ཁང་ཁྱུང་གི་རྒྱ་བཅས་ལ་སྤྱོད་ཅེ་བཅུ་དེ་དང་། ལྷན་པའི་རྒྱ་ལ་
 སྤྱོད་ཅེ་བཅུ་གཅིག་བཅས་སྤྱོད་ཅེ་རྒྱ་ག་ཅུ་དེ་གཅིག་ཡོད་པ་ཞི། དབུ་རྒྱ་སྤྱོད་
 དང་། གཡོ་རྒྱ་སྤྱོད། གཡས་རྒྱ་སྤྱོད། རྒྱ་ལག་སྤྱོད་བཅས་ལ་སྤྱོད་བྱ་ཆུང་བཞི་
 དང་། ཁང་ཁྱུང་སྤྱོད་སྤྱད་གཉིས་ལ་སྤྱོད་བྱ་ཆུང་དེ། ལྷན་པའི་རྒྱ་ལ་སྤྱོད་བྱ་
 ཆུང་གཅིག་བཅས་སྤྱོད་བྱ་ཆུང་བདུན། དབུ་རྒྱ་སྤྱོད་དང་། གཡོ་རྒྱ་སྤྱོད།
 གཡས་རྒྱ་སྤྱོད། རྒྱ་ལག་སྤྱོད་བཅས་ལ་སྤྱོད་བྱ་སྤྱད་གི་སྤྱོད་ཅེ་དེ་དེ་བཅས་སྤྱོད་བྱ་གི་
 སྤྱོད་ཅེ་བཞི་ཡོད་ཚུལ་ཞིབ་པར་《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྤྱོད་》ཏུ་གསལ་
 པ་ལྟར་ཡིན་ཞིང་། 《སློན་པོ་བཀའ་ཐང་》ལས་རྒྱལ་པོའི་འཕྱིན་ལས་སྤྱོད་མཁས་
 སྤྱོད་ཅེ་གསུམ། གཡོན་རྒྱའི་བཀའ་བཏགས་སྤྱོད་ཅེ་གཉིས། ཆབ་འོག་བཀའ་
 བཏགས་དབུ་རྒྱའི་སྤྱོད་ཅེ་ལྷ། གཡས་རྒྱ་གཡོན་རྒྱའི་བཀའ་བཏགས་སྤྱོད་ཅེ་
 བདུན། བོད་ཁམས་གཞི་མའི་ས་ལ་སྤྱོད་ཅེ་བཅོ་བརྒྱད། སྤྱོད་ཀྱི་ཁང་ཁྱུང་
 སྤྱོད་ཅེ་བཅུ་གསུམ་དང་། སྤྱོད་ཀྱི་ལྷན་པ་སྤྱོད་ཅེ་བཅུ་གསུམ་བཅས་ཡོད་པར་
 བཤད་པ་སྤྱོད་ཅེ་རྒྱ་ག་ཅུ་དེ་གཅིག་གི་ཁ་གྲངས་ཅམ་མཐུན་ཡང་དེ་ཆོའི་ས་མིང་
 མི་གསལ་བ་མ་ཟད། སྤྱོད་ཅེ་སོ་སོའི་བརྗེས་སྤྱད་སྤྱད་གོང་དང་བཤད་ཚུལ་
 མི་མཐུན་པ་ཡོད་པ་ནི། རྒྱལ་པོ་བྲི་སྤྱོད་ཅེ་བཅོན་སྐབས་སྤྱོད་ཅེ་དེ་བཅོས་སྤྱིག་
 བྱས་པའི་བརྗེས་སྤྱད་སྤྱད་མིན་ནམ་སྟེ། གཞན་ཡང་ཡི་ཡུལ་ནས་ཐོན་པའི་
 བྱང་ཁམ་ཁག་གི་ནང་སྤྱོད་ཅེ་དེ་རྒྱ་ཁག་ལྟ་བུ་ཅམ་གྱི་ས་མིང་འཛོད་པ་ལྟར་ན།
 དབུ་རྒྱ་སྤྱོད་ཀྱི་ཁྲིངས་ནས་དོར་ཅེ་དང་། ཅེ་འཆམས། ཡེལ་རབ། དབུ་རྒྱ་
 སྤྱོད་ཀྱི་ཁྲིངས་ནས་སྤྱོད་སྤྱོད། གཡུ་རྒྱ་སྤྱོད་ཀྱི་ཁྲིངས་ནས་ཉག་ཆོད་དང་། གཉི་
 མོ་པག་ དུགས་པོ། གཡོ་རྒྱ་སྤྱོད་ཀྱི་ཁྲིངས་ནས་སྤྱོད་བྱ་དང་། གཉལ་པ།
 གཡས་རྒྱ་སྤྱོད་ཀྱི་ཁྲིངས་ནས་ལང་མི་དང་། བོད་དཀར། གཡས་རྒྱ་སྤྱོད་ཀྱི་
 ཁྲིངས་ནས་ཉེ་ཀར་དང་འབྲང་འཆམས། རྒྱ་ལག་སྤྱོད་ཀྱི་ཁྲིངས་ནས་སྤྱོད་པ་
 དང་། བྲི་ཁྲིངས། ལང་ཀར། རྒྱ་ལག་སྤྱོད་ཀྱི་ཁྲིངས་ནས་གད་སྟེ། ཁང་

ལྷན་སྐྱེད་ཀྱི་ཁོངས་ནས་སྤྱི་གཙང་དང་ཡར་གཙང་། ལུས་པའི་ཁོངས་ནས་བྱན་
 བོ་ནགས་ཤོད། ཁ་རྩ། འཇམ་སྟོང་། འཇམ་སྟེང་། རྟོན་ཚང་སྟོང་། རྟོན་
 ཚང་སྟེང་བཅས་ཏུ་ཕྱེ་ཉི་ལྔ་ཙུའི་ས་མིང་གསལ་བ་རྣམས་《ཚེས་འབྱུང་མཁས་
 པའི་དགའ་སྟོན་》ཏུ་བཤད་པའི་སྟོང་ཕྱེ་ཁག་གི་ས་མིང་དང་ཡར་སྟེང་མཐུན་པ་
 མ་ཟད། གཡེ་རུའི་རུབ་སྟོགས་ཀྱི་ས་མཆམས་ཁ་རྩ་ནི། དེང་སང་སྤྲ་དགར་
 ཅེ་རྫོང་དཔལ་དེ་རྩལ་ཁོངས་ཁ་རྩ་ས་ཁྲལ་ལ་ཟེར་ཞིང་། དེ་དང་འབྲེ་བར་
 གཡེ་རུའི་ཤར་སྟོགས་ཀྱི་རྟོང་ལུལ་སྟེ་སྤྲ་ནི་དེང་སང་རྟོང་པོ་སྟོང་སྟེང་དང་།
 གཡེ་རུའི་སྟོང་སྟོགས་ཤུག་ཉལ་སྟོང་ནི་དེང་སང་གི་མཆོ་སྤྲ་རྫོང་ལགས་པོ་རྩལ་
 ཁྲལ་ཤུག་ཉལ་རྟོང་དང་། གཡེ་རུའི་དབྱེལ་ཁྲ་འབྲུག་ནི་དེང་སང་སྟེ་གཤོང་
 རྫོང་ཁོངས་ཁྲ་འབྲུག་རྩལ་དང་། གཡས་རུའི་རུབ་སྟོགས་ཕྱེ་མ་ལ་དགུ་ནི་དེང་
 སང་གི་རམ་རིང་རྫོང་ཁོངས་ཀྱི་ཕྱེ་མ་ལ་ཟེར་བའི་རི་དང་། གཡས་རུའི་སྟོང་
 སྟོགས་གཉེན་ནམ་གཡག་པོའི་སྤྲ་ནི་དེང་སང་གི་གཉེན་ནང་རྫོང་གི་ས་ཁྲལ་
 དང་། གཡས་རུའི་བྱང་སྟོགས་སྤྱི་ཉི་གཙང་པོ་ནི་ལྷར་ཤར་སྟེང་སྟོགས་
 བས་བྱང་སྟེ་རི་རྫོང་སྤྱི་ཉི་ཁ་རྩལ་ཀྱི་བར་དང་། གཡས་རུའི་དབྱེལ་ཤར་སྟེང་
 གཞོངས་པ་ཆལ་ནི་ཤར་སྟེང་སྤྱི་ཉི་རྫོང་ཁོངས་གཞོང་གཞོང་ས་ཁྲལ་དང་། རུ་
 ལག་གི་སྟོང་སྟོགས་བལ་པོ་སྤྲ་སྤྲ་ནི་དེང་སང་གི་བལ་པོ་དང་མཐའ་མཆམས་ཡིན་
 པ་ཤིགས་དང་། གཞན་ཡང་རུ་ཁག་ས་མིའི་ཁོངས་གཉིགས་ཀྱི་ས་མིང་དཔུ་
 རུའི་འཁྱིམ་ཆམས་དང་། ལྷགས་མཆམས་ལ། རྟོན་སྟོང་། རྟོན་སྟེང་། གཡེ་རུའི་
 ཁོངས་ཀྱི་ཡར་ལྷང་དང་། འཕྱིང་ལྷང་། དུགས་པོ། གཉལ། རྟོ་ཐག་རུ་
 ལག་ཁོངས་ཀྱི་མང་ཀར་དང་། གྲུ་པ། རྟ་ཅེ། རྟ་རྩ། རང་ལྷང་ཁོངས་ཀྱི་
 ལྷ་གེ་དང་། ཅོག་ལ། ལུས་པའི་རུ་ཁོངས་ཀྱི་རྟོན་ཚང་སྟོང་སྟེང་གཉིས་དང་།
 བྱན་ཤོད་བཅས་དེང་སང་གི་ས་བཟའི་མིང་ཐོག་རུ་འཕྱོད་ཡོད་ཅིང་། ས་
 བཟའི་མིང་ཐོག་རུ་མ་འཕྱོད་ཀྱང་ས་མིང་ད་ལྟ་བུ་སྟོང་ཕྱེད་བཞིན་པ་ཡང་མི་
 རྟུང་བ་ཞིག་ཡོད་པ་རྣམས་ལ་དབུད་གཞི་ཆེན་པོ་ཡོད། རྟོང་ཕྱེད་དེ་དག་གི་

དམག་དཔོན་དང་། དམག་མི་རྣམས་ནི་འབངས་ཀྱི་ནང་ནས་འཕྲུལ་པ་མཐོ་ཤོས་
 ཡིན་ཅིང་། རྒྱུན་དུ་ཞིང་ལས་བྱེད་པ་དང་ཆབས་ཅིག་རང་རང་གི་ཡུལ་སྡེ་སྤྱང་
 བའི་འགན་འཁུར་གྱི་ཡོད། དམག་སར་རང་སྟོག་ཤོར་བའི་བྱས་རྗེས་ཅན་དང་།
 དམག་དཔོན་བྱས་རྗེས་ཅན་རྣམས་ལ་ས་ཞིང་དང་། རྫོང་སྤྱགས། ཐུན་གཡོག་
 བཅས་འོས་འཚམས་ཀྱི་བྱ་དགའ་སྤྲོད་པའི་ཁར། དཔལ་ལོ་རྣམས་ལ་གོང་རས་
 དམར་པོ་དང་། རྟག་སྤྱགས་ཀྱི་སྟོད་གོས་གཟེངས་བསྟོད་དཔལ་རྟགས་སུ་སྤྲོད་
 ཅིང་། དཔལ་ལོའི་ནང་མའི་ཁྱིམ་ཆང་གི་སྒྲིའི་སྤྱང་དུ་སྤྱགས་ཀྱི་བྱང་བྱ་རེ་
 འདོགས་པ་སོགས་དཔོན་དམག་རྣམས་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་སོག་གོ་གནས་དང་མཐོང་
 ཆེན་པོ་ཡོད། གཡུལ་ས་ནས་བོས་པའི་མི་རྣམས་མགོ་ལ་མའི་ར་མའི་ལྷ་བསྐྱེན་
 རས་ཁོམ་བསྐྱར་དུ་བྲིད་པ་དང་། དཔུང་སྡེ་དང་། མང་ཚོགས་ཀྱི་དཀྱིལ་དུ་
 ཀླང་ལག་བཞེ་ག་ས་ལ་བཅུགས་ནས་ཁྱིའི་སྐད་རྒྱག་ཏུ་འབྱུག་པ་སོགས་དམག་
 བྲིམས་དམ་པོ་ཡོད་སྟབས་དམག་དཔུང་གི་སྟོབས་ཀྱུགས་ཆེ། དམག་དཔོན་ནི་
 དམག་དཔུང་གི་ནང་ནས་སྒོ་སྟོབས་ཆེ་ཞིང་། དམག་རྩལ་ལ་མཁས་པ་འགའ་
 ཞིག་གིས་དང་སྤངས་བྱས་ཏེ་སོན་པ་དང་། ཁོ་ཚོས་བྱས་རྗེས་བཞག་རྗེས་
 དམག་དཔོན་དུ་བསྐྱེས། བཅན་པོས་དམག་དཔུང་གི་དཔོན་དམག་བྱས་རྗེས་
 ཅན་ལ་མཐོང་ཆེན་དང་བྱ་དགའ་སྤྲོད་པ་དང་། དམག་ས་ནས་བོས་པ་རྣམས་
 མང་ཚོགས་དང་། དམག་དཔུང་གི་དཀྱིལ་དུ་དམའ་འབེབས་བྱེད་པ་སོགས་ཀྱི་
 ཐབས་རྒྱས་བཟང་པོ་བཏོན་པར་བརྟེན་དམག་དཔུང་ནང་དང་སྤངས་བྱས་
 པའི་དམག་དཔོན་དང་དཔལ་ལོ་མང་པོ་སོན་ནོ། །

(༢) སྒོན་པོ་ཆེ་དགུ་ཞེས་སྲིད་འཛིན་སྤྱི་ཁྱིམ་འཕྲུལ་པའི་སྒོན་ཆེན་དགུར་
 ཟུང་། རྒྱལ་པོ་སྤྱང་བཅན་རྣམས་པོའི་དུས་སྲིད་ཀྱི་དབང་ཆ་ཆེན་པོ་བཅན་པོའི་
 ལག་ཏུ་གཅིག་སྤྲེད་བྱེད་པ་དང་དུས་མཚུངས་སྲིད་འཛིན་ཞིབ་སྒྲའི་ལས་འགན་
 རྣམས་སྒོན་པོ་སོ་སོར་བཞོས་ཏེ་ལག་ལེན་བསྐྱར་དུ་འབྱུག་ཅིང་། སྤྱོད་འགོ་
 སྒོན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་བཏོན་ཏེ་རྒྱལ་སྒོན་སྤྱོད་ཚོགས་སོག་ཐག་གཅོད་བྱེད་གྱི་ཡོད་

པ་རེད། རྒྱལ་པོ་སྤྱོད་བཅན་ཞུམ་པོ་འི་སྐབས་ཀྱི་སྤྱོད་པོ་ཆེ་དགུ་མོ་སོར་ལས་
 འགན་མི་འདྲ་བ་ཡོད་ཀྱང་སྤྱོད་འཛིན་གྱི་ཐད་སྤྱི་བྱུང་འཛིན་པ་འི་དབང་ཆ་དང་
 སོ་གནས་བཟུང་ཡོད་ཅིང་། སྤྱོད་པོ་ཆེ་དགུ་ནི་དགུང་སྤྱོད་ཆེ་འཁྱིལ་རྒྱུང་
 གསུམ་དང་། བར་སྤོན་ཆེ་འཁྱིལ་རྒྱུང་གསུམ། བཀའ་ཡོ་གལ་འཆོས་པ་ཆེ་
 འཁྱིལ་རྒྱུང་གསུམ་བཅས་ཡིན།

དགུང་སྤོན་ནི། རྒྱལ་པོ་འོག་གི་སྤོན་ཆེན་སོ་གནས་མཆོ་ཤོས་ཡིན་ལ་ཞི་
 དྲག་གཞིས་ཀྱང་དབང་ཆ་ཡོད་པ་འི་སྤྱི་བྱུང་སྤོན་ཆེན་ཞིག་ཀྱང་ཡིན། དེའི་ལས་
 འགན་ནི་གལ་ཆེ་འཛོགས་འདུ་སྐྱོང་འཆོགས་ཕྱེད་པ་དང་། ཆོགས་འདུའི་དགུ་
 བཞུགས་ཀྱི་འགན་འཁུར་བ། གསལ་འོག་གི་སྤོན་པོ་གསར་པ་བསྐྱོ་བ་དང་།
 གནས་དབྱུང་གཉོང་བ། རྫོང་དམ་བཅོན་འདུག་ཕྱེད་པ། དམག་གི་བཀའ་བར་
 བསྐྱུགས་པ། ས་ཁུལ་གྱི་དཔྱེ་མཆོམས་དང་དམག་དཔུང་བཅས་སྤྱིག་ཕྱེད་པ།
 བཀའ་ཁྲིམས་གསར་པ་བྲུབ་བསྐྱུགས་ཕྱེད་པ་སོགས་ཀྱི་འགན་ཁུར་ཡོད།
 དགུང་སྤོན་ཆེ་འཁྱིལ་རྒྱུང་གསུམ་གྱི་མི་གངས་ཐད་བཅན་པོ་སོ་སོའི་སྐབས་
 འཁུར་སྤྱོད་ཀྱི་མང་བས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་དེས་པ་མེད་པ་ནི། རྒྱལ་པོ་སྤྱོད་བཅན་
 ཞུམ་པོ་འི་སྐབས་དགུང་སྤོན་ཆེན་པོ་བཞི་དང་། ཁྲི་སྤྱོད་ཐེ་བཅན་གྱི་སྐབས་སུ་
 དགུང་སྤོན་དགུ་ ཁྲི་ཐེ་སྤྱོད་བཅན་སད་ན་མེགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་དགུང་སྤོན་ཆེན་
 པོ་དྲུག་བྱུང་བ་ཉི་ཤུ་ཡོད། །

རྒྱལ་པོ་སྤྱོད་བཅན་ཞུམ་པོ་འི་སྐབས་ཀྱི་དགུང་སྤོན་ཆེན་པོ་བཞི་ནི། སྤོན་
 ཆེན་མགར་བ་སྤྱོད་བཅན་དང་། སྤོན་མི་སམ་རྩོ་ཀྱེ། འཁྱི་སེ་རུ་གྱུང་སྤོན།
 ཉང་ཁྲི་བཟང་ཡང་སྤོན་བཅས་ཡིན། དེའི་ནང་ནས་མགར་དང་། སྤོན་མི།
 ཉང་ཁྲི་བཟང་བཅས་ནི་སྤྱོད་བཅན་ཞུམ་པོར་བསམ་པ་དཀར་བ་དང་ཆབ་སྤྱོད་
 མོག་བྱས་རྗེས་ཆེ་བའི་སྤོན་ཆེན་ཡིན་པ་དང་། འཁྱི་སེ་རུ་གྱུང་སྤོན་ནི་རང་ལ་
 བྱས་རྗེས་གང་ཡང་མེད་ཀྱང་། སྤོན་ཆེན་གཞན་ནས་ས་རང་གི་སྤོང་རུ་ཤོར་
 རྫོགས་ནས་རྒྱལ་སྤོན་བར་དབྱུགས་ཤིང་དཔྱེན་སྤྱོད་ཕྱེད་མཐའ་ཞིག་ཡིན།

ནང་སློན་ནི། སྤྱིད་གཞུང་གི་ནང་ཁྲུལ་གལ་ཆེའི་ལས་དོན་ཁག་ལ་བདག་གཉེར་བྱེད་མཁན་ཞིག་སྟེ། དེ་ལ་ནང་གསེས་ཆེ་འབྲིང་རྒྱུད་གསུམ་ཡོད། དེ་དག་གི་གོ་གནས་ནི་ནང་སློན་ཆེ་བ་དང་དགྲུང་སློན་འབྲིང་བའི་གོ་གནས་མཉམ་པ་དང་། ནང་སློན་རྒྱུད་བ་དང་བཀའ་སློན་འབྲིང་བའི་གོ་གནས་མཉམ་པ་ཡིན། མི་གྲངས་མང་ཉུང་ངེས་པ་མེད་དེ། དཔེར་ན་རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྐམ་པོའི་དུས་ནང་སློན་ཆེན་པོ་དྲུག་ཡོད་པ་ནི་འཕུལ་གྱི་སྐྱ་ཆེན་རིགས་བཟང་དང་། ཞང་པོ་རྒྱལ་གྱི་སློན་བཟང་། ཅག་རྩེ་རིག་པའི་སྐད་བཟང་། ལྷ་གཟིགས་ཤོག་པོ་བཙན་བཟང་། སྐ་ཡི་གཉགས་སློན་འཕེལ་བཟང་། སྐས་ལྷུང་དཔལ་གྱི་ལེགས་བཟང་བཅས་དང་། ཁྱི་སྲོང་ལྷ་བཙན་གྱི་དུས་སྐབས་ནང་སློན་བཅུ། ཁྱི་ལྷ་སྲོང་བཙན་སང་ན་ལེགས་ཀྱི་དུས་སྐབས་ནང་སློན་བཙན་བཙན་ལྷུང་བ་ལྟ་བུའོ།

བཀའ་སློན་(བཀའ་ཡོ་གལ་འཆོས་པ) ནི། རྒྱལ་སློན་གྱི་བཀའ་ལ་ཡོ་བསྐང་བྱེད་མཁན་ཞིག་སྟེ། དེ་ལ་ནང་གསེས་ཆེ་འབྲིང་རྒྱུད་གསུམ་ཡོད་ཅིང་། དེའི་ལས་འགན་ནི་རྒྱལ་པོ་དང་སློན་ཆེན་ཆོས་བཀའ་མཐུ་པ་རྣམས་ཁྱིམས་དང་མཐུན་མིན་དང་། ལག་ལེན་དུ་བསྐྱར་འོས་དང་མི་འོས་བཅས་ལེགས་པར་བཟགས་ནས་གལ་སྤྱིད་ཁྱིམས་དང་མི་མཐུན་པའམ་ལག་ལེན་དུ་བསྐྱར་མི་འོས་པ་ཞིག་ཡིན་ཆེ་རྒྱལ་སློན་གྱི་ཆོགས་འདུ་ཆེན་པོའི་ཐོག་རྒྱལ་པོ་དང་སློན་ཆེན་སྐུ་ལ་ཡང་ཐད་ཀར་སློན་བརྗོད་བྱེད་དགོས་པ་དང་བྱེད་ཆོག་པའི་དབང་ཆ་ཡོད། དེའི་གོ་གནས་ནི་བཀའ་སློན་ཆེ་བ་དང་། དགྲུང་སློན་རྒྱུད་བ། ནང་སློན་འབྲིང་བ་བཅས་གོ་གནས་མཉམ་ཞིང་། བཀའ་སློན་འབྲིང་བའི་གོ་གནས་ནི་སློན་པོ་ཆེ་དགྲུང་ནང་གི་གོ་གནས་དམའ་ཤོས་ཡིན།

ཐུ་སློན་ནི། སྤྱིད་གཞུང་གི་ཐུ་ཕྱོགས་ཀྱི་ལས་དོན་གལ་ཆེའི་རིགས་བདག་གཉེར་བྱེད་མཁན་ཞིག་སྟེ། དེའི་ལས་འགན་ནི། དགྲུང་སློན་ཆེ་འབྲིང་རྒྱུད་གསུམ་ལ་རྩིགས་རམ་བྱས་ཏེ་ས་མཆོམས་ཀྱི་ཡུལ་སྡེ་དང་དམག་དཔུང་ལ་བཀོད་འདོམས་བྱེད་པ་དང་། ཁྱིམས་ལུགས་ལག་ལེན་བསྐྱར་མཁན་ཡིན། ཁོ་ཆོས་

རང་ཉིད་ལ་མིང་གཤམ་དང་བྱ་དགའ་ཡོང་བའི་ཆེད་དུ་ས་མཆོམས་སྤྱད་མག་
 འཁྲུག་ཡང་ཡང་བསྐྱངས་པའི་གནས་ཚུལ་གཙུག་ལག་ཁང་མདུན་རིས་སྤྱོད་
 པའི་རྒྱ་བོད་མཐུན་འབྲེལ་རྩྭ་རིང་ཆོག་འཁོད་པ་ལྟར་ཡིན། ཟྱ་སྒྲོན་གྱི་མི་
 གངས་མང་ཉུང་ངེས་པ་མེད་པ་དཔེར་ན། རྒྱལ་པོ་སྤྱང་བཅན་སྐམ་པོའི་དུས་
 ཟྱ་སྒྲོན་བཅན་པོ་ནམ་ཐུག་ཅས་བྱ་ཉེ། ལྷུང་པོ་སྤྱངས་སད་བྱ་ཆེ་དང་། ལམ་ཁྲི་
 བདེ་ལྷག་ཁྲི་བཅན། ཟྱ་ཁྲི་རྩྭ་རྩྭ་གནམ་བཅན། མཐིང་གི་བྱང་རྒྱལ་མཆོག་
 བཅན། ཐར་པ་སྤྱོད་དཔལ་བཅན། རྩང་པོ་འཁྲུལ་གྱི་ཉེ་བཅན་བཅས་ལྷུང་
 ཞིང་། ཡང་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྤྱང་ཉེ་བཅན་གྱི་དུས་སྤྱོད་ཟྱ་སྒྲོན་བཅན་གསུམ་ཡོད་པར་
 བཤད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན།

(4) དཔོན་བདུན་སྐགས་སྤྱི་འཛིན་ལས་ཆན་དམའ་བའི་དཔོན་
 རིགས་རིམ་པ་ཁག་བཅུ་གཉིས་སྤྱོད་པ།

ཡུལ་དཔོན་(ཆེ་རྩེ)ནི། ཟྱ་བྱུང་སྤྱི་འཛིན་ས་ཁུལ་ལྷ་ས་སྤོ་མང་ལ་
 འོག་རྒྱ་གཉིགས་པའི་ཡུལ་རྩེ་ཁག་གི་རྩྭ་དཔོན་ལྟ་བུ་ཞིག་ཉེ། ལི་ཡུལ་ནས་
 ཐོན་པའི་ཤོག་རྒྱུ་ནང་ཆེ་རྩེ་ཞེས་འཁོད་པ་དེ་ཡིན།

དམག་དཔོན་ནི། ཟྱ་བྱུང་སྤྱི་འཛིན་གྱི་བཞོད་འདོམས་འོག་རྒྱ་ཆེན་ལའི་
 དམག་དབུང་ལ་བདག་གཉེར་བྱེད་མཁན་ཞིག་ཉེ། དེའི་ལས་འགན་ནི་རང་གི་
 ས་མཆོམས་སྤྱོད་འཇགས་སྤྱང་སྒྲོབ་དང་། གཞན་གྱི་བཅན་འཛུལ་འཁོག་པ།
 རྒྱུ་དུ་ཞིང་ལས་ཐོན་སྤྱོད་ལ་བཞོད་འདོམས་བྱེད་པ། དམག་མི་བསྐྱེད་བྱ་
 རྒྱ་བཅས་ཡིན།

དེའི་ཆོ་གནས་ཀྱི་རིམ་པ་ལ་རྒྱ་དཔོན་དང་། ཉེ་དཔོན། རྩྭ་དཔོན།
 རྩྭ་བྱུང་གི་རྩེ། ལྷ་བརྒྱུ་ཆེན་པོ་བཅས་ལྷ་ཡོད།

རྒྱ་དཔོན་ནི། རྒྱ་ཆེན་གཅིག་གི་དམག་དབུང་ལ་བཞོད་འདོམས་བྱེད་
 མཁན་ཞིག་ཉེ། རྒྱ་ཉེ་རིང་རྒྱ་དཔོན་ཆན་པ་གཉིས་དང་ལས་རིགས་གཞོན་པ་
 གཉིས། རྒྱ་ཉེ་གཅིག་ལ་དམག་མིའི་འཕྲོ་གངས་རྩྭ་ཉེ་བཅུ། རྩྭ་ཉེ་རིང་།

དམག་མི་སྟོང་ཕྱག་བཅུ་དང་། ཅུ་ཕྱེ་གཅིག་ལ་དམག་མི་བྲེ་བཅུ་ཡོད་པས་རུ་
 དཔོན་ནི་དམག་མི་འབུམ་གཅིག་གི་དམག་དཔོན་ཡིན། དེའི་རྒྱ་མཚན་དང་
 རྒྱང་ས་གང་ནས་བཤད་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། དེ་ནི་ཐང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་《ཐང་
 དེ་བཀས་ར་མ་》ལས། ཐང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཐང་ཐའི་ཚུང་གི་དྲིན་ཤོན་
 གྲི་ལོ་བརྒྱད་པ་སྟེ་ལོ་༣༡ལོར་རྒྱལ་པོ་སྟོང་བཅུ་གྲམ་པོས་མི་སྒྲ་མངགས་ཏེ་རྒྱ་
 བཟའ་བྱུན་ཤིན་ཤོང་རྩོད་ཐུན་མོར་སྟོང་ཡང་མ་སྟེན་པར་བཞུགས། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་ས་
 བས་དམག་གི་ཉི་ཤུ་ཐམ་པ་བཏང་ཞེ་རྒྱ་ཡི་ཞིང་ཆེན་བྱང་རྒྱ་བཅོམ་པ་དང་།
 ཡང་ཐང་ཞོན་ཚུང་གི་གྲི་ལོ་གཉིས་པ་སྟེ་ལོ་༡༡ལོར་བོད་ཀྱི་སྟོན་པོ་འབོན་རྒྱ་
 ཡན་གྱིས་ཐོད་དམག་གི་བཅུ་བྲིད་དེ་ལོན་ཐའོ་ནས་ལན་གྲེའོ་དང་མེ་གྲེའོ་བཅོམ་
 པ། ཐང་ཞོན་ཚུང་གི་གྲི་ལོ་ཉེར་བདུན་པ་སྟེ་ལོ་༢༣ལོར་བོད་ཀྱིས་ཁྲི་ས་སྟེན་
 པོ་ལ་དམག་འདྲེན་སྐབས་དམག་མི་བྲི་ཆོ་བཞི་བཅུ་ཡོད་པར་བཤད་པས། སྟོང་
 ཕྱེ་ལ་དམག་མི་སྟོང་ཕྱག་རེ་ལས་མེད་ཆེ་སྟོང་ཕྱེ་བྲུག་ཅུ་རེ་གཅིག་ལ་དམག་མི་
 བྲི་བྲུག་དང་ཆེག་སྟོང་ལས་མེད་པས། བོད་ས་གནས་ནས་ཐང་གི་མངའ་ཁོངས་
 ས་རྒྱལ་ལ་དམག་འདྲེན་སྐབས་དམག་མི་བྲི་བཞི་བཅུ་ལྟ་ཞོག་གི་བཅུ་ཡང་མ་
 སྟངས་པས་སོ། ། དེས་ན་གོང་རུ་བཤད་པ་ལྟར་རུ་ཕྱེ་གཅིག་ལ་དམག་མི་བྲི་
 བཅུ་ཡོད་པེས་རེད།

ཕྱེ་དཔོན་ནི། གོང་རུ་བཤད་པའི་དཔའ་བའི་ཕྱེ་གསུམ་གྱི་དམག་དཔོན་
 ལ་ཟེར། དེ་ལ་དམག་མིའི་འཕོར་གྲངས་རི་ཅམ་ཡོད་མེད་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་ཁག་
 ཏུ་མི་གསལ།

སྟོང་དཔོན་ནི། རུ་དཔོན་གྱི་འག་རྒྱ་ཡོད་ཅིང་སྟོང་ཕྱེ་གཅིག་གི་དམག་
 དཔོན་ཡིན། དེའི་ཁོངས་སུ་དམག་མི་སྟོང་ཕྱག་བཅུ་ཡོད་པས་དོན་རུ་དམག་མི་
 བྲི་གཅིག་གི་དམག་དཔོན་ཡིན། སྟོང་བྲུ་རྒྱུད་གི་རྩེ་ནི། སྟོང་དཔོན་གྱི་འག་རྒྱ་
 ཡོད་ཅིང་དམག་མི་སྟོང་ཕྱག་འགའ་ཞིག་གི་དམག་དཔོན་ཡིན། སྟོང་བྲུ་རྒྱུད་
 ཟེར་བའི་གོ་དོན་ནི་དམག་དཔུང་སྟོང་ཕྱེའི་ཆོད་གཞི་མ་སྟངས་ཤིང་། སྟོང་

ཕྱག་འགའ་ཞིག་ལས་མེད་པས་མིང་དེ་ལྟར་བཏགས།

ལྷ་བརྒྱ་ཆེན་པོ་ནི། དམག་མིའི་འཛོར་གྲངས་ལྷ་བརྒྱ་ལས་མས་གྱི་དམག་
དཔོན་ཞིག་སྟེ། མི་ཡུལ་ནས་ཐོན་པའི་ཤོག་རྩལ་ནང་བཤད་པ་ལྟར་ན།
སྐབས་དེ་ལྷ་བརྒྱ་ཆེན་པོ་བསྐོས་པ་དང་། སྐབས་དེ་ལྷ་བརྒྱ་ཆེན་པོ་དེ་སྟོང་བྱ་
རྒྱུ་བཅོས་ཞེས་འཁོད་འདུག

དམག་མིའི་འཛོར་གྲངས་ལས་འཕྲོས་ཏེ་རྒྱལ་པོ་སྤང་བཅན་སྐམ་པའི་
སྐབས་པོད་གྱི་མི་འཛོར་རི་ཅམ་ཡོད་སྟོར་དབུད་གཞིར་སྒྲིང་ན། བྱིམ་ཆང་རེར་
མི་གྲངས་གསུམ་རེ་དང་། བྱིམ་ཆང་གསུམ་རེར་དམག་མི་རེ་འབྲི་བའི་དབང་
ཏུ་བྱས་ན། དམག་མིར་སྤང་བའི་མི་གྲངས་ཁྲི་བྱུག་ཙུ་རེ་གཅིག་པོ་ཡུད་པའི་
ལྷག་མ་མི་གྲངས་ཁྲི་བཞི་བརྒྱ་བརྒྱད་ཙུ་ཡུ་བརྒྱད་ཡོད་དགོས་པ་རེད། སྐབས་
དེར་དམག་མི་ལས་གཞན་པའི་འབངས་མི་ལྷག་གཉིས་ཅམ་ཡོད་མིད་པ་མ་ཟད།
འབངས་མི་དེའི་ནང་ཆང་པ་དང་། ལག་ཤེས་བཟོ་ལས་པ། ཞིང་པ། བན་
གཡོག་འཕྲོག་པ་སོགས་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་པས་དེ་རྣམས་ཆེད་ལས་དམག་མིའི་
ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་ཞིག་ཡིན་མི་མིད་སྐམ་པས་མཁས་དབང་རྣམས་གྱིས་ཞིབ་
དབུད་གནང་འོས་ཆེ་སྟེ།

མངན་དཔོན་(རབ་དཔོན)ནི། མིད་གཞུང་གི་འབྲུ་རིགས་དང་གཞེར་
དུལ་སོགས་ནོར་མིད་གྱི་དོད་མ་བྱེད་མཁན་དཔོན་རིགས་ཤིག་སྟེ། ནོར་མིད་
བདག་གཞེར་བྱེད་མཁན་རྣམས་ལ་རྒྱན་ཏུ་སྟེ་ནང་གཉིས་ཀ་ནས་མི་འདོད་པའི་
འཁང་ར་དང་རྒྱོན་འཕྲུགས་རྩ་ཆོགས་བྱེད་མཁན་མང་བའི་དབང་གིས་མིང་དེ་
ལྟར་སོགས་པ་ཡིན་ཞིང་། མིད་འཛོན་ས་ཁུལ་ཁག་ལ་ཡང་ནོར་མིད་གྱི་བདག་
གཞེར་བྱེད་མཁན་མངན་དཔོན་ཡོད། དེ་དག་ཆང་མའི་བཞོད་འདོམས་སྟེ་
བྱལ་པར་མངན་དཔོན་ཁབ་སོ་འོ་ཅོག་གི་བྲ་ཞེས་ཟེར།

བྱུ་དཔོན་ནི། མིད་གཞུང་གི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པའི་འཕྲོག་ཁུལ་གྱི་ནོར་
ཕུགས་དང་སོན་སྟེད་དབུ་ཁུལ་སོགས་ལ་དོད་མ་བྱེད་མཁན་གྱི་དཔོན་རིགས་

ཤིག་ཡིན།

ཞིང་དཔོན་ནི། ཞིང་ལས་ས་ཁྲལ་གྱི་ས་ཞིང་གི་གངས་འཕོར་དང་།
དེའི་ཚོན་འབབ་ལེགས་ཉེས། དཔུ་ཁྲལ་སྐོག་ལ་དོ་དམ་བྱེད་མཁན་གྱི་དཔོན་
རིགས་ཤིག་ཡིན།

ཆིས་པ་ཆེན་པོ་ནི། སྲིད་གཞུང་གི་མངའ་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པའི་རྗོར་
སྲིད་གྱི་འཕྲོ་སྐྱོང་དང་། དམག་དོན་གྱི་གཏོང་ཡོང་། དཔུ་ཁྲལ་གྱི་བསྐྱེད་འབབ་
བཅས་ལ་ཞིབ་འཇུག་དང་ཆིས་བཤེར་བྱེད་མཁན་གྱི་དཔོན་རིགས་ཤིག་ལྟེ།
མིང་གཞན་ཆིས་དཔོན་ཟེར་བ་དང་འདྲ།

ཆིབས་དཔོན་ནི། རྒྱལ་ལྗོན་རྣམས་ཀྱི་ཆིབས་རྟ་དང་དམག་རྟ་བསྐྱེད་
གཏོང་བུ་རྒྱ་དང་། འབྲིམ་འབྲུལ་གྱི་བདེ་འཇགས་ལ་ཉུ་རྟོག་ཉེན་ཚོན་བྱེད་
མཁན་གྱི་དཔོན་རིགས་ཤིག་ཡིན།

ཁྲལ་དཔོན་ནི། སྲིད་གཞུང་གིས་ས་གནས་སོ་སོར་ཆེད་དུ་མངགས་ནས་
དཔུ་ཁྲལ་བསྐྱེད་བར་བཏང་བའི་དཔོན་རིགས་ཤིག་ལྟེ། མིང་གཞན་བཀར་རྒྱ་
ཡོང་སྐྱད་པ་ཟེར་བ་དང་འདྲ།

གཟིམ་དཔོན་ནི། བཅན་པོ་སྒྲེར་གྱི་སོ་བྱང་དང་། རྒྱན་མཁོའི་འཆོ་བ།
ཁོར་ཡུག་གི་བདེ་འཇགས་བཅས་ལ་དོ་དམ་བྱེད་མཁན་གྱི་དཔོན་རིགས་ཤིག་
ཡིན།

རྣམ་བྱེད་པ་ནི། བཅན་པོའི་རྗེས་སུ་འབྲལ་མེད་འབྲངས་ཏེ་སྐྱུ་སྐྱུང་གི་ལས་
འགན་སྐྱབ་མཁན་དཔོན་རིགས་ཤིག་ལྟེ། མིང་གཞན་སྐྱུ་སྐྱུང་ཉེན་རྟོག་པ་ཟེར་
བ་དང་འདྲ།

དྲང་དཔོན་ནི། ཉེས་ཅན་དང་ཁྱུ་གཏུགས་མཁན་རྣམས་ལ་ཉེས་པ་ཡོད་
མེད་དང་། ཉེས་པ་ཆེ་ཆུང་ལ་གཞིགས་ནས་བྲིམས་ལུགས་ལྟར་བྲིམས་ཐག་
གཅོད་མཁན་གྱི་དཔོན་རིགས་ཤིག་ལྟེ། མིང་གཞན་ཞལ་ལྡེ་པ་ཡང་ཟེར། འདི་
ལ་ཡང་སྤྱི་བྱུང་ཞལ་ལྡེ་པ་དང་། ས་གནས་སོ་སོའི་ཞལ་ལྡེ་པ་བཅས་རིམ་པ་

གཉིས་ཡོད།

བྲིམས་དཔོན་ནི། ཞལ་ཕྱེ་པ་འཕྲ་དྲུག་དཔོན་གྱིས་བྲིམས་ཐག་བཅད་པ་
ལྟར་ཉེས་ཅན་ལ་བྲིམས་ལྷགས་དངོས་སུ་ལག་བསྟར་བྱེད་མཁན་གྱི་དཔོན་
རིགས་ཤིག་རྟེ། འདི་ལ་ཁོང་རིམ་ནས་ཐག་བཅད་པའི་བྲིམས་ལྷགས་ལག་
བསྟར་བྱེད་པའི་དབང་ཆ་ཡོད་པ་ལས་བྲིམས་ཐག་གཅོད་པའི་དབང་ཆ་མེད།
ཐང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་《ཐང་དེབ་གསར་མ་》ལས། བོད་ཀྱི་བྲིམས་ཤི་ཉེས་
པ་རྒྱུད་ཏུ་ལ་ཡང་མིག་འདོན་པ་དང་། རྒྱུད་ལག་འབྲེག་པ། ལྟ་གཅོད་པ།
ལྷགས་འདེབས་པ་སོགས་བྲིམས་དཔོན་གྱི་འདོད་མོས་ལྟར་བྱེད་པ་མ་གཏོགས་
བྲིམས་ལྷགས་ངེས་གཏན་མེད་ཅེས་བཤད་པ་ནི། རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་ལྷམ་པོའི་
ཁོང་གི་རྒྱལ་རབས་ཁ་ཤས་ཀྱི་ཚོན་ལ་དེ་འདྲ་ཡིན་སྲིད་ཏུང་། སྲོང་བཙན་ལྷམ་
པོའི་ཏུས་སུ་དེ་འདྲ་གཏན་ནས་མིན་ཏེ། བྲིམས་དཔོན་གྱིས་བྲིམས་ལྷགས་ལག་
བསྟར་བྱེད་པར་གཞི་འཛིན་སའི་བྲིམས་སྲོལ་མེད་ན། སྲིད་གཞུང་མེད་པའི་
རིང་ལྷགས་གང་སར་བྱ་བ་རྟེ་རྒྱ་ཆོགས་བདེ་འཇགས་སུ་གནས་མི་བྱུང་པའི་ཚོག་
སྲིད་དབང་ཡང་འཛུར་ཞིག་ཏུ་འཕྲོ་རྒྱུར་འཕྲོག་ཐབས་མེད་པ་ནི། ཚོན་དང་
དང་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་མང་པོའི་དངོས་ཡོད་ལོ་རྒྱུས་ཚོག་ནས་ར་འཕྲོད་བྱུང་བ་
མ་ཟད། རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་ལྷམ་པོས་སྲིད་དབང་གསར་པ་བཅུགས་པ་ནས་
ཐྱང་དར་མའི་བར་ལོ་གངས་བརྒྱུད་དང་གོ་བླག་གི་རིང་སྲིད་དབང་ཁོང་འཕེལ་
དང་བཙན་པོར་གནས་བྱུང་བ་བྱུང་བ་དེ་ནི་མངའ་ཁོངས་སུ་གཅིག་ལྷུར་གྱིས་
ལག་ལེན་བསྟར་བའི་བྲིམས་ལྷགས་ཡོད་པར་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་ཞིག་རེད།

(༤) གཡུང་གི་མི་ཕྱེ་ཞེས་འབངས་མའི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པའི་རྩེ་བར་
རིམ་པ་ལྟར་བྱེད་པ། གཡུང་རམ་ཁེང་ཞེས་པ་ནི་བཙན་པོ་དང་སྲིད་གཞུང་གི་
ཁོངས་སུ་གཏོགས་པའི་འབངས་མའི་མིང་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལ་རྒྱུབས་རྩེ་སྲིད་པ་
ལ་སོགས་པའི་རྩེ་ཕན་དགུ་ ལོ་ངམ་ན་རྩེ་ལ་སོགས་པའི་རྩེ་པོ་བདུན། མཁན་
རྒྱལ་ ཆོང་པ་ལ། འཛིན་གསུམ་སོགས་ནི་ལས་རིགས་ལྟ་ཆོགས་ཅན་གྱི་

འབངས་དང་། གཞན་ཡང་ནམ་པ་ཉེ་རྒྱལ། (ཞང་ཞུང) བལ་པོ་ལི་རྒྱལ། (ནི་ཏུ་
པུ་ལ) ལུམ་པ་ལྷགས་རྒྱལ། (མཚོ་རྩོན་དང་བར་ཁམས་ས་ཁུལ) མོན་ཅེ་རྒྱལ་
(མོན་པ་རུས་རྒྱུད་ཚོ་པ) བཅས་ནི་ཨོ་རྩལ་སྲ་དུ་ཁུལ་ངེས་ཅན་རེ་འབུལ་
དགོས་པའི་རྒྱལ་ཁུན་བཞི་ཡོད་པ་《མཁས་པའི་དགའ་རྩོན་》 མོགས་ཨོ་རྒྱས་
ཁག་འགའ་ཞིག་ཏུ་གསལ་མོད། རྩི་བརྩམས་དང་། མཁན་རྒྱལ་འཛིན་གསུམ་
མོགས་གང་དང་གང་ལ་ངོས་འཛིན་དགོས་པའི་ཁྲུངས་བཅན་གྱི་དཔུང་གཞིའི་
ཡིག་ཆ་ད་པན་མ་མཐོང་ལགས།

(ཨ) ཞིང་ལས་དང་འབྲོག་ལས་ཀྱི་དཔལ་འབྱོར་ཐད་གཅིག་སྟེད་དང་
མེར་དབང་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་ལམ་ལུགས་ལག་ལེན་བསྟར་བ།

བཅའ་ཁྲིམས་དང་དམག་དོན་གྱི་ལམ་ལུགས་གཏན་འབེབས་བྱས་པའི་
རྩིས་སྲ་གལ་ཆེ་བ་ཞིག་ནི་དཔལ་འབྱོར་གྱི་ལམ་ལུགས་ཡིན། རྒྱལ་པོ་སྲོང་
བཙན་ལྷམ་པོའི་སྐབས་སུ་ཞིང་འབྲོག་དཔལ་འབྱོར་གྱི་ལམ་ལུགས་རྩི་འདྲ་ཡིན་
པའི་རྩོར་གསལ་གསལ་གྱི་གནས་རྒྱལ་ཐོག་ནས་བདེན་དཔང་བྱེད་སྲབ་པ་ལྟེ།
ཨོ་ལུལ་ནས་ཐོན་པའི་ཤོག་རྩིས་དང་བྱང་ཁམས་ཁག་གཞིར་བཟུང་ན། སྐབས་
དེའི་ས་ཞིང་དབང་བའི་ལམ་ལུགས་རིགས་རྒྱལ་ལྟེ། བཙན་པོ་ལ་དབང་བ་
རིགས་གཉིས། རྩོན་པོ་ལ་དབང་བ་རིགས་གཉིས། རུས་རྒྱུད་ཚོ་པ་ཚོར་དབང་
བ་རིགས་གཉིས་བཅས་ཡིན།

བཙན་པོ་ལ་དབང་བ་རིགས་དང་པོ་ནི། རྩི་ཞིང་ཉེ་ས་ཞིང་སྟོད་ལེན་གྱི་
དབང་ཆ་བཙན་པོར་ཡོད་ཀྱང་། དེའི་ཐོན་འབབ་དུ་ཁུལ་རྣམས་མི་ད་གཞུང་
ལ་དབང་ཞིང་། མི་ད་གཞུང་གི་ཡོང་འབབ་གྱི་ཁོངས་སུ་གཏོགས། ས་ཞིང་དེ་
དག་རུ་ཉེ་ལུང་ཞིང་པ་རྣམས་ལ་བགོས་ནས་ཆད་གཞི་ལྟར་རུས་ཐོག་ཏུ་འདེབས་
དགོས་པ་དང་། མ་བཏབ་པར་བཞག་མི་ཚོགས་པ། ཆད་ལས་བཞལ་ནས་
གསར་སྟོབ་བྱེད་མི་ཚོགས་པ། དུ་ཁུལ་རུས་ཐོག་ཏུ་འབུལ་དགོས་པ། རང་
གིས་ས་ཞིང་གསར་རུ་སྟོབ་ནས་བཏབ་པ་རྣམས་ས་ཞིང་གི་ཐོ་ཡིག་ཐོག་ཏུ་

བཞོད་དགོས་པ། དེའི་ཚོན་འབབ་ཀྱི་དབུ་ཁྲལ་འཇལ་དགོས་པ་བཅས་ཡིན།

ཞིང་པ་ཁྱིམ་མི་རེར་ས་ཞིང་བཞོས་པའི་ཆད་གཞི་ནི། ཁྱིམ་མི་རེར་ས་
 ཞིང་དོར་གཅིག་ཡིན། དོར་གཅིག་གི་གོ་དོན་ནི། ཚོན་མཛོ་ཆ་གཅིག་གིས་
 ཉེན་གཅིག་རིང་རྫོང་ཐུབ་པའི་ས་ཞིང་གི་རྒྱ་ཁྱོན་ལ་ཟེར་ཞིང་། ས་ཞིང་དོར་
 གཅིག་ལ་རྒྱ་རིགས་ས་ཁྲལ་གྱི་ཆེས་གཞི་ལྟར་ན་ཐུབ་བཅུ་ཐམས་པ་ཡིན་པ་དང་།
 དོར་ཐུང་ལ་ཐུབ་ཐུང་ཡིན་པའི་རྫོང་ལི་ཡུལ་ནས་ཚོན་པའི་《ག་རྒྱའི་ཁྱིམ་མིའི་
 གངས་དང་ས་ཞིང་བཞོས་པའི་ཆོ་ཡིག》གི་ནང་ཁྱིམ་དུད་ཉི་ཤུ་ལྟ་གཙམ་གྱི་མི་
 གངས་དང་ཁོ་ཆོར་བཞོས་པའི་ས་ཞིང་གི་ཆོ་འགོད་སྐབས་ཤོད་ཀྱི་ས་ཞིང་བཞོས་
 པའི་ཆད་གཞི་དང་། རྒྱ་རིགས་ས་ཁྲལ་གྱི་ས་ཞིང་བཞོས་པའི་ཆད་གཞི་གཉིས་
 ཀ་ཐུང་འབྲེལ་བྱས་ནས་བཞོད་ཡོད་པ་དེའི་ཚོག་ནས་ར་རྫོང་གསལ་པོ་ཐུང་ཐུབ།

ཞིང་པ་ནམས་ལ་བཞོས་ཐེན་པའི་ས་ཞིང་དེ་ཆོའི་ཚོན་འབབ་ཀྱི་ཐོག་ནས་
 དབུ་ཁྲལ་ཅི་ཙམ་འཇལ་དགོས་པའི་རྫོང་། ད་ཡོད་ཀྱི་དབུད་གཞིའི་ཡིག་ཆ་
 རྣམས་ཐུགས་ལ་བར་འཁོད་པ་ཞིག་སྟོན་ཆད་མ་མཐོང་ཡང་། ཆོད་དཔག་བྱས་
 བ་པས་ཆེར་ས་ཞིང་དོར་གཅིག་གི་ས་ནས་ཚོན་པའི་ཚོན་འབབ་སྤྱིའི་བརྒྱམས་
 གངས་ཀྱི་དུག་ཆ་གཅིག་ནི་དབུ་ཁྲལ་གྱི་ཆད་གཞི་མིན་ནམ་སྟུམ་ཞིང་། དེས་མ་
 ཟང་ལི་ཡུལ་ནས་ཚོན་པའི་ས་ཞིང་གི་ཆོ་ཡིག་ནང་ས་ཞིང་ཐོབ་པའི་ཞིང་པ་
 རྣམས་ལ་ཚོན་འབྲུ་ས་ཞིང་གི་བདག་པོས་རྫོང་དགོས་ལུགས་གསལ་བ་དེར་
 བཅགས་ན་ཡང་ས་ཞིང་གི་ཚོན་འབབ་སྤྱིའི་བརྒྱམས་གངས་ཀྱི་དུག་ཆ་གཅིག་གི་
 དབུ་ཁྲལ་ཐུང་པའི་ད་དུང་ཚོན་འབྲུའི་འབབ་རྫོང་དགོས་ཀྱི་ཡོད་འདྲ་སྟུམ།

འཕྱོག་ལས་ས་ཁྲལ་དུ་འཕྱོག་པས་སྤྱིད་གཞུང་ལ་དབུ་ཁྲལ་འཇལ་དགོས་
 པའི་ཆད་གཞི་གང་ཡིན་རྫོང་། ལི་ཡུལ་ནས་ཚོན་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཤོག་རྒྱུ་ནང་
 རྫོན་ཆེན་མགར་བ་རྫོང་བཅན་གྱིས་འཕྱོག་ཁྲལ་ནས་ག་ཁྲལ་བཟུས་པའི་གནས་
 རྒྱལ་གསལ་པོར་འཁོད་ཀྱང་། རྫོང་ཐུགས་རྣམས་སྤྱིད་གཞུང་དང་། བཅན་པོ།
 རྫོན་པོ། རུས་རྒྱུད་ཆོ་པ། འཕྱོག་པ་བཅས་སོ་སོར་དབང་བའི་ཆད་མི་འདྲ་བ་

གསལ་པོར་མ་བཤད་པའི་ཆོག ཤ་ཁུལ་ཕྱད་ཁུལ་གཞན་དག་གི་སྐོར་གང་ཡང་
མི་གསལ་ཞིང་། ད་དྲུང་ཤོག་དྲིལ་གཞན་དག་འགའ་ཞིག་ནང་ནོར་ཕྱགས་བརྩེ་
ཆོང་བྱེད་པའི་རིན་ཐང་དང་། ནོར་ཕྱགས་དང་འབྲུ་རིགས་བརྩེ་ཆོང་བྱེད་པའི་
འཛིན་ཡིག་འགའ་ཞིག་ཀྱང་འདུག་པ་དེར་བལྟས་ན། འཕྲོག་ཁུལ་དུ་ཡོད་པའི་
འཕྲོག་པ་ཆོར་སྐྱེར་ལ་དབང་པའི་ནོར་ཕྱགས་ཡོད་པ་གསལ་པོར་བལྟན་པ་དེས་
བཀས་བཀོད་རྒྱུ་འཛིན་གྱི་འཕྲོག་ལས་དཔལ་འབྱོར་མཆོན་པ་ཡིན།

འཕྲོག་ཁུལ་དུ་གཏན་འབེབས་བྱས་པའི་སྤུལ་ཀ་ཟེར་བ་དེ་དཔུ་ཁུལ་དང་
ཆོང་ལས་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་གང་གི་ཆད་གཞི་ཡིན་པའི་སྐོར་《ཆོས་འབྱུང་
མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་》 ནང་འཁོད་དོན་དུ། སྐར་རྒུལ་པོ་ཕུ་དེ་གྲང་རྒུལ་གྱི་
བྱ་ཡེ་ཤོ་ལེགས་ཀྱི་དུས་ལྷོ་ནོན་པོ་ལྟ་བུ་མགོ་དཀར་གྱིས་ས་ཞིང་ལ་དོར་ཀ་དང་།
འཕྲོག་ལ་སྤུལ་ཀ་བཅི་བའི་སྤུལ་ཆོག་མར་གཏོད་པར་བཤད། འོན་ཀྱང་དེ་
དགོས་པ་གང་གི་ཆད་དུ་གཏན་འབེབས་བྱས་པ་ཡིན་མིན་མི་གསལ་ཞིང་། ལེ་
ཡུལ་ནས་ཆོན་པའི་དེ་ཡོད་དཔུ་དག་ཞིའི་ཡིག་ཆ་ཆོར་ཞིང་ལ་དོར་ཀ་བཅིས་པ་
ནི་ས་ཞིང་བཅོས་པའི་ཆད་གཞི་ཡིན་པ་དང་། དེའི་དགོས་པ་ནི་དཔུ་ཁུལ་གྱི་
ཆད་གཞི་གཏན་འབེབས་བྱེད་པའི་ཆད་དུ་ཡིན་པ་གསལ་པོར་བལྟན་ཡོད་ཀྱང་།
འཕྲོག་ཁུལ་དུ་བཅི་བའི་སྤུལ་ཀ་ཟེར་བ་དེ་ཆད་གཞི་ག་འདྲ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་།
དེའི་དགོས་པ་གང་ཡིན་སྐོར་བཤད་པའི་དཔུ་དག་གི་ཆ་བ་ནས་མ་རྟེན་ཅིང་།
འོན་ཀྱང་ཁོ་པོས་ཆོང་ས་ཆོད་ཀྱིས་དཔུ་དྲུག་ལྟེན་འདྲི་འདྲ་ཞིག་མིན་ནམ་སྟེ་
འཕྲོག་ཁུལ་དུ་བཅི་བའི་སྤུལ་ཀ་ཟེར་བ་ནི། དེར་སང་འཕྲོག་ཁུལ་འགའ་ཞིག་
དུ་ལྷག་གི་བགས་པ་བྱས་དམ་བདུན་དང་བྱེད་ཀ་ཡས་མས་ལ་སྤུལ་གཅིག་རྟེ་
བགས་ཆགས་ཤིས་ལྡང་གཅིག་ཟེར་ཞིང་། དེའི་ཆད་དང་མཉམ་པའི་ནོར་
ཕྱགས་ཀྱི་བགས་པར་སྤུལ་གཅིག་ཟེར་བ་དང་། ཆད་དེ་གཞིར་བཟུང་ནས་
བཅོས་པའི་རྩ་བ་གཅིག་ལ་སྤུལ་ཀ་གཅིག་ཟེར་བ་དེ་རང་ཡིན་མིན་དེ། སེམས་
ཅན་ནོར་ཕྱགས་ཆེ་རྒྱུད་གི་ཆོན་འབབ་གངས་ཀ་བཅིས་པའི་ཆོ་ནོར་ཕྱགས་ས་

སའི་པགས་པ་ཆ་ཚང་བ་དེའི་ཚད་གཞི་བཟུང་ནས་བཅིང་བ་མ་གཏོགས། རྩ་
དང་། རྩིག་པ། གསལ་མཚད་གཞིར་བཟུང་ནས་བཅིང་ན་གདེང་ཚོད་ཡོད་
པའི་ཚད་གཞི་ཞིག་ཡོང་མི་བྱུང་པའི་དབང་གིས་པགས་པ་ཆ་ཚང་བ་ཡང་ས་རི་
ཙམ་གྱིས་གོས་གཅིག་ལྷང་བ་དེ་ལ་བྱུལ་གཅིག་ཟེར། ཚད་གཞི་དེ་དངོས་པོ་
བརྗེ་ཚོང་གི་སྐབས་རིན་ཐང་གི་ཚད་གཞི་དང་། དཔུ་བྲལ་གྱི་སྐབས་སུ་ནོར་
ལྷགས་སོ་སའི་ཚོན་འབབ་གྱི་ཚད་གཞིར་བཟུང་བ་མིན་ནམ་སྐྱམ་པ་བཅས་
མཁས་པའི་དབང་པོ་རྣམས་གྱིས་དཔུང་པར་བྱ།

བཅན་པོ་ལ་དབང་བའི་རིགས་གཞིས་པ་ནི། བཅན་པོ་སྐྱེར་ལ་དབང་
བའི་ས་ཁོང་སྟེ། རུ་ཤེ་ཆེན་པོ་ཁག་ལྷ་ཀར་ཡོད་ཅིང་། གཙུ་པོ་ནི་དབུ་ཕྱོག་
ཆེན་ཏེ་སྐྱེད་ཤོད་སྐྱེད་སྐྱེད་གྱི་ས་བྲལ་རྣམས་གྱི་ས་ཁོང་དང་། འཕྲོག་སྟེ། བྱ་
གཤོག་རྣམས་བཅན་པོ་སྐྱེར་ལ་དབང་ཁོང་། ས་ཁོང་རྣམས་བཅན་པོ་སྐྱེར་གྱི་
ཁོངས་གཏོགས་བྱ་གཤོག་རྣམས་ལ་བཞོས་ཏེ་འདེབས་ལས་བྱེད་བཅུག་སྟེག
དེ་ནས་ཐོབ་པའི་ཚོན་འབབ་རྣམས་ལ་དཔུ་བྲལ་མི་དགོས་པར་བཅན་པོ་སྐྱེར་གྱི་
རྒྱ་ཚོར་ཡིན།

ལྷན་པོ་རྣམས་ལ་དབང་བའི་ས་ཁོང་དེ་ལ་ཡང་རིགས་གཞིས་ཡོད། དང་
པོ་ནི། བཅན་པོས་ལྷན་པོ་དང་དམག་དཔོན་བྱས་རྗེས་ཆེ་བ་རྣམས་ལ་བྱ་
དགར་ལྷན་དེ་མི་ལུས་རྒྱུད་བཅས་ལ་གཏན་འཇགས་སུ་དབང་བ་ཞིག་ཡིན། དེ་
ཡང་ལྷན་པོ་འམ་དམག་དཔོན་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་རྒྱལ་པོ་ལ་སློ་མོག་པ་དང་།
ཁྲིམས་ལས་འགལ་བ་བྱུང་ཆོ། རྩར་བྱས་རྗེས་ཆེ་བ་ཞིག་ཡིན་ཀྱང་དེའི་ས་ཁོང་
དང་ནོར་ལྷགས་བྱ་གཤོག་སོགས་བཅན་པོས་སྐྱེར་བཞེས་གནང་ཆོག་པའི་
རིགས་ཏེ། ས་ཁོང་དེ་རིགས་རྣམས་ལྷན་པོ་སོ་སོར་དབང་བའི་བྱ་གཤོག་
རྣམས་ལ་འདེབས་ལས་བྱེད་བཅུག་སྟེག་བཅན་པོ་འམ་མྱིད་གཞུང་ལ་དཔུ་བྲལ་
འབྲལ་མི་དགོས་པར་ལྷན་པོ་སྐྱེར་དང་དེའི་མི་རྒྱུད་ལ་དབང་བ་ཡིན་པས།
ལྷན་པོ་དེ་ཆོའི་དཔལ་འབྱོར་ནི་ཁྲིམ་རྒྱུད་བྱ་གཤོག་ལས་ལྷགས་ཀྱི་དཔལ་

འཕྱོར་ཡིན།

སློན་པོ་རྣམས་ལ་དབང་བའི་ས་ཁིང་རིགས་གཉིས་པ་ནི་རྩ་ཁིང་ཟེར་བ་
དེ་ཡིན། ལི་ཡུལ་ནས་ཐོན་པའི་ཤོག་བྱང་དང་བྱང་ཁྲུལ་ཁག་འགའ་ཞིག་ལ་
བལྟས་ཆོ། རྩ་ཁིང་ནི་སློན་པོ་འཕམ་དམག་དཔོན་གང་ཞིག་གིས་དཔོན་གྱི་སྐོ་
གནས་བཟུང་བའི་རིང་ལ་བཅན་པོ་འཕམ་སྲིད་གཞུང་ནས་སྤྱད་པའི་ས་ཁིང་ཞིག་
ལྟ། དེ་ནི་སློན་པོ་དང་དམག་དཔོན་སོགས་ཀྱིས་རང་ཉིད་ཀྱི་སྐོ་གནས་བཟུང་
བའི་རིང་ལ་ས་ཁིང་དེ་དང་དེའི་ཐོན་འབབ་དཔྱ་ཁྲུལ་བཅས་སྐར་ལ་དབང་བ་
མ་གཏོགས། སྐོ་གནས་བཞེས་པ་འཕམ་ཡང་ན་གནས་དཔྱང་བཏར་བའི་རྩེས་སྤུ་
སྐོ་གནས་གསར་པ་འཛིན་མཁན་ཆོར་ཆེན་རྒྱུད་དཀོས་པའི་གནས་ཚུལ་དེ་
ཡི་ཐོག་ནས་སློན་པོ་དེ་ཆོར་དབང་བའི་རྩ་ཁིང་གི་ཐོབ་ཐང་ནི་བཀའ་བཀོད་
རྒྱུ་འཛིན་གྱི་དཔལ་འཕྱོར་ལམ་ལུགས་ཡིན་པ་ཉོགས་སུ་བ།

རུས་རྒྱུད་ཆོ་བར་དབང་བའི་ས་ཁིང་དེ་ལའང་ནང་གཞེས་རིགས་གཉིས་
ཡོད། དང་པོ་ནི། རུས་རྒྱུད་ཆོ་བ་ཁག་ཐུན་མོང་ལ་དབང་བའི་ས་ཁིང་ལྟ།
རུས་རྒྱུད་ཆོ་བ་དེ་རྣམས་ས་ཁྲུལ་གཅིག་ཏུ་འབྲུས་སྤྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པས་རྒྱལ་པོ་
སྲིད་བཅན་སྐམ་པོས་ཁོ་ཆོར་དབང་བའི་ས་ཁིང་རྣམས་རང་འཇགས་སྤུ་གནས་
པ་བྱས་ཐོག་དཔྱ་ཁྲུལ་འོས་འཚམས་ཤིག་སྲིད་གཞུང་ལ་འབུལ་དཀོས་པ་དང་།
ས་ཁིང་དེ་རྣམས་རུས་རྒྱུད་ཆོ་བའི་ཆོ་དཔོན་གྱིས་རང་ཁོངས་ས་ཁིང་པ་རྣམས་ལ་
བཀོས་ནས་འདེབས་ལས་བྱེད་བཅུག་ལྟ། དེའི་དཔྱ་ཁྲུལ་རྣམས་སྲིད་གཞུང་
གིས་ཆེད་ཏུ་མངགས་པའི་ཁིང་སློན་དང་ཁྲུལ་དཔོན་བརྒྱུད་ནས་སྲིད་གཞུང་ལ་
འབུལ་དཀོས་ཤིང་། སྲིད་གཞུང་གིས་ཁོ་ཆོར་སོན་འབྲུ་ལྷང་ངེས་སྤྱོད་དཀོས།

རུས་རྒྱུད་ཆོ་བར་དབང་བའི་ས་ཁིང་གི་རིགས་གཉིས་པ་ནི། རུས་རྒྱུད་ཆོ་
པའི་ཁོངས་གཏོགས་ཁིང་པ་སྐར་ལ་དབང་བའི་ས་ཁིང་ཡིན་ཏེ། ཁོ་ཆོ་རང་
ཉིད་ཀྱིས་གསར་སྤོལ་བྱས་པའི་ས་ཁིང་དང་། ཆལ་ཁིང་། ལྷམ་ར་སོགས་ཁིང་
གི་ཐོར་བཀོད་ནས་ལོ་རེ་རུས་ཆོད་ངེས་ཅན་གྱི་དཔྱ་ཁྲུལ་(ལོ་ཐང་བླ་སྤྱེས་)མི་

ཁྱུང་བ་ཞིག་ལྟལ་རྒྱུ་ས་ཞིང་དེ་དག་ཁོ་ཚོ་སྒྲེར་ལ་དབང་བ་ཡིན་པས། དེ་ནི་
བགས་བཤོད་རྒྱུ་དཔེ་ཞིག་གི་ས་ཞིང་དབང་བའི་ལམ་ལུགས་ཡིན་པ་དང་། ཁོ་
ཚོ་ནི་རང་དབང་ཡོད་པའི་འབངས་མི་ཡིན། གོང་དུ་བཤད་པའི་ས་ཞིང་དབང་
བའི་ལམ་ལུགས་རིགས་རྒྱག་གི་ཐོག་ནས་སྐབས་དེར་ཐོད་དུ་བྲན་གཤམ་ལམ་
ལུགས་ནས་བགས་བཤོད་རྒྱུ་དཔེ་ཞིག་གི་སྒྲིཊ་ཚོགས་སུ་བར་བཞལ་བྱེད་པའི་དུས་
སྐབས་ལྷ་སྒྲེབས་ཡོད་པ་གསལ་བཤད་བྱེད་བྱུང་། དུས་སྐབས་དེའི་དཔལ་
འཕྱར་མེད་རྒྱས་དེས་ལྷག་ལྟར་རྒྱུད་ཚོ་པ་དང་བྲན་གཤམ་བདག་པོ་རྣམས་
ཀྱི་ཁེ་ཕན་ལ་སྤྱད་སྤྱོད་དང་ཚོད་འཛིན་བྱུང་འབྲེལ་བྱེད་པ་དང་ཆབས་ཅིག་ཞིང་
འཕྲག་རྣམས་ལ་སྒྲེར་བྱིད་པལ་འཕྱར་དབང་བར་ཁས་ལེན་བྱས་ཏེ། དབུ་བྲལ་
བཟུ་བའི་ལམ་ལུགས་ལག་ལེན་བཟུར་བ་དེས་ཞིང་འཕྲག་ཐོན་སྐྱེད་ལ་གོང་
འཕེལ་གསར་བ་བྱུང་བ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ལག་ཤེས་བཟོ་ལས་དང་ཚོང་
ལས་ལ་ཡང་ཐར་ལས་ལྷག་པའི་ཡར་རྒྱས་བྱུང་ཡོད་པ་ནི་སྒྲོས་མ་དགོས་པ་རེད།

བཀའ་ཡི་བྲིམས་ཡིག་ཆེན་པོ་རྒྱག་གི་ནང་གསེས་གཞིས་པ་འབྲམ་གསེར་
ཐོག་ཤ་བ་ཅན་གྱི་བྲིམས་ནི། འཇལ་གཤོར་འདེགས་གསུམ་གྱི་ཚད་གཞི་གཅིག་
ལྷུར་བཟོས་པ་དེ་ལ་ཟེར། 《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་ལྷོན་》ལས། རྩེ་
དང་སྤང་ཞི་ལ་སོགས་པའི་ཚད་གཞི་ཐོག་མར་གཏན་ལ་འབེབས་མཁན་ནི།
རྒྱལ་པོ་ལྷག་རི་གཉན་གཟིགས་ཀྱི་སློན་པོ་ཁྱེད་ལྷང་མང་བཅན་ཡིན་པ་དང་།
སྐབས་དེར་ཞིང་འཕྲག་ཐོན་རྣམས་བརྗེ་རེས་བྱ་རྒྱུར་གལ་ཆེ་བའི་གཤོར་འདེགས་
ཀྱི་ཚད་གཞི་རེས་གཏན་ཞིག་དགོས་པ་ཁ་ཆ་དགོས་གཏུགས་སུ་མཐོང་ནས་སློན་
པོ་དེས་འབྲུ་རིགས་རྣམས་ཁྲེ་ལ་འཇལ་བ་དང་། མར་རྣམས་སྤང་ལ་འཇལ་
ནས་སན་ཚུན་བརྗེ་རེས་བྱ་རྒྱུའི་ཚད་གཞི་ཐོག་མར་གཏན་འབེབས་བྱས་ཏེ་བྱས་
རྣམས་ཆེན་པོ་བཞག་པ་ཡིན་ཞེས་གསལ་ཞིང་། ཡང་ཁེ་ལྟལ་ནས་ཐོན་པའི་སྤ་
རྒྱས་ཤོག་དྲིལ་ནང་རྒྱལ་པོ་སྤང་བཅན་སྐམ་པོའི་རིང་ལ་ཟེར་དང་། སྤང་དང་།
ཞི་ཆ་ལ་སོགས་པའི་ཚད་གཞི་ཐོག་མར་བྱུང་བ་ཡིན་ཞེས་གསལ་བ་གཞིས་བཤད་

ཚུལ་མི་མ་ཐུན་ཡང་། སྤྱོད་བཅན་སྐམ་པོའི་དུས་ལས་མི་ཕྱི་བར་གྱི་སྤྱང་གི་ཆད་གཞི་ཕྱང་ཟིན་པ་ནི་ཉ་ཅང་གསལ་པོ་རེད།

སྐབས་དེར་གཏན་འབེབས་བྱས་པའི་འཇལ་གཤོར་འདེགས་གསུམ་གྱི་ཆད་གཞི་རིམ་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། ད་ཡོད་དུམ་གཞིའི་ཡིག་ཆ་མང་པོ་ཞིག་གི་ནང་། ཚུལ་པོ་ཁྲི་རལ་པ་ཅན་གྱི་དུས་བོད་ས་གནས་སུ་གྱེ་སྤྱང་གི་ཆད་གཞི་གཅིག་ལྟར་མེད་པར་ཡུལ་འགའ་ཞིག་ཏུ་རྒྱལ་ཕྱུ་ཞེས་ཕྱུ་ལ་གྱེ་གང་བཅི་བ་དང་། ཡུལ་འགའ་ཞིག་ཏུ་བདུན་ཕྱུ་ཞེས་ཕྱུ་ལ་གྱེ་གང་བཅི་བ་མོགས་གཅིག་ལྟར་མེད་པར་བཞེན། ཕྱིན་ཆད་རྒྱ་གར་མ་གྲ་རྒྱའི་གྱེ་སྤྱང་ལ་ཆད་གཞིར་བཟུང་དཀོས་པར་བཀས་བཅད་གནང་བར་བཤད་པ་ལྟར་ན། ཚུལ་པོ་སྤྱོད་བཅན་སྐམ་པོ་ནས་ཚུལ་པོ་ཁྲི་རལ་པ་ཅན་གྱིས་བཀས་བཅད་གསུམ་པ་མ་གནང་བར་གྱི་གྱེ་སྤྱང་གི་ཆད་ནི་ཡ་ཁྱོར་ནི་ཕུ་ཅ་གཅིག་ལ་གྱེ་གང་བཅི་བ་ལ་བྱུང་པར་མེད་ཀྱང་། གྱེ་གང་ལ་ཕྱུ་ཞེ་ཅམ་ཡོད་པའི་ཆད་གཞིར་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ཡོད། ཡུལ་འགའ་ཞིག་ཏུ་རྒྱལ་ཕྱུ་ཞེས་ཕྱུ་ལ་གྱེ་གང་(ཡ་ཁྱོར་གསུམ་དང་ཕྱིད་ཀ་ལ་ཕྱུ་ལ་གང) གྱེ་ནི་ཕུ་ལ་ཁལ་རེ་བཅི་བའི་ལྷགས་གཅིག་དང་། ཡུལ་འགའ་ཞིག་ཏུ་བདུན་ཕྱུ་ཞེས་ཕྱུ་ལ་གྱེ་གང་(ཡ་ཁྱོར་གསུམ་ལ་ཕྱུ་ལ་གང) གྱེ་ནི་ཕུ་ལ་ཁལ་རེ་བཅི་བའི་ལྷགས་གཅིག་བཅས་མི་འདྲ་བ་ཡོད། ལྷགས་མི་འདྲ་བ་དེ་གཉིས་ཀ་ཡ་ཁྱོར་ནི་ཕུ་ཅ་གཅིག་ལ་གྱེ་གང་བཅི་བ་ལ་མི་འདྲ་བ་མེད། དེ་ནི་སྐབས་དེའི་གཤོར་ཁལ་གྱི་ཆད་གཞི་ཡིན་ཅིང་གྱེ་ནི་ཤིང་གྱེ་ཡིན།

སྤྱང་གི་ཆད་གཞི་ནི། རས་འབྲུ་ཆེ་བ་གཉིས་དང་། འཕྱིང་བ་གཉིས། རྒྱུང་བ་གཉིས་བཅས་རྒྱལ་གྱི་མྱེད་ཆད་ལ་སེ་བ་གང་། སེ་བ་ནི་ཕུ་ལ་ཞོ་གང་། ཞོ་བཅུ་ལ་སྤང་གང་། སྤང་བཞི་འམ་སྤོར་བཞི་ལ་ཉག་གང་། ཉག་ནི་ཕུ་ལྟེ་སྤང་བརྒྱུད་ཅུ་ཐམ་པ་ལ་ཁལ་གཅིག་བཅི་བ་ནི་སྐབས་དེའི་སྤྱང་ཆད་དང་འདེགས་ཁལ་གྱི་ཆད་ཡིན་ཞིང་། འདེགས་ཕྱིད་སྤང་ནི་ཤིང་སྤང་ཡིན་ལ་གསེར་དུལ་ཡང་དེ་དང་མཚུངས། གཤོར་འདེགས་གྱི་ཆད་གཅིག་ལྟར་བྱས་པ་དེས་ཞིང་།

འཕྲིག་གཉིས་ཀྱི་ཚོན་རྩས་པ་རྒྱུ་རྩ་ཅང་སྟབས་པ་དེ་རྩ་སྤང་ཡོད།

བཀའ་ཡི་བྲིམས་ཡིག་རྒྱག་གི་གསུམ་པ། རྒྱལ་ཁམས་དཔེར་བླངས་ཀྱི་
བྲིམས་ནི། སྐབས་དེར་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ནང་ཡོངས་བྱུང་ཁམས་ལེན་ཞིང་ལག་ལེན་
དུ་བཟུང་བའི་ཡུལ་སྤྱོད་དཔེར་བླངས་ནས་བྲིམས་ལུགས་གཏན་འཁེབས་བྱས་
པ་ལ་ཟེར། བྲིམས་ལུགས་འདིར་སྐབས་དེའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཡུལ་སྤྱོད་དང་གོམས་
གཤེས་བཟང་རན་གང་ཡོད་གསལ་པོར་མཚོན་ཐུབ་པའི་རྩས་པ་ཡོད་པའི་
དབང་གིས་མིང་ལ་རྒྱལ་ཁམས་དཔེར་བླངས་ཀྱི་བྲིམས་ཞེས་བཏགས་པ་ནི་མིང་
དོན་མཚུངས་པ་ཞིག་ཡིན། འདི་ལ་ནང་གཤེས་སྤྱི་ཚོགས་རྒྱལ་བྲིམས་བཅོ་ལྔ།
བྲིམས་ཆེན་བརྟན། མི་ཚས་གཙང་མ་བཅུ་རྒྱག་གི་བྲིམས་བཅས་བཞུགས་པའི་
སྤམ་ཅུ་སྟོབ་བརྟན་ཡོད། རྒྱལ་བྲིམས་བཅོ་ལྔ་ནི། ༡. རྩ་ཡི་དག་བརྟུལ་ནས་ཡུལ་
ཡུང་བ་དེ་འཇགས་སྤྱི་བཞུགས་པ། ༢. ནང་གི་ཆབ་སྲིད་ལེགས་པར་སྤྱོད་ཞིང་
འབངས་རྒྱུས་པ་དེ་བར་སྤྱོད་པ། ༣. ལྷ་ཚོས་དགེ་བ་བཅུ་གང་ཐུབ་ཅི་ཐུབ་
ཀྱིས་བྱ་བ་(དེ་གསུམ་ལ་མཛད་པ་གསུམ་ཟེར) ༤. དད་པ་མེད་པའི་མི་ལ་ཚས་མི་
བཤད་པ། ༥. གསང་སྤྱུགས་ཀྱི་ཚས་རྣོད་དུ་མི་འཛོང་བ། ༦. ཁེང་པོ་ཉེ་བྱ་
གཡོག་དཔོན་དུ་མི་བསྐྱོད་པ། (དེ་གསུམ་ལ་མི་མཛད་པ་གསུམ་ཟེར) ༧. དཔའ་པོ་
བྱས་རྗེས་ཅན་ལ་སྟག་སྟོག་གི་གོས་སྤྱུགས་ཀྱི་ནས་བསྟོད་དགོས་པ། ༨. ཤེས་
ལྡན་ཀྱི་ལྷོན་པོ་དང་མི་སྤྱིར་ཡིག་ཚང་གིས་བསྟོད་དགོས་པ། ༩. བྱས་རྗེས་ཅན་
ལ་བྱ་དགའ་སྟོད་ནས་བསྟོད་དགོས་པ། (དེ་གསུམ་ལ་བསྟོད་པ་གསུམ་ཟེར) ༡༠.
སྤར་མ་ལ་མ་ཞུ་བསྟོན་ནས་དམའ་འཁེབས་བྱེད་དགོས་པ། ༡༡. བྲག་ཉེས་
ཅན་ལ་ཆད་པ་ནན་པོར་གཙང་དགོས་པ། ༡༢. མིང་ན་ལ་ཐ་ཚིག་བསྐྱུགས་
ནས་ཕྱིར་འབུད་བྱེད་དགོས་པ། (དེ་གསུམ་ལ་སྟོད་པ་གསུམ་ཟེར) ༡༣. རང་གི་
ལུས་བསྟེད་པའི་ས་མ་ལ་སྟག་སྟོད་གིས་མི་མནར་བ། ༡༤. རང་གི་བྱ་སྤྱུག་ལ་
མནར་གཙོད་མི་གཏོང་བ། ༡༥. རང་གི་བཟའ་སྟགས་ལ་མནར་གཙོད་མི་
གཏོང་བ། (དེ་གསུམ་ལ་མི་མནར་བ་གསུམ་ཟེར) བཅས་ཡིན།

ཁྱིམ་སྐྱོན་བདུན་ནི། སངས་རྒྱས་ཚས་ལུགས་ཀྱི་ལྷ་ཚས་དགེ་བ་བརྩེ་ནང་ནས་ཙུ་བ་བཞི་དང་། ཆང་སྤྱོད་བ་བཅས་ལྟེ་སྤྱོད་དུ་ཁེང་མི་རྟོག་པ་དང་། བང་སྤྱོད་འབྱུང་བ་བཅས་བསྟན་པས་བདུན་ལ་ཟེར།

ཁྱིམ་སྐྱོན་དང་པོ་མིའི་སྟོག་མི་གཙང་པའི་ཁྱིམ་ནི། སན་རྩུབ་བར་འཐབ་ཚུང་བྱུང་ནས་མི་བསད་པའམ་རྩུབ་གཞན་དག་ལ་བརྟེན་ནས་མི་བ་བྱུང་ན་གཤེན་སྤྱོད་ཞེས་དེའི་བཟང་མི་དུ་སྟུག་ལ་མཚོད་འབུལ་དགེ་ཙུ་དང་དྲུང་རྩལ་བཅས་ཀྱི་ལུན་གསལ་བསྟོན་དགོས་པ་དང་། འཐབ་ཚུང་གི་ནང་དུ་ཟས་རྩུབ་བྱུང་བའམ་ཡང་ན་རྩུབ་གཞན་དག་ལ་བརྟེན་ནས་ཟས་རྩུབ་བྱུང་ན་གསོན་སྤྱོད་ཞེས་ཟས་རྩུབ་གཏོང་མཁན་གྱི་མིས་ཟས་རྩུབ་བྱུང་བའི་མི་ལ་སྟན་བཅས་ཀྱི་ལུན་གསལ་བསྟོན་དགོས་པ་དེར་ཟེར།

ཁྱིམ་སྐྱོན་གཉེས་པ་མ་བྱིན་པར་མི་ལེན་པའི་ཁྱིམ་(རྒྱ་མི་བྱེད་པ)ནི། ལྷ་ཁང་དང་རྟེན་གསུམ་བཅས་ཀྱི་ནོར་བརྒྱས་ན་བརྒྱ་འཇལ་ཞེས་བརྒྱ་དངོས་ཡོངས་རྣམས་འཇལ་དགོས་པ་དང་། རྒྱལ་སྟོན་གྱི་ནོར་བརྒྱས་ན་བརྒྱད་ཅུ་འཇལ་ཞེས་བརྒྱ་དངོས་ཀྱི་བརྒྱ་ཆ་བརྒྱད་ཅུ་འཇལ་དགོས་པ། འབངས་ཀྱི་ནོར་བརྒྱས་ན་བརྒྱད་འཇལ་ཞེས་བརྒྱ་ཆ་བརྒྱད་འཇལ་དགོས་པ་བཅས་ལ་ཟེར།

ཁྱིམ་སྐྱོན་གསུམ་པ་ལོག་གཡེམ་མི་བྱེད་པའི་ཁྱིམ་ནི། བདག་པོ་ཡོད་པའི་བྱེད་མེད་ལ་སྟེས་པས་བཅན་མེད་ལོག་གཡེམ་བྱས་པའམ་བྱེད་མེད་ཀྱིས་སྟེས་པ་གཞན་བཅས་ཏེ་སྤོང་འབྱུང་ན་བདག་པོར་བྱི་ཆད་ཅེས་ལུན་གསལ་དངོས་པོ་སྟོན་དགོས་པའི་ལོག་ཁྱིམ་སར་ཉེས་ཆད་སྟབ་དགོས་པ་སྟགས་ལ་ཟེར།

ཁྱིམ་སྐྱོན་བཞི་པ་རྩུབ་སྤྱོད་པའི་ཁྱིམ་ནི། ཉེས་ཅན་གྱིས་ནག་ཉེས་ངོས་ལེན་མི་བྱེད་པའམ་ཁ་དན་རྒྱུ་བ་བསྐྱར་བྱས་ན། རང་རང་སོ་སོའི་ལྷ་སྤང་དཔང་པོར་བཞག་སྟེ་མནའ་སྟེལ་དུ་འཇུག་དགོས་པ་ལ་ཟེར།

ཁྱིམ་སྐྱོན་ལྔ་པ་ཆང་ལ་ཚོད་འཛིན་དགོས་པ་ནི། ཆང་ཚོད་མེད་དུ་

འཕྱང་བ་ནི་ཉེས་སྤྱད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཚ་བ་ཡིན་པས་ཉུང་ཅམ་འཕྱང་ཚོག་པ་
ལས་ཆད་ལས་བཀལ་ཉེ་བཞུགས་ཉེ་བཞུངས་མི་ཚོག་པ་ལ་ཟེར།

ཁྲིམས་ཆེན་རྒྱལ་པ་ཁེང་མི་ལྷོག་པ་(གྱེན་ལོག་མི་བྱེད་པ)ནི། འབངས་
དང་ཐུན་གཤོག་སོགས་ཀྱིས་རང་རང་ས་སའི་རྩེ་དཔོན་ལ་དཔོན་འབངས་ཀྱི་གོ་
རིམ་བཅིས་ནས་ཀྲུ་བཀྲར་ཁྱེད་གོས་པ་ལས་རྒྱབ་གཏོད་དང་གདོང་གཏུགས་
ཀྱི་གྱེན་ལོག་བྱེད་མི་ཚོག་པ་ལ་ཟེར།

ཁྲིམས་ཆེན་བདུན་པ་བང་ས་མི་འབྱུང་བ་ནི། གཤེན་པོའི་ཆེད་དུ་བཅིགས་
པའི་བང་སའི་ནང་གི་རྒྱ་དངོས་རྒྱ་བར་འདོད་ནས་བང་ས་ལྷོག་འབྱུང་བ་མི་
ཚོག་པ་བཅས་ཡིན།

མི་ཚོས་གཙང་མ་བཅུ་རྒྱལ་གྱི་ཁྲིམས་ནི། ༡. དཀོན་མཆོག་ལ་དད་ཀྱིས་
བྱེད་དགོས་པ། ༢. ཆོས་དང་ཡིག་སྐོབ་སྦྱོང་བྱེད་དགོས་པ། ༣. ས་མ་ལ་ཀྲུ་
ཞབས་དང་བཅི་བཀྲར་ཁྱེད་གོས་པ། ༤. ཡོན་ཏན་ཅན་གྱི་མི་ལ་ཀྲུ་བཀྲར་
བྱེད་དགོས་པ། ༥. རིགས་མཐོ་བ་དང་རང་ལས་ཀན་པའི་མི་ལ་ཞེས་དང་ཀྲུ་
བཀྲར་ཁྱེད་གོས་པ། ༦. རང་གི་སྐོག་ས་པོ་ལ་སྤྱི་ཐག་རིང་པོ་དགོས་པ། ༧.
ཡུལ་མི་དང་ཁྱིམ་མཆོས་ལ་ཕན་འདོགས་གང་སྤྱབ་བྱེད་དགོས་པ། ༨. བསམ་
སྡོད་དང་བྱ་སྤྱོད་དྲང་པོ་དྲང་བཞག་དགོས་པ། ༩. ཡ་རབས་སྤྱོད་བཟང་ལྷན་
པའི་མི་ལ་མིག་དཔེ་ལྟ་དགོས་པ། ༡༠. ཟས་དང་རྒྱ་ཉོར་ལ་ཚོག་ཤེས་བྱེད་
དགོས་པ། ༡༡. རྒྱན་ཅན་གྱི་མི་ལ་རྒྱན་ལན་འཇལ་དགོས་པ། ༡༢. བྱེ་སྤང་
ལ་གཤོ་སྤྱོད་མི་བྱེད་པ། ༡༣. སྤྱི་ལ་ཕན་སེམས་ཆེ་ཞིང་སྤྱག་དོག་མེད་པ། ༡༤.
རག་འཇམ་པོའི་སྒྲོ་ནས་སྤང་ཆ་ཤོད་དགོས་པ། ༡༥. བཟོད་སྒྲོམ་ཆེ་ཞིང་སྤྱོ་
ཁོག་ཡངས་པོ་དགོས་པ། ༡༦. རྒྱུད་མེད་ཀྱི་ཁ་ལ་མི་ཉན་པ་བཅས་བཅུ་རྒྱལ་ལ་
ཟེར། མོང་དུ་བཤད་པའི་ཁྲིམས་སྤྱུ་ཅུ་ས་བརྒྱད་ནི་སྐབས་དེའི་པོད་ཀྱི་སྤྱི་
ཚོགས་ཚོག་ཁྱབ་ཆེ་བའི་ཡུལ་སྤྱོད་དང་གོམས་གཤེས་ལ་དཔེར་སྤངས་ནས་
ཁྲིམས་ལུགས་གཏན་འབེབས་བྱས་པ་ཡིན་པས་དེའི་མིང་ལ་རྒྱལ་ཁམས་དཔེར་

ལྷངས་ཀྱི་བྲིམས་ཞེས་བཏགས་པ་དང་། དེའི་ནང་ནས་ཉུང་ཤས་མ་གཏོགས་མང་ཆེ་བ་ནམས་ཤེས་རིག་ལྡན་པ་དང་ཡ་རབས་སྤྱད་བཟང་གི་ལུགས་སྲོལ་གྱི་ལྟ་ལྡན་པ་དེའི་ཚོག་ནས་སྐབས་དེའི་བོད་ཀྱི་མི་དམངས་མང་ཆོགས་ནམས་ཤེས་རིག་མེད་པའི་ལུན་ནག་དང་། དུལ་སྲོལ་དང་གོམས་གཤིས་ངན་པའི་སྐྱོ་མ་རབས་ཀྱི་དུས་སྐབས་སྲུག་ནས་མེད་པ་མ་ཟད། རིག་གནས་ཡོད་པ་དང་། སྤྱད་བཟང་ཡོད་པ། བྲིམས་ལུགས་ཡོད་པ་བཅས་ཀྱི་སྤྱི་ཆོགས་ཡར་རྒྱས་ཀྱི་དུས་རབས་སྲུ་སྟེབས་ཟིན་པ་གསལ་པོར་མཛོང་བྱུང་གི་རེད།

མདོ་ལོན་ལྷ་བཅད་ཀྱི་བྲིམས་སྐགས་བཀའ་བྲིམས་ཆེན་པོའི་ནང་གསེས་རྗེས་མ་གསུམ་ནི་ཞལ་ལྗེ་པས་བྲིམས་ཐག་གཅོད་ལུགས་མི་འདྲ་བ་གསུམ་ལ་ཟེར་བ་ཡིན།

བཀའ་ཡི་བྲིམས་ཡིག་རྒྱག་གི་བཞི་པ་མདོ་ལོན་ལྷ་བཅད་ཀྱི་བྲིམས་ནི། བྲིམས་སར་ལྷ་གཏུགས་ཕྱེད་མཁན་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་དབང་ཆེ་ཞིང་ཁ་དྲག་པའི་མི་ལ་བདེན་པ་དེ་ཅམ་མེད་པ་དང་། ཉམ་ཆུང་བདེན་པ་ཡོད་པའི་མི་གཉིས་བྱུག་ན། སན་ཚུན་ཀྱི་ཚོད་རྣམས་ཆོག་ལོ་མང་བ་ནམས་བརྒྱར་ནས་དོན་གྱི་སྒྲིང་པོ་ལྷངས་ཏེ་ཁ་དྲག་པ་རྩ་མི་ཆ་ཞིང་། ཉམ་ཆུང་བདེན་པ་ཡོད་ཀྱི་མི་སྟོ་ཕམ་དུ་མ་སོང་བའི་སྟོན་སྐུ་བྲིམས་ཐག་གཅོད་དགོས་པ་ལ་ཟེར།

བཀའ་ཡི་བྲིམས་ཡིག་རྒྱག་གི་ལྔ་པ་དབང་ཆེན་བཅད་ཀྱི་བྲིམས་ནི། ལྷ་གཏུགས་ཕྱེད་མཁན་ནག་ཉེས་ཡོད་མཉམ་ཡིན་ཆེ་ནག་ཉེས་ཆེ་ཆུང་ལ་གཞིགས་ཏེ་ཉེས་ཆད་འདྲ་མཉམ་དང་། ཡང་ན་ཆེ་ཆུང་གི་བྱུང་པར་ཡོད་པའི་སྟོན་སྐུ་བྲིམས་ཐག་གཅོད་པ་ལ་ཟེར།

བཀའ་ཡི་བྲིམས་ཡིག་རྒྱག་གི་དྲུག་པ་ཁབ་སོ་ནང་པའི་བྲིམས་ནི། ལྷ་གཏུགས་ཕྱེད་མཁན་སྟོགས་གཉིས་ཀར་བདེན་པ་ཡོད་མཉམ་ཡིན་ཆེ་སྟོགས་གཉིས་ཀས་སན་ཚུན་བསམ་ཤེས་དང་གུན་གསལ་སྤྱད་ནས་ཕྱེད་དུ་བརྒྱག་ནི་གཉིས་ཀ་སྟོ་ཡིད་ཆེན་པའི་བྱ་བ་བསམ་ལ་བརྟེན་ནས་བྲིམས་ཐག་གཅོད་པ་ལ་ཟེར།

ཞིང་། མིང་གཞན་གཉིས་བདེན་དགའ་གསུམ་ཡང་ཟེར།

གཞན་ཡང་བཀའ་སྐུ་ཆེན་པོ་དུག་དང་། ཡིག་ཚང་དུག་བཀའ་ཡི་
ཐུག་ཏུ་གུག་ཏུ་གུག་དཔལ་མཆོན་དུག་སྐུ་སྐུ་ལོ་འཛིན་ཞིང་།
པར་《ཆོས་འབྱུང་མཁའ་པའི་དགའ་སྟོན་》ཀྱི་ནང་དུ་གསལ་བས་འདྲིར་ཞིང་།
པར་མ་ཁྲིས་ལགས། ཞོང་གསལ་གྱི་ཁྲིམས་ལྷགས་ནམས་དུས་གཅིག་དུ་གཏན་
འབེབས་བྱས་པ་ཞིག་མ་ཡིན་ཀྱང་འཆད་བདེ་བའི་ཆེད་དུ་འདྲིར་སྟོགས་གཅིག་
དུ་བསྟུས་ནས་བཤད་པ་ཡིན།

**གསུམ་པ། མི་རིགས་རང་ཉིད་ཀྱི་སྐད་དང་མཐུན་པའི་ཡི་གེ་
གསར་གཏོད་གནང་བ།**

ཡི་གེ་ནི་མི་རྒྱལ་གྱི་བསམ་བློ་ཕན་ཚུན་བརྗེ་རེས་བྱ་ཆུང་དང་། དེའི་སྐྱེ་
གངས་མཆོན་ཕྱིད་ཀྱི་བརྗེ་རེས་ཤིག་ཡིན་པ་མ་ཟད། ཡི་གེ་ཡོད་པའི་མི་
རིགས་རྒྱལ་རང་ཉིད་ཀྱི་དཔལ་འབྱོར་དང་། ཆབ་སྲིད། རིག་གཞུང་བཅས་
ཀྱི་འཕེལ་རྒྱས་འགྲོ་བའི་ལྷན་ཆད་མཚུགས་པ་དང་། ཡི་གེ་མེད་པའི་མི་རིགས་
རྒྱལ་རང་ཉིད་ལས་ཤོག་རྟེ་རྟེས་ལྷན་ཁེབས་ཀྱི་ཡོད། རྒྱལ་པོ་སྤང་བཅན་སྐམ་པོའི་
ཞོང་དུ་བོད་གནའ་རབས་ཀྱི་ཡི་གེ་ཞིག་ཡོད་མེད་སྐོར་རྒྱལ་ཁབ་ཕྱི་ནང་གི་ལ་
རྒྱུས་མཁས་པ་ཆོས་གསུང་ཚུལ་འདྲ་མིན་སྐྱ་ཆོགས་ཡོད་ཅིང་། དེའི་ནང་ནས་
བོན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ལ་ཞིབ་འཇུག་གནང་མཁན་མཁས་པ་འགའ་ཞིག་གིས་གསུངས་
དོན་དུ། སྤང་བཅན་སྐམ་པོའི་ཞོང་དུ་བོད་གནའ་རབས་ཀྱི་ཡི་གེ་ཞིག་ཡོད་པ་
དེ་ནི་ཁང་ཁྱེད་གི་ཡི་གེ་ཡིན་པ་དང་། དེ་ཡང་ཅུང་ཟད་སྟབས་བདེ་བ་དང་ནང་
དོན་ཆུ་ཆེ་བ་སྟོན་རྒྱར་ཆོད་འཛིན་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན་པར་བརྟེན་རྒྱལ་པོ་སྤང་
བཅན་སྐམ་པོའི་སྐབས་ཐོན་མི་སམ་རྟོ་ཤས་སྤར་ཡོད་ཀྱི་བོད་ཡིག་རྟེན་པ་གཞིར་

བཟུང་ནས་ད་ལྟའི་བོད་ཡིག་གསར་པ་འདི་བཙོ་གནང་མཛད་པ་ཡིན་ཞེས་
གསུངས་པ་འདིར་ཁོ་ཤོས་བསམས་ན་རྒྱ་མཚན་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་རེད་སྟེ།

ད་ཡོད་བོད་ཀྱི་ཡོ་རྒྱས་དཔུང་གཞིའི་ཡིག་ཆ་མང་པོ་ཞིག་གི་ནང་རྒྱལ་པོ་
གཉའ་བྲི་བཅན་པོ་ནས་སྤྱོད་བཅན་སྐམ་པོའི་བར་གྱི་ཡོ་རྒྱས་མི་ཉུང་བ་ཞིག་
འཆད་རྒྱ་ཡོད་པ་དང་། དེ་བཞིན་《རྒྱལ་རབས་གསལ་བའི་མེ་ལོང་》གི་ཚྭ་པ་
པོ་དང་། 《དེ་བཟེར་དམར་པོ་》ཡི་ཚྭ་པ་པོ་གཉིས་གསལ་གཟིགས་ཚུང་བའི་
《ཡོ་རྒྱས་ལྟག་གཞོན་ཆེན་མོ་》དང་《རྒྱལ་རབས་དབག་བསམ་ཐོན་ཤིང་》
དཔལ་པོ་གཙུག་ལག་ཐེང་བས་གཟིགས་ཚུང་བའི་བོན་གྱི་ཡོ་རྒྱས་《ཡང་གསང་
ཐེའུ་རང་ལུགས་》ཟེར་བ་སོགས་ནས་ཆ་ཤས་འགའ་ཞིག་དྲངས་པ་དེ་ཆོའི་ནང་
རྒྱལ་པོ་གཉའ་བྲི་བཅན་པོ་ནས་ལྟག་རི་གཉན་གཟིགས་བར་གྱི་ཡོ་རྒྱས་དང་།
ཡི་ཡུལ་ནས་ཐོན་པའི་ཡོ་རྒྱས་ཤོག་བྱང་གི་ནང་གསལ་བའི་གཉའ་བྲི་བཅན་པོ་
དང་། གི་བྱམ་བཅན་པོ། ལྟག་རི་གཉན་གཟིགས་སོགས་ཀྱི་ཡོ་རྒྱས་མི་ཉུང་བ་
ཡོད་པ་དེ་ནམས་སྤྱོད་བཅན་སྐམ་པོའི་ཤོང་གི་མི་རབས་ཐོན་མ་ཆོས་གཅིག་གིས་
གཅིག་ལ་བརྒྱད་བཤད་བྱས་པའི་རག་རྒྱན་ཅམ་ཞིག་མ་ཡིན་པར་ཡིག་སྐད་ཏུ་
འཁོད་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན་པེས་རེད། གལ་ཏེ་ཡིག་སྐད་ཏུ་འཁོད་མེད་པའི་རག་
རྒྱན་ཅམ་ཞིག་ཡིན་ན་མི་རབས་སྐམ་ཏུ་ལྟག་བརྒྱད་བྱུང་པ་ལྟ་ཞིག་ མི་རབས་
ཁ་ཤས་སོང་མཚམས་སྤྱར་ག་རྒྱན་ཅམ་ཡང་ལུས་མི་སྤྱོད་དེ། དཔེར་ན་རང་
རེའི་མི་རབས་ཤོང་མ་ཁ་ཤས་ཀྱི་ཡོ་རྒྱས་ནམས་ཡིག་སྐད་ཏུ་འཁོད་མེད་ཆོ། མི་
རབས་ནས་མི་རབས་བར་རྒྱ་སྐད་ཏུ་བཟུང་ནས་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་བརྒྱད་
བཤད་ཐེད་བྱུང་བའས་མེད་པ་མངོན་སྲུང་ཚུང་བྱུང་ཡིན་པ་ལྟ་བུ་རེད། དེ་
བཞིན་དུ་གཉའ་བྲི་བཅན་པོ་ནས་ལྟག་རི་གཉན་གཟིགས་བར་གྱི་རྒྱལ་རབས་
སྐམ་ཏུ་ལྟག་གི་ཡོ་རྒྱས་ནམས་མི་རབས་མང་པོའི་ནང་གཉའ་བྲི་བཅན་པོའི་ཤོང་
ནས་ལྟོ་ཁ་ཡར་སྤྱང་དུ་བོན་གྱི་མཁས་པ་མི་བརྒྱ་གཉིས་བྱུང་བེན་པ་དང་། དེ་
དག་གི་ནང་ནས་ཆོ་མི་གཤེན་གྱི་རྒྱ་རྒྱལ་གྱིས་བོན་གཞུང་བོད་རྒྱུད་དུ་བརྒྱུར་བ་

འདི་ཐོག་མར་གསར་གཏོང་མཛད་སྐབས་དུས་སྐབས་དེའི་ཐོད་ས་གནས་མིའི་
 བྱམ་མོང་གི་སྐད་གཞིར་བཟུང་བ་ཡིན་པས་བྱུང་ཆེ་བ། ༡. དབྱངས་དང་
 གསལ་བྱེད་མིང་གཞི་སྒྲིལ་འདྲུག་རྩིས་འདྲུག་ཆོག་ཡུན་སྐབས་རྣམས་ཡུང་ས་
 བས་སྒྲིབ་སྒྱུར་བྱེད་བཞིན་པ། ༢. དུས་སྐབས་དང་མཐུན་པའི་མིང་དང་ཆོག་
 གསར་སྒྲིལ་བྱེད་དཀོས་པ་ (འདི་ཡི་གེ་ཡོད་པའི་མི་རིགས་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ཐམས་ཅད་
 དང་འདྲ) ཡུན་དེ་མིན་ཐོད་མི་རང་གི་སྐད་ཀྱི་ཐོག་ནས་གཏམ་གྲིང་རྩི་འདྲ་བྱེད་
 དཀོས་ཀྱང་ཡི་གེས་མ་ལྟར་བ་མེད་པ། ༣. ཡི་རྩེད་ཡིག་ལྟག་སོང་ཡང་རིག་
 གནས་ཀྱི་ཚུ་ཆད་ཡོད་པའི་མིས་སྒྲིག་བྱུང་བར་མ་ཟད། གོ་བ་ཡང་ཡོན་བྱུང་བ།
 ༤. གོ་རིམ་ལྟར་བ་དང་མ་ལག་ཅུང་ཟད་ཆ་ཆར་བའི་བརྗོད་རིག་པ་བྱུང་ས་
 བཅན་ཞིག་ཡོད་པ། ༥. རྒྱ་ཆེ་ཞིང་རྣམས་ཡུང་ས་མང་ལ་གཏོང་བའི་ནང་
 རོན་ཆེ་འདྲ་ཞིག་སྒྲིལ་དཀོས་ཀྱང་དབྱངས་གསལ་སོ་བཞི་དང་མིང་གཞི་སྒྲིལ་
 རྩིས་ཆོག་ཡུན་བཅས་ཀྱི་ཕྱེད་སྒྱུར་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲིལ་བ་མ་ཟད། རང་
 ཉིད་ཀྱི་སྐད་དུ་བསྒྱུར་བྱུང་བ་བཅས་ཀྱི་བྱུང་ཆོས་ཡོད། དེར་བརྟེན་སོན་མི་
 སམ་ཚེ་ཏེ་རང་ཉིད་འཆོ་བཞུགས་སྐབས་ཀྱི་རྒྱ་གར་གྱི་བརྗོད་དང་མཁམ་པ་
 མང་པོས་ཁོང་ལ་སམ་ཚེ་ཏེ་ཕྱི་བཟང་པོ་ཞེས་པའི་བཞུགས་བརྗོད་ཆད་མེད་
 མཛད་པ་དང་། རྒྱལ་པོ་སྤྱོད་བཅན་སྐམ་པོས་ཀྱང་སྒྲིལ་པོ་གཞན་དག་དང་མི་
 འདྲ་བར་ཁོང་ལ་ལུས་བཀྲས་ཆེན་པོ་གནང་བ་རེད། གོང་གསལ་ཐོད་ཡིག་
 འདིར་བྱུང་ཆོས་དེ་དག་ཡོད་པའི་བདེན་དཔང་དངོས་པོ་གང་དང་གང་ཡོད་ཅེ་
 བ། སྐབས་དེར་སོན་མི་རང་ཉིད་ཀྱིས་བསྒྱུར་བ་གནང་བའི་བྱུན་རས་གཟིགས་
 ཀྱི་《མདོ་རྒྱུད་ཉི་ཤུ་ཙ་གཅིག་》ཡོད་པའི་ནང་ནས་《འོད་ཟེར་རྣམ་པར་བཞོད་
 པའི་མདོ་》དང་། 《རྒྱ་ཁྱུང་ལྷ་ཆོགས་པའི་མདོ་》《སྤྱང་བ་རྩལ་པའི་མདོ་》
 《མཆན་རབ་ཡོངས་སུ་བསྐྱེད་པའི་མདོ་》 བཅས་བཞི་ཙམ་མ་གཏོགས་དེ་
 བྱིངས་ཆར་མ་དེར་སྐབས་ཡོད་པའི་བཀའ་འཕྱར་གྱི་ནང་དུ་བཞུགས་ཤིང་།
 གཞན་ཡང་སོན་མི་ཉིད་ཀྱིས་བསྒྱུར་བར་མཛད་པའི་《འདུས་པ་རིན་པོ་ཆེའི་

ཉོག་གི་གཟུངས་》དང་། 《ཟླ་བ་སྒྲོན་མེའི་མདོ་》《མདོ་སྡེ་དགོན་མཚོག་སྒྲིབ་》
 《དཔའ་སྐོར་ཐུག་ཀྱང་པ་》《མདོ་སྡེ་ཟ་མ་ཉོག་བཀོད་པ་》བཅས་ད་ལྟོང་
 བཀའ་འཁྱུར་གྱི་ནང་དུ་ཡོད་ལ་རྒྱལ་པོ་བྲི་སྤྱང་སྡེ་བཅན་དང་། སང་ན་ལེགས།
 བྲི་རལ་པ་ཅན་སོགས་བཞུན་པ་ལྟ་དར་གྱི་དུས་སྤྱི་ལོ་ཙུ་བ་མཁའ་པ་ཆེན་པོ་སྐ་
 ཅོག་ཞུང་གསུམ་སོགས་ལོ་ཙུ་བ་ལྟ་ལྟག་ཅམ་དང་། བོད་སྐལ་འཁྱེད་དུས་
 སྐབས་སྤྱི་ལོ་ཙུ་བ་བརྒྱ་དང་ལྔ་བརྒྱ་ལྟག་ཅམ་ཕྱོན་པ་དེ་དག་གིས་རྒྱ་ནག་དང་།
 རྒྱ་གར། བལ་ཡུལ། ཁ་ཆེ། ཞང་བྱང་། ལི་ཡུལ་བཅས་ནས་སངས་རྒྱས་ཚུས་
 ལུགས་ཀྱི་གཞུང་ཆེན་པོ་ལྟ་དང་། གསང་ལུགས། གསོ་རིག་སྐར་ཅིས།
 གཏམ་རྒྱད། ཚུལ་ཡིག་སྒྲན་རག་སོགས་ནང་དོན་ཏེ་ཅང་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་རྣམ་
 གངས་མང་ལ་གཏིང་ཟབ་པ་བཅས་ཀྱི་གསུང་རབ་འཁོར་ཆེན་དེ་ལྟ་བུ་ཞིག་བོད་
 སྐད་དུ་བསྐྱར་བ་རྣམས་ད་ལྟ་《བཀའ་འཁྱུར་》དང་《བཞུན་འཁྱུར་》ཞེས་
 རྒྱལ་ཁབ་ཕྱི་ནང་དུ་མདོན་སུམ་མིག་གིས་མཐོང་རྒྱ་ཡོད་པ་མ་ཟད། ཡིག་
 བསྐྱར་གྱི་རྒྱ་ཚད་ཀྱང་ཏེ་ཅང་མཐོན་པོ་ཡོད་པ་དེ་དག་ཚང་མའི་ནང་དོན་དང་
 མིང་ཆོག་རྣམས་ད་ཡོད་བོད་ཡིག་འདིའི་དབུངས་གསལ་སོ་བཞི་དང་། མིང་
 གཞི་སྒྲན་རྒྱུ་ཆོག་ལྟར་བཅས་ཀྱི་སྡེ་བ་རྒྱུར་ལ་བརྟེན་ནས་བསྐྱར་བ་གསུལ་ཡིན་
 པ་ལས་མིང་དང་ཆོག་གསར་པ་མང་དུ་སྤོང་བ་ལྟར་བོད་ཡིག་གི་ཡིག་འབྲུ་མང་
 དུ་སྤོང་མེད།

མོར་དུ་བཤད་པའི་བྱད་ཚོས་དེ་རྣམས་ཀྱི་ཚོག་ནས་སྤྱད་ཐུན་ད་ཡོད་བོད་
 ཡིག་འདིས་རང་མེད་རྫོངས་འདི་མཐུན་སྒྲིལ་དང་། ཐུག་པོ། བེས་རིག་ལྟན་
 པ་ཞིག་དུ་འཇུགས་སྐྱོན་བྱ་རྒྱའི་ཐད་ལ་རུས་པ་ཏེ་ཅང་ཆེན་པོ་ཚོན་བྱལ་པ་མ་
 ཟད། འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་མདུན་ལ་མ་ཡངས་ཤིང་རྒྱ་ཆེ་བ་ཞིག་ཡོད་པར་མཐོང་བྱལ་
 པ་ལྟེ། དེ་ཅི་ད་ཡོད་ཀྱི་དབུངས་གསལ་སོ་བཞི་དང་། མིང་གཞི་སྒྲན་འཇུག་
 རྒྱུ་ཆོག་ལྟར་བཅས་ཀྱི་སྡེ་བ་རྒྱུར་ལ་བརྟེན་ནས་དེར་རབས་ཀྱི་རྩིས་རིག་
 དང་། གསོ་བ་རིག་ལ། གནམ་དབུད་རིག་ལ། རྒྱུ་དངོས་རིག་ལ། རྣས་

བཞི་པ། མི་རིགས་རང་ཉིད་ཀྱི་སྤར་ཡོད་རིག་གཞུང་རྒྱན་
འཛིན་དང་གོང་འཕེལ་བཏང་བ།

སྤྱི་དང་དེར་རབས་ཀྱི་དངོས་ཡོད་ལོ་རྒྱུས་མང་པོའི་ཚོག་ནས་གསལ་
བཤད་བྱུང་དོན་དུ། མི་རིགས་གང་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ཏུང་རང་ཉིད་ཀྱི་དཔལ་
འབྱོར་གོང་འཕེལ་བྱུང་བ་དེས་རིག་གཞུང་སྤར་ལས་ལྷག་པར་ཡར་རྒྱས་འགྲོ་
རྒྱུར་སྤུལ་མ་ཐེབས་བྱུང་བ་དང་། ཟུང་གཞི་དེའི་ཚོག་མི་རིགས་གཞན་དག་གི་
རིག་གཞུང་ལ་སློབ་སྦྱོང་བྱས་ཏེ་རང་ཉིད་ཀྱི་རིག་གཞུང་སྤུན་སྤུམ་ཚོགས་སུ་འགྲོ་
བར་སྤུལ་འདེད་ཡོང་གི་ཡོད་པ་དེ་རེད།

མི་རིགས་རང་ཉིད་ཀྱི་སྤར་ཡོད་རིག་གཞུང་རྒྱན་འཛིན་དང་གོང་འཕེལ་
གཏོང་རྒྱ་དེ་ནི་མི་རིགས་གཞན་གྱི་དགེ་མཚན་ལྡན་པའི་རིག་གཞུང་ལ་སློབ་སྦྱོང་
བྱ་རྒྱུར་གལ་ཆེ་བའི་ཚོག་མའི་ཟུང་གཞི་ཡིན་ཅིང་། ཟུང་གཞི་དེ་མེད་ན་རང་གི་
མི་རིགས་ཀྱི་རིག་གནས་ལ་ཡོད་པའི་དགེ་མཚན་དང་སྦྱོན་ཆ་གསལ་པོར་རོས་
འཛིན་མི་བྱུང་བའི་དབང་གིས་མི་རིགས་གཞན་གྱི་རིག་གཞུང་ལ་ཡོད་པའི་དགེ་
མཚན་མཐོང་མི་བྱུང་བ་མ་ཟད། རང་གི་མི་རིགས་ཀྱི་རིག་གཞུང་རྒྱ་ཆ་དྲག་གར་
འཛམས་ཡོད་པ་ཞིག་གིས་མི་རིགས་གཞན་དག་གི་རིག་གནས་ལ་སློབ་སྦྱོང་བྱས་
པ་དང་། གང་ཡང་མེད་པ་ཞིག་གིས་མི་རིགས་གཞན་དག་གི་རིག་གཞུང་ལ་
སློབ་སྦྱོང་བྱས་པ་གཉིས་ཀྱི་ཐུབ་འབྲས་ཆེ་ཆུང་དང་ཡར་རྒྱས་འགྲོ་བའི་རྒྱར་ཆད་
ཙུང་ནས་མི་འདྲ་ཞིང་། དེ་བཞིན་དུ་རང་གི་རིག་གནས་རྒྱ་ཆད་མཐོ་ཙམ་ཡོད་
པའི་མི་རིགས་དང་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་གིས་མི་རིགས་གཞན་དག་ལ་སློབ་སྦྱོང་བྱས་པ་
དེ་དང་། རང་ཉིད་ཀྱི་རིག་གནས་རྒྱ་ཆད་དམའ་པོ་ཡིན་པའི་མི་རིགས་དང་
རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་གིས་མི་རིགས་གཞན་དག་དང་རྒྱལ་ཁབ་གཞན་དག་ལ་སློབ་སྦྱོང་

བྱས་པ་གཉིས་ཀྱི་ཐུབ་འབྲས་ཆེ་ཆུང་དང་ཡར་རྒྱས་འཕྲོ་བའི་ཐུར་ཆད་ཀྱང་
གཏན་ནས་མི་འདྲ་བ་མཛེན་ཐུང་དུ་མཛོང་རྒྱ་ཡོད་པ་ཉུང་རེད། དེར་བརྟེན་
རྒྱལ་པོ་སྤྱང་བཅན་སྐམ་པོས་སྦྱགས་གཅིག་ནས་རང་གི་མི་རིགས་ཀྱི་ཐར་ཡོད་
རིག་གཞུང་རྒྱན་འཛིན་དང་གོང་འཕེལ་གཏོང་བའི་མིག་དཔེ་བཟང་པོ་ཞིག་
བཅུགས་པ་མ་ཟད། ཟུང་གཞི་དེའི་ཚོག་ནས་མི་རིགས་གཞན་དག་དང་རྒྱལ་
ཁབ་གཞན་དག་ལ་སྤྱོད་སྤྱོད་ལྟེན་པའི་མིག་དཔེ་བཟང་པོ་ཞིག་ཀྱང་བཅུགས་པ་
རེད། འོ་ན་རྒྱལ་པོ་སྤྱང་བཅན་སྐམ་པོས་རང་གི་མི་རིགས་ཀྱི་རིག་གཞུང་ཐར་
ཡོད་རྒྱན་འཛིན་དང་འཕེལ་རྒྱས་བཏང་ཡོད་ན། སྤྱང་བཅན་སྐམ་པོའི་གོང་དུ་
བོད་མི་རིགས་རང་ཉིད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དང་རིག་གཞུང་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཆན་གང་ཡིན་
ཞེན། རྒྱལ་པོ་སྤྱང་བཅན་སྐམ་པོའི་གོང་དུ་བོད་མི་རིགས་རང་ཉིད་ཀྱི་རིག་
གཞུང་ཟུང་གཞི་ལེགས་པོ་ཡོད་པ་ནི། དཔེར་ན་རྒྱལ་པོ་ཕུ་དེ་གྲུང་རྒྱལ་ཀྱི་དུས་
(སྤྱི་མའི་སྔོན་ཀྱི་ཨ་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་གྱི་གོང) རྩ་ཁ་ཡར་རྒྱང་ཁྲལ་དུ་བྱུང་བའི་
《གན་མོ་བལ་མའི་གཤ་ཆེས》ཟེར་བ་རྒྱ་བ་དང་སྐར་མའི་འཁོར་འགྲམ་ལ་
བརྟེན་ནས་དུས་བཞི་དང་ཆེས་གངས་བཅི་བ་དང་། གཞན་ཡང་རྒྱ་སྐར་ཉེར་
བརྒྱད་ཀྱི་འཁོར་འགྲམ་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱ་བ་ས་སར་མིང་བཏགས་པ་དང་།
དུས་བཞིའི་འཐུར་ཐོག་མཆོན་པའི་《གན་འ་རབས་གན་པོའི་སྤྱང་བྱང་》ཟེར་
བའི་སྐར་ཆེས་རིག་པ་དང་། དུལ་ཐབས་ཀྱི་གསེབ་རིག་པ། དམངས་ཁྲོད་ཀྱི་
ཟུང་དང་གཤ་ཚིག་རྩ་ཚོགས། སྒྲན་དག་གི་ཉམས་དང་ལྡན་པའི་སྤྱི་གཞུས།
རྒྱས་གར། རྩལ་མ། དུས་ཙལ། མཛེས་རིག་འདུགས་སྒྲན། བོན་ཆས་
སྐགས་རྩ་མང་ཞིང་དེ་དག་ཆང་མར་མི་རིགས་རང་ཉིད་ཀྱི་བྱང་ཆོས་ལྡན་པ་མ་
ཟད། འགའ་ཞིག་ལ་ཆན་རིག་གི་རྒྱ་ཆད་ཅུང་ཟད་མཐོ་ཙམ་ཡོད་པ་བཅས་
འདིར་རེ་རེ་ནས་བརྗོད་ཀྱིས་མི་ལངས་ཤིང་། གལ་ཏེ་དམའ་རིམ་ནས་མཐོ་
རིམ་དུ་ཡར་རྒྱས་འཕྲོ་བའི་ཤེས་རིག་གི་ཟུང་གཞི་དེ་འདྲ་ཞིག་མེད་ན། རྒྱལ་པོ་
སྤྱང་བཅན་སྐམ་པོའི་དུས་དང་ལྷག་པར་དུ་རྒྱ་བཟའ་ལུན་མེན་གོང་རྩ་བོད་དུ་

ཐེབས་ནས་སྒྲིག་ཏུ་སྤང་ལ་གཙོ་བོར་བརྟུ་བྱེད་ཀྱི་འཕེལ་འགྲུ་རྒྱ་ནི་
གཏན་ནས་ཡོང་མེད་པ་ཞིག་རེད།

རྒྱལ་པོ་སྤང་བཅན་སྐམ་པོས་མི་རིགས་རང་ཉིད་ཀྱི་སྤང་ཡོད་རིག་གཞུང་
ལ་མཐོང་ཆེན་གྱིས་རྒྱན་འཛིན་དང་ཀོང་འཕེལ་བཏང་བའི་གནས་ཚུལ་མཚོན་
ཅམ་ནི། ལྷ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་གསར་བཞེངས་སྐབས་སུ་ཐེབས་བྱིས་དང་
གདུང་མའི་ཐེབས་སུ་སྤང་གྱི་ཐོན་པོའི་ལོ་རྒྱུས་སུ་གསལ་བའི་སྤང་གཏམ་གྱི་
བཤོད་པ་ལྷ་ཚོགས་རི་མོར་བྱིས་པ་དང་འབྲུར་བཞོས་བྱས་ཡོད་པ་དང་།
གཞན་ཡང་ཐེའུ་(དེང་སང་གི་གཤམ་ཚོགས་)ཞེས་པའི་རིག་ཆ་ལ་གྱི་དྲི་བ་དང་དྲིས་
ལན་འགའ་ཞིག་རི་མོར་བྱིས་པ་དཔེར་ན། ཐེམ་གཉེར་མང་ལ་སྤྱེ་བ་ཆེ། ཅི་
ཡིན་ཞེས་དྲི་བ་བཤོད་པའི་ལན་དུ། འདྲེན་གྱིད་སྤང་ཞིག་ཉག་ཀའི་གྲངས་
དང་། སྤང་རྒྱ། སྤང་ཐེར་དང་བཅས་པ་ཞིག་རི་མོར་བྱིས་པ་དང་། ཐར་མགོ་
མགོ་ཅན་གྱིད་ཅིང་རྒྱགས་། ཅི་ཡིན་ཞེས་དྲི་བ་བཤོད་པའི་ལན་དུ། མཚོད་
ཉིན་གྱི་གཟུགས་རི་མོར་བྱིས་པ་དང་། དམར་པོ་སྤྱེ་མེད་བཅུག་ཅིང་སྤྱང་།
ནག་པོ་ཁག་དང་སྤང་སྤང་སྤྱི་ཚུལ་། ཅི་ཡིན་ཞེས་དྲི་བ་བཤོད་པའི་ལན་དུ།
མགར་བ་ཞིག་གིས་ལྷགས་དམར་པོ་སྐམ་པས་བཟུང་ནས་ཐབ་གྱི་ནང་དུ་བཅུག་
ཅིང་སྤྱང་འདྲོན་པ་ཞིག་རི་མོར་བྱིས་པས་མཚོན། སྤང་ཡོད་རིག་ཆ་ལ་གྱི་ནང་
ནས་མི་རྒྱལ་སྤྱི་སྒྲོ་སྒྲོ་འབྱེད་པར་སྐོས་ཐོགས་ཡོད་པ་རྒྱལ་སྤྱི་གེ་དང་གཟུགས་
སྤང་ཅན་གྱི་རི་མོ་རྒྱང་འཕེལ་བྱས་ཏེ་བཤོད་པ་དེས་གནའ་རབས་ཀྱི་གཤམ་ཚོགས་
དང་འཕེལ་བའི་སྤྱན་རག་གི་ཉམས་འབྱུར་མཚོན་པར་བྱས་ཡོད་པ་མ་ཟད།
གཙུག་ལག་ཁང་གི་འོག་ཁང་གི་ཆེག་པ་དང་ཀ་བའི་རྒྱན་ལ་སྐོས་པའི་མིང་
བཞོས་ཀྱི་གཟུགས་འགྲོས་མི་ཁྱེད་པ་ཞིག་པོད་གནའ་རབས་ཀྱི་འཛུགས་སྤྱན་
ལག་ཆ་ལ་མཚོན་གང་སྤྱབ་བྱས་ཡོད་ཅིང་། དེ་བཞིན་དུ་པོ་ཏེ་ལའི་སྤྱེ་བ་རང་
དམར་པོ་སྐོས་ཆེག་རིམ་པ་མང་ལ་རྒྱ་ཁྱོན་རྒྱང་ཞིང་། སྤང་ཆེག་སྤང་པ་སྤྱི་
གཉིས་ཡོད་པའི་ལྷགས་རི་ཅན་གྱིས་བསྐྱར་བའི་བཤོད་པ་དེས་པོད་གནའ་

རབས་ཀྱི་མཁར་བཅན་པའི་ཕྱི་བཅོའི་ལག་ཙམ་རྒྱན་འཛིན་བྱས་པ་སྐགས་
ཡིན།

ཐོད་མི་རིགས་ཀྱི་རིག་གཞུང་ལྟར་ཡོད་རྒྱན་འཛིན་སྐོར་གྱི་ལོ་འཕེལ་
བཏང་བའི་མཆོན་བྱེད་གཙ་བོ་ནི། གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་མི་རིགས་རང་ཉིད་
ཀྱི་སྐད་དང་མཐུན་པའི་ཡི་གེ་གསར་གཏོད་དང་། ཡི་གེ་དེའི་སྐོར་ནས་མི་
རིགས་གཞན་གྱི་སྐར་ཕྱི་དང་། གསལ་རིག་ཆོས་ལུགས་བཅས་རང་གི་སྐད་དུ་
བརྒྱུད་པ་བཅས་བྱས་པ་དེས་མི་རིགས་རང་ཉིད་ཀྱི་རིག་གཞུང་གོང་འཕེལ་དུ་
བཏང་བའི་མིག་དཔེ་བཟང་པོ་ཞིག་སྐོར་མར་གཏོད་པའོ། །

ཐུ་བ། བར་རྒྱལ་རབས་དང་། བལ་ཐོ། རྒྱ་གར་སྐགས་ཁྱིམ་
མཆོས་རྒྱལ་ཁབ་ནམས་དང་མཛའ་མཐུན་འབྲེལ་བ་བརྒྱགས་ཏེ་མི་
རིགས་གཞན་དག་གི་རིག་གཞུང་སློབ་སྦྱོང་བྱས་པ།

མི་རིགས་གཞན་དག་གི་རིག་གནས་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་པ་ནི་རང་གི་མི་རིགས་
ཀྱི་རིག་གཞུང་གོང་འཕེལ་གཏོང་བའི་བྱ་བ་བསམ་ཡང་གཉིས་པ་རེད། དེའི་རྒྱ་
མཆན་ནི་མི་རིགས་གཞན་གྱི་རིག་གཞུང་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་པ་ལ་སྐོར་མར་དེའི་དགེ་
མཆན་ཤེས་དགོས་ཤིང་། དེ་ཤེས་ཏོགས་བྱེད་པ་ལ་རང་གི་མི་རིགས་ཀྱི་རིག་
གནས་ལ་ཡོད་པའི་དགེ་མཆན་དང་སློན་ཆ་མཐོང་བ་བྱེད་དགོས། དེ་མཐོང་
རྒྱལ་ཡང་རང་གི་མི་རིགས་ཀྱི་རིག་གནས་རྒྱ་ཆད་ཡོད་པ་ཞིག་གིས་མཐོང་བ་
དང་། རང་ཉིད་ལ་རིག་གནས་རྒྱ་ཆད་གང་ཡང་མེད་པ་ཞིག་གིས་གཞན་ཟེར་
རྒྱུ་འབྲས་ཙམ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གི་རིག་གནས་ལ་མཐོང་རྒྱུ་བྱས་པ་
གཉིས་ཙམ་བྱས་མི་འདྲ་ཞིང་། སློན་མ་དེས་སློབ་སྦྱོང་བྱས་པའི་སྟབས་འབྲས་
དང་། རྒྱུ་མ་དེས་སློབ་སྦྱོང་བྱས་པའི་སྟབས་འབྲས་ཀྱང་གཏན་ནས་མི་འདྲ།

འོ་ན་རྒྱལ་པོ་སྤྱིར་བཙན་སྐྱེས་པོས་མི་རིགས་ལ་ཞུན་དག་གི་རིག་གནས་
 སྤྱི་བསྐྱོར་བྱས་པ་དེ་མཆོན་ཅགས་གང་ཡོད་དམ། སྐབས་དེར་ཡོད་དང་མི་
 རིགས་ལ་ཞུན་དག་བར་ལ་འབྲེལ་བ་གང་འདྲ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན།

རྒྱལ་པོ་སྤྱིར་བཙན་སྐྱམ་པོས་མི་རིགས་གཞན་དག་དང་རྒྱལ་ཁབ་གཞན་
 དག་བར་ཐན་ཚུན་འབྲེལ་བ་བཙུགས་པ་དེའི་དམིགས་ཡུལ་གཙོ་བོ་ནི་རང་གི་མི་
 རིགས་ཀྱི་རིག་གནས་ཤོར་འཕེལ་གཏོང་བའི་ཆེད་དུ་ཡོན་པ་མ་ཟད། འབྲེལ་བ་
 དེ་འདྲ་བཙུགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐན་ཚུན་གཤམ་རྟོགས་གཏོང་བའ་ཙམ་ལྟར་
 ལས་ཐུག་སྒྲིལ་དམ་ཟབ་ཡོང་བ་དང་། ས་མཆམས་བདེ་འཇགས་སྤྱ་གནས་པ།
 དཔལ་འབྱོར་གྱི་འཕེལ་རྒྱས་བརྟན་པོ་ཡོང་བ། མི་དྲུག་པ་བརྟན་དུ་སྤྱང་བ་
 བཙས་ཀྱི་ཆེད་དུ་འདྲ་བའོ།

རྒྱལ་པོ་ཤོད་བཅས་སྐམ་པོས་མི་དང་བཟུང་སེས་བཅུན་མོ་འགའ་
 ཞིག་ལྟར་ཡོད་ལུང་། ད་དུང་དེས་མི་ཅད་པར་(《བཀའ་ཆེན་མཁའ་གསལ་
 བར་》)ཤོད་བཅས་ཀྱི་བཅུན་མོ་དང་པོ་ཤོད་བཟུང་། གཞིས་པ་མི་ཉག་བཟུང་།
 གཟུང་པ་ཞར་ཞུང་བཟུང་། བཞི་པ་འ་ཞ་བཟུང་། ལུ་པ་བལ་བཟུང་། ལྷག་པ་
 རྒྱ་བཟུང་བཅས་ཡིན་པར་བཤད་)བལ་བཟུང་གི་བཅུན་དང་། རྒྱ་བཟུང་ལུན་
 སིན་ཀོང་རྩོ་གཞིས་བཅུན་མོར་ལྟར་པའི་དམིགས་ལྟུལ་ནི། སྐབས་དེར་པོད་
 དང་ཐག་ཉེ་བའི་ཁྱིམ་མཆོས་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ནང་ནས་བལ་པོ་དང་། ཐང་རྒྱལ་
 དབས་གཞིས་པ་འབྲེལ་ཡིན་པ་མ་ཟད། སེས་རིག་དང་། སངས་རྒྱས་ཆོས་

ལྷགས། ཆབ་སྲིད། དཔལ་འཕྱོར། དཔག་དོན་བཅས་ཀྱི་ཐད་འཇམ་སྒྲིང་
 ཐོག་སྟན་གྲགས་ཆེ་བའི་གས་ཡིན་པ་དང་། བོད་ཀྱི་དཔལ་འཕྱོར་སྟོབས་ལྷགས་
 ཐད་བལ་པོ་དང་ཐང་རྒྱལ་རབས་གཉིས་དང་བསྐྱར་ཐབས་མེད་ཀྱང་ཆབ་སྲིད་
 དང་དཔག་དོན་སྟོབས་ལྷགས་ཐད་རྒྱལ་ཁབ་གཞན་དང་འབྲུན་རྒྱུ་ལངས་
 ཐབ་པ་དང་པན་ཚུན་མཛའ་མཐུན་འབྲེལ་བ་འཇུགས་ཐབ་པའི་ཆད་དུ་སྟོབས་
 ཡོད་སྟོབས་ཤོ་སྐབས་དེ་དང་བསྐྱར་ནས་གཉིས་འབྲེལ་གྱི་འབྲེལ་བ་བཅུགས་ཏེ་
 རང་ཉིད་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་དང་། དཔལ་འཕྱོར། རིག་གནས། སངས་རྒྱས་ཆོས་
 ལྷགས་བཅས་སྐར་ལས་སྟག་པར་གོང་འཕེལ་གཏོང་བ་ནི་རྒྱལ་ཐབ་པའི་བྱ་བ་
 ཞིག་རེད། དེར་བརྟེན་ཐོག་མར་བལ་པོའི་རྒྱལ་པོ་མ་འབྲི་ཤོ་ཉླེ་འོད་ཟེར་གྱི་
 ཆའི་གས་མོ་བལ་བཟའ་ཁྱི་བཅུན་བཅུན་མོར་སྒྲངས་པ་དང་དུས་མཚུངས་རྩ་
 མི་བསྐྱེད་རྩ་ཆེ་མོགས་སྒྲུ་རྟེན་མང་པོ་དང་། བལ་པོའི་བཟོ་ཐོ་མཁས་པ་མང་དུ་
 བརྒྱན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་པོ་ཏེ་ལའི་མོ་བྱང་དང་། ལྷ་ས་གཅུག་ལག་ཁང་གི་
 ཉེང་ཁང་དང་བར་ཁང་། རྒྱ་རྟེན་དང་སྟེབས་ཁྲིས་ན་མས་བཞེངས་ཏེ་བལ་པོ་
 དང་རྒྱ་གར་གྱི་འཇུགས་སྐྱེན་དང་མཛེས་རིས་ལག་རྩལ་པོད་དུ་དར་བར་མཛད།
 བོད་དུ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལྷགས་ཀྱི་ལྷ་སྐྱ་བཞེངས་པའི་ལག་རྩལ་ན་མས་ཐོག་མར་
 བལ་པོའི་བཟོ་ཐོ་མཁས་པའི་དྲུང་ནས་སྟོབ་སྟོང་བྱས་པ་རེད། དེའི་རྒྱ་མཚན་
 ཡང་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལྷགས་ཐོག་མར་དར་སྟེལ་བྱུང་བའི་གནས་གཞི་ནི་རྒྱ་གར་
 ཡིན་པ་དང་། བལ་ཡུལ་དུ་སྐབས་དེར་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལྷགས་དར་རྒྱས་ཆེ་
 བའི་དབང་གིས་ཆོས་ལྷགས་ཀྱི་མཛེས་རྩལ་ལ་མཁས་པའི་བཟོ་པ་མང་ཞིང་།
 ཁོང་ན་མས་བོད་དང་ས་ཐག་ཉེ་བའི་ཐོག་གནས་གཞིས་ཀྱང་མི་འཕྲོད་པ་མེད་
 སྟོབས་ལྷ་བཟོ་མང་ཆེ་བ་བལ་ཡུལ་ནས་འབོད་འགྲུགས་བྱས།

སྟོགས་མཚུངས་ཐང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཐང་ཐའི་ཚུང་གི་ཆ་མོ་ལུན་
 བེན་གོང་རྩ་བཅུན་མོར་ལེན་ཆེད་དུག་པོའི་དཔག་འཐབ་དང་ཞི་བའི་རེ་བྱ།
 ལྷ་མང་གི་རྩལ་འབྲུན་བཅས་བྱ་ཐབས་མང་པོ་བརྒྱད་དེ་མཐར་རྒྱ་བཟའ་ལུན་

བྱག་ལ། སངས་རྒྱལ་ཚལ་ལྷགས་ཐོག་མར་དར་སྤེལ་བཏང་སྟེ་
ཐོད་ཀྱི་རིག་གནས་འཕེལ་རྒྱས་གསར་བའི་རྒྱུ་རྒྱལ་འདི་དུང་བ།

དེ་ཡོད་ཐོད་ཡིག་གི་དབྱུང་གཞིའི་ལོ་རྒྱུས་མར་པོ་ཞིག་གི་ནང་ཐོད་དུ་
སངས་རྒྱལ་ཚལ་ལྷགས་ཀྱི་ལམ་སྤེལ་ཐོག་མར་དར་སྤེལ་བཏང་བའི་རྒྱལ་པོ་སྤོང་
བཅན་སྐམ་པོའི་མཛད་རྒྱུས་ཆེན་པོ་གཅིག་དུ་འདྲེན་སྤེལ་ཡོད་ཅིང་། དེ་སྤོང་
ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ནམས་གཞན་དུ་གསལ་བས་འདིར་བརྗོད་མ་དགོས་མོད། འོན་ཀྱང་
བར་སྐབས་སུ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ནང་གི་ལོ་རྒྱུས་སྤྱི་བའ་ཞིག་གིས་ཐོད་དུ་སངས་
རྒྱལ་ཚལ་ལྷགས་དར་སྤེལ་བྱུང་བ་དེས་ཐོད་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་ཡར་རྒྱས་འགྲོ་རྒྱུར་
འགོག་སྟེན་ཆེན་པོ་བཙོས་ཡོད་པ་སྟེ། ཞིང་འདོག་གི་སྟོན་སྟེང་ཆུ་ཆད་མར་
ཆག་པ་དང་། མི་རིགས་ཀྱི་དཔལ་འབྱོར་རྒྱུས་ཐེབས་པ། མི་འཛོར་རྒྱུ་
གཅིག་ཅུ་ཆག་པ། མི་རིགས་བར་ཀྱི་མཐུན་སྦྱོར་ལ་གཏོར་བཅིག་བྱུང་བ།
སྤྱི་རྒྱལ་ཀྱི་བཅན་འཛུལ་འགོག་པའི་རྣམས་ཀྱི་གསལ་ཉམས་པ་བཅས་བྱུང་ཞིང་།
ལྷག་པར་དུ་སངས་རྒྱལ་ཚལ་ལྷགས་ནི་ཐོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་གོང་འཕེལ་འགྲོ་བའི་
བཀག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། སངས་རྒྱལ་ཚལ་ལྷགས་ཀྱི་སྤྱི་མ་གྲུ་པ་ལ་
སྐྱེས་པ་ནི་ཐོད་མི་རིགས་ཀྱི་རིག་གཞུང་གོང་འཕེལ་འགྲོ་བར་གཏོར་བཅིག་
གཏོར་མཁན་གཙོ་བོ་ཞིག་ཡིན་པའི་རྣམས་ཁོ་ཆོ་འཇིག་རྟེན་འདི་ནས་ཐོད་པར་མ་
བྱུང་ཀྱི་བར་དུ་ཐོད་ཀྱི་རིག་གནས་གོང་འཕེལ་འགྲོ་བའི་སྤྱི་བའ་ཐོག་གི་
གཏམ་སྟེང་མང་དག་ཅིག་སོས་པ་མ་ཟད། ཚུལ་ཡིག་འབྲེམས་སྤེལ་བྱས་པ་ཡང་
མཐོང་རྒྱ་འདུག ལྟ་རྒྱུ་དེ་དག་ནི་སངས་རྒྱལ་ཚལ་ལྷགས་ཐོད་དུ་དར་བའི་ལོ་
རྒྱུས་ཆ་ཆར་ཤེས་རྟོགས་མ་བྱས་པར་ཆ་ཤས་ལ་བརྟེན་ནས་ཁྱོད་ཡོངས་ལ་ཆོད་
དཔག་བྱས་པའི་རང་སྤང་རིང་ལྷགས་ཀྱི་རྣམས་ཞིག་ཡིན་ཏེ། འཇིག་རྟེན་ཐོག་
སངས་རྒྱལ་ཚལ་ལྷགས་མ་བྱུང་གོང་དུ་སྤྱི་ཚོགས་པའི་རྣམས་མི་འདྲ་བ་

ཏུག་ཅུ་ལྷག་ཙམ་བྱུང་ཕྱིར་བ་དང་། བོད་ལ་ཆ་མཚོན་ནའང་ཐོག་མ་བོན་གྱི་
 ཚོས་ལུགས་དར་ཞིང་། དེ་དག་ཚང་མ་སྐབས་དེའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ལམ་ལུགས་
 མཚོན་པའི་སྤྱིང་གི་བཀོད་པ་དང་། གནའ་རབས་ཀྱི་རིག་གཞུང་གི་ཁོངས་སུ་
 གཏོགས་ཡོད། ཚོས་ལུགས་གང་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ཀྱང་མིའི་རིགས་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་
 འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་དུས་སྐབས་ངེས་ཅན་ཞིག་གི་ནང་རིག་གཞུང་ཡར་རྒྱས་སྟེན་པ་
 དང་དུས་མཉམ་དུ་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། རིག་གཞུང་ཡར་རྒྱས་སྟེན་པའི་
 མི་རིགས་དང་རྒྱལ་ཁབ་གང་འདྲ་ཞིག་གི་ནང་དུའང་ཚོས་ལུགས་འདྲ་མཉམ་སྤྱི་
 ཚོགས་དར་མེད་པ་ཞིག་གཏན་ནས་མི་སྡིད། ཚུགས་གཞན་ཞིག་ནས་བབས་ན་
 མི་རིགས་ཁག་གི་སྤྱི་ཚོགས་འཕེལ་རྒྱས་ལ་གཞོན་སྟེན་གཏོང་བའི་བསམ་སྒྲུབ་
 པ་དང་། ཁོ་མས་གཤེས་རྟོག་པ། དུལ་སྒྲུབ་རྟོག་པ། རིག་གནས་རྟོག་པ་
 བཅས་ཡོད་ཆད་ཚོས་ལུགས་ཁོ་ནའི་ཐོག་ནས་བྱུང་བའི་ངེས་པ་མེད་དེ། འཇིག་
 རྟེན་ཐོག་ཚོས་ལུགས་གང་ཡང་མ་དར་གོང་དུ་རྟོག་པ་བཞི་པ་དེའི་ཀླུ་བྱུང་
 ཟུན་པ་དང་། ཚོས་ལུགས་ཆེན་པོ་གསུམ་གཏན་ནས་དར་མ་ཕྱིར་བའི་མི་
 རིགས་དང་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ནང་དུའང་རྟོག་པ་བཞིའི་ཀླུ་མི་ཉུང་བ་ཡོད་པས།
 རྟོག་པ་བཞི་ཡོད་ཆད་དང་རྫོངས་དད་ཡིན་ཆད་ཚོས་ལུགས་ཀྱི་ཐོག་ནས་བྱུང་
 བར་བཞིས་ཏེ་བཅན་ཏུགས་ཀྱིས་ཚོས་ལུགས་མེད་པར་བསྐྱོ་བའི་ལམ་ནོར་རྟོག་
 པ་དེར་མཁེགས་བབྱུང་བུས་ནས་སྤྲུང་ཡང་འཕྱོ་མི་ཏུང་། ལྷག་པར་དུ་བོད་ཀྱི་
 སྤྱི་ཚོགས་དང་མི་རིགས་ཀྱི་རིག་གནས་འཕེལ་རྒྱས་རྗེས་ལུས་སྐབས་པ་དང་།
 མི་འཛུང་ཆག་པ་སོགས་ནི་ཕྱི་ནང་གི་རྒྱ་རྒྱུན་སྤྱི་ཚོགས་འཛུང་པ་ལ་བརྟེན་
 བས་བྱུང་བ་ཡིན་པ་ལས། ཚོས་ལུགས་དར་སྐྱེལ་བྱུང་བ་ནི་དེ་གཅིག་ཏུ་འཛུང་
 རྟེན་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་པ་མིན། བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་གི་ཐོག་མའི་འབྱུང་ཁུངས་
 ནི་བསྐལ་པ་ཡ་ཐོག་གི་རིག་གཞུང་ཡིན་པ་དང་། དེ་རྗེས་བོན་གྱི་ཚོས་ལུགས་
 དང་རིག་གཞུང་དར་བ། དེ་རྗེས་སངས་རྒྱས་ཚོས་ལུགས་དར་བ་དང་བོད་ཀྱི་
 རིག་གཞུང་དར་སྐྱེལ་བྱུང་བ་ཡིན་པས། དེ་དག་ཚང་མ་མི་རྣམས་སྤྱི་རྣམས་ལུ་

གྱི་རང་བྱུང་ཁམས་ལ་རོས་འཛིན་བྱེད་པའི་ཚད་ངེས་ཅན་ཞིག་ཏུ་སྒྲིབས་པའི་
 ཉགས་མཚན་ཡིན་ཅིང་། ཉམ་ཞིག་མི་རྣམས་ཀྱིས་རིག་གཞུང་ཚུ་ཚད་ད་ལྟའི་
 ཏུས་དང་མི་འདྲ་བའི་ཚད་གཞན་ཞིག་ཏུ་སྒྲིབས་པ་ན། ད་ཡོད་ཀྱི་ཚོས་ལྷགས་
 དང་རིག་གཞུང་དེའི་ཚབ་ཏུ་ཚོས་ལྷགས་དང་རིག་གཞུང་གསར་པ་གཞན་ཞིག་
 ཡོང་སྟེད་པ་དེ་ནི་བྱ་དངོས་འཕེལ་རྒྱས་འགྲོ་བའི་སྒྱུ་རི་ཚོས་ཉིད་དང་མཐུན་པ་
 ཞིག་རེད།

དེར་བརྟེན་རྒྱལ་པོ་སྤྱང་བཅན་སྐམ་པོའི་སྐབས་སངས་རྒྱས་ཚོས་ལྷགས་
 ཐོག་མར་དར་སྒྲིལ་བཏང་བ་ནས་རྒྱལ་པོ་སྤྱང་དར་མས་སངས་རྒྱས་ཚོས་ལྷགས་
 བརྒྱབས་པའི་བར་གྱི་ཏུས་སྐབས་དེར་སངས་རྒྱས་ཚོས་ལྷགས་དར་བ་དང་ཏུས་
 མཉམ་ཏུ་འོད་ཀྱི་རིག་གནས་ཀྱང་འཕེལ་རྒྱས་ཕྱིན་པ་དང་། རྒྱལ་པོ་སྤྱང་དར་
 མས་སངས་རྒྱས་ཚོས་ལྷགས་བརྒྱབས་པ་ནས་སངས་རྒྱས་ཚོས་ལྷགས་བརྒྱར་
 གསོ་མ་བྱུང་བའི་བར་དེར་འོད་ཀྱི་རིག་གནས་ལ་ཉམས་ཆག་ཆེན་པོ་བྱུང་བ་མ་
 ཟད། ཐ་ན་ཐོན་མི་སམ་རྩོུ་ཤེས་བཅམས་པའི་སྒྲུ་ཡི་བརྟན་བཅོས་བརྒྱད་ཀྱི་
 ནང་ནས་སྐམ་ཅུ་པ་དང་ཉགས་ཀྱི་འབྲུག་པ་ཙམ་མ་གཏོགས་མ་ལུས་པ་དང་།
 གཞན་ཡང་གནའ་རབས་ཀྱི་གལ་ཆེའི་སྐར་ཆིས་རིག་པ་དང་། གསོ་བ་རིག་པ།
 ཡོ་རྒྱས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་སོགས་ཏ་ཅང་དཀོན་པ་མང་པོ་ཞིག་དེར་སང་མིང་ཙམ་མ་
 གཏོགས་མ་ལུས་པ་དེ་ཡང་ཏུས་སྐབས་དེའི་རིང་ལ་བྱུང་བ་རེད།

སངས་རྒྱས་ཚོས་ལྷགས་བརྒྱར་དར་བྱུང་བ་ནས་སྤྱང་ཡང་འོད་ཀྱི་རིག་
 གནས་ལ་སྐར་ལས་ལྷག་པའི་འཕེལ་རྒྱས་ཆེན་པོ་བྱུང་བ་དང་། དེ་ནས་“རིག་
 གནས་གསར་བརྗེ་ཆེན་པོ” མ་བུས་བར་ཏུ་ཉམས་ཆག་ཆེན་པོ་མ་བྱུང་ཞིང་།
 “རིག་གནས་གསར་བརྗེ་ཆེན་པོའི” སྐབས་གཡོན་ཐལ་ལམ་ཚུགས་ཀྱི་འཁྲུགས་
 རྒྱུ་འོག་གངས་ཉུང་མི་རིགས་ཁག་གི་རིག་གནས་རྣམས་ལོ་རྒྱུས་འབྲེམས་སྟོན་
 ཁང་ཏུ་སྒྲེལ་འགོ་ཚུགས་ཏེ་ལོ་རྒྱུ་ཐག་ཙམ་གྱི་ཏུས་ལྷན་རིང་ལྷག་ཚུ་ཚད་
 པའི་རིང་ཏུ་ལྟར་བྱུར་པའི་རྒྱང་གུན་ནམ་ཡང་གསལ་ཐབས་མེད་པ་ཞིག་ཆགས་

པ་རེད། གལ་ཏེ་ད་དུང་ཆོས་ལུགས་ནི་མི་རིགས་ཁག་གི་རིག་གནས་འཕེལ་
 རྒྱས་འགྲོ་བའི་འགྲོག་ཆུན་གཙ་པོ་ཡིན་པའི་རིས་འཛིན་བྱས་ཆོ། རང་རྒྱལ་གྱི་
 ཉན་རྒྱལ་རབས་ནས་བཟུང་ཆིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་དུས་འགོའི་བར་དང་། བོད་ཀྱི་
 སངས་རྒྱལ་ཆོས་ལུགས་ལྷ་དར་དར་བྱེད་ར་བཅས་ཀྱི་སྐབས་སུ་རིག་གནས་དར་
 རྒྱས་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡོད་པ་དེར་འབྲེལ་བཤད་རིམ་འདྲ་བྱེད་དགོས་སམ། ཆོས་
 ལུགས་ཡིན་ལ་རིག་གནས་མིན་པའི་བར་གྱི་དབྱེ་མཆམས་དེ་གང་འདྲ་ཡིན།
 རིག་གནས་དང་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་ཆོས་ལུགས་རྒྱང་པ་ཞིག་གང་དུ་ཡོད། མི་
 རིགས་ཁག་དང་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་གི་ནང་ཐོན་ཆོས་དང་། སངས་རྒྱལ་ཆོས་ལུགས།
 གནམ་བདག་ཆོས་ལུགས། དབྱི་སི་ལན་ཆོས་ལུགས་བཅས་ཆོས་ལུགས་འདྲ་
 མིན་ལྷ་ཆོགས་དར་སྐོང་གཏོང་མཁན་གྱི་མཁས་པ་ཆེན་པོ་མང་དུ་བྱོན་པ་དེ་
 དག་ཚང་མ་མི་རིགས་ཁག་གི་རིག་གནས་གོང་འཕེལ་འགྲོ་རྒྱུར་བཀག་འགྲོག་
 བྱེད་མཁན་གྱི་ནག་ཉེས་ཅན་ཡིན་ནམ། ཡང་ན་དེ་དག་གི་ནང་ནས་སུ་ཞིག་
 ནག་ཉེས་ཅན་ཡིན་ཟེར་བ་སོགས་སྒྲིབ་པའི་ལྟེ་ལ་མཐུད་པ་བརྒྱ་ལྷག་ཐེབས་དགོས་
 པའི་དྲི་ཆོག་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་ལྟར། འདིར་དེ་ཞིག་དེ་ཅུ་གྱིས་འཐུས་པར་
 བྱས་ཤིང་། མདོར་བསྟུན་ན་འཛིག་ཉིན་འདིར་སྤར་བྱུང་བེན་པའམ་དེ་ཡོད་ཀྱི་
 ཆོས་ལུགས་ནམས་མའི་རིགས་ཀྱིས་རང་བྱུང་ཁམས་ལ་རིས་འཛིན་བྱེད་པའི་
 ཚད་གཞི་དེས་ཅན་ཞིག་མཆོན་པའི་རིག་གཞུང་ལ་བཙུགས་ནས་དེ་དག་གི་འབྱུང་
 ཁུངས་དང་ཕོ་རྒྱས་ཀྱི་ཆ་ཁྱེན་སོགས་ཆ་ཚད་བའི་སྒྲིན་ནས་བཟག་དཔལ་བྱས་ཏེ་
 རྒྱལ་ཕོ་སྤྱོད་བཅན་སྐམ་པོའི་གོང་གི་རྒྱལ་རབས་སྒྲིན་མ་ནམས་སུ་བོད་ཀྱི་རིག་
 གཞུང་གི་ཟུར་གཞི་གང་འདྲ་ཡིན་པ་དང་། དེ་དང་ཐོན་པོའི་ཆོས་ལུགས་
 གཉིས་བར་འབྲེལ་བ་དམ་པོ་ཡོད་པ། སངས་རྒྱལ་ཆོས་ལུགས་བོད་དུ་དར་རྒྱས་
 བོད་ཀྱི་རིག་གནས་ལ་འཕེལ་རྒྱས་གསར་པ་བྱུང་རྒྱལ་གང་འདྲ་ཡིན་པ་བཅས་ལ་
 ཕོ་རྒྱས་དངོས་གཙ་སྒྲིབ་པའི་ཉ་རྒྱལ་གྱི་སྒྲིན་ནས་ཤེས་རྟགས་ཆ་ཚད་བ་ཞིག་བྱེད་
 དགོས་རྒྱ་ནི་ཅང་གི་གལ་ཆེ་བ་ཞིག་ཡིན་སྐམ་ལགས།

དབང་པོའི་གཤམ་ལྡན་ཅུ་ཕྱེ་ཆེན་པོའི་ཁྱོན། །
 བསྐྱགས་འོས་ཡ་རབས་སྦྱོར་པའི་ཤིང་ཁང་གིས། །
 རབ་མཛེས་ལྷགས་ཟུང་སྤིང་གི་གདུགས་དཀར་པོས། །
 ཡུག་གཅིག་བྱུང་པར་མཛད་མཁས་སྟོང་བཅན་རྒྱལ། །
 གང་གི་ལེགས་མཛད་ཀྱན་གསལ་དྲངས་པའི་དབྱིངས། །
 མི་བཟད་དམོད་ཆོག་དྲུག་ཆར་འཁེབས་པའི་སྤྱིན། །
 འཕྲོར་བྱེད་སྟོན་བྱུང་བདེན་གཏམ་སྤིང་པའི་མིག །
 རབ་གསལ་འོད་སྣང་འཕྲོ་འདི་ཡེ་མ་མཛར། །
 ཞེས་བྱ་བ་ནི་རེ་ཞིག་མཚུག་བསྟུ་བའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པའོ།

མ་ཐན་སྒྲོབ་གཉིས་ཀྱི་མཛད་རྒྱུ་མཛད་རྒྱུ་སྒྲུབ་ཀྱི་ལུགས་

ནུམ་དག་སྒྲོབ་གསུམ་ཞེས་པུས་ཡོངས་གཏམས་ནི་དུལ་བཅུན་པའི་ཕ་
མཚོ་ལས། །

ལེགས་འབྱུངས་བཅེ་ཆེན་ཡལ་འདབ་རབ་རྒྱས་བྱང་རྒྱུ་སྒྲུབ་ཀྱི་ལུགས་
དཀར། །

གཞན་པན་སྒྲུབ་ཀྱི་དེ་དེ་ལུང་ཡོངས་འཕྲོ་འཕྲོན་ལས་བཟང་པོས་འཕྲོ་
བ་འདུལ། །

མ་ཐོར་ལམ་སྒྲོན་ས་མཁན་ཟུ་མེད་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ནི་བ་འཕྲོ། །

ཟབ་ལམ་དེམ་གཉིས་སྒྲུབ་མཚོག་ཅི་ཡིས་བ་ཕལ་སྒྲོ་གསུམ་ལུགས་ཀྱི་
ཁམས། །

ཡོངས་དག་རྒྱལ་པའི་སྒྲུབ་གསུམ་དེན་ཆེན་གསེར་སྒྱུར་ས་གཤིས་སྒྲུབ་པ་
ཡིས། །

ཆེ་གཅིག་བྱང་འདུག་གོ་འཕང་མཚོག་བཞེས་མ་རུངས་འདྲེ་སྒྲོན་འདུལ་
བ་ལ། །

མཚུངས་ཟུ་མེད་པའི་གངས་ཅན་སྒྲུབ་ས་གཅིག་སྒྲུབ་དབང་པུ་ཀྱ་རར་
ལུས། །

ལུང་བྱང་གཞན་པན་ལེགས་མཛད་བཟང་པོ་ཁྱི་གདུགས་ཉི་མའི་དཔལ་
ལ་འཕྲན། །

ལུགས་གཉིས་ཁྱིམས་སྒྲོལ་དྲང་པོར་ལེགས་སྒྲོང་འཕྲོ་ལྷན་དགའ་བདེའི་
དཔལ་ལ་སྒྲུབ། །

མ་འདྲེས་སྤང་དོར་གཟུགས་བརྟན་ཀྱན་གསལ་རིན་ཆེན་ནོར་བུའི་ལྗེ་
མིག་གིས། །

མདོ་ཐུགས་ཆོས་ཀྱི་སྐོར་འཕར་བཅན་པོ་བདེ་ལྷག་འབྱེད་མཁམ་ཁྱི་སྤོང་
རྒྱུ། ། ཞེས་སྟན་ཆོག་དང་འབྲེལ་བའི་བསྟན་པ་བརྒྱུད་ཅུང་ཟད་དང་
བཅས་ཏེ་འདིར་གྱེད་བར་བྱ་བ་ནི། གངས་ཅན་རྒྱངས་འདིར་ལྷགས་གཉིས་ཀྱི་
བཀའ་ཁྲིམས་བཟང་པོས་བྱལ་བར་མཛད་ཅིང་། མདོ་ཐུགས་རིག་གནས་ཀྱི་
སྐོར་བཟང་དར་ཀླུ་སྤུ་མཛད་པ་ལ་གཞན་མི་མཉམ་པའི་ལྷགས་རྒྱེད་དང་བཀའ་
དྲིན་མཚུངས་སྐྱ་ལེད་པ་མཁན་སྤོང་ཆོས་གསུམ་ཞེས་གྲགས་པ་དོན་ལྡན་ཀྱི་
མཆན་སྟན་ས་གསུམ་ན་བྱལ་བའི་མཛད་བཟང་རགས་བསྟན་སྤུ་བཀོད་པ་ལ།

མཁན་ཆེན་པོ་རྟེན་པ།

མཆན་དངོས་ཞེ་བ་འཆོསྟེ། རྒྱ་གར་སྐད་དུ་ཤེར་ཤི་ཏེ་ཞེས་ཟེར།

བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་མང་པོར་དལུང་ལོ་དལུ་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་གྱི་བར་དུ་
བཞུགས་པ། རྒྱལ་པོ་ལྷ་མོ་མོ་རི་གཞན་བཅན་གྱི་སྐབས་ལོ་རྒྱུ་བའི་མེ་སི་ལ་མདོ་
ཐེ་སྤང་སྤོང་ལྷག་རྒྱ་ཐོགས་བསྟར་གནང་མཛད། རྒྱལ་པོ་ཁྱི་སྤོང་ལྗེ་བཅན་གྱི་
དུས་སྤུ་བོད་དུ་གདན་དྲངས་ཏེ་ཕྱོན་པ་དང་། མཁན་ཆེན་དེ་སྤོང་ཆོ་ཏེ་ཅང་རིང་
པོ་བཞུགས་པའི་དབང་གིས་སྤོང་ཆོ་སྤྱད་དང་། བར། སྤང་གསུམ་གྱི་སྤོང་མ་
མང་པོ་ཡོད་ཅེས་བཤད་སྟེ་འདུག རྒྱ་ནང་ནུ་རུ་ཐམ་མཛད་པའི་《རྒྱ་གར་
ཆོས་འབྱུང་》ལེའུ་ཉི་ཤུ་ཙུ་པའི་ནང་བོད་ཀྱི་ལྷལ་དུ་ཕྱོན་པའི་སྤོང་པོ་རྟེན་
པ་ལྟེ། རྒྱལ་པོ་ལོ་ལྷ་ལ་ནས་རྒྱལ་པོ་རྟེན་པ་ལའི་བར་དུ་དེས་པར་བཞུགས་
པར་མཛད་ལ། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སྤངས་ཆེ་བར་བྱས་པ་མང་པོ་ཞིག་གི་ནང་བོད་
ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དལུ་མཁན་པོ་འདིའི་སྤོང་ཆོའི་རིང་ལ་འདས་ཟེར་བར་སྤང་བས་དེ་སྤོང་
ན་སྤོང་དཔོན་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་སྤོང་ཆེད་གཉིས་ཀྱི་ཞབས་ཟིན་པ་ཙམ་དུ་

བྱེད་དགོས་ཏེ་ཇི་བཞིན་ཡིན་པར་བཀའ་འོ། ། ཞེས་གསལ་བར་དེ་རང་གཞིར་
 བཟུང་ན། རྒྱ་གར་ཤར་ཚུགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཨོ་ཡཱ་ལས་སྤྱིད་དབང་བཟུང་བའི་
 ཏུས་ནི་སྤྱི་མའི་ཏུས་རབས་བཟུན་པའི་༤༥—༥༩༠བར་ཡིན་ཅིང་། དེ་ནས་
 ཚེས་པའི་རྒྱལ་རབས་བཞི་པ་རྒྱལ་པོ་རྒྱ་མ་ཡཱ་ལས་སྤྱིད་དབང་བཟུང་བའི་ཏུས་ནི་
 སྤྱི་མའི་ཏུས་རབས་བཟུན་པའི་མཆུག་༥༩༠—༥༩༩བར་ཡིན་ཅིང་། དེའི་
 བར་ཨོ་བཟུང་ར་ལུ་ཡོད་པས་སྤྱི་མེ་ཤར་པོ་བཞུགས་ཤེས་ཅན་རེད། གང་ལྟར་
 བོད་ཏུ་མཁན་ཆེན་བྱང་རྒྱུ་མེས་པ་དཔལ་ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་བདག་
 ཉིད་ཆེན་པོ་དེ་ནི། རྒྱ་གར་ཤར་ཚུགས་རྒྱ་མ་ཡཱ་གྲགས་པ་དེར། ཡབ་རྒྱལ་པོ་
 གཙུག་ལག་འཛིན་ལ་སྤྲས་ལྷམ་སྤྱིང་གསུམ་ཡོད་(ཆེ་བ་རྒྱ་མ་ཡཱ་རྒྱ་རྒྱ་། འཕྱིང་པོ་མཁན་
 ཆེན་ཞིབ་འཆོ། རྒྱང་པ་རྩ་ལྷམ་མན་རྒྱ་ར་བ)ཞེ། (སྤྱོད་དཔོན་ཆེན་པོ་བཟླ་འབྱུང་
 གནས་ཀྱི་རིག་མར་བཞེས) མཁན་ཆེན་འདིས་སྤྱི་མེའི་རྩྱུད་དང་བར་གྱི་རིང་རྒྱ་
 གར་ཏུ་བཞུགས་ནས་བཞུན་པ་དང་འགྲོ་བའི་དོན་དཔག་ཏུ་མེད་པ་མཛད།
 རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་ཁྱིའི་སྤྱོད་ཀྱིས་བོད་ཏུ་ནང་པ་སངས་རྒྱལ་པའི་བཞུན་པ་
 ཆ་ཆར་བཞིག་འཇུགས་པར་དགོངས་ཏེ་ཁོལ་པོ་སྤྲ་གསལ་ལྟར་རྒྱ་གར་ཏུ་བཏང་
 བས། གནས་ལྷ་མཆོན་པའི་པརྩི་ཏ་ཞིག་འཆོལ་ཏུ་བཏང་བས་རྩྱུད་མར་ཡུལ་གྱི་
 སོ་ཁ་རྒྱང་བའི་རྩྱུན་པོར་བརྩོས་པ་ལྟར་མཛད་དེ་མངགས་བཅོལ་གནང་། སྤྲ་
 གསལ་ལྟར་གིས་རྒྱ་གར་དྲོ་རྩི་གདན་ཏུ་སོང་ནས་མཆོད་འབུལ་བྱས། བོད་ཏུ་
 རྒྱར་ཁྱིར་མོག་བྱས་པའི་ལམ་ཞོར་བལ་ཡུལ་ཏུ་སོང་ནས་བལ་རྒྱལ་གྱི་རྒྱར་ཏུ་
 བཅན་པོས་བསྐྱར་བའི་འཆམས་རྩིན་རྩམས་ཡུལ་སྐབས་བལ་པོའི་རྒྱལ་པོའི་
 མཆོད་གནས་སུ་མཁན་ཆེན་སྤྱོད་པོས་བཞུགས་པ་དང་མཇལ་ཏེ་ཆོས་འབྲེལ་
 དང་མེས་པ་བསྐྱེད་ལྷུས་ནས་རང་ལྷས་ལ་ཡོད་པའི་གསེར་དང་རྒྱུན་པ། སྤྱི་
 རགས་ལྟ་དང་བཅས་པ་ཆར་མཆོས་འབྲེལ་དང་མེས་པ་བསྐྱེད་ཀྱི་ཡོན་ཏུ་སྤུལ་
 བས་བོད་ཏུ་སངས་རྒྱལ་གྱི་བཞུན་པ་དང་རྒྱས་གོང་འཕེལ་ཡོང་བའི་རྩིན་འབྲེལ་
 བཟང་པོ་འགྲིགས། གསལ་ལྟར་གིས་མཁན་ཆེན་ཉིད་བོད་ཀྱི་བཅན་པོའི་

མཆོད་གནས་སུ་ཕེབས་པར་བྱ་བ་ལྟུང་བས། མཁན་ཆེན་གྱི་ཞལ་ནས་ཐོད་ཀྱི་
 ཡུལ་ལ་ཕན་ཐོགས་བྱ་བ་ཉི་འེེ་ལས་སྐལ་ཡིན། ཐོད་ཀྱི་བཅན་པོ་དང་ཁྱེད་
 གཉིས་ཀྱི་སྒྲེ་བ་དགའི་བར་དུ་ངས་མང་ཡུལ་དང་ཟ་རྩོད་ཀྱི་ཡུལ་གཉིས་བར་
 སར་འགྲོ་ཆུར་འགྲོ་བྱས་ནས་བརྒྱུག་བཟང་པ་ཡིན། ད་ཐོད་ཀྱི་བཅན་པོ་དང་
 ཁྱེད་གཉིས་ནར་སོན་ནས་དུས་ལ་བབས་འདུག་པས་ངས་ཐོད་ཀྱི་བཅན་པོའི་
 དཔེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བྱས་ཏེ་ཡུལ་བྱན་དཀར་དུ་ཆུ་པོ་ལོ་ཉི་ཉའི་འགྲམ་རི་
 ཏམ་པོ་ཡི་དྲུང་དུ་བག་དམར་བསམ་ཡས་མི་འལྱར་རྩན་གྱིས་སྒྲུབ་པ་ཞེས་བྱ་
 བའི་གཙུག་ལག་ཁང་ཞིག་བཞེངས་པར་བྱེད་དོ། ། ཞེས་གསུངས་ཏེ་ཞལ་གྱིས་
 བཞེས། དེ་ནས་གསལ་སྤང་ཐོད་དུ་ལོག་ནས་རྒྱལ་པོའི་སྤྱོད་པ་ལྟར་དུ་མི་གཞན་
 དག་མེད་པའི་སྐབས་དང་བརྩམས་ནས་མཁན་ཆེན་མཆོག་གི་སྤྱོད་གསུང་བྲགས་ཀྱི་
 ཡོན་ཏན་བྱུང་དུ་འཕགས་པ་རྣམས་རྒྱལ་པོར་ཞིབ་པར་བྱས་ཐོག་ཐོད་དུ་ཕེབས་
 ཆུང་ཞལ་བཞེས་བཟང་པོ་ཐོབ་པ་རྣམས་རིམ་བཞིན་ཞུས་པར་རྒྱལ་པོ་བྲགས་
 མིན་དུ་མཉེས་ཏེ་གསུངས་དོན། རེད་རང་གཉིས་ཀྱིས་པརྩེ་ཏེ་ཐོད་དུ་གདན་
 དངས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བརྩན་པའི་སྤྱོད་པ་ཞིག་འཇུགས་སྒྲུབ་པ་བྱ་
 ཆུང་གསང་དམ་པོ་དགོས། གལ་ཏེ་ཆོས་ལ་མི་དགའ་བའི་སྤྱོད་པོ་འདི་ཆོས་
 ཤེས་ན་ཁྱེད་རང་སྤྱོད་དང་བུལ་བའི་ཉེན་ཁ་ཡོད་པས་གནས་སྐབས་རིང་རང་གི་
 ཡུལ་དུ་སོང་ལ་གཤམ་ནས་སྤྱོད་ཅིག ངས་ཐབས་མཁས་ཀྱི་སྤྱོད་ནས་དོན་འབྲུབ་པ་
 བྱ་གསུངས་ནས་ཐབས་འཕྱུལ་སྤྱོད་ཆོགས་ཀྱི་སྤྱོད་ནས་ཆོས་ལ་མི་དགའ་བའི་སྤྱོད་པོ་
 གཙོ་པོ་རྣམས་བརྩམས་ཏེ་སྤྱོད་དབང་རང་ཉིད་ཀྱི་སྤྱུག་དུ་བཞེས་རྗེས་རྒྱལ་སྤྱོད་
 རྣམས་ཆོས་བྱེད་པར་ཤོས་མཐུན་ནས་ཆོས་བྱེད་པ་ལ་མཁས་པ་བརྩེ་ཏེ་ཞིག་སྤྱོད་
 དཔོན་དུ་བརྟེན་པས་ཆོས་ལ་མཁས་པ་སྤྱོད་ཅིས་སྤྱོད་པ་ན་གསལ་སྤང་མང་
 ཡུལ་ནས་མྱིར་སོག་པ་བཟང་ཡོད་པས་ཁོང་ཚོས་ན་ཞུས་པ་རྩྱར་རྒྱལ་པོས་གསལ་
 སྤང་སྤྱོད་མཐུན་དུ་བཀའ་འབུགས་གནང་ཞེ་གསུང་དོན། ཁྱེད་རང་རྒྱ་གར་དུ་
 འགྲོ་མེད་ལྷུང་ཆོས་ལ་མཁས་པའི་པརྩེ་ཏེ་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་ཤིག་ཅིས་གསུངས།

རྟེན་དུ་སྤུལ་ནས་སྤྱག་འཆལ་ནས་ཞབས་ལ་གདུགས་ཏེ་བྱིན་རྒྱལ་ས་ལྷན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཏུན་པའི་སྤྱི་དར་རྒྱས་ཡོང་བའི་བྱ་བ་སྤུལ་བ་ལྟར། སྤྱི་བྱང་རྒྱང་འཕྲུལ་སྤྱི་ལྷ་བ་བཞིའི་རིང་དགེ་བ་བཅུ་དང་། ཁམས་བཙེ་བརྒྱད་རྟེན་འབྲེལ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་སྟོན་སྟེན་ཆོས་གསུང་ས། སྐབས་དེར་རྒྱ་མོག་བྱུང་སྟེ་སྤྱི་བྱང་འཕང་ཐང་རྒྱས་ཁྱེད་བ་དང་། ལྷ་སའི་དམར་པོ་རིའི་སྤྱི་བྱང་ལ་སོག་རྒྱལ་ལ། མི་སྤྱགས་ལ་ནད་ཡམས་སོགས་པ་བཅས་བྱུང་བས་ཐོད་འབངས་ཚང་མ་སེམས་སོག་ནས་ཆོས་བྱས་པའི་རྟེན་གྱིས་ལན་པ་ཡིན། མཐའ་མི་སྤྱི་ཅུ་ལྷུང་བསྐྱེད་དགོས་ཟེར་བ་ན། རྒྱལ་པོ་སྤྱགས་པམ་ཆེན་པོའི་རང་ནས་མཁན་པོའི་དྲུང་དུ་ཐེབས་ཏེ་ཞབས་ལ་དབྱུག་གདུགས་ནས་བཤུམ་བཞིན་དུ་ཐོད་འབངས་ཀྱི་མི་ལ་བསོད་ནམས་མེད་པ་དང་ནག་ཚུགས་ཀྱི་རྩ་འདྲིས་བར་ཆད་བྱས་པའི་དབང་གིས་ཐོད་འབངས་རྣམས་ཀྱིས་འདི་འདྲ་ཟེར་འདུག་པས་མཁན་པོ་གནས་སྐབས་དེར་བལ་ཡུལ་དུ་ལྷུང་ཐེབས་མ་གནང་ག་མེད་བྱུང་སྟེ་ཡང་རྗེས་སྤྱད་ས་ལ་བབས་སྐབས་སྤྱར་ཡང་གདན་འདྲེན་གཏོང་རྒྱ་ཡིན་པས་དེས་པར་དུ་ཐེབས་གནང་ཡོད་པ་ཞེས་ཞུས་ནས་དེ་ཞིག་བལ་ཡུལ་དུ་ལྷུང་ཐེབས་མཛད་དགོས་བྱུང་། སྐབས་དེར་མཁན་པོར་རྒྱལ་པོས་སྤྱག་རྟེན་དུ། གཤེར་ཕྱི་ཏ་ཅང་མང་པོ་སྤུལ་བ་ནས་ཁྱོར་བ་གང་ཅམ་ཞིག་བལ་པོའི་རྒྱལ་པོར་འབུལ་རྒྱའི་རྟེན་དུ་བཏུམས་ནས་དེ་འཕྲོས་ཚང་མ་རྒྱལ་པོ་རང་ལ་ལྷུང་སྟོག་གནང་སྟེ་གསུང་དོན། སྤྱི་ཡའ་མེས་ཀྱི་སྤྱི་རིང་ལ་ཐོད་ཀྱི་རྩ་སྤྱི་གདུག་པ་ཅན་མང་པོ་དམ་ལ་མ་བཏགས་པའི་དབང་གིས་ནག་ཚུགས་ཀྱི་རྩ་འདྲི་ཆོས་ལ་ཤིན་དུ་མི་དགའ་བ་དེ་ཆོས་བར་ཆད་བྱས་ཏེ་ཆོས་གནང་སྐབས་ལྟས་རན་རྩ་ཆོགས་བཏང་བ། རྒྱལ་པོ་སྤྱི་ཆེ་བྱུང་བ་སོགས་བྱུང་བ་ཡིན་པས། རྗེས་སྤྱི་ཆོས་གནང་ན་སོག་མར་ནག་ཚུགས་ཀྱི་རྩ་འདྲི་གདུག་པ་ཅན་རྣམས་དམ་ལ་གདག་དགོས། དེ་ལ་ནི་འཛམ་གླིང་འདི་ན་ལྷས་པ་ཆེ་བའི་རིག་ཐགས་མཁན་སྤྱི་བ་དཔོན་ཆེན་པོ་པརྩ་སམ་ལྷ་བ་ཞེས་ཞུ་བ་ཞིག་ཡོད་པ་དེར་ས་ཐོད་དུ་གདན་དྲངས་ཏེ་རྩ་འདྲི་འདུལ་དགོས།

བོད་ལ་ལྷ་སྟེགས་པས་འགན་སྐོལ་བྱེད་མཁན་མི་ཡོང་། ནང་པ་སངས་རྒྱས་པ་
 ནང་པ་ཕན་ཚུན་དང་དེ་མིན་ཚོས་ལྷགས་གཞན་ཞིག་གིས་འགན་སྐོལ་བྱེད་པ་ལྟར་
 བ། ལྷང་དང་རིག་པའི་སྐོལ་ནས་ང་དང་ཚོད་ཟླ་བྱེད་ཚོགས་ མཐུ་དང་རྩ་འཁུལ་
 གྱི་སྐོལ་ནས་པར་སེམས་ལྟ་བུ་དང་འགན་པས་འདུལ་བྱུང་གསུངས་ནས་བལ་ཡུལ་དུ་
 ཟུར་ཐེབས། དེ་ནས་བཅན་པོས་ཐབས་མཁས་པའི་སྐོལ་ནས་ཚོས་མཛད་རྒྱའི་
 བཀའ་ཤོས་གནང་། གསལ་སྤང་སྤར་ཡང་མཁན་ཆེན་གདན་དྲངས་པར་
 བལ་ཡུལ་དུ་བཏང་། 《སྤྱི་བཞེད་》ལས་སྐབས་དེར་མཁན་ཆེན་གྱིས་ཀྱང་སྐོལ་
 དཔོན་ཆེན་པོ་པར་སེམས་ལྟ་བུ་དང་སྤྱི་ཁབ་ཅིག་པའི་ས་དབུད་བཟླ་མཁན་
 བཅས་ཀྱི་སྟེགས་གནང་སྟེ་མངའ་རིས་མང་ཡུལ་བར་ཐེབས་གྲུབ་པ་དང་མཇལ།
 སྐོལ་དཔོན་ཆེན་པོ་དང་། མཁན་ཆེན་རྒྱ་འཁོར་བཅས་མངའ་རིས་མང་ཡུལ་
 བས་སྟེ་མོད་དཀར་གྱི་བར་དུ་རྩ་ཐོག་ལ་གྱུ་རྒྱུངས་བཅས་ཉེ་ཐེབས་ཤིང་། སྐོལ་
 དཔོན་ཆེན་པོས་སྤྱི་འདྲེ་འདུལ་བ་དང་དམ་ལ་འདོགས་པའི་མཛད་པ་རྣམས་
 རིམ་གྱིས་བརྒྱུར་ས། དེ་ནས་བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས་པའི་ས་ཆ་
 གང་དུ་བཟང་མིན་གྱི་བཟླ་དབུད་མཛད་པའི་ཆེད་དུ་མཁན་པོ་དང་། སྐོལ་
 དཔོན། བཅན་པོ། གཞེར་རྟག་བཅན་སྤོང་གཟིགས་བཅས་ཉམས་པོ་རིའི་རྩེར་
 ཐེབས་ནས་གཟིགས་པ་ན། སྐབས་དེར་བསམ་ཡས་གྱི་ས་གཞི་དེ་འཇག་མ་རྒྱ་
 སྤོང་བ་དང་ཤིང་རྩེ་སྤོང་ལྷང་ཆུང་བ་དང་། ལྷང་མ་སྤོང་པོ་ཐར་ཐོར་རྩེ་ཡོད་
 པ་རྣམས་ལ་གཟིགས་ནས་ཤར་ཚུགས་རི་ནི་རྒྱལ་པོ་ཁྱིའི་སྟེང་དུ་བཞུགས་པ་འདྲ་
 བ་དང་། མེ་ཡར་གྱི་རི་རྩེ་ལ་རྩ་ཆུ་འཁུང་བ་འདྲ་བ། རྩེ་ལ་ཐང་དར་དཀར་གྱི་
 ཡོལ་བ་བྲེས་པ་འདྲ་བ། ས་གཞི་འདི་མཁར་གཞོང་མེ་རྟོག་གུར་ཀྲམ་གྱིས་
 བཀའ་བ་འདྲ་བ་བཅས་སྤྱི་ཁབ་བཞེངས་པའི་ས་གནས་འདི་རང་བཟང་ཞེས་
 གསུངས་ནས་ཐུག་མཁར་གྱིས་ཐུག་གིས་མཛད། བོད་འབངས་རྣམས་ལ་
 གསང་བ་བྱ་བའི་ཐུར་ས་ཆ་འདིར་ཆེབས་ན་འདོགས་པའི་བྲེས་ཆེན་པོ་ཞིག་
 བཞེགས་རྒྱ་ཡོན་ཁུལ་གྱིས་སྤྱི་འཇག་མ་རྣམས་ཀྱི་རྩེ་མོ་ཕན་ཚུན་བསྐྱུས་ནས་

མདུད་པ་བརྒྱབ་ཏུ་མཐོ་ཡོར་བཅུགས་པ་བཞིན་དུ་བསྐྱོར་ནས་ཕྱི་འི་རུ་བ་སྒྲོན་དུ་
 བཅེགས་ནས་ས་ཆོག་གི་རིམ་པ་རྒྱམས་མཛད། དེ་ནས་ལྷ་ཁང་དངོས་གཞི་རྩིག་
 སྐབས། མཁན་ཆེན་གྱིས་གསུང་དོན། བཅན་པོའི་བྱགས་དམ་ལྷ་ཁང་འདི་
 འཛམ་བུའི་གླིང་འདི་ན་ངོ་མཆར་ཆེ་བ་གཅིག་བྱེད་དགོས། དེ་ཡང་འདུལ་བ་
 དང་། མདོ་སྟེ། མདོན་པ་བཅས་མདོ་སྟེགས་གྱི་སྟེ་སྟོན་ཐམས་ཅད་དང་།
 གསང་སྔགས་རྒྱུད་སྟེ་བཞི་ཐམས་ཅད་དང་མཐུན་པ་ཞིག་བྱེད་དགོས་གསུངས་
 ནས་སྟོན་དུས་རབས་བདུན་པའི་མཆུག་དང་བརྒྱད་པའི་འཁོར་བཞེངས་པའི་
 མོ་ཉ་རྩ་ལྷ་རིའི་གཙུག་ལག་ཁང་ལ་དཔེ་བྱས་ཏེ་བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་
 བཞེངས་པའི་ལྷགས་བཀོད་ཞིབ་པར་གནང་། བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་
 བཞེངས་པའི་རྩིས་སྤྲོས་དཔོན་ཆེན་པོ་དང་སྟན་ཏུ་རབ་གནས་གྱི་ཆོ་ག་རྒྱས་
 པར་གནང་། རྒྱ་གར་ནས་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྒྲུབ་པའི་སྟེ་པའི་དགེ་སྟོན་བཅུ་
 གཉིས་སྟུན་དངས་ནས། སྤྲ་གསལ་སྤྱང་སོགས་སད་མི་མི་བདུན་རབ་ཏུ་བྱུང་
 བའི་མཁན་པོ་མཛད་པས་མཁན་ཆེན་ཞེས་མཆོན་སོགས། དེ་ནས་ཤོད་ལ་
 སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་དར་རྒྱས་གོང་འཕེལ་འབྱུང་བ་ལ་བཀའ་དང་དགོངས་
 འབྲེལ་གྱི་བརྟན་བཅོས་རྣམས་ཤོད་མི་རིགས་རང་གི་སྐད་ཏུ་བརྒྱུར་རྒྱ་གལ་ཆེ་
 བར་དགོངས་ཏེ་བསམ་ཡས་སྤྲ་སྤྲུ་བརྒྱུར་གྱི་ཆོས་དོན་ཁང་དང་། སྟོབ་ལྷ་
 བཅུགས་པ་གནང་བ་དེ་ནི་ཤོད་ཏུ་ཡིག་བརྒྱུར་གྱི་སྟོབ་ལྷ་དང་ཡིག་བརྒྱུར་ཁང་
 བཅུགས་པའི་སོག་མ་དེ་ཡིན། མཁན་པོ་འདིས་མཛད་པའི་གསུང་ཆོས་གས་
 《བདེན་གཉིས་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་འབྲེལ་པ་》དང་། 《དབུ་མ་རྒྱན་》དེའི་འབྲེལ་པ་
 བཅས་ཡོད་པ་ཤོད་སྐད་ཏུ་བརྒྱུར་བ་བརྟན་འབྱུར་སྟེ་དགེ་དཔར་མའི་ནང་དུ་
 ཡོད་པ་གསུང་རབ་སྟེ་འདི་དགོངས་པ་གནད་བརྟན་ནས་སྟོན་པ་ཡིན་པར་རྒྱ་ཤོད་
 མཁས་པ་ཀུན་གྱིས་བརྟོན་བརྟགས་ཆེན་པོ་ཞུ་བ་ཞིག་ཡིན། སྤྲ་ཆོའི་མཛད་པ་
 ཐ་མ་སྟོན་པར་ཉེ་བ་ན། འཕམ་སྤང་ལ་བསམ་ཡས་ཀྱི་སོ་བྱང་འོག་ཁང་ཞིག་ལ་
 ཐེབས་སྐབས་ཆེབས་ནས་དཔུ་ལ་འཕྲ་རྒྱབ་པའི་སྟེན་བྱས་ཏེ་སྤྲ་གསེགས་ཤིང་སྤྲ་

མཆན་ལ་པར་ཨ་པ་མེ་ཉེ་མཆན་སྐྱུར་བས་པད་མ་པ་མེ་མི་ཞེས་བཏགས།
 སྐྱོན་ཆུང་དུས་ནས་རིག་གནས་ཆེ་ཆུང་དང་། བཟག་པ་བརྒྱད་ལ་སོགས་པ་
 གང་ལ་ཡང་དཀར་ཆོགས་ཆེན་པོ་མི་དགོས་པར་མཁས་པར་མཆིན། གསར་
 རྒྱགས་ཀྱི་སློབ་དཔོན་གཉིས་པ་དང་ཡུལ་ཆེན་སྤྱུལ་དེ་བ། མཁའ་འཕྲོ་མ་སྤྱུལ་
 རྩ་ཡི་བཅས་ཀྱི་དྲུང་ནས་གསར་རྒྱགས་ཀྱི་ཆོས་མང་པོ་གསན་ཅིང་སྒྲིམ་སྒྲུབ་ཡུན་
 རིང་མཛད་དེ་བཞུགས་པའི་སྐབས་སྐུལ་པོ་ཏ་ཡ་ལེ་ལ་འདས། དེའི་ཤུལ་ལྷ་མི་
 ལ་ཟེར་བས་མི་དྲུག་བཟུང་། སྤྱི་པ་རྒྱ་ཨ་པ་མེ་ཉེ་མིས་རང་གི་ཡལ་དང་འདྲ་
 བར་སྐུལ་པོའི་ཕྱི་བུ་གི་མི་དྲུག་གི་ལས་རྒྱ་དང་། སྐར་ཆོས་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷ་ས་
 བཟང་རན་ཡུར་སྟོན་པ་བཅས་མཛད་ཅིང་སྟེང་ཆོས་ཞིག་གི་ནང་དུ་སྤྱུལ་དང་
 དགོ་འདུན་གྱི་ཕྱི་བཞེངས་ཤིང་མཁའ་བསྐྱར་དུ་མཆོད་རྟེན་དང་ལྷགས་ཤི་ཤི་མ་
 པ་མང་པོས་བསྐྱར་བ་ཞིག་འདྲུགས་སྐྱོན་གནང་བས། སློབ་དཔོན་རང་ཉིད་ཀྱི་
 རྩན་གཞིག་གཅིག་སྐུལ་པོའི་ཡིག་མཁན་དང་། གཉིས་སྟོན་པོའི་ཁོངས་སྤྱི་
 གཏོགས་པ་དེ་གསུམ་རན་ཤེས་སྟེས་ནས་སྐུལ་པོར་དབྱེན་སྐྱུར་དཔུག་ཤིང་
 བྱས་ཏེ་སློབ་དཔོན་མེད་པར་བཅོས་ཏེ། ཡུལ་འདྲིའི་དབང་ཆ་བཟུང་ཐབས་བྱ་
 རྒྱར་གྲོས་མཐུན་ཉེ་སྐུལ་པོར་ཐབས་ཤེས་ལྷ་ཆོགས་ཀྱི་སྟོན་སྤྱེན་སྐྱུར་བྱས་
 པར་སྐུལ་པོ་ཁོ་ཆོའི་གཏམ་ལ་ཡིད་ཆེས་ཏེ་དཔག་དཔུང་བཏང་ནས་སྟེང་ཆོས་ཀྱི་
 མཁའ་བསྐྱར། སློབ་དཔོན་དགོ་འདུན་བཅས་པ་ཡུལ་གཞན་དུ་གནས་དཔུང་
 བཏང་། སྟོན་པོ་ནམས་ཀྱིས་སློབ་དཔོན་འདི་མ་བསད་ན་རྗེས་སྤྱི་རང་ཅག་ལ་
 གཞོད་པ་བྱེད་ཀྱིང་ཟེར་ནས་གཤེད་མ་མངགས་ཏེ་སློབ་དཔོན་བཟུང་། མཆོན་
 ཆ་བརྒྱན་པ་དང་། མེར་བསྟེགས་པ། རྩ་ལ་བརྒྱར་བ། གཡང་ལ་བརྒྱར་བ།
 གསོན་པོར་ས་སྤྱོད་བཏང་བ་བཅས་བྱས་ཀྱང་སློབ་དཔོན་གསོད་མ་བྱུང་ཅིང་།
 རྩ་འབྲུལ་བརྟེན་ནས་སྤྱི་ལུས་ལ་ཅི་ཡང་མ་གཞོད་པར་མཛད། དེ་ནས་བཟུང་
 རྒྱགས་སྤྱུག་དང་། དྲུག་ཁྲོད་སོགས་སྤྱི་བཞུགས་ནས་སྤྱི་འདྲི་གདུག་པ་ཅན་ཐམས་
 ཅད་དབང་དུ་བརྒྱར། ཡུལ་པ་ཐོབ་པའི་སློབ་དཔོན་རྩ་བུ་གི་ཏ་སོགས་སློབ་

དཔོན་བཀུད་ལས། རལ་གྱི་དང་། རིལ་བྱ། མིག་སྒྲན། རྒྱུ་མཚན་གསལ།
 སྒྲན། བཅུད་ལེན། གཏེར་གྱི་བྱམ་པ། གསེར་འཕྱར་ཆེ་བཅས་བྱན་ཐོང་གི་
 དངོས་བྱུང་བཀུད་ཚོལ། ད་དུང་དེས་བྱུགས་མ་ཆོམ་པར་བྱ་གར་ཡུལ་དབྱས་མ་
 ལྟ་རྒྱུ་ལྟོན། སྐབས་དེར་ཕྱལ་པོ་རྒྱམ་སྤྱོད་ལས་སྤྱིད་དབང་བཟུང་བའི་དུས་ (ཐུ་
 རྒྱ་༡༠—༤༥) དང་། (སྤྱི་དཔོན་སངས་རྒྱལ་ཡེ་ཤེས་བྱུང་པ་ཚུལ་ནས་སྤྱི་མ་
 གས་སྤྱོད་གནང་བའི་སྐབས་ཡིན) ཆོས་ཀྱི་ལྷ་ཡུའི་དཔོན་པར་སྤྱི་དཔོན་དེའི་དུང་
 བས་རབ་བྱུང་དང་བསྟེན་རྒྱུ་ལས་མཛད། གཞན་ཡང་བྱུང་ལྟེ་བཞིའི་བྱུང་དང་
 མན་རག་ཏུ་ཅང་མང་པོ་གསལ། དེ་ནས་སྤྱི་དཔོན་གྱིས་བཀའ་གནང་བ་ལྟར་
 རྒྱ་གར་རྩ་རྒྱ་ལའི་ཡུལ་གྱི་ཤར་ཁྱེར་པར་པའི་བྱང་ཚུགས་ཀྱི་ནགས་ཆལ་སར་གི་
 ཞེས་བྱ་བར་བཞུགས། གསང་ཐུགས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་མཛད་དེ་མཆོག་གི་དངོས་བྱུང་
 བསྟེས་ཏེ་འཆི་མེད་རྟོ་རྟེན་སྤྱོད་པ་མཛད་དུ་མཛད། དེ་ནས་རྒྱ་གར་བྱང་ཚུགས་ཀྱི་
 ཡུལ་ཏི་ར་རྩ་ཏི་དང་། བལ་ཡུལ། བར་ཚུགས་ཀྱ་མ་རྒྱ། རྩ་ཚུགས་ཏི་མ་ལ་
 སོགས་ལྷ་སྟེགས་པ་མང་པོ་ཡོད་པའི་ས་གནས་པལ་ཆེ་བར་བྱོན་ནས་རྒྱ་འབྲུལ་
 གྱི་སྤྱོད་པ་ལྷ་སྟེགས་པ་བརྒྱལ་ཞིང་། རིགས་ཐུགས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ལྷ་སྟེགས་པའི་རྩ་
 འདྲེ་རྩ་མས་བརྒྱལ་ནས་དམ་ལ་འདྲོགས་པར་མཛད་པ་སོགས་གསལ། སྤྱི་
 དཔོན་ཆེན་པོ་འདི་ཉིད་ཐོད་དུ་གདན་དྲངས་ཚུལ་ལ་《སྤྱི་བཞེད་》དང་བཀའ་
 མང་གཉིས་བཤད་ཚུལ་མི་མཐུན་པ་ཡོད་ཅིང་། བཀའ་མང་དུ་འཁོད་པ་ལྟར་
 བ། རྒྱལ་པོ་ཁྱི་སྤྱོད་ལྟེ་བཅན་གྱིས་སྤྱོད་པས་ལྷ་དང་། ལྷ་ནམ་རྟོ་རྟེན་བརྒྱད་
 འཛོམས། མཆིམས་ལྷ་ཀྱུ་པ་ལྟ། དུང་བྱ་དཔལ་གྱི་མེད་གི་བཅས་བཞེས་གསེར་
 རྩེ་བེ་གང་རེ་དང་། གསེར་གྱི་པ་ཏེ་པེ་བསྐྱར་ནས་རྒྱ་གར་དུ་བརྒྱུལ། སྤྱི་
 དཔོན་ཆེན་པོ་དང་མཇལ་ཏེ་རྒྱལ་པོའི་ཐུག་ཏེ་ན་རྩ་མས་ལྷལ་ནས་ཐོད་དུ་མེད་ས་
 པར་ཞུས་པས་ཞལ་གྱིས་བཞེས། རྩེད་པོ་ཉ་བཅོ་སྤྱོད་ལ་མོང་། རས་རྩེས་ལྷ་
 འོངས་ཏེ་ནག་ཚུགས་ཀྱི་རྩ་འདྲེ་གདུག་པ་ཅན་རྩ་མས་བརྒྱལ་ནས་དམ་ལ་
 འདྲོགས་ཀྱིན་མ་བྱས་ན་བར་ཆད་ཆེ་གསུངས་ནས་མོ་ཉ་བ་རྩ་མས་སྤྱོད་ལ་བཏང་།

སྒྲིབ་དཔོན་གྱིས་པལ་ཡུལ་དུ་ཟླ་བ་གསུམ་ཙམ་བཞུགས་ཏེ་མི་མ་ཡིན་མང་པོ་
 དམ་ལ་འདྲགས་པ་དང་། གཉེར་སྤྱོད་པ་སྤྲོད་མཛད། (དེ་ནས་ཐ་བཞེད་དུ་
 གསལ་བ་ལྟར་ན་མངའ་རིས་མང་ཡུལ་ནས་སྒྲིལ་ཆོད་ཀྱིས་བར་དུ་རྒྱ་སྤོག་གྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་སྤོག་ལ་
 རྩོད་པར་བཤད) དེ་ནས་སྤྱར་ཡང་རྒྱལ་པོས། གཞུ་བས་ནམ་མཁའི་སྒྲིབ་པོ།
 དབས་མང་རྗེ་གསལ་སྤང་། སེང་མགོ་ལྟ་ལུང་གཟིགས་དབས་མི་སྤྱོད་གཟིངས།
 ཅག་རོད་པལ་གཟུངས་མགོན་ཤ་ལི་ཤ་ཤ་སྤྱོད་གཉེར་སྤྱོད་བཅན་སྤྱོད་གཟིགས་
 སྤོགས་མང་ཡུལ་བྱི་མཐའ་སྤྱར་སྤྱོད་པོར་བརྒྱུད་པའི་ཁྲལ་མཛད་དེ་སྤྱར་ཡང་
 ཟླ་བ་དཔལ་བཞེགས་དང་། རྒྱ་ནམ་རྗེ་རྒྱུད་འཛམས་དང་། ཅག་རོད་སྤྱོད་
 རྒྱལ་མཛན་བཅས་གདན་འདྲེན་དུ་བཏང་། མང་ཡུལ་ནས་རིམ་བཞིན་གནམ་
 ཐང་མཁར་ནག འོ་ཡུག རྒྱུ་ཁྲལ་འདམ་གཞུང་། འཕན་པོ། མལ་རྒྱ་
 སྤོགས་སྤྱོད་ནས། རྒྱ་མོག་པར་དཀར་ཤ་མེད་སྤོགས་བཞུན་མ་བཅུ་གཉིས།
 དམ་ཅན་རྗེ་རྗེ་ལེགས་པ། གཉན་ཆེན་ཐང་ལྷ། གཉན་མཁར་ནག མལ་རྒྱ་
 གཟི་ཅན། ཡར་ལྷ་ཤ་པོ་སྤོགས་ལྷ་འདྲེ་མང་པོ་དམ་ལ་བཏགས་ཏེ་ནང་པ་
 སངས་རྒྱུས་པའི་བཞུན་པ་སྤྱོད་པའི་སྤྱར་མར་བསྐྱོས། རིམ་གྱིས་ཡར་ལུང་
 གཙང་པོའི་འགམ་རྒྱུང་མཁར་མདར་མེད་པ་ན། རྒྱལ་པོ་དང་བཅུན་མོ་
 གཉིས། རྒྱུ་པོ། ཐོད་འབངས་སྤྱོད་པོ་མོ་ཡོངས་གྱིས་རྒྱ་པོ་དང་རྒྱ་པོ་སྤོགས་
 གྱི་བསྤྱོད་པའི་བཞེད་པ་གཟུངས་དང་བཅས་ཏེ་མོ་སྤྱོད་ཐག་དམར་དུ་གདན་
 དངས། བཞུན་བཏུར་སྤྱོད་སྤོགས་ཆོགས་པར་བྱས། དེ་ནས་རྒྱལ་པོའི་གཟིམས་
 མལ་བ་ལྷ་འདྲུང་འཆོ་གཞིར་སྤྱོད་ལེགས་སྤོགས་ལ་སྤྱོད་མཛད་དེ་རྒྱལ་པོ་ཆེན་
 པོ་བཞི་ལི་སྤྱོད་པའི་(མེད་ལྷས་རྒྱེན་ལ་ལྷ་བབས་སྤྱོད་བཅུག་པ) ནས། སྤྱར་ཐོད་ས་
 གནས་སྤྱོད་ཆོས་དར་སྤོགས་གཏོར་རྒྱུར་བར་ཆད་དང་གཏོར་འཆོ་བྱེད་མཁན་ལྷ་
 འདྲེ་སྤྱོད་དང་སྤྱོད་པོ་བྱེད་བཞུན་རྒྱལ་ཁྲལ་བཅུག་པ་དེ་ནི་ཐོད་དུ་གསང་སྤོགས་
 གྱི་གཞུང་ནས་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་ལྷ་པོ་ལྷ་པོ་ལྷ་པོ་ལྷ་པོ་ལྷ་པོ་ལྷ་པོ་ལྷ་པོ་ལྷ་པོ་ལྷ་པོ་ལྷ་པོ་
 ནས་སྤྱར་ཡང་བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས་པའི་ས་འདུལ་དང་། མང་

འདིར་བར་མཛད། འདི་ནི་བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ས་འདུལ་དང་ཚིག་
 མང་འདིར་ཐེངས་གསུམ་པ་ཡིན་པར་《པར་བཀའ་ཐང་》ལས་བཤད། དེ་ནས་
 བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས་འགོ་ཚུགས་ནས་སྟག་ལོ་ནས་རྟེན་མེད་
 བར་ལོ་བཞེད་རིང་བཞེངས་བྱུང་སྟེ། རབ་གནས་སྟོབ་དཔོན་དང་མཁན་ཆེ་
 གཉིས་ལྟན་རྒྱས་སུ་མཛད་ཅིང་རྩ་མཆར་ཅན་གྱི་ལྟས་བཟང་པོ་ཏུ་ཅང་མང་པོ་
 བྱུང་ཞིང་། སྟོབ་དཔོན་གྱིས་རྩ་འཇུག་ལ་བརྟེན་ནས་རམ་ཤོད་གྱི་བྱེ་བྲང་དང་
 འབྲམ་ཐང་ནམས་ནགས་ཆལ་དང་སྤང་ཐང་དུ་བསྐྱར། ཟུང་མཁར་སོགས་རྒྱ་
 དཀོན་པའི་སར་རྒྱ་ཐོན་པར་མཛད། ལྟ་སྟས་སུ་ཁྱི་བཙན་པོ་དཔག་དཔོན་དུ་
 བསྐྱོས་ནས་ཆ་ཏུ་ཉོར་གྱི་སྐྱམ་གྱི་བཙན་ནས་དེར་ཡོད་པའི་ནོར་རྩལ་རིན་ཐང་
 ཆེ་བ་ནམས་པོད་དུ་དྲངས་པས། ནོར་བདག་རྒྱལ་པོ་པེ་ཏར་ཡང་ཀ་ཅའི་རྩེ་ས་
 སུ་འབངས་ནས་པོད་དུ་འོངས་པ་དེ་ལ་བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་སྤང་མར་
 བསྐྱོས། རྒྱལ་པོ་དང་བཙན་མོ་གཉིས། སད་མི་མི་བདུན་སོགས་གསང་ལྷགས་
 གྱི་སྐལ་ལྟན་སྟོབ་མ་ཉི་ཤུ་ཙུལ་བཀའ་བརྒྱད་བདེ་གཤེགས་འདུས་པའི་དཀྱིལ་
 འཁོར་ཞལ་ལྷེ་ནས་དབང་བསྐྱར་མཛད་ཅིང་། རྒྱལ་པོ་སོགས་འཁོར་ལྷུང་ཤས་
 ཤིག་ལ་ཆེ་དཔག་མེད་གྱི་དབང་བསྐྱར་གནང་། རྩེ་འབངས་ཉེར་ལྷ་ཞེས་པོད་
 གྱི་སྤུབ་ཐོབ་ཉི་ཤུ་ཙུལ་སོགས་མར་བྱུང་། སྟོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་འདི་པོད་དུ་ཡུན་རི་
 ཅམ་བཞུགས་པ་དང་། རྒྱལ་པོ་གང་གི་དུས་སུ་པོད་ནས་རྒྱ་གར་དུ་སྤྱིར་སོག་
 ཐེབས་པའི་སྐྱར་ལ་པོད་གྱི་ལོ་རྒྱུས་སོག་བཤད་སྟེ་མི་འདྲ་བ་སྒྲ་ཆོགས་ཡོད།
 《ཐེ་བཞེད་》ལས། སྟོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་པོད་དུ་ཐེབས་ནས་བསམ་ཡས་གྱི་རབ་
 གནས་མ་མཛད་ཤོང་དུ་རྒྱ་མེད་སར་རྒྱ་འདོན་པ་དང་བྱེ་བྲང་དང་། གམ་ཐང་
 རྩམས་སྤང་ཐང་དང་ནགས་ཆལ་དུ་བསྐྱར་བ་སོགས་གྱི་རྩ་འཇུག་མང་པོ་བཞུན་
 པ་མཛད་པར་སྟོན་པོ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལྷགས་ལ་མི་དགའ་བ་རྩམས་གྱིས་རྒྱལ་
 པོར་བྱས་དོན། རྒྱ་གར་གྱི་སྤྱ་ཅན་འདི་མཐུ་དང་རུས་པ་ཆེ་ལྷགས་ལ་བཞུས་ན་
 འདིས་ནམ་ཞིག་པོད་གྱི་རྒྱལ་པོའི་སྤྱི་དབང་འཕྲོག་རྒྱུའི་ཉེན་ཁ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས་

ཁོ་རང་གི་ཡུལ་དུ་བསྐྱལ་ན་ལེགས་ཞེས་ཡང་ཡང་ནན་ཏན་གྱིས་བྱས་པས་རྒྱལ་
 སྤྱི་ཐབས་མ་རྟེན་ནས་སློབ་དཔོན་རྒྱ་གར་དུ་ལྷིང་ཐེབས་སྐྱེལ་བྱ་དགོས་ལྟར་
 བ་དང་། སློན་པོ་ཐམས་ཀྱིས་སློག་ཏུ་གྲོས་བྱས་ཏེ་སློབ་དཔོན་རྒྱ་གར་དུ་ལྷིང་
 ཐེབས་གནང་བའི་ལམ་བར་དུ་སློག་གསོད་བྱ་མ་ཐུབ་ན་རྗེས་སུ་བོད་ལ་གཞོན་
 འཆོལ་བྱེད་ཉེན་ཡོད་ཅེས་སྐོས་མཐུན་ནས་སློབ་དཔོན་གྱི་རྗེས་སུ་གསེད་མ་རྟ་པ་
 མི་བཅོ་བརྒྱད་བཏང་ནས་མངའ་རིས་མང་ཡུལ་གྱི་ཐང་ལ་ཁར་སྐྱབས་ར་སྤྱད་
 དེ་སློབ་དཔོན་དེར་ཐེབས་པ་དང་གསེད་མ་ཆོས་སློབ་དུ་གཞོན་འཆོལ་བའི་
 འོངས་སྐབས་སློབ་དཔོན་གྱིས་བྱེ་མ་ལ་སྐྱབས་བཅུ་བ་པ་གཏོར་བས་གསེད་མ་
 ཐམས་ལུས་རེངས་ཏེ་སྐྱལ་བསྐྱོད་མ་ཐུབ་པར་ལུས། དེ་ནས་སློབ་དཔོན་ནམ་
 མཁའ་ལ་འཕྱར་ནས་ཕྱིན་ཡུལ་དུ་ཐེབས་པར་བཤད། 《བཀའ་ཐང་》འགའ་
 ཞིག་ལས་སློབ་དཔོན་བོད་དུ་ལོ་དུག་བཅུ་གཉིས། བཅོ་བརྒྱད། ལྷ་བཅུ་
 སྟགས་སུ་བཞུགས་པར་བཤད་པ་སྟགས་མི་འདྲ་བ་ཡོད། བསམ་ཡས་ཀྱི་འཁོར་
 ས་ཆེན་མོའི་ཐེབས་བྱིས་དང་། 《བཀའ་ཐང་ལྡེ་ལྡེ་》《པརྱ་བཀའ་ཐང་》
 བཅས་ལ་ཞིབ་ཏུ་བརྟགས་ན། སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་བོད་དུ་ཐེབས་སྐབས་བསམ་
 ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ས་འདུལ་དང་། ཆིག་ཆང་འདིར་ཐེངས་གཉིས་བྱས་
 ཟིན་པ་དང་། བོད་དུ་ཐེབས་རྗེས་སྤྱར་ཡང་ཆིག་ཆང་བཏིང་ལྟེ་བསམ་ཡས་
 གཙུག་ལག་ཁང་གི་རབ་གནས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བཞུགས་ཡོད་པར་གསལ་ཞིང་ལྷག་
 པར་དུ་བཀའ་ཐང་ཁག་གི་ནང་རྒྱལ་པོ་བློ་སྤྲོད་ཐེ་བཅན་གྱི་སྐུ་ཆོའི་རིང་དང་།
 དེ་ནས་སུ་ཞེ་བཅན་པོས་སྤྱིད་དབང་རྒྱུང་སྐབས་དང་སུ་ཞེ་བཅན་པོ་འདས་ནས་
 ལུ་ཏིག་བཅན་པོས་སྤྱིད་དབང་བཟུང་སྐབས་ལོ་ཤས་བཅས་ཀྱི་བར་བོད་དུ་
 བཞུགས་པར་གསལ་བ་ལྟར་ན་བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས་པའི་རྒྱ་
 ལྷག་སྐྱི་ལོ་༡༢༩༩ནས་རྒྱལ་པོ་བློ་སྤྲོད་ཐེ་བཅན་ནམ་མད་ན་ལེགས་ཀྱིས་སྤྱིད་
 དབང་བཟུང་བའི་ལོ་སྐྱི་ལོ་༡༠༧བར་ལོ་བཞི་བཅུ་ཞེ་གསུམ་ཡོད་པས་རྒྱལ་པོ་
 ལུ་ཏིག་བཅན་པོ་མད་ན་ལེགས་ཀྱིས་སྤྱིད་དབང་བཟུང་རྗེས་ཀྱི་ལོ་ཤས་

བཞུགས་པ་བསྐྱེད་པ་ན་པོད་དུ་མོ་ལྷ་བཅུ་མ་ཟིན་ཅམ་ཞིག་བཞུགས་ཡོད་དེས་
 ལྷམ། འོན་ཀྱང་བཀའ་ཐང་ནང་དུ་འཁོད་པའི་སློབ་དཔོན་གྱི་ནམ་ཐང་ལས་
 ནང་པ་སངས་རྒྱུ་པའི་ཆོས་ལུགས་སྤྱི་ལྟ་ཚུལ་དང་མི་མཐུན་པའི་ཆོག་མང་པོ་
 ཞིག་འདྲིས་ནས་ཡོད་སྟབས་དེས་ཆེན་བྱས་ཏེ་པོད་ལྷངས་སྤྱི་ལྟ་ཡོངས་ལ་
 མཚུངས་སྒྲུབ་ཐོབ་པའི་བཀའ་དྲིན་ཅན་གྱི་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་དང་། གསང་
 སྟགས་ལྷ་འཕྱར་གྱི་བཞུན་པ་བཞུན་འཛིན་དང་བཅས་པར་མ་དད་ཡོག་ཏེ་གསྤྱི་
 བའི་གཞི་ཆེན་པོ་ཞིག་ཏུ་ལྷུང་འདུག་པ་ལྟེ་རབས་རང་དུ་གསུམ་གྱི་མཆོན་ལྷན་
 མཁས་པ་ནམས་ཀྱིས་སྤྱོད་པ་ལྷུང་སྟངས་ཏེ་བྱུགས་དཔོངས་གཞུང་པོར་གནས་
 པའི་སྤྱོད་པ་ཞིབ་འཇུག་བཟྱག་དབུད་ནན་ཏན་མཛད་པར་ཁྱེ་ཞེས་གསལ་བ་
 འདེབས་སྒྲུབ་ཡིན་ལགས།

བོད་ཀྱི་རིག་གནས་ལ་ཞིབ་འཇུག་ཅུང་ཟད་ བྱས་པའི་ཚུང་ཆོད།

རང་དེའི་མེས་ཀྱི་ཉི་མེ་རིགས་ལ་བཅུ་ལྷག་ཙམ་ཡོད་པའི་རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། དེའི་ནང་བོད་རིགས་ནི་ཐུན་ཆུ་མི་རིགས་གཞན་དང་འདྲ་བར་གཟི་བརྗིད་ལྡན་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཡུན་རིང་ཡོད་པ་དང་། རང་ཉིད་འཕེལ་རྒྱས་འགྲོ་བའི་བརྒྱད་རིམ་རིང་པོའི་ནང་འོད་སྤངས་འགྲོ་བའི་རིག་གནས་ཀྱི་ལྗེས་རྒྱུན་ལྷན་སྐྱེས་ཆོགས་པོ་ཡོད་པའི་དབང་གིས་འཛམ་གླིང་ཚོགས་གི་རིག་གནས་གྲལ་ལྷན་ནང་གལ་ཆེའི་གོ་གནས་བཟུང་ཡོད་པ་མ་ཟད། བོད་ཀྱི་རིག་པ་ཞེས་མཛོང་ཉ་ཅང་ཆེན་པོ་ལྟེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། ད་ལྟ་བོད་ཀྱི་རིག་པའི་ཞིབ་འཇུག་སྐོར་ལ་རང་ཉིད་ཀྱི་ཚུང་ཆོད་འགའ་ཞིག་གླེང་གཞིའི་ཚུལ་དུ་བཤད་རྒྱུ་དེའི་སྐོར་ལ་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཞིབ་འཇུག་བྱས་པའི་གནད་དོན་ཁག་འགའ་ཞིག་གི་ལྟ་ཚུལ་ནམས་དབྱེད་གཞིའི་ཚུལ་དུ་རིམ་བཞིན་ངོ་སྤྲོད་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

དང་པོ། བོད་ཀྱི་རིག་པའི་ཞིབ་འཇུག་དང་བོད་རིགས་ཞིབ་འཇུག་ཅེས་པའི་ཐ་སྙད་མི་འདྲ་བ་གཉིས་གང་འབྲེད་དང་མི་འབྲེད་སྟེ།

བོད་ཀྱི་རིག་པའི་ཞིབ་འཇུག་ཅེས་པའི་ཐ་སྙད་ནི་ནང་དོན་ཉ་ཅང་ཁྱབ་ཆེ་བ་ཞིག་ལྟེ་ཞིབ་འཇུག་བྱ་བུ་ལ་ཀྱི་ཐད་ནས་བཤད་ན་དེའི་ནང་བོད་མི་རིགས་ལྷན་ཚུལ་དང་། དེའི་སྤྱི་ཆོགས་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས། ཆབ་སྲིད། དཔལ་འབྱོར། རིག་གནས། ཆོས་ལུགས། གོམས་གཤེས་སོགས་བོད་མི་རིགས་ལ་

ཡོད་པའི་བྱ་མཁོ་དང་བྱ་མཁོ་མ་ཡིན་པའི་བྱ་ཚོས་ཡོད་ཚད་འདུས་པ་ཞིག་
ཡིན་པ་དང་། ཞིབ་འཇུག་བྱེད་པ་པོའི་ངོས་ནས་བཤད་ན་ཡང་བོད་མི་རིགས་
ཚུད་པའི་རྒྱལ་ནང་གི་མི་རིགས་ཁག་ཚང་མས་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་ཚོགས་པ་ཞིག་ཡིན་
པས་ཞིབ་འཇུག་བྱས་པའི་མཇུག་བསྐྱེམས་ཚང་མ་མི་རིགས་དབྱེ་འབྱེད་ཀྱི་ཚོགས་
ཏུ་གཅིག་བསྐྱེས་བྱེད་པ་དང་གཏན་ནས་མི་འདྲ་བ་ཡིན།

བོད་རིགས་ཞིབ་འཇུག་ཅེས་པའི་མིང་དེ་ལ་གོ་དོན་མི་འདྲ་བ་ཡོད་པ་སྟེ་
གོ་ཚུལ་གཅིག་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱ་ཡུལ་ནི་བོད་མི་རིགས་ཡིན་པ་དང་། དེ་ཡང་དེ་
སྟོན་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་ནང་དུ་གཅིག་ཟུར་བྱུང་བའི་མི་རིགས་ཁག་གཅིག་ལ་
ཞིབ་འཇུག་བྱས་ཏེ་དེ་བོད་རིགས་ཡིན་མིན་དང་། མི་རིགས་གསར་པ་ཞིག་
ཡིན་མིན་གྱི་ཞིབ་འཇུག་དང་བསྐྱེམས་ཚོགས་གཏན་འཁེལ་བྱེད་ཆུ་དེ་ཚོགས་མའི་
དམིགས་ཡུལ་དུ་བཞག་ནས་སྐད་ཡིག་དང་། རིག་གནས། མོམས་གཤིས་
སོགས་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱས་པའི་བསྐྱེམས་ཚོགས་རྣམས་དམིགས་ཡུལ་དེའི་ཚོགས་ཏུ་
འཁྱོལ་གང་སྐབས་བྱས་པའི་བྱ་ཐབས་བཟུང་བ་དེ་ཡིན་ཅིང་། གོ་དོན་དེའི་ཚོགས་
ནས་བཤད་ན་བོད་མི་རིགས་ཞིབ་འཇུག་བྱ་ཡུལ་ཡིན་པ་ལས་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་པ་
པོའི་ཁོངས་སུ་ཚུད་མེད་པ་ལྟ་བུ་རེད།

བོད་རིགས་ཞིབ་འཇུག་ཅེས་པའི་གོ་དོན་གཞན་ཞིག་ནི། བོད་མི་རིགས་
ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་པའི་གོ་བ་བླངས་ཚོགས་པ་སྟེ་བོད་མི་རིགས་ཚོགས་
མར་ཇི་ལྟར་བྱུང་བ་དང་། བར་དུ་འཕེལ་རྒྱས་འགྲོ་བ། མཐར་མི་རིགས་དེ་
ཉིད་ལྷུ་མཐུད་གནས་སྐབས་པའམ། ཡང་ན་མི་རིགས་གཞན་དང་འབྲེས་ནས་ཅ་
མེད་དུ་འགྲོ་སྐབས་དང་མི་སྐབས། དེའི་ཚོགས་ལ་བྱ་ཐབས་གང་དང་གང་བཟུང་
དགོས་པ་བཅས་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་པའི་གོ་དོན་ཡང་ཡོད།

བོད་ཀྱི་རིག་པའི་ཞིབ་འཇུག་ཅེས་པའི་མིང་པོད་སྐད་ནས་བྱ་ཐབས་ཚོགས་
བོད་མི་རིགས་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་པའི་ཐབས་རྒྱས་བཟུང་བའམ། ཡང་ན་མི་
རིགས་ཞིབ་འཇུག་ཅེས་པའི་ཐ་སྙད་དེ་ཐད་ཀར་པོད་སྐད་ནས་གཅིག་ཟུར་བྱུང་

ཟིན་པའི་མི་རིགས་ཞིག་གི་ནང་ནས་སྤྲུང་ཡང་མི་རིགས་གཞན་པ་ཞིག་ལོགས་སུ་
 ཟུང་འདི་བྱ་བ་ལས་བཟུང་བ་གཉིས་གང་བྱས་ཀྱང་དེ་ནི་ཚན་རིག་དང་མཐུན་པའི་
 ཐབས་ཤེས་ཤིག་གཏན་ནས་མིན། གང་ལགས་ཟེར་ན་ཚན་རིག་ཞིབ་འཇུག་གི་
 བྱ་བ་ལས་ནི་ཞིབ་འཇུག་མ་བྱས་པའི་གོང་རང་ཉིད་ཀྱི་སློབ་འདོད་དང་མཐུན་པའི་
 བསྐྱེལ་སྤྲོད་ཅིག་སྟེ་དེ་བཞག་ནས་དེའི་རྒྱུ་སྤྲུལ་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་རྒྱ་དང་།
 དེ་ནས་བསྐྱེལ་སྤྲོད་གང་བཞག་ཀྱང་མི་བདེན་བརྟན་བསྐྱེལ་སྤྲུལ་དང་ལྷ་ཚུགས་
 ཀྱི་སློབ་ནས་རང་ཉིད་ཀྱིས་སྤྲུང་གཏན་འཁེལ་བྱས་པའི་དམིགས་ལུལ་དེའི་ཚོགས་ཏུ་
 འཁྱེལ་གང་བྱས་བྱས་པ་དེ་འདྲ་ཞིག་མིན་པར་ཚོགས་པར་དཔེར་རྟགས་འཕེར་
 བའི་དཔུང་གཞི་མང་པོ་གཞིག་འཛོགས་བྱས་ཚོགས་དཔུང་གཞི་དེ་ཚོར་ཞིབ་འཇུག་
 བརྟག་དཔུང་ཐངས་མང་པོ་བྱས་རྒྱུས་གཞི་ནས་དོན་དངོས་དང་མཐུན་པའི་
 བསྐྱེལ་སྤྲོད་ཅིག་འཛོགས་བྱུང་པ་དེ་ཡིན། དེ་སྟེན་ལོ་མང་རིང་མི་རིགས་བརྟག་
 དཔུང་ཁང་ནས་གངས་ཀྱང་མི་རིགས་ལ་བརྟག་དཔུང་ཞིབ་འཇུག་རྒྱ་ཆེ་གནང་
 བར་ལྷུང་འབྲས་ཏེ་ཅང་མང་པོ་སྒོམ་ཡོད་ཀྱང་ཚན་པ་ཀྱང་ཤས་ཀྱིས་བརྟག་
 དཔུང་བྱས་པའི་བསྐྱེལ་སྤྲོད་དང་ཆེད་སྤྲོད་ལོ་མང་ནང་གོང་དུ་བཤད་པའི་
 བྱ་བ་ལས་སྟེན་མ་དེ་བཟུང་ཡོད་པ་དང་བསྐྱེལ་སྤྲོད་དེ་དང་མི་མཐུན་པའི་ལྷ་
 ཚུལ་འཛོན་མཁན་ལ་ཡོད་རིགས་ཆེན་པོའི་རིང་ལུགས་དང་ས་གནས་མི་རིགས་
 རིང་ལུགས་ཀྱི་ཉེས་མིང་ཆེན་པོ་གཏོགས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། མི་རིགས་ཁག་གཅིག་
 མི་གངས་མང་ཤོས་སུ་སྤྲུང་བཞིན་གནས་ཚོགས་པ་དང་། གཅིག་གྱུར་བྱུང་ཟིན་
 པའི་གངས་ཀྱང་མི་རིགས་དེ་ཉིད་སྤྲུང་ཡང་མི་རིགས་གསར་པ་མང་པོར་ལོགས་
 སུ་སྤྲུང་གང་བྱས་བྱས་པའི་གཏན་ཚིགས་རིག་པ་དེ་གཞིར་བཟུང་ན་ད་ལྟ་མི་
 གངས་མང་ཤོས་ཡིན་པའི་རྒྱ་མི་རིགས་ཀྱི་ནང་དུ་ཡང་མི་རིགས་གསར་པ་མང་
 པོ་སྤྲུང་གས་གཅིག་མཚུངས་རེད། རང་རྒྱལ་ནི་མི་རིགས་ཁག་ཆང་མ་གཅིག་
 ལྟར་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། རྒྱལ་ནང་གི་མི་རིགས་ཁག་གཅིག་
 མི་གངས་མང་ཤོས་སུ་སྤྲུང་གནས་དགོས་པ། དེ་སྟེན་གཅིག་གྱུར་བྱུང་ཟིན་

པའི་གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་ནང་སྤྱང་ཡང་མི་རིགས་གསར་པ་མང་པོ་ལོགས་སུ་བྱེ་
གང་སྤྱབ་བྱས་པ་བཅས་སྡུགས་གསུམ་པོ་དེའི་གཏན་ཚིགས་རིག་པར་སེལ་མི་
སྤྱབ་པའི་ནང་འགལ་ཏེ་ཅང་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་རེད། དེར་བརྟེན་ཐོད་ཀྱི་རིག་
པར་ཞིབ་འཇུག་ཅེས་པའི་མིང་དེ་དང་ཐོད་རིགས་ཞིབ་འཇུག་ཅེས་པའི་མིང་
གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་མིང་སྡུང་མ་དེ་སྡོག་པ་པོས་གོ་ལོག་སྐབས་གཞི་མེད་པས་
མིང་དེ་རང་ལོགས་པ་ཡིན། མིང་གང་འདྲ་བཏགས་ཀྱང་དོན་དོ་མའི་ལག་ལེན་
སོག་ཞིབ་འཇུག་གི་དམིགས་ཡུལ་རང་གི་འདོད་པ་དང་མཐུན་པ་ཞིག་ཞིབ་
འཇུག་མ་བྱས་གོང་གཏན་འཁེལ་བྱས་པ་དང་། ཞིབ་འཇུག་བྱས་རྗེས་ཀྱི་
བརྗེས་སུ་ཆོག་ཀྱང་རང་གི་གཏན་འཁེལ་བྱས་པའི་དམིགས་ཡུལ་དེ་རང་གི་སོག་
ཏུ་འཁེལ་གང་སྤྱབ་བྱེད་པའི་སྡུང་རན་སྤངས་ཏེ་“མེ་རྟོག་མཉམ་བཞད་དང་
མཁས་བརྒྱ་འགན་སྲུང་”མིང་དང་དོན་མཐུན་པ་ཞིག་གྱུར་ན་ཆོན་རིག་དང་
མཐུན་པའི་བྱུང་འབྱས་ཆེན་པོ་ཞིག་སྤྱབ་པེས་རེད་བསམས།

**གཉིས་པ། ཐོད་ཀྱི་རིག་པར་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་པའི་འགོ་གང་
ནས་འཇུགས་དགོས་པའི་སྐོར།**

ཐོད་ཀྱི་རིག་པའི་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་པའི་བྱུང་ཁྲིམས་ནི་ཏེ་ཅང་ཆུ་ཆེན་པོ་
དང་ནམ་གྲངས་མང་པོ་ཡོད་པ་རྟེ་མི་རིགས། སྐད་ཡིག་སྡེ་ཚོགས། ཆབ་
སྲིད། དཔལ་འབྱོར། བྱིམ་སྤྱུགས། དམག་དོན། རིག་གནས། ཚིམ་རིག་
ཚོས་ལུགས། གཏན་ཚིགས་རིག་པ། སེམས་ཁམས། སྒྲིབ་གསོ། གསོ་རིག་
གཞུགས་ཁམས། རྟོག་ཆགས། སྡེ་དངོས། གཉིང་ཁ། རྩ་ས་འཁྱུར། སྐར་
ཅིས། བཟོ་རིག་མཛོས་རྩ་ལ། རྒྱས་གར་སོགས་ཡོད་ཅིང་། དེ་ཆོ་རང་རང་
ལ་ཡང་དམིགས་བསལ་གྱི་བྱུང་ཆོས་ཡོད་པར་བརྟེན་ཞིབ་འཇུག་བྱ་ཡུལ་གྱི་ཆོན་
པ་མི་འདྲ་བ་རེ་ཆགས་པ་ཡིན། དེའི་ནང་ནས་ཆོན་པ་འགའ་ཞིག་གི་ཐད་ལ་
ཐོད་ཡིག་གི་ནང་དོན་ཆ་ཆང་ཞིང་ཆེ་ལ་གཉིང་ཟབ་ཅམ་ཡོད་པས་ཞིབ་

འཇུག་གི་རིན་ཐང་ཐང་འཛམ་གྱིང་ཐོག་གཤམ་ཆེད་མོ་གནས་བཟུང་ཡོད་པ་དང་།
 ཡང་ཚན་པ་འགའ་ཞིག་ལ་ས་བཅད་མ་སྟོང་ཙམ་ལས་མེད་ལྟམས་ཁ་སྟོན་ཕྱེད་
 དཀོས་པ་དང་། ཡང་ཚན་པ་འགའ་ཞིག་ནི་སྟོང་ཆར་ལྷུས་པས་གསར་ཚཱ་
 ཕྱེད་དཀོས་པ་བཅས་ཡིན། རྣམ་གྲངས་དེ་དག་ཆང་མར་འཛམ་གྱིང་གི་བྱ་
 མོང་བྱད་ཆོས་ལྡན་པ་ཡང་ཡོད་ལ། ཡོད་མི་རིགས་རང་ཉིད་ཀྱི་དམིགས་བསལ་
 བྱད་ཆོས་ལྡན་པ་ཡང་ཡོད་པའི་དབང་གིས་མའི་རིགས་སྤྱིའི་བྱད་ཆོས་ལྡན་
 པའམ་སྤྱན་རྒྱ་མི་རིགས་གཞན་དག་དང་འདྲ་བའི་བྱད་ཆོས་ལྡན་པའི་རིགས་
 འགའ་ཞིག་ནི་མི་རིགས་གཞན་གྱི་བྱད་ཆོས་ལ་བརྟེན་ནས་ཕན་ཚུན་ཤུགས་སྤྱོད་
 ཐེབས་པ་ཡང་མྱོད་ལ། འགའ་ཞིག་ནི་རང་ཉིད་གནས་པའི་ཁོར་ཕྱག་གི་རང་
 བྱུང་ཁམས་དང་། དེ་ལ་རོས་འཛིན་ཕྱེད་པའི་རྒྱ་ཆད་མཐོ་དམན་འདྲ་བའི་
 དབང་གིས་ཤོད་རྒྱལ་གཅིག་མཐུན་བྱུང་བ་མ་གཏོགས་ཕན་ཚུན་ཤུགས་སྤྱོད་
 ཐེབས་པའི་དབང་གིས་བྱུང་བ་མེན་པ་དང་། མི་རིགས་རང་ཉིད་ལ་ཡོད་པའི་
 དམིགས་བསལ་གྱི་བྱད་ཆོས་དེ་ཆོ་ཡང་རང་ཉིད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་འཕེལ་རྒྱས་དང་།
 རང་བྱུང་གི་ཆ་སྤྱོད། རྣམ་སྐབས་ཀྱི་འཕྱར་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱོད་ནང་སྤྱོད་མང་
 བོ་ཞིག་ཐུང་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་ཡིན་པས། དེ་ཆོར་ཞིབ་འཇུག་ཕྱེད་
 སྐབས་ཆོན་རིག་གི་ཐབས་ཤེས་དང་། དཀོས་ཐོག་བདེན་འཆོལ་གྱི་བྱ་ཐབས་ལ་
 བརྟེན་ནས་འོས་ཤིང་འཆམས་པའི་བཞུམས་ཆོག་འཇོག་དཀོས་པ་མ་གཏོགས་
 འོས་ཆོད་ཀྱི་སྟོ་འདོགས་དང་འཁྲོག་བཟད། སྐབས་བབས་ཆབ་སྲིད་དཀོས་
 མཁོར་བསྐྱོན་ནས་མི་བདེན་བརྒྱན་བསྐྱེགས་ཕྱེད་པའི་སྟོད་རྒྱལ་གཏན་ནས་
 འཛིན་མི་རུང་བ་ཡིན། དེ་ནི་བོད་ཀྱི་རིག་པ་རྒྱུད་པའི་ཆོན་རིག་ཞིབ་འཇུག་གི་
 རྒྱབ་ཁོངས་གང་འདྲ་ཞིག་ལ་ཞིབ་འཇུག་བརྟག་དཔྱད་བྱས་ཀྱང་ཐོག་མར་གཤམ་
 ཆེ་བའི་འགོ་འཇུགས་ས་དེ་ཡིན་པས་དེ་ནོར་ན་ཙམ་བ་གང་ལས་སྤྱོད་པའི་ཡལ་ག་
 དང་ལོ་མ་འབས་ཤུ་ཆང་མ་དེ་དང་གཅིག་མཐུངས་ཤིག་ལས་མི་ཡོང་བ་ལྟར་
 ཆོན་རིག་གི་སྟོད་རྒྱལ་དོར་ནས་དམིགས་ལུས་ཟུར་བཅངས་བྱས་པའི་ཞིབ་

འཇུག་གི་སྐྱབ་འབྲས་ནི་ཡོང་བས་མིག་ལྡན་ལ་མགོ་བསྐྱར་བཏང་བ་དང་འདྲ་
བར་དགོངས་པ་གཟུ་བོར་གནས་པའི་མཁས་དབང་དབྱུས་པ་བསྐྱེད་པ་དང་།
སྒྲིགས་ལ་ལས་དང་པོ་བ་རྣམས་སྒྲི་སྒྱེད་འཕེལ་སྐྱབ་པའི་ལེགས་བཤད་གཏན་
ནས་ཡོང་བབས་མེད།

གོང་གསལ་གྱི་བྱུ་བོ་ཁོངས་རྣམ་གྲངས་མང་པོའི་ནང་ནས་སོག་མར་གང་
འདྲ་ཞིག་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་དགོས་ཟེར་ན། གོང་དུ་བཀོད་པའི་རྣམ་གྲངས་དེ་
དག་ལྷེ་ཚན་མི་འདྲ་བའི་བྱུ་བོ་ཁོངས་ཆེ་གས་ཡིན་ཅིང་། དེ་དག་རེ་རེ་ལ་ཡང་
ནང་གསེས་གྱི་ཡན་ལག་མི་འདྲ་བ་མང་པོ་ཡོད་པས་སོག་མ་ནས་ཉམ་པ་ཆེན་
པོས་བྱུ་བོ་ཁོངས་ཆེ་ཤོས་བདམས་ན་ཁྱེད་ཀྱིས་མི་ཆེ་གཅིག་རིང་སྐྱབ་འབྲས་སོབ་
པའི་ཞིབ་འཇུག་གང་ཡང་བྱེད་མི་སྐྱབ་ཤི། དཔེར་ན། ཁྱེད་ཀྱིས་ནང་པ་
སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་ལུགས་ལ་ཞིབ་འཇུག་ཅིག་བྱེད་བསམ་ནས་ཞིབ་འཇུག་བྱ་
ཡུལ་འདེམས་སྐབས་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ནང་ཚན་གཞུང་བཀའ་པོད་ལྔ་
ཡོངས་རྒྱལ་བདམས་ན་ཁྱེད་རང་མི་ཆེ་གཅིག་རིང་བཀའ་པོད་ལྔའི་ནང་ནས་
ལྷ་ཁ་གཅིག་ལ་ཡང་ཆ་ཆང་བའི་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་མི་སྐྱབ་ཅིང་། དཔེ་དེ་བཞིན་
དུ་པོད་ཀྱི་གསེ་བ་རིག་པ་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་བསམ་ནས་ཞིབ་འཇུག་བྱ་ཡུལ་
འདེམས་སྐབས་པོད་ཀྱི་གསེ་བ་རིག་པའི་གཞུང་ཡོངས་རྒྱལ་བདམས་ན་དེ་
ཡོངས་རྒྱལ་ལྷ་ཞོག་དེའི་ནང་གི་ལྷ་ཁ་གཅིག་ལ་ཡང་ཆ་ཆང་བ་དང་གཉིང་
ཟབ་པའི་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་མི་སྐྱབ། དཔེར་ན། ཁྱེད་ཀྱིས་ལྷེར་མའི་ནང་དུ་
ཡོད་པའི་ཤིང་རྟག་ཆང་མ་ཟ་བསམ་ནས་ཟ་ཐངས་གཅིག་ལ་ཤིང་རྟག་ཆང་མ་
ཁ་ནང་དུ་བཅུག་ན་མི་འགྲིགས་པར་ཤིང་རྟག་དེ་དག་རེ་རེ་བྱས་ནས་རིམ་གྱིས་
བཟས་ན་ལྷེར་མའི་ནང་གི་ཤིང་རྟག་ཡོད་ཆང་ཟ་སྐྱབ་པ་དང་འདྲ་བར་པོད་ཀྱི་
སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་དང་། ཡང་ན་པོད་ཀྱི་གསེ་བ་རིག་པ་ལྷ་སུའི་བྱུ་
བོ་ཁོངས་ཆེན་པོ་གཅིག་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་བསམས་ན་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་ཐངས་
གཅིག་ལ་དེའི་ནང་གསེས་གྱི་ཡན་ལག་ཆང་མར་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་རྒྱ་མ་ཡིན་པར་

ཐོག་མར་སངས་རྒྱུ་ཚོས་ལྷགས་ཀྱི་ནང་གསེས་མར་ཐུན་ལྟ་བུའམ། བོད་ཀྱི་གསེ་བ་རིག་པར་མཚོན་ན་དེའི་ནང་གསེས་མའི་ལྷན་ཁམས་ཆགས་ཚུལ་གྱི་སྒྲོར་ལྟ་བུ་གཙོ་གནད་གལ་ཆེ་བ་གཅིག་ཞིབ་འཇུག་བྱ་ཡུལ་དུ་བདམས་ནས་དེ་མཐར་མ་ཐོན་བར་དུ་སྒྲོ་གཅིག་སེམས་གཅིག་གིས་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་དགོས། ཞིབ་འཇུག་བྱ་ཡུལ་གཙོ་གནད་གལ་ཆེ་བ་གཅིག་ཡོད་ན་དེ་ཉིད་བརྒྱད་ནས་དེ་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་དོན་གནད་མང་པོ་ཞིག་ཤེས་རྟོགས་བྱེད་རྒྱར་སྦྱོར་མ་གཏོང་བྱུང་པ་ནི། དཔེར་ན། མགོ་འོ་སྤྲ་རྒྱུ་གཅིག་ནས་འཐེན་ན་གཟུགས་པོ་ཡོངས་རྒྱལ་སྤྱེ་འགྲུལ་བྱུང་བ་དང་འདྲ། དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་ཞིབ་འཇུག་བྱ་ཡུལ་གྱི་གཙོ་གནད་དེ་དང་། དེས་དང་བརྒྱད་ནས་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་བྱུང་ཁོངས་གཞན་དག་མང་པོ་ཡོད་པའི་དབང་གིས་སྤྱད་ལྟ་བུར་ནས་མདུད་པ་བསྐྱེད་པ་དང་། མིང་རྟོང་གི་ཡལ་ག་བརྒྱད་ནས་རྟོང་པོ་རྩ་མར་གཏུགས་པ་ལྟ་བུའི་ཤེས་ཡོན་མང་པོ་ཞོར་ལ་ཤེས་བྱུང་པ་ཡིན།

དེར་བརྟེན་བྱུང་ཁོངས་ཆེ་བ་གཅིག་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་སྐབས་ཐོག་མར་དེའི་ཁོངས་གཏོགས་ཀྱི་ཆ་ཤས་རེ་རེར་དམ་འཇིན་བྱས་ཏེ་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་རྒྱ་ནས་འགོ་འཇུགས་དགོས་པ་དང་། གཙོ་གནད་ཡོད་པའི་སྒོ་ནས་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་དགོས་པའི་གནད་འགག་དེ་མ་ཤེས་པར་ཐོག་མ་ནས་བྱུང་ཁོངས་ཆེ་བ་གཅིག་ཡོངས་རྒྱལ་སྤྱེ་འགྲུལ་འདེམས་པ་དང་། དེ་རིང་འདི་བདམས་པ་དང་སང་ཉིན་གཞན་ཞིག་འདེམས་པ་བཅས་སྤྲོ་ལེན་མང་པོ་དང་། དུས་སྐབས་གཅིག་ནང་ཞིབ་འཇུག་བྱ་ཡུལ་མང་པོ་འདེམས་པ་བཅས་བྱས་ན་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་བྱུང་པའི་ལུས་ཚལ་ལེགས་པོ་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན་ན་འང་ཐུབ་འབྲས་ཐོབ་པའི་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་མི་བྱུང་ན་གཞན་དག་གིས་ལྟ་ཅི་སྤྲོས། མདོར་བསྟན་ནས་བཤད་ན། ཞིབ་འཇུག་བྱེད་འགོ་འཇུགས་སྐབས་དངོས་ཐོག་བདེན་འཚོལ་བྱེད་པ་ནས་འགོ་འཇུགས་དགོས་པ་དང་། ཞིབ་འཇུག་བྱ་ཡུལ་འདེམས་སྐབས་བྱུང་ཁོངས་ཆེ་བའི་ནང་གི་ཆ་ཤས་རེ་རེ་ནས་འགོ་འཇུགས་དགོས་པ་དེ་ཡིན།

གསུམ་པ། ཞིབ་འཇུག་བྱ་ཡུལ་གྱི་ཕྱེ་ཁག་ནམས་པན་ཚུན་ འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་སྐོར།

གོང་དུ་བཞོད་པའི་ཞིབ་འཇུག་བྱ་ཡུལ་གྱི་ནམས་གངས་ཁྲབ་ཁོངས་ཆེ་བ་
ནམས་རང་རང་ལ་དམིགས་བསལ་གྱི་ཁྱད་ཆོས་ཡོད་པའི་དབང་གིས་ཚན་པ་མི་
འདྲ་བ་སོསོར་བྱེ་བ་ཡིན་ཀྱང་། བན་ཚུན་བར་འབྲེལ་བ་གཏན་ནས་མེད་པའི་
ཁེར་རྒྱུར་རང་ཚུགས་ཤིག་མ་ཡིན་པར་གཅིག་ལ་གཅིག་བརྟེན་གྱི་འབྲེལ་བ་དམ་
པོ་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་རིག་པ་ནི་སྤྱི་རིག་པ་
དང་། ཚད་མ་རིག་པ། སེམས་ཁམས་རིག་པ་སོགས་རིག་པའི་ཚན་ཁག་མང་
པོ་ཞིག་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་དང་། དེ་དང་འདྲ་བར་བོད་ཀྱི་སྒྲིབ་གསོའི་རིག་
པར་མཚོན་ན་བརྟེན་རིག་པ་དང་། སེམས་ཁམས་རིག་པ། གཏན་ཆོགས་
རིག་པ་བཅས་བན་ཚུན་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ། བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པར་མཚོན་ན་
གཞུགས་ཁམས་རིག་པ་དང་། སྒྲིག་ཆགས་རིག་པ། རྒྱུ་དངོས་རིག་པ། རྩ་
འགྱུར་རིག་པ། གཏེར་རྩས་རིག་པ། སེམས་ཁམས་རིག་པ་བཅས་ཚན་ཁག་
མང་པོ་ཞིག་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་རིག་པར་ཆ་མཚོན་ན་ས་
ཁམས་རིག་པ་དང་། ཆབ་སྲིད་དཔལ་འབྱོར་རིག་པ། སྒྲིག་ཆགས་རིག་པ།
གན་འཇུག་རྟོག་ཞིབ་རིག་པ། གཏེར་རྩས་རིག་པ་སོགས་ཕྱེ་ཁག་མང་པོ་ཞིག་
དང་བན་ཚུན་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་བཅས་ཚན་རིག་ཞིབ་འཇུག་བྱ་ཡུལ་གྱི་ཕྱེ་
ཚན་ནམས་པན་ཚུན་འབྲེལ་ནས་ཡོད་པའི་དབང་གིས་ཀླུལ་ཁབ་ཕྱི་ནང་དུ་སྒྲོན་
ཚུན་དང་ད་ལྟ་འཛོལ་བཞུགས་གནང་བཞིན་པའི་མཁས་དབང་མང་པོ་ཞིག་ལྟ་
གཅིག་མཁས་ལ་ལྟ་མང་མཁྱེན་པ་འབྱུང་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་དེ་ལ་བྱག་པ་དང་།
གལ་ཏེ་བྱིད་ཀྱིས་རིག་པའི་གནས་ལྗོངས་སྒྲིགས་ལ་མཁས་པའི་པརྟེ་ཏེ་ཞིག་
བྱེད་བསམས་ནས་རང་ཉིད་ཀྱི་ཞིབ་འཇུག་བྱ་ཡུལ་ལ་གཙོ་གནད་གང་ཡང་མེད་
པར་རིག་གནས་ཡོད་ཚད་དུས་གཅིག་དུ་དམ་འཛིན་བྱས་ན་འདི་ཡང་ལེགས་

པར་མི་ཤེས་ལ་དེ་ཡང་ལེགས་པར་མི་ཤེས་པ་ནི་ཕན་མེད་དངོས་ཚྭ་གཅིག་
བསྟུན་བྱས་པའི་སྤྱི་འཇོམས་རྒྱུ་ཆ་ལ་དང་འདྲ་བ་ཡིན།

ཞིབ་འཇུག་ཚན་པ་ཁག་གི་ནང་དོན་ཕན་ཚུན་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་སྒྲིན་
གྱིས་གནད་རབས་ཀྱི་རིག་གནས་དེ་རྒྱན་མཐུན་ནས་དེར་རབས་ཅན་གྱི་རིག་
གནས་གསར་པར་འཕེལ་རྒྱས་བྱུང་བ་དང་། ཚན་རིག་དང་མི་མཐུན་པའི་རིག་
གནས་ནས་རིམ་བཞིན་ཚན་རིག་དང་ཅུང་ཟད་ཐག་ཉེ་བ་དང་། ཚན་རིག་
དང་ཡོངས་སྤྱི་མཐུན་པའི་རིག་གནས་བར་རྒྱ་ཆད་ཅེ་མཐོ་ཅེ་མཐོར་འགྲོ་བ་དེ་
བྱུང་ཞིང་། ཞིབ་འཇུག་བྱ་ཡུལ་གྱི་ཚན་པ་ཁག་གྱུར་འབྲེལ་ཐག་ཅེ་ཉེར་འགྲོ་ཡི་
ཡོད་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱལ་ཁབ་ཕན་ཚུན་དང་། ལས་ཁྲུངས་ཕན་ཚུན་།
ཚོགས་པ་ཕན་ཚུན་བཅས་སྒྲོ་བཀག་རང་སྤྱང་དང་། རང་ཕན་གཞན་གཞོད་གར་
བྱུང་བྱེད་པའི་བཀག་རྒྱ་བཅན་པོ་དེ་མཐར་ཕྱིན་པར་གཏོར་རེས་ཟིན།
གནས་ཚུལ་དེ་ནི་ཚན་རིག་ཞིབ་འཇུག་གི་ནང་དོན་ཕན་ཚུན་འབྲེལ་ནས་གནས་
པའི་ཚོས་ཉིད་ཀྱི་རྟོགས་བྱགས་དེ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་པའི་རྟོགས་དེ་ནི་རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་
པོ་དང་། ལས་ཁྲུངས་ཆེན་པོ། མཁས་པ་དབང་བླགས་ཅན་སྤྱི་བུང་གཏོར་
མི་བྱུང་པའི་རྟོགས་བྱགས་ཤིག་ཟིན།

ད་ལྟོ་ཆར་ཚན་རིག་ཞིབ་འཇུག་གི་ལས་ཁྲུངས་དང་། རྟེན་ཁག་ཚོགས་
པ་བཅས་ཕན་ཚུན་བར་སྒྲོ་བཀག་རང་སྤྱང་དང་། རང་ཕན་གཞན་གཞོད་གར་
བྱུང་བྱས་ཏེ་རང་ཉིད་ཀྱི་སྤྱི་ཚན་དེ་གཞན་དག་སྤྱི་ལ་ཡང་རྟོག་མི་དགོས་པར་
ཁེར་རྒྱུར་རང་རྒྱལ་གྱི་ཚོགས་པས་ཞིབ་འཇུག་ལས་དོན་མཐར་ཕྱིན་པ་རྒྱུ་བྱུང་བ་
པའི་རང་བཅན་རྒྱལ་ཁབ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་ལྟར་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་དེ་ནི་རང་རང་སོ་
སོས་གཅི་པོར་བརྟག་དབུད་བྱས་པའི་ཚན་རིག་ཞིབ་འཇུག་གི་རྒྱ་ཆད་དེ་རང་
ཉིད་ཀྱི་འཁོར་རྒྱ་རྒྱུར་བྱ་དེའི་ནང་དུ་བསྐྱོར་བ་བརྒྱུ་བྱེད་སྤྱོད་པ་མ་གཏོགས་
འཁོར་རྒྱ་དེ་ནས་ཐོན་ཏེ་འབྲེལ་ཡོད་ཚན་རིག་གི་སྤྱི་ཁག་གཞན་དག་ལ་ཞིབ་
འཇུག་བྱེད་བྱུང་གི་མེད་པའི་རྗེས་ལྟས་ཀྱི་ནམ་པ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། ཞིབ་

འཕྲུག་གི་རྒྱ་ཚད་རྗེ་མཐོན་ཕྱིན་ནས་ཚད་ཅེས་ཅན་ཞིག་ཏུ་སྒྲིབས་སྐབས་རང་
 ཉིད་ཀྱི་འཁོར་རྒྱ་དེ་ནས་ཐོན་ཏེ་འབྲེལ་ཡོད་ཚན་རིག་གི་བྱུང་ཁྲོད་ས་གཞན་དག་
 ལ་ཞིབ་འཕྲུག་མི་བྱེད་ཀ་མེད་ཡོང་ཞིང་། དེ་སྐབས་ཞིབ་འཕྲུག་ལས་ཁྲུངས་
 དང་། རྩེ་ཁག་ ཚོགས་པ་བཅས་པན་རྒྱན་བར་འབྲེལ་མེད་ཁེར་རྒྱུང་དུ་རྩྭ་
 པའི་བཀག་རྒྱ་བཅན་པོ་དེ་ཐབས་ཤེས་རིམ་ལྡན་བྱུང་རང་ལྟར་བྱ་ཐབས་ལུ་
 ཏེ་པན་རྒྱན་མཉམ་འབྲེལ་ཐོག་ནས་ཚན་རིག་ཞིབ་འཕྲུག་གི་ལས་དོན་མི་སྐྱབ་ཀ་
 མེད་ཡོང་གི་རེད། དེར་སྐབས་རང་རྒྱལ་རྒྱུད་པའི་འཛམ་གླིང་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་
 དང་། རྒྱལ་ཁབ་སོ་སོའི་ནང་གི་ཆེད་ལས་ཚན་རིག་གི་ཞིབ་འཕྲུག་ལས་ཁྲུངས་
 མང་པོ་ཞིག་པན་རྒྱན་བར་མཉམ་འབྲེལ་ཡོད་ལ་ལས་བཞོས་ཡོད་པའི་ཐོག་ནས་
 ལས་དོན་སྐབས་པའི་འགྲོ་ལམ་དེར་རྒྱུད་འགོ་རྒྱགས་ཟེར་པ་དེ་ནི་ཚན་རིག་ཞིབ་
 འཕྲུག་གི་རྒྱ་ཚད་མཐོན་པོར་སྒྲིབས་པའི་ཉན་ས་མཚན་ཞིག་ཡིན་པར་བརྟེན་
 འགྲོ་ལམ་དེར་གོམ་སྐབས་སྔོ་སྐབས་སྔོ་ཡོད་པ་རྣམས་ཕྱིར་བཞོལ་བྱ་ཐབས་མེད་པ་
 དང་། ད་ལྟ་གོམ་པ་སྔོ་རྒྱུར་བཟུང་པ་རྣམས་དེའི་ཐོག་དུ་མ་བརྒྱུད་ཐབས་མེད་
 གྱི་དུས་སྔོ་སྐབས་ཡོད་པ་རེད། དེར་བརྟེན་རང་རྒྱུངས་ཀྱི་ཆེད་ལས་ཞིབ་འཕྲུག་
 ཚན་པ་དང་། དེ་མིན་ཆེད་ལས་གཞན་དག་གི་ལས་འགན་ཡོད་པའི་ཞིབ་
 འཕྲུག་རྩེ་ཚན་ཁག་རྣམས་རང་རང་གི་འཁོར་རྒྱ་རྒྱུང་དུ་འབྲེལ་ནས་ཐོན་ཏེ་སྔོ་
 རྒྱ་ཆེར་བསྐྱེད་ཀྱི་སྔོ་ནས་མཉམ་འབྲེལ་དང་ལས་བཞོས་རྒྱུར་དུ་འབྲེལ་བའི་འགྲོ་
 ལམ་ཐོག་ཅེས་པར་དུ་གོམ་པ་སྔོས་སྐབས་པ་མཛད་རྒྱ་གལ་ཆེན་པོ་འབྲུག་སྟུམ།

བཞི་པ། ཞིབ་འཕྲུག་མི་སྐྱ་གསོ་རྒྱུར་བྱ་ཐབས་སྒྲིར།

དེར་སྐབས་རང་རེའི་རྒྱུངས་སྔོ་ཏང་གི་དབུ་འཁྲིད་ཡང་དག་པ་དང་།
 ཀན་རབས་ཆེད་ལས་མཁས་ཅན་ད་ལྟ་འཚོ་བཞུགས་གནང་བཞིན་པ་རྣམས་ཀྱི་
 རྒྱགས་འཁྲུང་དང་གསོ་རྒྱུར་འོག་ རྒྱུད་ཡོན་གཉིས་ལྡན་གྱི་རང་རིག་ཞིབ་
 འཕྲུག་མི་སྐྱ་གཞོན་ནུ་མང་པོ་ཞིག་དྲུངས་བསྐལ་རྒྱ་དང་ལྡན་པའི་པད་མོ་བཞིན་

ཆེད་ལས་ཞིབ་འཇུག་གི་ལས་འགན་གནང་ཡང་ཚོགས་ཡང་ན་སློབ་མ་ཁག་གཅིག་ལ་རང་མོས་ཀྱི་དགའ་འདེམས་ཕྱིན་དུ་འཇུག་པ་དང་། དེ་མ་ཐུབ་ན་ཁག་གཅིག་ལ་འོས་འཚམས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ཆེད་ལས་ལས་འགན་གནང་ཡང་ཚོགས་གང་ལྟར་ཐོག་མར་ཆོད་ལྟའི་ཆེད་ལས་ལས་འགན་དེ་ནང་དོན་ཏེ་ཅང་རྒྱ་ཆེན་པོ་མིན་པ་དང་གཏིང་ཟབ་པོ་མིན་པ་ཞིག་གི་ཆེད་ལས་ལས་འགན་གནང་སྟེ་ཐོག་མར་ལས་ཀ་དེའི་རྩ་བའི་ཤེས་ཡོན་གྱི་སློབ་བྲིད་གནང་དགོས་ཤིང་། དེ་ནས་ཞིབ་འཇུག་གི་ལས་ཀ་དངོས་ལ་ཁྱལ་ས་ལྷུག་སྟེ་དངོས་སྤྱོད་དང་སློབ་བྲིད་ཟུང་འབྲེལ་གནང་རྒྱ་གལ་ཆེ། གསེས་སྤྱོད་ཕྱ་རྒྱུ་སློབ་མར་ཆེད་ལས་ཀྱི་ལས་འགན་མ་སྤྱད་ན་ཆེད་ལས་དེའི་རྩ་བའི་ཤེས་ཡོན་སློབ་སྤྱོད་ཡག་པོ་ཕྱིན་ཐུབ་ཐབས་མེད་པ་མ་ཟད། ཆེད་ལས་ཞིབ་འཇུག་གི་རྩ་རྩལ་སྤྱོད་བརྟན་ཕྱིན་ཐུབ་ཐབས་མེད། ཆེད་ལས་ཞིབ་འཇུག་ཕྱ་ཡུལ་ས་སར་རང་རང་གི་དམིགས་བསལ་བྱུང་ཚེས་ཡོད་པར་བརྟེན་ཆེད་ལས་ཞིབ་འཇུག་གི་སློབ་མར་ལས་འགན་སྤྱད་ཆེས་ཐོག་མར་ཆེད་ལས་དེའི་རྩ་བའི་ཤེས་ཡོན་གྱི་སློབ་བྲིད་གནང་དགོས། དེ་ནི་ཞིབ་འཇུག་དངོས་སུ་ཕྱིན་རྒྱར་སྒྲོ་བའི་ལྟེ་མིག་ཅིས་སྤྱོད་གནང་བ་དང་འདྲ། དེ་ནས་སློབ་མ་རང་ཉིད་དངོས་སུ་ཞིབ་འཇུག་གི་ལག་ལེན་རྩ་མའི་ནང་ཁྱལ་ས་ལྷུག་སྟེ་སློབ་བརྟན་ཕྱིན་རྒྱ་གཙོ་བོ་དང་། དཀར་གནད་ལ་ཐུག་པ་ན་མས་སློབ་བྲིད་དང་། མཛུབ་སྟོན་གནང་རྒྱ་ལལ་པར་བཟུང་སྟེ་ཞིབ་འཇུག་གི་རྩ་རྩལ་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པ་གནང་དགོས། ཆེད་ལས་ཞིབ་འཇུག་གི་སློབ་མའི་རིག་གནས་རྒྱ་ཚད་གཅིག་མཛུངས་རང་ཡོང་མི་སྲིད་སྐབས་རྒྱ་ཚད་མཐོ་བ་ན་མས་ལ་ཆེད་ལས་ཞིབ་འཇུག་གི་དོན་ཚན་རྣམས་གཅིག་ལ་མི་གཅིག་ཁེར་རྒྱུ་གིས་ཞིབ་འཇུག་ཕྱིན་དུ་འཇུག་རྒྱ་དང་། རྒྱ་ཚད་དམའ་བ་ན་མས་ལ་མི་གཉིས་སམ་གསུམ་མཉམ་སྦྲེལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་ཞིབ་འཇུག་ཕྱིན་དུ་འཇུག་དགོས།

༡. ཆེད་ལས་ཞིབ་འཇུག་ཕྱིན་མཁན་སློབ་མར་མཛུབ་སྟོན་གནང་མཁན་སློབ་དཔོན་མ་རྟེན་བའི་དབང་གིས་ལྷུང་བའི་གནད་དོན་སྟོར། ཆེད་ལས་ཞིབ་

འཇུག་གི་སྒྲོབ་མ་མང་པོར་དུས་གཅིག་ཏུ་མཆུབ་སྟོན་གནང་བྱུང་མཁན་གྱི་སྒྲོབ་
 དཔོན་ཏུ་ཅང་དགོན་པའི་ཐོག་འགའ་ཞིག་ད་ལྟ་འཆོ་བཞུགས་གནང་བ་ནམས་
 གྲང་དཔྱང་ལོ་མཐོན་པོར་ཐེབས་ཐིན་པའི་སྒྲོབ་གྱིས་སྒྲོབ་དཔོན་གཅིག་གིས་
 ཆེད་ཞིབ་སྒྲོབ་མ་གསུམ་ལྟག་མཆུབ་བྱིད་དང་གསོ་སྦྱར་གནང་བྱུང་པ་ཏུ་ཅང་
 དཀའ་བའི་གནས་སུ་གྱུར་ཡོད། ཆེད་ལས་ཞིབ་འཇུག་གི་སྒྲོབ་མར་མཆུབ་སྟོན་
 གནང་བྱུང་པའི་སྒྲོབ་དཔོན་གྱི་ཆུ་ཆད་ནི་སྦྱིར་བཏང་གི་སྒྲོབ་དེབ་ཐོག་ནས་སྒྲོབ་
 བྱིད་གནང་བྱུང་པ་དེ་ཙམ་གྱིས་མི་འགྲེལ་པར་ཆེད་ལས་སྡེ་ཆུང་དེ་རང་དང་།
 འབྲེལ་ཡོད་རིག་གནས་ཁག་གི་ཙུ་བའི་སྡེ་ལོན་ལྟ་བུ་པ་དང་། ཆེད་ལས་དེའི་
 ཁོངས་སུ་གཏོགས་པའི་དཔུང་གཞིའི་ཡིག་ཆ་ནམས་ལ་བྱུགས་རྒྱས་ཞིབ་པ་ཆེ་
 ཙམ་ཡོད་པ། དཔུང་གཞིའི་ཡིག་ཆར་གསལ་བའི་གསལ་ཆེའི་གནད་དོན་ཁག་ལ་
 ཆོན་རིག་དང་མཐུན་པའི་དབྱེ་ཞིབ་གནང་བྱུང་མཁན་ཞིག་དགོས་པས། སྒྲོབ་
 དཔོན་དེ་འདྲ་ཞིག་གིས་ཆེད་ལས་ཞིབ་འཇུག་སྒྲོབ་མ་གསུམ་ལྟག་གསོ་སྦྱར་དང་
 མཆུབ་སྟོན་གནང་བྱུང་པ་ནི་ཁོད་སྒྲུབ་ཙམ་མ་ཟད། རྒྱལ་ཡོངས་སུ་ཏུ་ཅང་
 དགོན་པོ་དེད། དེར་སྐབས་པོད་སྒྲུབ་སྦྱི་ཆོག་མ་ཆོན་རིག་ཁང་གིས་གསོ་སྦྱར་
 གནང་བའི་སྒྲོབ་མ་སྒྲོབ་བྱ་ནས་ཐོན་རན་པ་སུམ་ཅུ་ཙམ་ཡོད་ཅིང་། ཁོང་ཆོ་
 ཆང་མར་ཆེད་ལས་ཞིབ་འཇུག་གི་ལས་འགན་གནང་སྟེ་མི་གསུམ་དེ་སྒྲོབ་དཔོན་
 དེར་ཆ་བཞོས་བྱས་པར་ཆ་བཞག་ན་གོང་གསལ་གྱི་ཆུ་ཆད་ལྟ་བུ་པའི་སྒྲོབ་དཔོན་
 བཅུ་ཙམ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་ཅུང་དེ་འདྲ་ཡང་ལྡང་གི་མེད་པ་དེད། གསལ་སྤྱིད་སྒྲོབ་
 ཐོན་སྒྲོབ་མ་ལྗེད་ཀར་ཆེད་ལས་ཞིབ་འཇུག་གི་ལས་འགན་སྤྱད་ནས་དེ་བྱིངས་
 ལས་ཀ་གཞན་དག་འོས་འཚམས་ཤིག་བྱེད་དུ་བཅུག་པའི་དབང་དུ་བཏང་ན་
 མཆུབ་སྟོན་གནང་མཁན་གྱི་སྒྲོབ་དཔོན་རང་ཁོངས་སུ་ཡོད་པ་དང་། གདན་ཞུ་
 བྱས་པ་བརྟུན་སྡེ་ལྟ་བུར་བར་ཆ་བཞག་ཆོག་གྲང་། ཆེད་ལས་ཞིབ་འཇུག་གི་
 ལས་འགན་མ་སྤྱད་པའི་སྒྲོབ་མ་གཞན་དག་ལ་འོས་ཤིང་འཚམས་པའི་ལས་ཀ་
 གང་འདྲ་སྤྱད་དགོས་རྒྱུར་བྱུགས་པས་མ་ནན་ཏན་མ་བཞེས་ན་བྱིས་འབྲུང་ལོ་

གསལ་མང་མཆམས་ཁོ་ཆོས་ལོ་མང་རིང་དཀར་པལ་བྱད་བསད་ཀྱིས་ཐུང་བཅོན་
 བྱས་པའི་ཤེས་ཡོན་རྣམས་ཤིང་སྤྱོད་གཏོང་མ་ཐུབ་པའི་ཕྱིན་ཀྱིས་ཆང་མ་ཆུད་
 མོས་འཕྲོ་བཟུག་ཏུ་སོང་ཞེན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས་དེ་འདྲ་བྱུང་ན་ཏེ་ཅང་ཕངས་པོ་
 རེད། ཕྱིས་འབྱུང་རིམ་བཞིན་ཆེད་ལས་ཞིབ་འཇུག་གི་མི་སྣ་ཡག་པོ་ཞིག་ཏུ་
 འཆར་ཡོངས་ཡོང་རྒྱུར་ཕན་ཐོགས་ཡོད་པའི་ལས་ཀ་གང་འདྲ་ཞིག་ཕྱིད་ཏུ་
 འཇུག་དགོས་རྒྱ་ནི་མིག་སྤར་ཐག་གཅིད་ཕྱིད་དགོས་པའི་གནད་དོན་ཆེན་པོ་
 ཞིག་ཡིན། དེའི་ཐད་ཁོ་ཁོའི་བསམ་ཚུལ་ལྟར་ན། སྤོབ་ཐོན་སྤོབ་མའི་ནང་
 བསམ་ཚུལ་ཆེད་མཐོ་བ་ཁག་གཅིག་ཆེད་ལས་ཞིབ་འཇུག་གི་མི་སྣར་གསོ་སྦྱོར་ཕྱིད་
 རྒྱུད་དང་། ཁག་གཅིག་ཕྱིས་འབྱུང་ཆེད་ཞིབ་མི་སྣར་འཆར་ཡོངས་ཡོང་ཆེད་
 དཔུང་གཞིའི་ཡིག་ཆ་འཆོལ་བལྟ་དང་སྤོན་ཡོད་དེ་བཅུ་ཁག་གི་དཀར་ཆག་
 གྲིག་ཏུ་བཅུག་ན་དེ་ནི་ཆོན་རིག་ཞིབ་འཇུག་ཕྱིད་རྒྱུར་གོམ་པ་དང་པོ་སྤོས་པ་
 ཞིག་ཡིན། གང་ཡིན་ཟེར་ན། འཛམ་གླིང་ཐོག་གི་ཆོན་རིག་ཞིབ་འཇུག་གི་
 བཀའ་པར་དུ་བྱོན་མང་པོ་ཞིག་ཐོག་མར་དཔེ་མཛོད་ཁང་གི་ནང་ལོ་མང་རིང་
 ཐུག་ལས་དེ་འདྲ་གནང་ཞི་རིམ་བཞིན་ཆོན་རིག་ཞིབ་འཇུག་ཆེད་ལས་མཁས་
 ཅན་ཞིག་ཏུ་འབྱུར་ཐུབ་པ་བྱུང་བའི་ཉམས་སྦྱོར་ཙུ་ཆེན་དེ་ཁོ་ཆོར་ལག་ལེན་
 བཟུང་ཏུ་འཇུག་དགོས་ཤིང་། དེ་འདྲ་བྱས་ན་ཁོད་སྤྱོད་སྤྱོད་ཆོགས་ཆོན་རིག་
 ཁང་གིས་ངེས་པར་དུ་གནང་དགོས་པའི་ལས་ཀ་ཆེན་པོ་ཁག་གཉིས་པོ་(དཔུང་
 གཞིའི་ཡིག་ཆ་འཆོལ་བལྟ་དང་དེའི་དཀར་ཆག་འཁོད་རྒྱུད་དང་གཅིག་ཆེད་
 ཞིབ་མི་སྣ་གསོ་སྦྱོར་ཕྱིད་རྒྱུད་དང་གཉིས་) དེ་གོ་རིམ་ལྟར་པའི་རང་ནས་བསྐྱུ་
 ཐུབ་པ་ཡོང་རྒྱ་རེད་སྟེ།

ཚན་རིག་ཞིབ་འཇུག་ཁང་ནི་སློབ་གྲྭ་ཁག་དང་མི་འདྲ་བར་རང་རང་སོ་
 སོ་སྟེང་གཞིར་ཞིབ་འཇུག་བྱ་རྒྱུའི་ལས་འགན་དང་། བྱང་དོན་ལྷ་མང་ཡོད་
 པའི་ཚོག་ཞིབ་འཇུག་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་ཞོར་ལ་ཆེད་ལས་ཞིབ་འཇུག་སློབ་མ་
 ཉུང་ཤས་ཤིག་གསོ་སྦྱོར་བྱེད་པ་ཅམ་ལས་སློབ་གྲྭ་ཁག་ལྟ་བུའི་སློབ་མ་མང་པོ་
 གསོ་སྦྱོར་བྱེད་མི་བྱུང་བའི་ཚོག་བསྐྱར་བཅུ་བྱ་རྒྱུའི་སློབ་མའི་ཚུ་ཆད་ཀྱང་སློབ་
 གྲྭ་ཆེན་མོ་ཁག་གིས་སྐྱོད་འགྲུགས་བྱེད་བྱུང་བའི་སློབ་མའི་ཚུ་ཆད་ལས་མཐོ་བ་
 དང་། གསོ་སྦྱོར་བྱེད་བྱེད་ཀྱང་འདྲ་ཡི་མེད་པ་རེད། ཚན་རིག་ཞིབ་འཇུག་
 ཁང་གིས་སློབ་གསོའི་ལས་ཀྱི་གཞིགས་འདེགས་ཀྱི་རྣམས་པ་ཚོན་བྱུང་དང་མི་
 བྱུང་རིགས་གཉིས་ཡོང་གི་ཡོད་པ་དེའི་གནད་འགག་ཐུགས་མཛི་ཞིབ་འཇུག་ཁང་
 ཏུ་ཡོད་པའི་དགེ་ཆ་ཆེན་ཆེན་མོ་དང་མཁྱེན་ཡོན་ལྷན་པའི་ཞིབ་འཇུག་མཁས་ཅན་
 རྣམས་ཀྱིས་དུས་ཚོད་འོས་འཆམས་ཤིག་བྱུང་འཇེན་གནང་ཞེ་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོ་
 ཁག་གི་སློབ་མ་ཚོར་སློབ་བྱིད་གནང་དང་མི་གནང་ལ་བྱུག་ཡོད་པས་སློབ་བྱིད་
 དེ་རིགས་གནང་བྱུང་པ་ཡིན་ན་རང་ཉིད་ཀྱི་ཆེད་ལས་ཞིབ་འཇུག་གནང་རྒྱ་
 དང་། སློབ་གྲྭའི་ནང་སློབ་བྱིད་གནང་རྒྱ་གཉིས་པན་ཚུབ་བྱུང་འབྲེལ་ལེགས་པོ་
 བྱུང་ཞེ་གསུམ་གསལ་ལྟར་གྱི་པན་ཚོགས་མང་པོ་ཡོད་པ་ཞེ། ༡. རང་ཉིད་ཀྱི་
 མཁྱེན་ཡོན་རྣམས་མི་རབས་མེས་མ་མང་པོ་ཞིག་ལ་བད་ཀར་བརྒྱུད་སྟོན་གནང་
 བྱུང་བྱེད་ཁོ་ཆོའི་མཚན་རྒྱ་དང་ཤེས་ཡོན་ཐུན་ཐུན་ཆོགས་ལུ་གཏོང་བྱུང་བ།
 ༢. ཞིབ་འཇུག་གནང་བའི་གོ་རིམ་ནང་ཐུགས་སྦྱང་དེ་ཅམ་མ་བྱུང་བའི་དོགས་
 འདྲི་མང་པོ་ཞིག་སློབ་མ་ཆོས་བརྟོན་པར་བཞེན་ཞིབ་འཇུག་གི་སྤྱི་ཚད་ལྟར་
 ལས་ལྷན་ཏུ་གཏོང་བྱུང་བ། ༣. ད་ཡོད་སློབ་གྲྭ་ཆེ་འབྲིང་ཁག་ལ་དགེ་ཆ་ན་མ་
 ལྡང་བའི་དཀའ་ངལ་ལེལ་བྱུང་བ། ༤. ད་ལྟ་སློབ་གསོའི་ལས་འགན་འཁུར་
 ཐུས་ཡིན་པའི་ཚོ་ན་གཞིན་པའི་དགེ་ཆ་ན་མང་པོ་ཞིག་གི་སློབ་བྱིད་རྣམས་ཆལ་
 མཐོ་ཏུ་གཏོང་བྱུང་བ། ༥. ཞིབ་འཇུག་ཁང་དེ་རང་གི་ནང་ཞིབ་འཇུག་སློབ་མ་
 ཉུང་ཤས་ཤིག་གསོ་སྦྱོར་བྱུས་པ་དེ་ལས་བྱུང་ཆེ་བའི་ཤེས་ལྷན་མི་ལྷ་མང་པོ་གསོ་

སྤྱིར་བྱེད་བྱུང་བ། ༤. སྤྱིར་མ་དང་མོ་ན་གཞིན་པའི་དགེ་ཆན་མང་པོར་ཤེས་
 ཡོན་ཟབ་སྤྱིར་གི་རྒྱས་པ་འདོན་བྱུང་བ། ༥. རྒྱལ་ཁབ་དང་། སྤྱིར་གསའི་ལས་
 རྒྱུད་ལ། རང་རྒྱུད་ལ་བཅས་ཀྱིས་སྤྱིར་གསའི་ཐོག་གཏོང་བའི་མི་ཤྱགས་དང་
 དེས་ཤྱགས་ཀྱི་འཕྲོ་ཐོན་མང་པོ་བསྐྱེ་ཆགས་བྱུང་ཉི་དེའི་ལྷག་འཕྲོ་ནམས་སྤྱིར་
 གསའི་ཐོན་དངུལ་གཞན་དག་ཐོག་ཁ་གསལ་དང་འཕར་སྤོན་བྱེད་བྱུང་བ་
 བཅས་ཡིན། གལ་ཏེ་ཆོན་རིག་ཞིབ་འཇུག་ཁང་གིས་ཞིབ་འཇུག་བྱ་རྒྱ་ཁོ་ན་མ་
 གཏོགས། སྤྱིར་གྲུ་ཁག་གི་སྤྱིར་གསའི་ལས་དོན་ལ་དོ་འཁྲུང་མ་བྱས་ན་རང་
 ཉིད་ཀྱི་ཆེད་ལས་ཞིབ་འཇུག་མི་སྤྱིར་ཡོང་ཁུངས་ལ་སེམས་འཁྲུང་མ་བྱས་པ་ཞིག་
 ཡིན་པས་དེ་ནི་རང་རང་སོ་སོའི་ཞིབ་ཁའི་འགྲམ་ཀྱི་ཡུར་ཡུར་བལྟས་ནས་རྒྱ་ལ་
 ཏུ་བ་ཐོབ་བྱུང་བ་མ་གཏོགས་རྒྱ་དེ་གང་ནས་ཡོང་བའི་རྒྱ་འགོ་དང་རྒྱ་རྒྱུ་ལ་
 བདག་གཅེས་མ་བྱས་པ་དང་ཁྱད་པར་མེད། ཞིབ་འཇུག་གི་སྤྱི་ཚད་ནི་གངས་
 འཁོར་གཅོ་མོ་མ་ཡིན་པར་གནད་དོན་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་པའི་གཉིང་ཟབ་ཆད་
 དང་བརྩམས་ཆོག་གནད་ལ་ཁེལ་བ་བྱུང་ཡོད་མེད་དེ་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་དེ་ནི་
 སྤྱིར་ཁྱིད་བྱེད་པའི་གོ་རིམ་ནང་སྤྱིར་མ་རྒྱ་ཆད་མཐོ་དཔན་མི་འདྲ་བ་མང་པོ་
 ཞིག་དང་འབྲེལ་འདྲིས་བྱུང་བ་བརྒྱུད་དེ་སྤོན་རང་གིས་དོ་སྤྱང་མ་བྱུང་བའམ་དོ་
 སྤྱང་ཆེན་པོ་རང་མ་བྱུང་བའི་གནད་དོན་ལ་དོགས་འདྲི་མང་པོ་ཡོང་བ་དང་།
 དེའི་ཕྱིན་ཀྱིས་སྤྱིར་ཡང་ཞིབ་འཇུག་གཉིང་ཟབ་ཏུ་འཕྲོ་རྒྱུར་མན་ཐོགས་ཆེན་པོ་
 ཡོད།

ཞིབ་འཇུག་ཁང་གི་ལས་ཁུངས་ནས་སྤྱིར་མ་ཁུངས་ཤས་གསེ་སྤྱིར་བྱེད་པའི་
 སྤྱི་ཚད་དེ་དང་། སྤྱིར་གྲུ་ཁག་གི་ནང་སྤྱིར་མ་མང་པོ་གསེ་སྤྱིར་བྱེད་པའི་
 གངས་ཆད་གཉིས་པན་རྒྱ་རྒྱས་བཅས་ཡིན་པས་དེ་འདུན་མཐོ་བའི་སྤྱི་ཚད་
 དེ་ཤེས་ཐུན་མི་སྤྱི་གསེ་སྤྱིར་བྱེད་པའི་ཐོག་ནས་བཤད་ན་བཟོ་གྲུ་ཁང་གིས་ཐོན་
 རས་ཐོན་སྤྱིར་བྱེད་པ་དང་མི་འདྲ། བཟོ་གྲུ་ཁང་གི་ཐོན་རས་ནི་སྤྱི་ཚད་དེས་
 ཅན་ཡོད་པའི་གངས་འཁོར་དེ་ཡིན་པས་སྤྱི་ཚད་མ་ལོན་ན་གངས་འཁོར་ཐོ་

ཅམ་མང་ཡང་དོན་དངོས་སུ་གངས་འཁོར་མ་བྱུང་བ་དང་བྱུང་པར་མེད། ཤེས་
ལྡན་མི་ལྷ་གསེས་སྦྱང་བྱེད་པའི་ཐད་ཀྱི་སྤྱད་ཆད་དང་གངས་འཁོར་ནི་དེ་དང་མི་
འདྲ་བར་ཆེད་ལས་མི་འདྲ་བ་དང་སྤྱི་ཚོགས་ཤིལ་པོའི་དགོས་མཁོར་གཞིགས་
པའི་ཤེས་ལྡན་མི་ལྷ་ལྷ་ཚོགས་དགོས་པ་དང་། ཤེས་ལྡན་མི་ལྷ་གསེས་སྦྱང་དང་
འཆར་ཁོངས་བྱེད་པར་དུས་ཚོད་ནི་རི་ཅམ་མཁྱེགས་ཀྱང་ཉུང་མཐར་ལོ་བཙུ་ལ་
ཡས་མས་དགོས་པ། འཆར་ཁོངས་བྱེད་པའི་རྒྱ་ཆད་ཀྱང་ཆ་སྟོང་པར་མེད་པ།
འཛིན་གྲུ་གཅིག་གི་ནང་སྒྲིབ་མ་སྤྲུམ་ཅུ་ཅམ་ཡོད་ན་དེ་ཡི་ནང་རེ་འདུན་དང་
འཆམས་པའི་ཤེས་ལྡན་མི་ལྷ་ལྷ་ནས་བདུན་བར་ཅམ་ལས་ཐོན་མི་བྱུང་པ།
ཆན་རིག་དང་སྤྱི་ཚོགས་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་ལྷན་ཆད་མཁྱེགས་པ་བཅས་ལ་བསམ་
གཞིགས་བྱས་ཏེ། འཆར་གཞི་ཡོད་པའི་སྟོན་ནས་ཤེས་ལྡན་མི་ལྷ་གངས་ཆད་ངེས་
ཅན་ཞིག་གསེས་སྦྱང་མ་བྱས་ན། སྤྱད་ཆད་ཁོངས་པའི་ཤེས་ལྡན་མི་ལྷ་ཏེ་ཅང་
ཉུང་ཉུང་ཞིག་ལས་ཡོང་མི་བྱུང་པའི་དབང་གིས་དུས་ཚོད་གང་འཆམས་སྤང་
རྒྱུ་སྤྱི་ཚོགས་ཤིལ་པོའི་དགོས་མཁོར་དང་འཆམས་མི་བྱུང་པའི་འགལ་བ་ཆེན་པོ་
ཡོང་གི་རེད། དེར་བརྟེན་ཆན་རིག་ཞིབ་འཇུག་ཁང་གིས་སྤྱད་ཆད་གཙོ་བོར་
བྱས་པའི་སྒྲིབ་མ་གསེས་སྦྱང་བྱེད་རྒྱ་དང་། ཆན་རིག་ཞིབ་འཇུག་ཁང་དང་སྒྲིབ་
གྲུ་ཆེན་མོས་ཕན་ཚུན་མཉམ་འབྲེལ་བྱས་ཏེ་གངས་ཆད་ངེས་ཅན་ཡོད་པའི་སྒྲིབ་
མ་གསེས་སྦྱང་བྱས་ན་གངས་འཁོར་དེའི་ནང་ནས་སྤྱད་ཆད་ཁོངས་པའི་སྒྲིབ་མ་མི་
ཉུང་བ་ཞིག་ཐོན་བྱུང་པ་ཡོང་རྒྱ་རེད།

**བྱག་པ། དབྱུང་གཞིའི་ཡིག་ཆར་གདེང་འཛིན་བྱ་རྒྱ་དང་ལྷན་
སྦྱང་བྱ་རྒྱའི་སྒྲིབ་པ།**

ཐོད་ཡིག་ཐོག་འཛོད་པའི་དབྱུང་གཞིའི་ཡིག་ཆར་གདེང་འཛིན་གང་འདྲ་
བྱེད་དགོས་མིན་དེ་སྤྱང་སྒྲིབ་བྱེད་སྤངས་ཀྱི་ཐོག་ལག་ལེན་གང་འདྲ་བཟུང་རྒྱར་
རག་ལུས་པའི་བསམ་སྒྲུབ་མཚུབ་བྲིད་ཀྱི་གནད་དོན་ཞིག་རེད།

དེ་མ་གྲུ་མཐུན་འགའ་ཞིག་དང་ཚན་པ་འགའ་ཞིག་གིས་དུས་དེབ་ཐོག་
 འཁོད་པའི་ཚུལ་ཡིག་ནང་བཞོད་པ་ལྟར་ན། བོད་ཡིག་གི་དབུད་གཞིའི་ཡིག་
 ཆའི་ནང་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་འགོ་ནས་བོད་དུ་སངས་རྒྱུ་ཚས་ལྷགས་མུ་
 དར་འགོ་མ་ཚུགས་པའི་བར་གྱི་རྩི་རིང་གི་ཡིག་དང་། ཏུན་རྩིང་གི་ཡིག་རྩིང་།
 བྱང་ཁྲུམ་བཅས་ཏུང་ཤས་ཤིག་ལ་དབུད་གཞིར་འོས་པའི་རིན་ཐང་ལྟར་པ་ལུད།
 དེ་མིན་སངས་རྒྱུ་ཚས་ལྷགས་མུ་དར་འགོ་ཚུགས་པ་ཚུན་ཆད་གྱི་བོད་ཡིག་ཐོག་
 འཁོད་པའི་མེ་རྒྱུས་ཡིག་རིགས་ནམས་ལྟ་སྤྱང་དང་། རྒྱང་ས་དང་། ཚས་ལྷགས་
 གྱི་ནང་དོན་བཅས་གྱིས་ཁེངས་པ་ཤ་རྣམས་ཡིན་པར་བརྟེན་ཡིག་རིགས་དེ་ཚོར་
 བོད་གྱི་མེ་རྒྱུས་ཐོག་གི་དངོས་དོན་གསལ་བཤད་བྱེད་བྱུང་བའི་རིན་ཐང་གང་
 ཡང་མེད་པའི་ངོས་འཛིན་བྱེད་གྱི་ཡོད་པ་རེད། དེ་ནི་ཉ་ཅང་ཐལ་དྲགས་པའི་
 བཤད་ཚུལ་ཞིག་རེད། མི་རིགས་གངས་ཏུང་གི་ས་ཁུལ་གཞན་དང་འབྲ་བར་
 རང་རྒྱུང་ས་མུ་བོད་ཡིག་གསར་གཏོད་བྱས་པ་ནས་“རིག་གནས་གསར་བཞེ་
 ཆེན་པོ”ཟེར་བ་མ་བུས་བར་གྱི་མེ་ཆིག་རྩིང་ཉེས་བརྒྱ་རྣམས་ཅམ་རིང་གསོག་
 འཛུགས་བྱས་ནས་བཞག་པའི་མེ་རྒྱུས་དང་རིག་གནས་གྱི་དཔེ་དེབ་རིན་ཐང་ལལ་
 ཞིང་བཤར་ལས་འདས་པ་ནམས་“རིག་གནས་གསར་བཞེ”ཟེར་བའི་འབྲེ་རྒྱང་
 འཚུབ་སྐབས་ཟླ་བ་ཁ་ཤས་ཀྱི་དུས་ལུན་ནང་མེར་བཞེགས་ཚུ་བརྒྱར་སོགས་
 ཐབས་ངན་གང་ཡོད་གྱི་མོན་ནས་གཏོར་བཞིག་བཏང་ཟིན་པར་བརྟེན་དེ་ཚོན་
 བོད་གྱི་དཔེ་མཛོད་ཆེ་ཤོས་གསལ་འབྲི་བྱང་དང་། ར་སྤྱང་། རྣམ་ལུང་། མཚུར་
 ལུ། གདན་ས་མཐེལ། དྲགས་རྩ་སྐམ་པོ། བསམ་ཡས། རྩ་གདོང་། རྩོན་
 ལྷལ་སྤྱིང་། བོང་དཀར་ཚས་སྤེ། བཟ་ཤིས་རྩུན་པོ། ལུ་ལུ། རྩར་ཐང་།
 རམ་རིང་སོགས་གྱི་དཔེ་མཛོད་ཁང་ཆང་མ་རྩ་མེད་སོང་སྤེ། ད་རྩ་རྩེ་པོ་ཉ་ལ་
 དང་། ཞོལ་ཡིག་ཆགས་ཁང་། རྩར་ལུ་སྤྱིང་ཁ། འབས་སྤངས། སེར། ས་
 ཟླ། རྩེ་དགེ། རྩ་འབུམ། བཟ་ཤིས་འབྲིལ་བཅས་དང་པེ་ཅིང་མི་རིགས་ས་
 བང་དུ་རྩུག་ལུས་ཅམ་ཞིག་མ་གཏོགས་མེད་པ་རེད།

རིག་གནས་གསར་བརྗེའི་སྐབས་གཏོར་བཤིག་སྤར་ཕྱིན་པ་དང་། ད་ལྟ་
 ལྷག་མར་ལུས་པ་གཉིས་ཀྱི་གངས་འཁོར་བཟུར་ན་ད་ལྟ་ལྷག་ལུས་ཕན་བྱ་ཡོད་
 པ་དེས་ཙམ་མེད་བཟང་ཕྱིན་པའི་གངས་འཁོར་གྱི་བཅུ་ཆ་གཅིག་ཀྱང་ཕྱིན་གྱི་མེད་
 པ་རེད། ད་ལྟ་ལྷག་བཟུང་ཡོད་པ་ན་མས་ཀྱི་དཀར་ཆག་ཆ་ཆར་ཞིག་བསྐྱེགས་
 པ་གཅིག་ཕྱར་ཡང་མི་གངས་བཙོ་ལྷ་ཉི་ཤུས་ལས་ཡུན་ལོ་བཅུ་ལྷག་གཅིག་ཙམ་
 འཁོར་དགོས་པ་ལྟ་བུའི་གངས་འཁོར་ཡོད་པས་གནང་རབས་ཐོད་ཡིག་གི་དཔེ་
 དེབ་གཅིག་གི་འགོ་མཁྱུག་ཆ་ཆར་བར་གོ་བ་ལེན་པ་ལྟ་ཞིག་སྒྲིག་ཚུལ་ཡང་
 ལེགས་པར་མི་ཤེས་པའི་མི་ཉུང་ཤས་ཤིག་གིས་ལུན་ནག་ཚོད་ཅིས་བྱས་པའི་ཆོད་
 གཏམ་དེ་འདྲ་མིག་ལྟ་ལ་ལོང་བས་མགོ་བསྐྱར་བཟང་བ་ལྟ་བུའི་ཅིང་མོ་ཅེ་བ་
 ཡིན་ཤས་ཆེ།

ཐོད་རྒྱུ་སངས་རྒྱུས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་དར་གྱི་འགོ་ཚུགས་པ་ནས་རྒྱལ་ཡོངས་
 བཅིངས་འགྲོལ་མ་སྐབ་བར་གྱིས་པའི་ཐོད་ཡིག་གི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་ཁག་གཅིག་ལ་
 དབུད་གཞི་འོས་པའི་རིན་ཐང་མེད་པ་ཟེར་ན་བདེན་མོད། མང་ཆེ་བ་དང་
 ཆར་མ་དེ་འདྲ་རེད་ཅེས་བཤད་ན་རང་ཉིད་མཁས་ཉམས་ཀྱིས་གཞན་མགོ་
 བསྐྱར་བའི་གཡོ་གཏམ་རང་ཡིན་ཏེ། རྒྱས་སྐབས་དེའི་རིང་གྱིས་པའི་ལོ་རྒྱུས་
 ཡིག་ཆ་མང་པོ་ཞིག་གི་ནང་ཐོད་ཀྱི་རིག་གནས་དང་། མངོས་ཙམ། ལག་ཤེས་
 བརྗེ་ལས། རི་མོ། དཔལ་འབྱོར། གསེརིག་སྐར་ཅིས། སྒྲིབ་གསེ། རྩོས་
 གར། རོལ་མོ། བཅའ་ཉིད་རིག་པ། ལོ་རྒྱུས་སོགས་ཀྱི་གད་ཐོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་
 འཕེལ་རྒྱས་གསལ་བཤད་བྱེད་ཐུབ་པའི་དབུད་གཞིའི་ཡིག་ཆ་ཉ་ཅང་མང་པོ་
 ཡོད་པ་དང་། དབུད་གཞི་དེ་དག་རང་ཉིད་ཀྱིས་བེད་སྤྱོད་བྱེད་མ་ཤེས་ན་ནོར་
 བྱ་རང་གི་མཛོད་ཁང་ནང་ཡོད་ཀྱང་རོ་མ་ཤེས་པ་དང་། ཅན་དན་གྱི་ཤིང་རོ་མི་
 ཤེས་པའི་མིས་མེ་ལ་བསྐྱེགས་ཏེ་སོལ་བ་བྱས་པ་དང་འདྲ་བས་སྒོ་མཐུན་དེ་
 རིགས་ལ་ནི་དཔེ་མཛོད་ཁང་གི་ནང་རྒྱ་དཔེ་དེབ་ཁྲི་སྟངས་མང་པོ་ཉར་ཆགས་
 བྱས་ཀྱང་ཁོ་ལ་ཕན་ཐོགས་གང་ཡོད་དམ།

གོང་དུ་གསལ་བའི་ནོར་འཁྲལ་གྱི་བསམ་སྒྲུབ་དེ་རིགས་ཀྱིས་མཐུབ་སྟོན་
ཕྱིན་པའི་འོག་དཔེ་མཛོད་ཁང་གི་དཔེ་ཆ་དང་ཚུལ་ཡིག་སོགས་དཔེ་སྟོན་ཐོག་
བཞུགས་པ་ནི། གནའ་རབས་རིག་གནས་བདག་གཉེར་ལེགས་པོ་བྱས་པའི་
བཙུ་ཉལ་སྟོན་ཕྱིན་ཅམ་ཡིན་པ་ལས་དོན་དུ་འགྲེམས་སྟོན་ཁང་གི་དངོས་རྒྱས་དང་
ཁྱད་པར་གཏན་ནས་མེད་པའི་གཡོན་ཐལ་ལམ་སྟུགས་ཀྱི་བདག་གཉེར་བྱ་
ཐབས་དང་སྒོ་བཀག་རང་སྲུང་གི་ལམ་ལུགས་རབས་དང་རིམ་པ་ལྟར་བ་རེད།

བདག་གཉེར་བྱ་ཐབས་ཀྱི་ལམ་ལུགས་དེ་འདྲའི་འོག་བཙུགས་པའི་དཔེ་
མཛོད་ཁང་ནི་གཞི་རྒྱ་རི་ཅམ་ཆེ་ཡང་དངོས་མང་འགྲེམས་སྟོན་ཁང་ལྟ་བུ་ཞིག་
ལས་མིང་དོན་མཚུངས་པའི་དཔེ་མཛོད་ཁང་གི་རྒྱས་པ་འདོན་མི་ཐུབ་ཤི། དཔེ་
མཛོད་ཁང་འདྲེགས་པའི་དམིགས་ཤུལ་ནི། ཆོན་རིག་ཞིབ་འདུག་གི་ལས་
ཁུངས་དང་། ཆོན་པ་ཁག་ཆེད་ལས་ཞིབ་འདུག་མི་སྣ་བཅས་ལ་དཔུང་གཞིའི་
ཡིག་ཆ་ཉལ་སྟོན་ཕྱིན་རྒྱར་ཉལ་བ་དེ་ཡང་བ་དང་། གལ་ཆེའི་དཔུང་གཞིའི་
ཡིག་ཆ་ཐོག་ཉེ་གཅིག་ཀྱང་པོར་བསྐྱུག་ཆུང་རྩལ་སྤྲོ་མི་འགྲོ་བའི་བདག་གཉེར་
ལེགས་པ། ཞབས་འདེགས་ཁྱེད་པའི་རྣམ་འཁྲུང་ལེགས་པ་བཅས་དགོས་པ་ལས་
སྒོ་བཀག་རང་སྲུང་གི་བདག་གཉེར་བྱ་ཐབས་དེ་ནི་དཔེ་མཛོད་ཁང་གི་ལམ་
ལུགས་རྒྱུས་ལུས་ཀྱི་རྣམ་པ་ལྟར་ཐོན་པ་ཞིག་རེད། གལ་ཏེ་ལམ་ལུགས་དེ་ལ་
བཅས་བསྐྱར་མ་བྱས་ཆེ་ཐོད་སྒྲུངས་སྤྲོ་ཆོན་རིག་ཞིབ་འདུག་ཁང་དང་དཔེ་
མཛོད་ཁང་འདྲེགས་པ་དང་ཞིབ་འདུག་སྒྲུབ་མ་གསོ་སྒྲུབ་ཕྱིན་པ་སོགས་ལས་
དོན་མང་པོ་ཞིག་གི་ཆེད་དུ་རྒྱལ་ཁབ་དང་རང་སྒྲུངས་ནས་མི་ཤུགས་དང་དངོས་
ཤུགས་འཛོར་ཆེན་དེ་ཉལ་བཅར་བ་དོན་མེད་རྒྱུད་རྩལ་སྤྲོ་སྤོར་བ་དང་ཁྱད་
པར་ཅི་ཡང་མེད་སྟུམ། དེར་བཞེན་ཞིབ་འདུག་ཉེ་ཆོན་ཞིག་ལ་ཆ་མཚོན་ན་
རང་ཉིད་ཀྱི་དཔེ་མཛོད་ཁང་གཞི་རྒྱ་ཆེ་ཅམ་ཞིག་འདྲེགས་གཉེར་ཕྱིན་དགོས་པ་
མ་ཟད། དཔེ་མཛོད་ཁང་དང་། ཡིག་ཆ་གསལ་ཁང་། རིག་དངོས་བདག་
གཉེར་ཁང་སོགས་འབྲེལ་ཡོད་ཆོན་པ་མང་པོ་ཞིག་གིས་ཕན་ཚུན་རྒྱུ་ལྟོས་

རྟོགས་རམ་ཤུགས་ཆེན་བྱས་པ་ཡིན་ན་ཕྱི་ཆོན་རང་རང་སོ་སོའི་ཆེད་གཉེར་ལས་
 འགན་ལེགས་རྒྱབ་སྐྱོར་པ་སོགས་ཡོང་རྒྱུ་བཅས་ཡིན་པས་ངའི་ལྷག་བསམ་ནམ་
 དགག་རེ་འཁོད་འདིར་དགོངས་ཁེལ་མི་བཞེས་པའི་ཐོག་རྒྱུར་རིང་གི་དོན་དུ་
 ལྷན་པའི་དགོངས་ཐབ་གཏན་ནས་མི་འདོར་བ་ལྷ་རྒྱུ་ཡིན། རྗེས་སོར་ལོ་ཤས་
 རིང་ང་རང་གིས་ཐོད་ཀྱི་རིག་གནས་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཁྲབ་ཁོངས་ཉུང་ཤས་
 ཤིག་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱས་པའི་སྐབས་ཆོར་ནམས་དབྱེད་གཞིའི་ཚུལ་དུ་རིམ་བཞིན་
 རོ་སྐྱོད་ལྷ་རྒྱུ་ཡིན་པས་ནོར་འབྲུལ་དང་སྐྱོན་ཆ་ཡོད་རིགས་ལ་དགོངས་འཆར་
 ལྷག་པོར་གནང་རྟོགས་ལྷ་རྒྱུ་ཡིན།

འཇམ་མིག་ཕྱོག་དགོན་པའི་བབས་ལྷུང་མཁས་
ཅན་རྣམས་ཀྱི་རྩ་མཆར་ཆེ་བའི་བྱུང་
ཆོས་ལ་དབྱུང་བ།

གྲུང་ལྷ་མི་རིགས་ཀྱི་རིག་གནས་མོར་བུའི་བར་མཛད་ནང་ནས་མ་ཆེད་
 རིན་ཐང་ལྷན་པའི་ཁོད་ཀྱི་རིག་གནས་ཀྱི་ཆ་ཤས་གཤམ་ཆེད་གྲུང་གི་
 ལྷན་ཆོག་དང་ལྷང་གཏམ་བྱང་དུ་འབྲེལ་བའི་ལྷང་གཏམ་རིང་པོ་ཞིག་ཡིན་པའི་
 ཆོག་ཆོག་ལྷུང་གསོན་ཉམས་ལྷན་ཁིང་། ལྷན་འཛེབས་ཡིད་དབང་འཕྲོག་པའི་
 གཏམ་ལྷང་དང་། བོ་སྤྱ་ཁིང་དོན་གསལ་བའི་གཏམ་དཔེ། ཉམས་འཕྲུང་
 གསལ་པོར་མངོན་པའི་ལྷན་རག ཏུས་སྐབས་མོ་མོའི་སྤྱོད་ཆོགས་ཀྱི་ལྷང་ཚུལ་
 ལག་མཐེལ་གྱི་དངོས་པོ་ལྷར་ལྷན་པའི་གཏམ་ལྷང་དང་གཏམ་དཔེ་བཅས་ལྷན་
 ཏུམ་ཆོགས་པོ་ཡོད་པ་མ་ཟད། ལྷན་པ་འདྲ་མིན་སྤྱོད་ཆོགས་ཀྱི་བྱང་ཆོས་
 དམིགས་བསལ་ཅན་གྱི་ལྷང་མཐན་མཐས་པ་མང་པོ་ལྷར་བྱང་ཟིན་པ་དང་།
 ད་ལྟ་ཡང་ཁོན་དང་ཁོན་བཞིན་པ་རེད། ལྷག་པར་དུ་གེ་སར་གྱི་ལྷང་མཐན་
 མཐས་པ་རྣམས་ལ་འཛམ་སྤིང་ཆོག་མཐོང་དགོན་པའི་དམིགས་བསལ་གྱི་བྱང་
 ཆོས་མི་འདྲ་བ་ཡོད་པ་དེར་ཆང་མས་དོ་སྤང་ཆེན་པོ་གནང་། ལྷང་ཆོས་དེ་
 དག་གི་འཕྲུང་ཁྱེན་དང་། ལྷན་མོང་དང་ལྷན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་ཉིད་ཁག་
 ལ་ཞིབ་འཇུག་བརྟག་དཔྱད་གནང་འགོ་ཚུགས་ཏེ་རང་རང་གི་དཔྱད་སེལ་འཆར་
 ཆེད་ཆོས་ཆོག་སྤེལ་གནང་མཛད་པ་འགའ་ཞིག་གྱུང་། ཁོ་ཁོས་མཛལ་བྱང་བ་དེས་
 རང་ཉིད་ཀྱི་ལྷོ་ལྷོ་ཆེན་པོ་ལྷེ་བར་སན་ཆོགས་སྤྲོ་ཅང་ཆེན་པོ་བྱང་བས་ཆང་མར་

ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་དང་ཆབས་ཅིག རང་ལ་ལྟ་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་ཁ་ཤས་ཡོད་པ་
ནམས་འདིར་མེབས་མཁས་དབང་ནམ་པར་དབྱེད་གཞིའི་ཚུལ་དུ་ཞུ་བ་ཡིན།

༡. གེ་སར་སྐྱང་མཁན་ནམས་ཀྱི་ནང་ནས་བབས་སྐྱང་བཤད་མཁན་
ནམས་ཀྱི་བྱང་ཆོས་སྟོན། བབས་སྐྱང་བཤད་མཁན་ནི་སྐྱང་མཁན་ནང་ནས་
ཅུང་ཟད་དཀོན་པའི་གས་ཡིན་པ་དང་། བཤད་པའི་སྐྱང་ནི་སྐྱང་མཁན་གཞན་
དག་གིས་བཤད་པའི་སྐྱང་ལས་ལྡང་ཁ་ཤས་ཀྱིས་མང་བ་ཡོད་པ་དང་། དེའི་
ནང་ནས་སྐྱ་གཤེགས་ཟིན་པའི་སྐྱང་མཁན་གྲགས་ཅན་གྲགས་པ་དང་། ད་ལྟ་
འཆོ་བཞུགས་ཆེ་རིང་དབང་འདུས་ལགས་སོགས་བབས་སྐྱང་བཤད་མཁན་མང་
ཆེ་བར་བུན་མོང་གི་བྱང་ཆོས་འགའ་ཤས་ཡོད་པ་སྟེ། (༡) ཨོ་དཔྱ་དང་བཅུ་
ཡས་མས་ཀྱི་ཕྱིས་པའི་དུས་ནས་པ་མ་གཉིས་འདས་ནས་དུ་སྐྱ་ཆགས་ཏེ་ས་
གནས་གཞན་དུ་ལུལ་བྱར་རྩོ་སྒྲོང་གི་སྐྱང་པའི་འཆོ་བ་སྐྱེལ་ཚུང་བ། (༢)
དབུས་གཙང་ཁམས་གསུམ་ཀྱི་ས་གནས་མང་ཆེ་བར་འགྲོ་ཚུང་བ། (༣) འཆོ་
བའི་ཆེད་དུ་གེ་སར་གྱི་སྐྱང་དང་དམངས་ཁྲོད་ཀྱི་སྐྱ་བཅར་བ་སོགས་བྱེད་ཚུང་
བ། (༤) ཨོ་དཔྱ་དང་བཅུ་ཡས་མས་སུ་སྐྱེབས་སྐབས་སྐྱེལ་མ་ངོ་མཆར་ཅན་
སྐྱེས་ཏེ་ཉིན་ཤིང་ནང་པ་ལྟ་བུ་ཆགས་པ་དང་། དེ་ནས་གཉིད་སང་པ་ལྟ་
བུར་གེ་སར་གྱི་སྐྱང་རིགས་མི་འདྲ་བ་མང་པོ་བཤད་རྒྱ་ཡོད་པ་ཞིག་དུ་སྐྱར་བ།
(༥) སྒྲོ་འཛིན་རྩལ་པ་གཞན་དང་མི་འདྲ་བ་བཅས་ཡིན།

གོང་གསལ་བྱང་ཆོས་དེ་དག་ནི་རྒྱན་ལྡན་སྐྱིར་བཅར་གི་མི་གཞན་དག་ལ་
མེད་པས་བྱང་ཆོས་དམིགས་བསལ་ཅན་ཞིག་ཡིན་ལྟ་བུ། མི་ཆང་མས་དེ་ལ་ཡ་
མཆན་དང་ཉ་ལས་པའི་སྐྱང་བ་ཞིག་རང་ཤུགས་ཀྱིས་ཤར་བྱེད། འོན་ཀྱང་
དེ་འདྲའི་དམིགས་བསལ་གྱི་བྱང་ཆོས་དེར་སྐྱང་པ་རང་ཉིད་ཀྱིས་ངོས་འཛིན་
བྱས་པ་ལྟར་ན། གེ་སར་ལ་སོགས་པའི་རང་གིས་དད་པ་བྱེད་སའི་ལྟ་དེའི་བྱིན་
སྐབས་དང་རྩལ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱང་བའི་གསལ་བཤད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་དང་།
མི་ཁག་གཅིག་གིས་ཁོང་ནམ་པ་སྐྱེ་ངོ་ལས་པ་གཞན་དང་མི་འདྲ་བར་གེ་སར་

དང་། དཔལ་བརྒྱལ་གྲགས་ཅན་དེ་དང་དེ་འདྲའི་སྤྱལ་པ་ཡིན་པའམ (གྲགས་པ་ལགས་ཀྱིས་རང་ཉིད་ལྟ་རང་པའི་སྤྱལ་པ་ཡིན་པར་ངོས་འཛིན་བྱས་ཡོད) རྩིས་པུ་དམ་པ་ཞིག་ཡིན་པར་ངོས་འཛིན་བྱས་པ། ཡང་འགའ་ཞིག་གིས་སྤྱལ་པ་ལྟ་ཆོག་གིས་རབ་ཡོད་པའི་མི་བྱད་པར་ཅན་ཞིག་ཡིན་པ་བཅས་ཀྱི་ངོས་འཛིན་བྱས་ཏེ་རང་རང་སོ་སོས་རྒྱ་མཆན་འདྲ་མིན་སྣ་ཆོག་གསལ་བཤད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། དེར་བརྟེན་ཁོ་ཤོ་ལ་ཡང་གོང་གསལ་རྣམས་དང་གཏན་ནས་མི་འདྲ་བའི་ལྟ་ཆོག་ཞིག་ལྷན་བཞེས་པས་འདིར་སྤྱལ་ཆུ་ཡིན།

༡. ཆོག་མར་བབས་སྤྱང་བཤད་མཁན་ཆོར་བྱ་མོང་གི་བྱད་ཆོས་ལ་ཡོད་པའི་ནང་ནས་བྱད་ཆོས་གཙོ་བོ་ནི། ཁོ་དགྲ་དང་བཅུ་ཡས་མས་ཀྱི་བྱིས་པའི་དུས་སྐབས་ལུ་གེ་སར་སྤྱང་གི་ནང་དོན་དང་འདྲ་བའི་མི་ལམ་བཏང་བའམ། ཡང་ན། གེ་སར་གྱི་སྤྱལ་པས་པོ་ཏི་མང་པོ་ཁོག་པའི་ནང་བཅུག་པའི་གཉིད་ལམ་བཏང་བའི་ནས་སྤྱང་མང་པོ་ཆོག་ས་པ་སྤྱེ་མེད་པར་བཤད་ཤེས་མཁན་ཞིག་དུ་སྤྱར་པ་དེ་ཡིན་པས་སྐབས་གདིར་མི་ལམ་གྱི་བྱད་ཆོས་དང་བྱང་འབྲེལ་བྱས་ནས་ཞིབ་འཇུག་མི་བྱེད་ཀ་མེད་རེད། དེའི་ཐད་ལ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལྷགས་ཀྱི་གཞུང་ནས་མི་ལམ་ལ་བྱད་ཆོས་གང་ཡོད་པ་དང་། དེའི་འབྲུང་རྒྱུན་གང་ཡིན་པ། མི་ལམ་གྱི་བྱད་ཆོས་དེ་བེད་སྤྱོད་བྱས་ན་པན་ཆོག་གང་ཡོད་པ། བེད་སྤྱོད་བྱ་བ་བས་གང་ཡིན་པ་བཅས་བཤད་ཡོད་པ་ལས་དོན་ཆུང་དང་པོ་གཉིས་པ་མ་གཏོགས་སྤང་མི་དཀོས་པས་དོན་ཆུང་དེ་གཉིས་བཤད་ན། མི་ལམ་གྱི་བྱད་ཆོས་ནི་སྤར་གོམས་འདྲིས་བྱང་བའི་དངོས་པོ་དང་། སྤར་གོམས་འདྲིས་བྱང་མེད་པའི་དངོས་པོ། ད་ལྟ་གོམས་འདྲིས་བྱེད་ལུས་ཡིན་པའི་དངོས་པོ་བཅས་རིགས་གསུམ་ཀ་མི་ལམ་ནང་མིས་བྱལ་པ། མི་ལམ་ནང་གི་ལུས་དེ་ཡིད་ལུས་ཡིན་པས་རང་ཉིད་གང་འདོད་སར་སྤྱེ་བས་བྱལ་པ། སྤྱོར་བརྟར་བྱས་ན་ཉིན་མོ་རང་ཉིད་ཀྱིས་གང་བྱས་པ་ལྟར་མི་ལམ་ནང་དུ་བྱེད་བྱལ་པ་བཅས་ཀྱི་བྱད་ཆོས་བཞེས་ཡོད། མི་ལམ་གྱི་འབྲུང་རྒྱུན་ནི། གཉིད་འཇུག་པོ་ལྷག་ན་མི་ལམ་ཡོང་མི་

སྤྲིད་པ་དང་། ཅ་ཁམས་གཉིས་མགྱིན་པའི་ནང་དུ་སྤྲེལ་ན་གཉིད་ཅུང་ཟད་
 སྤང་དུ་སྤོང་བ་དང་དུས་མཚུངས་དུན་པ་གསལ་དུ་འགྲོ་བས་དེ་དུས་ཟླ་ལམ་
 ཡོང་གི་ཡོད་པ། སྐབས་དེར་རང་གི་འགྲམ་དུ་མི་གཞན་དག་གིས་སྐད་ཆ་
 བཤད་པ་དང་། སྤྲོ་སྤྲུང་ན་གཉིད་སྤང་མཆོགས་པ་བཅས་ཀྱི་དུས་སྐབས་
 དེར། རང་གིས་སྤར་གང་བྱས་པ་དང་ད་ལྟ་གང་བྱེད་སྤྲུལ་ཡིན་པ། རྗེས་སུ་
 བྱེད་རྒྱ་ཡིན་པ་བཅས་ཀྱི་ཟླ་ལམ་འཆར་བྱུང་ཅིང་། སྤྲིང་བཏར་གི་ཟླ་ལམ་མང་
 ཆེ་བ་གནས་ཚུལ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་རིགས་ཡིན། སྐབས་དེར་རང་གིས་དེ་སྤྲོ་
 སྤྲུང་འདྲིས་བྱེད་མ་མུང་བའི་གནས་ཚུལ་འཆར་བྱུང་པའི་རྒྱ་མཆན་ནི་ཅ་
 ཁམས་ཀྱི་རྩལ་པ་མ་ཉམས་པའི་མི་ཉུང་ཤས་ལ་ཡོང་བྱུང་པ་མ་གཏོགས་སྤྲིང་
 བཏར་གི་མི་ལ་མི་ཡོང་བར་བཤད། དེར་སང་གི་ཆལ་རིག་ཐོག་ནས་བཤད་པ་
 ལྟར་ན། སྤར་སྤྲོ་མས་འདྲིས་བྱུང་བའི་རིགས་དང་། ད་ལྟ་སྤྲོ་མས་འདྲིས་བྱེད་
 སྤྲུལ་སྤྲུ་ཡོད་པའི་རིགས་གཉིས་མ་གཏོགས་སྤྲོ་མས་འདྲིས་གཏན་ནས་མེད་པའི་
 རིགས་ཟླ་ལམ་ནང་འཆར་མི་བྱུང་པར་བཤད།

སྤྲིང་མཁན་གྲགས་པ་ལགས་དང་ཆེ་རིང་དབང་འདུས་ལགས་གཉིས་སྤྲིང་
 ཏ་ཅང་མང་པོ་བཤད་ཤེས་པའི་དུས་མཆམས་ནི། ཨོ་དགྲ་ནས་བཅུ་ཡས་མས་
 སྤྲོ་ཟླ་ལམ་ལ་མཆན་ཅན་དེ་འདྲ་ཟིན་རྗེས་སྤྲུ་ཡིན་ཅིང་། དེའི་གོང་དུ་ཁོང་ན་མ་
 གཉིས་ཀྱིས་རང་ཉིད་ཀྱི་རྟོ་སྤྲོ་མ་འཆོ་ཐབས་ཆེད་དུ་སྤྲིང་ཐེངས་མང་པོ་བཤད་
 ཡོད་ཀྱང་། ཆང་མ་དེ་སྤྲོ་རང་གིས་སྤྲོ་མུང་བའི་སྤྲིང་ཤ་སྤྲུག་ཡིན་ཆེད་འདུག
 ཟླ་ལམ་ལ་མཆན་ཅན་དེ་བྱུང་བའི་རྗེས་སུ་རང་གིས་སྤར་བཤད་མི་ཤེས་པའི་
 སྤྲིང་ཏ་ཅང་མང་པོ་བཤད་ཤེས་མཁན་ཞིག་དུ་སྤྲིང་པ་དང་། དེ་ཆོའི་ནང་ནས་
 ཁ་ཤས་དེ་སྤྲོ་གཞན་གྱིས་བཤད་ཚུང་བ་འདྲ་ཡིན་ན་མ་གཏོགས། མང་ཆེ་བ་དེ་
 སྤྲོ་སྤྲུལ་གྱིས་བཤད་ཚུང་མེད་པ་ཤ་སྤྲུག་ཡིན་པ་དང་། ལྟག་པར་སྤྲིང་མཁན་
 གྲགས་པ་ལགས་ཀྱིས་སྤྲོ་གཤེགས་ཁར་བཤད་པའི་«འབའ་ཀག་ཨོ་རྒྱལ་པོའི་
 སྤྲིང་»ནི་ཁོང་གིས་ཆེ་འདྲིས་ཐེངས་གཅིག་པོ་དེ་ལས་བཤད་མ་མུང་ཐེར་གྱི་ཡོད་

ཅིང་། དེ་ནི་ཐོག་གི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་བཅུན་པོའི་དུས་རབས་ཏེ། དུས་རབས་
བརྒྱུད་པའི་དེ་ལྟེན་ལྟེན་གྱི་རྒྱལ་པོ་དང་འབའ་ཤག་ལོ་རྒྱལ་པོའི་བར་ལྷུང་བའི་
དམག་འབྲུག་གི་ལོ་རྒྱུས་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན་པས། དེ་སྔ་སྔར་
མཁན་གཞན་དག་གིས་གཏན་ནས་བཤད་ཚུང་མེད། དེ་སྔ་སྔར་མཁན་གཞན་
དག་གིས་གཏན་ནས་བཤད་མ་ཚུང་བའི་སྔར་དེ་འདྲ་མང་པོ་ཞིག་ཁོང་ནས་པའི་
མི་ལམ་གྱི་ནང་དུ་སྒྲོལ་འཆར་བ་ཡིན་ནམ། མི་ལམ་ཡ་མཆན་ཅན་དེ་བཏང་
ནས་གཉིད་སང་པའི་རྩེ་སྒྲོ་བྱར་དུ་སེམས་ལ་འཆར་བ་གང་ཡིན་ཟེར་ན།
ཁོང་ནས་པ་རང་ཉིད་ཀྱི་གསུང་ཚུལ་ལྟར་ན་མི་ལམ་དེ་ལས་སད་པའི་རྩེ་སྒྲོ་
བྱར་དུ་བྱུང་བ་ཡིན་འདུག ཁོང་ནས་པར་བྱུང་བའི་སྒྲོ་བྱར་གྱི་གནས་ཚུལ་ཡ་
མཆན་ཅན་དེ་སྔར་ནས་ཡོད་པའི་དྲན་པའི་སྒྲོ་འཛིན་གྱི་རྒྱས་པ་དེ་མི་ལམ་གྱི་
ཁྱེན་ལ་བརྟེན་ནས་སྔར་ལས་ཆད་མཐོ་བའི་འཕྲུལ་མཆོང་གསར་པ་ཞིག་ཡིན་པ་
བརྗོད་མ་དགོས་པ་རེད།

༣. ཁོང་གསལ་འཕྲུལ་མཆོང་གསར་པ་དེ་སྒྱིར་བཏང་གི་མི་སྒྲུལ་ཡང་
མེད་པའི་སྒྲིམ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཡིན་ནམ་དེ་མིན་གྱི་སྒྲུབ་ཤུགས་གཞན་ཞིག་
ཡོད། དེའི་སྒྲོར་ལ་སྒྲོ་མཐུན་མང་པོ་ཞིག་གིས་གསུང་དོན་དུ་ཁོང་ནས་པར་
བྱུང་བའི་སྒྲོ་འཛིན་གྱི་རྒྱས་པའི་འཕྲུལ་མཆོང་གསར་པ་དེ་དམིགས་བསལ་གྱི་
རྒྱས་པ་ལྟར་པའི་སྒྲིམ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཡིན་པས་སྒྲིམ་བྱ་དམ་པ་ཞིག་ཡིན་ན་
མ་གཏོགས་གང་ཟག་སལ་པ་ཞིག་ལ་འདི་འདྲ་གཏན་ནས་ཡོང་མི་སྲིད་ཅས་
གསུངས་འདུག

རས་བསམས་པར། ཁོང་ནས་པར་སྒྱིར་བཏང་གི་མི་དང་མི་འདྲ་བའི་སྒྲོ་
འཛིན་གྱི་རྒྱས་ཚུལ་མཐོན་པོ་ཡོད་པ་དེ་ཁོང་ནས་པར་སྒྲིམ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཤེས་རབ་
དམིགས་བསལ་ཅན་ཞིག་ཡོད་པར་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་མིན་ནམ་སྟམ། གང་
ཡིན་ཟེར་ན། སྒྲིམ་སྒྲུབ་ཤེས་རབ་ཀྱི་བྱུང་ཚུལ་ནི། རང་གིས་ཤེས་པའི་ཤེས་
ཡོན་ལྷ་གཅིག་པོ་དེས་སྒྲིབ་བྱས་ཏེ་ཤེས་ཡོན་དེ་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་

རྩོགས་མང་པོའི་རིག་གནས་ཤེས་མཁན་ཞིག་དུ་འཕེལ་རྒྱས་འཁོ་བ་མ་གཏོགས་
 རང་གིས་དོ་སྣང་དང་དགའ་ཞེན་བྱེད་པ་དེ་གཅིག་པུའི་རྩོགས་སུ་འཕེལ་རྒྱས་
 འཁོ་བ་ཞིག་མིན། བབས་རྒྱུད་བཤད་མཁན་གྱི་རྒྱུད་པ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲོ་འཛིན་རྒྱས་
 ཚལ་དེ་རང་གིས་དགའ་ཞེན་བྱེད་པའི་གེ་སར་གྱི་རྒྱུད་དེ་ཡི་རྩོགས་སུ་འཕེལ་
 རྒྱས་འཁོ་བ་མ་གཏོགས། རིག་གནས་གཞན་དག་བསྐྱབས་ན་དཀའ་ངལ་ཏེ་
 ཅང་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན་པ་དེའི་ཐོག་ནས་ཁོང་རྣམ་པའི་སྒྲོ་འཛིན་གྱི་རྒྱས་
 པ་དེ་སྤྱི་སྒྲོ་བས་ཀྱི་ཤེས་རབ་དང་གཏན་ནས་མི་འདྲ་བ་གསལ་པོར་མཐོང་བྱལ་
 ཡོད་པས་དེ་ལ་མི་བརྟེན་པའི་གཞུངས་ཀྱི་ཐོག་ནས་འགྲེལ་བཤད་བྱས་ན་གནས་
 ཚུལ་དངོས་དང་མཐུན་པ་མ་ཟད། དེ་འདྲའི་མི་བརྟེན་པའི་གཞུངས་ཡོད་
 མཁན་ནི་སྤྱི་སྒྲོ་བས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཡོད་མཁན་བརྒྱ་ཐམས་པའི་ནང་རེ་གཉིས་ཅམ་
 མ་གཏོགས་མེད་པས་ཏེ་ཅང་གི་དཀོན་པོ་རེད། སྤྱིར་བཏང་མི་ཡི་རིགས་རྣམས་
 རྩིས་པའི་དུས་ཀྱི་ལོ་བདུན་བརྒྱད་ནས་བཅུ་དྲུག་ཅམ་ལ་མ་སྤྱེབས་པར་ཚ་ཁམས་
 གསལ་བར་བརྟེན། སྒྲོ་འཛིན་གྱི་དྲན་ཤེས་བརྟན་པོ་ཡོད་ཅིང་ལྷག་པར་བྱིས་པ་
 འགའ་ཞིག་ལ་དུས་སྐབས་དེའི་རིང་མི་ལམ་ལ་མཚན་ཅན་མང་པོ་འཆར་བྱལ་པ་
 དང་། དངོས་སུ་ལྟ་འདྲའི་གཞུགས་བརྟན་དང་། སྤར་མཐོང་མ་མུང་བའི་
 ཡུལ་ཁམས་ལྟ་ཆོགས་ཀྱི་འཆར་སྤང་འོང་རྒྱ་ཡོད་ཅིང་། སྐབས་དེར་གནས་ཚུལ་
 ལྟ་ཆོགས་ལ་དབྱེ་ཞིབ་བྱེད་པའི་རྒྱས་པ་ཞན་པོ་ཡོད་པ་བཅས་ཀྱི་དངོས་ཡོད་
 བྱེད་ཆོས་གཞིར་བཟུང་ནས་དགེ་ཆན་ཉམས་མུང་ཅན་མང་པོས་དུས་སྐབས་
 དེའི་བྱིས་པའི་བསམ་སྒྲུབ་ཀྱི་བྱེད་ཆོས་དམ་འཛིན་བྱས་ཏེ། གཞོན་ནུའི་དུས་སུ་
 སྒྲོ་བཟིང་བྱ་རྒྱུའི་མང་གཞིའི་ཤེས་ཡོན་གྱི་ཚ་ཆོག་ཁག་རྣམས་གང་སྐབས་ཅི་སྐབས་
 ཀྱིས་སྒྲོ་འཛིན་བྱེད་དུ་འཇུག་གི་ཡོད་ཅིང་། ཡོན་གཞོན་ནུར་སྤྱེབས་རྗེས་སྒྲོ་
 འཛིན་གྱི་རྒྱས་པ་ཞན་དུ་སོང་ཡང་གནད་དོན་ལ་དབྱེ་ཞིབ་བྱེད་པའི་རྒྱས་ཚལ་
 རིམ་པས་མཐོ་དུ་སོང་བའི་འགོ་རྩོགས་པར་བརྟེན། སྤར་སྒྲོ་འཛིན་བྱས་ཐིན་
 པའི་སྤམ་ཆོག་ཁག་ལ་འགྲེལ་བཤད་དང་སྒྲོ་བཟིང་གནང་གི་ཡོད། དེ་འདྲའི་

པམམ་སྒྲིའི་ཀུས་ཚལ་གྱི་འཕྱར་སྒྲིག་དེ་མིའི་གཟུགས་ཁམས་འཕེལ་ཀུས་ཀྱི་
གནས་ཚུལ་དང་འཕེལ་བ་ཏེ་ཅང་དམ་པོ་ཡོད་པའི་དབང་གིས། ཟ࿳ར་བཏང་མི་
མང་ཆེ་བ་ལོ་ན་བཞི་བརྒྱ་ཡོལ་རྗེས་དྲན་ཤིས་ཀྱི་ཀུས་པ་ཉམས་པའི་འགོ་ཚུགས་
ཏེ་བརྗེད་ངེས་ཆེ་བུ་འགོ་གི་ཡོད།

དྲན་ཤེས་ཀྱི་བྱུང་ཆས་ནི། གོམས་འདྲིས་བྱུང་བའི་བྱ་དངོས་ན་མ་ཡང་མི་
 བརྗེད་པ་དང་། རང་གིས་དོ་རྒྱུད་དང་དགའ་ཞེན་ཡོད་པའི་སྤྱུགས་དེ་ན་མ་
 ཡང་མི་བརྗེད་པ། རང་གིས་དོ་རྒྱུད་དང་དགའ་ཞེན་མེད་པའི་རིགས་སྐབས་
 འབྲལ་སློལ་ངེས་ཀྱང་དེ་མ་ཐག་ཏུ་བརྗེད་འཁྲོ་བ་དེ་འདྲ་ཞིག་ཡིན་པ་མ་ཟད།
 ལུས་པོའི་སྤྲོབས་ལྷགས་ཞན་དུ་སོང་བ་དང་ཆབས་ཅིག་དྲན་ཤེས་ཀྱང་རིམ་
 བཞིན་ཉམས་འཁྲོག་གི་ཡོད་པས། དྲན་ཤེས་ཀྱི་རྒྱས་པ་དམིགས་བསལ་ཅན་ཡོད་
 པའི་མིའི་གཞུགས་ཁམས་ཆགས་སྒྲུལ་དེ་ཡང་གཞན་དང་མི་འདྲ་བ་ཡོད་པ་ཐག་
 བཅད་ནས་བཤད་བྱུང་། འོ་ན་དྲན་ཤེས་ཀྱི་རྒྱས་སྒྲུལ་མཐོན་པོ་ཡོད་པའི་བསྐྱེས་
 སོང་ཁག་གཅིག་ལོ་ན་བདུན་ཅུ་ལྷག་ཙམ་ལ་སླེབས་ཀྱང་གཞུགས་པོ་སྤར་བཞིན་
 ཐང་པོ་ཡོད་པ་དང་། ཁག་གཅིག་གཞུགས་པོ་ཐང་པོ་མེད་པ་དཔེར་ན། རྒྱང་
 ལ་ཁན་སྐྱ་གཤེགས་གཤམས་པ་ལགས་དགྲུང་ལོ་ཉ་ཅང་མཐོན་པོར་སླེབས་ཡོད་
 ཐོག་དྲན་ཤེས་ཀྱི་རྒྱས་སྒྲུལ་ཉམས་མེད་ཀྱང་སྐྱ་གཞུགས་དེ་ཙམ་ཐང་པོ་མེད་པ་
 བཅས་ཀྱི་གནས་སྒྲུལ་དེའི་ཐོག་ནས་མིའི་དྲན་ཤེས་ཀྱི་རྒྱས་སྒྲུལ་དང་། གཞུགས་
 པོའི་བདེ་ཐང་གཉིས་འབྲེལ་བ་མེད་པ་གསལ་བཤད་བྱུང་བ་མ་རེད་དམ་ཟེར་ན།
 མིའི་གཞུགས་ཁམས་ཆགས་སྒྲུལ་ནི་ཕྱེ་མང་རྩོག་འཛིང་ཅན་ཞིག་ཡིན་པ་དང་།
 འཇུར་རྩོག་ཡོད་པ་སྤྱོགས་གཅིག་ཉམས་ཀྱང་། སྤྱོགས་གཞན་གོང་འབྲེལ་འཁྲོ་
 པ། ཁག་གཅིག་རྒྱན་ལྗང་ལྗང་གནས་པ་བཅས་ཀྱི་གནས་སྒྲུལ་སྤྲ་ཆོགས་ཡོད་པ་
 དེ་དག་ཚང་མ་རང་རང་སོ་སོའི་གཞུགས་ཁམས་ཆགས་སྒྲུལ་དང་འབྲེལ་བ་མེད་
 པ་གཏན་ནས་མི་སྤྲིད་ཅིང་། ལོ་ན་མཐོན་པོར་སླེབས་ཀྱང་དྲན་ཤེས་སྤར་
 བཞིན་རྒྱས་སྒྲུལ་ཉམས་མེད་པ་དེ་ཡང་ལོ་ན་གཞོན་དུས་རང་ཉིད་ཀྱི་དགའ་ཞེན་

དང་དོ་སྣང་བྱེད་པའི་ཚུགས་དང་། ཡང་ན་ད་ལྟ་རང་གིས་དགའ་ཞེན་བྱེད་
 པའི་ཚུགས་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་ལས། ཚུགས་མང་པོའི་བད་ལོ་ན་གཞོན་པའི་དུས་
 སྐབས་དང་མི་འདྲ་བར་ཉམས་སྦྱང་སྤང་བྱེད་པས་ལྟས་མེམས་གཉིས་ཀྱི་འཕེལ་
 རྒྱས་དང་། ཉམས་སྦྱང་ནི་རྒྱ་འབྲས་ལྟ་བུའི་འབྲེལ་བ་དམ་ཟབ་ཡོད་པ་ཞིག་
 ཡིན། དེར་བརྟེན་ངས་ངོས་འཛིན་བྱས་དོན་དུ། རྒྱན་ལྗན་སྤྱིར་བཏང་གི་མི་
 དང་མི་འདྲ་བའི་བྱང་ཆོས་དམིགས་བསལ་ཅན་གྱི་མི་ལ་དེང་རབས་ཆན་རིག་གི་
 གཞུགས་ཁམས་རིག་པའི་ཐོག་ནས་བརྟག་དབྱང་བྱས་ན་སློག་སྒྱུར་གྱི་སྒྲིབས་
 དུགས་གང་འདྲ་ཞིག་གི་རྣམ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱང་བ་ཡིན་མིན་སྒྲོར་ད་ལྟ་
 གསལ་བཤད་མ་སྟབས་ཀྱང་། ནམ་ཞིག་གསལ་བཤད་བྱེད་སྟབས་པའི་དུས་ཤིག་
 ཡོང་རྒྱུར་ཡིད་ཆེས་ཡོད།

གོང་དུ་བྱས་པ་ནམས་གེ་སར་སྤྱང་མཁན་གྱི་ནང་ནས་ངོ་མཆར་ཆེ་བའི་
 བྱང་ཆོས་མངོན་གསལ་དོན་པོ་ཡོད་པའི་བབས་སྤྱང་གི་སྤྱང་མཁན་ནམས་གྱི་
 གནས་རྒྱལ་ལ་བརྟག་དབྱང་སྤྱད་བྱས་པའི་ཐོག་མའི་བསམ་རྒྱལ་སྤྱོད་ཅམ་ཞིག་
 འདིར་ཕེབས་མཁས་དབང་ནམ་པར་དབྱང་གཞིར་སྤེལ་བ་ལགས་ན་ནོར་
 འབྲུལ་ཡོད་རིགས་སྤྱོད་བརྒྱན་དང་དགོངས་འཆར་རྣམས་པོར་གནང་བ་ཞུ་རྒྱ།

ཀྱོད་བྱི་པར་སྒྲུབ་ཅིང་མཆོག་པ།

བོད་ཁ་བ་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ས་འདིར་མོ་རྒྱུད་ལྷག་མང་པོའི་རྩོན་ནས་རང་གི་མི་
 རིགས་ཀྱི་བྱུང་ཆོས་ལྡན་པའི་ལག་ཤེས་བརྩ་ལས་རིགས་མི་འདྲ་བ་མང་པོ་ཡོད་
 པའི་ཐོག་ལྷག་པར་ཤིང་བརྩོད་དང་། རྩོད་བརྩོ། ཚིག་བརྩོ། འཇིམ་བརྩོ། རི་མོ་
 ཚོན་བརྩོ། གཤེར་བརྩོ། དུལ་བརྩོ། ཟངས་བརྩོ། ལྷགས་བརྩོ། ལྷགས་
 ལྷག་ལྷ་བརྩོ། དཀར་ཡོལ། འཐག་ལས། གོས་བརྩོ། གོ་བརྩོ། ཟུ་རྟེན།
 གཟུང་རྟེན། ལྷགས་རྟེན། བར་ཚོན། རུལ་ཚོན་སོགས་འོ་མཚར་ཆེ་པའི་ལག་
 ཚལ་རྩ་ཅང་ལྷན་སྐྱུལ་ཚོགས་པོ་ཡོད། དེར་རབས་ཅན་གྱི་འཕྲུལ་ཆས་ལ་བརྟེན་
 བས་ཐོན་པའི་བརྩོ་ཚལ་གྱི་རིགས་ལ་བྱུང་ཆོས་རྩ་ཅང་མང་པོ་ཡོད་པ་རྩྭས་མ་
 དགོས་ཀྱང་། རྩོས་ལྷན་ཅན་གྱི་ལག་ཆ་དང་ལག་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་བརྩོ་
 ལྷན་བྱས་པའི་བརྩོ་རྩྭས་ལེགས་ཤིང་མཛོས་ཆ་ཐོན་པའི་དེས་པོ་དེ་དང་དེ་དག་
 བོ་རྩི་རྩྭ་བས་གྱི་དཔལ་འབར་པའི་རྩོ་རྩྭས་དང་རྩྭས་ལྷན་རིང་པོར་དཀར་བྱུང་
 བརྩོན་འཕྲུས་བྱས་པས་བྱང་གོམས་ཐོན་པའི་ལག་ཚལ་བྱུང་རྩྭ་འབྲེལ་བ་ལ་
 བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་ཡིན་ལྷུ་བས་ས་རྩྭ་དེ་རིན་ཆེན་ནོར་བུས་བཀའ་པའི་ཁྱོད་ན་དེ་
 བས་གཞལ་བར་དཀར་པའི་རིན་ཐང་ལྡན་པ་དང་། རྩྭས་ལྷན་རིང་པོ་རི་ཅམ་
 སོར་ཡང་འཇམ་གྱིང་ཐོག་བཙེ་མཐོང་ཁེ་ཆེར་འཕྱོ་བཞེན་ཡོད་པའི་སྐབས་
 འདིར་རང་རིགས་མེས་པོ་རྣམས་ཀྱི་འོ་མཚར་མཛད་རྩོས་ལ་མིག་གིས་ལྟ་མོ་རྩྭ་
 རྩྭ་ཅམ་ལས་མེད་པའི་རྩྭ་རྩྱངས་བདག་ལྟ་བུར་དེ་ཆོའི་སྒྲོར་གྱི་གནམ་གྱིང་བྱེད་
 པའི་བབ་འོས་མ་མཆིས་ཀྱང་། རང་རྩྱངས་འདིར་རྩྭ་ལྟོན་བརྩོ་རྩྭ་ལག་ཚལ་
 མཁས་ཅན་རིམ་བྱུང་དང་། དེར་སྐབས་འཆོ་བཞུགས་གན་རབས་རྣམས་ཀྱི་

མཛད་རྗེས་ལ་བཀའ་དྲིན་རྗེས་དྲན་ཞུ་བའི་ཆེད་རང་ཉིད་ཀྱིས་ད་པན་དངོས་སུ་
མཛོང་བའི་དབྱུང་གཞིའི་ཡིག་ཆ་དང་དཔེ་མཚོན་ད་ལྟ་མ་ཉམས་པར་ཡོད་
རིགས་ན་མས་སྟན་འཛེབས་རྩལ་དབྱུངས་ཀྱི་དགའ་སྟོན་ཁྱིས་འབྱུང་གི་སྟོན་
འཁུའི་དྲིལ་བརྗེ་མཚོན་ལྟེད་ཅམ་དྲུང་སྟོན་ཞུ་ཡིན།

ཤིང་བཟོ། ཤིང་བཟོའི་ལག་ཙལ་ནི་ཁོད་གནའ་རབས་བསྐལ་པ་ལ་
སྟག་གི་དུས་སྐབས་ནས་བཟུང་རིམ་བཞིན་འཕེལ་རྒྱས་ལྱུང་ཁོང་། སྤྱི་མོའི་ཤིང་
གི་མོ་ཉིས་བཟུའི་སྟོན་ལ་རྒྱལ་པོ་གཉའ་བྱི་བཅན་པོས་སོ་བྱང་ཡུམ་ལྷ་མོ་མཁར་
བཞེངས་པ་དང་དེ་ནས་རྒྱལ་རབས་དུ་པ་རྒྱལ་པོ་ལྷ་དེ་ལྱང་རྒྱལ་གྱི་དུས་སུ་
ཤིང་ལ་བྱག་པ་ལུག་ཉེ་གཉའ་ཤིང་དང་། གཤོལ་མདའ། གཤོལ་ལྷུང་བཟོ་བ།
རྒྱ་ཆེན་ལ་ཤིང་གི་ཟམ་པ་འཛུགས་པ་བཅས་བྱས་ཡོད། རྒྱལ་པོ་སྟོང་བཅན་
མཁའ་པོའི་དུས་ལྟ་མ་གཅིག་ལག་ཁར་བཞེངས་སྐབས་ཀྱི་བཟོ་དབྱིབས་མི་འདྲ་
བ་དང་། ལྷམ་ཞེ་ལ་མེད་གེའི་གཞུགས། གདུང་མ་དང་གཞུའི་ལྗེབས་ལ་རོ་
རྒྱུང་དང་། དམངས་ཁྲོད་ཀྱི་རྒྱུང་གཏམ་ནང་བཤད་པའི་གཏམ་རྒྱུད་རི་མོ་རྣ་
ཚོགས་ཤིང་ལ་བརྗོད་པ་དེར་སངས་པ་མཛོང་རྒྱ་ཡོད། ཁོད་སྟོངས་རིག་དངོས་
བདག་གཉེར་ཁར་ནས་བཏོན་པའི་བྱུར་ལྟའི་བརྟན་དཔར་རྒྱུང་བའི་དཔར་
རིས་ཁག་ལ་གཟིགས་ན་སྐབས་དེ་དུས་ནས་ཁོད་མའི་ཤིང་བཟོའི་ལག་ཙལ་རྒྱ་
ཚད་མཚོ་པོར་སྟེབས་ཡོད་པ་མཁྱེན་བྱུང། དེ་རྗེས་རིམ་པར་ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་
སྐབས་བཞེངས་པའི་ས་སྤྱིའི་ལྷ་ཁར་ཆེན་མོ་དང་། ལྷ་ལྷའི་གཤེད་ཁར་ཆེན་མོ།
མིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་སྐབས་བཞེངས་པའི་རྒྱལ་ཆེད་པལ་འཁོར་ཆོས་ལྗེའི་གཅིག་
ལག་ཁར་བཅས་ལ་གཟིགས་ན་མཁྱེན་བྱུང་རྒྱ་ཡོད། ཤིང་གི་སྟག་ཡི་གེ་བརྗོད་
བའི་དཔར་རྒྱུན་ལག་ཙལ་ནི་སྤྱི་མོའི་དུས་རབས་བཅོ་ལྔ་པའི་འཁོར་མིང་རྒྱལ་
རབས་ཀྱི་ཤིང་མ་ལུང་པོས་ཀམ་པ་སྤྱི་མོའི་ལྷ་པོ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དང་། རྗེ་
ཅོང་ཁ་པར་ཁོད་ཡིག་གི་བཀའ་འབྱུང་ཆ་ཚང་འབྲུམ་རྒྱ་བསྐྱར་བ་ནས་བཟུང་།

པོད་ལ་ཤིང་དཔར་བརྒྱུ་བའི་ལག་ཆ་ལ་དར། (འདིའི་སྐོར་གནད་བསྐྱེད་ཅམ་ཞིག་
ཟུང་ཏུ་རྒྱུ་ཞུ་ཆེས་ཡོད་)

ཐེ་མི་དེ་སངས་རྒྱུས་རྒྱ་མཚོས་པོ་ཏུ་ལའི་པོ་བྱང་དམར་པོ་གསར་བཞེངས་
སྐབས་ཀྱི་སྤྱངས་ཤར་བྱུང་དང་། པོ་བྱང་བྱུང་གི་ཚུལ་ཆེན་མེད་ཞེས་ཤུན་
ཆོག་སྤྱང་གི་ལྟ་ཁྲུང་དང་། གཟིམ་རྒྱུང་ཁག་བཅས་ཀྱི་ཀ་རིང་དང་ཀ་སྤྱང་
ནམས་ལ་ཕྱེ་སྤྱངས། གཞུ་སྤྱང་། གཞུ་རིང་། གཞུང་གདན་། གཞུང་མ།
གཞུང་ཁེབས། དགའ་འབྱེལ། པད་མ། གེ་སར། མཚོད་བཞེགས། བབས་
བརྒྱུངས་མ། བབས་བསྐྱེད་མ། བབས་སྤྱངས་མ་བཅས་ཤིང་བཞེགས་རྒྱན་
འཕྲོས་རིམ་པ་བཅུ་གསུམ་ཡོད་པ་དང་། གཞན་ཡང་མདའ་ཡབ་དང་། སྒྲི་ཡི་
རུ་བཞི། ཉག་བབས། སྒྲི་རྒྱན་བཅས་ལ་རང་རང་གི་ཚོན་རིས་འཕྲོ་སྤྱངས་
ནམས་རྒྱན་ལྟ་བུ་ཚོན་རིས་ཅམ་མ་ཡིན་པར་རྟོག་དང་། པད་མ། རྟོར་བྱ།
མེ་རྟོག་རྒྱུང་འཁོར། སེང་གེ་དང་། སྤང་ཆེན། སྤ་བ། འབྲུག་སྤྱན། མ་བྱ།
རྟོར་བྱའི་བྱ་བྱེད། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་སྤྱ་བརྒྱན་སྟགས་རིམ་ཚང་མ་བརྒྱུས་བརྟེན་ལ་
བྱས་ཏེ་ཚོན་ཆེས་བརྒྱན་པ་ཤ་སྟག་ཡིན། (བྱང་ཏེ་མི་དམངས་མཛུགས་རིག་དཔེ་རྒྱན་
ཁང་ནས་དཔར་སྤྱོད་བྱས་པའི་《འཛམ་གླིང་གི་ཡང་ཚོག་རུ་བརྒྱན་པའི་པོ་བྱང་》 ཞེས་
པའི་བརྒྱན་དཔར་གྱི་དཔར་རིས་ཡང་༡༥པ་ནས་༢༩པར་ལ་གཟིགས་)

པོད་འདིར་ཤིང་བརྒྱུ་བའི་ལག་ཆ་ལ་མཁས་ཤོས་ནི་གཙང་གི་སྟེ་མོ་དང་།
རིང་པ། སྤྱ་ཁའི་ཁོངས་ནས་ཡོད་དང་། འཕྲོངས་རྒྱས། སྤྱང་། སྤྱ་བྱག་ མོན་
བཅས་ནས་མོན་པ་ཤིན་ཏུ་མང་ཞིང་། ས་གནས་གཞན་ནས་དེ་ཅམ་མང་པོ་
མེད། སྐབས་དེར་པོད་ཀྱི་ཤིང་བརྒྱུ་བའི་ལག་ཆ་ལ་མཁས་པ་ཡོད་ཚད་བསྐྱེད་པའི་
ནང་ཤིང་བརྒྱུ་དབྱེད་གཅིག་(རྟོག་གནས་གསར་བ་འཛམ་དབྱངས་དབང་པོ་)དབྱ་
རྒྱུང་ (ཆེ་ཁ་ཆོས་རྒྱུང་སྟགས་) མི་བྱངས་བཅུ་གསུམ། ཤིང་བརྒྱུས་དབྱེད་མི་
གཞེས། (རྒྱ་རི་བཞུན་འཕེལ་བྱང་) ཤིང་བརྒྱུས་ལག་ཆ་ལ་ཡང་དང་གས་ (ས་སྤང་
སྤང་པ་སྟགས་) མི་བྱངས་ལ། ཤིང་བརྒྱུས་ལག་ཆ་ལ་པ་འབྲིང་གས་རྒྱ་རི་ཅན་

ཏན་སོགས་མི་གྲངས་བརྒྱ། ཤིང་བཟོ་བ་དུས་མ་རིན་སྤངས་ཐང་དཀར་ཆེ་
བདག་སོགས་མི་གྲངས་བརྒྱད་ཅུ་བྱ་དུ། ཤིང་བཟོ་ཅག་ཅིག་ཕྱིད་མཁན་པ་
ནམ་མཁོན་པོ་སོགས་མི་གྲངས་བཞི་བརྒྱ་ཞེ་གསུམ་བཅས་ཡོད། ཤིང་བཟོ་དབྱ་
ཆེན་གྱི་ལས་འགན་ནི་རྫོང་བཟོ་དབྱ་ཆེན་དབྱ་རྒྱུང་དང་མཉམ་འབྲེལ་གྱིས་ས་ཁྲ་
འགོད་རྒྱ་དང་། ཐིག་ཆད་གཏན་འགེལ་བྱེད་རྒྱ། ཤིང་བཟོའི་ལས་ཀར་བསྟོད་
འདོམས་བྱེད་རྒྱ་བཅས་ཡིན། དབྱ་རྒྱུང་ནི་ལས་ལུལ་དངོས་ལ་ཤིང་བཟོའི་ལག་
ལེན་ཡོངས་རྒྱལ་ལག་བཟྱར་བྱེད་རྒྱ་དང་། དབྱ་ཆེན་ལ་རྒྱལ་ས་མཁོན་པོ་བྱེད་རྒྱ་
ཡིན། དུས་མའི་གས་ནམས་ཐིག་ཆད་གཏན་འགེལ་ལྟར་ཤིང་གཙོད་རྒྱ་དང་།
རགས་བཟོ། འབྲུང་ལན་རྒྱག་རྒྱ། ཁོད་སྟོམས་བཟོ་རྒྱ། ཤིང་བཟོས་པ་ནམས་
ཀྱིས་རྩ་བྱིས་པས་ཤོག་དཔེར་བྱིས་པ་ལྟར་རི་མོ་བཟོ་རྒྱ་བཅས་ཡིན། ཁོང་ཆོའི་
མིང་དང་སྟེ་ལུལ་སོགས་ཞིབ་གསལ་རྩེ་སྤྱོད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཆོས་མཛད་པའི་
《གཤེར་གདུང་འཛམ་གླིང་རྒྱན་གཅིག་གི་དཀར་ཆག》ལེུ་བཞི་པར་གསལ།

རྫོང་བཟོ། བོད་འདིར་སྤྱི་མོའི་གོང་གི་མོ་ཞེས་བརྒྱའི་སྟོན་ནས་རྫོང་ཅིག་
གི་ཁང་པ་དང་རྫོང་པ་རི་མོ་རྩ་ཆོགས་བྱེད་ཤེས་པ་དཔེར་ན། རྒྱལ་པོ་གཉེང་
ཁྱི་བཅན་པོའི་དུས་པོ་བྱང་ལུལ་བྱ་སྤྲེལ་ཁང་རྫོང་ཅིག་ལས་བཞེངས་པ་དང་། པོ་
ཏ་ལའི་པོ་བྱང་ཡང་རྫོང་ཅིག་གིས་བཞེངས་པའི་མཐོ་ཆད་བོད་ལྷགས་ཀྱི་ཐོག་སོ་
དབྱ་ཡོད་པ་དང་། རྒྱལ་པོ་ཁྱི་སྟོང་ཞེ་བཅན་གྱིས་བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་
ཅིག་སྐབས་ཐོག་སོའོག་པ་བོད་ལྷགས་ཀྱི་རྫོང་ཅིག་ཡིན་པ་བཅས་རེད། གཞན་
ཡང་རྫོང་ལ་ཡིག་དང་རྩ་སྤྱོད་བཅས་བཟོ་བའི་ལག་ལུལ་ནི་ཐོག་མར་བལ་པོའི་རྫོང་
བཟོ་བའི་ས་ནས་སྤྱོད་སྤྱོད་བྱས་པ་ཡིན་ཏུང་། རྫོང་ལ་རི་མོ་རྩ་ཆོགས་བཟོ་བའི་
ལག་ལུལ་ནི་སྤྱི་མོའི་དུས་རབས་དང་པོའི་ཡས་མས་ནས་ཤེས་ཡོད། གཞན་
ཡང་། ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བཞེངས་པའི་ས་སྤྱོད་རྩ་ཁང་ཆེན་མོ་དང་།
ལྷ་ལུང་རྩ་ཁང་ཆེན་མོ། མིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་སྐབས་བཞེངས་པའི་རྒྱལ་ཕྱོད་དཔལ་
འཁོར་ཆོས་ཕྱོད་རྩ་ཁང་དང་རྫོང་ཅིག་གི་མཆོད་ཞེན་རྫོང་མཆར་ཅན་ནམས་ལ་

གཟིགས་ན་སྐབས་དེ་དུས་ནས་པོད་ཀྱི་རྩིས་ལག་ཙམ་ཆུ་ཆད་མཛོ་པོ་ཡོད་པ་
 གཟིགས་ཐུབ། ད་ཡོད་པོ་ཏ་ལའི་སྐྱེ་བྱུང་དགའ་པོ་དང་དམར་པོ་གསར་
 བཞེང་སྐབས་རྩིས་གི་མཛོ་ཆད་པོད་ལུགས་ཀྱི་སྐོག་སོ་དགུ་སྐོག་ཡིན་པ་དང་
 སྐབས་དེར་རྩིས་བཟོའི་རྩི་ཆེ་ཆུང་གཞི་མཆུང་ས་མེད་པའི་སྐོག་བཟོ་དབྱིབས་
 འདྲ་མིན་རྩི་ཆོགས་ཡོད་པ་སྐབས་དང་བརྟུན་ནས་རྩིས་སྐབས་ལྟ་
 བུའི་རྩིས་རྩི་ཆེ་ཆུང་སྟོམས་པོ་དང་། བཟོ་དབྱིབས་མཛོ་ས་པོ་དེ་འདྲ་མེད་ཀྱང་
 རྩིས་བྱུར་མདའ་ལྟར་འདྲོངས་པ་དང་། འོག་ནས་ཅེ་བར་རིམ་པས་འཛེན་བྱུང་
 ནས་བརྩིགས་པ་དེས་རྩིས་རྩིའི་གནོན་ཤུགས་ནམས་ཁ་བྱས་ནས་རྩིས་པ་བརྟན་
 པོ་ཡོང་བ་བྱས་ཡོད་ལ་མིག་སྟར་མཛོ་ས་ཤིང་བརྩིད་ཉམས་སོན་པོ་ཡོད་པ་བཅས་
 རེད། དེར་རབས་ཅན་གྱི་སྟེང་འདེགས་འཕྲུལ་འཁོར་དང་། ས་འཕྲུ་འཕྲུལ་
 འཁོར། མཛོར་འབྲེན་འཕྲུལ་འཁོར་སྐོག་གང་ཡང་མེད་པའི་གནས་ཚུལ་
 འོག་དམར་པོ་རིའི་རྩི་རོས་ཀྱི་སྟེངས་ནས་ཐང་གཞི་བཞིང་ཉེ་བལ་ལ་བརྟུན་ནས་
 རིམ་བཞིན་མཛོ་བརྩིགས་ཐུབ་ཞེས། སྐྱེ་བྱུང་གཙོ་མོའི་ཤར་ལུབ་ཀྱི་ཞིང་ཆད་
 ལ་སྟེའི་སྐུམ་བུ་བྱུག་ཅུ་ལྟ་གཙམ་དང་། རྩི་ཁྱོན་ལ་སྟེའི་སྐུ་བཞི་མ་དགུ་ཤི་
 ལྟ་གཙམ། རྩི་རོས་ཀྱི་མཛོ་ཆད་སྐོག་སོ་བཅུ་གསུམ་ཡོད་པའི་མཛོ་སྐོས་ཀྱི་མཛོ་
 ཆད་ལ་སྟེའི་བརྩི་དང་བཙུ་དང་གང་ས་ཆུང་བཞི་ཡོད་ལ། རྩིས་ཞིང་ཆེ་སྐོས་
 ལ་སྟེའི་སྐུ་ལྟ་གཙམ་ཡོད་པ་དེ་ལྟ་བུའི་རྩི་ཁྱོན་ཆེ་ཞིང་བར་རིམ་མཛོ་ལ་བཞོད་པ་
 མཛོ་ས་པ་དེ་སྐོག་ནས་དུས་སྐབས་དེའི་པོད་མི་རིགས་ཀྱི་རྩི་ཆེ་ག་ལག་ཙམ་གྱི་རྩི་
 ཆད་མཛོ་པོ་ཡོད་པ་གསལ་པོར་མཛོང་ཐུབ། (ཁྱང་ཉེའི་མི་དམངས་མཛོ་ས་རིག་
 དཔེ་སྐུ་ཁ་ཁང་ནས་དཔར་སྐྱེད་བྱས་པའི་《འཛམ་གླིང་གི་ཡང་སྐོག་ཏུ་བསྐྱེད་པའི་སྐྱེ་བྱུང་》
 ཞེས་པའི་བརྟན་དཔར་གྱི་དཔར་རིས་ཨང་གངས་༡—༡༩པར་ལག་ཟིགས་)

སྐབས་དེར་པོད་ཡོངས་ཀྱི་རྩི་བཟོ་མཁས་པ་མང་ཆེ་བ་བརྟུས་པའི་ནང་
 རིམ་པ་བཞེར་སྟེ་འདུག རིམ་པ་དང་པོ་དབྱེ་ཆེན་ཡིན་ཅིང་། དེའི་ལས་
 འགན་ནི་ཤིང་བཟོ་ཆེན་མོ་དང་མཉམ་འབྲེལ་གྱིས་ཁང་པའི་འཆར་འགོད་ས་ཁྲ་

འཁོམ་པ་ཨྲ། བོད་ཀྱི་འཁོམ་པ་མཁའི་ལག་ཙམ་ནི་རྩེ་མོའི་ཤོར་གི་མོ་
 ཉིས་བརྒྱ་ལྷག་གི་སྒོན་ནས་དར་ཡོད། དཔེར་ན། རྒྱལ་པོ་གཉིད་ཁྲི་བཅན་
 བོའི་དྲུག་ལྷ་ཤེས་པ་ཅན་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཅན་ཨྲིང་ཤེས་པ་བཟེར་བ་དེས་

འཇིག་པའོ། སྔ་ཀྱི་འཇིག་པའོའི་ལག་ཙམ་ནི་སྤྱི་མོའི་གོང་གི་མོ་
 ཉིས་བརྒྱ་ལྷག་གི་སྒོན་ནས་དར་ཡོད། དཔེར་ན། རྒྱལ་པོ་གཉིད་ཁྲི་བཅན་
 སའི་དྲུས་སྤྱི་མོས་པ་ཅན་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཅན་མྱིང་མེས་ཤིང་བཟེར་བ་དེས་

འཛིན་པ་ལ་མི་དང་སྟོན་ཆགས་རྣམས་ཀྱི་གཞུགས་འཁྱོས་ལྟེན་ཤེས་པ་ལོ་རྒྱུས་
 ཁག་གི་ནང་གསལ་ཞིང་། རྒྱལ་པོ་སྟོང་བཅན་རྣམས་པོའི་དུས་སུ་འཛིན་བཟོའི་
 ལྷ་སྐྱེ་མང་ཆེ་བ་བལ་པོའི་བཟོ་བས་བཞེངས་དགོས་ལྟར་བ་ནི་སྐབས་དེར་པོད་
 མི་རིགས་ཀྱིས་སྤྱིར་བཏང་གི་མི་དང་སྟོན་ཆགས་ཀྱི་གཞུགས་འཁྱོས་བཟོ་ཤེས་
 ལྱང་། སངས་རྒྱལ་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ལྷ་སྐྱེའི་རིགས་མཐོང་མ་ཚུངས་པའི་དབང་གིས་
 དེ་འདྲ་ལྟར་དགོས་ལྟར་བ་མ་གཏོགས་པོད་མིས་འཛིན་བཟོ་ལྟེན་མ་ཤེས་པ་དེ་
 འདྲ་གཏན་ནས་མིན། དུས་རབས་བརྒྱ་པའི་དུས་མཇུག་ལ་པོད་ལ་སངས་རྒྱལ་
 ཆོས་ལུགས་བསྐྱར་གསོ་ལྟར་རྗེས་མཆོ་ཚུན་ལྟུང་དན་ཏིག་ས་ཆར་བཞུགས་པའི་
 ལྷ་མེས་འཁོམ་རྒྱུར་མེས་རྒྱལ་ནང་སར་གནས་འཇལ་ལ་མེད་པས་པའི་ལམ་ཞོར་
 ཁྲུང་མན་དུ་རྒྱན་རིང་ཙམ་བཞུགས་ཐོག་དེ་ཚོན་རྒྱ་བཟའ་ཅིན་ཁེན་གོང་རྒྱུ་
 ཡབ་གོང་མ་ཐང་མིང་ཚུངས་གི་སྐབས་བཞེངས་པའི་གནས་བརྒན་བརྒྱུག་གི་
 འདྲ་བརྒན་རྣམས་བལྟས་ནས་པོད་ལ་བརྒྱམས་མེད་པས་ཏེ་བྲག་ཡེར་པའི་གནས་
 བརྒྱུ་ལྷ་ཁང་གི་གནས་བརྒན་བརྒྱུག་གི་འདྲ་རྒྱ་རྣམས་ཐོག་མར་བཞེངས་ཤིང་།
 དེ་ནས་རིམ་གྱིས་པོད་དུ་དར་རྒྱས་ལྟར་། པོད་ལ་སངས་རྒྱལ་ཆོས་ལུགས་
 བསྐྱར་གསོ་ལྟར་བ་ནས་བཟུང་པོད་མི་རིགས་རང་ཉིད་ཀྱིས་བཟོས་པའི་འཛིན་
 བཟོས་ལྷ་སྐྱེའི་ལག་ཙམ་ནི་ཡར་རྒྱས་ཆེན་པོ་ལྟར་སྤྱོད་དང་། རྒྱར་ཐང་།
 གསང་སྤྱོད་ཆགས་ལ་ཡོད་པའི་འཛིན་བཟོས་ལྷ་སྐྱེ་རྣམས་བཞེངས། དུས་རབས་
 བརྒྱ་བཞི་པའི་འཁོར་པོད་ས་གནས་སུ་ཆོས་ལུགས་སྤྱབ་མཐའ་ཁག་གི་དགོན་པ་
 མང་པོ་གསར་དུ་བཏང་བ་པ་དེ་ཆོའི་ནང་ལྷ་སྐྱེ་ཆེ་བ་རྣམས་པོད་མི་རང་གིས་
 བཞེངས་པའི་འཛིན་བཟོ་གཞུག་ཡིན་ཅིང་། འགའ་ཞིག་ལ་མཐོ་ཆད་ཐོག་ཆད་
 ལྷ་ཡོད་པ་དང་སྤྱོད་ཙམ་གྱི་རྒྱ་ཆད་ཏ་ཅང་མཐོ་པོ་ཡོད་པ་རེད། འཛིན་བཟོས་ལྷ་
 སྐྱེ་ཆེ་ཤོས་གསར་རྣམས་དེད་སྐབས་བཟུང་མེད་ལྟར་འབྱིང་གསར་འགའ་ཞིག་ནི་ལྷ་
 ས་གཞུག་ལག་ཁང་གི་རྒྱ་ཆོའི་སྤྱོད་རྒྱུ་གཡས་གཡོན་དང་། རྒྱལ་ཆེ་དཔལ་
 འཁོར་ཆོས་ལྷེའི་ལྷ་ཁང་ཆེན་མོ། མེ་འབྲས་གཉིས་ཀྱི་ཆོགས་ཆེན་འདྲུ་ཁང་སྤྱག་

གི་ལྟ་ཁར་ནང་སོགས་ལ་ད་ལྟོར་མཐོང་རྒྱ་ཡོད། སྔ་རྒྱུ་ལོ་སྔ་ཡར་དཔར་
 སྔོན་ནང་དུས་འཁོར་གྱི་བརྒྱུད་སྟེན་དང་། སྔོན་ལྟ་ཁར་གི་སྒྲ་བརྒྱུད་སྟེན་
 བརྒྱུད་བཅས་སྟེན་བརྒྱུད་སྟེན་བརྒྱུད་དང་བཅུ་ནི་འཛིན་སྟེན་ཡིན། གཞན་ཡང་སྔོན་
 གྱི་སྒྲ་མཁག་གི་སྒྲ་བརྒྱུད་ཀྱི་སྟེན་འདྲ་གསེར་དང་དེའུ་གྱིས་བཞེངས་པ་མང་པོ་
 ཞིག་གི་སྟེན་མའི་འདྲ་དཔེ་ཡང་འཛིན་བཟོ་བས་བཟོ་དགོས། འཛིན་བཟོས་ལྟ་
 རྒྱ་ཆེ་གས་ནམས་བཟོ་སྐབས་སྟེན་མའི་ཆེ་རྒྱུར་གང་འདོད་པའི་རྩ་གིང་བཟོས་
 ནས་དེ་ལ་འཛིན་པ་རྒྱུར་མེན་བྱུང་པའི་སྟེན་མའི་དཀྱིས་ཉེ་སྟེན་གྱི་དང་། རས་
 རྒྱུད་སྟེན་གས་ཀྱིས་བརྒྱུད་པའི་རྟེན་བཟོ་བྱས་སྟེན་དེ་ལ་འཛིན་པས་གཤོགས་
 ཉེ་སྟེན་བན་དང་ཆད་སྐམ་སྟེན་གས་གིང་ལས་བཟོས་པའི་སྟེན་བཟོ་བའི་ལག་ཆ་རྩ་
 ཆོགས་ལ་བཞེན་ནས་རྩ་ཆོགས་དང་། བཞེན་གས་ སྟེན་འཕྲུད་སྟེན་གས་ཞིབ་
 ཆོགས་ཀྱིས་བཟོས་པ་ཞིག་ཡིན། འཛིན་པའི་རྒྱ་ཡང་འབྲུར་ཆེ་ཅན་གྱི་སྟེན་དཔར་
 དང་། ས་ནག་སྟེན་ལ་ཆོགས་རྒྱུ་བན་གཙང་མ་རྒྱུར་རྩེས་དེ་ལ་མེར་རས་
 དང་། ཡང་ན་སྟེན་བྱུ་བཞེན་ཉེ་འཛིན་རྒྱ་བཞེན་བརྒྱུར་བྱུ་རྒྱ་སྟེན་ལས་རིམ་
 མང་པོ་བརྒྱུད་དགོས་པ་དང་། ལྟག་པར་དུ་འཛིན་བཟོའི་རྩ་རྒྱ་ཆེ་བ་མི་ཆད་
 ལས་ལྟག་པ་དང་སྟེན་ཆད་འགའ་ཞིག་ཡོད་པ་ནམས་སྟེན་མའི་རྩ་རྒྱ་བཟོས་
 བརྒྱུད་བཞེན་ལྟུང་གྱི་རྒྱུ་རྩ་རྩེ་བཟོས་ཀྱིས་སྟེན་ཆད་དང་མཐུན་པའི་སྟེན་
 བཟོ་བན་སྟེན་རིམ་རྩེས་རྒྱ་རིམ་དཔེ་རྩེ་བཟོས་སྟེན་ཉེ་འབྲུར་བཟོའི་ཆད་ཡིན་
 པ་ནི་སྔོན་གྱི་ལེབ་བཟོ་དང་འབྲུར་བཟོའི་རྩུར་གསུམ་སྟེན་མའི་རིམ་རིག་ཡིན།
 སྔོན་དཔར་སྔོན་བཞེངས་སྐབས་འཛིན་བཟོ་མཁས་པ་ཡོངས་རྫོགས་བརྩས་
 པའི་ནང་རིམ་པ་བཞེངས་ཆུ་ཡོད། རིམ་པ་དང་པོ་ནི་དེའུ་ཆེན་ཡིན། དེའི་ལས་
 འགན་ནི་འཛིན་བཟོའི་རྩ་རྒྱ་གས་ཆེ་བའི་གས་བཞེངས་རྒྱ་དང་། གསེར་རྒྱ་
 དེའུ་རྩ་ནམས་ཀྱི་སྟེན་མའི་འདྲ་ཆོག་བཟོ་རྒྱ། རྩ་རྒྱ་ཁག་གི་འབྲུར་བཟོའི་
 སྟེན་ཆད་གཉན་འབེབས་ལྟེན་རྒྱ། རྩ་རྒྱ་ཆེ་མོས་ནམས་ཀྱི་ཞལ་ལྟག་སྟེན་གསུམ་
 གཙོ་མོའི་འབྲུར་བཟོ་ལྟེན་རྒྱ། འཛིན་བཟོ་བཡོངས་ལ་བཞོད་འདམས་ལྟེན་རྒྱ་

བཅས་ཡིན། རིམ་པ་གཉིས་པ་ནི་དབུ་རྒྱུ་ཡིན། དེའི་ལས་འགན་ནི་ལྷ་སྒྲུབ་
མང་ཆེ་བ་རང་ཉིད་ཀྱིས་ལག་བསྟར་བྱས་ཏེ་བཞེངས་སྤྱོད་དང་། དབུ་ཆེན་ལ་
རོགས་རམ་བྱེད་སྤྱོད་ཡིན། རིམ་པ་གསུམ་པ་ནི་བྱིངས་གསུམ་ཡིན། དེ་ཆོས་ལྷ་སྒྲུབ་
ཁག་གི་ཕྱག་མཆན་དང་། རྒྱུ་ཡོལ། བད་གདན། བཟུགས་ཁྲི་སྒྲུབ་བཟོ་
སྤྱོད་དང་འཇམ་ཤ་འདོན་སྤྱོད་བཅས་ཀྱི་ལས་འགན་འཁུར་དགོས། རིམ་པ་བཞི་པ་
ནི་དབུ་སྤྱོད་མའི་གསུམ་ཡིན། འཇམ་བཟོའི་སྤྱོད་ཆ་བཟོ་སྤྱོད་དང་། འཇམ་བཟོའི་
ལས་ཀ་ཅག་ཅིག་གསུམ་བྱེད་དགོས་པ་ཡིན། སྤྱོད་བཟོ་ལྷ་སྒྲུབ་པ་བཞེངས་
སྤྱོད་པ་འཇམ་བཟོ་དབུ་ཆེན་(ཆོས་འཕེལ་)མི་གཅིག་དབུ་རྒྱུ་(འཇམ་
དབུངས་སྒྲུབ་)མི་བཞི། བྱིངས་གསུམ་དང་དབུ་སྤྱོད་གསུམ་བཟོམས་(བཟོན་རྒྱུ་
སྒྲུབ་)མི་གསུམ་སྤྱོད་ཐམས་པ་ཡོད།

གསེར་བཟོ། གསེར་བཟུ་བཟུལ་བྱས་ཏེ་རྒྱུ་བ་དང་། དཀྱིལ་ཆགས་
རྒྱལ་པ། ལྷགས་སྤྱོད་ལྷགས་པ་སྒྲུབ་ཀྱི་བཟོ་ཆ་ལ་ལག་སེར་བཟོ་བྱེད། དེ་ཡོད་
ཀྱི་དབུང་གཞིའི་ཡིག་ཆའི་ནང་སྤྱི་ཁོའི་དུས་རབས་དང་པོའི་ལས་མས་སྤྱོད་པོ་
ལ་དེ་གྲུང་རྒྱལ་གྱིས་སྤྱོད་དབང་བཟུང་སྐབས་ཤིང་བཟུགས་ནས་སྤོལ་བ་བཟོས་
པ་དང་། དེས་གསེར་དབུ་ལ་ཟངས་ལྷགས་ནམས་བཟུ་བཟུལ་བྱས་པའི་ལག་
ཆ་ལ་ཐོག་མར་བྱུང་བར་བཤད་ཅིང་། རྒྱ་ཡིག་གི་ལོ་རྒྱུས་《ཐང་ཐུའུ་ཐུའུ་ཐུན་
ཀྱོན་》ཞེས་རྒྱ་ཐོད་འབྲེལ་བའི་སྒྲུབ་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་མང་པོ་བཤད་ཡོད་པའི་ནང་རྒྱལ་
པོ་སྤྱོད་བཟོན་སྐམ་པོས་སྤྱོད་པོ་མགར་སྤྱོད་བཟོན་ལ་གསེར་སྤྱོད་སྤྱོད་ཆོ་ལྷ་
བསྐྱར་ནས་རྒྱ་བཟུང་ཤོད་ཆོད་བཟོན་མོར་སྤྱོད་པར་མངགས་པ་དང་། ཐང་ཐུའི་
ཅུང་གིས་ཤར་སྤྱོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཁ་བ་ལ་དམག་དྲངས་ནས་རྒྱལ་ཁ་ཐོབ་པའི་
ཉིན་འབྲེལ་ལྷ་ཆེད་དུ་སྤྱོད་བཟོན་སྐམ་པོས་གསེར་ལས་བཟོས་པའི་བྱུང་བ་པའི་
གཞུགས་དབྱིབས་ལྷ་དུ་བྱས་པའི་འཁུང་བན་ནང་དུ་ཆང་སྤྱོད་པ་ཞིག་སྤྱོད་
པོ་མགར་སྤྱོད་བཟོན་ལ་བསྐྱར་ནས་བཟུ་ཤིས་བདེ་ལོགས་ལྷ་བར་མངགས་པ་

སོགས་འཁོད་ཡོད་པ་དང་། བོད་ཡིག་གི་ཨ་ཁུས་མང་པོའི་ནང་རྒྱལ་པོ་སྤྱོད་
བཅན་སྐམ་པོའི་དུས་དཀྱུང་སྟོན་ཆུང་བ་དང་། ནང་སྟོན་འབྲིང་བ། དཀར་
སྟོན་ཆེ་བ་གསུམ་ལ་གསེར་གྱི་བྱང་བྱ་ཆེན་པོའི་ཡི་གེ་དང་། ནང་སྟོན་ཆུང་བ་
དང་། དཀར་སྟོན་འབྲིང་ལ་གསེར་གྱི་བྱང་བྱ་ཆུང་བའི་ཡི་གེ་བཅས་བྱ་དགར་
གནང་བར་བཤད་པ་སོགས་ལས་དུས་སྐབས་དེ་ཅམ་ནས་བཟུང་བོད་ཀྱི་མིའི་
གསེར་བཟོའི་ལག་ཆ་ལ་ཆུ་ཆད་མཐོ་ཅམ་དུ་སྒྲིབས་ཡོད་པར་ར་སྟོན་བྱེད་བྱལ།
གསེར་གདུང་འཇམ་སྒྲིང་རྒྱན་གཅིག་བཞེངས་སྐབས་བོད་དང་བལ་པོའི་ལྷ་
བཟོ་བ་མཁས་པ་མང་པོ་བསྐྱུས་ཏེ་རང་རང་གི་ལག་ཆ་ལ་བྱུང་ཆོས་འདོན་སྒྲིལ་
བྱེད་བཅུག་པ་མ་ཟད། གསེར་གདུང་ཆེན་མོ་དང་། རྒྱ་གར་ལུགས་ཀྱི་ལྷ་སྐྱ་
རྣམས་བལ་པོའི་བཟོ་བར་བཞེངས་སུ་བཅུག་པ་དང་། བོད་ལུགས་ཀྱི་ལྷ་དང་
སྤྲ་མའི་སྐྱ་འདྲ་རྣམས་བོད་ཀྱི་ལྷ་བཟོ་བར་བཞེངས་སུ་བཅུག་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་
རྒྱ་མཚན་ནི་བཟོ་བ་རྣམས་རང་རང་གི་སྟོལ་རྒྱན་གོམས་གཤིས་ལ་རང་རང་རྒྱས་
མང་འཆེ་ཞིང་། མི་རིགས་གཞན་གྱི་སྟོལ་རྒྱན་གོམས་གཤིས་ལ་ཆ་རྒྱས་ཆུང་
བའི་སྟེན་གྱིས་ཡིན། 《གསེར་གདུང་འཇམ་སྒྲིང་རྒྱན་གཅིག་གི་དཀར་ཆག་》
ནང་གསེར་བཟོ་བ་བལ་པོ་དེ་ལོ་ཡོད་ཀྱི་གངས་དང་མིང་གསལ་ཡང་བོད་རིགས་
གསེར་བཟོ་བའི་མིང་མི་གསལ་ཞིང་། འོན་ཀྱང་གསེར་བཟོ་བ་ཁག་གཅིག་ལ་
ཟླ་བ་རེར་ཆམ་པའི་སོགས་སྟོན་པའི་གནས་ཆུལ་འཁོད་འདུག་པ་དེས་གསེར་
བཟོ་བའི་ནང་བོད་རིགས་བཟོ་བ་ཡོད་པ་མཐོང་བྱལ། འོན་ཀྱང་གསེར་གདུང་
དཀར་ཆག་ནང་བོད་རིགས་གསེར་བཟོ་བ་མི་གངས་དེ་ཡོད་དང་མིང་བཅས་མི་
གསལ་བས་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྒྲུར་ཡང་ཞིབ་དཔྱད་གནང་བར་བྱ་རྒྱ།

དུལ་བཟོ། དེ་ཡོད་ཀྱི་དཔྱད་གཞིའི་ཡིག་རིགས་ནང་དུལ་བཟོའི་
ལག་ཆ་ལ་གསེར་བཟོའི་ལག་ཆ་ལ་དང་འདྲ་བར་བཟུ་བུལ་དང་ལུགས་ལ་
ལུགས་པ་སོགས་བྱ་བ་བས་ལྷ་ཆོགས་པ་ཡོད། སྤྱི་མོའི་དུས་རབས་དང་པོའི་ཡས་

མས་ཅམ་ལ་རྒྱལ་པོ་ལྟ་དེ་གྲང་རྒྱལ་གྱིས་མྱོད་དབང་བཟུང་རྗེས་དངུལ་བཟུ་
 བརྟལ་བྱས་པ་དང་། རྒྱལ་པོ་སྤྱོད་བཅུན་སྐྱམ་པོས་སློན་པོ་རིམ་པ་གསུམ་པ་ལ་
 དངུལ་གྱི་ཡི་གེའི་བྱང་བྱ་བྱ་དགར་གནང་ཚུལ་འཁོད་པ་སོགས་ལས་དངུལ་
 བཟོའི་ལས་རིགས་གྲང་དེ་སྐབས་ནས་ཐོད་མིས་བྱེད་ཤེས་པ་གསལ་པོ་རེད།
 འོན་ཀྱང་ཡོན་རྒྱལ་རབས་གྱིས་རང་རྒྱལ་གྲོང་བུ་གཅིག་ལྷན་མ་བྱས་པ་ན་ཆད་
 ཐོད་ལ་དངུལ་ཐེད་སློད་བྱས་པ་བྱུང་ཆེན་པོ་མེད་པ་ཉི་ཤུ་ཞིག་དང་། ཡོན་རྒྱལ་
 རབས་གྱིས་ཐོད་ལ་དབང་ལྷན་བྱས་པ་ཚུན་ཆད་ཐོད་དུ་དངུལ་བཟོའི་ལག་རྩལ་
 དར་སྤེལ་ཆེ་བུ་འགྲོ་བའི་འགྲོ་ཚུགས་པ་འདྲ་སྟུང་པས་མཁས་དབང་ཆོས་ཞིབ་
 དབྱང་གནང་བར་བྱ་ཞིང་། གསེར་གདུང་འཛམ་སྤྱིར་རྒྱན་གཅིག་བཞེངས་
 སྐབས་དེ་དང་ཆབས་ཅིག་དངུལ་བཟོས་ལྟ་དང་མཚོད་ཆེན་མང་པོ་བཞེངས་
 འདུག་པ་དེ་ཡང་རྒྱ་གར་ལུགས་གྱི་ལྷ་སྐྱེ་མཚོད་ཆེན་རྣམས་བལ་པོའི་བཟོ་པས་
 བཞེངས་པ་དང་། ཐོད་ལུགས་གྱི་སྤྲ་མའི་འདྲ་སྐྱེ་རྣམས་ཐོད་གྱི་བཟོ་པས་
 བཞེངས་པ་ཡིན་པེས་རེད། སྐབས་དེར་དངུལ་བཟོ་བའི་ནང་བལ་པོ་དང་ཐོད་
 པ་མི་གྲངས་ཇི་ཅམ་ཡོད་མེད་གསེར་གདུང་དཀར་ཆག་ནང་མི་གསལ།

ཟངས་བཟོ། དེ་ནི་ཟངས་བཟུ་བརྟལ་བྱས་ཏེ་རྒྱང་བ་དང་། ཚགས་
 རྒྱལ་པ། ལུགས་སུ་བྱུགས་པ། ཟངས་ཤོག་དང་ཟངས་སྤྱེ་བཟོ་བ་བཅས་གྱི་
 ལག་རྩལ་ལ་ཟེར། ཐོད་གྱི་ཟངས་བཟོའི་ལག་རྩལ་ནི་ད་ཡོད་ཀྱི་དབྱང་གཞིའི་
 ཡིག་རིགས་འགའ་ཞིག་ནང་སྤྱི་ལོའི་དུས་རབས་དང་པོའི་ཡས་མས་སུ་རྒྱལ་པོ་གྱི་
 གུམ་བཅན་པོ་དང་སློན་པོ་ལོ་ངམ་གཉིས་འཐབ་ནས་སློན་པོ་ལོ་ངམ་གྱིས་རྒྱལ་
 པོ་བཞོངས་ཐོག་རྒྱལ་པོའི་སྤྱར་ཟངས་གྱི་སྐྱམ་དུ་བཅུག་ཏེ་ལུགས་གཟེར་བརྒྱབ་
 བས་ཉར་རྒྱུའི་ནང་བསྐྱར་བ་དང་། རྒྱལ་པོ་སྤྱོད་བཅུན་སྐྱམ་པོའི་དུས་སློན་པོ་
 རིམ་པ་བཞི་པ་ལ་ཟངས་གྱི་བྱང་བུའི་ཡི་གེ་བྱ་དགར་གནང་བ། སྐྱ་གཤེགས་
 ཁར་ཞལ་ཆེམས་བཞག་པ་རྣམས་ཟངས་གྱི་བྱང་བུའི་ཐོག་ཡི་གེར་གྲིས་ནས་བང་

མཛོད་དུ་བརྒྱུག་པ་དེ་རྒྱལ་པོ་ཁྱིའི་གཙུག་བརྟན་གྱིས་གཟིགས་ནས་སངས་རྒྱུས་
 ཚས་ལུགས་དར་སྤེལ་བཅུང་བ་སོགས་བཤད་པ་དེས་ཐུ་རབས་ཐོད་མི་དང་མི་
 རིགས་གཞན་དག་བར་འབྲེལ་བ་མ་ཐུང་བའི་ལོ་ཆིག་རྒྱུད་ལྷག་གི་ཁོང་ནས་ཐོད་
 གྱི་མིས་ཟངས་བཟོའི་ལག་རྩལ་ཤེས་ཟིན་པར་སྤྲོད་ཐུང་བུ། ཏུས་རབས་བརྒྱ་
 གཉིས་པ་དང་བརྒྱ་གསུམ་པའི་ནང་ཐོད་གྱི་ཟངས་བཟོའི་ལག་རྩལ་རྒྱ་ཆེད་
 མཛོན་པོར་སྤེབས་ཡོད་པ་ནི་མཚུར་སྤྲོད་དང་། གདན་ས་མཆོལ་། འགྲི་གྲུང་།
 འབྲུག་ར་ལུང་། ཚལ་གྲུང་ཐང་བཅས་ཀྱི་དཀར་ཆག་ནང་ཐོད་རིགས་ཟངས་
 བཟོ་བ་འགའ་ཞིག་གི་མིང་འཛོད་འདུག་པ་དེ་དག་ཏུ་གཟིགས་ན་མཆོན་པར་
 ཏུས། གཤེར་གདུང་འཛམ་སྤྱིང་རྒྱན་གཅིག་བཞེངས་སྐབས་ཐོད་དུ་ཡོད་པའི་
 ཟངས་མགར་མཁས་པ་བལ་པོ་དང་ཐོད་པ་ཡོད་ཆད་བསྐྱས་པའི་ནང་ཐོད་པ་
 ཟངས་མགར་བལ་པོ་རིམ་པ་གསུམ་དུ་སྟེ་བའི་རིམ་པ་དང་པོ་དབྱེ་མཛད་ཆེ་བ་(རྩ་
 པ་རྩས་ནང་པ་)མི་གཅིག རིམ་པ་གཉིས་པ་དབྱེ་རྒྱུད་(རྩ་པ་རབ་བརྟན་སོགས་)མི་
 གསུམ། རིམ་པ་གསུམ་པ་ཕྱིངས་དབྱུས་(བྱང་པ་ཁྱིའི་རིང་རག་དབང་སོགས་)མི་
 ཞེ་གཉིས་བཅས་ཡོད།

ལྷགས་བཟོ། ལྷགས་བཟུ་བཏུལ་བྱས་ཏེ་དངོས་རིགས་རྣམས་ཚོགས་བཟོ་
 བ་དང་། ཚགས་རྒྱུག་པ། ལྷགས་སུ་བྲུགས་པ། ལྷེ་མ་བཟོ་བ། ལྷགས་སྤྲད་
 འཐེན་པ། མཉམ་བསྐྱེས་ཁྲོ་ལྷགས་བཟོ་བ་སོགས་ཀྱི་ལག་རྩལ་ལ་ལྷགས་བཟོ་
 ཞེས་ཟེར། ཐོད་གྱི་ལྷགས་བཟོའི་ལག་རྩལ་ནི་ད་ཡོད་གྱི་དབྱུང་གཞིའི་ཡིག་
 རིགས་ཁག་གི་ནང་འཛོད་པ་རྩུར་ན་སྤྱི་ལོའི་ཏུས་རབས་དང་པོའི་གཡས་གཡོན་
 དུ་ཐོད་གྱི་རྒྱལ་པོ་གི་ལྷམ་བཅན་པོའི་ཏུས་སུ་གྱི་བཟོ་བལ་མཁས་པ་ཟིམ་པོ་སྤྲོན་
 དཀྱའེར་བ་བྱུང་ཞིང་། དེ་ཚོས་བརྟུངས་པའི་གྲི་ལ་དབྱེ་ཟེར་བའི་མིང་
 སོགས་པ་དང་། དེ་ཏུས་སྤར་ཁམས་སུ་ལྷགས་ཀྱི་ཁྲབ་བཟོ་བའི་ལག་རྩལ་དར་
 བས་གི་ལྷམ་བཅན་པོས་རྒྱུན་པའི་ཁྲབ་ཁྲུང་སྤར་ཁམས་ནས་ཁྲུང་ས་ཞེས་གསལ་

ཞིང་། 《ཐང་རྩུ་རྩུ་ལྷན་རྒྱུ་》ཞེས་པའི་ནང་ཐོང་གི་ཁྲབ་ནི་མིག་གཉིས་མ་
 གཏོགས་ལུས་པོ་ཡོངས་རྒྱུགས་ཁེབས་བྱལ་པ་དང་། མདའ་གི་རྩོད་པོས་ཀྱང་
 ཚོད་དཀའ་པའི་བཅན་པོ་ཡོད་ཅིས་བཞོད་ཡོད་པ་དང་། རྒྱལ་པོ་སྤང་བཅན་
 ལྷམ་པོའི་དུས་དམག་དོན་བྱས་རྗེས་ཅན་ལ་ལྷགས་ཀྱི་བྱང་བྱའི་ཡི་གེ་གནང་བ་
 ཐོང་གི་ལོ་རྒྱུས་མང་པོར་འཁོད་འདུག ཡང་《ཐང་རྩུ་རྩུ་ལྷན་རྒྱུ་》ཟེར་
 པའི་ནང་འཁོད་དོན་དུ། རྒྱལ་པོ་ཁྱི་རྩེ་གཙུག་བཙན་གྱིས་སྤྱོད་དབང་བཟུང་
 སྐབས་ (ལྷི་མོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་འཁོར་) དབྱང་དང་པེས་ཟེར་པའི་ས་ཆར་
 རྒྱ་ཆེན་པོའི་ཚོག་བོད་དམག་གིས་ལྷགས་ལྷམ་བཅུགས་ཡོད་པ་དང་། ཉེན་ཁྲིས་
 ཟེར་པའི་མཚོའི་འབྲམ་དུ་ལྷགས་ཀྱི་ཀ་བ་རིར་པོ་ཞིག་བཅུགས་པ་དེའི་ཚོག་
 སྐབས་དེའི་དམག་དོན་ལོ་རྒྱུས་རྣམས་ཐོད་ཡིག་བཞོས་ཡོད་པ་གསལ་བ་དེ་ལ་
 བལྟས་ན་ལྷི་མོའི་དུས་རབས་དང་པོའི་ཡས་མས་ནས་བོད་རིགས་ཀྱིས་གྱི་དང་
 ཁྲབ་བཟོ་པའི་ལག་རྩལ་ཤེས་ཡོད་པ་དང་། དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་འཁོར་
 སྐབས་དུས་བོད་མི་རིགས་ཀྱིས་རྒྱ་ཆེན་པོའི་ཚོག་ལྷགས་ལྷམ་འཕྱགས་པའི་ལག་
 རྩལ་ཤེས་ལྷན་པ་གསལ་པོར་མཛོར་བྱལ། ལྷགས་ཁྲབ་དང་ལྷགས་ལྷམ་བཟོ་རྒྱ་
 བོ་སྤྱིར་བཏང་གི་ཚོན་སྤྱོད་ཡོ་བྱད་བཟོ་རྒྱ་ལས་ཏེ་ཅང་དཀའ་ཞིང་། ལག་རྩལ་
 རྒྱ་ཆེད་མཚོ་པོ་མེད་ན་བཟོ་མི་བྱལ་པ་དང་། ལྷགས་ཁྲབ་དང་ལྷགས་ལྷམ་བཟོ་
 བྱལ་ན་སྤྱིར་བཏང་གི་ཚོན་སྤྱོད་ཡོ་བྱད་བཟོ་བྱལ་པ་ནི་བཟང་མ་དགོས་པ་རེད།
 འོན་ཀྱང་ལྷི་མོའི་དུས་རབས་དང་པོའི་ཡས་མས་ནས་ཚོན་པ་བརྒྱབ་ནས་ས་ཞིང་
 འདེབས་ལས་བྱེད་འགོ་བཅུགས་ཉེ་དེ་ནས་བཟུང་ལོ་རྒྱུང་ལྷག་གཅིག་ལྷག་ཅམ་
 གྱི་བར་ཐོང་གི་ཞིང་ལས་ཚོག་གསོལ་ལྷགས་ལེད་སྤྱོད་མ་བྱས་པ་དེས་ལྷགས་
 བཟོས་ཚོན་སྤྱོད་ཡོ་བྱད་བཟོ་མ་ཤེས་པ་དང་། ལྷགས་བཟོའི་ལག་རྩལ་མཚོ་པོ་
 མེད་པའི་གསལ་བཟང་བྱེད་མི་བྱལ་ཅིང་། དུས་ལྡན་རིང་པོའི་ནང་ཐོང་གི་
 ཞིང་ལས་ཚོག་ལྷགས་བཟོའི་ཚོན་སྤྱོད་ཡོ་བྱད་ལེད་སྤྱོད་མ་བཏང་བ་ནི་མཁྲིགས་
 མིང་(ལེ་དོ་མེར་ཚགས་) གིས་བཟོས་པའི་ཚོང་གསོལ་དེས་ལྷགས་བཟོས་མཚོར་

གཤོལ་དང་འདྲ་བའི་ནུས་པ་ཚོན་བྱུང་གི་ཡོད་ལྟ་བུས་ལྷགས་བཅོས་མཚོང་གཤོལ་ལས་མ་གནས་ཀྱང་བ་དང་། ལྷགས་བདེ་བ། ལྷགས་བཅོ་བ་མེད་ཀྱང་ཤིང་བཅོ་སྒྱུར་བཅང་ཤེས་པ་ཞིག་གིས་ཀྱང་བཅོ་བྱུང་བ་ཤོགས་ཀྱི་ཆུད་ཆོས་མང་པོ་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ལ་བཞེན་ནས་བྱུང་བ་རེད། དེ་ནས་བོད་ཀྱི་ལྷགས་པག་(༡༩༩༡)ལོར་གྲུབ་ཚབ་ཐང་རྫོང་རྒྱལ་པོ་དགྲུང་ལོ་བདུན་ཅུ་དོན་གཅིག་ལ་ཐེབས་སྐབས་ཁོང་གིས་བཞོད་འདོམས་དང་རྒྱ་ཆ་འདོན་སྤེལ་གནང་ནས་ལྷ་སའི་མདུན་སྒྲིང་རྒྱའི་ལྷགས་ཟམ་(དེང་སང་གི་ཟམ་པ་གསར་པ་ཡོད་ས་)ཐོག་མར་བཅུགས་པ་ནས་དགྲུང་ལོ་བརྒྱ་དང་ཉེར་ལྷ་ལ་མ་ཐེབས་བར་རྫོད་ལྱང་། ལྷ་ཅེ། ལྷ་ཁ། འོན། འཕག་པོ་བྲག་འལ། བར་གྲུ།ཁ། འབྲི་གྲུང། ལྷགས་ཟམ་རྒྱ་པོ་རི། ར་རྒྱ་ཁ། འབྲི་རྒྱ། ཉག་རྒྱ། དར་ཅེ་མདོ་ཤོགས་དབུས་གཙང་ཁམས་གསུམ་གྱི་ས་ཆར་ཁྱོན་བསྡེམས་ལྷགས་ཟམ་ལྷ་བརྩུང་བརྒྱད་བཅུགས་པའི་ཐ་མ་སྒྲག་ཤེགས་ཁར་རྫོ་ཁའི་ཉ་མཐོ་གྲུ་ཁའི་ལྷགས་ཟམ་འཇུགས་གནང་མཛད་པ་རེད། ལྷགས་ཟམ་རྒྱམས་ཀྱི་ལྷགས་ཐག་པོང་ཆད་སྒྲུ་གྲུ་ལོ་བརྒྱད་ལོན་པའི་ལག་རར་དང་མཉམ་པ་ཤ་ལྷག་ཡོད་ལ་ལྷགས་ཟམ་གྱི་བཅོ་པ་སོ་སོའི་མིང་མང་པོ་ཞིག་(ཐང་རྫོང་རྒྱལ་པོའི་རྣམ་ཐར་)ནང་གསལ་བས་ཐམས་ཅད་པོད་རིགས་བཅོ་པ་ཤ་ལྷག་རེད། པོ་ཏ་ལའི་སོ་བྲང་དམར་པོ་གསར་དུ་བཞེངས་སྐབས་པོད་ས་གནས་ཡོངས་ཀྱི་ལྷགས་བཅོ་མཁས་པ་མང་པོ་ཞིག་བསྐྱས་པའི་ནང་རིམ་པ་གཉིས་སྒྲུ་མེ་འདུག རིམ་པ་དང་པོ་དབུ་མཛད་(དཔོ་ཆང་པ་ཤོགས་)མི་གསུམ། ཕྱིངས་དང་དབུས་གས་(གཞུ་ཐོད་དཀར་པ་ཤོགས་)མི་གངས་བདུན་ཅུ་དོན་བཞི་བཅས་ཡོད་དོ། །

ཐོད་ཀྱི་དགོན་པ་ཁག་གི་དཔལ་འབྱོར་ གནས་ཚུལ་ལ་དབུད་པ།

ཐོད་ཀྱི་དགོན་པ་ཁག་གི་དཔལ་འབྱོར་གྱི་ཐུབ་ཚུལ་ནི། སངས་རྒྱུས་ཆོས་
ལུགས་ཀྱི་དགོན་པ་འདི་དཔལ་འབྱོར་གནས་ཚུལ་དང་འདྲ་བའི་ཚུགས་མང་པོ་
ཡོད་པའི་ཐོག་ ཐོད་ས་གནས་རང་གི་དམིགས་བསལ་བྱད་ཆོས་ཀྱང་ཡོད་པར་
བརྟེན། དགོན་པ་འདི་དཔལ་འབྱོར་གྱི་ཐུབ་ཚུལ་དེ་ཐོད་ས་གནས་ཀྱི་དཔལ་
འབྱོར་རྟེན་གཞིའི་སྤྲུལ་ཆ་གཅིག་ཙམ་ནི་མཆོད་གཞིས་དང་། མི་མེར་ཡོད་པའི་
དགོན་པ་ཁག་གི་ལག་ཏུ་བཟུང་ཡོད། དེར་བརྟེན་ང་ཚོས་དགོན་པ་ཁག་གི་
དཔལ་འབྱོར་གནས་ཚུལ་ལ་བརྟག་དབུད་ལྟེན་སྐབས་སངས་རྒྱུས་ཆོས་ལུགས་
ཀྱི་དགོན་པ་སྤྱིའི་དཔལ་འབྱོར་གྱི་ཐུབ་ཚུལ་དང་། ཐོད་ཏུ་ཡོད་པའི་སངས་རྒྱུས་
ཆོས་ལུགས་ཀྱི་དགོན་པ་ཁག་གི་དཔལ་འབྱོར་གནས་ཚུལ་གཉིས་བསྟར་ནས་
ཞིབ་འཇུག་ལྟེན་དགོས་པ་མ་ཟད། མཆོད་གཞིས་མི་མེར་མེད་པའི་དགོན་པ་
ཁག་གི་དཔལ་འབྱོར་ཡོང་ཁུངས་དང་། འཆོ་བའི་རྟེན་གཞི་བཅས་ལ་ཡང་ཞིབ་
འཇུག་དང་དབུད་བསྟར་ལྟེན་དགོས་ཤིང་། ཞིབ་འཇུག་དེ་འདྲ་བྱས་པ་བརྒྱད་
ནས་སྐབས་དེའི་སྤྱི་ཆོགས་ཀྱི་དཔལ་འབྱོར་གནས་སྤངས་གལ་ཆེན་པོ་ཞིག་
མཐོང་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད།

(༡)རྒྱ་གར་གྱི་ནང་པ་སངས་རྒྱུས་པའི་དགོན་པ་ཁག་གི་དཔལ་འབྱོར་
གནས་ཚུལ། དེ་རྩོན་སངས་རྒྱུས་བཙུམ་ལྷན་འདས་སྤྱི་འཆོ་བཞུགས་སྐབས།
རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཀྱི་འོད་མའི་ཆལ་དང་། མཉན་ཡོད་རྒྱལ་བྱེད་ཀྱི་ཆལ། ཡངས་
པ་ཅན། འཁྲུངས་ལུ་ཏུ་ན་གྲོ་རྒྱུ་རྒྱུ་ཆལ། ཀློ་ཤམ་བའི་གདང་ཅན་གྱི་

ཀུན་དགའ་ར་བ་བཅས་ལྟ་ཅམ་ཡོད། དགོན་པ་ཁག་སོ་སོར་ཏ་ཅང་ཐག་མི་
 རིང་ཞིང་ཕན་ཚུན་གྱི་སྤྲོ་མི་སྤྲོ་པའི་སར་ལྟ་འབངས་ཀྱི་མི་མེར་སྤྲོད་སའི་དྲུང་
 བྱིས་ཡོད་པ་དང་། རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཀྱི་འོད་མའི་ཆལ་གྱི་ཁོངས་གཏོགས་ལྟ་
 འབངས་བྱིས་དྲུང་ལྟ་བུ་ཡོད་ཚུལ་《འདུལ་བ་ལྷུང་གཞིའི་》གནས་མལ་གྱི་
 གཞིའི་སྐབས་སུ་གསལ་ཞིང་། འཆོ་བ་ནི་ཉིན་རེ་སྤྲོང་བྱིང་གྱི་ནང་དུ་བསོད་
 རྟོམས་སྤྲོང་བ་ལ་བརྟེན་དགོས་པ་དང་། དགོན་པ་སྤྱིའི་དཔལ་འབྱོར་ནང་ཁག་
 གསུམ་ཡོད་པ་སྟེ། ༡. སྤྲུ་གསུང་བྱུགས་རྟེན་གྱི་མཆོད་པ་དང་། ༢. ལང་ཉམས་
 གསོ་སྤྲུལ་ལ་གཏོང་བྱའི་གསལ། ༣. ཆོས་གསུང་མཁན་ལ་ཆོས་ཡོན་འབྲལ་
 རྒྱུའི་ཁོངས་གཏོགས། ༤. དགེ་འདུན་སྤྱིའི་རྣམས་སུ་བཞག་ནས་བཞོ་བཤའ་བྱུག་
 མི་ཆོག་པའི་རིགས། ༥. མང་ཉུང་གང་འདྲ་ཡོད་ཀྱང་ཆང་མར་ཆ་མཉམ་དུ་
 བཞོད་གོས་པའི་བཞོད་རྣམས་ཀྱི་རིགས་བཅས་བཞི་ཡོད་པ་དང་། བཞི་པོ་དེ་
 སར་བསྐྱར་ཚུར་བསྐྱར་བྱེད་མི་ཆོག་པ་མ་ཟད། སྤྱི་རྣམས་ཆོང་བསྐྱར་དང་། རྒྱ་
 རོན་གཏོང་བ། སྤྱིང་ཁ་ལེན་པ། གཏའ་མ་ལེན་པ་སོགས་དགེ་འདུན་སྤྱིའི་
 རོན་དུ་བྱེད་ཆོག་པ་ལས། སྤྲོད་ཀྱི་རོན་དུ་བྱེད་མི་ཆོག།

སྤྱི་རྣམས་དོན་མཁམ་ཡང་དགེ་ཚུལ་དང་། དགེ་བསྐྱེམ་མ་གཏོགས་
 དགེ་སྤྲོད་གིས་གནན་ནས་བྱེད་མི་ཆོག་པའི་དཔལ་འབྱོར་ལས་ལྷགས་ནན་པོ་
 ཡོད་པ་དང་། དུས་སྐབས་དེར་དགོན་པ་ཁག་ལ་ལྟ་འབངས་ཡོད་ཀྱང་མཆོད་
 གཞིས་ས་ཞིང་དང་འབྲོག་སྡེ་སོགས་མེད། ཉིན་རེ་དགེ་སྤྲོད་དང་དགེ་ཚུལ་
 རྣམས་ཉིན་གྱང་ལ་སྤྲོང་བྱིང་ནང་བསོད་རྟོམས་ལ་ཐེབས་པ་མ་གཏོགས་གནས་
 ཁང་ནང་རྒྱ་དངོས་དང་། འཛིན་ཆས་སོགས་གང་ཡང་མེད། མལ་ཆས་དང་།
 འཆོ་བའི་ཡོ་བྱེད་སྤྲུ་བཅུ་གསུམ་ཆ་ཆང་བ་རེ་ཡོད་དགོས་པ་སུད། དེ་མིན་སྤྲུ་
 པོ་ཡོད་ན་དགེ་འདུན་གྱི་རོན་དུ་ཡིན་པའི་བསམ་ཚུལ་བཅངས་ནས་ཉར་ཆོག་པ་
 ལས། རང་རོན་དུ་ཉར་བ་དང་བེད་སྤྱོད་མི་ཆོག་པ་བཅས་ཡིན། སྐབས་དེར་
 རྒྱ་གར་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་པོ་གཞིས་དང་། སྤྲོང་བྱིང་རྒྱལ་གི་ས་ཁུལ་དུ་གནས་

པའི་སྤྱི་ཚོགས་ལམ་ལུགས་ནི། འཁྱོར་ལྡན་ཁག་གི་བྱིས་ཚང་གི་བདག་པོ་ཤི་
 རྒྱུ་མི་རྒྱུད་རྒྱུ་མའི་བྱ་ཡོད་ན་དེ་ཚོར་དབང་བ་དང་། ལུ་མེད་ན་རྒྱ་ལོར་གང་
 ཡོད་རྒྱལ་པོས་བསྐྱུས་འགྲོ་བ་དང་། ཞིང་པ་རྣམས་ནས་རྒྱལ་པོར་ལོ་རེའི་སྟོན་
 འབབ་ཐོག་ནས་དུག་ཆའི་ཁྲལ་བསྐྱུ་བའི་ལམ་ལུགས་ཡོད་པ་སངས་རྒྱས་ཚས་
 ལུགས་ཀྱི་འབྲལ་བྱིས་སྤྱི་བཞིའི་ནང་གསལ་པོར་འཁོད་འདུག། སྐབས་དེར་
 རྒྱ་གར་དུ་ཐོག་མར་དགེ་སྤྱོད་ཆོག་སྤྱོད་ཉིས་བརྒྱ་ལ་བཅུ་ལས་མེད་པ་ནས་
 སངས་རྒྱས་སྤྱོད་པ་ནས་ལས་འདེམས་དགེ་སྤྱོད་ཁྲི་ཁ་ཤས་ཡོད་པ་ཚང་མའི་
 འཆོ་བ་རྒྱལ་སྟོན་འབངས་དང་བཅས་པས་བསོད་སྟོམས་འབྲལ་བར་བརྟེན་
 ནས་འཆོ་བའི་ཡོད་པ་རེད། དེ་རྒྱུ་ནས་དུས་རབས་བདུན་པའི་འགོར་དབྱི་
 སི་ལན་ཚས་ལུགས་མ་དར་བར་དུ་གཞི་ཅའི་ཆ་ནས་ལུགས་སྟོལ་དེར་གནས།
 དུས་རབས་བདུན་པའི་འགོ་(༤༩༩)ལོར་ཏུ་རྟེ་ཨ་རབ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་བྱབ་བྱང་
 མེ་ཅར་ཟེར་བའི་ས་གནས་སུ། དབྱི་སི་ལན་ཚས་ལུགས་ཀྱི་སྟོན་པ་མོ་ཏན་མོ་རྟི་
 འམ་པོད་ཡིག་ཐོག་མ་རྒྱུ་མ་རྟི་ཟེར་བ་བྱུང་ཞིང་། དེས་དབྱི་སི་ལན་ཚས་ལུགས་
 གསར་གཏོད་བྱས་པ་ནས་འཛམ་གླིང་ཐོག་དབྱི་སི་ལན་ཚས་སྤིང་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་
 རོ་བོ་ལྡན་པའི་ཚས་ལུགས་ཤིག་ཆགས་ཤིང་། དེ་སྟོན་ནང་པའི་ཚས་ལུགས་
 དང་། ལུ་མེད་པའི་ཚས་ལུགས་དར་བའི་ས་གནས་ཁག་ལ་བཅན་འཛུལ་བྱས་
 ཏེ། མཐར་རྒྱ་གར་བྱབ་དང་བྱང་། དུས་བཅས་ཀྱི་ས་ཆ་བཅན་བཟུང་ཐོག་
 ས་ཁྲལ་དེ་དག་དུ་ཡོད་པའི་ཚས་ལུགས་གཞན་དག་གི་ལྟ་ཁང་དང་། ཚས་
 གཞིས་བཅས་སྟོགས་པའི་གནས་ཚུལ་བྱུང་ཡོད། རྒྱ་གར་དང་། འབྲེལ་ཡོད་
 ཤིས་ལྷ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་འཁོད་པ་ལྟར་ན། དུས་རབས་བདུན་པའི་
 ལས་མས་ནས། རྒྱ་གར་དུ་ཡོད་པའི་ཚས་ལུགས་ཚང་མར་གཞི་སྟོན་པའི་ཅན་
 ཀྱི་ལྟ་འབངས་དང་མཆོད་གཞིས་བྱུང་ཡོད་པ་དང་། འབར་མ་དང་། སི་ཁྲ་ལ་
 སོགས་རྒྱ་གར་ཤར་སྟོགས་དང་། ལྷོ་མཐའི་ནང་ཚས་དཔོན་པ་རྣམས་སངས་
 རྒྱས་སྤྱོད་འཆོ་བའི་ལུགས་དུས་དང་འདྲ་བར་བསོད་སྟོམས་ལ་བརྟེན་ནས་འཆོ་བ་

སྒྲིལ་གྱི་ཡོད་ཆོད་རེད།

ལྷ་པོའི་གངས་འཁོར་ཐད་ནས་བཤད་ན། སྒྲིལ་པོའི་དུས་རབས་གསུམ་པོའི་ཡས་མས་ནས་དུས་རབས་བཅུ་གཉིས་པོའི་མཁུག་པར་ཕྱག་པར་གྱི་དབྱས་དང་ལྷུ་བ། བྱང་བཅས་ཀྱི་ས་ཁུལ་དུ་ལྷ་པོ་ཕྱོད་དུ་སྒྲིལ་ཡོད་ཀྱང་། རྒྱ་གར་གར་སྒྲིགས་དང་། རྩོམ་གསུང་དུ་ལྷ་པོས་ཐུག་པར་ལས་མང་དུ་སྤང་བ་བཅས་ཆ་སྒྲིམས་བྱས་ན་དུས་རབས་ལྷ་པོ་དང་དབྱེ་པོའི་སྐབས་རྒྱ་གར་དུ་ལྷ་པོ་མང་ཤོས་ཀྱི་སྐབས་ཡིན་ཅིང་། དེ་སྐབས་དགེ་སྦྱོར་ས་མ་དང་། དགེ་ཚུལ་ས་མ་བཅས་བརྩོམས་ན་ལྷ་པོའི་འཁོར་གངས་ས་ཡ་གཉིས་ལྷག་ཙམ་འོན་ཡོད་ཅིང་། དེ་ཆོའི་འཆོ་བ་ཡང་བསོད་སྒྲིམས་ལ་བརྟེན་ནས་འཆོ་བ་སྦྱོར་པ་མ་གཏོགས་མཆོད་གཞིས་དང་། སེམས་ཅན། འཕྲོག་ཐང་བཅས་བདག་བཟུང་བྱེད་དགོས་པའི་དཀའ་ངལ་ཐུག་ཐེད་པ་རེད།

དུས་རབས་བདུན་པའི་འགོ་ནས་དབྱི་སི་ལན་ཆོས་ཀྱི་བྱང་འབྲེལ་གྱི་སྐབས་ལྷགས་ཨ་རབ་ཤིལ་པོ་དང་། རྒྱ་གར་ལྷུ་བ་བྱང་བཟུང་ནས་རིམ་བཞིན་རྒྱ་གར་གྱི་ས་ཁུལ་སླེད་ཀ་ཙམ་ལ་རྒྱ་བསྐྱེད་བྱང་སྐབས་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལྷགས་ཀྱི་ལྷ་པོ་ལ་ནམས་བསོད་སྒྲིམས་ལ་བརྟེན་ནས་འཆོ་བ་སྦྱོར་སའི་ས་ཁུལ་ཡོངས་རྒྱལ་ས་དབྱི་སི་ལན་ཆོས་ལྷགས་ཀྱིས་དབང་བཟུང་བྱས་སྐབས་འཆོ་བའི་ཐད་ལ་འགན་སྲུང་མེད་པར་བྱུར་ཏེ། རྒྱ་གར་གར་སྒྲིགས་དང་། རྩོམ་གསུང་དུ་གནས་སྒྲིམ་བྱ་དགོས་བྱུང་བ་མ་ཟད། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལྷགས་ལ་དད་པ་ཡོད་པའི་རྒྱལ་སྐོན་དང་། འཕྲོར་ཐུན་ནམས་ཀྱིས་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་དགོན་པ་ཁག་ལ་མཆོད་གཞིས་ས་ཞིང་དང་། ལྷགས་རིགས་འཕྲོག་ཐང་ལྷ་འབངས་བཅས་བྱར་དུ་ལུལ་ནས། དེ་སྒོན་བསོད་སྒྲིམས་ལ་བརྟེན་ནས་འཆོ་བ་སྦྱོར་བའི་གནས་ཚུལ་ལ་འགྱུར་རྟེན་མ་བཟང་ཀ་མེད་བྱུང་ཡོད། དཔེར་ན་རྒྱལ་ཁབ་སྤེལ་ནས་དུ་མཆོན་སྒྲིལ་གསུམ་ཆེ་བའི་ཐང་སན་ལྷ་མ་རྒྱ་གར་དུ་ཐེབས་སྐབས། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལྷགས་ཀྱི་གདན་ས་ཆེན་པོ་ན་ལེ་རྒྱར་དགོན་པ་སྤྱིལ་ལྷ་འབངས་

མི་མེད་ཀྱི་དུང་བརྒྱ་ཙམ་དང་། ས་ཁོང་། རྩོམ་ལུགས་འཕྲོག་ཐང་བཅས་
ཡོད་པར་མ་ཟད། སྤྱི་ཉ་རིམ་པ་དང་པོར་ཉ་འབངས་ཀྱི་དུང་ཡོད་པ་ནས་
རིམ་པ་བརྒྱ་པར་ཉ་འབངས་ཀྱི་དུང་ཡོད་པའི་བར་གྱི་གོ་གནས་རིམ་པ་བརྒྱ་
ཡོད་ཚུལ་ཁོང་གིས་མཛད་པའི་ལམ་ཡིག་ལས་གསུངས་པར་མ་ཟད། སྤྱི་བ་
དཔོན་ལྷ་བ་གྲགས་པའི་རྣམ་ཐར་ནང་དུ་འང་ཁོང་ན་ལེ་རྒྱར་སྤྱི་བ་གཉེར་ཐོག་
མར་གནང་དུས་ན་ལེ་རྒྱ་དཔོན་པའི་ལུགས་རིགས་ཀྱི་གཉེར་པ་ལོ་གས་གནང་
ཚུངས་ཚུལ་གསལ་བ་བཅས་ལ་བརྟགས་ན། དཔོན་པར་ས་ཁོང་དང་། ལུགས་
རིགས་ཀྱི་འཕྲོག་ཐང་བཅས་ལྷན་པའི་ལོ་རྒྱུས་དེ་ཐོད་ཙམ་མིན་པར་རྒྱ་གར་དུ་
བྱུང་ཚུངས་བ་དང་། དེ་ཡང་སངས་རྒྱུ་ལྷ་ལས་འདས་ནས་ལོ་༡༡༠༠ལྟ་
ཙམ་སོང་པའི་རྗེས་སུ་གཞི་ནས་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན་ཅིང་། རྒྱ་གར་གི་རྒྱ་གསུམ་གྱི་
འབར་མ་དང་། རྩོམ་ལུགས་ཀྱི་མི་ཚུལ་བཅས་སུ་ད་ཉ་སངས་རྒྱུ་བཞུགས་དུས་
དང་འདྲ་བར་ཀྱང་ཁྱིའི་དུང་ཡོད་ཚུལ་སྤྱི་བར་བརྟེན་ནས་འཆོ་བ་སྤྱི་བའི་
སྤྱི་བ་རྒྱུ་མ་ཉམས་པར་གནས་ཡོད་ཅེས་མཁས་དབང་དགེ་འདུན་ཚེས་འཕེལ་
གྱིས་གསུང་འདུག

(༡) ཐོད་དུ་སངས་རྒྱུ་ཚེས་ལུགས་ཀྱི་དཔོན་པ་ཁག་གི་དཔལ་འབྱོར་
གནས་ཚུལ་སྤྱི་བ།

དེ་ལས་ནང་གཞེས་ཀྱི་དུས་རིམ་བཞི་ལྟ་བུ་ལྟོགས་པ་སྟེ། ༡. ཐོད་དུ་སངས་
རྒྱུ་ཚེས་ལུགས་ཀྱི་རབ་བྱུང་ཐོག་མར་བྱུང་བ་ནས་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྤྱང་ལྟེ་བཅན་གྱི་
ལྷ་ཆེའི་མཇུག་བར་གྱི་དུས་རབས། ༢. བཅན་པོ་ཁྲི་སྤྱང་ལྟེ་བཅན་གྱིས་དཔོན་
པ་ཉ་ཁང་དང་། རབ་བྱུང་གྱི་བཅུ་ལྔ་པ་ནས་ལ་འབངས་མི་མེད་ཁྲིམ་དུང་
གསལ་རེ་གནང་བ་ནས། ཁྲི་རལ་པ་ཅན་གྱིས་དཔོན་པ་ཉ་ཁང་དང་། རབ་
བྱུང་གྱི་བཅུ་ལྔ་པ་ནས་ལ་ས་ཁོང་དང་། ལུགས་རིགས་ཀྱི་འཕྲོག་ཐང་བཅས་
གནང་རྗེས་མཐར་བཅན་པོའི་སྤྱི་དབང་འཛོར་ཞིག་ཏུ་སྤང་བའི་དུས་རབས།
༣. དུས་རབས་བརྒྱ་པའི་མཇུག་ཏུ་ཐོད་དུ་སངས་རྒྱུ་ཚེས་ལུགས་ཀྱི་དར་འཛོ་

ཚུགས་ནས་ཆོས་སྤྱིད་བྱུང་འབྱེལ་གྱི་ལམ་ལུགས་མ་ཡུང་བར་གྱི་བར་བཀལ་དུས་
 སྐབས། ༡. ཡོན་སོག་པོའི་རྒྱལ་རབས་སྐབས་པོད་འདི་གྱུར་གོའི་མངའ་ཁོངས་
 ལུ་གཅིག་ལྟར་བྱུང་ཞིང་ཆོས་སྤྱིད་བྱུང་འབྱེལ་གྱི་ལམ་ལུགས་འགོ་ཚུགས་པ་ནས་
 པོད་ས་གནས་སྤྱིད་གཞུང་ཙེ་མེད་དུ་སོང་བའི་བར་གྱི་དུས་སྐབས་བཅས་དུས་
 སྐབས་མི་འདྲ་བ་བཞིར་ཕྱེ་ཆོག་པ་འདུག།

དུས་སྐབས་དང་པོ་ནི་རྒྱུ་མོའི་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་དཀྱིལ་དུ་བཅན་པོ་
 བྱིསྐོར་ལྗེ་བཅན་གྱིས་སྤྱིད་དབང་བརྒྱུད་ས་སྐབས་པོད་ས་གནས་ལུ་སངས་རྒྱས་
 ཆོས་ལུགས་ཀྱི་དགོན་པ་དང་པོ་བསམ་ཡས་བཞེངས་པ་ནས། དུས་རབས་
 བརྒྱད་པའི་དཀྱིལ་དུ་བཅན་པོ་བྱི་རལ་པ་ཅན་གྱིས་དགོན་པ་འགའ་ཞིག་ལ་ས་
 ཞིང་། འཕྲོག་ཐང་ལུགས་རིགས་བཅས་མཆོད་རྒྱན་དུ་གནང་བའི་བར་གྱི་པོ་
 བརྒྱུ་མ་ཐེན་ཅམ་གྱི་དུས་སྐབས་དེ་ཡིན་ཅིང་། དེའི་རིང་ལ་དགོན་པ་ལ་མཆོད་
 བ། བར་ཆོས་སྤྱོད་ལྷ་ཁག་བཅུ་གཉིས། ལྷ་ཁང་གསར་རྟེན་བརྩམས་པའི་བཅ་
 བརྒྱད། རྩོམ་གྱ་ཆེ་རྒྱུད་བརྩམས་པའི་བཅུ་དྲུག་ཡོད་པ་བཅས་བརྩམས་ན་
 དགོན་པ་དང་ལྷ་ཁང་གསར་བཞེ་བཅུ་ཞེ་དྲུག་ དེ་ཅོག་སྤྱོད་བཅན་སྐབས་སྤྱོད་
 བཅན་རང་གིས་བཞེངས་པ་གཙུག་ལག་ཁང་བཅོ་ལྔ། བྱི་ལྗེ་གཙུག་བརྟན་གྱིས་
 བཞེངས་པ་ལྔ། བཅུན་མོ་རིམ་བྱུང་གིས་བཞེངས་པ་བརྒྱད། མཆོད་གནས་
 སྤྱོད་དཔོན་རིམ་བྱུང་གིས་བཞེངས་པ་དྲུག། བཅན་པོའི་གཉེན་ཆེན་རྣམས་
 གྱིས་བཞེངས་པ་བཅོ་ལྔ། རྩོན་པོ་རིམ་བྱུང་གིས་བཞེངས་པ་ལུ་མ་རུ་སོ་ལྔ་
 བརྩམས་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་དང་དགོན་པ་གསུམ་བརྒྱད་ལུ་མ་རུ་སོ་གསུམ་
 ཡོད་(ལྷང་དར་མ་ཡན་ཆད་)པ་དང་། བསམ་ཡས་དང་མཆིམ་ལུ། ཡེར་པ། རྒྱ་
 མོ་རི་བཅས་དགོན་ཁག་བཞི་ལ་གྲུ་པ་བརྩམས་ན་ལུ་མ་བརྒྱ་དང་ལྔ་ཡོད་ཅིང་།
 དེ་འཕྲོས་རྣམས་ལ་ཆ་རྩོམས་ཀྱི་གྲུ་པ་བརྒྱད་རེ་ཡོད་པར་ཆ་བཞག་ན་གྲུ་པ་
 འཁོར་གསུམ་ཆིག་རྩོད་བརྒྱ་མེད་ལུ་མ་རུ་སོ་གཉིས་ཡོད་པར། མོར་གསལ་
 དགོན་ཁག་བཞིའི་གྲུ་གསུམ་ཅོག་དུ་བརྟན་ན་གྲུ་པ་ཆིག་རྩོད་ལུ་མ་རུ་སོ་ལྔ་མ་རུ་སོ་

བདུན་ཡོད་ཅིང་། དེ་ལས་མང་བ་ཡོད་མི་སྲིད། དུས་སྐབས་དེའི་རིང་གྲུ་པ་
 དང་། སྒྲོབ་དཔོན། སྒྲོབ་མ་བཅས་ལ་ལོ་རེར་རྒྱལ་པོའི་མཛོད་ནས་སྐོས་སྐོས་
 སྐོབ་སྒྲོད་པ་མ་གཏོགས། མཛོད་གཞིས་ས་ཞིང་དང་། རྒྱལ་ས་རིགས། འཕྲོག་
 བང་སྐོས་གང་ཡང་མེད་ཅིང་། སྐོས་སྐོབ་ཀྱང་རིམ་པ་མི་འདྲ་བར་གཞིགས་
 པའི་སྐོབ་བྱ་མང་ཉུང་གི་ཆོད་གཞི་གཏན་འབེབས་ཡོད་ཚུལ་《ཐ་བཞེད་》ནང་
 གསལ་བ་ལྟར་གོང་གསལ་གྲུ་པ་རྣམས་ལ་ལོ་རེ་ཆ་སྒྲོམས་ཀྱི་སྐོས་སྐོབ་ནས་
 ཁལ་ཉི་ཤུ་ཙུ་ལྟ་དང་། མར་ཁལ་བཅུ་གཅིག་དང་ཡར་སྐུམ་ཅུ་བམ་པ་རྩེ་སྟང་
 པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་འབྲུ་ཁལ་སྐུམ་ཁྲི་སྐུམ་སྟོང་བཞི་བརྒྱ་ཉི་ཤུ་ཙུ་ལྟ་དང་། (དེར་
 སང་གི་མར་མལ་ན་རྒྱ་མ་དགུ་འབུམ་སྐུམ་ཁྲི་ལྔ་སྟོང་དགུ་བརྒྱ་) མར་ཁལ་བཅུ་གཅིག་
 དང་ཡར་སྐུམ་ཅུ་བམ་པ། (དེར་སང་གི་རྒྱ་མ་བརྒྱད་ཅུ་བམ་པ་) གྲུ་པའི་ཡར་ས་ཀྱིས་
 བསྐྱར་བའི་སྐོབ་ཡར་ས་རྒྱ་མ་ཆིག་འབུམ་ཁྲི་མེད་དུག་སྟོང་དགུ་བརྒྱ་དུག་ཅུ་བམ་
 པ་ཡིན་པས་གྲུ་པའི་ཡར་ས་འཁོར་ཉུང་ཉུང་ལས་མེད་ཀྱང་། ཁོང་རྣམ་པར་
 སྲིད་གཞུང་ནས་སྟང་དཀོས་པའི་སྐོས་སྐོབ་ཀྱི་ཡར་ས་འཁོར་ཆོད་མཐོན་པོ་ཡིན་
 པས་སྐབས་དེའི་ཞིང་འཕྲོག་སྐོབ་སྒྲིབ་ཀྱི་རྒྱ་ཆོད་དེར་སྐབས་དང་བསྐྱར་ན་ཉ་
 ཅང་དམའ་པོ་ལས་མེད་པས། བཅན་པོའི་སྲིད་གཞུང་དང་ཞིང་འཕྲོག་མང་
 ཆོགས་ཀྱིས་དཔལ་འབྱོར་སྐོབ་འཁྱར་བྱུང་བའི་ཆོད་ལས་བཟུལ་ཡོད། གནས་
 ཚུལ་དེ་འདྲའི་འོག་ཐོད་ལ་གསར་དུ་བྱུང་ནས་ཡུན་རིང་མ་སོང་བའི་སངས་རྒྱས་
 ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གྲུ་པ་རྣམས་དུས་རབས་དུག་པའི་གོང་གི་རྒྱ་གར་དང་འདྲ་བར་
 ཡོང་ཁྲིར་དང་ཡོང་གསེབ་ཏུ་བསོད་སྒྲོམས་སྒྲོང་བར་བཞེན་ནས་འཆོ་བ་སྦྱུལ་
 དཀོས་སམ། ཡང་ན་དུས་རབས་བདུན་པ་ནས་རྒྱ་གར་དུ་དར་སྒྲུལ་ཡོད་པ་
 ལྟར་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་དཀོན་པ་དང་གྲུ་པ་རྣམས་ལ་སྲིད་གཞུང་ནས་
 མཛོད་གཞིས་ས་ཞིང་དང་། རྫོང་རྒྱལ་ས། འཕྲོག་བང་བཅས་སྟང་ནས་འགན་
 གཙང་བྱེད་དུ་བཅུག་དཀོས་པ་བཅས་ཀྱི་གནད་དོན་དེ་ལྟ་ཡོད།

འོན་ཀྱང་པོད་ས་གནས་སུ་རྒྱ་གར་དང་འདྲ་བར་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་

ཀྱི་ལྷ་པ་ན་མས་བཅོད་སྟོམས་སྟོང་བར་བརྟེན་ནས་འཆོ་བ་སྦྱེལ་སའི་ས་ཁུལ་ཀྱི་
 ཆེན་པོ་མེད། གང་ཡིན་ཟེར་ན། བོད་ས་གནས་སྤྱིར་བཏུང་གི་ཆ་ཁྱེན་ཐང་ཀྱི་
 གར་དང་མི་འདྲ་བར་ཏ་ཅང་ཞུ་པོ་ཡིན་པ་དང་། འཕྲོག་ལས་ཐོན་སྡོད་ཀྱི་
 རྟེན་གཞི་རྒྱ་ཆེན་པོ་མེད་པའི་ཐོག་དངོས་ཚག་ཉོ་ཆོང་གི་རྟེན་ས་གཙོ་པོ་ནི་
 འབྲུ་རིགས་ལ་བརྟེན་ནས་བརྗེ་ཆོང་ལྟེད་དཀོས་ཀྱི་ཡོད་པ་དང་། འབྲུ་རིགས་
 ཐོན་སྡོད་ལྷ་ལ་ཁུལ་ཆེ་ཞིང་ཞིང་ཁུལ་ཀྱི་དཔལ་འབྱོར་གནས་ཚུལ་འཕྲོག་ཁུལ་
 ལས་ལེགས་པ་ཡོད་པ་དང་། བརྗེ་ཆོང་ལྟེད་སྐབས་འབྲུ་རིགས་ལས་མར་གྱི་
 རིན་གོང་རྒྱབ་གཅིག་གིས་མཐོ་བ་ཡོད་པ་ནི་དཔེ་དཔྱད་གཞིའི་ཡིག་ཆ་མང་
 པོ་ཞིག་གི་ཐོག་ནས་ར་སྟོད་བྱུང་ཡོད། བོད་དུ་ཡོད་པའི་ལྷ་པ་ན་མས་བཅོད་
 སྟོམས་སྟོང་བར་འགྲོ་སའི་ས་ཁུལ་ནི་འཕྲོག་ཁུལ་ལས་ཞིང་ཁུལ་ལེགས་པ་ཡོད་
 པས། ཞིང་ཁུལ་དུ་བཅོད་སྟོམས་ལ་ཤོང་ན་ཡར་རྒྱ་བ་གསུམ་སྟེག་གི་འཆོ་བའི་
 འགན་སྲུང་ལྟེད་མི་བྱུང་བ་མ་ཟད། བོད་ས་གནས་ཀྱི་རང་བྱུང་ཆ་ཁྱེན་ཀྱི་གར་
 དང་མི་འདྲ་བར་ཏ་ཅང་ཞུ་པོ་ཡིན་པར་བརྟེན་དུས་རབས་རིམ་བྱུང་གི་སྟིང་
 གཞུང་དང་། རྒྱུར་པ་སྟོབས་འབྱོར་ཅན་གང་ཞིག་ཡིན་ཀྱང་ཀྱི་གར་དང་འདྲ་
 བར་ལོ་མང་པོའི་བར་ལྷ་པ་འབུམ་ཐུག་ཡོངས་པར་འཆོ་བ་ནར་གཏོང་ལྟེད་བྱུང་
 པའི་སྟོབས་ཀྱུགས་ཡོད་མཁན་གཏན་ནས་མེད་སྟབས། དཀོན་པ་དང་ལྷ་པར་
 སྟིང་གཞུང་གིས་མཆོད་གཞིས་ས་ཞིང་དང་། འཕྲོག་ར། རྫོང་རྒྱུགས། ལྷ་
 འབངས་མི་མེར་བཅས་བདག་གཞུང་དབང་ཆ་སྟུང་ནས་འགན་གཙོང་ལྟེད་དུ་
 བཅུག་རྒྱ་མ་གཏོགས་ཐབས་ཤེས་གཞན་མེད་སྟབས། བཅན་པོ་ཁྲི་སྟོང་ལྷེ་
 བཅན་གྱི་སྒྲི་ཆེའི་སྟོང་ནས་བཟུང་བྱ་ཐབས་དེ་ལག་ལེན་བསྟར་དཀོས་བྱུང་ཡོད།
 དེ་ནི་བོད་ས་གནས་ཀྱི་དཀོན་པ་དང་། ལྷ་པ་ཁག་གཅིག་དཔལ་འབྱོར་ཐོག་
 ནས་ཞིང་བདག་གལ་རིམ་དུ་སྟེབས་རྒྱུའི་ཆ་ཁྱེན་གཙོ་པོ་ཞིག་ཏུ་བྱུང་ཡོད་ཅིང་།
 འོན་ཀྱང་དེ་སྟབས་ཆོས་སྟིང་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་ལམ་ཁགས་ལྷ་སྟེབས་རྒྱུའི་ཆ་ཁྱེན་
 ཡོངས་སུ་འཆོ་བ་མེད་པ་དང་། བོད་སྤེལ་བའི་དུས་རབས་ཀྱི་མཁུག་དུ་ཡོན་

ཀྱལ་རབས་ཀྱིས་ཐོད་ས་གནས་སོགས་ཀྱལ་ནང་ཡོངས་རྫོགས་གཅིག་ལྟར་བྱེད་
 པ་དང་དུས་མཚུངས་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀའི་དབང་ཆ་འགོ་མགོན་འཕགས་པས་
 བཟུང་གནང་མཛད་པ་ནས་བཟུང་ཆོས་སྲིད་བྱང་འབྲེལ་གྱི་ལམ་ལུགས་བྱང་བ་
 བཅས་ཀྱི་སྐོར་རང་གིས་བྱིས་པའི་ཆེད་ཚོམ་གཞན་དག་ནང་བཞོད་ཟིན་པས་
 འདིར་སྐྱར་དུ་སྤྱོད་རྒྱ་མིན།

(༣) ཐོད་ས་གནས་སུ་ཆོས་སྲིད་བྱང་འབྲེལ་གྱི་ལམ་ལུགས་དར་ནས་ཙུ་
 མེད་མ་སོང་བར་གྱི་ལོ་བདུན་བརྒྱ་ལྷ་བཅུ་ལྷག་ཙམ་གྱི་རིང་གི་གནས་ཚུལ།

དུས་རབས་བཅུ་གསུམ་པའི་འགོ་ནས་བཟུང་ཡོན་སོག་པོའི་ཀྱལ་རབས་
 དང་། ལྷ་མིང་ཀྱལ་རབས། མན་ཆིང་ཀྱལ་རབས་བཅས་ཀྱི་རིང་། ཐོད་ས་
 གནས་སུ། ས་སྐྱ་དང་། སྐག་སྐ། རིན་སྒྲུང་ས། གཙང་པ་ཀྱལ་པོ། དགའ་
 ལྷན་ཙུ་བྱང་བཅས་ཀྱིས་ལོ་བྱངས་བདུན་བརྒྱ་ལྷ་བཅུ་ལྷག་ཙམ་སྲིད་དབང་
 བཟུང་བ་མ་ཟད། ཐོད་ས་གནས་ཀྱི་སྲིད་དབང་འཕོ་འཕྲུར་མང་པོ་བྱུང་ཡང་།
 ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀའི་དབང་ཆ་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གཙོ་འཛིན་ཞིག་གིས་བཟུང་བའི་
 སྲིད་དབང་ཞིག་ཡོད་ཅིང་། དགོན་པ་མི་ལྷུང་བ་ཞིག་ལ་སྲིད་གཞུང་ནས་སྤྱད་
 པའི་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀའི་བྲིམས་འགོ་རང་བཅན་གྱི་དབང་ཆ་ཡོད་པ་དང་།
 དཔལ་འཕྱོར་གྱི་རྟེན་གཞི་ཡང་། མཆོད་གཞིས་ས་ཞིང་དང་། འབྲོག་ར།
 རོར་ལྷགས། མི་མེར་བཅས་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཡོད་ལྷོ་བས་ཐོད་ས་གནས་ཀྱི་དཔལ་
 འཕྱོར་སྟོབས་ལྷགས་སུ་མ་ཆ་གཅིག་ཙམ་དགོན་པ་སྟོབས་ཆེན་ཆོའི་ལག་རྒྱ་
 བཟུང་ཡོད་ཅིང་། དེ་བྱིངས་དགོན་པ་མང་ཆེ་བ་ནི་སྲིད་གཞུང་རིམ་བྱུང་གིས་
 ལོ་རེ་བཞེན་སྟོད་པའི་གཏན་འཇགས་མཆོད་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་འཆོ་བ་སྐྱེལ་
 གྱི་ཡོད་པ་དང་། དགོན་པ་ལྷུང་ཤས་ཞིག་དབྱར་དུས་འབྲོག་ཁུལ་དང་། ལྷན་
 དུས་ཞིང་ཁུལ་དུ་བསོད་སྟོན་སྟོང་བར་བརྟེན་ནས་འཆོ་བ་སྐྱེལ་དགོས་ཀྱི་ཡོད།

དུ་ལའི་ཁྲ་མ་སྐྱ་མེད་ལྷ་པ་སྐྱ་འདས་རྗེས་ཆོས་ལུགས་རིས་མེད་ཀྱི་དགོན་
 པ་ཆེག་རྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་བཅུ་མེད་བདུན་ཡོད་ཁྲངས་སུ་མཆོད་གཞིས་མི་མེར་

ཡོད་པའི་དགོན་པ་སྤུང་ཅུ་མོ་བདུན་ལས་མེད་ཅིང་། དབུས་གཙང་ཁམས་གསུམ་གྱི་ཟླ་པའི་གངས་འཁོར་ཉིས་འབུམ་ཉིས་བེ་ཆིག་སྟོང་བདུན་བརྒྱ་བཞི་བཅུ་ཞིག་ཉིས་ཙམ་ཡོད། (རྣམ་ཐར་དུ་གསལ་) སྐབས་དེར་མཆོད་གཞིས་མི་མེར་ཡོད་པའི་དགོན་པ་སྤུང་ཅུ་མོ་བདུན་ལ། མི་མེར་ཐེམ་གངས་སྤུང་སྟོང་ཉིས་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་ར་གཅིག་ཡོད། ཐེམ་གངས་དེར་མི་བཞི་རེ་ཡོད་པར་ཆ་བཞག་ན་མི་གངས་ཆིག་བེ་སྤུང་སྟོང་བརྒྱ་མེད་བཅུ་མེད་བཞི་ཡིན།

མོད་ དུ་ དམངས་ གཙོའི་ བཙོས་ བརྒྱར་ བཏང་ བའི་ ལོ་ རྩོན་ མ་ (༡༧༥༤ ལོ་) བར་ མཆོད་ གཞིས་ ཡོད་ པའི་ དགོན་ པའི་ གངས་ ལྷལ་ གཅིག་ འཕར་ཡོད་པར་ཆ་བཞག་ན་དགོན་པ་བདུན་ཅུ་དོན་བཞི་ལས་ཟིན་མེད་པ་དང་། མོད་སྤངས་ཡོངས་ཀྱི་ཟླ་པའི་བསྟོམས་འཁོར་གོང་དུ་ས་ལས་ལྷལ་གཅིག་འཕར་ཡོད་པར་ཆ་བཞག་ན་ཟླ་གངས་བཞི་འབུམ་བཞི་བེ་སྤུང་སྟོང་བཞི་བརྒྱ་བརྒྱད་ཅུ་བཞི་ཙམ་ཟིན་དགོས་པ་རེད། འོན་ཀྱང་། རྒྱ་ལའི་སྤྱུ་མ་སྤྱེ་མེད་ལྷ་པ་སྤྱུ་གཤེགས་པ་ནས་སྤྱི་ལོ་༡༧༥༤ ལོའི་བར་གྱི་དུས་སྐབས་དེའི་རིང་མཆོད་གཞིས་མི་མེར་དང་། སྤུངས་མཆོན་པོ་ཡོད་པའི་དགོན་པ་སྤུངས་ཆེན་ལུང་གས་ཞིག་གི་ཟླ་གངས་ལོ་རེ་ལས་ལོ་རེ་འཕར་ཡོད་པ་ལས། དགོན་པ་མང་ཆེ་བའི་ཟླ་གངས་ལྷལ་ཁ་གས་བར་ཆག་ཡོད་པ་དང་། དགོན་པ་མང་པོ་ཞིག་འཁོར་ནས་སྤང་བྱིམ་དུ་ཟུར་ཡོད། དེར་བརྟེན་དགོན་པ་མི་འཁོར་བའི་ཆེད་ཟླ་གངས་གཏན་འཁེལ་དང་། ལུ་གསུམ་བར་པའི་ཟླ་བལ་གཏན་འབེབས་བཅས་བརྩི་དགོས་བྱུང་ཡོད་ཅིང་། འོན་ཀྱང་ཟླ་གངས་ལུང་དུ་འཕྱོ་བ་ལ་གཏོགས་ཆོད་ལོན་པ་ཡོང་གི་མེད་པ་རེད། གོང་གསལ་དེ་དག་གི་ཐོག་ནས། བདག་དབང་མཆོད་གཞིས་དང་ཁོངས་གཏོགས་མི་མེར་བཅས་ཡོད་པའི་དགོན་པའི་དཔལ་འབྱོར་དེ་ཁེ་སྤྱོད་རང་ཁྱུང་གྱི་འགན་གཙང་དཔལ་འབྱོར་ཡིན་སྟབས་ཟླ་པའི་ཁ་གངས་མང་དུ་འཕྱོ་བ་ལས་ལུང་དུ་འཕྱོ་གི་མེད་ཅིང་། སྤུངས་དང་བསྟོད་སྟོམས་ཙམ་ལ་བརྟེན་དགོས་པའི་དགོན་པ་རྣམས་ཐབས་ཤེས་རི་ལྟར་བྱས་ཀྱང་།

ལྷ་པ་ཏུང་ཏུ་འགྲོ་བ་མ་ཟད། ཡོད་པ་ནམས་ཀྱང་ཆོས་བྲིམས་གཙང་མ་སྤང་
མཁན་ཞིག་ཡོང་བྱུང་གི་མེད་པ་དེ་རེད། དེ་ནི་ད་ཡོད་དགོན་པ་ཁག་ལ་ཏུས་
སྐབས་དང་མཐུན་ཞིང་། ཆོས་ལྷགས་གི་དགོས་པ་དང་ཡང་མཐུན་བྱུང་པའི་
བརྒྱུར་བཅས་བྱ་དགོས་པའི་འགག་ཅིའི་གནད་དོན་ཞིག་ཏུ་ལྷུང་ཡོད།

གོང་གསལ་ནམས་འདིར་བཞུགས་མཁས་དབང་ནམ་པར་བོད་གི་སངས་
རྒྱལ་ཆོས་ལྷགས་གི་དགོན་པའི་དཔལ་འབྱོར་གནས་རྒྱལ་སྐོར་ལ་རང་ཉིད་གི་
བསམ་རྒྱལ་མདོར་བསྟུས་ཤིག་དབུད་གཞིའི་རྒྱལ་ཏུ་བྱས་པ་འདིར་ལེགས་
བཅས་ཡོ་བསྟངས་གི་བཀའ་སློབ་ཡོད་པ་ཞུ་བྱུ་ཡིན།

བོད་དུ་དམངས་པ་གཙོ་བོ་ཙམ་ལྟར་བྱས་ནས་མོ་སྐྱམ་ཅུ་འཁོར་བར་བྱ་
 བ་མོ་ལྟ་བུ་པའི་ཤལ་པ་འདིར། སྨར་སོང་གི་མོ་རྒྱས་ལ་ཁྱེ་མིག་བཟུས་ཏེ་སོང་བཞིན་
 པའི་ཐུབ་འབྲས་ཚྭ་གས་བཟོ་མས་དང་། བམ་ཉེས་ལྷན་པའི་རྩོན་ཆའི་ནང་ནས་
 བསྐབ་བྱ་སྒྲུབ་ས་ཏེ་སྒྲུབ་ཅིན་གྱི་ལམ་དོན་ལ་རྒྱལ་ཁ་སྨར་ལས་ལྷག་པ་སོང་རྒྱར་
 བཙུན་ལོན་དང་། ཝེར་འབྲལ་ཁྱེད་ཅམ་ལས་མི་ཡོང་བའི་དོན་ནང་ཕྱེད་དཔོས་
 པ་ནི་ཏ་ཅང་གལ་ཆེ་བའི་གནས་སུ་རྒྱུར་ཡོད། ད་མན་འདས་མིན་པའི་མོ་སྐྱམ་
 ཅུ་ནི་ཡུང་གོ་ཡུང་ཁབ་ཏང་གི་འཕྲོ་བྱེད་འོག་བོད་ས་གནས་སུ་མོ་རོ་བརྒྱ་ལྷག་
 མང་པོའི་རིང་རྒྱ་ཆེའི་མི་དམངས་མང་ཚོགས་ཀྱི་གཞུང་བར་གཞན་པའི་བཀའ་
 བཞུད་རྒྱུད་འཛིན་ཞིང་བྲན་ལམ་ལྷགས་ཙམ་གཏོར་བཏང་ཉེ་བོད་ཀྱི་མི་རིགས་
 ཁག་གི་མི་དམངས་རྣམས་མཐར་ཐུན་པའི་བཅོངས་འཕྲོལ་སོང་བ་དང་། སང་
 ཉིད་ཀྱི་ཆབ་ཕྱེད་པའི་མི་དམངས་དམངས་གཙོའི་སྲིད་དབང་བཙུགས་པ།
 རྒྱལ་ལྷན་ཀྱི་ཡོ་བྱད་ལ་བརྟེན་ནས་སོན་མྱེད་ཕྱེད་པའི་ཁྲིར་རྒྱུར་གི་རང་ལྷན་
 དཔལ་འབྱོར་གྱི་རྣམ་པར་འབྱུར་བ་བཏང་ཉེ་ཆོལ་རིག་ཅན་དང་དེར་རབས་
 ཅན་གྱི་ཚྭ་གས་སུ་མདུན་རྒྱུད་ཀྱིས་སོན་མྱེད་ལྷན་ལྷགས་འཕེལ་རྒྱས་སུ་ཁྱེན་པ་
 བཅས་བཀས་བཞུད་རྒྱུད་འཛིན་ཞིང་བྲན་ལམ་ལྷགས་ཀྱི་དུས་མཇུག་དུ་གནས་
 པའི་དུལ་ཉིང་ཚོག་ནས་ཐད་ཀར་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལྷགས་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་སུ་འཕུར་

མཆོང་བྱས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་འཕེལ་རྒྱས་གསུམ་པ་ཞིག་ཡིན།

དེར་བརྟེན་ཁོ་རང་སྤངས་འདིར་ཐོད་ཀྱི་ཕྱི་ཚུགས་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱས་
རིམ་གཞན་དག་སྐོར་མ་སྤངས་པར་བཀས་བཞོད་རྒྱུ་འཛིན་ཞིང་བྱན་ལམ་
ལྷགས་ཐོག་མར་ཆགས་པ་དང་། བར་དུ་འཕེལ་རྒྱས་རིམ་རྒྱུར་བ། མཐར་
རྒྱུ་ཕྱིན་གང་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་ཅ་འཁོར་སོང་བ་བཅས་ཀྱི་བརྒྱུད་རིམ་དང་།
ད་ཉིད་ཕྱི་ཚུགས་རིང་ལྷགས་ཀྱི་ཐོད་སྤངས་གསུམ་པའི་རྣམ་པ་གཉིས་པན་རྒྱུན་
བརྟེན་བརྒྱུད་བྱས་ཐོག་སྤངས་ཕྱིན་རང་རིམ་སྤངས་དང་ཐོད་མི་རིགས་ཀྱི་མཐུན་
ལམ་གང་འདྲ་ཞིག་ཡིན་པའི་སྐོར་བཅས་སྤངས་རྒྱུ་ཡིན།

དང་པོ། ཐོད་སྤངས་ནི་རྒྱས་རབས་བརྒྱན་པའི་འགོར་བྱན་
གཡོག་ལམ་ལྷགས་ཀྱི་ཕྱི་ཚུགས་ནས་བཀས་བཞོད་རྒྱུ་འཛིན་ཞིང་
བྱན་ལམ་ལྷགས་སུ་འཕོ་འཕྱུར་བྱུང་བའི་སྐོར།

རང་རིམ་སྤངས་འདིར་མེས་རྒྱལ་ནང་ཁྲལ་དུ་བྱུང་བའི་བཀས་བཞོད་
རྒྱུ་འཛིན་ལམ་ལྷགས་དང་མི་འདྲ་བའི་དམིགས་བསལ་གྱི་ཁྲུང་ཆས་ནི་བཀས་
བཞོད་རྒྱུ་འཛིན་ཞིང་བྱན་ལམ་ལྷགས་ཡིན་པ་དང་། བྱན་གཡོག་ལམ་ལྷགས་
ནས་བཀས་བཞོད་རྒྱུ་འཛིན་ཞིང་བྱན་ལམ་ལྷགས་སུ་བར་བཀལ་བྱེད་པའི་
རྒྱས་རིམ་ནི་རྒྱས་རབས་བརྒྱན་པའི་འགོར་རྒྱལ་པོ་སྤངས་བཅན་སྐམ་པོས་སྤྱིད་
དབང་བཟུང་བ་ནས་འགྲོ་མགོན་འཕགས་པས་ཐོད་སྤངས་གནས་ཀྱི་ཆས་སྤྱིད་
གཉིས་ཀའི་དབང་འཛིན་མ་གནང་བར་གྱི་རྒྱས་སྐབས་དེར་ཟེར། དེ་ལ་བར་
བཀལ་རྒྱས་རབས་ཞེས་ཟེར་བའི་རྒྱ་མཚན་ནི། ཕྱི་ཚུགས་གསུམ་རྒྱུང་གི་འཕོ་
འཕྱུར་ཟེར་བ་དེ་ཁ་སང་པན་ཆད་ཕྱི་ཚུགས་རྒྱུང་པ་ཡིན་ལ། དེ་རིང་རྒྱུན་ཆད་
ཕྱི་ཚུགས་གསུམ་པ་ཡིན་པའི་བཅད་པ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར། ལམ་ལྷགས་རྒྱུང་པ་

ནས་གསར་པར་འབྱུར་ཕྱོག་འགྲོ་སྐབས་སྤྱི་ཚགས་ཉིང་པའི་ལྷག་འཕྲོད་ལ་སྤྱི་
 ཚགས་གསར་པའི་འབྱུར་ཕྱོག་ཀྱང་ཡོད་པའི་བར་བཀལ་དུས་རིམ་ཞིག་བརྒྱུད་
 དེ་གཞི་ནས་སྤྱི་ཚགས་གསར་པའི་ལམ་ལུགས་ཆ་ཆར་བ་ཞིག་ཆགས་དགོས་པ་
 དེར་ཟེར། རྒྱལ་པོ་སྤྱིང་བཅན་སྐམ་པོའི་དུས་པོ་དམི་རིགས་ཀྱི་བྱུང་ཚེས་ལྷན་
 པའི་ཁྱིད་དབང་གསར་པ་དང་། ཁྱིམ་སྤྱགས་གསར་པ། དཔལ་འབྱོར་གྱི་
 རྒྱག་སྒྲོལ་གསར་པ་བཅས་བཅུགས་ཏེ་ཨོ་རྒྱུས་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་དུས་མཚམས་
 གསར་པ་ཞིག་དུ་སླེབས་པ་རེད། སྤྱིང་བཅན་སྐམ་པོ་ནས་འགྲོ་བཅུགས་ཏེ་
 བཅན་པོ་རིམ་བྱུང་གིས་རིམ་བཞིན་འབྱུང་སྡོམ་ཆར་དུ་བཏང་བའི་ཁྱིམ་སྤྱགས་
 ཀྱི་ནང་བྲན་གཡོག་ལམ་ལུགས་ཀྱི་ལྷག་འཕྲོད་དང་། བཀའ་བཞོད་རྒྱུད་འཛིན་གྱི་
 ལམ་ལུགས་གཉིས་ཀའི་རྣམ་པ་ལྷན་པའི་ནང་དོན་མང་པོ་ཡོད་པའི་ནང་ནས་
 གཙུག་ཆེ་བ་ནི་བྲན་གཡོག་དང་ཞིང་པའི་བར་ལ་དཔལ་འབྱོར་ཐོག་གི་བྱུང་པར་
 ཆེན་པོ་ཡོད་པའི་ཐོག་ རྒྱན་པོ་དང་ཞིང་དཔོན་དམག་དཔོན་སོགས་ཀྱིས་
 འབངས་དཀྱུས་མ་དང་། བྲན་གཡོག་ཅམ་མ་ཟད་བཅོན་པ་ཞིག་བསད་ཀྱང་
 སྤྱི་ལྷོང་འཇལ་དགོས་པ་གསལ་པོར་བཞོད་ཡོད་ལྟར། བྲན་གཡོག་ལམ་
 ལུགས་ཀྱི་དུས་སྐབས་དང་མི་འདྲ་བ་གསལ་པོར་མཐོང་བྱལ། དེ་དང་སྤྱགས་
 མཚུངས་དཔལ་འབྱོར་ལམ་ལུགས་ཐད་ལ་དུན་ཉིང་ནས་ཐོན་པའི་ཡིག་ཆའི་
 ནང་རྒྱལ་པོ་དང་། རྒྱན་པོ། དམག་དཔོན་སོགས་ཀྱིས་ཞིང་པར་བྱིམ་དུད་ཀྱི་
 མི་གྲངས་ལ་གཞིགས་པའི་ས་ཞིང་བཞོས་ཏེ་ཨོ་ལེགས་བྱུང་དུས་ས་ཞིང་དོར་
 གཅིག་ལ་དཔྱ་བྲལ་འབྱུ་བྲལ་དུག་སྤྱོད་དགོས་པ་དང་། ཨོ་ཉིས་བྱུང་དུས་འབྱུ་
 བྲལ་ལྷ་ལས་སྤྱོད་མི་དགོས་པ། དཔྱ་བྲལ་ཨོ་དུས་སྤྱ་མ་འཇལ་ན་ཨོ་རྗེས་མར་
 ལྷ་བ་གཅིག་སྤྱོད་དགོས་པ་སོགས་ཞིབ་གསལ་འཁོད་པ་དེས། ཞིང་པ་རྣམས་
 རང་རང་ལ་བཞོས་པའི་ས་ཞིང་གི་དཔྱ་བྲལ་འཇལ་བ་ལུང་པའི་ལྷག་མ་རང་
 ཉིད་ལ་དབང་བར་ཁས་ལེན་བྱས་པའི་དཔང་རྟགས་གསལ་པོར་མཐོང་བྱལ།

སྐབས་དེར་བྲན་གཡོག་ལམ་ལུགས་ཀྱི་ཤུལ་ལྷག་ནི་བྲན་གཡོག་རྣམས་ལ་

མེད་དབང་དང་དཔལ་འཕྱར་དང་སྤྱོད་ཁང་མེད་པ། བློ་གཤམ་བདག་པོར་
རང་གི་བློ་གཤམ་གཞན་ལ་འཆོར་བ་དང་། བཟུང་བ། ལུང་པ། བཅོམ་ཏུ་
འཇུག་པ་བཅས་ཀྱི་དབང་ཆ་ཡོད་པ་དེ་ཙམ་ཞིག་རེད།

བཅོམ་པོ་རིམ་གྱི་འདས་སྐབས། རྒྱལ་པོའི་སྐོན་པོ་དང་བཅོམ་མོ།
བློ་གཤམ་བཅས་ཁག་གཅིག་བཅོམ་པོའི་ཕྱར་དང་མཉམ་ཏུ་འཇོག་གི་ཡོད་
ཅས་པོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ནང་འཁོད་པ་ནི། བཅོམ་པོ་འདས་རྗེས་བཅོམ་མོ་དང་
སྐོན་པོའི་གཙ་པོ་འགའ་ཞིག་རང་ཉིད་མ་གྱི་བར་ཏུ་བཅོམ་པོའི་བར་མ་གྱི་
མཁན་ཏུ་བཞག་པའི་དོན་ཡིན་པ་ལས། མི་གསོན་པོ་ཏུ་ཕྱི་ནང་ཏུ་སྐྱེས་པའི་
དོན་མ་ཡིན་པར་《རྒྱལ་པོ་བཀའ་ཐང་》དང་《དེ་བཅེས་དཀར་པོ་》སྐགས་ལས་
གསལ་པོར་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན།

མོར་ཏུ་བཤད་པའི་དཔེ་མཚོན་དེ་དག་གི་སྐོག་ནས་ཏུས་རབས་བདུན་
པའི་འཁོར་སློབས་ཏུས་པོད་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་དེ་སྐོན་ཏུས་ཀྱི་བློ་གཤམ་ལམ་ལུགས་
དང་མི་འདྲ་བར་ཡར་རྒྱས་ཀྱི་འཕྱར་བ་ཏུ་ཅང་ཆེན་པོ་གྱུར་ཡོད་པར་བརྟེན།
དེ་ནས་ཏུས་རབས་དགུ་པའི་ཏུས་དཀྱིལ་བར་ལོ་རྒྱུས་བརྒྱ་དང་ཉི་ལྷ་ཙམ་གྱི་
རིང་པོད་ཀྱི་བཅོམ་པོའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་སྤྱི་དབང་ལུ་མཐུན་ཏུ་གནས་སྐབ་པ་
གྱུར་ཡོད། འོན་ཀྱང་བཅོམ་པོ་ཁྱིམ་ཁྱེ་བཅོམ་སྤྱི་འདས་རྗེས་སངས་རྒྱལ་ཚས་
ལུགས་ཀྱི་དགེ་འདུན་པ་ནམས་སྤྱི་ཚོགས་སྐོག་གི་གོ་གནས་མཐོན་པོར་སློབས་ཏེ།
ལྷང་ཉིང་འཛིན་བཟང་པོ་དང་། བློ་གཤམ་དཔལ་གྱི་ཡོན་ཏན་སྐགས་དགེ་སྤྱོད་
འགའ་ཞིག་གིས་ཀྱང་བཅོམ་པོའི་འོག་གི་སྤྱི་འཛིན་སྐོན་ཆེན་གྱི་གོ་གནས་དང་
དབང་ཆ་བཟུང་བ་དང་། བཅོམ་པོ་ཁྱིམ་པ་ཅན་གྱི་སྐབས་ལྷ་པ་རེར་
འབངས་མི་ཁྱིམ་བདུན་རེ་དང་། ས་ཞིང་། རྩོམ་སྐྱེས་བཅས་དབང་ཆ་གཤམ་
དང་། སྤྱི་ཚོགས་སྐོག་གི་མི་སྤྱི་འདྲ་ཞིག་གིས་ཀྱང་ལྷ་པར་བརྟན་བཅས་བྱས་ན་
བཅོམ་པོས་བཀའ་པལ་ལྟེ་དེའི་མིག་འདོན་པ་དང་། མཐུ་བ་མོ་གཙོ་བོ་སྐགས་
ཀྱི་ཁྱིམ་ཆད་དུ་པོ་གཏོང་གི་ཡོད་པར་བརྟེན། ཚས་ལྟེད་དགེ་འདུན་པ་ཆོར་

སྤྱི་འབངས་གཞན་དང་མི་འདྲ་བའི་དམིགས་བསལ་དབང་ཆ་ཆེན་པོ་བཟུང་
 ཐུབ་པ་བྱུང་ཞིང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སངས་རྒྱལ་ཆོས་ལུགས་ལ་དད་པ་མེད་
 པའི་སྤྱོན་འབངས་མང་པོ་མི་དགའ་བར་ལྷུང་ཏེ་ཐོག་མར་བཅན་པོ་རལ་པ་ཅན་
 དང་། བཅན་མོ་ཅག་རྗེ་བཟང་། སྤྱོན་པོ་བཞུགས་པ་ལ་ཡོན་གསུམ་གྱི་བར་དུ་
 དཔྱེར་སྦྱོར་དུགས་ཤིང་བྱས་ཏེ་སྤྱོན་པོ་དམར་གསོད་བཏང་ཞིང་། བཅན་མོ་
 རང་གི་རྒྱལ་དགོས་བྱུང་བ་དང་། བཅན་པོ་རང་གི་དྲུང་སྤྱོན་པོ་སྤྲུལ་དང་།
 ལེགས་སྤྲུག་བཅན་གཉིས་ཀྱིས་མགུལ་གཙུག་། ཅག་རྗེ་ལྟ་ལོད་(བཅན་མོ་ཅག་རྗེ་
 བཟའི་གཙུང་པོ་)ཀྱིས་སྤྲུལ་མཆོན་བརྒྱུན་ཏེ་བཀོངས། དེ་རྗེས་བཅན་པོ་སྤྲང་
 དར་མས་སྤྱིད་དབང་བཟུང་ལྟེ་སངས་རྒྱལ་ཆོས་ལུགས་བརྒྱབས་ཤིང་། སྤོ་རྩ་
 ཐུད་དང་གཉིས་ཀྱི་རིང་སངས་རྒྱལ་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གྲུ་པ་གཙོ་བོ་ཆེ་བ་རྣམས་
 དམར་གསོད་དང་། དེ་བྱིངས་འགའ་ཞིག་བྱིམ་པར་མཁུ། བབས་སུ་མ་འདོད་
 པ་རྣམས་རྩོད་པ་བྱེད་དུ་བཅུག སྤྱི་ཏེན་འགའ་ཞིག་རྒྱུ་ལ་བརྒྱུར། འགའ་ཞིག་
 ས་དོང་དང་བྱེ་མའི་ནང་དུ་སྤྲུལ། གསུང་རབ་མང་པོ་མེ་ལ་བཞེགས་ཤིང་རྒྱུ་ལ་
 བརྒྱུར། གཙུག་ལག་ཁང་རྣམས་ཀྱི་སྒོ་ལ་འདག་ཞལ་བྱས། ལྷ་ཁང་ནང་དུ་
 བཞུགས་པུས་པ་སོགས་པོད་ས་གནས་སུ་སངས་རྒྱལ་ཆོས་ལུགས་བྱུང་བའི་མིང་
 ཅམ་མ་གཏོགས་མ་ལུས་པ་བཟོས། དགེ་འདུན་མཁས་པ་འགའ་ཞིག་བརྒྱས་
 ཆས་སུ་ཏེ་སྤོད་མངའ་རིས་བརྒྱད་མཆོ་སྤྱོད་དུ་ཕྱོད་དགོས་བྱུང་ཞིང་། བཅན་
 པོ་དར་མ་རང་གི་དྲུང་སྤྱོད་ལུང་དཔལ་གྱི་རྗེ་རྗེས་བཀོངས། སྤྲང་དར་མ་
 ཕྱིངས་སྐབས་བཅན་མོ་གཞོན་པའི་ལུས་ལ་བྱ་སྤྱེ་རྒྱ་ཡོད་སྟབས། བཅན་མོ་ཆེ་
 བས་ཀྱང་རང་ལུས་ལ་བཅན་པོ་འུ་ཡོད་ཁྲལ་བྱས་ཏེ་བཅན་མོ་གཞོན་པར་སྤྲུ་
 ལྟ་སྤྱེས་མ་ཐག་བཅན་མོ་ཆན་པས་ཀྱང་ཁ་ནང་དུ་སྤྱེས་ཆར་བའི་སྤྲང་སྤྲུག་
 ཅིག་ཉིས་པ་ཡིན་ཀྱང་ཟེར་(ཁོ་རང་གི་བྱ་ཡིན་ཀྱང་ཟེར་བ་ཡོད་)བའི་སྐབས་དེར།
 བཅན་པོ་འུ་ཆེ་བ་སུ་ཡིན་སྒྲོར་ལ་མ་འཆམ་པར་བཅན་མོ་ཆན་གཞོན་གྱི་
 རྒྱུགས་ཁག་གཉིས་སུ་བྱས་ཏེ་ལོ་ཉི་ཤུ་ལྷག་ཅམ་རིང་ནང་འཁྲུག་བྱས་ནས་མཐར་

བཅུན་མོ་གཞོན་པའི་ཚུགས་ཁག་པམ་ཉེས་བྱུང་། ནང་འབྲུག་གི་སོ་སྐབས་དེ་
 དང་བསྐྱུན་ནས་ཁེང་ལོག་(འབངས་ཁྱེན་ལོག་)བྱུང་སྟེ་ཆོག་མར་ཁམས་ཁྲུལ་དང་།
 དེ་རྗེས་རིམ་བཞིན་དབྱུས་ཁྲུལ་གྱི་རྩ་ས་དང་། རྩོ་ཁ། གཙང་། རྩགས་པོ།
 ཀོང་པོ་བཅས་ཚུགས་ཐམས་ཅད་ནས་འབངས་ཁྱེན་ལོག་བྱུང་། ཁྱེན་ལོག་དེར་
 བོད་གནའ་རབས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཆོག་ཁེང་ལོག་ཅེས་འབོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡི།
 བཅུན་པོའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་སྐབས་རྒྱུ་འབངས་ཀྱི་ནང་ནས་དམག་དོན་གྱི་ལས་ག་
 རྒྱུད་མཁན་རྣམས་ལ་མྱོད་ཟེར་ཞིང་། དེ་མིན་གྱི་རྒྱུ་འབངས་གཞན་དག་ལ་
 ཁེང་ཟེར་བ་ཡིན་ལ། ཁེང་གི་ནང་ཏུ་ཁྱོན་པོ་དང་། ལག་ཤེས་བཟོ་ལས་པ།
 ཞིང་པ། འཕྲོག་པ། ཆོང་པ། བཟ་གཡོག་བཅས་ཆར་མ་དེའི་ཁོངས་སུ་
 གཏོགས་པ་ཡིན་པས། སྐབས་དེར་བྱུང་བའི་ཁྱེན་ལོག་ནི་བཟ་གཡོག་གཅིག་
 སུའི་ཁྱེན་ལོག་ཅམ་མ་ཡིན་པར་རྒྱུ་འབངས་ཡོད་ཆད་འདུས་པའི་གཞི་རྒྱ་ཆེན་
 པོའི་ཁྱེན་ལོག་ཅིག་ཡིན་པར་བརྟེན། ཏུས་ཡུན་ལོ་དལ་ལྷག་ཅམ་རྒྱུན་འཁྱོངས་
 རྒྱུས་མཐར་རྒྱལ་པོ་དཔལ་འཁོར་བཅུན་བཀོངས་ཤིང་། ཁོང་གི་སྲས་གསུམ་
 རྟོད་མངའ་རིས་སུ་བློས་དགོས་བྱུང་སྟེ་བོད་རྗེ་གཉེན་ཁྲི་བཅུན་པོའི་གདུང་རྒྱུད་
 གྱིས་བཟུང་བའི་སྤྱིད་དབང་དེ་ས་གས་རི་ཉིལ་ལྟར་རྩ་འཁོར་སྤང་བ་དང་། དེ་
 ནས་བཟུང་ཏུས་རབས་བཅུ་གསུམ་པའི་འཁོར་ཡོན་རྒྱལ་རབས་(ཆོག་པོའི་རྒྱལ་
 རབས་)ཀྱིས་བོད་ས་གནས་སུ་དམག་དཔུང་བཅང་ནས་བོད་འདི་མེས་རྒྱལ་གོང་
 ཏུ་གཅིག་བྱུང་གྱི་མངའ་ཁོངས་སུ་བསྐྱུས་པའི་བར་ལོ་གངས་སུམ་བརྒྱ་སུམ་ཅུ་མོ་
 ཏུ་གཞི་རིང་དེར། དཔུས་གཙང་ཁྲུལ་ཏུ་རྗེ་དཔོན་ཆན་པ་བཅུ་གཅིག་དང་།
 རྟོད་མངའ་རིས་སུ་རྗེ་དཔོན་ཆན་པ་གསུམ། མདོ་སྤྱང་ཏུ་ཁག་གཅིག་བཅས་
 གྱིས་ཏུམ་བུར་བཅད་ནས་དབང་བསྐྱུར་བའི་བཅད་བཟུང་ས་ཁྲུལ་ཆགས་ཏེ་
 བོད་ས་གནས་ཀྱི་སྤྱིད་དབང་ཁ་འཁོར་མང་པོ་ཡོད་པ་དེར་ལོ་རྒྱུས་ཆོག་བོད་
 སིལ་བུའི་ཏུས་རབས་ཞེས་འབོད་པ་དེ་བྱུང་བ་རེད།

གཉིས་པ། བཀའ་བཀོད་རྒྱུ་འཇིན་ཞིང་བྱ་ལམ་ལྟགས་
འབྲེལ་བྱས་ལྷན་ཞེ་ཆོས་ཀྱི་བྱང་འབྲེལ་གྱི་འགྲོ་ཚུགས་པ།

༡. བོད་ཀྱི་བཀའ་བཀོད་རྒྱུ་འཇིན་ཞིང་བྱ་ལམ་ལྟགས་དེ་ཆོས་ཀྱི་
བྱང་འབྲེལ་གྱི་ལམ་ལྟགས་སུ་འགྱུར་བའི་དུས་མཚམས་སྟོན། དེའི་ཐད་ལ་
ལམས་དབང་རྣམ་པ་ཚོར་དགོངས་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་ཡོད་ཅིང་། འོན་ཀྱང་རང་
ཉིད་ཀྱི་ལྟ་ཚུལ་ལ། ཆོས་ཀྱི་བྱང་འབྲེལ་གྱི་ལམ་ལྟགས་ཟེར་བ་དེ་ཆབ་ཀྱི་
ཐོག་ཆོས་ལྟེན་དགེ་འདུན་པ་དང་། བོན་པོ་ཆོ་ཀྱི་དབང་བཟུང་ལམ་ལྟགས་
སུ་སྐྱེ་བས་ཡོད་མེད་ཅམ་ལ་གྲོ་མ་ཡིན་པར། ཀྱི་དབང་བཟུང་ལམ་ལྟགས་ཀྱི་
གཙུག་ཡིན་པའི་རྒྱལ་པོ་དེ་ཆོས་ཀྱི་གཉིས་ཀྱི་དབང་ཆ་བཟུང་ལམ་ལྟགས་
ཡིན་དང་། དེའི་དཔལ་འབྱོར་ཐོག་གི་དམིགས་བསལ་དབང་ཆ་གང་འདྲ་ཡོད་
མེད་བཅས་ཚུགས་གཉིས་བྱང་དུ་འབྲེལ་ནས་དབྱེ་ཞིབ་ལྟེན་དགོས་པ་འདུག་
བསམས།

ཆོས་ལྟེན་དགེ་འདུན་པ་དང་། བོན་པོ་ཆོ་ཀྱི་གཞུང་གི་ནང་དུ་དབང་
ཆ་བཟུང་ལམ་ལྟགས་སུ་སྐྱེ་བས་པ་ཅམ་གྱིས་ཆོས་ཀྱི་བྱང་འབྲེལ་གྱི་ལམ་ལྟགས་
བྱང་བར་རོས་འཇིན་བྱས་ན། སྟོང་བཅན་སྐམ་པོས་ཀྱི་དབང་མ་བཟུང་གོང་
གི་བཅན་པོ་རིམ་བྱུང་མང་པོ་ཞིག་ལ་ཡོད་པའི་མཚོན་གནས་གསེན་དུ་འཛོད་
པའི་བོན་པོ་དེ་ཆོས་ཀྱི་གཞུང་གི་ནང་དུ་དབང་ཆེན་པོ་བཟུང་ཡོད་པ་དང་།
རྒྱལ་པོ་ཁྱིམ་ཁྱེད་ལྟེན་གྱི་སྐབས་སུ་གསལ་སྟོན། ཁྱིམ་ཁྱེད་ལྟེན་སྐབས་ཀྱི་
བྱང་ཉིང་འཇིན་བཟང་པོ། ཁྱིམ་པ་ཅན་སྐབས་ཀྱི་བྱ་ཀ་དཔལ་གྱི་ཡོན་ཏན་
བཅས་རབ་བྱུང་ཡིན་པ་མ་ཟད། ཀྱི་གཞུང་གི་ནང་དུ་ཐོན་པའི་གོ་གནས་
ཀྱང་བཟུང་ཡོད་པས། སྐབས་དེ་དུས་ནས་ཡོད་དུ་ཆོས་ཀྱི་བྱང་འབྲེལ་གྱི་ལམ་
ལྟགས་བྱང་ཟིན་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པ་ལྟ་བུ་ཆགས་ཡོད། འོན་ཀྱང་སྐབས་

དེར་ཆོས་ཁྱེད་དག་འདུན་པ་འགའ་ཞིག་སྤྱོད་གཞུང་གི་ནང་དུ་སྒྲོན་པ་ཆེན་པོའི་
 གོ་གནས་བརྒྱུད་པ་ནི་རྗེས་སུ་ཆོས་སྤྱོད་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་ལམ་ལུགས་འཕྱུར་རྒྱུའི་
 ཐོག་མའི་རྣམ་པ་ཅམ་ཞིག་ཡིན་པ་མ་གཏོགས། ཆོས་ལུགས་ཀྱི་དབང་ཆ་ནི་
 རྒྱུན་པོ་དེ་ཆོ་པར་ཞོག་བཅན་པོ་རང་ཉིད་ལ་ཡང་མེད་པར་བཅམ་ལྟར་འདས་
 གྱི་རིང་ལུགས་པ་ཉེ་མཁན་པོ་དང་སྤྱོད་དཔོན་རྣམ་པ་ཆོའི་ཐུག་ཏུ་བརྒྱུད་ཡོད་
 པས་ཆོས་སྤྱོད་གཉིས་ཀའི་དབང་ཆ་མི་གཅིག་གི་ལག་ཏུ་བརྒྱུད་པ་དེ་འདྲ་མིན་
 པ་སྐབས་དེའི་བཀའ་གཏོགས་ཡིག་དང་། རྗེ་རིང་གི་ཡིག་ཁག་ཏུ་གསལ་པོར་
 འཁོད་ཡོད། ཆོས་སྤྱོད་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་ལམ་ལུགས་ཆགས་རྒྱུའི་དཔལ་འཕྱོར་གྱི་
 རྒྱུ་གཞི་ནི། དུས་རབས་དགུ་པའི་འཁོར་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་རལ་པ་ཅན་གྱིས་སྤྱོད་
 དབང་བརྒྱུད་སྐབས་ལྷ་པ་ཆོར་འབངས་མི་བྱིས་བདུན་པེ་དང་། རྣམ་ལུང་ལྷུང་
 ལུ་མོགས་དཔོན་པོ་འགའ་ཞིག་ལ་ས་ཁེང་དང་། འཁོར་ལུགས་ལ་འཕྱོག་ཐང་
 བཅས་ལུལ་བ་དེ་ནི་དཔོན་པོའི་ནང་གི་བཀའ་བསྟོད་རྒྱུ་འཛིན་དང་། ཆོས་
 སྤྱོད་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་ལམ་ལུགས་ཆགས་རྒྱུའི་དཔལ་འཕྱོར་རྒྱུ་གཞི་ཐོག་མར་
 རྒྱུད་འགོ་རྒྱུགས་པ་པེ། འོན་ཀྱང་སྐབས་དེར་སྤྱོད་ཀྱི་དབང་ཆ་ནི་སྤྱོད་གཞུང་
 གི་རྒྱལ་སྒྲོན་ཆོའི་ལག་ཏུ་བརྒྱུད་ཡོད་ཅིང་། དཔོན་པོ་དང་ལྷ་ཁང་ཆོར་དབང་
 པོའི་འབངས་དང་བུན་གཡོག་རྣམས་ཀྱིས་ཁྲིམས་དང་འགལ་བའི་གནས་རྒྱལ་
 རྒྱུད་ན་ལུལ་ལྷེ་སྤོ་སྤོའི་རྒྱན་པོ་དང་དཔོན་རིགས་ཆོས་ཐག་གཅོད་ཁྱེད་པ་མ་
 གཏོགས། དཔོན་པོ་ལྷ་ཁང་གི་བདག་པོ་ཆོར་ཁྲིམས་ཐག་གཅོད་པའི་དབང་ཆ་
 གཏན་ནས་མེད།

ཐོད་ས་གནས་སུ་ཡོད་པའི་ཆོས་ལུགས་ལྷུ་བ་མཐའ་ཁག་ལ་མཆོད་གཞིས་
 མི་མེར་དང་། ཁྲིམས་ཐག་རང་གཅོད་ཀྱི་དབང་ཆ་རྒྱུད་བའི་དུས་ཆོད་ནི།
 ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་སྐབས་ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཐུང་ཨོ་གོ་ཏས་སྤྱོད་
 དབང་བརྒྱུད་སྐབས་ཐོད་ས་གནས་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་ལྷུ་བ་མཐའ་ཆེ་བ་ཁག་རྩ་ག་
 (ས་སྤྱོད་ ཐག་ཐུ གཡའ་བཟང་། འབྲི་བྱུང་། རྣམ་ལུང་། ཆལ་པ་བཅས་)གིས་ཡོན་

རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དང་རྒྱལ་སྐུ་ཁག་ཤིང་མེད་མཁོ་བཟུང་གསུམ་རྩེ་སེམས་ཁོ་ཚོར་
བོད་ཀྱི་ས་གནས་ཁག་ནས་རྒྱ་ཁྱོན་ཉ་ལམ་འདྲ་བའི་མཆོད་གཞིས་མི་སེར་དང་།
ཁྲིམས་འགོ་རང་བཅའ་ཀྱི་དབང་ཆ་སྟེན་པ་ནས་ཚོས་སྤྱོད་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་ལམ་
ལུགས་འགོ་རྒྱུགས་པ་རེད།

དེར་བརྟེན་བོད་ས་གནས་སུ་ཚོས་སྤྱོད་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་ལམ་ལུགས་རྒྱུགས་
པ་དང་། བོད་ས་གནས་འདི་མེས་རྒྱལ་གྱི་མངའ་ཁོངས་སུ་གཅིག་གྱུར་བྱུང་བ་
གཞིས་ཐན་རྒྱུན་འབྲེལ་བ་དམ་པོ་ཡོད་པས་གསལ་དུ་དེའི་བརྒྱུད་རིམ་སྐོར་
གནད་བཟུས་ཤིག་སྤྱིར་རྒྱུ་ཡིན།

༡. རྒྱ་ཁྱོན་གང་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་སྐབས་བོད་འདི་
མེས་རྒྱལ་གྱི་མངའ་ཁོངས་ཆེན་པོའི་ནང་དུ་གཅིག་གྱུར་བྱུང་བའི་སྐོར། གནད་
དོན་འདི་བོད་ས་གནས་སུ་ཚོས་སྤྱོད་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་ལམ་ལུགས་ཆགས་པའི་ནང་
རྒྱུན་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན་པ་མ་ཟད། ཚོས་སྤྱོད་གཞིས་ཐན་རྒྱུན་
གཅིག་ལ་གཅིག་བརྟེན་གྱི་འབྲེལ་བ་དམ་ཐབ་ཡོད་པ་དེར་ཐུག་ཡོད། དེ་ཡང་
གོང་དུ་བཤད་ཐུག་པ་ལྟར་བོད་སིལ་བྱའི་དུས་སྐབས་སུ་དུས་གཅིང་མངའ་
རིས་མདོ་སྟོན་དང་བཅས་པར་རྩོམ་པོ་ཆོན་པ་ཁག་བཅོ་ལྔ་སྟེ་དབང་རྒྱུར་བྱས་
པའི་རིང་ཐན་རྒྱུན་གཅིག་འོག་གཅིག་ལ་མ་འདྲུས་པའི་ནང་འབྲུག་རྒྱུན་མི་ཆད་
པར་བྱུང་བ་དང་ཆབས་ཅིག་རང་བྱུང་གི་གནོད་འཚེ་དང་སྤྱི་གི་བཅས་གཅིག་
མཚུག་གཞིས་མཐུད་དུ་བྱུང་བར་བརྟེན་ཞིང་འཕྲོག་ཐོན་སྟེད་ལ་གནོད་འཚེ་
ཆབས་ཆེན་ཅིག་པའི་དབང་གིས་བོད་དུས་གཅིང་ཐུབ་གྱི་མི་མང་པོ་ཞིག་མདོ་
སྟོན་དང་ཁམས་ལུལ་སོགས་ལུལ་བྱུང་བའི་འཇགས་དང་ཞིང་འཕྲོག་ཐོན་སྟེད་
ཀྱི་ཆ་རྒྱུན་ཅུང་བཟང་བའི་ས་ཁུལ་དུ་ཐོས་ཁྱོལ་འཕྲོད་གསུམ་པ་བྱུང་ཡོད། རྒྱ་
ཚོགས་སྤེལ་པོ་བའི་འཇགས་མེད་པའི་གནས་རྒྱུལ་འོག་དུང་དུས་རབས་བཅུ་
པའི་མཚུག་ཅམ་ནས་སངས་རྒྱས་ཚོས་ལུགས་ཀྱི་དར་གྱི་འགོ་རྒྱུགས་ཏེ་སྟོན་
འདུལ་གྱི་བརྒྱུད་འཛིན་ཆོ་པ་ཆེ་བ་བཞི་དང་དེ་རེ་རེ་ལ་ཡང་ནང་གསེས་ཆོ་ཁག་

མི་འདྲ་བ་བཅུ་ལྟ་ཁ་ཤས་སུ་གྱེས་ཤིང་གཞན་ཡང་བཀའ་གདམས་པ་དང་།
 ས་སྐྱ་པ། ཚལ་པ་བཀའ་བརྒྱད། སྐྱ་གྲུ་བཀའ་བརྒྱད། ཀམ་བཀའ་བརྒྱད།
 འབྲི་གྲུ་བཀའ་བརྒྱད། རྟག་ལྷུང་བཀའ་བརྒྱད། གཡའ་བཟང་བཀའ་
 བརྒྱད་ཚལ་བཀའ་བརྒྱད་ཆེ་བཞི་རྒྱུང་བརྒྱད་བཅས་བྱུང་བ་དང་། དེ་ཆོས་
 ལྱང་རང་རང་སོ་སོས་གནས་གཞི་བཟུང་ཡོད་པར་བརྟེན་ས་གནས་དེ་རང་གི་
 མང་ཆོག་ས་དང་དཔོན་རིགས་ཁག་ན་མས་གྱིས་ས་གནས་དེ་གར་དར་བྱུང་ཆེ་
 བའི་ཆོས་ལུགས་དེར་དད་པ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པའི་དབང་གིས་ས་གནས་ཁག་སོ་སོར་
 ཆོས་ལུགས་བྱུང་མཐའི་སྟོབས་ལྷགས་བྱུང་སྟོང་ས་མི་འདྲ་བ་རེ་ཆགས་ཏེ། སན་
 རྒྱུན་བར་མཆོད་གཞིས་མི་མེར་འཕྲག་རེས་ཀྱི་ནང་འཁྲུག་ཆེ་རྒྱུང་ལྷ་ཆོག་ས་རྒྱུན་
 ཏུ་ཡོང་གི་ཡོད། དེ་ནི་བཅན་པོའི་གདུང་རྒྱུད་ཀྱིས་བཟུང་བའི་ཕོད་ས་གནས་
 ཀྱི་གཅིག་ལྟར་སྤྱོད་དབང་འཕྲོ་རྗེས་སོ་གྲངས་སུ་མ་བརྒྱ་སུ་མ་ཕྱུག་གི་རིང་
 ཕོད་ནང་ཁྲུལ་གྱི་ཆོས་ལུགས་སྟོབས་ལྷགས་དང་། སྤྱོད་འཛིན་སྟོབས་ལྷགས་
 ལུས་ལྱང་ཕོད་ས་གནས་ཡོངས་རྒྱུགས་གཅིག་ལྟར་བྱེད་མ་བྱུང་བའི་རྗེ་བའི་རྒྱ་
 རྒྱུན་ཞིག་ཡིན་པ་མ་ཟད། ཆོས་ལུགས་བྱུང་མཐའ་ཁག་གི་བར་དང་དབལ་
 འཕྲོར་ཡོང་ཁྲུངས་དང་སྟེ་འབངས་མི་མེར་འཕྲག་རེས་བྱས་པའི་འཁྲུག་ཚོད་དེ་
 མཐར་སྤྱོད་དབང་འཕྲོ་རྗེས་ཀྱི་འཐབ་ཚོད་ཏུ་འཁྲུར་སྟོག་ཡོང་རྒྱུ་དང་། རིམ་
 བཞིན་ཆོས་སྤྱོད་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་ལམ་ལུགས་ཆགས་རྒྱུའི་ནང་རྒྱུན་གཙོ་བོ་ཞིག་
 ཡིན།

གཞན་ཡང་ཆོས་དང་སྤྱོད་གཉིས་སན་རྒྱུན་གཅིག་ལ་གཅིག་བརྟེན་གྱི་
 འབྲེལ་བ་དམ་པོ་ཡོད་པ་ཞེ། དེ་གཉིས་སུས་ལྱང་གཞན་རོས་ཀྱི་སྟོབས་ལྷགས་
 དང་ཁ་བྲལ་ན་རང་རྒྱུགས་མི་བྱུང་བ་དེ་རེད། དེ་ཡང་གསལ་པོར་བཤད་ན།
 ཆོས་ལུགས་བྱུང་མཐའ་ཁག་ལ་རང་རང་གི་སྟོབས་ལྷགས་ཆེ་རྒྱུང་ལྷ་ཆོག་ས་ཡོད་
 ལྱང་། དེ་ནི་དུང་འཛིན་དང་ཕོར་འཕེལ་གཏོང་རྒྱུར་ཐབས་ཤིས་གཉིས་ལས་
 མེད་པ་ཞེ། གཅིག་ནི་རང་ནི་དུ་ལག་ཏུ་སྤྱོད་དབང་བཟུང་བྱུང་བ་བྱ་རྒྱུ་དེ་

ཡིན་པ་དང་། གཅིག་ནི་རང་རང་སོ་སོའི་རྒྱལ་རྒྱུན་བཅའ་སའི་རྒྱུན་བདག་དེ་
 ཆབ་སྲིད་དང་། དམག་དབྱུང་། དཔལ་འཕྱོར་བཅས་ཀྱི་ཐད་ནས་དྲུས་སྐབས་
 དེར་སྟོབས་ཤུགས་ཆེ་ཤོས་ཡིན་པ་ཞིག་ལ་བརྟེན་དགོས་རྒྱ་དེ་ཡིན། རྩ་ཐབས་
 དང་པོ་དེ་ནི་སྐབས་དེའི་ཐོད་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་ཐུབ་མཐའ་ཁག་ནམས་ཆབ་སྲིད་
 དང་། དམག་དོན། དཔལ་འཕྱོར་སྟོབས་ཤུགས་གང་གི་ཐད་ནས་བཤད་ན་
 ཡང་རང་ཉིད་ཀྱི་ལག་རྒྱ་སྲིད་དབང་བཟུང་བྱུང་པའི་སྟོབས་ཤུགས་ཐོད་པར་
 བརྟེན་ཅུ་ཐབས་གཉིས་པ་དེ་ལག་བཟུར་མི་ཕྱེད་ཀ་མེད་ཀྱི་གནས་སུ་གྱུར་ཡོད།
 འོན་ཀྱང་སྐབས་དེར་ཐོད་ས་གནས་ནང་ཁྲལ་དུ་དེ་འདྲའི་སྟོབས་ཤུགས་ཆེ་བ་
 ཞིག་མེད་པ་མ་ཟད། དྲུས་སྐབས་དེར་འཛམ་གླིང་ཤར་ཚུགས་སུ་ཆབ་སྲིད་
 དང་། དམག་དོན། དཔལ་འཕྱོར་སོགས་གང་ཅིའི་ཐད་ནས་སྟོབས་ཤུགས་ཆེ་
 ཤོས་ནི་ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཡིན་པའི་དབང་གིས་ཡ་གླིང་དཀྱིལ་མ་དང་། ལུབ་མ།
 ཨོ་གླིང་ཤར་རྒྱུད་བཅས་ལ་འང་རྒྱང་རྒྱུད་དམག་འབྲུག་བྱས་ཏེ་རྒྱུན་པའོང་བའི་
 བཅོན་འཁྱལ་སྟོབས་ཤུགས་བཀག་འགོག་བྱས་ནས་མེས་རྒྱལ་ནང་ཁྲལ་གྱི་ཤེས་
 ཞ་དང་། སྲུང་རྩོམ་། ཅིན་རྒྱལ་རབས་གསུམ་ཙམ་མ་གཏོགས་ས་ཁྲལ་མང་ཆེ་
 བ་མང་འཕྲིན་རྒྱ་བརྒྱས་ཏེ་སུས་ཀྱང་འབྲན་ཆུ་ཕྱེད་མི་ལུས་པ་ལྟ་བུ་ཆགས་ཡོད་
 པར་བརྟེན། ཐོད་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་ཐུབ་མཐའ་ཁག་གིས་ཀྱང་སོག་པོའི་རྒྱལ་
 རབས་ལ་རྒྱལ་རྒྱུན་བཅའ་རྒྱ་དེ་ཁ་ཆ་དགོས་གཏུགས་ཡིན་པར་བསམ་སྟེ། རྒྱ་
 ཨོ་གླིང་ཤར་ས་རྒྱུ་པ་དང་། བག་མོ་ཐུ་པ། འཕྲི་ལྱང་པ། ཆལ་པ། ལྷག་
 ལྷང་པ། གཡའ་བཟང་པ་བཅས་ཐུབ་མཐའ་ཁག་རྒྱལ་གིས་རང་རང་སོ་སོའི་
 འབྲུས་མི་སོག་ལུལ་དུ་མངགས་ནས། ས་རྒྱུ་བས་སོག་པོའི་རྒྱལ་པོ་ཨོ་གླིང་ཤར་
 མར་མགོ་བཏགས་ལྷས་ཤིང་། དེ་བཞིན་འཕྲི་ལྱང་པ་དང་། བག་མོ་ཐུ་པ།
 གཡའ་བཟང་པ་གསུམ་གྱིས་རྒྱལ་སྲས་དུ་ལའི་དུ། ལྷག་ལྷང་པས་རྒྱལ་སྲས་ཨ་
 རི་ཐོག་ཆལ་པས་རྒྱལ་སྲས་དུ་འཕྲི་ལའི་ཨོ་གླིང་ཤར་མགོ་བཏགས་ལྷས་པ་བཅས་བྱས་ཡོད།
 ཨོ་དེའི་རྒྱུས་མར་སོག་པོ་གོ་དན་རྒྱལ་པོས་དམག་དོན་རྟོན་ནས་པོས་

མི་འབྲིང་པའི་ཚོག་དཔག་སྤྱང་ཕྱག་མང་པོ་བོད་ཏུ་བཏང་ནས་དེ་སྟོན་མགོ་
བཏགས་མ་ཁྲུང་པར་རང་སྤྱང་གོ་ལ་ལན་སྟོག་མཁན་གྱི་ཁོད་མིའི་ཡུལ་སྡེ་ཆར་མ་
སྟེག་གསོད་འཕྲོག་གསུམ་གྱི་དྲག་ཤུགས་ལ་བརྟེན་ནས་དབང་ཏུ་བསྟུགས། མགོ་
བཏགས་ཁྲུང་པའི་ཆོས་ལུགས་ཐུབ་མཐའ་ཁག་ལ་རྒྱལ་པོ་དང་རྒྱལ་སྲས་ཆེ་ཆུང་
སོ་སོས་རང་ཉིད་ཀྱི་མངའ་ཁོངས་ཁོད་ཀྱི་ས་གནས་ཁག་ནས་རྒྱ་ཁྲི་ཉ་ལམ་
གཅིག་མཚུངས་ཡིན་པའི་མཆོད་གཞིས་དང་སྡེ་འབངས་མི་སེར་བཅས་སྤྱད་པ་
རེད།

ཡོན་རྒྱལ་རབས་སྐབས་བོད་ས་གནས་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་ཐུབ་མཐའ་ཁག་ལ་
མཆོད་གཞིས་དང་མི་སེར་སྤྱད་པའི་ཚོག་ནས་བཤད་ན། ཚོག་མང་གོ་དན་རྒྱལ་
པོས་ས་རྒྱ་པ་ལ་མངའ་རིས་སྒྲོར་གསུམ་ཕྱད་པའི་ལ་སྟོང་སྟོང་བྱང་གཉིས་དང་།
ཡུར་མོ། རྒྱ་མིག་ཤངས། ཞུ་ཡུ། ཡར་འབྲོག་བཅས་ཁྲི་སྒྲོར་བདུན་གྱི་ས་ཆ་
དང་མི་སེར་ཐེམ་དུང་ཆེག་ཁྲི་སྟོང་མེད་བརྒྱད་བརྒྱ། དག་མོ་ཐུ་པར་རྒྱལ་སྲས་
རྩ་ལའི་རྩས་སྤྱད་པའི་མཆོད་གཞིས་དང་མི་སེར་ཐེམ་གངས་ཉིས་སྟོང་བཞི་བརྒྱ་
ལུམ་ཅུ་སྟོ་བརྒྱད། འབྲི་ཡུང་པར་རྒྱལ་སྲས་མོང་གོ་ལ་ཉན་གྱིས་སྤྱད་པའི་མཆོད་
གཞིས་དང་མི་སེར་ཐེམ་གངས་ལུམ་སྟོང་དུག་བརྒྱ་ལུམ་ཅུ། ཆལ་པ་ལ་རྒྱལ་
སྲས་རྩ་ལི་ལིས་སྤྱད་པའི་མཆོད་གཞིས་དང་མི་སེར་ཐེམ་གངས་ལུམ་སྟོང་བདུན་
བརྒྱ། གཡའ་བཟང་པར་རྒྱལ་སྲས་རྩ་ལའི་རྩས་སྤྱད་པའི་མཆོད་གཞིས་དང་མི་
སེར་ཐེམ་གངས་ལུམ་སྟོང་། རྟག་ཡུང་པར་རྒྱལ་སྲས་ཨ་རི་པོ་གས་སྤྱད་པའི་
མཆོད་གཞིས་དང་མི་སེར་ཐེམ་གངས་ལུ་བརྒྱ་བཅས་སྒྲིར་འཛིན་བྱེད་ཆོག་པའི་
དབང་ཆ་བྱང་ཡོད།

མིད་ཀྱི་ཚོག་ནས་བཤད་ན། མིད་དོན་གྱི་དབང་ཆ་བཟུང་མཁན་གྱི་རྒྱལ་
སྟོན་དང་མིད་གཞུང་གང་ཡིན་ཡང་དཔལ་འཕྱོར་དང་། བྲིམས་ལུགས།
དཔག་དོན་བཅས་ཀྱི་དབང་ཆ་ཆེན་པོ་བཟུང་ཡོད་ཀྱང་། དེ་ཉིད་རྒྱུན་འཛིན་
དང་སྤྱང་སྤྱོད་བྱེད་དགོས་ན། ཏུས་སྐབས་དེའི་རྒྱ་ཆེའི་མང་ཆོགས་ཀྱི་ནང་ཏུ་

དད་མོས་ཆེ་བའི་ཆོས་ལུགས་སྟོབས་ཤུགས་དང་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གཙུག་ལྷན་གནས་བཟུང་བའི་ཤུགས་ཅན་མི་སྣར་བརྟེན་ནས་རང་ཉིད་ཀྱིས་དབང་ལྷུང་བུ་
 དུལ་ས་གནས་དེར་རྒྱུ་པ་བརྟེན་པོར་འཇུགས་ཐབས་བྱེད་དགོས་པ་ལས་དུས་
 སྐབས་དེ་དང་ས་གནས་དེར་མང་ཆོགས་ཀྱིས་དད་མོས་བྱ་སའི་ཆོས་ལུགས་
 སྟོབས་ཤུགས་དང་ཁ་བྱལ་བའམ་འགལ་ཁྲུང་ལངས་ན། རྒྱལ་ཁབ་དེར་དཔག་
 རོན་དང་དཔལ་འབྱོར་ཐོག་སྟོབས་ཤུགས་ཀྱི་ཅན་ཆེན་པོ་ཡིད་ཀྱང་མང་ཆོགས་
 དང་ཁ་བྱལ་ནས་མིད་དབང་བརྟེན་པོར་གནས་བྱུང་ཐབས་མེད། དེར་བརྟེན་
 བོད་ས་གནས་སུ་རིམ་བཞིན་དབང་ལྷུང་བྱས་པའི་ཡོན་ཏྱལ་རབས་ཀྱིས་ས་སྐྱ་པ་
 དང་། ཀམ་པ། འབྲི་གུང་པ། ཆོལ་པ་བཅས་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་སྟོབས་ཤུགས་
 བེད་སྟོད་བྱས་པ་དང་། དེ་བཞིན་མིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱིས་ས་སྐྱ་པ་དང་། ཀམ་པ།
 བཀ་བྲ། དགེ་ལུགས་པ་བཅས་ལ་བརྟེན་པ་དང་། ཆིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱིས་དགེ་
 ལུགས་པའི་སྟོབས་ཤུགས་ལ་བརྟེན་པ་བཅས་ཆོས་མིད་ཀྱི་ཁེ་ཕན་གཅིག་ལྟར་ཀྱི་
 གནས་ཚུལ་དེ་ལྟ་བུའི་འག་སྐབས་རེ་ཆོས་ལུགས་བྱུང་མཐའ་ཁག་མཐུན་སྒྲིལ་
 བྱས་ཏེ་ཕྱི་ནས་ཡོང་བའི་བཅན་འཇུག་སྟོབས་ཤུགས་འགོག་བྲུབ་ཀྱི་ཡོད་ལ།
 སྐབས་རེ་ཆོས་ལུགས་བྱུང་མཐའ་ཁག་པན་ཚུན་འགལ་ཁྲུང་ལངས་ཏེ་མི་རིགས་
 གཅིག་གི་ནང་དུ་ཡང་མཐུན་ཐབས་མེད་པའི་ནང་འབྲུག་རྒྱག་པ་བཅས་ཡོང་གི་
 ཡོད་པ་ནི། རྒྱལ་ཁབ་ཕྱི་ནང་དང་། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་མང་པོའི་ནང་གསལ་པོར་
 འཁོད་པ་ལྟར་ཡིན།

གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་ཀྱི་ནང་ཕྱིན་དང་ཕྱི་ཕྱིན་དེ་འདྲ་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་
 བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་འཕེལ་རྒྱས་གསར་པ་ལྟེ། ཡོན་རྒྱལ་རབས་(མག་པོའི་རྒྱལ་
 རབས་)ནས་བཟུང་བོད་འདི་ཕེས་རྒྱལ་ཀྱི་མངའ་ཁོངས་རྩྭ་པ་མེད་པ་ཞིག་དུ་
 བྱུང་པ་དང་། འགྲོ་མགོན་འཕགས་པ་རིན་པོ་ཆེས་བོད་ས་གནས་ཀྱི་ཆོས་མིད་
 གཉིས་ཀའི་བདག་པོ་དང་། ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱིས་བོད་ས་གནས་སུ་བཅུགས་
 པའི་བོད་ས་གནས་ཀྱི་ཆོས་མིད་གཉིས་ཀའི་བདག་པོ་དང་། ཡོན་རྒྱལ་རབས་

[illegible]

དེ་ཡང་ཞིབ་ཏུ་ཤོད་པར་ཡིག་ཚགས་ཆེ་ལྟ་བུ་གནད་བཟུས་ཤིག་བརྗོད་
 བ། ཟ࿳་ལོ་ ༡༩༤༠ ལོར་ཡོན་ལྷན་རབས་དངོས་སུ་མ་བཅུགས་པའི་སྐབས་ཤི
 ལྷན་རབས་ཀྱི་སྐབས། ལྷན་པས་སུ་པའི་སྐབས་མར་སྐབས་ལྷན་རབས་ཤི་སྐ
 བར་འཁོད་ཅིང་། རྗེས་སུ་ལྷན་པར་སྐྱོན་ལ་དབང་བཞུགས་པའི་སྐབས་མར་སྐ
 བར་སུ་སྐབས་རྗེས། ལྷན་པ་པའི་ཅིན་སུ་སྐབས་སྐབས་ལྷན་རབས་ཀྱི་མིང་ལ་སྐ
 ཡོན་ལྷན་རབས་ཞེས་མིང་ཞུར་བུས་ཤིང་། འཕྲོ་མཁོན་འཕགས་པ་རིན་པོ་ཆེ་
 ལྷན་པའི་མཆོད་གནས་སུ་གདན་དྲངས་ཏེ་དབང་ཐོངས་དང་པོ་བྱས་པའི་ཡོན་
 སུ་ཤོད་ཁྱི་སྐར་བཅུ་གསུམ་སྟེ། (དབུས་གཙང་ཁྱི་སྐར་བཅུ་གསུམ་) དབང་ཐོངས་
 གཞིས་པ་བྱ་སྐབས་དབང་ཡོན་སུ་སྐྱོད་མང་འུ་རིས་ནས་ལྷན་པའི་མཆོད་ཉིན་དགར་
 པོ་ཡན་ཆད་ཀྱི་ཤོད་ཆོལ་ཁ་གསུམ་སྟེ། སྐབས་དེར་སྐོང་མ་སུ་པའི་མིས་འཕྲོ་
 མཁོན་འཕགས་པ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་དབང་ཐོངས་གཞིས་པ་བྱས་པའི་དབང་ཡོན་སུ་
 སྐབས་མར་ཤོད་ཁྱི་སྐར་བཅུ་གསུམ་དང་། རྗེས་སུ་ཤོད་ཆོལ་ཁ་གསུམ་ཡོངས་
 རྗེས་སུ་པའི་ཡོན་ལྷན་པའི་དང་སྐབས་ཤི་ལྷན་རབས་ལོ་རྒྱུས་སུ་གསལ་བ་དེ་
 དེ་ཞིབ་བྱས་ན། སྐབས་དེ་ནས་བཟུང་ཡོན་ལྷན་རབས་ཀྱི་སྐོང་མས་ཤོད་ས་
 གནས་ཀྱི་མིན་དབང་ལ་ཐེ་བྱས་ཐོང་བ་དང་། དབང་ཆ་གནད་ནས་ཐོང་བ་དེ་
 འདྲ་ཐོན་པ་ནི། འཕྲོ་མཁོན་འཕགས་པ་རིན་པོ་ཆེར་ཤོད་ཁྱི་སྐར་བཅུ་གསུམ་དང་
 ཤོད་ཆོལ་ཁ་གསུམ་སྟེ། རིན་པའི་རྗེས་སུ་ཡང་། ཟ࿳་ལོ་ ༡༩༤༩ ལོར་ཡོན་ལྷན་
 རབས་ཀྱིས་ཤོད་ས་གནས་སུ་བྱ་ཤོད་སྐྱོད་མི་ཁྲུ་ཡོན་སྐྱོད་ཐེར་པའི་མིན་
 འཁོན་ལས་ཁྲངས་བཅུགས་པ་དེ་ནི་ཞིང་ཆེན་རིམ་པའི་མིན་འཁོན་ལས་ཁྲངས་
 མཆོ་ཤོས་ཡིན་ཅིང་། འཕྲོ་མཁོན་འཕགས་པ་རིན་པོ་ཆེ་ནི་ལས་ཁྲངས་དེའི་
 དབུ་འཁོན་གཙོ་ཆོ་ཡིན་པ་དང་། གཤམ་ལོག་ཀྱང་ཤོད་ཆེན་དང་། ཁྱི་དཔོན།

སྤྱིར་དཔོན། བརྒྱ་དཔོན་སྟགས་སྤྱིད་འཛིན་དཔོན་རིགས་མང་པོ་ཡོད་པ་མ་
བད། དེ་སྟོན་བོད་ཀྱི་བྱིམས་ལུགས་སྤྱིར་པ་རྣམས་མི་དགོས་པ་བཟོས་ཏེ།
ཡོན་ལྷུ་རབས་ཀྱི་བྱིམས་ལུགས་ལག་བསྟར་བྱེད་དུ་བཅུག་ཐོག་ བྲལ་འཇལ་
ས་ཆོགས་དང་། དམག་དོན་དོ་དམ་བབས་ཚུགས་བཅུགས་ནས་ལོ་རེ་བཞིན་
བོད་ས་གནས་ནས་དབྱུ་བྲལ་རེས་ཅན་ཞིག་བསྐྱེལ་ཡོད་པ་རེད།

དེ་རྗེས་མིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་དུས་ཕྱེ་སྤྱིད་པག་མོ་གྲུ་པས་བོད་ས་གནས་ཀྱི་
སྤྱིད་དབང་བཟུང་སྐབས་དེ་སྟོན་ཡོན་ལྷུ་རབས་ཀྱིས་གཏན་འཁེབས་བྱས་
པའི་བྱིམས་ལུགས་མི་དགོས་པ་བཟོས་ཏེ། བོད་ཀྱི་བཅན་པོའི་དུས་སྐབས་ཀྱི་
བྱིམས་ལུགས་སྤྱར་གསོ་བྱས་ཐོག་ས་གནས་ཁག་ལ་རྫོང་དཔོན་དང་། གཞིས་
སྤྱིད་བསྐོ་བཞག་དང་། ལོ་གསུམ་རེ་ནས་གསར་པ་བརྗེ་ལེན་སྟགས་སྤྱིད་འཛིན་
ཀྱི་ལམ་ལུགས་ལེགས་བཅས་མི་ཉུང་བ་ཞིག་བྱས་ཡོད་ཀྱང་། ཕྱེ་སྤྱིད་རིམ་གྱི་
གི་ནང་ནས་འགའ་ཞིག་མ་གཏོགས་མང་ཆེ་བས་མིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་རིམ་
པའི་སར་རང་ཉིད་རྩོམ་ཆ་བཟང་བ་གང་རིགས་ཀྱི་ཐོག་ནས་བོད་ས་
གནས་སྤྱིད་དབང་རྒྱུར་བྱེད་ཆོག་པའི་འཇལ་ས་དང་བཀའ་ཡིག་གོ་གནས་བཅས་
ལྷན་ཡོད་པ་པག་གྲུ་ཕྱེ་སྤྱིད་རིམ་པའི་ལོ་རྒྱུས་ནང་གསལ་པོར་འཁོད་འདུག

**གསུམ་པ། ཆོས་སྤྱིད་ཟུང་འབྲེལ་དང་བཀའ་བཀོད་རྒྱུ་
འཛིན་ཞིང་བླན་ལམ་ལུགས་འཁེལ་རྒྱས་ཀྱི་ཆེ་མོར་སོན་པ།**

མན་ཆིང་རྒྱལ་རབས་འགོ་ཚུགས་མ་ཐག་པའི་ཐོག་མའི་དུས་སྐབས་སྤྱི་
ཕྱི་བོད་ས་གནས་སྤྱིད་གཞུང་ཉེ་དུ་ལའི་བྲམ་ས་གཙོ་བོ་གནང་བའི་ཆོས་སྤྱིད་
ཟུང་འབྲེལ་ཀྱི་ལམ་ལུགས་བཅུགས་པ་དང་དུས་མཚུངས་ཤིང་། སྤྱིད་གཞུང་
གསར་པ་གཉིས་ཀ་བཅུགས་མ་ཐག་པའི་སྐབས་དེར་དེ་སྟོན་པམ་ཉེས་བྱུང་བའི་

དག་ཕྱི་གསུམ་ནས་སྤྱད་ཡང་ཚུར་སྐྱོལ་གྱི་དུས་ཟིང་བསྐྱངས་ཏེ་སྤྱད་དབང་ཐོར་
 ཞིག་འཕྲ་རྒྱུ་ཉེན་ཁ་ཆེན་པོ་ཡོད་པར་བརྟེན། ཐོག་མར་རྒྱ་ལའི་སྤྲ་མ་ལྷ་པ་
 ཆེན་པོ་དང་པུ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་སྤྱོད་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆན་རྣམས་གཉིས་ཀྱིས་
 སེ་ཆེན་ཆོས་རྗེ་བརྒྱད་མན་ཆིང་སྤྱད་གཞུང་གསར་པ་བཅུགས་པར་རྟེན་འབྲེལ་
 གྱུ་གནང་མཛད་ཅིང་། མན་ཆིང་གོང་མས་ཀྱང་རང་ཉིད་ཀྱི་དབང་རྒྱུར་སྤྱ་
 བརྟན་ཡོང་བ་དང་། སོག་པོ་སོགས་གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་གཞན་དག་དབང་དུ་
 བསྟར་དགོས་ན། དུས་སྐབས་དེར་སྟོན་གསལ་དང་སྟོབས་ཀྱི་གསལ་ཆེ་བའི་ཆོས་
 ལུགས་ཤིང་རྒྱུད་ལྷན་དགོས་པ་དང་། དེ་ཡང་རྒྱ་ལའི་སྤྲ་མ་དང་པུ་ཆེན་རིན་
 པོ་ཆེ་རྣམས་གཉིས་གཤམ་ཆེན་པོ་ཡིན་པར་མཐོང་ནས་འཆམས་འབྲིའི་འབྲེལ་བ་
 ལུས་པ་མ་ཟད། གོང་མ་རྒྱུན་གྱིས་རྒྱ་ལའི་སྤྲ་མ་ལྷ་པ་ཆེན་པོ་ཤིང་དུ་གདན་
 དངས་ནས་ཀྱས་བཀྲམ་སྟེ་ལེན་གཟབ་རྒྱས་ལྷན་ཏེ། སྤྱད་རིགས་བཞི་ཤར་སྤྱར་
 ཀྱི་འཇའ་ས་གསེར་ཐམ་ཆེན་མོ་ལྷལ་བ་དེ་ནས་བཟུང་རྒྱ་ལའི་སྤྲ་མ་སྤྱོད་ཤིང་རིམ་
 རྒྱུན་རྣམས་ཀྱིས་གཤམ་ཆེའི་བཀའ་ཤོག་ཁག་ལ་གསེར་ཐམ་ཆེན་མོ་དེ་ཐབ་པ་
 གནང་གི་ཡོད། རྒྱ་ལའི་སྤྲ་མས་གཙོ་བོ་གནང་བའི་བོད་ས་གནས་ཀྱི་སྤྱད་
 གཞུང་གསར་པ་དེར་ས་རྒྱ་དང་། ཐག་སྤྱོད་སོགས་ཀྱི་སྤྱད་རབས་རིམ་པའི་
 ལུགས་སྟོལ་ནང་ནས་འགའ་ཞིག་ལེགས་པའོས་དང་། ལེགས་ཆ་རྒྱན་འཛིན།
 ཆ་མ་ཆང་བ་ཁ་སྟོན་བཅས་མཛད་དེ། དེ་སྟོན་མེད་པའི་ལས་ཁུངས་བཀའ་
 སྟོན་ཤག་སོགས་ཁག་བཅུ་གསར་འཛུགས་དང་། བཀའ་སྟོན་དང་མདའ་
 དཔོན་སོགས་དཔོན་རིགས་རིམ་པ་བཅོ་ལྷ་གསར་བསྐྱོས། ས་གནས་ཁག་གི་སྟོ་
 སྤྱོད་ཐམ་གཞུང་གསར་འགོད། རྒྱང་གཞིས་ཁག་གི་ས་མིང་། ཐོན་ཁུངས་ལེགས་
 ཉེས། དེ་ལ་གཞིགས་པའི་ཁྲལ་འབབ་ཇི་ཐོབ་བཅས་ཀྱི་འབབ་དེབ་ཁག་ལྷ་བཅུ་
 ད་རྒྱག་གསར་བསྐྱོ་བཅས་བྱུང་ཡོད། གཞན་ཡང་དགོན་སྡེ་ཁག་གཅིག་ལ་
 མཆོད་གཞིས་མི་མེར་འཕར་སྟོན་ཐོག་བྲིམས་འགོ་རང་བཅན་གྱི་དབང་ཆ་
 གནང་བ་དང་། ཁག་གཅིག་ལ་མཆོད་གཞིས་མི་མེར་མ་དགོས་པར་སྤྱད་གཞུང་

ནས་ལོ་ལྷན་གྱི་པ་མང་ཉུང་ལ་གཞིགས་པའི་འབྲུ་ཚོགས་གཏན་འཇགས་སྤྱོད་རྒྱ།
 དཀོན་མེ་ཁག་ལ་གྲུ་གངས་གཏན་འཇགས། རྩེ་མིང་རིམ་བྱུང་ཚད་མས་མིང་
 དབང་བཟུང་རིང་མེད་ཀྱི་རྒྱ་ལོ་ལ་གསལ་མེ་ཚོགས་པ་དང་། རྩེ་མིང་དཀོངས་ལྷ་
 ལུས་རིས་རྒྱ་ལོ་དང་། ས་གཞིས། མི་མེད། སེམས་ཅན་བཅས་ཀྱི་སྐལ་བ་
 མིང་གཞུང་ནས་སྤྱོད་རྒྱ་བཅས་ཀྱི་གཏན་འཇགས་གནང་ཡོད། དུས་སྐབས་དེ་
 ལས་བཟུང་དཀོན་མེ་ཆེ་བ་ཁག་གཅིག་ལ་མཚོད་གཞིས་མི་མེད་རྒྱ་ཆེ་ཡོད་པའི་
 ཚོགས་ཁྲིམས་འགོ་རང་བཅན་གྱི་དབང་ཆ་ཡང་བཟུང་ཡོད་པར་བརྟེན། རང་
 ཁོངས་ཞིང་བྱུང་ནས་ལ་དཔལ་འཕྱོར་ཚོག་ནས་ཁྲལ་རིགས་རྩ་ཚོགས་བཙུས་
 ཚོགས་པ་དང་། ཆབ་མིང་ཚོག་ནས་མིང་འཛིན་ལས་ཁྲུངས་དང་བྱུང་མེད་པའི་
 ཁྲིམས་ལྷགས་ལག་བརྟུར་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་མ་ཟད། དཀོན་པའི་ནང་གི་དགེ་
 འདུན་པ་ཚོས་ཁྲིམས་དང་འགལ་བ་བྱུང་རིགས་ལ་ཡང་སངས་རྒྱས་ཚོས་ལྷགས་
 ཀྱི་གཞུང་ནས་གསུངས་པའི་ཚོས་ཁྲིམས་ལྷན་མ་བྱས་པར། མིང་གཞུང་གི་
 ཁྲིམས་ཁང་ནང་གི་ལྷགས་སྐོལ་ལྷན་བཅོན་འཇུག་དང་། ཉེས་རྒྱུར། ཀླང་
 ལྷགས་རྒྱག་པ། རྩོ་སྒྲིག་ལོགས་པ་སོགས་བྱེད་འགོ་བཙུགས་པ་རེད། དེ་ནི་
 ཚོས་མིང་བྱུང་འབྲེལ་དང་བཀག་བཞོད་རྒྱུ་འཛིན་ལས་ལྷགས་ཀྱི་དུས་རིམ་
 མཚུ་ཤོས་ལྷ་སྐབས་པའི་མཚོན་ཉགས་ཤིག་ཡིན།

**བཞི་པ། ཚོས་མིང་བྱུང་འབྲེལ་དང་བཀག་བཞོད་རྒྱུ་འཛིན་
 ཞིང་བྱུང་ལས་ལྷགས་ཉམས་རྒྱུ་དུ་སྤོང་བའི་འགོ་རྒྱགས་པ།**

རྒྱ་ལའི་སྐུ་མ་རྒྱ་མེད་བདུན་པ་རྒྱ་ན་མ་ལའི་སྐབས་ཤིང་ས་གནས་ཀྱི་
 བཀའ་རྫོན་ནང་ཁྲལ་མིང་དབང་འཛོག་རེས་བྱས་ཏེ་དབྱུས་གཅིང་གཞིས་བར་
 མི་མཐུན་པའི་ནང་འཁྲུག་ལངས་པ་དང་། སོ་རྩ་མའི་རི་དང་ཁོ་པའི་ཁྱུ་འཁྲུར་

མེད་ལྷ་མ་ལྷ་མ་གཉིས་ཀྱིས་མིན་དབང་བཟུང་སྐབས་ནུ་ལའི་བྲེ་མ་རིན་པོ་ཆེར་
 བྱས་བཀྲར་མེད་པའི་བསྐྱེད་འདོགས་རྒྱུན་འཛུལ་ཡང་ཡང་བྱས་པ། དབུས་
 གཙང་དུ་སྤོང་པའི་མན་ཆེད་མིན་གཞུང་གི་དཔག་མི་མྱེད་འཐེན་བྱེད་དུ་འཇུག་
 པ། ལྷ་སར་བཞག་པའི་ཨམ་བན་གཉིས་བསད་པ་སོགས་བྱས་པར་བརྟེན།
 མན་ཆེད་མིན་གཞུང་གིས་མྱེད་ཆད་པོད་ས་གནས་ཀྱི་ཕྱེ་མིན་ལམ་ལུགས་མི་
 དཔོན་པ་བྱས་ཐོག་ རྒྱ་ལའི་བྲེ་མས་གཙོ་བོ་དང་། དེའི་འོག་བཀའ་ཤག་དང་།
 ཡིག་ཆར་བཅས་ལས་བྱུང་པའི་ལམ་ལུགས་གསར་པ་ཞིག་བཅུགས་ནས་ཆོས་
 མིན་བྱུང་འབྲེལ་ལམ་ལུགས་དེར་བྱགས་རྩོན་བརྒྱུ་ལྟེ་འཛོར་ལ་ཉེ་བའི་ཉེན་
 ཁའི་གནས་དེ་རེ་ཞིག་རྩོད་བྱུང་ཅན་བྱུང་ཡོད། དེ་ནས་རྒྱ་ལའི་བྲེ་མ་སྤྱི་
 བཅུག་སྤུམ་པས་མིན་དབང་མ་བཞེས་བར་དུ་པོད་ས་གནས་ཀྱི་མིན་དབང་དེ་
 མོར་འཕེལ་འཕྲོ་རྒྱ་ལྷ་ཅི་རྩམ་ཟད་མར་མེ་ལྷ་ཡུར་བྱུར་ཉེ་མེར་པ་ཁག་དང་
 དཔོན་ཕྱེ་ཁག་གི་དཔལ་འབྱོར་སྤྱོད་ལས་ལུགས་རེ་རྒྱས་སྤྱོད་ཆོད་ཆོད་། མིན་གཞུང་
 གི་བང་མཆོད་ནི་སྤོངས་ལ་ཉེ་བ་དང་། རྒྱ་ཆེད་ཆོད་འཕྲག་མར་ཆོགས་ནི་རྩོ་རྒྱ་
 ལ་པོས་ཀྱུལ་པ། ལུས་པོ་ནི་རྩས་པོར་པགས་པས་གཤོགས་པ་ལྷ་བྱ། ལལ་ཀྱི་རྩ་
 ཁམང་བ་ན་མོག་རྩི་རྩ་ལྷ་ཡུ་ཟད་མཐའ་མེད་པ་བཅས་ནི་མིན་དབང་དེ་
 འཛོར་ཞིག་ཏུ་འཕྲོ་ཉེ་བའི་མཆོན་རྟགས་རེད།

དེ་ནས་རྒྱ་ལའི་བྲེ་མ་སྤྱི་བཅུག་སྤུམ་པས་མིན་དབང་བཞེས་སྐབས་ཀྱི་
 བསད་བྱིན་རི་བཙན་རྒྱལ་རིང་ལུགས་པས་བཙན་འཇུལ་བྱས་པ་དང་། བར་
 བས་མན་ཆེད་མིན་གཞུང་གིས་རྒྱ་པོད་མི་རིགས་མཐུན་སྦྲིལ་ལ་གཏོར་བཞིག་
 གཏོར་བའི་བྱ་རན་རྒྱུན་མི་ཆད་པར་སྤེལ་བའི་མཐར་མན་ཆེད་མིན་གཞུང་
 འཛོར་ཞིག་ཏུ་སོང་ཆོད་། མི་ནས་བཙན་འཇུལ་བྱེད་མཁན་ཡང་མེད་པའི་སྤྱིར་
 འཇགས་ཀྱི་དུས་སྐབས་ལོ་ཉེ་ལྷ་ཅན་གནས་བྱུང་པ་བྱུང་བ་དེའི་རིང་པོར་ས་
 གནས་ཀྱི་དཔལ་འབྱོར་ཡར་རྒྱས་འཕྲོ་ཐབས་ལ་དཔོན་ས་པ་བཞེས་ཉེ་མེར་པ་
 དང་དཔོན་ཕྱེ་ཁག་གི་གཞིས་ཀ་མིན་གཞུང་གིས་གཞུང་འཛོན་གནང་རྒྱ་དང་།

ཞིང་འཕྲོག་གི་ཁྲལ་རིགས་ཆག་ཡང་བཏང་ཟུ། སྲིད་གཞུང་གི་འབྲུ་མཛོད་
འབྲུགས་ཟུ། གཞིན་ཏུ་མཛོད་རིག་གསལ་བ་ཁག་གཅིག་ཕྱི་རྒྱལ་དུ་སྤྲོལ་སྤྲོད་གཏོང་
གནང་སྟེ་གས་དུས་བབ་ལ་གཞིགས་པའི་ཚད་ཀྱི་ནོར་སྲིད་དཔལ་འབྱོར་ཡར་
རྒྱས་འཕྲོ་ཐབས་གང་ཐུབ་ཅི་ཐུབ་གནང་ཡང་སྟེར་ཆོས་གཉིས་ཀས་བཀག་
འཁོག་གང་ཐུབ་བྱས་པར་བརྟེན་དོན་ཆོག་ཏུ་མ་འབྲེལ་བའི་རང་ནས་དཀོར་ས་
པ་རྒྱགས་པ་དང་། དེ་ནས་རྩ་སྤྱོད་རིན་པོ་ཆེས་སྲིད་སྤྲོད་གནང་རིང་མོ་ཤས་
རིང་ཚད་ཀྱི་དཔལ་འབྱོར་ཐན་ཏུ་ཡར་རྒྱས་ཐུང་ཡང་ལྷབས་མ་ལེགས་པར་སྲིད་
སྤྲོད་རྟུག་བཀ་རིན་པོ་ཆེ་དང་མ་ཐུན་པའི་འགལ་ཟླ་ཆེར་སོང་སྟེ། ཚད་
སྤྲོད་ས་མེར་རྒྱ་ཕོངས་ཀྱིས་བྱས་བཀྲམ་ཆེན་པོ་ཞུ་བའི་སྲིད་སྤྲོད་རྩ་སྤྱོད་རིན་པོ་
ཆེ་ཡང་ཐུན་ནག་གི་བཙོན་ཁང་ནང་དུ་སྤྲོ་བཞོངས་པའི་སྤོ་སམ་ཡིད་ལྷུག་གི་བྱ་
བ་ཆོལས་ཆེན་དེ་འདྲ་ཐུང་།

དེ་ནས་སྲིད་སྤྲོད་རྟུག་བཀ་རིན་པོ་ཆེས་གནང་རིང་ཞབས་འབྲིང་པ་མི་
རན་འགའ་ཞིག་དང་། དཔོན་རན་བྱུང་ཤས་ཀྱི་གཞན་དབང་དུ་སོང་སྟེ་སྲིད་
བྱུང་རྩ་སྤྱོད་རིན་པོ་ཆེ་སྤྲོ་བཞོངས་པ་དང་། སེ་ར་དཀོན་པར་དམག་དཔུང་
བཏང་སྟེ་དུག་གཞོན་བྱས་པ་སྟེ་གས་དུས་ཐུང་མོ་ཤས་རིང་ལ་ཡང་སྟེང་འཇགས་
མ་ཐུང་བའི་དབང་གིས་འབྲུ་རིགས་དང་། བཟའ་བཅའི་རིན་ཐང་དེ་སྟོན་ལས་
ཐུབ་ཁ་ཤས་ཀྱི་བར་དུ་འཕར་བ་བཅས་ཚད་ས་གནས་ཀྱི་དཔལ་འབྱོར་གནས་
རྒྱལ་རེ་ཞེན་རེ་རྟུག་ཏུ་སོང་ཡོད།

**ཟླ་པ། ཚོད་ཀྱི་བཀའ་བཀོད་རྒྱུད་འཛིན་ཞིང་བཟན་ལམ་ཁྲུགས་
ཆ་མེད་དུ་སོང་སྟེ་ཚོད་རྒྱུད་ཟླ་པ་བའི་མཉུན་ལམ་སྟོག་བསྟེན་པ།**

ཟླ་མོ་༡༧༩༧ལོར་ཐུང་གི་ཐུང་ཁན་ཏང་གི་འགོ་བློད་ལོག་ཐའེ་དབན་

དང་པོ་དེ་ས་གནས་ཙམ་མ་གཏོགས་ཀྱི་ཡང་ས་བཅེངས་འགྲོལ་བཏང་ཞིང་།
མེད་ཀྱི་ཐུག་པ་བཅུ་པའི་ཆོས་གཅིག་ཉིན་ཡུང་རྩ་མི་དམངས་ཀྱི་མཐུན་ཀྱི་ཁབ་
དངོས་ལྷ་བཅུགས་པའི་བྱུང་བ་ལྷགས་བྱས་རྗེས། ཡུང་གོ་མི་དམངས་བཅེངས་
འགྲོལ་དམག་པོ་དེ་དུ་བརྒྱུད་པ་དང་ཆབས་ཅིག་ ཡུང་དབུང་མི་དམངས་སྲིད་
གཞུང་གིས་དེ་ལྟའི་པོ་དེ་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་ལ་ཞི་བའི་སྒོ་ནས་བཅེངས་འགྲོལ་
གཏོང་རྒྱུ་ཤོས་མོལ་བྱ་དགོས་པའི་སྒྲུབ་སྒྲིག་གནང་ཡང་། ཡ་ཤི་དང་དབྱིན་
ཇི་བཅོན་ཀྱི་ཤིང་ལྷགས་ཀྱིས་དཔྱོག་གཏམ་བཟོས་པ་དང་བཀག་འགོག་བྱས་
པ་ཤོགས་ཀྱི་ནང་གི་རྒྱུན་མང་པོ་ཞིག་དང་འཕྲད་ཡུང་མཐར་ཡུང་དབུང་མི་
དམངས་སྲིད་གཞུང་དང་ཤོས་མོལ་བྱ་རྒྱུ་ཁོ་ཁོ་ལོ་མི་ཕྱེད་ཀ་མེད་བྱུང་ཞིང་།
རྒྱ་ལའི་བྲམ་མ་རྒྱ་སྲིད་བཅུ་བཞི་པ་མཆོག་གིས་དངོས་ལྷ་སྲིད་དབང་བཞེས་རྗེས།
༡༩༥༡ལོར་སྐབས་དེའི་བཀའ་རྒྱུན་ར་མོད་རག་དབང་འཇིགས་མེད་ཀྱིས་
གཙོས་པའི་དབང་ཆ་ཆང་མ་ཡོད་པའི་འབྲས་མི་ལེ་ཅིན་དུ་བཏང་ནས་ཡོངས་
ལྷགས་པའི་ཤོས་མཐུན་དོན་ཆོན་བཅུ་ལ་མིང་ཉགས་དངོས་ལྷ་བཏོད་
པ་མ་ཟད། དེ་ནས་ལྷན་རིང་མ་སོང་བར་ཡུང་གོ་མི་དམངས་བཅེངས་འགྲོལ་
དམག་རྩ་སར་འཁྱེར་ཞིང་། རྒྱ་ལའི་བྲམ་མ་རིན་པོ་ཆེ་ཡང་ཤོ་མོ་ནས་རྩ་སར་ཕྱིར་
ཕེབས་གནང་བ་བཅས་ཆང་མར་པོད་ཀྱི་རྒྱ་ཆེད་མེད་རྒྱ་མི་དམངས་ཆོས་རྒྱ་
མེས་འཁོལ་བའི་དགའ་བསྟུན་པ་མ་ཟད། དེ་ནས་བཟུང་རྒྱ་པོ་དེ་མི་རིགས་
བར་ཀྱི་མཐུན་སྦྲིལ་དང་། པོད་མི་རིགས་ནང་ཁྲལ་གྱི་མཐུན་སྦྲིལ་བཅས་ཐུར་
ལས་རྟག་པར་དམ་ཟབ་བྱུང་སྟེ། པོད་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་དང་། དཔལ་འཁྱེར་།
རིག་གནས་བཅས་འཕེལ་རྒྱས་འགྲོ་བའི་མདུན་ལམ་གསར་པ་ཞིག་སྟེ་བྱུང་པ་
བྱུང་ཡོད།

ཡུང་གོ་མི་དམངས་བཅེངས་འགྲོལ་དམག་པོ་དེ་དུ་འཁྱེར་རྗེས། ཡུང་
ཡུང་པོད་ལས་དོན་ལྷ་ཡོན་རྩན་ཁང་དང་། པོད་བརྒྱུད་རྒྱ་རིགས་ལས་ཕྱེད་པ།
མི་དམངས་བཅེངས་འགྲོལ་དམག་གི་དཔོན་དམག་བཅས་ཆང་མས་ཏང་གི་མི་

རིགས་སྲིད་རྒྱས་དང་། ཆོས་ལུགས་སྲིད་རྒྱས་བཅས་ལག་ལེན་མཐར་ཕྱིན་
 བཟུང་བར་བརྟེན། རྒྱ་ཆེའི་མི་དམངས་ཚང་མས་ཀྱང་གོ་གྲངས་བྲལ་ཏང་དང་
 མཐོ་ཀླུ་ཞིའི་བྱམས་བཅའི་བྱགས་ཁྲར་ལ་སླིང་དབྱས་ནས་བྱགས་རྩེ་ཆེ་ལྷ་བ་
 དང་། མི་དམངས་བཅོངས་འཁྱལ་དམག་ལ་ཡིད་ཆེས་དང་དགའ་ཞེན་བྱེད་པ་
 མ་ཟད། མཐོ་འབྲིང་མི་སྣ་ཁག་གཅིག་གྲང་གོ་རྟོགས་སད་ནས་ཀྱང་གོ་གྲང་
 ཁུག་ཏང་གི་འགོ་བྱེད་འོག་བོད་ཀྱི་མི་རིགས་ཁག་གི་མི་དམངས་དང་མཉམ་དུ་
 དམངས་གཙོའི་གསར་བཞེ་བརྒྱད་ཀྱི་ཆོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་འཕྲོ་ལམ་ཐོག་
 བརྒྱད་རྒྱ་ནི་འོད་ཟེར་ལྷན་པའི་མདུན་ལམ་ཡིན་པ་དང་། དེ་ལས་གཞན་པའི་
 འཕྲོ་ལམ་མེད་པ་གསལ་པོར་ཤེས་ཏེ་བོད་ཀྱི་སྤྱི་ཆོགས་རྒྱུང་པའི་ལམ་ལུགས་དེ་
 ཡངས་སུ་བཅས་བརྒྱར་བྱེད་རྒྱར་བཅི་བཀུར་བྱས་པ་རེད།

འོན་ཀྱང་མཐོ་འབྲིང་མི་སྣ་ཁག་གཅིག་གིས་སྤྱི་ཚུལ་ཐོག་བཅི་བཀུར་བྱ་
 བའི་ནུས་པ་བཟུན་གྱང་། རྟོན་དངོས་སུ་ངོ་ཚྏ་ལྱེད་པའི་མགོ་གཉིས་མའི་
 རྒྱུད་རྒྱལ་བབྱང་ལྟེ་༡༩༥༩ལོར་རྒྱལ་སྤངས་ནས་ངོ་ཚྏ་ཟེང་འབྲུག་བསྐངས་
 པ་རེད། འོན་ཀྱང་མཐའ་མཆུག་བོད་ཀྱི་བགས་བཤོད་རྒྱུད་འཛིན་ཞིང་བུན་
 ལམ་ལུགས་དེ་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་ཡུང་བའི་མིང་ཅམ་མ་གཏོགས་མ་ལུས་པའི་རྩ་མེད་
 མོང་བ་དང་། རྒྱ་ཆེའི་མི་དམངས་མང་ཆོགས་རྣམས་མི་རབས་ནས་མི་རབས་
 བར་རྟ་རྟོག་དུད་འཕྲོ་ལྷ་བུའི་འཆོ་བ་སྐྱེལ་བའི་ཉི་མ་མཆུག་འགྲེལ་ཏེ་རང་ལུས་
 རང་དབང་ཐོབ་ནས་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་བདག་པོར་གྱུར་པ་དང་། བོད་ཀྱི་ཐོན་སྐྱེད་
 དང་། དཔལ་འཕྱོར། རིག་གཞུང་། མི་འཁོར་བཅས་ལོ་རེ་ལས་ལོ་རེ་གོང་
 འཕེལ་དུ་ཕྱིན་ནས་ཏ་ཅང་རྩེས་ལུས་ཡིན་པའི་བོད་རྒྱུང་པ་དེ་དང་རྒྱས་སུ་
 སྤམ་ཆོགས་པའི་བོད་རྒྱངས་གསར་པ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་བའི་འགོ་རྒྱུགས་པ་རེད།

རྒྱལ་པ། ཉར་གི་སྐབས་བརྒྱ་གཅིག་པའི་ཆར་འཛུམས་ཤྱོད་
 ཚུགས་ཐོངས་གསུམ་པའི་ཐོག་གི་གཏན་འཁེབས་ཀྱི་རྒྱས་དང་།
 རྒྱལ་པར་ཏུ་ཐོད་ཀྱི་ལས་དོན་སྐོར་ལ་མཁུབ་སྟོན་གནང་བའི་མཛད་
 རྒྱལས་ཀྱི་རྒྱས་ལ་རྒྱ་ཆེའི་མང་ཚོགས་ཀྱི་མང་གཞི་གཏོང་བའ་ཡོད་
 པ།

རྒྱལ་ཁབ་གང་ཞིག་དང་ཀྱི་དབང་འཛིན་པའི་ཉར་ག་འདྲ་ཞིག་ཡིན་
 ཡང་རང་ཉིད་ཀྱིས་གཏན་འཁེབས་བྱས་པའི་བྱེད་སྟོན་དེ་ལ་རྒྱལ་ཁ་ཐོབ་ཐུབ་
 དང་མི་སྲུབ་ནི་རྒྱ་ཆེའི་མང་ཚོགས་ཀྱི་མང་གཞི་བརྟན་པོ་ཡོད་མེད་ལ་རག་ལས་
 པ་མ་གཏོགས། ཚོགས་པ་འགའ་ཞིག་དང་། ཚོགས་ཁག་རེ་བྱུང་གི་རྒྱབ་སྐྱོར་
 ཐོབ་དང་མི་ཐོབ་ལ་རག་ལས་པ་ཞིག་མིན་ཅིང་། གལ་ཏེ་སྟོབས་སྤྲུགས་ཆེ་བའི་
 ཚོགས་ཁག་གཅིག་ལ་གནས་སྐབས་རིང་རྒྱལ་ཁ་ཐོབ་ཀྱང་དེ་ལ་མང་ཚོགས་ཀྱི་
 མང་གཞི་མེད་ན་མཚུགས་སྐྱོར་པམ་ཉེས་དང་འཛོར་ཞིག་ཏུ་འགྲོ་རྒྱུ་དེས་ཅན་
 རེད། རྒྱལ་ཕྱུང་དམངས་གཙོ་བོ་བྱེད་མཁན་མི་བཞི་ཤོག་ཁག་གིས་ཀྱང་དུས་
 སྐབས་གཅིག་རིང་མང་ཚོགས་ཁག་གཅིག་ལ་མགོ་སྐོར་བསྐྱུ་བྱེད་བྱས་ཏེ་ཉར་
 ཀྱི་དམག་གསུམ་གྱི་དབང་ཆ་ཡོངས་སྟོན་འཕྲོག་སྐབ་པ་བྱུང་ཡང་། ཁོ་པ་
 ཆའི་བྱེད་སྟོན་དེར་མང་ཚོགས་ཀྱི་རྒྱབ་སྐྱོར་ཐོབ་ཐུབ་པའི་མང་གཞི་མེད་
 སྐབས་མཐར་ཐམ་ཉེས་དང་བྱིམས་གཙོད་སོག་པ་དེ་ནི་དེའི་དཔེ་མཚན་ཞིག་
 རེད། ཚོགས་གཞན་ཞིག་ནས་བཤད་ན་ཀྱང་གོ་མི་དམངས་བཅའ་ས་འཁྲུལ་
 དམག་ཐོད་ཏུ་འཁྱུར་བ་ནས་ཐོད་ཏུ་རོ་ལོག་ཟིང་འཐུག་མ་ལངས་པར་གྱི་དུས་
 སྐབས་དེའི་རིང་ཀྱང་ཀྱང་ཐོད་ལས་དོན་སྐོར་ལྟ་ཡོན་སྟོན་ཁང་དང་ཐོད་བསྐྱོད་མི་
 དམངས་བཅའ་ས་འཁྲུལ་དམག་གིས་དུས་དང་ནམ་པ་ཀྱན་ཏུ་ཉར་གི་ཡང་དག་
 པའི་མཛད་སྟོན་དང་ཀྱི་རྒྱས་ཁག་ལག་ལེན་ནན་པོ་བསྐྱར་བའེས་རྒྱ་ཐོད་མི་

རིགས་པར་དང་ཐོད་མི་རིགས་ནང་ཁྲུལ། མི་རིགས་གཞན་དག་པར་བཅས་ཀྱི་
 མཐུན་སྦྲིལ་ལ་ཕྱགས་སྟོན་སྐབས་པ་དང་ཐོད་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་དང་། དཔལ་འཕྱོར།
 རིག་གཞུང་སྒྲོབ་གསོ། ལྷན་པཅས་འཕྲོད་བཞེན། ཞིང་འཕྲོག་སོན་སྒྲིད་
 བཅས་ལ་ཡར་རྒྱས་ཤོར་འཕེལ་འཕྱོར་བར་སྐྱེལ་མ་སྐབས་པར་བཞེན། རྒྱ་ཆེའི་
 བཟོ་ཞིང་མང་ཆོགས་དང་། རིམ་གསུམ་ཁག་རྒྱལ་གཅེས་མཆོ་རིམ་མི་སྣ་བཅས་
 ཀྱི་ཡོད་ཆེས་དང་བཙི་བཀུར་སོབ་སྟེ་གསར་བརྗེར་རོ་ལོག་པ་ཏུར་གསུམ་
 བསྐྱར་ས་པའི་རོ་ལོག་གི་འབྲུག་དེ་བཞིན་དུས་ལྡན་བྱུང་བ་འཁྱིལ་གྱི་ནང་གཏོར་
 སམ་བཅུང་བྱུང་བ་ལྷུང་བ་དེ་ཡང་ཡུར་གྱི་ཡུར་ཁན་ཏང་གིས་ཐོད་ཆི་བས་
 བཅིངས་འཕྲོལ་གཏོར་བའི་བྱ་གཞག་དེ་ལ་གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཐོད་ཀྱི་བཟོ་ཞིང་མང་
 ཆོགས་ཀྱིས་རྒྱབ་སྐྱོར་སོབ་བྱུང་བའི་སྐར་གཞི་བཟང་པོ་ཡོད་པར་བརྟེན་ནས་
 ཡུང་བ་དང་། དེ་རྗེས་དམངས་གཙུག་པོ་ལྷན་པ་ལ་ནས་རིག་གནས་
 གསར་བརྗེ་ཆེན་པོ་མ་བྱས་པར་དུ་ཐོད་ཀྱི་གསར་བརྗེ་དང་འཕྲུགས་སྐྱེད་ཀྱི་བྱ་
 གཞག་ཤོར་འཕེལ་འཕྱོར་མཐུགས་པོ་ཡུང་བ་དེ་ཡང་ཡུར་གྱི་ཡུར་ཁན་ཏང་གིས་
 ཐོད་ཀྱི་རྒྱ་ཆེའི་མང་ཆོགས་དང་། རིམ་གསུམ་ཁག་གི་འདོད་པ་ཁྱེད་ས་པའི་
 མཆོད་སྦྱོགས་ཀྱི་དུས་ལག་ལེན་བསྟར་རྒྱ་མཐའ་འཕྱོངས་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་
 ནས་ཡུང་བ་རེད། ཡུང་འབྲས་དང་རྒྱལ་ཁ་ཆེན་པོ་སྐར་ལས་སྟག་པ་ཞིག་སོབ་
 གཤམ་ཡོད་པའི་སྐབས་སུ་སྐབས་དུས་ཏ་ཅང་སློ་སམ་དགོས་པ་ཞིག་ལ། རྒྱ་
 ཆེའི་མང་ཆོགས་ཀྱི་ནང་ཏང་གི་སྟན་གསུམ་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་དེ་མི་བཞི་མོག་ཁག་
 གིས་ལེད་སྒྲོད་བྱས་ཏེ་ཏང་གི་དམག་གསུམ་ཀྱི་དབང་ཆ་གཡོ་འཕྲོག་བྱས་སོག་
 མང་ཆོགས་ལ་མགོ་སྐྱོར་བཅུང་ནས་ཁོ་པ་ཆོའི་གཡོན་ཐལ་ལམ་སྦྱོགས་སྟེལ་བ་
 དང་། མང་ཆོགས་ཀྱི་ནང་དུ་ཡོད་པའི་ཏང་གི་སྟན་གསུམ་ཉམས་སུ་བཅུག་སྟེ་
 ཏང་དང་མང་ཆོགས་ཁ་བྲལ་དུ་གཏོར་བ། རྒྱ་གསུམ་རིས་རིང་ལུགས་དང་གྲིད་
 གཞུང་མེད་པའི་རིང་ལུགས་སྟེལ་བ། མི་རིགས་ཁག་གི་དམིགས་བསལ་སོན་
 རྣམས་དང་། རིག་གཞུང་གཏོར་བསྐྱག་གཏོར་བ་བཅས་བྱས་ཡོད། རིག་གནས་

གསར་བཟེ་ཆེན་པོ་ཟེར་བའི་ཞོར་འབྲུལ་ཅན་གྱི་ལས་འབྲུལ་དེའི་ནང་རྒྱལ་
 འབངས་དཔལ་འབྱོར་དང་། མི་རིགས་ཁག་གི་རིག་གཞུང་སློབ་གསོར་ཆབས་
 ཆེ་བའི་རྒྱུན་ལྷན་བསམ་ཡུལ་ལས་འདས་པ་ཕྱག་པ་དེ་དུས་ཡུན་སྤར་བྱ་ཞིག་གི་
 ནང་སྤར་གསོ་བྱེད་ཐུབ་པ་ཁག་པོ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གཅིག་ནི། མི་བཞི་ཕྱག་
 ཁག་གིས་སྤེལ་བའི་གཡོན་ཐལ་ལམ་ཚུགས་ཀྱི་དུག་རྒྱུན་གཏིང་ཟབ་ཕྱག་པ་དེ་
 འགོ་བྱིད་ལས་བྱེད་པ་ཁག་གཅིག་གིས་དེར་སྐབས་ཏང་རྒྱུད་དབྱེད་གིས་ཐོད་གྱི་
 ལས་དོན་བྱེད་ཚུགས་སྟེ་ལ་འཛིན་པའི་སྲིད་རྒྱུས་ཡང་དག་པ་དེར་ད་དུང་གོ་
 བ་ལེན་ཐུབ་ཀྱི་མེད་པ་དང་། ཐེ་ཆོམ་ཟེ་བ། འགོག་སྐྱེལ་བྱེད་པ། རྒྱུན་
 འདོགས་བྱེད་པ་བཅས་ལ་བརྟེན་ནས་ཁོ་ཆོའི་གོ་རྟོགས་སྤར་པར་གོ་རིམ་དང་
 དུས་ཚོད་དཀོས་པ་དང་། ངར་རྒྱག་བྱེད་དཀོས་སྐབས་ཐོད་ས་གནས་སུ་ཐུག་
 ལས་གནང་བའི་འགོ་བྱིད་ལས་བྱེད་པ་རྣམས་དཀའ་ངལ་དང་འགོག་རྒྱུན་སྒྲ་
 ཆོགས་འཕྲད་ཀྱི་ཡོད་པ་དེར་ང་ཆོས་བསམ་གཞིགས་ལེགས་པར་བྱས་ཏེ་ཁོང་
 ཆོར་ལྷག་བསམ་རྣམ་དག་གིས་རྒྱབ་སྐྱོར་དང་། བན་ཡོད་ཀྱི་བསམ་འཆར་
 འདོན་པ། ཡོང་སྲིད་པའི་ཞོར་འབྲུལ་དང་རྒྱུན་ཆར་མ་བྱུང་སྟེན་འགོག་གི་བྱ་
 ཐབས་འདོན་པ་བཅས་བྱ་རྒྱ་ནི། རྒྱལ་གཅེས་མི་རྣམས་འབྲུང་འོས་པའི་འོས་
 འགན་ཞིག་རེད།

ང་ཆོས་མེས་རྒྱལ་གོང་བླ་གཅིག་ལྷན་གཏོར་བཞིག་གཏོར་བའི་ཁ་བྲལ་
 རིང་ལུགས་པར་ང་ཆོས་བྱེད་སྐབས། རྒྱ་བོད་མི་རིགས་མཐུན་སྦྲིལ་ལ་གནོད་
 པའི་རྩོམ་ཡིག་དང་། སློག་བརྟན། གསར་འབྲུང་། ལས་ཀ་བྱེད་སྤངས།
 དཀྱོག་གཏམ། གཏམ་བཤད་སོགས་གང་དང་གང་ཞིག་སོན་ན་ཡང་དེའི་རྩི་
 རྒྱལ་གྱི་རྣམ་པ་དང་། དེའི་མཁོ་སྟོར་གྱི་རང་བཞིན་གསལ་པོར་མཐོང་ཐུབ་པ་
 བྱས་ནས་མེས་རྒྱལ་གོང་བླ་གཅིག་ལྷན་སྐྱོར་ཡོང་རྒྱུར་སྐྱོབ་བྱ་དཀོས་རྒྱ་
 ཏུ་ཅང་གལ་ཆེན་པོ་རེད།

བདུན་པ། སྤང་ཁྱིན་པོ་དཀྱི་འཕེལ་རྒྱས་དང་མདུན་ལམ།

པོ་དཀྱི་རང་རྒྱལ་ཁྱིམ་ཆང་ཆེན་པོའི་ནང་ཁ་བཤམ་དུ་མི་རྒྱུ་བའི་ཆ་གསུམ་གྱི་ཕྱི་རྒྱུ་པོ་དང་།
 རྒྱུ་པོ་པོ་ནས་ད་བར་ལོ་བདུན་བརྒྱ་ལྷག་ཅམ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད་པ་དང་།
 རྒྱུ་པོ་པོ་དེའི་རིང་ཁྱིན་ཆུ་མི་རིགས་ཁག་མང་པོ་ཞིག་དང་མཛའ་མཐུན་གྱི་
 འབྲེལ་བ་བཅུགས་ཏེ་ཡན་རྒྱལ་འགྲོ་འོང་དང་། རྒྱུ་པོ་པོ་པོ་རིག་གནས་སྤེལ་
 རིས་བཅས་བྱས་པ་བརྒྱུད་མེམས་མཐུན་སྤྱོད་སྤེལ་གྱི་སྒོ་ནས་མེས་རྒྱལ་ཁྱིམ་
 ཆང་ཆེན་པོ་འཁྱུགས་སྤྱོད་གྱི་ལས་དོན་ནང་གཟུང་བཞིན་ལྡན་པའི་བྱས་རྒྱུས་
 བཞག་ཡོད་པ་དང་། སྤང་ཁྱིན་གྱི་འཕེལ་རྒྱས་ནི་ཁྱུང་གོ་ཁྱུང་ཁྱུང་ཏང་གི་དབྱེ་
 བྱིད་འོག་གཙོ་བོར་བོད་མི་རིགས་རང་ཉིད་ཀྱི་སྤྱོད་སྤེལ་ལྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་སོ་
 སོས་རང་ཉིད་ཀྱི་རྒྱས་པ་འདོན་སྤེལ་བྱས་པ་དང་དུས་མཆུང་སྤེལ་ ཁྱིན་ཆུ་མི་
 རིགས་གཞན་གྱི་ལྷག་བསམ་རྒྱུ་དག་གི་རྒྱུ་ལ་བརྟེན་ནས་མཐུན་སྤེལ་
 དང་། ལྷག་པོ། མེས་རིག་ལྡན་པ་བཅས་ཀྱི་བོད་གསུང་པ་ཞིག་འཁྱུགས་སྤྱོད་
 བྱས་ན་འོད་ཟེར་ལྡན་པའི་མདུན་ལམ་ཡོད་པ་དེ་རེད། མདུན་ལམ་དེ་མཛོན་
 ཏུ་འཁྱུར་བར་བྱེད་དགོས་ན་གསལ་གསལ་གྱི་གལ་ཆེ་བའི་དོན་ཆེན་གསུམ་རྒྱུན་
 འཁྱོངས་བྱེད་དགོས་པ་སྟེ། ༡. ཁྱུང་གོ་ཁྱུང་ཁྱུང་ཏང་གི་ཡང་དག་པའི་འགོ་
 བྱིད་ལ་བཞི་བཀུར་ཞུ་བ། ༢. ཏང་ཁྱུང་དབྱུང་གིས་བོད་ཀྱི་ལས་དོན་སྤྱོད་ལ་
 གནང་བའི་སྤྱི་རྒྱས་རྒྱུས་ལྟར་མེམས་ཐག་ཆོད་པའི་སྒོ་ནས་ལག་ལེན་བཟུང་བ།
 ༣. རྒྱལ་ཁབ་ལ་དགའ་ཞེན་བྱེད་པ་དང་མི་རིགས་རང་ཉིད་ཀྱི་ཡར་རྒྱས་ལ་
 དགའ་ཞེན་བྱེད་པ་གཉིས་བར་གྱི་འབྲེལ་བ་ཡང་དག་པའི་སྒོ་ནས་རོས་འཛིན་
 བྱེད་དགོས་པ་བཅས་ཡིན་པར་མེས་ཆོར་གཉིད་བཟུང་། མི་རིགས་ལྡན་པུ་
 ལྷག་ཅམ་ཡོད་པའི་རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་པོ་འདི་འདྲ་ཞིག་གི་ནང་མི་རིགས་རང་རང་
 སོ་སོར་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དང་། དམིགས་བསལ་གྱི་ཁྱུང་ཆོས་མི་འདྲ་བ་
 ཡོད་པ་དང་། མི་རིགས་སྤྱི་ཡོད་རང་གི་མི་རིགས་ཀྱི་འཕེལ་རྒྱས་དང་།

དམིགས་པས་ལྷི་བྱུང་ཆོས་ལ་དགའ་ཞེན་མི་བྱེད་པའི་མི་རིགས་མེད་པ་དང་།
 དགའ་ཞེན་དེ་དང་བྱུང་མོང་གཅིག་ལྷན་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་ལ་དགའ་གཅིས་བྱེད་པ་
 གཉིས་གཅིག་ལྷན་ཡིན་ཞིང་། མི་རིགས་རང་རང་སོ་སོས་གཙོ་བོར་རང་ཉིད་
 གྱི་རྒྱས་པ་འདོན་སྤེལ་བྱེད་པ་དང་། སྤྱོད་ཆུ་མི་རིགས་གཞན་གྱིས་རྒྱལ་ཁབ་
 བྱེད་པ་གཉིས་ཁ་བཤམ་བཤམས་མེད་པའི་གཅིག་ལྷན་ཡིད་། མི་རིགས་ཚང་མས་དེ་
 འདྲ་ཡོང་བ་བྱེད་དགོས་ན་བྱུང་མོང་གཅིག་ལྷན་གྱི་དམིགས་ལྷལ་ཡང་དག་པ་
 ཞིག་ཡོད་དགོས་པ་དང་། དེ་ལ་ཆབ་སྲིད་གྱི་ལམ་ཚུགས་ཡང་དག་པའི་སྲིད་
 རྒྱུས་དང་བྱེད་ཚུགས་ཤིག་དགོས། ཡང་དག་པའི་མདུན་ལམ་དེའི་ཚུགས་སྤྱི་
 འཁྲིད་མཁན་བཟང་པོ་ཞིག་ཡོད་དགོས་པས་དེ་ནི་ཁྱེད་གོ་བྱུང་ཁྱེད་ཉར་ཡིན།
 ཉར་གྱིས་ཐོད་གྱི་ལས་དོན་སྒྲོལ་ལ་གནང་བའི་མཛད་ཚུགས་དང་སྲིད་རྒྱུས་ནི་
 ཐོད་གྱི་དཔོན་ཡོད་གནས་ཚུལ་དང་། རྒྱ་ཆེའི་མི་དམངས་ཀྱི་དེ་འདྲུན་གསལ་
 ཐོར་མཚོན་པ་ཞིག་ཡིན་པས་དེ་ལ་འགོག་རྒྱུན་དང་དགའ་ངལ་རི་འདྲ་ཞིག་
 འཕད་ཀྱང་སེམས་ཐག་གཅོང་བཅད་གྱིས་ལག་ལེན་བསྟར་བ་ཡིན་ན། མེས་
 རྒྱལ་ཁྲིམ་ཚང་ཆེན་པོའི་གཅིག་ལྷན་དེ་ཐུར་ལས་སྤྱོད་པའི་སྤྱི་བཙན་ཡོང་བ་
 དང་། རང་སྤྱོད་པས་རང་སྤེལ་དང་། དགའ་སྤྱོད་འབད་བཙོན། མོམ་པ་རིམ་
 བཙོན་གྱིས་བོད་གསར་པ་ཞིག་ལྷན་དུ་འཛུགས་སྤྱོད་བྱེད་སྤྱོད་པའི་ཡིད་ཆེས་
 དང་སྤྱོད་ཆོར་བྱུང་། དགའ་གཅིས་འོས་པའི་རང་ཉིད་གྱི་པ་ལྷལ་བོད་སྤྱོད་ས་
 རྒྱལ་དུ་རྒྱ་ཆེའི་མང་ཚོགས་ཀྱི་འཚོ་བ་དང་བྱུང་མོང་དཔལ་འབྱོར་གོང་འཕེལ་
 བྱུང་བ་མཐོང་དུས་རང་ཉིད་ལོན་ཀྱིས་ཀྱང་སེམས་སྤྱོད་སྤྱོད་པས་ཆེ་དུ་སྤྱོད་
 ཉེ་རང་ཉིད་གྱི་རྒྱས་པ་དང་ཤེས་ཡོན་ཡོད་ཚད་འདོན་སྤེལ་བྱས་ནས་བོད་སྤྱོད་ས་
 གྱི་གསར་བརྗེ་དང་འཛུགས་བསྐྱར་བྱ་གཞག་སྤྱོད་ལེགས་སྤྱོད་འབུལ་བྱུང་བ་
 བྱེད་རྒྱ་ཡིན།

ཀན་ལྷོ་ཤིས་ཆང་སྐར་གསར་དགོན་གྱི་ དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆོས་ལུན་ལ་ སྤུལ་བའི་དོགས་གཙོད་སྒྲིང་།

༡༣། རབ་འབྱམས་གསུང་རབ་རྒྱ་མཆོར་མཁུན་སྐབས་ཀྱི་འཇུག་པ་མཆོག་ཏུ་
ཡངས་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོའི་སྤྱི་དྲུང་དུ།

གྲུས་གསོལ། དེ་ཚུན་༡༩༤༡ལོར་

འདི་གའི་སློབ་གཉེར་པ་འབྲུག་ཐར་བརྒྱད་དབུ་ཆད་རིག་པའི་གཞུང་གི་དཀར་
གནད་ལས་བཅམས་པའི་དོགས་འདྲི་ཐེབས་པ་སྐབས་འབྲུལ་གསུང་ལན་འབུལ་
འདོད་ཆེ་ཡང་། ཟིན་མེད་འདི་སྐར་གི་བྱ་བར་རྒྱན་དུ་ཐེལ་བའི་དབང་གིས་ད་
བར་གསུང་ལན་འབུལ་ཁོམ་མ་ཡུར་པར་དགོངས་ཁྲེལ་གཏན་ནས་མི་བཞེས་པ་
ཞུ་རྒྱུ་དང་ཆབས་ཅིག་ཁྱེད་ལ་འཆོམས་འདྲི་ཡང་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། བདག་ཀྱང་སྤྲིགས་
ཁྱེད་རང་མདངས་ཀྱི་རྒྱད་པ་བརྒྱུག་ཏུ་མེད་པས་ཡུན་རིང་མནར་ཡང་བསྐྱ་མེད་
གསུམ་གྱི་སྤྱགས་རྗེ་དང་། ཚུན་བསགས་དགེ་བའི་འབྲས་བུ་ལྷག་མར་ལུས་པ་
ཅུང་ཟད་ཅམ་གྱི་མཐུ་ལ་བཞེན་ནས་དབང་མེད་འཆི་བདག་གི་སྔ་ཉ་མ་འཁྱོར་
ཅམ་གྱི་རང་ནས་ཆེད་ལྷག་མ་རྣམ་དཀར་དགེ་བའི་བྱ་བར་བསམ་སྒྲོམ་གྱི་གོ་
སྐབས་ཤིག་མེ་ཡོང་གི་རེ་འདུན་སྒྲིང་ལ་བཅངས་བཞེན་གནས་ལགས།

ཇི་ཐེབས་བཞེན་བཀའ་འདྲི་གནང་བའི་དོན་ཆེན་འདི་རྣམས་གཞུང་ཆེན་
པོའི་དགོངས་དོན་ཏུ་ཅང་གཉིང་ཟབ་པ་ཞིག་ཡིན་སྐབས་རང་ཉིད་ལ་མཁས་
དབང་མཆོག་ཉིད་ཀྱི་སྤྱགས་དབྱེས་པའི་མཆོད་སྨིན་དུ་འབྱུང་ངེས་ཀྱི་ཞུ་ལན་

དེ་རྟོག་པའི་སྤང་ཡུལ་ཡིན་པ་ལས་རང་མཚན་མིན་པས་རྗེས་སུ་མ་སྤྲུབ།
གཅིག་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དེས་ཅིག་ཤོས་འཛིན་མི་སྤྲུབ་ཅིང་། དེས་པོ་གཅིག་
གི་བྱད་ཆོས་མང་པོ་ཡོད་པ་ན་མས་དབང་ཤེས་ཀྱི་འཆར་སྤང་ལ་དུས་གཅིག་དུ་
འཆར་སྤྲུབ་ཀྱང་། དབང་ཤེས་ལ་རང་ཡུལ་གྱི་ནམ་པ་གསལ་བར་སྤང་བ་ཙམ་
གྱིས་ཆོག་པ་ལས་ཡུལ་དེར་འདི་དང་འདིའི་སྒྲུལ་པའི་རིས་འཛིན་བྱེད་མི་སྤྲུབ་
ཅིང་། རྟོག་པ་ནི་དེ་སྤང་མིན་པར་རང་ཡུལ་དེའི་སྒྲེ་གནས་འཇིག་གསུམ་དུས་
མཉམ་པའི་བྱད་ཆོས་མང་པོ་ཡོད་པ་ན་མས་ཆ་ཤས་རེ་རེ་བྱས་ནས་རིས་འཛིན་
བྱེད་པ་མ་གཏོགས་དུས་གཅིག་དུ་བྱད་ཆོས་མང་པོ་རྟོགས་མི་སྤྲུབ་པ་ཡིན་ལ།
དེ་བཞིན་དུ་རྫོང་བྱེད་ཀྱི་སྤྲེ་ཡང་གང་བརྫོང་བྱར་བྱས་པའི་དོན་དེ་ཉིད་སྤོང་བ་
ལས། དེ་དང་རོ་བོ་གཅིག་པའི་བྱད་པར་གཞན་དག་སྤོང་མི་སྤྲུབ་པ་ཡིན།
གལ་ཏེ་དེ་སྤང་མིན་པར་རྫོང་བྱེད་ཀྱི་སྤྲེ་དང་རྟོག་པས་བྱད་ཆོས་གཅིག་བརྫོང་
པ་དང་རྟོགས་པའི་ཆེ་དེ་དང་རོ་བོ་གཅིག་པའི་ཆོས་གཞན་དག་བརྫོང་པ་དང་
འཛིན་སྤྲུབ་ན། ཆོས་གཞན་དག་མ་དེས་པ་དེས་པའི་ཆེད་དུ་གཏན་ཆོགས་
བཞོང་བ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རྗེས་དཔག་ཆད་མ་སྒྲེ་བའི་དམོས་པ་གང་
ཡང་མེད་པར་འཕྱར་བ་ཡིན་ཏེ་གཏན་ཆོགས་འཁོད་པ་ནི་དེས་པོ་དེའི་སྒྲེ་
གནས་འཇིག་གསུམ་དུས་མཉམ་པའི་བྱད་ཆོས་སྒྲེ་གསུམ་གཅིག་དེས་ཀྱང་སྒྲེ་གསུམ་
གཞན་དག་མ་དེས་པ་དེས་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པས་སོ། །

དེ་ཡང་གཞི་གཅིག་ལ་མཚོན་ཏེ་བཤད་ན། བྱད་གཞི་སྤྲེ་ལྟ་བུ་གཅིག་ལ་
ཡང་རང་ཉིད་ལས་གཞན་པའི་རིགས་མཐུན་གྱི་དེས་པོ་དང་རིགས་མི་མཐུན་
གྱི་དེས་པོ་སྒྲེ་གསུམ་ཤེས་བྱ་རི་སྒྲེད་ཡོད་པ་དེ་ཡི་གངས་དང་མཉམ་པའི་སྤྲོག་པ་
ཡོད་ཅིང་དེ་དག་བརྫོང་པའི་སྤྲེས་དེས་སུ་བཞུན་པའི་དོན་དེ་ཙམ་གོ་རུས་པ་
མ་གཏོགས་གཞན་དག་གོ་སྤྲུབ་པའི་རུས་པ་མེད། དེ་བཞིན་དུ་སྤྲོག་པའི་བྱད་
པར་དེ་དག་བརྫོང་པའི་སྤྲེ་དང་འབྲུག་ཚུལ་མཚུངས་པའི་རྟོག་པ་ཡང་རང་ཉིད་
གྱི་ཡུལ་ལ་ཆ་ཤས་རེ་རེ་བྱས་ཏེ་འབྲུག་པ་མ་གཏོགས་རང་ཡུལ་དེ་ལས་གཞན་

[illegible]

གཞན་པར་ལྷན་ཞུགས་པའི་འཁྲུག་ན་ལྷན་གཞན་པར་ཡོད་དེ་ཡུལ་གཅིག་པོ་དེ་དང་ཡུལ་བའི་རྒྱུ་གཅིག་པོ་ལྷན་དང་པེ་མ་པོ་ལྷན་ཐམས་ཅད་ནམ་ཡུལ་པའི་འཁྲུག་ཏེ། ཐམས་ཅད་ཡུལ་གཅིག་ལ་འཁྲུག་ཅིང་དཀོན་པ་བ་དང་ཐོད་པའི་ལྷན་ཞེས་པ་ལོ། །

[illegible]

ཞིབ་པར་མཁས་སྤྱད་རྗེས་མཛད་པའི་རྣམ་འགྲེལ་རིག་ཆེན་རིགས་པའི་
སྤྱི་མཆོ་ལེའུ་དང་པོར་ཞལ་གསལ་བས་དེར་གཞིགས།

རྟོག་པ་ཐག་ཚུན་བརྟེན་པ་འདི་ཚུན་ཚུན་བྱེད་ཚུལ་ནི། འདིའི་ཚུན་བརྟེན་
 བྱེད་མཁའ་ནི་ལུ་ཉིགས་ཚུན་པ་བའི་ཚུན་པ་གཞན་ལུ་མ་ལེན་ཟེར་པ་ཚུན་
 དཔོན་ཚོས་གཤམ་གྱིས་ཐམ་པར་མཛད་པ་དེ་ཡི་རྟེན་འབྲས་པ་ནམས་ཡིན་
 ཞིང་། ཁོ་ཚོས་ལྷ་རྟོག་ལྷུང་འབྲུག་མ་ཡིན་པར། རང་མ་ཡིན་ནམ་པར་བཅད་
 པའི་ཚོན་ནས་འབྲུག་དགོས་ན། བྱིང་འཛིན་རྟོག་པས་བྱིང་དེས་པ་ལ་དེའི་ཚུན་
 ཏུ་བྱིང་མ་ཡིན་ནམ་པར་བཅད་པ་ཤེས་དགོས། བཅད་བྱ་བྱིང་མ་ཡིན་མ་ཤེས་
 པར་དེ་ནམ་པར་བཅད་པ་མི་ཤེས་པས་བྱིང་མ་ཡིན་ཤེས་དགོས། བྱིང་མ་ཡིན་
 ཤེས་པ་ལ་བྱིང་ཤེས་དགོས་པས། བྱིང་དང་བྱིང་མ་ཡིན་པ་གཉིས་གང་ཏུང་

གཅིག་ལྟར་འཛིན་པ་མེད་ན་གཉིས་ཀ་འཛིན་མི་བྱུང་པར་འགྱུར་བས་རང་མ་
ཡིན་ཀྱང་པར་བཅད་པའི་གཞན་སེལ་བརྟེན་ཡུལ་ཞེས་སྒྲ་བ་ནི་མི་འབད་ཅིང་།
སྤྱི་དངོས་པོ་བ་ལྟར་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་དངོས་པོའི་དབང་གིས་བརྟེན་ལྷོད་བ་དེ་
རང་འབད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཚུད་པ་འགོད་པ་དེ་ལ། ནང་པ་སངས་རྒྱས་པས་
ཐོག་མར་རིགས་པ་མགོ་མཚུངས་ཀྱི་སྒྲོན་བཟུང་པ་དང་། ཚུད་པ་བཞོད་པའི་
སྒྲོན་དེ་རང་ལ་མི་འཇུག་པའི་རྒྱ་མཚན་དངོས་བཤད་པ་གཉིས་ཡོད།

དང་པོ་རིགས་པ་མགོ་མཚུངས་ཀྱི་སྒྲོན་བཟུང་པ་ནི། ཡལ་ག་ལོ་འད་བ་
དང་ལྟན་པའི་ཤིང་བྱེ་བྲག་པ་ཞིག་ལ་ཤིང་གི་བརྟེན་ལྷོད་བའི་ཆེ་ཤིང་མ་ཡིན་པ་
ཀྱང་པར་གཅོད་དམ་མི་གཅོད། ཀྱང་པར་གཅོད་ན་ཤིང་མ་ཡིན་མ་ངེས་པར་
ཤིང་ངེས་མི་རྒྱས་པ་དང་། ཤིང་གི་དོན་འཛིན་པ་མེད་ན་ཤིང་མ་ཡིན་པ་ཡང་
ངེས་མི་རྒྱས་པར་འགྱུར་ཞིང་། དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་ན་ཤིང་དང་ཤིང་མིན་གཉིས་
རྟོག་པ་ཕན་ཚུན་བརྟེན་པར་འགྱུར། དེ་ཡང་ཁས་ལེན་ན། ཡལ་ག་ལོ་འད་བ་
དང་ལྟན་པ་ལ་ཤིང་གི་བརྟེན་ལྷོད་པ་གཏན་ནས་མི་སྤྱིད་པར་འགྱུར་བས། བྱིད་
ཀྱིས་ངེད་ལ་བརྟེན་པའི་སྒྲོན་དེ་བྱིད་རང་ལ་རིགས་པ་མཚུངས་སོ། ། གལ་ནེ་
བརྟེན་ལྷོད་བའི་ཆེ་ཤིང་མ་ཡིན་པ་ཀྱང་པར་མི་གཅོད་ན། བ་སྟད་ཐོབ་ནས་ཤིང་
ལ་འཇུག་པའི་ཆེ་ཡང་ཤིང་མ་ཡིན་པ་ཀྱང་པར་སྤངས་ནས་ཤིང་ལ་འཇུག་པ་མི་
སྤྱིད་པར་འགྱུར། གལ་ནེ་བརྟེན་ལྷོད་བའི་ཆེ་ཤིང་མ་ཡིན་པ་ཀྱང་པར་བཅད་
པའི་སྒྲོན་ནས་བརྟེན་ལྷོད་པ་མ་ཡིན་ཀྱང་། མདུན་ན་གནས་པའི་ཤིང་སྤྱི་ཅམ་པ་
ཞིག་བཟུང་ནས་འདི་ཤིང་ཡིན་ཞེས་བརྟེན་ལྷོད་ལ་རྟེན་སྤྱི་བ་སྟེང་འདྲིགས་པའི་ཆེ་
ན་ཡང་ཤིང་མ་ཡིན་ཀྱང་པར་བཅད་པ་ལ་མི་སྟོས་པར་ཤིང་དེ་རྟོགས་པར་
འགྱུར་བས་ངེད་ལ་སྒྲོན་དེ་མེད་ཅེ་ན། བརྟེན་ལྷོད་ལ་རིགས་གཉིས་ལས་མེད་
ཅིང་། འདི་ཡང་ཤིང་ཡིན་ཞེས་བརྟེན་ལྷོད་རེ། འདི་ཁོ་ན་ཤིང་ཡིན་ཞེས་བརྟེན་
ལྷོད་ཞེས་བྱིད་ལ་འདྲིའོ། ། དང་པོ་ལྟར་ན་གོང་དུ་བཞོད་པའི་སྒྲོན་གཉིས་པ་དེ་
བརྟེན་ལྷོད་ཅིང་། གཉིས་པ་ལྟར་ན་ཤིང་མ་ཡིན་པ་ཀྱང་པར་བཅད་པའི་སྒྲོན་

ནས་བརྟུན་པ་རང་ཡིན་པས་བྱིད་ཀྱིས་དེད་ལ་ཚུར་བཞོད་པའི་སྒྲིན་དེ་རང་
ཉིད་ལ་ཡང་མགོ་མཚུངས་སོང་ཞེས་བསྟན།

གཉིས་པ་བྱིད་ཀྱིས་བཞོད་པའི་སྒྲིན་དེ་རང་ལ་མི་འཇུག་པའི་རྒྱ་མཚན་
དངོས་བཤད་པ་ནི། ཡལ་ག་ལོ་འདབ་དང་ལྷན་པའི་དངོས་པོ་རིགས་གཅིག་ཏུ་
རྟོགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཤེས་པ་ནི། རིགས་གཅིག་ལ་སེམས་རྒྱད་གནས་པའི་
རྟོགས་པ་པོས་ཡལ་ག་ལོ་འདབ་དང་ལྷན་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་མེ་འབར་བ་
སོགས་རྒྱ་ཡིན་པ་དང་། ཡལ་ག་ལོ་འདབ་སོགས་དང་མི་ལྷན་པ་རྣམས་མེ་
འབར་བ་སོགས་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་པའི་རིགས་གཉིས་བར་གྱི་བྱུང་པར་རང་ཉིད་ཀྱི་
མངོན་སྲུང་ཆད་མས་སོ་སོར་རྟོགས་པའི་སྒྲིན་དེ་དག་རིགས་སོ་སོར་དབྱེ་བ་
འབྱེད་ཀྱས་ཤིང་རིགས་སོ་སོར་སྤང་བའི་འཆར་སྤང་དེའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་
རྟོག་པ་དེ་ལ་ནི་འཆར་སྤང་དེ་སྒྲེ་བའི་གཞི་དེ་ཡལ་ག་ལོ་འདབ་དང་མི་ལྷན་པ་
ལས་ལོག་པ་ལྟ་བུར་སྤང་བ་དེ་ཡལ་ག་ལོ་འདབ་དང་ལྷན་པ་མཚང་བའི་དབང་
ཤེས་ཀྱི་རྒྱ་ཕྱི་རྒྱ་ལྱི་རྒྱ་ཡལ་འདབ་ལོ་འདབ་དང་ལྷན་པ་ལྟ་བུར་སྤང་བ་དང་།
ཡལ་ག་ལོ་འདབ་དང་མི་ལྷན་པ་དག་གི་རྩ་ལོ་དང་ཐལ་བ་ལྟ་བུར་སྤང་བ་དང་།
སྒྲིན་ལྱི་རྒྱ་ཡལ་ག་ལོ་འདབ་དང་ལྷན་པ་དང་རྩ་ལོ་གཅིག་འདྲར་སྤང་བའི་སྒྲིན་
ནས་རིགས་ཐ་དད་པ་སོ་སོར་ཤེས་པར་འགྱུར་ཞིང་། དེ་ལྟར་སྤང་བའི་རྟོག་
པའི་སྤང་ཡལ་དེ་སྒྲིན་དོན་ཏུ་བྱས་ནས་ཡལ་ག་ལོ་འདབ་དང་མི་ལྷན་པ་ལས་ཐ་
དད་པ་ལྟ་བུར་སྤང་བ་དེ་ལ་ཤིང་ཞེས་པའི་བརྟུན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་འདྲའི་རྟོག་
པ་བྱུང་པར་གསུམ་ལྷན་དེ་ལ་སྤང་བའི་སྒྲིན་དོན་དེ་སྒྲིན་ལྱི་ཤིང་མ་ཡིན་ཀྱང་།
རྟོག་རྩོད་སྒྲིན་དོན་དང་དོན་དངོས་གཉིས་གཅིག་ཏུ་འབྲུལ་ནས་ཡོད་པས་དེ་ལ་
ཤིང་ཞེས་པའི་བརྟུན་པ་རུང་ཞིང་། དེ་ལ་བརྟུན་ནས་ཡལ་ག་ལོ་འདབ་དང་
ལྷན་པ་རྣམས་ལ་ཤིང་ཡིན་ནོ་སྒྲུལ་པའི་སྒྲིན་དེ་སྒྲིན་ལྱི་ཤིང་རྟོགས་པར་
འགྱུར་བས། རང་མ་ཡིན་པ་རྣམས་པར་བཅད་པའི་གཞན་སེལ་ལ་བརྟུན་པ་
ལ་རྟོག་པ་པན་ཚུན་བརྟུན་པའི་སྒྲིན་མེད་ཅེས་སྒྲིན་སྤང་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། ཞིབ་

པར་མཁས་ཀྱི་ཐུག་ཐུག་ཅན་མཁའ་པའི་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་ཆེན་
རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལེའུ་དང་པོའི་ཤིང་མ་ཡིན་ལས་ཐོག་པ་ཡི། ཞེས་པ་ནས།
རྣམ་པ་སྤངས་པ་ཅན་ལ་འགྲོད། ཅེས་པའི་བར་གྱི་འབྱེད་བཤད་རྣམས་ཀྱི་ནང་
དུ་ཞལ་གསལ་བས་དེར་གཟིགས།

(༡) ཐལ་འབྱུར་པའི་ལུགས་ལ། ལྟ་བུ་མ་རྟེན་གྱི་བར་དུ་མེད་པ་དང་
རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་བྱད་པར་མི་ཐུས་ལ་དགག་བྱ་ངོས་ཟིན་པ་ན་བྱད་
པར་འབྱེད་ཨེ་བྱུང་། གསུང་བ་དེའི་ལན་ནི། དེ་བའི་དེ་ནི་སྤྱོད་པ་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བུ་
རྟོགས་པའི་ཆད་དང་། དགག་བྱ་ངོས་ཟིན་པའི་ཆད་གཉིས་བར་བྱད་པར་
འབྱེད་རྒྱུར་གལ་ཆེ་བའི་དོན་གནད་རྟོགས་དཀའ་བ་ཞིག་ཡིན་ཅིང་། བྲ་མ་
དམ་པ་དང་དག་ཀྱན་རིན་པོ་ཆེ་མཚོག་གི་གསུང་རྒྱུན་རྣམས་ཁྲུང་དང་སྤྱར་ཏེ་
རང་གིས་གོ་ཆོད་ཅམ་ཞུ་ན་འཇམ་མགོན་བྲ་མ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་གསུང་རྩ་
ཤེའི་རྟོག་ཆེན་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས། སྤྱོད་པའི་དོན་རྟེན་འབྱུང་གི་དོན་དུ་
འགྲོ་བ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་པ་ཆད་མས་ཁེགས་པའི་དབུ་མ་པ་རྣམས་ལ་
ཡིན་གྱི་གཞན་ལ་མ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་དང་། ལམ་གཙོ་རྣམ་གསུམ་གྱི་གདམས་
པ་ལས། རྣམ་ཞིག་རེས་འཛོག་མེད་པར་ཅིག་ཅར་དུ། ། རྟེན་འབྱེད་མི་བསྐྱེད་
མཐོང་བ་ཅམ་ཉིད་ནས། ། རེས་ཤེས་ལྷལ་གྱི་འཛིན་སྤངས་ཀྱི་འཛིན་ན། །
དེ་ཆོ་ལྟ་བའི་དབུད་པ་རྟོགས་པ་ལགས། ། ཞེས་དང་། ལམ་རིམ་ཆེན་མོའི་
ལྷག་མཐོང་གི་སྐབས་སུ། རང་བཞིན་མེད་པའི་ལྟ་བུ་མ་རྟེན་པའི་གོང་དུ་གང་
ཟག་དེ་དག་གིས་ཡོད་པ་ཅམ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པའི་བྱད་པར་འབྱེད་
བྱུང་པ་མི་སྲིད། ཅེས་གསུངས་པ་རྣམས་ནི་དབུ་མའི་ལྟ་བུ་ལ་སྤྱོད་བྱུང་གིས་
ཐྱོང་བ་མ་ཐོན་བར་དུ་རང་ལ་གང་སྤངས་ཐུག་ཅན་པའི་དོན་སྤངས་ཤིག་
པས་ཡོད་པ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པའི་བྱད་པར་དང་། མེད་པ་དང་རང་
བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་བྱད་པར་ཐོང་ཐོག་ནས་འབྱེད་བྱུང་པ་མི་སྲིད་པ་དང་དེ་
གཉིས་ཀྱི་བྱད་པར་ཐུས་པ་ནི་དབུ་མའི་ལྟ་བུ་མ་རྟེན་གྱི་བར་དུ་མི་འབྱུང་བ་

དང་། ལྟ་བུའི་དབྱུང་པ་ན་མ་རྒྱལ་ས་པ་ན་དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱུང་པར་ཆོག་ཙམ་མིན་
པར་སྒྲིང་ཐོག་ནས་འབྱེད་ཐུབ་པ་ཞིག་འོང་བའི་དོན་ཡིན།

དགག་བྱ་རྩིས་ཟིན་པ་ན་བྱུང་པར་འབྱེད་ཆེ་ཐུབ། ཅས་པའི་ལན་ནི།
དབྱུ་མའི་ལྟ་བ་ཐོག་མར་སྒྲིལ་པ་ལ་བྱུགས་པའི་ལས་དང་པོ་བ་ན་མས་ཀྱིས་སྒྲི་
མའི་མན་རག་ལ་བརྟེན་ནས་དབྱུ་མའི་ལྟ་བ་ལ་གོ་བ་ཆགས་པ་ངེས་པར་དགོས་
པ་མ་ཟེང་། ཡོད་པ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པའི་བྱུང་པར་དང་མེད་པ་དང་
རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་བྱུང་པར་(ཡོད་དུ་འབྱུང་ཙམ་གྱིས་)འབྱེད་ཐུབ་པ་ཞིག་
དགོས།

དེ་མེད་ན་དགག་བྱ་འགོག་པའི་ཆད་ལ་མ་སྒྲིབས་པའི་རྟག་མཐའ་དང་
ཡང་ན་དགག་བྱ་འགོག་པའི་ཆད་ལས་བཀལ་ཉེ་ཆད་མཐའ་ལྗང་བ་གང་རྒྱུང་རྒྱ་
འཁྱུར་བ་ཡིན་པས་དགག་བྱའི་མཆམས་ལེགས་པར་ཟིན་པ་ཞིག་དགོས།

དབྱུ་མའི་ལྟ་བ་ལ་སྒྲིལ་བྱུང་གིས་སྒྲིང་བ་མ་ཐོན་པའི་གང་ཟག་ན་མས་ཀྱིས་
ཐོག་མར་དབྱུ་མའི་ལྟ་བ་བསྒྲིལ་པའི་སྐབས་སུ་དགག་བྱ་རྩིས་འཛིན་པའི་ཤེས་
རབ་དེ་ནི་སྒྲིལ་ན་མ་པའི་མན་རག་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲིལ་ཙམ་དང་ཡོད་དུ་འབྱུང་
ཙམ་གྱིས་དགག་བྱའི་མཆམས་ལེགས་པར་རྩིས་ཟིན་པའི་ཐོས་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་
ཡིན། དེ་ནས་ལྱང་དང་རིགས་པ་མང་པོའི་སྒྲིལ་ནས་དབྱུ་མའི་ལྟ་བ་དབྱུང་སྒྲིལ་
བྱས་ཉེ་ཐེ་ཆོམ་ཆོད་པའི་ངེས་ཤེས་རྟེན་པར་འཁྱུར་བས་དེ་ནི་བསམ་བྱུང་གི་
ཤེས་རབ་ཡིན། ད་རྒྱུན་རྒྱུན་མཐུན་ནས་བསྒྲིལ་པ་དང་རིགས་པས་དབྱུང་པ་
ཟུང་རྒྱུ་འབྲེལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་དབྱུ་མའི་ལྟ་བ་ལ་དབྱུང་པ་རྒྱགས་ཉེ། རྟེན་པ་
རྟེན་འབྱུར་གི་དོན་དང་རྟེན་འབྱུར་རྟེན་པའི་དོན་རྒྱ་གོ་བ་གཅིག་གྲོགས་སུ་འགྲོ་
བ་ཞིག་སྒྲིང་ཐོག་ནས་འབྱུང་བས་དེའི་ཆོད་དབྱུ་མའི་ལྟ་བ་རྟོགས་པ་ཡིན། དེ་ལ་
རྟེན་ཉིད་དོན་སྒྲིལ་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པའི་སོ་སོ་སྒྲིལ་ཐོང་དང་། རྟེན་ཉིད་མཐོན་
སུམ་རྟོགས་པའི་འཕགས་པ་གཉིས་ཡོད།

དབྱུ་མའི་ལྟ་བ་ཐོག་མར་བསྒྲིལ་པའི་སྐབས་སུ་དགག་བྱ་རྩིས་འཛིན་བྱས་

འཆར་ཚུལ་གནད་ཐིག་པོ་ཞིག་རྩིས་འཛིན་ཐུབ་པ་ལྟར་ན་སྤྲོད་ཉིད་མ་རྟོགས་ཀྱི་
བར་དུ་ཡོད་པ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པའི་བྱད་པར་དང་། མེད་པ་དང་
རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་བྱད་པར་སྤྲོད་ཐོག་ནས་འབྱེད་ཐུབ་ཐབས་མེད་པ་
རང་ཅག་སོ་སོ་རྒྱུ་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྤྲོད་ཆོར་རྩིས་མེད་ཉིད་ནས་ཞིབ་དུ་བརྟགས་ན་
བདེན་དོན་རང་རེད་སྟེ།

(༣) རྣམ་མཁའ་ཤིང་གི་མཆོད་སྤྲོད་པ་པོ་གང་ཡིན། ལྷ་དྲུག་གི་
ཅམ་སེལ་རྣམས་སམ། དྲི་བ་འདི་ནི་《སྤྲོད་འབྲུག་ཆེན་མོའི་》ཤེས་རབ་ལེའུའི་
ནང་དུ། སངས་རྒྱུ་པ་ཅམ་ལྟན་འདས་ལ་ཆོས་བརྟན་པར་བྱའོ་སྟེ་སྟེ་པའི་རྣམ་
རྟོག་མེད་པས་ཆོས་བརྟན་པ་སོགས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་པ་མི་འཐད་དམ་
སྟེ་ན་སྤྲོད་མེད་དེ། ཡིད་བཞིན་གྱི་དོན་དུ་དང་ལྟའི་དཔག་བསམ་གྱི་ཤིང་ལ་
རྣམ་རྟོག་མེད་ཀྱང་སོངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ལ་གསེལ་བ་བཏབ་ན་གང་ལ་གང་
འདོད་འབྲུང་བ་དེ་བཞིན་དུ། སངས་རྒྱུ་རྣམས་ཀྱིས་སྤོངས་སྤྲུགས་བསྐྱེད་པའི་
དུས་སུ་རྣམ་རྟོག་མེད་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་འབད་མེད་སྟེ་སྤྲོད་ཐུབ་དུ་བྱེད་
པར་ལྟར་ཅིག་སྟེ་སྤྲོད་པའི་སྤོངས་ལམ་མཛད་པའི་མཐུ་དང་། གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱིས་
བསོད་ནམས་བསགས་པའི་མཐུ་གཉིས་འཛོམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱལ་བའི་
གཟུགས་ཀྱི་སྤྲོད་སྤྲོད་ནས་ཆོས་བརྟན་པ་སོགས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་པ་
ཤིན་ཏུ་འཐད་པ་ཡིན་ནོ། །སྤོངས་ལམ་བཏབ་ནས་དུས་ཡུན་རིང་པོ་དེ་འདྲ་སོང་
ཟིན་པས་འབྲས་བུ་དེ་འདྲ་འབྲུང་བ་མི་འཐད་ཅིང་། སྤོངས་ལམ་འདེབས་མཁན་
ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡིན་པས་དེའི་འབྲས་བུ་དེ་སངས་རྒྱུ་གྱི་མཛད་པ་
ཡིན་པར་མི་འཐད་དོ་སྟེ་སྤོངས་ལམ་སྤོངས་ལམ་ལྟར་ཤིང་ཤིང་ཤིང་ཤིང་ཤིང་
མཁའ་ཤིང་གི་མཆོད་སྤྲོད་བསྐྱབས་ཉེ་བྱུང་པ་པོ་བཅས་ཤིང་འདས་ནས་ཡུན་རིང་
ལོན་ཀྱང་མཁའ་ཤིང་གི་མཆོད་སྤྲོད་དེས་ད་ལྟའང་ལྷའི་དྲུག་ཞི་བར་བྱེད་རྣམས་པ་
དང་འདྲ་བར། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བྱང་ཆུབ་སྤྲོད་པ་དང་མཐུན་པར་
བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱལ་བའི་ཆོས་

གཟུགས་ཀྱི་སྤྱོད་གཉིས་བསྐྱབས་པ་ཡང་། སྤྱོད་པ་པོ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་
འདས་ནས་ཡུན་རིང་སྤང་ཡང་གདུལ་བྱ་ནམས་ཀྱི་གནས་སྐབས་དང་མཐར་
ཐུག་གི་དོན་མཛད་པ་ལ་འགལ་བ་མེད་པ་ཡིན་པས། ཚེད་པ་འདི་ནི་དངོས་པོ་
ནམས་ཀྱི་རྒྱན་བར་མ་ཆད་དུ་འབྱུང་བ་ལ་གོ་བ་མ་ལོན་པའི་ཚེད་པ་ཡིན་ནོ། །

ཡོང་གསལ་གྱི་ཆོག་འགྲེལ་ནི་རྒྱལ་ཆབ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་མཛད་
པའི་《སྤྱོད་འཇུག་ཆེན་མོའི་》འགྲེལ་བཤད་ལས་འབྱུང་བ་ལྟར་བཞོན་པ་ཡིན་
ཅིང་དེ་མིན་གྱི་འགྲེལ་བཤད་འགའ་ཞིག་མཛལ་སྤྱོད་ཡང་། ནམ་མཁའ་ལྗོངས་གི་
མཆོད་སྤྱོད་བསྐྱབ་པ་པོའི་བུ་མ་ཟེ་དེའི་མིང་ལ་ཅི་ཟེར་བ་དང་། ཡུལ་གར་དུ་
བྱུང་བ། དེས་མཆོད་སྤྱོད་རི་ལྟར་བསྐྱབ་པ་བཅས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་གསལ་པོ་མ་
འཁོད་ལྟབས་བདག་གིས་འོ་ཆོད་ཀྱིས་ཁྱེད་པར་མ་སྤྱོད་པས་དགོངས་ཁྲེལ་
མེད་པ་མཁྱེན།

སྤྱོད་ཡང་ཁྱེད་ཀྱི་དེང་སྐབས་རང་དང་རང་མཉམ་གྱི་སྤྱོད་པོ་པལ་ཆེ་བ་ལོ་
རྒྱུས་དང་། སྤྱོད་དག་སྤྱོད་ཀྱིས་སྤྱོད་པོ་ལྟར་མོང་བའི་རིག་གནས་ལ་
མགོ་བོ་འཁོར་ནས་སྤྱོད་པ་ལས། རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ཀྱི་དགོངས་དོན་རིགས་
པའི་ལམ་ནས་གཏན་ལ་ཐབ་པའི་གཞུང་ཆེན་པོ་ལྗོངས་དཀའ་གནད་ལ་སོས་
བསམ་དང་། དཀའ་གནད་འདི་བ། སྤྱོད་གཉིས་དང་འཆད་ཉན་ལྟེན་པ་ཉིན་
མོའི་སྐར་མ་ཅམ་དུ་ཐུར་པའི་རྒྱལ་ལ་སེམས་པ་གཉིང་ནས་སྤྱོད་བར་ཐུར་ཁྱེད་ཀྱི་
ཁྱེད་ཀྱིས་གཞུང་ཆེན་མོའི་དཀའ་གནད་ལས་བཅམས་པའི་དོགས་འདི་ཐེབས་
པ་མཐོང་སྐབས། ཡོ་མ་རྟོ། རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ཀྱི་དགོངས་དོན་ལ་ཟབ་
བསྐྱོང་བྱགས་ཀྱི་སྤྱོད་ནས་འཁྱུངས་པའི་རྣམ་འབྱེད་མཁྱེན་རབ་ཀྱི་འཇུག་པ་
མཆོག་ཏུ་ཡངས་པའི་མཁམས་དབང་ཉིད་དང་ཉིད་འདུ་བ་ད་དུང་འཇིག་རྟེན་
འདིར་འཆོ་ཞིང་བཞེས་སོ་སྤྱོད་ནས་རབ་དགའི་ཡིད་ཀྱི་སྤྱོད་བསམ་གཏན་དང་
པོའི་དགའ་བདེ་ལ་འགན་པ་ལྟར་ཐུར་པས་བཀའ་དྲིན་མཆོག་ཏུ་ཆེ་ཞིང་།
དལ་བརྒྱད་འཁྱོར་བཅུ་ཆང་བའི་རྟེན་བཟང་ཡིད་བཞིན་ནོར་དུ་འབྱུང་ཐག་

གིས་ཀྱང་བསྐྱར་དུ་མེད་པ་ཐོབ་ཅིང་། མདོ་སྐད་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་བརྟན་པའི་
གནད་ལ་མཁས་སྤྱོད་གཉིས་ལྟན་གྱི་སྒྲ་མ་དགེ་བའི་བསེས་གཉེན་བཅུ་ཕྱག་ལྷག་
ཙམ་གྱི་ཞབས་པད་བཞེན་ནས་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་ནས་བཟུང་། སྤྱོད་པའི་བརྟན་པ་
རིན་པོ་ཆེར་བདུད་ཀྱི་བར་ཆད་ཀྱི་ཉེར་འཆོམ་ཕྱག་བར་གྱི་ལོ་སྤྱོད་ཅམ་རིང་
མདོ་སྐད་གསུང་རབ་རྒྱ་མཆོག་ཅོ་ལྔ་ལྟས་པའི་རིག་གནས་ལ་སྤྱངས་བཅོན་
ལན་བྱ་བའི་སྐལ་བ་བཟང་པོ་ཐོབ་ཀྱང་སྤྱོད་ནང་གི་སྤྱོད་མང་པོ་ལ་བརྟན་
ནས་ཉེད་དཀའི་དལ་འཕྱོར་གྱི་ཉེན་བཟང་མི་ཁོམ་པའི་གནས་སྤྱོད་པའི་
བསོད་ནམས་དམན་པར་རང་གཞན་པལ་ལོ་ཆེ་དབང་མེད་དུ་མནར་བའི་རང་
ཚུལ་འདི་ནི་ཀྱང་ལུང་།

འོན་ཀྱང་ད་ཐེངས་ཁྱེད་ཀྱིས་དོགས་འདྲི་གནང་བར་བརྟན་ནས་ཐེ་ཆོམ་
ཟ་བ་ཙམ་གྱིས་མྱིད་པའི་ཚ་བ་བྱང་ནས་འབྱེན་ནས་པའི་ཟབ་མོ་སྤྱོད་པ་ཉིད་ཀྱི་
ལྟ་བའི་དཀའ་གནད་ལ་བག་ཆགས་བཟང་པོ་འཛོག་སྤྱོད་པ་བྱུང་བ་ནི་བདག་གི་
བསོད་ནམས་ཀྱི་སྐལ་བ་མི་དམན་པར་ངེས་སྤྱོད་ནས་བསམ་བཞུགས་ལས་འདས་
པའི་དགའ་ཆོར་འདུག།

སྤྱད་མར་ཡང་། རབ་འབྱམས་གསུང་རབ་ཀྱན་ལ་ལྟ་བའི་སྤྱོད་ཕྱིག་གཅིག་
ལྟར་ལྟར་པ་གང་གི་སྤྱོད་འཆོར་འཕྱོད་བཞེས་མི་སྤྱོད་པ་ནས་གཉིས་མེད་སངས་ལྟ་
བདག་ལ་སྤྱོད་སྤྱོད་འབྱེད་པའི་བཀའ་ཡི་དོགས་འདྲི་ཆངས་པའི་རལ་སྤྱང་བཞེན་
དུས་སྤྱོད་འཛོམ་བ་མཁུན་ཞུ་རྒྱུའི་མགིན་ཆབ་ཏུ།

ཐེ་ཆོམ་གྱང་དབྱང་མི་རིགས་སྤྱོད་ལྟ་ཆེན་མའི་བོད་ཀྱི་སྤྱད་ཡིག་སྤྱོད་
དཔྱད་ཁང་ནས།

དགེ་མིང་དྲུང་དཀར་ལྷོ་བཟང་འཕྱིན་ལས་ཀྱིས།

དབུ་མ་འཛིན་པའི་བྱེད་གསལ་གཙོ་དུ་སྒྲ་ཆོག་པ།

ལུ་དམར་རིན་པོ་ཆེས་མཐོང་དཔེ་སྒྲ་མཐོང་དགའ་འབྲེལ།

༡. བར་ཆད་མེད་ལམ་རང་གི་ངོས་སྒྲལ་གྱི་དྲི་མས་དག་པ་མིན་བྱས་ན་
བདེ་བར་གསུངས་པ་ལ་དཔག་ན། བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡེ་ཤེས་དག་པར་མི་
བཞེད་པར་མངོན་པས། ཡེ་ཤེས་དག་པ་ཞེས་པ་གཙོ་བོར་ནམ་གྲོལ་ལམ་ལ་གོ་
དགོས་ཞེས་པའི་ཁྱེད་ཀྱངས་པའི་ཡེ་ཤེས་དག་པ་ལ་གང་འཛིན།

༢. ལྷག་མཐོང་དང་གསེར་ཁྲིང་གཉིས་ཀའི་སྒྲས་ཟིན་ལ་ཕྱིན་དུག་
འགལ་བ་ལྟར་སྒྲུང་བ་དང་མ་བསྐྱུན་པར། བར་ཕྱིན་ཡིག་ཆ་ལྟར་མི་འགལ་
བར་བཞེད་དགོས་པའི་ཁྱེད་ཀྱངས་དང་རྒྱ་མཚན་གང་ཡིན།

༣. སྒོ་མང་ཡིག་ཆ་ལྟར་ན། བར་ཕྱིན་དུག་འགལ་བ་མེད་པར་ཁས་ལེན་
དགོས་པས། བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་བྱང་སེམས་ལམ་པ་ཤེས་རབ་
ཀྱི་བར་ཕྱིན་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཡིན།

༤. སྒོ་སྒྲིལ་མི་བཟང་པའི་མདོའི་འབྲེལ་པར། བ་སྙད་མང་པོ་བ་སྙད་ཅམ་
དུ་ཡོད་པར་གསུངས་པའི་དོན། གུན་རྒྱུ་ནམས་གུན་རྒྱུ་ཅམ་དུ་སྐྱུ་བ་པར་
གསུངས་པ་སེམས་ཅམ་པས་དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་པའི་ཁྱེད་ཀྱངས་དང་རྒྱ་མཚན་གང་
ཡིན།

༥. (༡༩བ) མཁས་སྐུ་བ་ནོར་བཟང་པས་རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་ལ་སྒྲུང་
སྒྲུང་ཆོགས་པའི་སྒྲུ་མ་ལྟ་བུ་དེ་རིགས་རྗེས་དཔག་གིས་སྐུ་བ་པར་ཁས་མི་ལེན་
འདྲ་ཡང་། དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་ན་འགོག་ཚུལ་འདིར་འཁོད་ཀྱང་། མ་སྐུ་བ་པར་
ཁས་ལེན་ན་ནོར་བཟང་པ་ལ་དཔག་པ་རི་ལྟར་བྱེད།

༤. (༡༩བ) ལྷག་མཐོང་དུ། ལྷ་སྒྲིབ་གཉིས་ཆོགས་དོན་དམ་བདེན་
པར་འདོད་པ་ཞེས་གསུངས་ཀྱང་། ལྷགས་སྤུ་མ་ལྷ་བྱ་ཤོ་རང་གི་ནམ་
གངས་མིན་པའི་དོན་དམ་དུ་འདོད་མི་རུང་བའི་གནད་འགག་གང་ཡིན།

༥. (༡༥བ) འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱིས་དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་ལས་ལྷ་
དོན་ཡོད་མེད་གསལ་བར་མ་མཐོང་གསུངས་པ་ལྷ་ན་ཡེ་ཤེས་སྒྲིབ་པ་ཀྱན་
བརྟུས་དབུ་མའི་གཞུང་མ་ཡིན་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པར་སྒྲུབ་ཐོང་། འབྲུག་
པའི་ནམ་བཤད། (༡༩༦ན) ལྷ་སྤུ་མེད་པ་དང་ཤེས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་
པ་དང་དོན་ཡིན་པར་ཡེ་ཤེས་སྒྲིབ་པ་ཀྱན་བརྟུས་ལས་གསལ་བར་གསུངས་ཞེས་
པའི་ཀྱན་བརྟུས་ཀྱི་ཆོག་དེ་གང་ལ་ངོས་འཛིན།

༦. འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་དབུ་མའི་གཞུང་དུ་ལྷ་དོན་ཡོད་མེད་གསལ་
བར་མ་མཐོང་ཅེས་གསུངས་ཡོད་ཀྱང་། ལྷག་མཐོང་(༡༥༤བ) བྱུང་བའི་རིམ་
པ་དེ་ལྷ་དུ་མཐོན་ནོ། ། ཞེས་པའི་གསུང་ལུགས་ལ་དབག་ན། ཡེ་ཤེས་སྒྲིབ་
བཤད་པ་བཞོད་མ་ཐག་པའི་ནང་ན་ཁས་ལེན་མི་རུང་བ་ཞིག་ཀྱང་ཡོད་པར་
འཕངས་སྟུང་པ་འཆར་བས་ཁས་ལེན་མི་རུང་བའི་དོན་དེ་གང་ལ་ངོས་འཛིན།

༧. (༡༩ན) ཀྱན་བརྟུས་དང་བསྟན་བསྟེན་སེམས་བྱུང་ལ་རྣམས་བཏགས་
འབྱེད་ཚུལ་འདྲ་དགོས་པ་ལྷ་བྱ་ལ། ཀྱན་བརྟུས་སུ་བཏགས་ཡོད་ཉེར་དགུ་
དང་། རྣམས་ཡོད་ཉེར་གཉིས། བསྟན་བརྟེན་(༤༠བ) བཏགས་ཡོད་ཉེར་བཞི་
དང་། རྣམས་ཡོད་ཉེར་བརྟུན་གསུངས་ཡོད་པ་རྒྱ་མཚན་གང་ཡིན།

༨. (༡༩ན) ལྷ་བ་མ་རྟེན་པའི་སྤུ་མ་ཡོད་པ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་
ཡོད་པའི་བྱུང་པར་བྱེས་དགོས་པ་དང་། (༡༩༧བ) ལྷ་བ་མ་རྟེན་གོང་དུ་དེ་
འདྲའི་བྱུང་པར་མི་བྱེས་པར། (༡༩༨ན) གསུངས་པའི་ལྷག་མཐོང་གི་ཆོག་
ཟིན་མི་མཐུན་པར་བྱུང་བ་ཆོག་ཟིན་དེ་གཉིས་མི་འགལ་བའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཡིན།

༩. (༡༩བ) བཅེངས་སྒྲོལ་སོགས་འགོག་པ་ཀྱན་རྫོང་དུ་བྱེད་དགོས་ན་

དེ་ཐ་སྟོན་དུ་འགོག་པས་ཁྲབ་ཚུལ་ལ་དཔུང་རྒྱ་རི་ལྟ་བུ་ཡོད།

༡༩. (༩༥བ) དེ་རིང་གི་དུས་སུ་དེ་ལ་སྟོས་པའི་འདས་མ་འོངས་གཉིས་
 རྟོགས་པའི་ཆད་མ་ཡོད་པར་གསུངས་པ་ལྟར་ཁས་ལེན་དགོས་པས་ད་ལྟར་གྱི་
 དུས་སུ་སྟོན་གནས་རྗེས་དུན་གྱི་མངོན་ཤེས་ཀྱིས་རྟོགས་པ་ཡིན་ནམ། གང་ཡིན།

༡༩. དེ་རིང་དུས་སུ་འདས་པ་ཡོད་དམ་ཟེད། ཡོད་ན། དེ་རིང་གི་
 འདས་མ་འོངས་གཉིས་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་པའི་རྒྱ་མཆོན་གང་།

༢༠. (༩༠བ) བུམ་པ་དགག་བྱ་བཅད་པའི་ཚུལ་གྱིས་དངོས་སུ་རྟོགས་
 པར་བྱ་བ་ཡིན་དགོས་པ་ལྟ་བུར་སྒྲུང་བས། དེ་ལྟར་བུས་ན་དགག་པར་འགྱུར་
 མིན་དཔུང་དགོས་དོན་གང་ཡིན།

༢༠. (༩༠བ) རིགས་པའི་དགག་བྱ་ལ་ཡོད་ཟེད་གཉིས་འཛོག་པ་ལྟག་
 མཐོང་། (༩༠ལན) རང་དུ་གསལ་བས་དེ་ཡི་གོ་དོན་གང་ཡིན།

༢༡. (༩༤བ) བུམ་མ་ཆོས་སུ་ཆོས་རང་རང་རང་ཉིད་ཀྱི་གཞན་དབང་ལ་
 འཛོག་པ་མི་གསལ་སྟབས། ཆོས་ཐམས་ཅད་ནམ་བཙགས་སུ་གསུངས་པས་
 གཞི་བྱ་བ་ན་རང་སྤྱིར་གྱི་གཞན་དབང་ཡིན་པས་ཁྲབ་པ་རི་ལྟར་ཤེས། འདི་ལ་
 དྲང་ངེས་དོགས་དཔྱོད་དུ་(༡༡༥བ) ཀ་བུམ་གཉིས་ཀ་ནམ་བཙགས་ཀྱི་ཀ་བུམ་
 གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་ཐལ་བའི་རྒྱུན་བརྒྱུད་པ་རྣ་ངར་ཆེ་ཞིང་། (༡༡༥བ) ནམ་
 མཁའ་དེ་ནམ་མཁའི་གཞན་དབང་ཡིན་ཞེས་ཐེངས་བརྒྱ་ཕྱག་བརྟོན་ཁྱད་སྟབས་
 རྒྱུད་དུ་མི་འགྲོ་བར་གསུངས་པ་དང་། ནམ་མཁའ་ནམ་མཁའི་གཞན་དབང་
 ཡིན་ཞེས་པའི་མདོ་བསྟན་བཅོས་ཡོད་ན་སྟོན་ཅིག ཅེས་གསལ་བས་ནམ་
 མཁའ་ནམ་མཁའི་གཞན་དབང་ཡིན་པའི་ལྷང་རིགས་མཐའ་སྟེན་ཁ་གསལ་བ་
 དེ་གང་ཡིན།

༢༡. (༩༤བ) ཆོས་ནམས་ཀྱི་ཀྱན་རྒྱུ་པའི་རོ་བོ་དང་། རང་སྤྱིར་གྱི་
 གཞན་དབང་གཉིས་དོན་གཅིག་དུ་མི་འགྱུར་འདྲ་བས། དོན་གཅིག་ན་ཞེས་

པའི་དོགས་གཙང་དེ་གང་གི་དོན་དུ་མཛད།

༡༥. (༣༧ན་བ) ཆོ་བརྟན་རྩ་རམས་པས། དངོས་ཀྱི་སྤྲོད་གཞི་ནམ་
མཁའ་ཡིན་མོད་ཀྱང་ཙ་བའི་སྤྲོད་གཞི་ལ་གཞན་དབང་མཚན་ཉིད་པ་ངེས་པར་
དུ་འཛིག་དགོས་ཞེས་པ་ལྟར་ན། སྤྲོད་ཉིད་མིང་རྒྱང་བཏགས་ཡོད་ཙམ་དུ་གྲུབ་
པ་སྤྲོད་པ་ཉིད་སྤྲོད་པ་ཉིད་ཀྱི་སྤྲོད་གཞི་ཆོས་ཙན་དུ་ཁས་ལེན་པར་མཛོན་པས་
དེ་ལ་གཙོད་ལྗེད་རི་ལྟར་སྟོན།

༡༦. (༣༨ན) ཡུལ་ཡུལ་ཙན་གཉིས་ཀར་འབྲུལ་སྤང་སྦྱར་བ་ལྟག་མཐོང་
དུ་(༣༥༡ན) ཡུལ་ཙན་འབྲུལ་བ་དང་། ཡུལ་གྱི་འབྲུལ་སྤང་ལས་གཉིས་ཀར་
འབྲུལ་སྤང་མ་སྦྱར་བའི་དགོངས་པར་རི་ལྟར་འགྲོ།

༡༧. ཡུལ་དང་ཡུལ་ཙན་གཉིས་ཀར་འབྲུལ་སྤང་སྦྱར་སྒྲུབ་ཆུལ་གསུངས་པ་
འདི་ལ། གཟུགས་མིག་ཤེས་ལ་སྤང་བ་དང་། མིག་ཤེས་ལ་གཟུགས་སྤང་བ་
གཉིས་ལ་བྱད་པར་སྦྱོར་བ་འདྲ་བས་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཙན་གཉིས་ཀར་འབྲུལ་སྤང་
སྦྱར་ཐོན། གཟུགས་རང་འཛིན་ཤེས་པ་ལ་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པར་སྤང་བ་
དང་། གཟུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་རང་འཛིན་ཤེས་པ་ལ་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་
པར་སྤང་བ་ཞེས་སྦྱར་ན་བདེ་པོ་མེད་པའི་དོན་གང་ཡིན།

༡༨. (༤༣ན) ལེགས་ལྡན་དང་སེམས་ཙམ་པ་ལ་ཀུན་བཏགས་རང་
མཚན་གྱིས་གྲུབ་པར་འདོད་མི་འདོད་ཀྱི་བྱད་པར་ཡོད་པར་གསུངས་པ་ལྟར་
ལགས་ཀྱང་། ལྟག་མཐོང་(༣༥༧བ) དེ་ལ་མཚན་ཉིད་རྩི་ཁྱོད་མེད་པའི་
མཚན་ཉིད་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་དམ་རང་བཞིན་ཡིན་ལ། སེམས་ཙམ་པས་དེ་
མེད་པ་ཀུན་བཏགས་ལ་འདོད། ཅེས་སེམས་ཙམ་པས་ཀུན་བཏགས་རང་
མཚན་གྱིས་མེད་པ་དང་། དེ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་དང་(༣༥༨ན) སེམས་
ཙམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀུན་བཏགས་མ་གཏོགས་གཞན་དབང་དང་ཡོངས་གྲུབ་
གཉིས་མཚན་ཉིད་རྩི་ཁྱོད་མེད་པར་མི་འདོད་པས། དེ་གཉིས་ལ་རང་གི་རྩི་
ཁྱོད་གྲུབ་པའི་མཚན་ཉིད་དམ་རང་བཞིན་འདོད་ཅེས་གསུངས་པ་ལ་དཔག་ན་

དེ་རང་གི་རོ་ཐོས་མ་གྲུབ་པར་འདོད་པར་སྤང་ཞིང་། རང་དབང་དང་བདག་
དབང་སྟགས་དགག་བྱའི་རྣམ་གྲངས་གཞན་ལའང་མི་འདྲ་བའི་རྒྱ་མཚན་མེད་
པས། གུན་བཏགས་ཀྱི་ཉིང་དུ་སེམས་ཅམ་པས་གྲུབ་པར་འདོད་ཅིང་ཐལ་
འཁྱར་བས་མ་གྲུབ་པར་བཞེད་པའི་དགག་བྱའི་ཐ་སྟན་བདེ་བ་ཡོངས་གཤགས་
ཅན་རི་ལྟ་བུ་སྤྱོད་ན་ལགས།

༡༡. (༡༧) དཀོངས་འགྲལ་གྱི་སྤྱད་ཟླ་གྱི་དོན་ཡིན་ན་དཀོངས་
འགྲལ་གྱི་དོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པ་དང་། (༢) ཀོང་དུ་སྤྲོ་མང་ཡིག་ཆའི་སྤྱད་
ཟླ་དང་བསྟན་ནས་རང་ལྷགས་འཛིག་སྐབས་སྤྱད་ཟླ་གྱི་བརྒྱུད་བྱ་ཡིན་ན་
དེའི་བརྒྱུད་བྱ་ཡིན་མི་དགོས་པར་གསུངས་པ་གཉིས་མི་འགྲལ་བའི་དཀོངས་པ་
རི་ལྟ་བུ་ལོན།

༡༢. (༡༨) རང་བཞིན་ནམ་ཡིན་ལྷགས་གཅིག་ཕྱ་དེ་ཉིད་གཞི་སྤྲོ་སྤྲོ་
ལ་སྟོས་ནས་གུན་བཏགས་དང་ཡོངས་གྲུབ་དུ་འཛིག་པར་འདྲག་འགྲལ་ལས་
གསུངས་པའི་གུན་བཏགས་དེ་དགག་བྱའི་གུན་བཏགས་ལ་བྱེད་པར་མངོན་
ཞིང་། བསྟན་བཅོས་རྣམས་སུ་དེའི་དོན་གསུངས་ཚུལ་སྤྲོ་ལྟོགས་འདུག་ཀྱང་
འདིར་གསུངས་ཚུལ་གྱི་དཀོངས་པར་སོན་པའི་འཆད་ཚུལ་སྟོང་ར་བདེ་ཞིང་ཐ་
སྟན་འཁྱོར་བ་ཞིག་རི་ལྟ་བུ་ལོན།

༡༣. (༡༩) ལེགས་ལྷན་གྱིས་རྒྱལ་ཆ་མེད་དམིགས་ཕྱེན་དུ་བཞེད་པར་
གསུངས་པའི་དོན་བཤད་ཚུལ་ཕྱི་མ་ལྟར་བྱས་ན་སྟོང་ར་བདེ་ཞིང་ཐལ་བ་རྣམས་
ཀྱང་འདྲག་དཀར་བར་སྤང་བ་དང་། ལེགས་ལྷན་གྱིས་རྒྱལ་ཆ་མེད་དམིགས་
ཕྱེན་དུ་བཞེད་པར་གསུངས་པའི་ཆོག་ཟིན་བཅོས་མེད་དུ་འཛིན་མཚམས་སྟོ་
དམན་ལ་བདེ་བ་རི་ལྟ་བུ་ཡོན།

༡༤. (༢༠) བསམ་པ་སྤྲོ་སྤྲོ་ཡོད་པ་ཡང་བཤད་ཚུལ་ལ་ལྷགས་ཆེ་
ཆུང་ཞིག་སྤང་བས། གཟུགས་དེ་རང་འཛིན་ཤེས་པ་ལ་སྤང་བ་དང་རྗེས་སུ་
མཐུན་པའི་དོན་ཡིན་ཀྱང་སྤང་བ་དེ་ལྟར་ཡོད་མི་དགོས་བྱས་ན་གནོད་བྱེད་

མཐར་བྱག་གང་སྟོན།

༡༩. (༥༩བ) མཐའ་དཔྱད་དུ་འཇིག་རྟེན་ཤེས་རྟོག་ལ་སྟོས་པའི་ཡང་དག་
ཡིན་ན་ཞེས་པ་ལས། ཡང་དག་ཀྱང་རྫོབ་ཡིན་ན་ཞེས་གསུངས་མེད་པས་མྱིས་
མཁས་པ་མང་པོ་དང་མ་མཐུན་ཚུལ་མ་ཤར།

༢༠. (༩༩ན) དར་ཁྱིམ་ལྟར། ཆོས་ཅན་བདེན་གྲུབ་མེད་པར་དེ་
འགོག་བྱེད་ཀྱི་གཞིན་པོ་ཆོས་ཉིད་བདེན་གྲུབ་ག་ལ་ཡོད་ཅེས་པ་ལས་ཆོས་ཉིད་
ལ་ཆོས་ཅན་(བདེན་གྲུབ་)འགོག་བྱེད་ཀྱི་གཞིན་པོ་ཟེར་ཚུལ་རི་ལྟར་ཡིན།

༢༡. (༡༡ན) སྒྲ་རྟག་འཛིན་རྟོག་པ་རང་གི་སྤང་བ་དེ་ཡོད་པར་འཛོག་
པ་ལ་ཆད་མ་དང་འདྲ་བས་རང་གི་སྤང་བ་ལ་ཆད་མ་ཡིན་ཞེས་ཆད་མར་
བཏགས་པ་ཅམ་ལས་སྤྱིར་ཆད་མ་མིན་པས་ཡུལ་གང་ལའང་ཆད་མ་མིན་པ་
དང་། རང་གི་སྤང་བ་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་མིན་ཞེས་བཤད་ན་དཀའ་འགྲེལ་གྱི་
དཀོངས་པར་འགྲོའམ་མི་འགྲོ།

༢༢. རིགས་ཤེས་རྟོག་དཔག་གིས་སྤོང་ཉིད་ཀྱི་དོན་སྤྱི་རྟོགས་མ་རྟོགས་ཀྱི་
དོགས་གཅོད་མང་དུ་མཛད་མཐར་མ་རྟོགས་པར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་མེད་རྟོགས་
པར་ཁས་ལེན་ན་ཡང་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་བདེན་གྲུབ་བཀག་ཅམ་རྟོགས་ཞེས་པའི་
ཅམ་སྒྲ་དེ་དང་དེ་ཅམ་མི་མཐུན་པ་རང་ཨེ་ཡོད།

༢༣. (༡༣ན) རིགས་ཤེས་ཀྱིས་གཞོད་ཀྱང་ཆད་མས་གྲུབ་ཆོག་ན་པོད་སྒྲ་
རབས་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་དཔྱད་ན་ཞིགས་ཀྱང་མེད་པ་མིན་
ཟེར་བ་དེར་གཞོད་བྱེད་རི་ལྟར་སྟོན།

༢༤. (༡༤ན) རང་རྒྱུད་པས། རྒྱ་དང་རྟེན་ལས་སྤྱིས་དངོས་རྒྱམས།
ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་སྐབས་དང་པོའི་མཆན་ལྟར་བཤད་ན་སྒྲ་བས་རི་ལྟར་འགོག་

༢༥. (༡༥ན) གཞན་རྒྱམས་ལ་དེ་འདྲའི་བྱུང་པར་སྤར་མི་དགོས་ཞེས་པ་
ལྟར། འདིའི་ཐད་ཀྱི་རྟག་མཐོང་དུ། མེད་པ་རྒྱམས་གཏན་མེད་དུ་སྒྲ་བ་ན་

३८. (१३५) ཐལ་རང་གི་ཁྱད་པར་འབྱེད་ཚུལ་ཡང་དག་དང་ལྷོར་སྒང་
བཅུ་ཙམ་ཡོད་པར་རིགས་པ་བྱལ་ཅུ་པའི་དར་རིག་ལས་གསུངས་པས་ལྷག་
མཛོད་ཆེན་མོར་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ལ་རེ་རེ་ནས་དགག་བཞག་མ་མཛད་པ་དེ་

ནུས་ཇ་ཡ་ཨ་རྒྱའི་འདྲི་བ་སོགས་ཁག་བཞི་པོ་དེར་འདུ་བ་ལ་དགོངས་པས་
ཡིན་ནམ། བཞི་པོ་དེར་དགག་བཞག་གནང་བས་ལྷན་སྐྱེས་གཞན་དག་དོན་
གྱིས་ཁེགས་པ་གང་ཡིན།

༣༧. (༤༧) རྒྱུ་ལྷན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱད་པའི་སྐབས་ཐ་སྐད་དུ་
འདྲི་དམ། རོན་དམ་དུ་འདྲི་ཅིས། ལྷག་མཐོང་(༤༩༥) དུ་བཟག་པ་
བྱས་མིན་ཐེ་ཆོས་འདུག ལྷག་མཐོང་གིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱད་པའི་སྐབས་སུ་
མེད་པ་རོན་དམ་དུ་མེད་པའི་རོན་ཡིན་ན། དེར་མེད་པ་རང་རྒྱུ་པས་ཀྱང་
འདྲི་དགོས་པས་ཐལ་འཁྱར་བའི་བྱད་ཆོས་སུ་མི་རུང་གསུངས་པ་ལས་འདིར་
གསུངས་པ་ལྷན། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱད་སྐབས་རོན་དམ་དུ་འདྲི་ན་དེ་མི་
འདྲི་བ་ཐལ་འཁྱར་བའི་བྱད་ཆོས་སུ་མི་རུང་གསུངས་པ་ཡི་ཡིན།

༣༨. (༤༧ ༩༧) ལྷག་མཐོང་(༤༩༦) ལ་བརྟེན་ཏི་ཏིན་འབྲེལ་
ཡང་དབུ་མར་བཞག་ནས་སྤྱོད་པ་དང་ཏིན་འབྱུང་མ་གཏོགས་ཆོས་ཐམས་ཅད་
དབུ་མར་མི་བཞེད་པ་འདྲ་ཡང་། ཚ་མེད་རིག་ཆེན་(༡༠ན) དབུ་མ་ནི། ཞེས་
པ་ནས་དབུས་ཉིད་དབུ་མའོ། ། ཞེས་གསུངས་པ་ལ་བཟགས་ན། དབུས་དང་
དབུ་མ་གཉིས་འདྲ་བར་མཛོན་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་དབུ་མར་འཁྱར་བའི་
དོགས་པ་ཤར།

༣༩. (༤༩ན) ལྷག་མཐོང་(༤༩༧) ལེགས་བཤད་སྤྱིང་པོ། (༥༧) འགྲིམ་ཆོག་ཟིན་མི་མཐུན་པའི་ལྷགས་སུ་བྱས་ཀྱང་། བཟགས་དོན་འཆོལ་ཚུལ་
ཡིན་པས་དེ་ལྷན་དཔྱད་རུང་བར་དགོངས་པ་སྒྲངས་ཆོག་པ་གཞིར་བཅས་མོད།
གཞུང་གཉིས་ཀས་འབྲུག་འབྲེལ་དུ་ཡུམ་དངས་པ་གཅིག་པུའི་དོན་བཤད་ཅིང་།
རང་འབྲེལ་དང་། རྒྱལ་བཤད། ལྷག་མཐོང་གསུམ་ཀ་མཐུན་པར་ཡོད་པས།
ལེགས་བཤད་སྤྱིང་པོར་མ་སྤྱོད་པས་ཐོབ་པ་ཐོབ་ཅིས་འོང་དགོས་རྒྱུར་ཡིག་ནོར་
ཐན་ཆོགས་བྱུང་བ་ཡི་ཡིན་སྟེ།

༤༠. (༥༠ན) ལྷན་བཅའ་ཞེས་པའི་ཅམ་སྤྱོད་ཐོན་པོ་ལྷ་པུ་རང་མཚན་

གྱིས་ཐུབ་པར་འཛིན་པ་གཙང་པ་མ་གཏོགས། རྟོག་མེད་ཤེས་པ་ལ་ཕྱང་བ་
ལས་ལྷག་པའི་འདིའི་ཞེས་འཛིན་པ་ཡོད་པ་གཙང་བྱས་ན་མི་ཚོགས་གཤ།

༡༧. (༡༠བ) ཐལ་འཕྱར་བ་ནང་པན་ཚུན་ཚོད་པའི་ཚོ་ཚས་ཅན་མཐུན་
ཕྱང་བ་ཡོད་པར་གསུངས་པ་དང་། འོག་ཏུ་(༡༧ན) ཐལ་འཕྱར་བ་ནང་པན་
ཚུན་ཚོད་ཚེ་རང་རྒྱད་དགོས་མི་དགོས་ཀྱི་དཔུང་པ་རེ་ཞིག་བཞག་ཅེས་ལྷག་
མཐོང་རང་ཏུ་འབྱུང་བ། རང་རྒྱད་ཅེས་གསུངས་པ་ཅམ་ལས་གོ་རྒྱ་ཚོས་ཅན་
མཐུན་ཕྱང་ལ་གོ་དགོས་པར་འབྲེལ་བ་གཉིས་ཚིག་ཟིན་མ་མཐུན་པའི་དོགས་པ་
འཆར་ཏེ། རང་རྒྱད་དགོས་མི་དགོས་ཀྱི་དཔུང་པ་བཞག་པ་རྗེ་རང་གིས་གསལ་
བར་མཛད་པའི་གཞུང་ཚིག་ལེགས་བཤད་ཞིང་པོའི་འདི་ལས་གཞན་ཏུ་རོས་
བབྱང་བ་ཡོད་ཀྱང་། ལེགས་བཤད་ཞིང་པོ་(༡༨བ) ལས་ཐལ་འཕྱར་བ་ནང་
པན་ཚུན་ལ། ཞེས་པ་ནས། རང་རྒྱད་མི་རུང་རོ། ། ཞེས་པ་འདི་ཡིན་པར་
གདོན་མི་བྱ་བས། དེའི་རང་རྒྱད་མི་རུང་རོ་ཞེས་པ་ཡང་ཚོས་ཅན་མཐུན་ཕྱང་
བར་གོ་དགོས་ཅེས་སྟེ་འདུག དེས་ན་ཐལ་འཕྱར་བ་ནང་པན་ཚུན་ཚོད་ཚོ་ཚས་
ཅན་མཐུན་ཕྱང་བ་མེད་པར་གསལ་བས་སོ་སྟམ་པ་འཆར།

༡༩. (༡༢བ) ལྷ་གྲ་ཚོས་ཅན། རྟོན་འབྲེལ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བདེན་
པར་ཐུབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འཕྱར་དེ་ཐལ་འཕྱར་ཡང་དག་ཏུ་སོང་མ་
ཐག་དེས་ལྷ་གྲ་བདེན་པར་ཐུབ་པ་ལ་གནོད་བྱེད་མཐོང་བ་དང་། བདེན་ཞེན་
རི་རྒྱུད་ཏུ་སོང་བ་ལས་བདེན་ཞེན་ཡོད་པའི་དབང་གིས་ལན་མ་ཐེབས་པ་མིན་
ནམ།

༢༡. (༡༤ན) ཕྱི་ཚོལ་དབང་རྟོན་ལ་རྗེས་དཔག་བསྐྱེད་པའི་དོན་ཏུ་སྦྱོར་
བ་ཅེས་པར་འགོད་མི་དགོས་པར་གསུངས་ཀྱང་། སྦྱོན་གསལ་མཆན་(༢༡བ)
ལས། མངོན་སུམ་གྱིས་མི་འགྲུབ་པ་རྗེས་དཔག་གིས་སྦྱབ་དགོས་ལ། དེ་ལ་
གཏན་ཚིགས་སྦྱོན་མེད་དགོས་པས། ཞེས་དང་། རྣམ་བཞག་རིམ་པའི་རྣམ་
བཤད།(༢༢ན) མངོན་སུམ་གྱིས་མི་འགྲུབ་པས་རྗེས་དཔག་གིས་སྦྱབ་དགོས་ལ།

དེ་ལ་ནི་ཉག་སྒྲིལ་མེད་ཀྱི་སྒྲིལ་བ་འགོད་དགོས་པས། ཞེས་དང་། བསྐྱེད་
རིམ་ཆེན་མོ། (༡༧/༡༣) ལས་ཀྱང་དེ་ལྟར་འབྲུང་བ་རྣམས་གསལ་བཤད་ཅི་
ལྟར་བྱེད།

༡༡. (༡༠/༩ན) ཡོན་ཏན་གསུམ་པ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དོན་རང་བཞིན་གྱིས་
མཆོག་པ་ལ་ངེས་པ་རྟེན་སྒྲིལ་བའི་ཡོན་ཏན་ནི་ཡོན་ཏན་ལྷ་མ་གཉིས་ཀྱི་དོན་
བསྐྱེད་འབྲུར་ཚུལ་ཅི་ལྟར་ཡིན།

༡༤. (༡༠/༩བ) ལྟོན་པའི་དུས་ཀྱིས་བྱུང་བར་དུ་བྱས་པའི་ར་དེ་ར་ལས་
བྱའི་དུས་ཀྱིས་བྱུང་བར་དུ་བྱས་པའི་ར་མིན་ཀྱང་ལྷ་མ་དེ་མི་མར་གྱུར་པ་མེད་ན།
ཟས་གཙང་སྒྲིལ་གསེར་སྒྲིལ་འཕགས་ཀྱི་སྒྲིལ་སྒྲིལ་བྱུར་པ་མེད་པར་མི་འབྲུར་རམ།
དེ་ལྟར་སྒྲིལ་ཞན་པའི་དབང་གིས་སྒྲིལ་མའི་ལེགས་བཤད་རྣམས་ལ་གོ་བ་མ་ཆོད་
པའི་དོགས་པ་ཤར་ཞེས་རེབ་ཀྱིང་འཇིགས་མེད་དམ་ཆོས་རྒྱ་མཆོད་དྲིས་ལན་
ལས་གསལ།

༡༥. རྣམ་བཤད་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། དབྱུ་མ་འཇུག་པས་རྩ་
ཤེས་ལ་ཟབ་པའི་སྒྲིལ་ལྟུག་ཚུལ། རང་གིས་དབྱུ་མའི་དོན་གཏན་ལ་ཕབ་
པ་དེ་དབྱུ་མ་པ་གཞན་དང་བྱུ་མ་མོང་མ་ཡིན་པ་དང་། རྣམ་རིག་ཙམ་དང་
མཐུན་པར་བཤད་དུ་མི་བྱང་བ་ལ་ངེས་པ་བཏན་པོ་ཡོང་བ་བྱ་བྱེད་ཡིན་
གསུངས་པ་དང་། དེའི་སྐབས་ཀྱི་ཟབ་པའི་དོན་གང་ཡིན།

༡༦. རྣམ་བཤད་དང་སྒྲིལ་མང་ཡིག་ཆར་རྩ་ཤེས་ཟབ་མའི་སྒྲིལ་མ་
གཏོགས་ཀྱི་ཆེ་བའི་སྒྲིལ་མ་བཏན་ཟེར་དགོས་སམ།

འཇུག་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྟེན་ནས་བཏགས་པའི་ཚུལ་གཙོ་བོར་བཏན་
པའི་སྒྲིལ་མ་རྩ་ཤེས་དོན་རྣམ་རིག་པ་དང་རང་རྒྱུད་པ་དང་བྱུ་མ་མོང་མིན་པར་
བཤད་པ་དེ་འཇུག་པས་རྩ་ཤེས་ཟབ་པའི་སྒྲིལ་ལྟུག་ཚུལ་དུ་ཁས་སྒྲངས་ན་
རྣམ་བཤད་ཀྱི་དགོངས་པར་འགྲོའམ་སྒྲིལ་ཞིང་། དེའི་སྐབས་ཀྱི་ཟབ་པ་ནི་ཐལ་
འབྲུར་བྱུ་མོང་མིན་པའི་ཟབ་དོན་ལས་གཞན་མེད་ཀྱང་། ལྟོན་ཚུལ་ལ་ཆོས་

ཐམས་ཅད་བདེན་ནས་བཏགས་པར་གཙོ་མོར་བསྟན་པའི་སྒྲིག་སྒྲིག་ཐབས་དོན་
བསྟན་པའི་ཐད་དབུ་མ་འཇུག་པ་འདྲ་བ་ཆོག་གསལ་ལའང་མེད་པས་ཆོག་
གསལ་དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་བསྟན་བཅས་སུ་མི་འཇུག།

༡༥. ཚ་ཤེར་རྒྱ་ཆེ་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་བསྟན་ནམ་མ་བསྟན། འདི་ཐད་
སྒྲིག་མང་དང་སྒྲིག་གསལ་སྤྱིར་གྱི་ཡིག་ཆ་མི་མཐུན་པ་ཡོད་ཅིང་། སོ་སོའི་ཁྲུང་ས་
དང་རྒྱ་མཚན་པར་བྱེད་མཚན་དུ་གསལ་བ་ལྟར་དང་། ཚ་འཇུག་གི་ནམ་
བཤད་གཉིས་ཀྱི་ཆོག་ཟིན་སོར་བཞག་བྱས་ན། ཚ་ཤེ་ལས་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཐོག་ཆེན་
གྱི་ཁྲུང་ཆོས་མ་བསྟན་ཞེས་ཞིབ་ཆ་བྱས་ན་ཨོ་འགྲིག།

༡༦. རྣམ་བཤད་ལས། སྤྱིར་རྒྱ་དང་པོ་ལ་བདེན་མེད་ཀྱིས་ཁྲུང་པར་དུ་
མ་བྱས་པའི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་གསུངས་པས། སྤྱིར་རྒྱ་དེའི་དམིགས་ལྟལ་
དུ་བདེན་མེད་ཀྱིས་ཁྲུང་པར་དུ་མ་བྱས་པའི་སེམས་ཅན་ཡོད་མེད་འཕངས་ཞིབ་
ཆ་གང་འདྲ་བྱེད། ཡིག་ཆར་བདེན་མེད་ཀྱི་ཁྲུང་པར་དུ་བྱས་ནས་དང་། བྱས་
པའི་ཞེས་ཆོག་ལ་ཞིབ་ཆ་བྱེད་དང་། བདེན་མེད་ཀྱིས་ཁྲུང་པར་དུ་མ་བྱས་པའི་
སེམས་ཅན་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཞིབ་ཆ་རྒྱུ་བྱེད།

༡༧. དབུ་མའི་སྒྲིག་དོན་དུ། སྤྱིར་རྒྱ་གསུམ་ག་མཚན་བརྒྱུད་ཀྱི་ལྟལ་དུ་
ལྟར་པའི་སྤྱིར་རྒྱ་ཡིན་ཀྱང་། ཚ་བར་གསུངས་པ་ནི། ཐོག་མའི་སྤྱིར་རྒྱ་ལ་གཙོ་
མོར་དགོངས་ནས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དོན་གང་།

༡༨. སྤྱིར་ཁྲུང་པར་བྱས་མ་བྱས་ཀྱི་དོན། ཁྲུང་དང་གང་ཟག་སྒྲིག་སྒྲིག་
ཁྲུང་བྱས་པ། ཞེས་པ་ལྟར་སྒྲིག་སྒྲིག་ཡོད་ཅིང་། ཆོས་དེས་ཁྲུང་པར་དུ་བྱས་པ་
ཡིན་མིན་ནི་ཆོས་དེ་ཡིན་མིན་ལ་བྱེད་པ་ལྟར་ཡིག་ཆ་པལ་ཆེར་ལ་གསལ་བས།
སེམས་ཅན་ཡིན་ན་བདེན་མེད་ཀྱི་ཁྲུང་པར་དུ་བྱས་པས་ཁྲུང་པ་དང་། སྤྱིར་རྒྱ་
གསུམ་པས་སེམས་ཅན་ལ་བདེན་མེད་ཀྱི་ཁྲུང་པར་དུ་བྱས་ནས་དམིགས་ཀྱང་།
སེམས་ཅན་ལ་མི་རྟག་པས་ཁྲུང་པར་དུ་བྱས་ནས་མ་དམིགས་པ་དང་། བདེན་
མེད་ཀྱིས་ཁྲུང་པར་དུ་མ་བྱས་པའི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་ཞེས་པའི་སྒྲིག་ཟིན་ནི།

ནམ་བཤད་ལས་(༡༥བ༡)མྱོང་རྗེ་དང་པོ་ལ་དེ་འདྲིའི་བྱུང་པར་གྱིས་བྱུང་པར་
 ཏུ་བྱས་པ་མིན་པར་སེམས་ཅན་ཙམ་ཞིག་ལ་དམིགས་པར་གསུངས་པས། ཞེས་
 པ་ལྟར་བྱས་ན་བདེའོ།

༥༩. སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་ལམ་རྒྱད་ལ་སྐྱེས་པ་དང་།
 ལམ་གཞན་ཏུ་མི་འགྲོ་བར་རང་གི་ལམ་ཏུ་རིགས་ངེས་པ་ཡིན་གསུངས་པ་དེས།
 དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་རིགས་སུ་སྐྱེས་པ་དང་། སྐྱར་ལམ་གཞན་ཏུ་མི་འགྲོ་
 བར་རང་ལམ་ཏུ་རིགས་ངེས་པ་གཉིས། ས་དང་པོ་ནས་གསར་ཏུ་སྐོབ་པ་ཡིན་
 བ། ཆོགས་སྐྱར་གྱི་སྐབས་སུ་དེ་མེད་པ་ཡིན་ནམ། ཡོད་ན་སྐབས་འདིར་དེ་
 ལྟར་གསུངས་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཡིན།

༥༩. ནམ་བཤད་ཏུ། རང་རྒྱད་མཛོས་པར་བྱེད་པའི་ཡོན་ཏན་དང་།
 གཞན་རྒྱད་ཟེལ་གྱིས་གནོན་པའི་ཡོན་ཏན་གཉིས་སོ་སོར་གསུངས་པ་ལྟར་ཡོན་
 ཏན་དེ་གཉིས་འགལ་བ་ཡིན་ནམ་མིན། (འགལ་བ་མིན་ཡང་བྱེད་ལས་གཙོ་ཆེ་
 རྒྱུ་གིས་འཛོག་པ་ཡིན།)

༥༧. ཡིག་ཆར། ལྟ་བུ་འཆོལ་བའི་ཆོད་དང་པོར་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་
 ངེས་པར་བྱས་ནས་དེའི་རིགས་པ་གཞན་ལ་སྐྱར་ན་ཆོག་གསུངས་པས། དེ་
 གཉིས་ཀྱི་སྐོར་རིས་ངེས་པ་ཅན་ཡིན་ནམ།

(དེ་གཉིས་སྐྱར་གཞིའི་སྤྱིར་ནས་བདག་མེད་ངེས་དཀའ་སྤྲིའི་བྱུང་པར་
 ཡོད་པས། གོ་རིམ་དེ་ལྟར་བྱས་ན་ལས་སྐྱར་བར་དགོངས་པ་ལས་བྱུང་མཐའ་
 བཅད་པ་མིན།)

༥༥. ཡིག་ཆར། གང་ཟག་རང་སྐྱུ་བྱུ་བའི་རྗེས་ཡོད་ཏུ་བྱུ་བ་པར་
 འཛོན་པའི་འཛོན་པ་མངོན་གྱུར་བ་ཙམ་སྤངས་པའི་དགྲ་བཙུན་དེ་མངོན་པ་
 ནས་བཤད་པའི་དགྲ་བཙུན་ཡིན་ཀྱང་། དེ་འདྲ་མེད་གསུངས་པར་བརྟེན།
 སྐྱར་མངོན་པ་ནས་བཤད་པའི་དགྲ་བཙུན་མེད་ཟེར་མཁན་ཡོད།

ཡང་སྤྱིར་དེ་འདྲ་ཡོད་དམ་མེད། ཡོད་ན་ཐོག་གསུམ་གང་ཏུ་དགྲ་བཤད་ཏུ་

སྤྱེབས་པ་ཡིན།

(མངོན་པ་ནས་བཤད་ཆོད་ནི། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་
རྟོགས་པའི་སྒྲོ་ནས་ཉོན་མོངས་ས་པོན་དང་བཅས་པ་སྤངས་པའི་གང་ཟག་ཅིག་
ལ་འཛིག་པར་གསུངས། ཐལ་འཕྱར་བས་གཞལ་ན་དེ་འདྲའི་གང་ཟག་དེས་
གང་ཟག་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པར་མི་འདོད་པས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ག་ལ་
རྟོགས། དེས་ན་དེ་མ་རྟོགས་པར་ཉོན་མོངས་སྤངས་པ་ཞིག་བཤད་ན་ཉོན་མོངས་
མངོན་གྱུར་བ་ཉམས་སྤང་པའི་གང་ཟག་ཞིག་ལས་འོས་མེད། དེ་ལྟར་ན་མངོན་
པ་ནས་དག་བཅོམ་ནི་ཐལ་འཕྱར་བས་ལྟས་ན་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་བ་ཉམས་
སྤང་པའི་ས་སྤྱེ་ཞིག་ལས་མ་འདས་པས་དག་བཅོམ་པ་མིན་པ་དེར་དགོངས།
འོན་ཀྱང་ཆོག་ལ་ཞིབ་ཆ་མ་བྱས་ན་ཆོག་འཕྲི་མར་པོ་ཡོད།

༥༤. རྟམ་བཤད་དུ། ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་སྡེ་སྡོད་གཉིས་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་
མེད་རྟོགས་པར་སྟོན་མི་སྟོན་ཁྱད་པར་ཡོད་པ་དང་། སྟོང་ཉིད་རིགས་པ་
མདོར་བསྟུན་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་རྟོགས་ལ་རྒྱས་པར་མ་རྟོགས་པ་ཞེས་གསུངས་པའི་རྒྱས་
བསྟུན་ཀྱི་ཁྱད་པར་གང་ཡིན།

(ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པར་བསྟན་མ་བསྟན་ནི་སྟོང་གཞི་འགྲེས་རྒྱར་
བརྒྱ་ཙུ་བརྒྱད་སོགས་མར་དུ་སྡེ་ནས་རིགས་པའི་རྣམ་གངས་མཐའ་ཡས་པའི་སྒྲོ་
ནས་གཏན་ལ་ཐབ་མ་ཐབ་ཀྱིས་སྡེ་བ་ཡིན་ཅིང་། རིགས་པ་མདོར་བསྟུན་ནི་
གཅིག་དུ་བལ་ལྟ་བུ་ཡིན།)

༥༥. བྱང་ཆུབ་ཏུ་བསྟོན་པའི་དགེ་ཙུ་འབྲས་ཏུ་ལྟུང་བས་མི་ཟད་པ་དང་
ཁོང་ཁྱོས་འཛིན་པ་ཡོད་པར་གསུངས་པ་འགལ་བ་མེད་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་།

(སྤར་བསྐལ་པ་བརྒྱ་ཡི་ཡུན་ལ་ཆོགས་བསགས་པ་ལུང་བསྟན་མ་ཐོབ་
པའི་བྱང་སེམས་ཤིག་གིས་ལུང་བསྟན་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་ལ་སྤྲད་ཅིག་མ་
བརྒྱར་ཁྱོས་ན་བསྐལ་པ་བརྒྱའི་རིང་གི་དགེ་ཙུ་བཅོམ་ནས་སྤར་མ་སྤྱེས་པའི་
རྟོགས་པ་སྡེ་མི་རྣམས་པར་མ་ཟད། སྤར་ཡང་བསྐལ་པ་བརྒྱར་ལམ་ལ་སྟོབ་

དགོས་པ།)

༥༤. རྩོམ་ཆེན་པོས་དོན་དམ་ཆམ་ཅན་གཞི་མ་གྲུབ་པར་འདོད་པར་གསུངས་པས། དེ་ལྟར་ན་དོན་དམ་ཆམ་ཅན་དང་ཀྱན་རྫོབ་ཆམ་ཅན་འདོད་ཚུལ་གང་།

(དོན་དམ་དཔྱད་པའི་རིགས་པས་དབྱད་བཅོད་པ་དང་། དེས་གྲུབ་པ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་འབྲུལ་ནས་རྩོམ་ཆེན་པོས་རིགས་པས་དབྱད་བཅོད་ཀྱི་བདེན་གྲུབ་གཏན་ནས་མེད་པས་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་ཆོས་ཉིད་གྲུབ་པ་ཡང་མི་འབད་སྟམ་དུ་དགོངས་ཏེ་དོན་དམ་བདེན་པ་ཤེས་བྱ་མ་ཡིན་གསུངས། ཁོང་པས་བདེན་འཛིན་དོན་དམ་ཆམ་ཅན་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་པར་སྤང་ཡང་དོན་དམ་ཆམ་ཅན་གཞི་མ་གྲུབ་ཟེར་བའི་དོན་དབྱད་དཀའ།)

ཐུགས་ཀྱི་དོགས་གཙང་འབྲུས།

ཐེང་བ་ལས་འཁོར་ལོའི་དབང་པོའི་ནལ་འབྱོར་དང་ཐུན་པས་མཐུན་
བསྐྱེད་ལྟར་ཐུང་བྱེད་དགོས་པར་གསུངས་པ་དེ་མཐུན་བསྐྱེད་ཀྱི་སྒྲན་ཏུ་བདག་
བསྐྱེད་ལྟོས་དགོས་པའི་ཤེས་བྱེད་ཏུ་ཆེ་ཡང་། བདག་མཐུན་འབྲུག་པ་ཐ་དད་
བྱེད་པ་མཐའ་དཔྱོད་ཏུ་བཀག། དབང་ཚོག་ལས་འབྲུག་པ་ཐ་དད་བྱེད་ལྷགས་
ཁྱད་གསུངས། ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོས་འཇམ་དྲོར་ལ་འབྲུག་པ་ཐ་དད་དང་། མི་
བསྐྱོད་པ་མན་འབྲུག་པ་ཐ་མི་དད་པ་གནང་། ད་རེས་མཐའ་དཔྱོད་དང་
བསྐྱན་ནས་ཐམས་ཅད་ལ་འབྲུག་པ་ཐ་མི་དད་བྱེད། ཐ་དད་བྱེད་ན་བདག་
བསྐྱེད་ལ་གཙོ་བྱེད་གིས་ཚོག་པ་ནལ་འབྱོར་རྒྱགས་ཐེང་ལས་ཤེས་ཞེས་འཇིགས་
མེད་པས་གསུངས། བདག་མཐུན་འབྲུག་པ་གཙོག་པ་ལ་བདག་བསྐྱེད་ཀྱི་
བརྒྱས་པ་ལོགས་སུ་མེད་ཅིང་། བདག་མཐུན་ཡང་ལྷོག་པས་སྐྱེ་ཅམ་ལས་རྣམས་
ཐ་དད་མེད་ཅེས་འཇིགས་མེད་པས་གསུངས།

ཐུགས་ལྷགས་ཀྱི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་རྟོ་རྟེ་ལྟ་བུའི་རིང་འཛག་པ་ཡིན་
གསུངས། དེའི་རྒྱ་མཚན་ནི། དེ་ཉོན་ཐྱིབ་མ་ལུས་པའི་དངོས་གཞིན་ཡིན་པར་
གསུངས། བདེ་མཚོག་དབང་ཚོག་གི་ཤེས་བརྟོན་འགྲེལ་པ་འཇིགས་མེད་དམ་
ཚོས་ཀྱི་མི་ཐུའི་བྱིན་གྱིས་ལས་གསུངས་པ་དེ་གསལ་ཞིང་ལེགས།

དབང་བཞི་བ་ཚོག་གིས་བརྟོན་པ་དེ། མི་ལའི་མཁུར་བྱག་ལས་ཁྱད་
འབྱུང་ཉི་ཏུས་ཐོག་མར་བུམ་པའི་དབང་ལ་འབྲུག ལུས་ཐ་མལ་དང་དངོས་
འཛིན་ཉི་ལྔར་འཛིན། དག་རྒྱུང་ལ་གསང་དབང་བསྐྱར་བ་ཡིས། རྒྱུང་རྩ་རྒྱུང་
གི་འབྲུ་བ་དབུ་མར་རྒྱུད། དབང་གསུམ་པའི་བདེ་ཆེན་འབར་བ་ཡིས།

དབྱིངས་བདག་མེད་གྱི་ན་ཆུང་གཅེར་བུར་མཛོད་། ཆོག་ཟབ་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་
རྩོད་ནས། དབང་བཞི་པ་སྤྱོད་གསུམ་དབྱེར་མེད་ཏུ་སྒྲིབས། ཞེས་དང་།
མད་ཏུ་བྱུང་བའི་ལེགས་བཤད་མཛོད་ཡོད་པ། རྩོད་མས་ཁྲུངས་མེད་གསར་
བཤད་མཛོད་པ་ཡིན་མེད་དེ་ནས་ར་སྤྱོད་གསལ་པོར་བྱུང་ཡོད།

བདེ་མཆོག་ཅ་ཆུང་ལེའུ་ར་གཅིག་པའི་གཞུང་གི་བཏུན་ཚུལ།

ལེའུ་དང་པོས་ཆུང་དོན་མདོར་བཏུན། རྩོད་མ་ཞེ་དབྱུས་རྒྱས་པར་
བཤད། ར་གཅིག་པས་དོན་བཏུན།

ལེའུ་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པས། ལེའུ་དང་པོའི་གདོད་ནས་ཐུབ་པའི་
ཏུར་ཁྲོད་ཏུ་ཞེས་སྒྲིགས་རྒྱུ་པ་གཉིས་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་གསུང་དོན་རྒྱས་པར་བཤད།

ལེའུ་བཞི་པས། དེ་ན་དེ་ལས་གསར་ཆེན་བཤད་པར་བྱ། ཞེས་སྒྲིགས་
ཆོགས་བཅད་ཕྱིད་དང་ཏུག་གི་དོན་རྒྱས་པར་བཤད།

ལེའུ་ལྔ་པ་ནས། བཅུ་བཞི་པའི་བར་གྱིས། རྩོད་འཕྱར་པ་ཉིད་བསོད་
ནམས་མཆོག་ ཅས་སྒྲིགས་ཆོགས་བཅད་གཅིག་གི་དོན་འཕྲོས་དང་བཅས་པ་
རྒྱས་པར་བཤད།

ལེའུ་བཅ་ལྔ་པ་ནས་ཉེར་བཞི་པའི་བར་གྱིས། མ་ཉ་ལྷན་ཅིག་སྒྲིགས་ཐུབ་
པ། ཞེས་སྒྲིགས་རྒྱུ་པ་ཏུག་གི་དོན་རྒྱས་པར་བཤད།

ལེའུ་ཉེར་ལྔ་པས། རྩོད་འཕྱར་པ་ཉིད་བསོད་ནམས་མཆོག་ ཅས་
སྒྲིགས་རྒྱུ་པ་ལཱའི་འཕྲོས་དོན་རྒྱས་པར་བཤད།

ལེའུ་ཉེར་ཏུག་པས། དམ་ཆོག་ཉག་ཏུ་བསྐྱུང་བར་བྱ། ཞེས་པའི་དོན་
རྒྱས་པར་བཤད།

ལེའུ་ཉེར་བཅུན་པ་ནས་སུམ་ཅུ་པའི་བར་གྱིས་ཀྱང་། རྩོད་འཕྱར་པ་ཉིད་
བསོད་ནམས་མཆོག་ ཅས་སྒྲིགས་ཀྱི་འཕྲོས་དོན་རྒྱས་པར་བཤད།

ལེའུ་སྒྲིག་གཅིག་པ་ནས་སྒྲིག་སུམ་པའི་བར་གྱིས། སྤང་རྩི་མཆོལ་དང་ག་
བུར་བཅས། ཞེས་སྒྲིགས་ཆོགས་བཅད་ཕྱིད་དང་གསུམ་ཀྱི་འཕྲོས་དོན་རྒྱས་

པར་བཤད།

ལེའུ་སོ་བཞི་པ་ནས་སོ་བདུན་པའི་བར་གྱིས། མཆོད་བཞི་དཔའ་བོ་ཆེན་པོ་ནི། ཞེས་སོགས་ཆོག་པ་བཅད་གཉིས་ཀྱི་དོན་རྒྱས་པར་བཤད།

ལེའུ་སོ་བརྒྱད་པས་ཀྱང་། རྣལ་འབྱོར་པ་ཉིད་བསོད་ནམས་མཆོག་ཅེས་སོགས་ཀྱི་འཕྲིན་ལྗོན་རྒྱས་པར་བཤད།

ལེའུ་སོ་དགུ་པ་ནས་ཞེ་གཉིས་པའི་བར་གྱིས། དངོས་གྲུབ་རྣལ་པ་ཐོབ་པར་འབྱུང་། ཞེས་པའི་དོན་རྒྱས་པར་བཤད།

ལེའུ་ཞེ་གསུམ་པ་ནས་ལྷ་བརྒྱུ་པའི་བར་གྱིས། བསམ་གཏན་གྱིས་ཀྱང་འབྲུག་པར་འབྱུང་། ཞེས་པའི་འཕྲིན་ལྗོན་རྒྱས་པར་བཤད།

ལེའུ་ང་གཅིག་པས། རྣལ་འབྱོར་མཐའ་དག་དེ་ཉིད་བརྒྱུ་བཞིར་བསྐྱེད་ནས། ལེའུ་དང་པོའི་དོན་ཡོངས་རྒྱལ་ཉམས་ལེན་གྱི་རིམ་པར་དྲིལ་ནས་དོན་བསྐྱེད་པ་ཡིན།

བདེ་མཆོག་ཅ་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱས་བཤད་བསྐྱེད་དོན་རྒྱལ་ཡོད།

༡. དབང་བསྐྱར་བ་དང་དེ་ལ་དེ་ཉིད་བསྐྱེད་པ་གཉིས། སྒྲ་ལ། ལེའུ་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པས་འཆད།

༡. སྐགས་བརྒྱུ་བ་དང་དངོས་གྲུབ་སྐྱབ་པ་གཉིས།

(༢). སྐགས་བརྒྱུ་བ། ལེའུ་ལྷ་པ་ནས་བརྒྱད་པ་བར་དང་། ཉེར་ལྷ་པ། ལྷ་མ་རྒྱུ་པ་ཉི་ལེའུ་རྒྱལ་གིས་འཆད།

(༣). དངོས་གྲུབ་སྐྱབ་པ། ལེའུ་དགུ་པ་ནས་བརྒྱུ་བཞི་པའི་བར་དང་ཞེ་གསུམ་པ་ནས་ལྷ་བརྒྱུ་པའི་བར་བཅས་ལེའུ་བཙུ་ལས་འཆད།

༤. དངོས་གྲུབ་གཉིས་ཀ་སོ་ཉ་མོའི་དྲིན་ལས་འབྲུག་པ། ལེའུ་བཙུ་ལ་ནས་ཉེར་བཞི་པའི་བར་ལེའུ་བརྒྱུ་ལས་འཆད།

༥. ལམ་གྱི་སྒྲོགས་དམ་ཆོག་དང་ཕོགས་འབྱེན་པའི་སྦྱོད་པ། ལེའུ་ཉེར་རྒྱལ་པ་ནས་ཉེར་དགུ་པའི་བར་དང་། སོ་གཅིག་པ་ནས་སོ་གསུམ་པའི་བར་

དང་། སྔ་བརྒྱད་པ་བཅས་ལེའུ་བརྒྱད་ཀྱིས་འཆད།

༥. བརྒྱས་དོན་ལུ་པ། ལྷག་ཀྱང་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པ་ལྷག་ཀྱང་བཞི་ལེའུ་སྔ་བཞི་པ་ནས་སྔ་བདུན་པའི་བར་ལེའུ་བཞིས་འཆད།

༦. བརྒྱས་དོན་རྒྱལ་པ། དངོས་གྲུབ་ལྷུང་ཏུ་འགྲུབ་པའི་མཆན་མ་བཟླ་པ། ལེའུ་སྔ་དགུ་པ་ནས་ཞིག་ཉིས་པའི་བར་ལེའུ་བཞིས་འཆད།

དེ་ནས་ཐ་མའི་ལེའུ་ར་གཅིག་པས། བརྒྱས་དོན་དང་པོའི་ས་བཅད་གཉིས་པ། དེ་ལ་དེ་ཉིད་བརྟན་པ་འཆད་པས་མཐུག་བརྒྱབ་བཅས་ཡིན།

རྒྱད་དོན་དེ་དག་ལམ་གྱི་རིམ་པར་བསྒྲིགས་ན། སྔ་འདིའི་རྒྱབ་པ་པོས་སོག་མར་དབང་གིས་རྟོད་ཏུང་ཏུ་བྱས། དེ་ནས་དམ་ཆོག་དང་སྔོན་པ་ཚུལ་བཞིན་ཏུ་སྤྱང་ཉེ་ལམ་འདི་ལ་སྔོན་པ་མཐའ་སྔོན་གསུམ་དང་། རྟགས་ཀྱི་བསྐྱེད་བརྒྱད་ལ་བརྟན་ནས་དངོས་གྲུབ་ལྷུང་དཀོས་པ་དང་། དངོས་གྲུབ་འགྲུབ་པའི་ཅ་བ་པོ་ཉ་མོ་ཡིན་པ་དང་། དེ་ལས་མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་ཀྱང་འགྲུབ་ཏུ་ས་པས་དམ་ཆོག་སྤྱོད་པའི་རྟགས་ལྷག་ཀྱང་མ་ལ་བརྟན་ནས་ལམ་གྱི་རྟགས་འབྱེན་པའི་རྟོད་པ་བྱས་པའི་མཐུས། ལྷག་ཀྱང་བཞི་ལ་བརྟན་ནས་འབས་ཏུ་ཉེ་ཏུ་ཀའི་མོ་འཕང་ཐོབ་པར་གྱུར་ཞེས་ལམ་གྱི་མོ་རིམ་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ཡིན།

པག་མོའི་སྐར་ལ། ཐོད་ཏུ་ལྷགས་བཞི་ལྟེ། ༡. དབུ་ལ་

ལྷགས། ༢. རྒྱབ་ལྷགས། ༣. ར་ལྷགས། ༤. རྟོག་ལྷགས་བཅས་ཡིན།

ནམ་འདྲེན་འདི་དང་། བརྒྱ་གཅིག་པ། ཐ་མ་མོས་པ་སྤང་མཛད་ཀྱི་བརྟན་པ་གསུམ་ལ་མ་གཏོགས་གསང་རྟགས་ཀྱི་བརྟན་པ་མེད་ན་དེའི་བར་གྱི་སངས་རྒྱས་གཞན་གྱི་བརྟན་པ་ལ་སངས་རྒྱས་པ་ཡོད་དམ་མེད། ཡོད་ན། སངས་རྒྱས་དེ་ཐེག་པ་ལྷན་མོང་གི་ལམ་ལ་བརྟན་ནས་སངས་རྒྱས་པ་ཡིན་ནམ། མེད་ན། 《འཇམ་དཔལ་མཆན་བརྟོད་》ལས། འདས་པའི་སངས་རྒྱས་ནམས་ཀྱིས་གསུངས། ། མ་འོངས་ནམས་ཀྱང་གསུང་འབྱུང་ལ། ། ཞེས་གསུངས་པ་མི་

ལྷ་འགྲུལ།

(འདུས་པར་བྱུང་བའི་བར་དུ་མ་གསུངས་པར་བཤད་པ་དེ་ཡུལ་
དུས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་ཡུལ་དུ་ཆོས་བསྟན་པའི་དུས་དང་། གཏུལ་བྱ་ཁྱད་
པར་བ་མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་ཅན་རྣམས་ལ་མ་གསུངས་པའི་དོན་དུ་བཀའ་བ།
རྗེ་ལྷ་མས་མཐའ་དཔྱད་ཐུགས་ཡང་སོར་གནས་མཛད་པས་སངས་རྒྱལ་གཞན་
ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་སངས་རྒྱལ་བ་མི་ཤིང་པའི་སྒྲིན་མེད།)

རྒྱལ་འབྱོར། སྤྱིར་བཏང་མཁས་པ་མང་པོས་རྒྱལ་མ་དང་འབྱོར་བའི་གོ་
དོན་སོ་སོར་སྤྱོད་ནས་འགྲུལ་བཤད་མཛད་ཀྱང་། 《སྒྲུལ་གསུམ་རབ་དབྱེར་》
རྒྱལ་དང་འབྱོར་གཉིས་ཁ་སྤུལ་ནས་འགྲུལ་བཤད་བྱས་པར་དགག་པ་མཛད་
ཡོད།

ལྷ་རོ་མཁའ་སྒྱུད་ཀྱི་སྤྱིར་རྣམ་པ་ལ་རྒྱུ་ཁྱེད་ཁྱིམ་གྱིས་བཤད་པ་མཛད་
ཚུལ་ལོག་བཤད་དུ་སོང་བར་མི་འཐད་པའི་ཚུལ་བྱུང་བཀའ་གསུང་《མཁའ་
སྒྱུད་མའི་སྒྱུ་དོན་》དུ་གསལ།

སྤྱོད་རས་གཟིགས་ཀྱི་སྒྲིང་། བོད་དུ། དཔལ་མོ། རྒྱལ་པོ། ལ་སྟོང་
དམ་པ། དཔོན་སྟོན་སྒྱེར་སྒྲིང་། ཆེན་པོ། ལྷ་རྒྱལ། མི་ཏུ་སོགས་མང་པོ་ཡོད།

མགོན་པོ། ལྷ་ཁྱོད་པོའི་རྣམ་ཅན་ནི་དྲར་དོན་གྱི་མགོན་པོ། ལྷ་སྒྱེས་
བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་ནི་གནས་ཁྱུགས་ངེས་དོན་གྱི་མགོན་པོ། དུར་ཁྱོད་
བརྒྱུད་དང་ཡུལ་ཉེར་བཞིར་བཞུགས་པ་ལྱེད་མགོན་པོ། ཅ་རྒྱུང་ཐིག་ལེ་རྣམས་
ནང་གི་མགོན་པོ། མཐོང་ལམ་ནས་ས་བཅུ་བར་གནས་པ་ཡེ་ཤེས་གྱི་མགོན་པོ།
ལྷ་ཆེན་བརྒྱུད་དང་སྒྲིགས་སྒྱུར་བཅུ་སོགས་འཇིག་རྟེན་མགོན་པོ། ཉེ་དུ་ཀ་ཁྱོད་
པ་མགོན་པོ་ལྷག་བཞི་པ་སྤྱིར་མགོན་པོ། སྤྱོད་རས་གཟིགས་ཁྱོད་པ་མགོན་པོ་
ཤིང་ཡུང་ཅན་གསུང་གི་མགོན་པོ། རྣམ་སྟངས་ཁྱོད་པ་མགོན་པོ་གྲུར་ནི་གྲགས་
གྱི་མགོན་པོ། ལོགས་སྟོན་མཆིང་གསུམ་དང་ཤེང་སོགས་ཡོན་ཏན་གྱི་མགོན་པོ།
མགོན་པོ་ཉག་ཤད་དང་སྟག་ཞོན་སོགས་འཕྲིན་ལས་གྱི་མགོན་པོ་ཡིན།

འཕྲིན་མེད་ཀྱི་ལྷན་པ་འཕྲིན་ལྷན་མཁན་ལ་ནང་དབང་མེད་པ་མཆོག་
ལྟུང་དང་པ་མེད་ལྷན་པ་མཆོག་གཉིས་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཆོ་ལྷན་པ་ཉལ་པ་
འི་ཕྱོད་པ་ལྷན་པ་པ་མཆོག་ལྷན་པ་བཟང་དང་དགའི་མཆོག་།

ལྷོང་རྒྱུད་འཇིག་རྟེན་པའི་དབྱེལ་འཁོར་ནི་གཙོ་བོའི་ལྷ་འཇིག་རྟེན་པའི་
 རྣམ་ཅན་ཡིན་པའི་དབང་ལས་དེ་ལྷ་ར་བཏགས། ཐད་འདིའི་རན་མོང་རྒྱུད་
 ལྷ་མཆན་དུ། འཇིག་རྟེན་པ་རང་མཆན་པ་ལ་བྱུག་འཆལ་མི་ཁུང་ཡང་།
 འདིར་གདུལ་བྱའི་དབང་གིས་འཇིག་རྟེན་པའི་རྣམ་པར་བརྟན་པ་ཡིན་པས་
 ལྷོན་མེད་གསུང་བ། ལམ་རིམ་གྱི་རྒྱབས་འཛུའི་བསྐྱེད་བྱའི་གསུངས་བཤད་
 དང་བརྟན་ན་འགལ་བ་མེད་པའི་རྒྱ་མཆན་ཁུངས་ལྡན་ཞིག་ཞི་ཡོད་དཔྱད་
 དཀོས།

ཕྱིར་སྐྱེ་ལ་མི་ལ་འཆེ་བ་དང་མི་འཆེ་བའི་རིགས་གཉིས་ཡོད།

འཆོ་བའི་རིགས་ལ། སྒྲ་ཆེན་དང་། ལྷལ། སྒྲ་པ། རྩི་རིགས་
སྒྲ་པ་ཡོད། ལྷལ་ལ་ནང་གཟེས་རིགས་བརྒྱད་ཅུ་ཙམ་ཡོད་ཅུལ་སྤྱང་སྤྱང་
མཆན་དུ་གསྟངས། ས་མ་ཆོ་བ་བར་དུ་ལྷལ་ཞི་བའི་ཐབས་བཙོས་མ་གཏོགས་
དུག་ལས་གཏན་ནས་མི་དུང་གསྟངས།

འཇམ་དཔལ་གསལ་ལྷན་ལ་བྱུང་བཀའི་དབང་མེད་ཅེས་རྒྱུད་ཁྲི་ཆེན་
བྱིས་གསུང་ཡང་། དེའི་བྱུང་བཀའི་དབང་ཆེན་རྟོག་དབྱེལ་བ་དུན་བྱི་ནང་ཆེན་
ཏུ་བཞུགས་པ་དེ་ཡིན།

ཆུད་བསམ་གཏན་མི་མ་བྱ་ཆུད་ཡིན་པར་བྱ་རྒྱུ་གིས་གསུངས་པ་དེར་འོ་
དོར་བཅ་ཆེན་གྱིས་དགག་པ་བཏང་འདུག་མོད། རྗེ་བླ་མས་ཀྱང་བྱ་ཆུད་ཏུ་
ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་《རྟོགས་བརྗོད་འདུན་ལེགས་མར་》གསལ་བས་འོ་དོར་བར་
ཆོད་ཐོང་གལ་ཆེ།

[illegible]

དོན་ལ་མཁས་པ་དེ་དང་བསྐྱེད་ན་ཡིག་ས།

མཚན་གསུམ་གྱིས་བརྗོད་པུན་སུམ་ཚན་པ་མའི་འགྲེལ་པ་ཡིག་ས་པ་
ཞིག་རྗེ་འཇིག་ས་མེད་དམ་ཚུལ་པའི་《མི་འཇིག་དབང་ཟུན་》ལས་གསལ།

བརྟན་པ་ཕྱི་དར་གྱི་ལོ་ཆིགས་ལ་དབྱད་པ།

ནམ་པ་ཆོས་ཆོས་འབྱི་གནང་བའི་པོད་གྱི་ལོ་རྒྱུས་དེ་བ་དང་པོ་དེར་ཞིབ་ཆགས་
གྱིས་བརྟ་ལོང་མ་བྱང་ཡང་། ལམ་རྩོལ་ཅམ་ཐངས་གཅིག་གཉིས་ཞིག་བརྟས་པ་
ཡིན། ད་པན་གྱིས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཆོས་ཡིག་གཞན་དག་མང་པོ་ཞིག་ལས་ཏེ་ཅང་
གིས་ལེགས་པ་བྱང་འདུག་པས་སྤྱགས་རྩེ་ཆེ་ཞེས་ཞུ་རྒྱུ་དང་། གནད་དོན་
འགའ་ཞིག་གི་ཐད་དང་པོའི་མ་ཡིག་ཐོག་ནས་འབྲུལ་ཡོད་པ་ལེགས་བཅས་མ་
བྱང་བར་ཆུ་འབབས་སུ་བཞོད་གནང་མཛད་སྟབས་ལོ་རྒྱུས་དངོས་དང་མི་
མཐུན་ཅམ་ཉུང་གས་མཐོང་བྱང་བར་སྤྱགས་ཁག་ཅི་ལ་ཡོད། དེའི་སྐོར་ཞུ་མ་
དགོས་པ་བྱས་ཏེ། གལ་ཆེན་གནད་དོན་གས་ནས་བརྟན་པ་ཕྱི་དར་གྱི་ལོ་
ཆིགས་སྐོར་དེར་ལེགས་བཅས་མ་གནང་བྱ་མེད་ལ་བརྟེན། ད་དེས་དེའི་ཐད་
ནས་དབྱད་བརྗོད་ཐོན་ཅམ་ཞུ་རྒྱུར།

༡. རྩོས་བརྟན་པ་ཕྱི་དར་གྱི་ལོ་ཆིགས་སྐོར་ལ་ཚོད་སྟེང་བྱ་རྒྱུའི་རྩ་བའི་
གཞི་འཛིན་ས་ནི། བཅན་པོ་ཁྱི་རལ་པ་ཅན་གྱི་ཁྱི་ལོ་བདུན་པ་ལྷགས་སྐྱང་ལོ་རྟེ་
ལྷུ་ལོ་༥༡ལོ་ལ་ཡིན་པ་དང་། ལོ་དེར་དཔོན་ཞང་མཐུན་འབྲེལ་གྱི་མངལ་
དུམ་འགོ་ཚུགས་པ། སྐང་དར་མས་བརྟན་པ་བརྒྱབས་པའི་ལྷགས་བྱ་ལོ་དེ་ནི།
ལྷུ་ལོ་༥༩༡ལོ་ཡིན་པ་བཅས་ལྷུ་རབས་ཀྱི་མཁས་དབང་མང་ཆེ་བ་དང་། དེ་ད་
ནམ་པ་བཅས་བཞེད་པ་གཅིག་མཐུན་ཡིན་པར་མ་ཟད། བཅན་པོའི་སྐབས་
བཅུགས་པའི་དཔོན་ཞང་མཐུན་འབྲེལ་རྩི་རིང་དང་། རྒྱ་ཡིག་གི་ཡིག་ཆར་
ཁྲངས་བཅན་བཅས་དང་མཐུན་པས་དེ་ལ་འབྲུར་བ་གཏོང་ཐབས་མེད་པ་ནམ་
པ་ཆོའི་དགོངས་པར་མང་འགས་ལ་ལྟར་རེད།

གདན་དྲུང་ས་ནས་བཞེན་བསྐྱར་ཟབ་རྒྱས་སྒྲིག་ཆོས་མང་པོ་གསན་པ་བཅས་
ཁས་ལེན་ཐབས་མེད་པ་དང་བཞི། དེ་བཞིན། ལྷ་སྟོན་བཙོན་འབྲུས་གསུང་
དྲུང་གི་རབ་བྱུང་མཁན་པོ་ལྷ་མེས་ཀྱི་དཔེ་སྟོན་ལྷ་མེས་ཚུལ་ཁྲིམས་འབྲུང་
གནས་ཡིན་པ་དང་། རྒྱ་མེས་པའི་མེས་རབ་ཀྱི་རབ་བྱུང་མཁན་པོ་དབྱུས་
གཙང་མི་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ཚན་འཁྲིང་ཡོ་མེས་ཡོན་ཏན་ཡིན་པ། རྒྱ་མེས་
དཔེ་སྟོན་གསུམ་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་རྒྱ་མེས་དྲུང་མ་ཕྱོན་གོང་ལྷ་མེས་ཚུལ་
ཁྲིམས་མེས་རབ་ཀྱི་དྲུང་དྲུང་འདུལ་བའི་གཞུང་ལ་སྦྱངས་པ་མཐར་ཕྱིན་པར་
མཛད་པ་བཅས་ཚང་མ་ཁས་ལེན་ཐབས་མེད་པ་དང་ལ། ལྷ་མེས་ཚུལ་ཁྲིམས་
འབྲུང་གནས་གྱིས་ཐང་པོ་ཆེ་བཟབ་པའི་ལོ་དེ་རྒྱ་མེས་ཀྱི་གཅིག་ལྷ་བསྐྱར་བྱེད་
དགོས་པ་དང་རྒྱ་མེས་ཀྱི་སྟོན་ཆེན་པོ་ཡོད།

མོང་དྲུང་བོད་པའི་དབྱུས་གཙང་མི་བཅུ་གཉིས་དང་། ཁོང་གི་དཔེ་སྟོན་
སྟོན་ཆེན་འབྲུངས་ལོ་དང་འདས་ལོ་གསལ་མི་གསལ་ཅི་རིགས་ཡོད་ཀྱང་། རྒྱ་
པ་བྱུགས་རྒྱུ་ཅན་གྱིས་འདུལ་བའི་བཅས་ཁྲིམས་ནང་གསལ་བར་གསུངས་པའི་
རབ་བྱུང་དང་བཞེན་རྒྱུ་མཚན་མིན་གྱི་ལོ་ཚད་དང་། གཞན་ལ་རབ་
བཞེན་གཉིས་ཀྱི་སྟོན་པ་གནང་མཁན་གྱི་མཁན་པོ་བྱེད་ཆོག་མིན་སྟོན་གྱི་ལོ་ཚད་
དང་བསྐྱར་ནས་ཆོད་དཔག་བྱས་ན་རགས་ཅམ་མེས་ཐུབ་པ་ཞིག་ཡིན། དེ་ཡང་
རང་ལོ་བདུན་ཡན་ཆད་མ་ལོན་ན་རབ་བྱུང་དང་དགེ་ཚུལ་ཞུས་མི་ཆོག་པ་དང་།
རང་ལོ་ཉི་ཤུར་མ་སྒྲིབས་ན་དགེ་སྟོང་ཞུས་མི་ཆོག་པ། དགེ་སྟོང་བསྐྱབས་ནས་
ལོ་བཅུ་མ་ལོན་ན་རབ་བྱུང་བཞེན་རྒྱུ་མཚན་གྱི་སྟོན་པ་གནང་མཁན་བྱེད་མི་ཆོག་
པ། དགེ་སྟོང་བསྐྱབས་ནས་ལོ་ལྔ་སོང་དུས་འདུལ་བ་ལ་སྦྱངས་པ་མཐར་ཕྱིན་
ན་གཞན་ལ་རབ་བྱུང་བཞེན་རྒྱུ་མཚན་གྱི་སྟོན་པ་གནང་ཆོག་པ་དམིགས་བསལ་
ཡིན་པ་བཅས་འདུལ་བའི་གཞུང་གི་རྒྱ་མེས་པའི་བཞེད་སྟོན་ཡིན། འོན་ཀྱང་རང་
འཕྲིད་འཕྲིད་དཔེ་སྟོན་ཁང་ནས་དཔར་སྐྱོན་བྱས་པའི་མང་ཆོས་ལྷ་སྟོན་པའི་
《བསྐྱར་སྟོན་གསལ་བའི་ཉིན་བྱེད་》ཤིག་གྲངས་༤༥. ༥ པའི་མཐུག་དྲུང་བཞེན་

པར་རྒྱལ་ས་ནས་ལོ་བཅོ་ལྔ་ལོན་པ་ཞེས་འཁོད་པ་མཛོང་རྗེས་དེའི་མ་ཡིག་རོ་མ་
 ར་རང་གིས་དེ་སྔོན་མཛོང་སྤྱང་བ་དེའི་ཤོག་གངས་ ༣༥བལྟེ་པར་བཅོ་ལྔ་ཞེས་
 པའི་བཅོ་ཡིག་གསུངས་ཡོད་ཀྱང་། དཔར་སྐྱབ་བྱས་སྐབས་ཡིག་ནོར་དེ་ཡང་
 བསྐྱར་དུས་སྤྱི་བཅུག་འདུག་པ་མ་ཟད། དེ་ནས་ཆེད་སྒྲུ་གནང་བའི་ལོ་རྒྱུས་
 《གཡུ་ཡི་ཕྱེང་བའི་》ཤོག་གངས་ ༥༤༡. ༡ནས། མང་ཐོས་སྤྱི་སྤྱབ་རྒྱ་མཚོའི་
 བཞེད་པ་འཁོད་པ་དང་ཆབས་ཅིག་རང་བཞེད་བཞོད་གནང་མཛད་པ་དེར་
 ཡང་ཡིག་ནོར་དེ་བཞིན་དུ་རྒྱན་འཇགས་གནང་འདུག་པ། མང་ཐོས་སྤྱི་སྤྱབ་རྒྱ་
 མཚོ་ནི་ས་སྤྱིའི་མཁས་དབང་གྲུབ་མཐའ་དེས་མེད་ཀྱིས་ཡོངས་སྤྱི་བརྗེ་བཀྱར་བྱ་
 ཡུལ་ཡིན་པ་མ་ཟད། གཞུང་ཆེན་བཀའ་ཤོད་ལྟ་དང་། གསང་སྤྱུགས་རྒྱན་ཕྱི་
 བཞེ་ལ་སྤྱངས་པ་མཐར་མོན་པའི་བརྗེ་ཏ་མིང་དོན་མཚུངས་པ་ཞིག་ཡིན་པར་
 བརྟེན། འདུལ་བའི་གཞུང་ལྷགས་སྤྱི་ལ་ཡོངས་སྤྱི་གྲགས་པའི་ལྷགས་སྤོལ་སྤྱིར་
 བཏང་དེ་འདྲ་ཞིག་ལ་བྱགས་མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་ཡིག་ནོར་དེ་འདྲ་ཡོང་མི་
 སྤྱིང་པས་ཤོང་གསལ་ཡིག་ནོར་ཁག་གཉིས་པོ་དེ་ཞེགས་བཅས་མ་གནང་ཆོ་ཤོད་
 དུ་བཞུགས་པའི་མཁས་དབང་སྤྱིའི་ཞབས་འདེན་ཆེན་པོར་འཇུར་དེས་སྒྲུ།

ཆོས་རྒྱུང་རྒྱངས་ཀན་རང་ཉིད་ཀྱིས་འདོད་པའི་བསྐྱབ་པ་སྤྱི་དར་གྱི་ལོ་
 ཆོགས་དབུད་གཞིའི་ཚུལ་དུ་བྱ་རྒྱུར་

དེད་ཀྱིས་འདོད་པའི་བསྐྱབ་པ་སྤྱི་དར་གྱི་ལོ་ཆོགས་འདི་ནི་ནོལ་པ་བརྗེ་ཏ་
 སྔོན་ལམ་ཚུལ་བྲིམས་ཞེས་སྤྱར་ཐང་གི་མཁས་པ་ཆེན་པོ་དེས་རང་བྱུང་བྱག་པའི་
 རྒྱ་ལྷག་(༡༩༩༩)ལོར་བཅམས་གནང་མཛད་པའི་《ཆོས་འབྱུང་མེ་ཏིག་ཕྱེང་
 བ་》དང་། རྩོམ་རྒྱ་རྒྱ་ཐས་མཛད་པའི་《ཐུང་སྤྱོད་སྤྱད་ཀྱི་ཆོས་འབྱུང་》
 རྒྱགས་དཔར་མའི་གངས་ ༡༥༩. ༤ པར་གསལ་བའི་དགག་སྤྱབ་རྒྱབ་རྟེན་དང་
 བཅས་པ་འཁོད་པ་ལྟར།

སྤྱི་ཆེན་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ནི། སྤྱང་དར་མས་བསྐྱབ་པ་བསྐྱབས་
 པར་གྲགས་པའི་རྒྱགས་བྱ་(༤༩༡)ལོའི་རྗེས་ནས་ལོ་ལྔ་བཅུ་འདས་པའི་རྒྱ་བྱི་

(༤༡༩) ལོར་འབྲུངས། དགྲུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་ལོན་སྐབས་འཕན་ལུལ་སྒྲུང་གསལ་ཏུ་ཁང་གི་ཐེབས་ཀྱིས་གཟིགས་ནས་ལོ་བཅུན་ཏུ་ལྷག་ཙམ་དུ་སྐྱེབས་པའི་ཀན་མོ་ཞིག་གི་རག་ལས་ཁོ་རང་ཚུང་གིས་པའི་དུས་རབ་བྱུང་མཆོང་ཚུང་བ་དང་། དམར་གཡོ་གཙང་གསུམ་མདོ་ཁམས་སུ་བཞུགས་ཡོད་པའི་གནས་ཚུལ་བཅས་གསན་ནས་མདོ་ཁམས་སུ་ཕེབས། ལོ་ཤས་རིང་འདུལ་བའི་གཞུང་ལུགས་འགའ་ཞིག་གསན་རྒྱུར་མཛད། དགྲུང་ལོ་ཉི་ཤུར་ཕེབས་པ་ལྷགས་ལུག་(༡༧༧) ལོར་དམར་གཡོ་གཙང་གསུམ་གྱིས་མཁན་རྫོབ་གསར་རྟོན་བཅས་མཛད་ནས་རབ་བྱུང་བཞེན་རྫོགས་ཆབས་ཅིག་དུ་བཞེས། དེ་དུས་དམར་གཡོ་གཙང་གསུམ་དགྲུང་ལོ་དགྲུ་བཅུ་ལྷག་ཙམ་དུ་ཕེབས་ཟིན། དེ་ནས་ལོ་ལྷ་སོར་བཞེ་བྱི་(༡༧༤) ལོར་ལྷ་ཆེན་དགྲུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཙམ་ཕེབས་སྐབས། སྤང་གོང་ཡེ་ཤེས་གཡུང་དྲུང་སྐགས་མཁས་བཙུན་མི་དྲུག་གིས་སྤར་གཡོ་གཙང་གསུམ་གྱི་དྲུང་དུ་བཞེན་རྫོགས་ཞུ་བར་བཅར་ཡང་། ཁོང་ལྷ་པ་གསུམ་པོ་སྤྱན་ཏུ་ཅང་ཞེན་པས་རྫོབ་མ་རྫོང་ཚུར་སྤྱོད་པའི་ཆེ་བར་བཞེན་ལྷ་ཆེན་སྐབས་དེར་བཞེན་རྫོགས་བསྐྱབས་ནས་ལོ་ལྷ་ལས་སོང་ཕྱིན་པས་གཞན་ལ་རབ་བྱུང་བཞེན་རྫོགས་ཀྱི་རྩྭ་པ་གནང་བའི་ལོ་ཆད་ལོན་ཕྱིན་ལྟར་། འདུལ་བ་ལ་མཁས་ཤིང་བྱང་ཆུབ་པ་དང་། གནས་ཀྱི་ལྷ་མར་འོས་པའི་ཡོན་ཏན་གཞན་དག་ཆད་ཡོད་པས་བཙམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བཀས་བཅད་གནང་བའི་དམིགས་བསལ་གྱི་དཀོངས་པ་དང་མཐུན་པར་བཀའ་ཡི་གནང་བ་ཐོབ་པ་བཞིན། བཤམ་བཙུན་མི་དྲུག་པོ་རབ་བྱུང་དང་བཞེན་རྫོགས་མཛད། དེ་དུས་མཁས་བཙུན་མི་དྲུག་གི་ནང་ཆན་སྤང་གོང་ཡེ་ཤེས་གཡུང་དྲུང་རྫོབ་མ་མང་པོ་དང་བཅས་ཕེབས་ཞེས་གསལ་བ་ཉར་ན། རྫོབ་མ་མང་པོ་གསེར་གནང་བྱུང་བའི་ལོ་ཆོད་དུ་ཕེབས་ཟིན་པས་དགྲུང་ལོ་སྤམ་ཏུ་ཡས་མས་ཙམ་ཞིག་ཡོན་པར་ཆོད་དཔག་ལྱེད་བྱུང།

དེ་ནས་ཁོང་ལྷ་མས་བཞེན་རྫོགས་གནང་ནས་ལོ་བཅུ་སོར་དུས་ཉེ་མེ་བྱི་(༡༩༤) ལོར་སྤང་གོང་དགྲུང་ལོ་བཞི་བཅུ་ཡས་མས་སུ་ཕེབས་དུས་ཁོང་གི་དྲུང་

ནས་ཐུག་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་བསྐྱེན་རྒྱུ་ལྟར། (དེ་དུས་ཐུག་ཡེ་ཤེས་
རྒྱལ་མཆོན་དགྲའ་ལོ་ནི་ཤར་ཐེབས་ཟིན་) ཐུག་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཆོན་བསྐྱེན་
རྒྱུ་ལྟར་གནང་ནས་ལོ་བཅུ་དང་། དགྲའ་ལོ་ཐུག་ཅུར་ཐེབས་པ་མེ་སྒྲེལ་
(༡༩༤) ལོར་གཞི་ནས་དབུས་གཙང་གི་མཁས་པ་མེ་བཅུ་གཉིས་(སྔ་ལ་
ཐེབས་པ་བདུན་དང་། ཁོང་རྣམས་ཡར་ཐེབས་པ་དང་ལམ་དུ་སྤང་པ་རྗེས་སུ་
ཐུན་པ་ལྟ་ཡོད། དེ་རྣམས་སོ་སོའི་མཆོན་《ཞེལ་པ་ཆོས་འབྱུང་》དང་《ཐུང་ཆོས་
འབྱུང་》གཉིས་སུ་གསལ་བ་ལྟར་ཡིན།) སྔ་ལ་ཐེབས་པ་བདུན་གྱི་ནང་གི་སྤྱི་
ཐེས་ཤེས་རབ་རྒྱལ་ཁྲིམས་དང་། འབྲིང་ཡེ་ཤེས་ཡོན་ཏན་སོགས་མེ་ལྟས་དག་གི་
སྤྱོད་དང་། རྒྱ་དང་གཞོན་བན་གཉིས་ཀྱིས་དག་བསྐྱེན་ལྟར། སྤྱི་ཐེས་སོགས་
མཁས་པ་སྔ་ཐུན་མེ་ལྟ་པོ་དེས་བསྐྱེན་རྒྱུ་ལྟར་བཞེས་ནས་ལོ་བཅུ་དང་། སྤྱི་
ཐེས་དགྲའ་ལོ་སོ་བཞིར་ཐེབས་པ་ས་བྱ་(༡༩༩) ལོར་སྤྱི་ཐེས་ཀྱིས་རྩ་སའི་ལ་
མོར་ཆག་དེའུ་དང་། མོ་ར་སྤྱད་འབྲེལ། བ་ལམ་གྱི་གནས་བཞི་བཅས་
བཞེས་སྤྱི་ལོ་འདིར་བསྐྱེན་པ་བསྐྱེད་པ་འདི་ལྟགས་བྱ་ནས་རྩ་ས་ལོ་རྩ་བ་བསྐྱེན་
དང་དགྲ། སྤྱི་ལོ་བསྐྱེན་དང་བསྐྱེད་སོང་བ་དེར་ལྟ་དར་དང་ལྟ་དར་བར་གྱི་
བར་སྤྱོད་ཡིན། སྤྱི་ཐེས་ཀྱིས་རྩ་སར་བསྐྱེན་པ་འདི་གནས་གཞི་དག་འདུན་གྱི་སྤྱི་
བཅུགས་པ་འདི་ལོ་འདི་ལ་བསྐྱེན་པ་ལྟ་དར་གྱི་འཁོ་རྒྱུགས་པ་ཟེར། གནས་གཞི་
བཅུགས་པ་འདི་ལྟ་ལོ་ལྟགས་ཁྲི་(༡༥༠) ལོར་སྤྱི་ཐེས་ཀྱི་དངོས་སྤྱོད་ཀ་བ་བཞི།
(༡. སྤྱི་ལོ་ཡེ་ཤེས་ཤེས་རབ། ༢. རྒྱ་ལྟ་བྱང་རྒྱལ་འབྱུང་གནས། ༣. ཁོང་རྣམ་
ནས་པ་རྩི་རྒྱུ་དབང་སྤྱི་ ༤. སྤྱི་ཐེས་རྒྱལ་ཁྲིམས་འབྱུང་གནས་)བྱུང་བའི་ནང་
གཉིས་སྤྱི་དང་རྒྱ་གཉིས་རབ་དུ་བྱུང་ཞེས་གསལ་བས་དགྲའ་ལོ་བདུན་ཡན་
ཆད་ལ་ཐེབས་ཟིན་པར་བསྐྱེན། ཁོང་གསལ་ཀ་བ་བཞིའི་གསལ་ རྒྱ་ལྟ་བྱང་རྒྱལ་
འབྱུང་གནས་ནི། སྤྱི་ཐེས་དང་རྩི་རྩི་ལ་ཉི་ཤ་གཉིས་ཀའི་དངོས་སྤྱོད་ཡིན།
རྩི་རྩི་རྩི་རྩི་དབུས་གཙང་དུ་མ་ཐེབས་ཁོང་སྤྱི་ཐེས་ཀྱིས་རྩ་སར་བསྐྱེན་པ་འདི་
གནས་གཞི་བཅུགས་པ་འདི་ལྟ་ལོ་ལྟགས་ཁྲི་(༡༥༠) ལོར་སྤྱི་ཐེས་ཀྱི་དུང་དུ་རབ་

ཏུ་བྱུང་བར་བཤད་པས་དེ་རྒྱས་དགྲུང་ལོ་བདུན་ནས་བཅུ་ཡས་མས་མ་གཏོགས།
བསྟེན་རྒྱུ་གས་གནང་རྒྱུ་ལོ་ཚད་ལ་ཕེབས་མེད་པས་དེ་རྒྱས་དགྲུང་ལོ་བཅུ་ཡས་
མས་ཡིན། རྒྱུ་ལོ་མང་འ་རིས་ནས་མོད་དབྱས་གཙང་རྒྱུ་ཕེབས་པའི་ཕྱི་ལོ་
རྒྱུ་གས་གས་ཡིར་པར་གདན་དྲངས་ནས་བསྟེན་བཀུར་བཟུས་སྟོན་ཆོས་
མང་པོ་གསན་པ་རྒྱུ་ལོ་མང་ཆོས་མང་ཆོས་གསལ་བས། དེ་རྒྱས་རྒྱུ་དགྲུང་
ལོ་མང་ཆོས་མང་ཆོས་ལྟ་བུ་ལོ་མང་ཆོས་ལས་ཕེབས་མེད།

ཁང་ལྷ་ནས་པ་རྒྱུ་ལོ་མང་ཆོས་ལྟ་བུ་ནི། ལྷ་ཕེས་ཀྱི་དངོས་སྒྲོབ་ཀྱི་བ་བཞིའི་
གས་ཡིན་པ་མ་ཟད། རྒྱུ་ལོ་མང་ཆོས་ལྟ་བུ་གས་ཆེ་བའི་གས་སྒྲུ་ཡང་ཡོད།
ཁང་གི་འབྲུངས་ལོ་མང་ཆོས་(༡༧༤)དགྲུང་ལོ་མང་བདུན་པ་རྒྱུ་ལོ་(༡༠༡༩)ལོར་
ལྷ་ཕེས་ཀྱི་རྒྱུ་ནས་བསྟེན་རྒྱུ་གས་ལྟས། ལོ་དེར་འཕན་པའི་རྒྱུ་ལྷ་ཁང་བཟུང་།
དེ་ནས་ལོ་རྒྱུད་དང་ཁང་གི་དགྲུང་ལོ་མང་བཞིའི་ཕེབས་སྐབས། འབྲུང་སྟེན་
དགྲུང་ལོ་བཅུ་རྒྱུ་ལོ་ཕེབས་པས་ཁང་གི་རྒྱུ་ནས་དགེ་བསྟེན་གྱི་རྒྱུ་པ་ལྟས།
རྒྱུ་ལོ་མང་ཆོས་ལྟ་བུ་མང་འ་རིས་ནས་མོད་དབྱས་གཙང་རྒྱུ་གདན་འདྲན་ལྟ་བུར་མང་འ་
རིས་མང་ལྟ་བུ་ཕེབས་ཏེ་རྒྱུ་ལོ་མང་ཆོས་ལྟ་བུ་ནས་རྒྱུ་ལོ་མང་སྒྲོབ་མ་གསལ་
ཆེ་བའི་གས་སྒྲུ་ཡོད། རྒྱུ་ལོ་མང་སྒྲུ་གསལ་ནས་ལོ་བདུན་དང་། ཁང་གི་དགྲུང་
ལོ་མང་སྒྲུ་པ་ལྟས་ཀྱི་(༡༠༤༠)ལོར་དགོངས་པ་རྒྱུ་དན་ལས་འདས།

ལྷ་སྟེན་བཙུན་འབྲུས་གཡུང་རྒྱུ་ནི། རྒྱུ་ལོ་མང་སྒྲོབ་མ་ཡིན་པ་དང་།
ནག་ཆོས་ལྟ་བུ་དང་དགྲུང་མཉམ་ཡིན་པ་ཡོངས་གསལ་ཡིན། ཁང་ནི་ལྷ་ཕེས་
ཀྱི་དངོས་སྒྲོབ་ཀྱི་བ་བཞིའི་གས་ཡིན་པའི་ལྷ་ཕེས་རྒྱུ་ལྷ་ཁང་གསལ་ལས་
རབ་བྱུང་ལྟས་པར་ལོ་རྒྱུས་མང་པོའི་ནང་གསལ་བས། དེ་རྒྱས་ལྷ་ཕེས་བསྟེན་
རྒྱུ་གས་གནང་ནས་ལོ་བཅུ་མང་ཡིན་པ་དང་། དགྲུང་ལོ་སྒྲུ་ལྷ་ཕེས་ཕེབས་ཡིན་
པར་འཕྲོད་བྱུང་བ་མ་ཟད། མང་པོ་ཆེ་དགོན་པ་བཟུང་བའི་ལོ་དེར་ལྷ་ཕེས་
རྒྱུ་ལྷ་ཁང་ལྷ་ཕེས་ཀྱི་རྒྱུ་ནས་བསྟེན་རྒྱུ་གས་གནང་བར་《ཐེལ་པ་པ་རྒྱུ་ལོ་
ཆོས་འབྲུང་》ལས་གསལ་བས། མང་པོ་ཆེ་བཟུང་བའི་ལོ་ནི་རབ་བྱུང་མ་རྒྱུགས་

སྐོར་གཅིག་མྱིས་འགྲངས་མ་བྱས་ན་འགྲིགས་ཐབས་མེད་པའི་འགལ་བ་ཇི་ལྟར་
སྤང་ཞེས་སྒྲིན་ལན་གྱིས་དབུལ་བར་འགྱུར་ལགས་པ་བཅས། ཁོ་བོས་ཡུན་རིང་
དབྱད་པའི་མཁྱག་བསྟུས་འདིར་དབྱད་ཞིབ་ཡོད་པ་ཞུ་རྒྱུར།

(《བོད་ཀྱི་ཨོ་རྒྱུས་རགས་རིམ་གཡུ་ཡི་སྤང་བ་》ཞེས་པའི་ཨོ་རྒྱུས་ཀྱི་གལ་ཆའི་
དགོངས་འཆར་གྱི་སྤང་དོན།)

ནང་བཟུན་གྱིས་དིག་སྒྲོར་གྱི་ བྱི་བ་བྱིས་ལན།

དྲི་བ་འདོན་མཁན།

འགྲོང་བྱ་ཆེ་རིང་རྒྱུ།

དྲིས་ལན་གནང་མཁན། བྱང་དཀར་སྒོ་བཟང་འཕྱིན་ལས།

འགྲོང་བྱ། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་པོད་དུ་མ་དར་བའི་སྒྲོན་ལ་ཤོད་
དུ་བསམ་སྒོ་པ་ག་ཅུ་ཡོད་པ་དང་དེའི་བསམ་སྒོ་ག་འདྲ་རེད། ལ་ལས་ཡི་གེ་
བཞེས་པའི་འགྲོས་དང་བཟུན་ཏེ་བསམ་སྒོ་དར་བར་བཤད་ལ། དེ་ཉེ་ན་ཤོད་
གྱི་བསམ་སྒོ་པ་དང་བསམ་སྒོའི་དབུ་རྒྱལ་པོ་སྒྲོང་བཅན་རིང་ནས་བཅུ་མས་པ་
ཡིན་པས་པོད་གྱི་བསམ་སྒོའི་ལོ་རྒྱུས་ལ་ལོ་རྒྱུ་ ༡༩༠༠ ལས་མས་ལས་ཡོད་པ་མ་
རེད།

བྱང་དཀར། རྒྱུར་བསམ་སྒོ་པ་ཟེར་བ་དེ་ར་རང་གི་ལྟ་རྒྱུ་ལྟར་ན།
བསམ་སྒོ་གཏོང་མཁས་པ་དང་བསམ་སྒྲུབ་གསར་པ་ཡོད་པ་དེ་འདྲ་ཞིག་རེད།
དེ་ཡང་དུས་རབས་གྱི་ཁྱད་ཆོས་ཡོད་པ་དང་ཁོང་རང་ལ་དམིགས་བསམ་གྱི་
བསམ་སྒོའི་རིན་ཐང་ཡོད་པ། དུས་རབས་གྱི་མིའི་བསམ་སྒོ་ཡར་རྒྱས་འགྲོ་བར་
མན་ཞོགས་ཡོད་པ་ཞིག་ལ་རོས་འཛིན་གྱི་མེད་དམ་བསམ་གྱི་འདུག གང་ཡིན་
ཟེར་ན། བསམ་སྒོ་དེ་རིགས་རྒྱ་ཆོགས་ནང་ལུགས་རྒྱུ་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་དང་།
ལུན་རིང་པོར་གནས་ལུབ་པ་ཞིག་ཡིན་པའི་རྒྱུན་གྱིས་རེད། རྒྱ་དེ་འདྲ་ཞིག་
ལ་ཆ་བཞག་ནས་བསམ་སྒོ་པ་ཉིད་མེད་པ་ཡིན་ན་བསམ་སྒོ་པ་དེ་ག་དུས་བྱུང་བ་

རེད། མིའི་རིགས་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་ཡར་རྒྱས་མྱེན་ཏེ་ཚོན་སྤྱིད་ཀྱང་གོང་འཕེལ་བྱུང་
 བ་དང་མི་རྒྱལ་ས་ཀྱི་རིག་གནས་ཚད་གཞི་གང་ཅམ་ཞིག་ལ་སྤེལ་ས་པའི་སྐབས་སུ་
 བསམ་སྒྲོ་བ་ཟེར་བ་འབྱུང་གི་ཡོད་པ་སྟེ་སྤྱི་ཚོགས་ཐོག་གི་དཔེ་ཆའི་ནང་དེ་འདྲ་
 གསུངས་ཡོད། དེ་དུས་གང་འདྲ་རེད་ཟེར་ན། མི་ཁག་གཅིག་ཚོན་སྤྱིད་དང་
 ཁ་བཤལ་ནས་བསམ་སྒྲོ་བ་ཏུ་འཕྱེད་པས་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་དཔེ་ཆ་སྐྱབས་ཤིག་
 ཡོང་གི་ཡོད་པ་རེད་ཟེར། འདི་ནི་དེང་རབས་ཀྱི་བཟང་ཚུལ་དང་མཐུན་པ་
 ཞིག་མ་རེད་དམ། སངས་རྒྱས་ཚས་ལུགས་པས། སྤྱི་ཚོགས་འཕེལ་རྒྱས་གང་
 ཅམ་མྱེན་རྒྱུ་ཞེས་ཀྱི་དཔལ་འབྱོར་འདི་དང་རྒྱས་ཆེན་པོ་བྱུང་། ཞེས་ཀྱི་
 དཔལ་འབྱོར་དང་རྒྱས་ཆེན་པོ་བྱུང་བའི་རྒྱུ་ལྟ་མི་གསོད་པ་དང་། འཕྲིག་
 བཅོམ་ཕྱེད་པ། རྒྱན་མ་ལ་སོགས་པ་བྱུང་བས་བྲིམས་ཁང་དང་བཅོན་ཁང་།
 དམག་མི་བཅས་བྱུང་བ་རེད། དེ་འདྲ་བྱུང་རྒྱུ་ཚོགས་ཉིད་ཉ་ཅང་བྱང་པོ་
 མ་ཡིན་པ་དང་མི་དང་མིའི་དབང་གི་འབྲེལ་བ་ནི་རྒྱ་དག་ཆེན་པོར་གྱུར། དེའི་
 དབང་གིས་མིའི་སྤྱི་དཔལ་འབྲེལ་གྱི་དཔེ་བ་བཅུ་ལྷག་ཆེན་པོ་ཆགས་ཏེ་ཞེར་སེམས་
 རེ་ཆེར་གྱུར་ཅིང་འབྲས་བུ་ནི་རྒྱན་མ་དང་རྒྱ་ལ་མང་དུ་སྤྱིད་སྤྱིར་བྱས་པ་རེད།
 གཤམ་སྤྱིད་དེ་ཆོའི་གནད་དོན་ཐག་གཅོད་ཕྱིད་དགོས་ཆེ་ཐག་གཅོད་བྱ་མཁན་དེ་
 སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་མིས་བརྒྱ་བཞག་བྱས་པའི་མི་ཞིག་གིས་ཐག་གཅོད་ཕྱིད་དགོས་པ་
 དང་། ཐག་མ་ཡིན་ན་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་འདུ་ཚོགས་ནས་ཐག་གཅོད་ཕྱིད་
 ཟུབ་ཀྱི་ཡོད། རྒྱུ་ལྟ་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱིས་ཤོས་བཟུང་བྱས་ཏེ་ཞི་བའི་སྒོ་ནས་ཐག་
 གཅོད་མ་ཟུབ་པ་ནམས་དུག་པོའི་ཐག་ནས་ཐག་གཅོད་བྱ་དགོས་བྱུང་བས་
 དམག་མི་དང་བྲིམས་ཁང་། བཅོན་ཁང་སོགས་འཇུགས་དགོས་བྱུང་བ་རེད།
 དེར་བརྟེན་མི་ཁག་གཅིག་ལ་ཡིད་ལྷག་པའི་བསམ་སྒྲོ་སྤྱི་ཚོགས་དང་ཁ་
 བཤལ་ཞིང་རི་ལྷག་ལ་ཕྱིན། ཁག་གཅིག་ལ་སྤྱི་མང་རིང་ལུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་སྤྱི་ལ་
 ཏེ་སྤྱི་ཚོགས་ཞེས་འཛིན་པ་རྒྱུ་བཞེད་ཡོད། བསམ་སྒྲོ་གཏོང་མཁན་གྱི་མི་དེ་
 ཆོའི་ནང་རྒྱ་གར་ལ་ཆ་བཞག་ན། འཇིག་རྟེན་འདིའི་འཛིན་ནང་ལྷག་བསྐུལ་

བང་པོ་ཡོད་པ་དེ་ཐག་གཅོད་བྱ་དགོས་ཆེ་ཐག་གཅོད་བྱ་ཐབས་ལ་བསམ་སྒྲིལ་
 གཏོང་དགོས་པ་དང་། བསམ་སྒྲིལ་པ་སོ་སོས་བསམ་སྒྲིལ་བཏང་ལྟེ་རིགས་པའི་
 གཞུང་ལུགས་མཆོད་སྦྱོན་དང་། སྤྱིད་སྤྱང་། རེས་བརྗེད་། ལྷན་ཆོག་སྟེ་རིག་
 རྟེན་གྱི་གཞུང་བྱུང་བ་དང་། རྗེས་སྤྱོད་སྟེ་རིགས་པ་བྱུང་བ་རེད། སྤྱོད་རིགས་ཀྱི་
 གཞུང་ལུགས་དེ་ཆོ་གཅིག་ལས་གཅིག་གཏོང་ཟབ་པ་དང་གཅིག་ལས་གཅིག་
 རིག་པ་རྣམས་པའི་རྣམས་གཞུང་བཅམས་པའི་དབང་གིས་སྤྱོད་པའི་མཐའ་ལའང་
 མི་འདྲ་བ་བཅུ་གཅིག་བྱུང་ཡོད། དེའི་ནང་ནས་མང་ཆོགས་ཀྱི་ཁོད་ཏུ་ལྷགས་
 རྒྱུན་ཆེ་ཤོས་དང་རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས་རྣམས་། བང་དོན་གཏོང་ཟབ་པ་ནི་
 གངས་ཅན་པ་དང་གཅེར་བྱ་པ་གཉིས་ཡིན་པར་མ་ཟད་བྱུང་ཆེན་པོ་དང་དད་
 པ་བྱ་མཁན་ཡང་ཉ་ཅང་མང་པོ་ཡོད། ལྷག་པར་གཅེར་བྱ་བའི་ལྷ་བ་ཁ་ཤས་
 སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ལྷ་བ་དང་འདྲ་པོ་ཡོད་པ་རེད། སངས་རྒྱས་ལྷ་བྱ་
 སྤྱོད་པས་ནང་བཟུན་དར་སྤེལ་བཏང་རྗེས་གཅེར་བྱ་བའི་གཟི་ལྷགས་རིམ་
 བཞིན་ཉམས་པ་རེད། གཅེར་བྱ་བའི་ལྷ་བ་ནིད་རྒྱ་གར་གྱི་སྤྱོད་རིགས་ནང་
 སྤྱོད་པ་དེ་ཏུས་ལྷགས་རྒྱུན་ཆེན་པོ་ཐེབས་དོན་གཅོད་གང་ཡིན་ཟེར་ན། མང་
 ཆོགས་ཀྱི་བསམ་སྒྲིལ་དང་མཐུན་པ་དང་མང་ཆོགས་ཀྱི་ཐང་གཞི་དེ་རྒྱ་ཆེན་པོ་
 ཞིག་ཡོད་པས་རེད། རྗེས་སྤྱོད་གཅེར་བྱ་བའི་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་དང་སངས་
 རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས་གཉིས་བསྐྱར་བའི་མཐའ་གཅེར་
 ལྱ་བའི་རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་ལྷ་བ་དེ་ལས་ནང་བཟུན་གྱི་རིག་གཞུང་ནིད་
 གཏོང་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བ་བྱུང་བར་བརྟེན་གཅེར་བྱ་བའི་བསམ་སྒྲིལ་རྒྱས་པ་
 རིམ་བཞིན་ཉམས་པ་དང་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་རིམ་བཞིན་ལྷགས་ཆེ་ཏུ་སྦྱོར།
 འོན་ཏེ་རྣམས་པ་ལྷ་བྱ་སྤྱོད་པ་ཞལ་བཞུགས་པའི་ཏུས་སྤྱོད་རྒྱ་གར་གྱི་ལྷ་བ་དབྱུགས་
 སྤྱོད་ཆེན་པོ་ཏུ་གཟི་ཁོངས་ཏུ་གཏོགས་པ་དེ་དག་ཏུ་ནང་བཟུན་ལ་དད་པ་
 རྟེན་མཁན་ཡོད་པ་མ་གཏོགས་དེ་མིན་རྒྱ་གར་རྣམས་སྤྱོད་རིགས་དང་ཤར་བྱུང་ལྷགས་སྤྱོད་
 སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་དང་བྱུང་བྱུང་མེད། སངས་རྒྱས་ལྷ་བ་ན་ལས་འདས་

པའི་རྗེས་སྐྱོད་ཀྱི་ལུ་ལྷོགས་སུ་ཐོག་མར་སངས་རྒྱུ་ཆོས་ལུགས་དར་སྤོལ་ཆེན་
 སྤྱི་ལུ་ལ་རིམ་བཞིན་རྟོ་རྟོགས་དང་གར་རྟོགས་སུ་རྒྱུར་དར་བ་རེད། དེ་བས་
 ཆོས་ལུགས་གཉིས་ཀྱི་འགྲན་ཚོད་ཁོད་དུ་སངས་རྒྱུ་ཆོས་ལུགས་རྒྱལ་བའི་རྒྱ་
 མཆན་གཙོ་བོ་ནི། བར་བརྟན་གྱི་རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས་ལ་རག་ལས་ཡོད།
 རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས་ཏེ་ཅང་གཉིང་ཟབ་པོ་ཡོད་པ་དང་དེར་མང་ཆོགས་ཀྱི་
 བསམ་སྒྲུ་རྒྱུར་འགྲུགས་ལྟེན་དང་། རྫོ་རྫོ་འཕྱེད་ལྟེན་གྱི་རྒྱས་པ་གཞན་དང་མི་
 འདྲ་བ་ཡོད་པ་ཡིན་ཞིང་མང་ཆོགས་ཀྱིས་རིམ་བཞིན་ཁས་ལེན་དང་མང་ཆོགས་
 ཀྱི་སེམས་ནང་དུ་བླག་བྱལ་བ་ལྟར་བར་བརྟེན་ཆོས་ལུགས་དེ་དར་བྱལ་དུ་སྦྱིན་
 པ་རེད། གཞན། དེར་སངས་རྒྱུ་ལྷོགས་དུ་སྐྱེ་བའི་ལྷ་བ་ཁས་ལེན་མཁན་གྱི་
 བར་ནས་གཅེར་བུ་བའི་རྩ་བ་ལ་དད་པ་ལྟེན་མཁན་མང་པོ་ཡོད་པ་ནི། ཁོ་རང་
 གི་རྩ་བ་དེ་རིག་པ་རྫོ་པོ་དང་གཉིང་ཟབ་པོ་ཡོད་པས་ཡིན་ལ། སྤྱིར་བཏང་གི་
 རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས་དེ་འདྲ་ཞིག་གི་ཐོག་ནས་ཁོ་པམ་ཉེས་སུ་བཏང་བྱལ་
 ཟུགས་མེད། ཡིན་ནའང་ཆད་མ་ནམ་འགྲེལ་དང་ཆད་མ་སྤེལ་བུན་གཉིས་ཀྱི་
 བར་གཙོ་བོ་གངས་ཅན་པ་དང་གཅེར་བུ་བའི་རྩ་བ་ལ་དགག་བཞག་བྱས་ཡོད་
 པ་མ་ཟེད། རྒྱུར་འཕེན་པའི་རྩ་བ་ལ་ནམ་འགྲེལ་ལེའུ་གཉིས་པའི་ནང་དགག་
 བཞག་མང་དུ་བཞོད་ཡོད། བོད་དུ་ཆ་བཞག་ན། སངས་རྒྱུ་ཆོས་ལུགས་མ་
 རྒྱུར་ཁོང་ལ་བསམ་སྒྲུ་པ་དེ་ག་འདྲ་རེད་ཟེར་ན། བོན་གྱི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བསམ་
 རྒྱུ་དང་བསམ་སྒྲུ་དེ་ཉིད་སྤེལ་མཁན་ནི་བསམ་སྒྲུ་པ་རེད། དེའང་བོན་གསར་
 མ་དང་བོན་རྒྱུང་མ་ཟེར་བ་མི་འདྲ་བ་གཉིས་བྱུང་ཡོད། བོན་རྒྱུང་མ་དེ་བོན་གྱི་
 རྩོན་པ་ཀྱུན་བཟང་གིས་སྤེལ་བ་དང་བོད་རང་གི་ས་ཁུལ་དུ་རྒྱུར་བའི་བསྐལ་པ་
 ཡོངས་གྲི་ཆོས་ལུགས་ཤིག་རེད། རྩ་བ་ནི་རི་དང་ས་དང་རྒྱ། མེ་དང་རྒྱུང་།
 དེ་བཞིན་རང་བྱུང་ཁམས་སུ་ཡོད་པའི་རྩ་དང་རྒྱ་དང་། བཅན་དང་རྒྱལ་པོ།
 རྩ་སྦྱིན་སྤེལ་བརྒྱུད་སྤོགས་ཀྱིས་རང་བྱུང་ཁམས་ལ་དབང་ལྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་དང་།
 ར་ཆོ་རང་བྱུང་ཁམས་ལ་བརྟེན་དཀོས་ཀྱི་ཡོད་པས་རང་བྱུང་ཁམས་ལ་གཞོད་

འཆོལ་པ་ཡིན་ན་ལྟ་འདྲི་དེ་དག་ཁྲོས་ཏེ་ར་ཆོ་ལ་རྒྱུར་གནོད་ཀྱི་རེད་ཟེར།
 དེའི་ལྱུར་ར་ཆོས་ཁོ་ཆོ་ལ་མཆོད་པ་འབུལ་དགོས་ཤིང་སེམས་ཅན་གསལ་པོའི་
 པགས་པ་བསྐྱུ་ནས་འབུལ་དགོས་པ་དང་སེམས་ཅན་མང་པོ་བསད་དེ་ཁྲག་
 གིས་དམར་མཆོད་འབུལ་དགོས་པའི་ལྷགས་སྒྲིལ་ཞིག་བཟོས་པ་རེད། བོན་
 རྒྱུ་མའི་དུས་སྐབས་དམར་མཆོད་དེ་ཤིན་ཏུ་ཁྲབ་ཆེན་པོ་ཡོད་ལ། ལཱ་རེའི་དབུར་
 ཁ་དང་དགུན་ཁ། དམིད་ཀའི་དུས་སྐབས་དམར་མཆོད་ཐེངས་གསུམ་གསུམ་
 འབུལ་དགོས་ཀྱི་ཡོད། བོན་གསར་མའི་དུས་སྐབས་དམར་མཆོད་ཀྱི་ལྷགས་སྒྲིལ་
 ཏུང་དུ་ཕྱིན་པ་རེད། འོན་ཏེ་བོན་རྒྱུ་མའི་ལྟ་བུའི་ལྷགས་སྒྲིལ་དེ་མངའ་རིས་
 དང་རྒྱལ་རྒྱུ་ཆ་ཁོ་དང་མོན། ཀྱང་པོ་སྐྱེས་ཀྱི་ཁྲུའ་དུ་བཅེངས་འཁྱལ་མ་
 བཏང་གོང་དུང་གནས་ཡོད་པ་རེད། བོན་གསར་མའི་ལྟ་བུའི་རིགས་པའི་
 གཞུང་ལྷགས་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་དང་། ཁ་ཤིས་ཀྱིས་ནང་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་
 ལྷགས་དང་བོན་ཀྱི་ཆོས་ལྷགས་གཉིས་པན་ཚུན་དབྱེ་དཀའ་བ་བྱུང་ཡོད། དེ་
 འདྲ་ཡིན་ཅང་བོན་ཀྱི་སྟོན་པ་གཤེན་རབ་ཀྱིས་དམར་མཆོད་ཀྱི་ལམ་ལྷགས་དེ་
 བཀག་པར་མ་ཟད་དུང་བོན་ཀྱི་རྒྱུགས་ཆེན་ལྟ་བུའི་གསར་གཏོད་བྱས་ཡོད།
 དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དེང་སང་ཡང་བོན་པོ་ཆོས་གསུང་རྒྱལ་ལ་རྒྱུང་མའི་རྒྱུགས་ཆེན་
 དེའང་བོན་པོ་ནས་བྱུང་བ་ཡིན་ཟེར། བོན་ཀྱི་རྒྱུགས་ཆེན་དང་རྒྱུང་མའི་རྒྱུགས་
 ཆེན་གཉིས་ཀྱི་དབར་ཏུ་ཅང་འདྲ་པོ་ཡོད་པ་དང་དབྱེ་འབྱེད་ཀྱང་ཁག་པོ་བྱུང་
 ཡོད། གང་ལྟར་བོན་ཀྱི་རྒྱུགས་ཆེན་ཀྱི་ལྟ་བུ་དེ་བོན་གསར་མའི་ཐེག་པ་རིམ་པ་
 དཔུང་ནང་གི་དབུ་པ་ཁྲུད་པར་ཆེན་པོའི་ཐེག་པ་ཟེར་བ་དེ་རེད། བོན་ཀྱི་སྐྱེ་མ་
 བརྒྱད་པའི་ནང་དུན་པ་ནམ་མཁའ་ཟེར་བ་ཞིག་ཡོད་པ་ལ། རྒྱུང་མ་པ་ཆོས་
 ནང་པ་སངས་རྒྱས་སྐུ་འདོད་པ་དང་བོན་པོ་ཆོས་བོན་ཀྱི་སྐྱེ་མ་ཡིན་ཟེར། རྒྱུང་
 མའི་རྒྱུགས་ཆེན་དེའང་དུན་པ་ནམ་མཁའ་འདྲི་དུས་ནས་བྱུང་བར་བཤད་པས་བོན་
 ཀྱི་ཁྲུད་པར་ཆེན་པོའི་ཐེག་པ་དང་དེ་གཉིས་དབར་དབྱེ་འབྱེད་ཁག་པོ་ཞིག་
 ཆགས་ཡོད། ཡིན་ཅང་བོན་ཀྱི་སྟོན་པ་གཤེན་རབ་ནི་ར་ཆོ་པོ་དེ་ཀྱི་བསམ་སྒྲུབ་པ་

དར་བའམ། ཡང་ན་སངས་རྒྱལ་ཆོས་ལུགས་དར་བའི་འཕྲོས་དང་བསྐྱེན་ཏེ་
 དར་བ་བཅས་གང་ཡིན་པའི་གནད་དོན་ནི་རས་ཐག་བཅད་ནས་བརྗོད་ཐུབ་པ་
 ཞིག་མ་རེད། ད་དུང་སངས་རྒྱལ་ཆོས་ལུགས་མ་ཐུང་གང་ལ་བོད་ཀྱི་མིའི་
 འཕྱུང་ཁུངས་ཀྱི་སྐར་ལ་བཤད་སྟེ་ཞིག་ཡོད་པ་ནི། བོད་ཀྱི་མིའི་མེས་པོ་དེ་མ་
 རྒྱུ་བྱུང་ཐུབ་མེས་དཔལ་དང་མ་བྲག་གྲིན་མོ་གཉིས་ནས་འཕེལ་བར་«མ་ཁི་
 བགའ་འབྲམ་» དང་ «བགའ་ཆེམས་ ཀ་ཁོལ་མའི་» ཅུང་དུ་གསུངས་ཡོད།
 འདིར་གནད་དོན་གཞན་ཞིག་ནི་«མ་ཁི་བགའ་འབྲམ་» གྱི་ཚུམ་པ་པོ་སྤྱི་ཡིན་
 དང་ཚུམ་པ་པོ་རང་ཐག་གཙོད་ཀྱས་ཆེ་ར་ཆེར་ཕན་སྐྱེས་ཆེན་པོ་ཡོད། དོན་
 དངོས་སུ་«མ་ཁི་བགའ་འབྲམ་» ནི་སྤྱིར་བཅན་ཉིད་ཀྱིས་གསུངས་པ་རེད་དམ་
 ཡང་ན་དུས་རབས་བཅུ་གསུམ་པའི་ནང་མངའ་བདག་ཉང་རལ་པ་ཅན་དང་
 ཐུབ་ཐོབ་དངོས་ཐུབ། རྒྱང་ས་འོད་འབྲམ་གྱི་ཆ་བའི་སྤྱི་མ་དབྱས་པ་སྟོན་པ་
 རྒྱུ་འོད་གསུམ་གྱིས་གཙུག་ལག་ཁང་ནས་བརྟོན་པ་རེད། «མ་ཁི་བགའ་
 འབྲམ་» མི་འདྲ་བ་གསུམ་ཡོད་པ་དེའི་ནང་ལའང་པོད་མིའི་འཕྱུང་ཁུངས་ཀྱི་
 སྐད་ཆ་དེ་རང་ཡོད། དེ་འདྲ་ཡིན་ཅང་དེར་སང་ཁ་ཅིག་གིས་དེ་ཁོ་རང་གིས་
 བརྟོན་པ་མ་རེད། ཁོ་རང་གིས་བཅུམས་པ་རེད་ཟེར། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ལྟར་ན་
 «མ་ཁི་བགའ་འབྲམ་» ནི་སྤྱིར་བཅན་སྐམ་པོའི་ཞལ་ནས་གསུངས་པའི་བགའ་
 རྒྱུ་བ་ཤ་ལྟག་རེད་ཟེར། དེའང་ཟིན་གྱིས་བརྗོད་མཁན་གྱི་མི་མཁན་ཞོ་ཁ་དང་
 རྒྱན་པོ་མགར་རྒྱང་བཅན་གཉིས་ཀྱིས་ཟིན་གྱིས་སུ་བརྗོད་ཏེ་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་
 སྤེས་པར་བཤད། དེའི་ནང་གཙོ་ཁོར་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་ཡོད་པའི་རྒྱན་རས་
 གཟིགས་ཐུག་རྒྱུན་རྒྱུན་གྱི་རྒྱུ་བ་ཐབས་སྐར་དང་། རྒྱན་པོ་ལ་གདམས་པའི་
 ཞལ་ཆེམས། མང་སྤྱིར་མང་བཅན་ལ་ཞལ་ཆེམས། སྤེས་གྲང་ཏུ་གྲང་བཅན་ལ་
 ཞལ་ཆེམས། ད་དུང་རྒྱ་བཟའ་ལ་ཞལ་ཆེམས། བལ་བཟའ་ལ་ཞལ་ཆེམས་
 བཅས་ཡོད་པ་རེད། དེ་དག་ཆར་མ་བྱ་མིས་སྤྱག་གིས་གནང་སྟེ་གཙུག་ལག་
 ཁང་གི་གཉེར་དུ་སྤེས་པ་རེད་ཅེས་བཤད་སྟེ་ཡོད་པ་དེ་ལྟེན་བཀྲང་ཆོས་ལུགས་

གྱིན་པ་གི་མཁས་པ་ཆོས་སྤྱོད་བཅན་ཉིད་ཀྱི་གསུང་ཡིན་པར་ཁས་ལེན་བཞིན་
 ཡོད། འོན་ཏེ་རྒྱལ་དབང་ལྷ་པའི་སྐབས་སུ་ཁོང་གི་སྤྱི་མཆོད་བྲག་རྩོམ་
 འབྲུམ་པ་ལུན་ཆོག་སྤྱི་མཆོས་«མ་ཁི་བཀའ་འབྲུམ་»ལ་དགག་པ་བརྒྱབ་པ་
 རེད། དགག་ཡིག་གི་ནང་དུ། «མ་ཁི་བཀའ་འབྲུམ་»དེ་སྤྱོད་བཅན་གྱི་
 གསུངས་པ་ཞིག་ཙམ་བཞིན་མ་རེད། སྤྱི་མཆོན་ནི་སྤྱོད་བཅན་སྐམ་པོས་སངས་
 རྒྱུ་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ལྷ་བ་དང་མི་མཐུན་པ་དེ་འདྲ་གསུངས་མི་སྲིད་པ་དང་།
 «མ་ཁི་བཀའ་འབྲུམ་»ནང་དུ་སངས་རྒྱུ་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ལྷ་བ་དང་མི་མཐུན་
 པའི་བཤད་ཚུལ་མང་པོ་ཡོད་པ་རེད། ལྷག་པར་སྤྱོད་བཅན་སྐམ་པོའི་དུས་སུ་
 རྫོགས་ཆེན་གྱི་ལྷ་བ་ཉིད་ཐོད་ལ་དར་ཡོད་པ་མ་རེད། རྒྱལ་པོ་ཁྱིམ་སྤྱོད་ལྷ་
 བཅན་གཙོ་བོར་བྱས་པའི་ཐོད་ཀྱི་བྱུང་བོར་རྩེ་འབངས་ཉེར་ལྷ་ལ་རྫོགས་ཆེན་གྱི་
 མན་རག་«ལྷ་བའི་ཐེང་བ་»གསུངས་ཏེ་དར་བཞིག་རེད། «མ་ཁི་བཀའ་
 འབྲུམ་»ཁོང་དུ་རྫོགས་ཆེན་གྱི་ལྷ་བ་མང་པོ་དྲངས་འདུག་ཞེས་གསུངས་ཡོད།
 ཡང་སངས་རྒྱུ་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ལྷ་བ་དང་མཐུན་གྱི་མི་འདུག་ཅེས་པའི་རྒྱ་མཆན་
 གཙོ་བོ་ནི། སངས་རྒྱུ་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ལྷ་ཚུལ་ལྟར་ན། མིའི་མེས་པོ་ལྷ་ནས་
 བྱུང་བ་དང་། འཇིག་རྟེན་ཁམས་དང་པོར་ཆགས། ས་གཞི་རི་མོའི་ཉིང་དུ་མི་
 འཛོག་ནས་བྱ་བ་པའི་ཆ་ཁྱེན་རིམ་བཞིན་འཛོམས་པ་ན་ལྷ་ཡུལ་གྱི་ལྷ་གཅིག་
 ཤིན་པ་མི་རྩ་སྤྱི་ཉེ་མིའི་ཐོག་མ་བྱུང་བ་རེད། དེ་ནས་དེའི་བྱ་.....དེ་ཡི་བྱ་
 སོགས་རིམ་བཞིན་མི་འཛོར་རྒྱ་ཁྱེན་ཉེ་མིའི་རིགས་བྱུང་བར་བཤད། ལུས་
 ཅང་མིའི་མེས་པོ་ལྷ་ཡིན་པས་མི་རྒྱུད་ཀྱང་ལྷ་ནས་འབྲངས་པ་ཞིག་དགོས་ཀྱི་
 ཡོད། ཐོད་ཀྱི་རུས་མཛོད་ཀྱི་ནང་དུ། ཅུ་སྤྱོད་འབྲུ། དབྲུ། ལྷ། བམེ་
 བཅས་རུས་བྱག་ཡོད། དེ་ཆོའི་ལོ་རྒྱུས་བཤད་པའི་དུས་ཚང་མ་ལྷ་ལས་བྱུང་
 བར་བཤད། ལྷ་འང་འདྲ་མི་འདྲ་དང་དེ་དག་གི་ཁྱད་ཆོས་ཀྱང་རྩོམ་པ་སྤྱི་
 བཞེད། དེར་བརྟེན་ཀླུ་མེར་བ་དཔའ་ཙམ་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་དང་། སྤྱོད་མེར་བ་

དེ་སྐོར་ཁོག་ཆེན་པོ་ཡོད་པ། ལྷ་ནི་གདུག་རྩལ་ཅན་ཞིག་དང་བསེན་པ་རང་རྒྱུད་
 རིང་པོ་ཡོད་པ་སོགས་མི་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱང་དེར་རག་ལས་ཡོད་པར་བཤད།
 དེར་མ་ཟད་མི་ནི་འགྲོ་བ་རིགས་སྤྱུག་ལས་ཏ་ཅང་རྒྱས་པ་ཆེ་ཤོས་ཞིག་ཡིན་པ་
 དང་རྒྱ་མཆན་ནི་མིའི་གཞུགས་པོ་ལ་ཁམས་སྤྱུག་ལྡན་ཡོད་པ་དེ་དག་ནང་གཞིར་
 བྱས་ནས་སངས་རྒྱས་བྱུང་གི་ཡོད། དེའི་རྒྱུད་ནི་ལྷ་ཡུལ་དུ་མེད་པས་ལྷ་ཡུལ་
 བས་མི་ལ་སྤྱེ་བྱུང་པའི་བསོད་ནམས་བསགས་པའི་ལྷ་ཞིག་མི་ཡུལ་དུ་སྤྱེས་པ་
 བས་མི་རྒྱུད་དར་བར་བཤད། ཡིན་ནའང་ཁོད་ཀྱི་མོ་རྒྱས་ཀྱི་ནང་དུ། ཁོད་
 མིའི་མི་རྒྱུད་ནི་སྤྱེ་བྱུང་བྱུང་བ་སེམས་དཔའ་དང་བྲག་སྤོང་མོ་གཞིས་ནས་བྱུང་
 བར་བཤད། དེ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལྷགས་ཀྱི་ལྷ་བ་དང་མི་མཐུན་ལ་བོད་ཀྱི་ལྷ་བ་
 དང་ཡང་མཐུན་ཀྱི་མེད། གཞན་ད་དུང་དཔུལ་བ་ཆགས་སྤངས་དང་འགྲོ་བ་
 རིགས་སྤྱུག་ཆགས་སྤངས་སྐོར་ལ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལྷགས་དང་མི་མཐུན་པའི་ལྷ་
 བ་མང་པོ་«མ་ཞི་བཀའ་འབྲུམ་»ནང་ཡོད་པས། བྲག་སྤོང་རབ་འབྲུམས་པས་
 དགག་པ་རྒྱག་དོན་གཙོ་བོར་འདིར་བྲག་ཡོད་པ་རེད། དེ་མིན་དེར་སངས་ཁི་
 མི་ཁག་གཅིག་གིས་ཆབ་སྤྱིད་ཀྱི་སྤྱིང་ནས་དགག་པ་རྒྱག་དུས་«མ་ཞི་བཀའ་
 འབྲུམ་»ནི་རྒྱལ་དབང་ལྷ་པ་ཆེན་མོ་ཞལ་བཞུགས་པའི་དུས་ཕྱི་སྤྱིད་བསོད་
 བས་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་དགའ་ལྡན་མོ་བྲང་གི་ཆབ་སྤྱིད་དཀོས་མཐོ་དང་བརྒྱན་
 བས་དཔེ་ཆ་དེ་ཚེ་མ་དུ་བཞུགས་པ་རེད་ཟེད། དེའི་ནང་གང་ཡོད་ཟེར་ན། ཁོད་
 ནི་འཕགས་པ་རྒྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་གདུལ་ཞིང་ཡིན་པ་དང་། རྒྱུ་བྱུང་པས་
 འཕགས་པ་རྒྱན་རས་གཟིགས་ལ་བཀའ་མངགས་གནང་སྟེ་བོད་ཀྱི་ཡུལ་འདུལ་
 རྒྱུར་བྱེད་དཀོས་པ་དང་། དེའང་རྒྱལ་པོ་དང་བླ་མ། ལྷ་པ་དང་དགེ་སྤྱོད་
 སོགས་མི་འདྲ་བའི་རྣམ་པར་ལྷལ་ཏེ་རྒྱུར་དཀོས་པར་ལྷང་བཞུན་ཚུལ་བཤད།
 དེ་ལྟར་བཤད་པའི་རྒྱ་མཆན་ནི་རྒྱ་ལའི་བླ་མས་གཙོ་བུས་པའི་དགའ་ལྡན་མོ་
 བང་གི་སྤྱིད་གཞུང་དེ་རྒྱན་རིང་པོ་གནས་རྒྱའི་ཆེད་དུ་མང་ཆོགས་ལ་བརྒྱན་
 བཞུགས་ཕྱེད་པའི་སྤྱིང་ཚུགས་བཞོས་པ་རེད་ཟེད། ཡང་ཁ་ཅིག་གིས། «མ་ཞི་

བཀའ་འབུམ་» ཀྱི་ནང་དུ་ཡོད་པའི་རྣམས་ཆེན་གྱི་ལྟ་བུ་དེ་ཐོག་མའི་«མ་ཤི་
བཀའ་འབུམ་» དེའི་ནང་མེད་པ་དང་། དེ་ནི་དབུས་པ་སྟོན་པ་གྲུ་ཡོད་ཟེར་
དང་མངའ་བདག་ཟུང་། སྐབ་ཐོབ་དངོས་སྐབ་བཅས་ཀྱིས་«མ་ཤི་བཀའ་
འབུམ་» ནང་དུ་བཞག་པ་རེད་ཅེས་བཤད་གྱི་ཡོད། ཡང་ཐོད་གྱི་མི་ས་སྤུ་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་མ་བྲག་སྤྱོན་མོ་ནས་བྱང་བ་རེད་ཅེས་པའི་སྐད་ཆ་དེ
«བཀའ་ཆེམས་ཀ་ཁོལ་མའི་» ནང་ལའང་འཁོད་ཡོད། «བཀའ་ཆེམས་ཀ་ཁོལ་
མ་» ནི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་ནང་རྒྱ་མོ་རྒྱ་དཔལ་ལྡན་ཨ་ཉི་ཤས་ལྟ་སའི་
གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཀ་བ་བུམ་པ་ཅན་གྱི་གདུང་མའི་གསེང་ནས་བཏོན་པ་ཞིག་
རེད། དེའི་ནང་ལོ་རྒྱུས་ཁྲུང་ས་དག་མིན་མང་པོ་ཡོད་ལ། གཙོ་བོར་རྒྱ་བཟང་
ཀོང་ཆོ་དང་སྟོན་པོ་མགར་སྟོང་བཅན་གཉིས་སན་རྒྱུན་འབྲེལ་བ་བྱང་ནས་རྒྱ་
བཟང་ཀོང་ཆོལ་གྱི་སྐུག་ཆགས་པར་བཞེན་ཡར་མཚུགས་པོ་ཡོང་མ་བྱུང་པ་དང་
སྟོང་བཅན་སྟོན་པོ་དང་ཡང་ལམ་སང་མཇལ་མ་བྱུང་པར་བཤད། རྗེས་སུ་སྟོང་
བཅན་སྟོན་པོས་སྟོན་པོ་མགར་སྟོང་བཅན་ལ་བྲིམས་གཙོད་གནང་བ་རེད་ཅེས་
འཁོད་ཡོད་པ་སོགས་ནི་ཁྲུང་ས་མ་དག་པ་རེད། ལ་ལ་ཞིག་གིས། «བཀའ་
ཆེམས་ཀ་ཁོལ་མ་» དེའི་མ་ཡིག་ལྟེ་བ་དེ་བར་དུ་འཕྱར་བས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་
དཀོར་གཉེར་ཞིག་གིས་རང་གི་སྐད་ཆ་མང་པོ་བཅུག་ནས་བཟོས་པ་རེད་ཟེར།
སྟོན་མང་དཔའ་པོ་གཙུག་ལག་ཕྱིར་བ་དང་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་མཁས་པ་མང་པོ་ཞིག་གིས་
«བཀའ་ཆེམས་ཀ་ཁོལ་མ་» དེ་གཞི་རྩ་ཡག་པོ་ཡོད་ཀྱང་ཆ་ཆར་བར་ཁྲུང་ས་དག་
ཡིན་པར་བརྗོད་མི་བྱུང་ཅེས་གསུངས་ཡོད། བཏོར་ན། ཐོད་གྱི་མི་ས་སྤུ་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་མ་བྲག་སྤྱོན་མོ་གཉིས་ལས་བྱང་བ་རེད་ཟེར་བའི་
སྐད་ཆ་དེ་ལ་ངས་དབྱེ་ཞིབ་བྱས་པ་ཡིན་ན་ཐོག་མའི་སྐད་ཆ་དེ་ཐོད་གྱི་མི་ས་སྤུ་
དང་བྲག་སྤྱོན་མོ་ལས་བྱང་བ་རེད་ཅེས་པ་ཉིད་ཡིན་པ་འདྲ། རྗེས་སུ་སངས་
རྒྱུ་ཆོས་ལུགས་པོད་དུ་དར་སྤེལ་གཏོང་བའི་དགོས་མཁོ་དང་བརྟན་ཉེ་ས་སྤུ་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞེས་“བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་” བརྟན་པ་དང་། བྲག་

མིན་མོ་རྗེ་བཙུན་སྒྲིལ་མ་ཞེས་“རྗེ་བཙུན་སྒྲིལ་མ” བཙུན་པ་རེད། དེ་ནས་མ་གང་ལྟར་ཡང་སྤྱི་དང་སྤྱི་ནས་ཤོད་ཀྱི་མི་ལྟར་བ་རེད་ཟེར་བ་དེ་དུས་རབས་བཙོན་བཟུང་པའི་ནང་ལ་དབྱིན་ཇིའི་མཁས་པ་ཏར་ལུན་(达尔文) ཀྱིས་མིའི་མེས་པོ་ནི་སྤྱི་མི་རེད་ཅེས་བཤད་པ་དང་འདྲ་བའི་ཆ་ཡོད། ར་རང་སྒྲོན་མ་འཇར་མན་ལ་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཤོད་རིག་པའི་ཚོགས་འདུར་ལྷན་སྐབས་ཚོགས་འདུ་དེའི་སོག་མིའི་མེས་པོ་སྤྱི་ནས་ལྟར་བ་རེད་ཟེར་བ་དེ་འཇམ་བུའི་སྤྱིར་དུ་སོག་མར་བཤད་མཁན་ནི་ཤོད་ཀྱི་མི་རེད་ཅེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ལ། དེར་སངས་ཡང་བཤད་ཚུལ་དེ་ལ་ཚན་རིག་གི་རིན་ཐང་ཡོད་པ་ཞིག་རེད། རྒྱ་མཚན་འདི་དག་སྒྲོན་འགྲོའི་སྤྱི་ནས་ཉེ་དུ་སྤྱིར་གཞི་དངོས་ལ་ཞུགས་ཆོ། ཁ་ཅིག་གིས་ཡི་གེ་ལྟར་བ་དང་བཙུན་ནས་བསམ་སྒྲོ་དར་བ་རེད་ཟེར། བཤད་ཚུལ་དེ་འགྲིག་གི་མི་འདུག གང་ལགས་ཤེ་ན། ཡི་གེ་མ་ལྟར་གོང་ལ་རིག་གནས་ཡོད་པ་རེད། དཔེར་ན། གནས་དང་སྒྲོན་དང་གས་དང་། དམངས་ཁོད་ཀྱི་རྒྱར་ཡང་མང་པོ་ཡོད་པ་མ་ཟད། བརྗོད་རིག་གི་སྒྲོན་རྣམས་དཀར་ཡོལ་དང་རྩ་རིགས་ལ་སོགས་པའི་སྒྲོན་སྤྱི་ཡོ་ཆས་བརྗོད་པའི་ལག་རྩལ་ཡང་མང་པོ་ཡོད། ལག་རྩལ་དེ་དག་ཤིང་སྒྲོད་མ་བྱས་གོང་སོག་མར་མི་ཚོས་བསམ་སྒྲོའི་སྤྱིར་གཞི་ཞིག་འདིར་དགོས་པ་མ་ཡིན་ནམ། བསམ་སྒྲོ་དེ་ལ་འབྱུང་སྤྱི་ནས་གནས་ཡོད་ཀྱིས་གལ་སྤྱིད་བསམ་སྒྲོ་མེད་ན་ལག་རྩལ་དེ་དག་གསར་གཏོད་བྱེད་བྱས་ཀྱི་མ་རེད། ལྷན་ཅང་བསམ་སྒྲོ་འཁོར་བའི་སྤྱི་དང་བསམ་སྒྲོ་བྱུང་བའི་རྗེས་ལ་རིག་གནས་བྱུང་བ་དང་ལག་རྩལ་བྱུང་བ་རེད། ལག་རྩལ་དེ་ཡང་འཚོ་བ་དངོས་ཀྱི་ནང་ནས་བསམ་སྒྲོ་བྱུང་། བསམ་སྒྲོ་འཁོར་ཉེ་ལག་ལེན་བསྟར། ལག་བསྟར་བྱས་ཉེ་ལག་རྩལ་བྱུང་བ་ཡིན་པས་ཡི་གེ་མ་ལྟར་གོང་ནས་རང་བྱུང་ཁམས་ལ་སྟར་འཛིན་པའི་གཏོད་མའི་ཚོས་ཞུགས་ཀྱི་བསམ་སྒྲོ་དང་། སྤྱི་ཚོགས་ཡང་རྒྱས་འཕྱོ་ཡས་ཀྱི་བསམ་སྒྲོ། སྤྱི་སྤྱི་དགོང་སྤྱིལ་གཏོར་བའི་བསམ་སྒྲོ། དེ་མིན་མིའི་ཡ་རབས་སྤྱི་དབང་དར་སྤེལ་གཏོར་བའི་བསམ་སྒྲོ། ད་དུང་སྤྱི་ཚོགས་སྤྱིར་

འཇགས་སུ་གནས་ཐུང་གི་བསམ་སྒྲིལ་སོགས་པ་དེ་འདྲ་ཡོད་པ་རེད། (ཡི་གེ་
ནི་ཆོང་ཚྭ་ཚྭ་སྐྱེད་ཀྱིང་འཕེལ་ཐུན་པའི་རྗེས་སུ་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན་པས་རིག་
གནས་སྒྲིན་དང་ཡི་གེ་རྗེས་སུ་བྱུང་བ་ཡིན།)

འགྲོང་བ། སངས་རྒྱལ་ཆོས་ལུགས་ནི་རྒྱ་གར་དུ་ཡི་གེ་མ་དར་བའི་
སྒྲིན་དུ་བྱུང་བ་ཡིན་པས། དགེ་འདུན་པ་ཆོས་འཛིན་སྒྲོང་སྤེལ་གསུམ་གྱི་སྒྲོང་
དུ་རང་གི་འདུ་ཤེས་དང་ལྷ་ཚུལ་གཉིས་བསྟེན་ཡོད་དམ་ཟེད།

དུང་དཀར། རྒྱ་གར་དང་ཐེད་ལན། སོ་ག་ལ་སོགས་པར་ཡོད་པའི་
ཐེག་དམན་པ་ཆོས་དབུ་མ་ཐལ་འཕྱར་བའི་ལུགས་དེ་སངས་རྒྱལ་གྱི་གསུང་དུ་མི་
བཞེད་པར། བཤོན་པོ་སྤྱ་སྒྲུབ་རང་ཉིད་ཀྱིས་རང་བཟོ་གནང་བ་ཞིག་རེད་ཅེས་
གསུངས་ཤིང་། ཐོད་ལ་མཆོན་ན། ས་སྒྲུའི་བྲམ་མོ་ཐོ་རབ་འབྱམས་པ་དང་
ཤུ་མཚོག་ལྷན་ཆོས་རྗེ་ཙཱ་ཁ་པའི་དབུ་མ་ཐལ་འཕྱར་གྱི་ལྷ་ཚུལ་དེ་སངས་
རྒྱལ་གྱི་དགོངས་པར་མི་བཞེད་པར་ཁོ་རང་ཆོའི་ལམ་ལུགས་དེ་མཚོག་ཏུ་བཞེད་
པ་དང་། རྗེ་ནང་པས་དབུ་མ་རང་སྟོང་ཟེར་བ་ནི་རྗེ་ཙཱ་ཁ་པ་སོགས་ཀྱིས་
བཟོས་པ་ལས་སངས་རྒྱལ་བཙུ་མ་ལྷན་འདས་ཀྱི་དགོངས་པ་དངོས་ནི་དབུ་མ་
གཞན་སྟོང་ཡིན་ཟེར། དེ་བཞིན་རང་རེའི་ཐོད་དུ་སོ་སོའི་ལྷ་བ་དང་མི་མཐུན་
ན་སངས་རྒྱལ་གྱི་གསུང་མ་རེད་ཟེར་ཞིང་། སོ་སོའི་ལྷ་བ་དེ་སངས་རྒྱལ་རང་
གིས་གསུངས་པ་རེད་ཟེར་གྱི་ཡོད། རེད་རང་གི་སེམས་པར་བྱུབ་མཐའ་ཕན་
ཚུན་བར་གྱི་ཚོད་པ་ནི་དཀོས་པ་མི་འདུག་སྟུམ། ཡིན་ནའང་རང་རང་སོ་སོར་
ཆ་གཞག་སའི་བྱུབ་མཐའ་ཞིག་དཀོས་ངེས་རེད། ར་རང་ལ་ཆ་བཞག་ན་འཇམ་
མཐོན་སྒྲམ་མས་གསུངས་པའི་བཀའ་ནམས་སངས་རྒྱལ་ཉིད་ཀྱི་དགོངས་པ་ཐོ་མ་
ཡིན་སྟུམ་ནས་དེ་ལ་ཆ་བཞག་པ་མ་གཏོགས་བྱུབ་མཐའ་གཞན་ཁས་ལེན་གྱི་ཐེད་
པ་ལྷ་ཏུ་རེད། གང་ལྟར་སོ་སོའི་ལྷ་བ་གང་ཡིན་དེ་འཛིན་རྒྱ་ལས་སངས་རྒྱལ་ལ་
བཀའ་འདྲི་བྱས་ནི་ཟེད། གལ་སྲིད་སངས་རྒྱལ་ལ་བཀའ་འདྲི་བྱས་ཐུང་བའི་

པར་ནང་བཞུག་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཡོ་རྒྱས་ཀྱི་དབང་གསུངས་འདྲེག་པས་ཁོང་རྣམས་པ་
དང་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་དབང་དུ་འབྲེལ་བ་ག་དེ་ཡོད། འབྲེལ་བ་དེར་རོས་
འཛིན་རི་ལྟར་བྱ།

དུང་དཀར། ད་ལྟར་ཆོས་བཤད་པའི་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་དེ་
སངས་རྒྱས་ཤུག་བྱུང་པས་གསུངས་པའི་ཆོས་ཡིན་པ་ལས་སངས་རྒྱས་ཆོས་
ལུགས་དེ་སངས་རྒྱས་ཤུག་བྱུང་པས་གསུངས་གཏོང་གནང་བ་ཞིག་ཡིན། ད་ལྟར་
ཆོས་བཤད་པའི་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་དེ་དང་སངས་རྒྱས་ཤུག་བྱུང་པའི་སྒྲོན་
ལ་བྱོན་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་དེ་གཉིས་བར་ཁྱད་པར་མེད་ཀྱང་སྒྲོན་བྱོན་གྱི་
སངས་རྒྱས་ཆོས་མདོ་ལས་ཐུགས་གསུང་བ་ཏུ་ཅང་ཁྱབ་ཁྱང་ཁྱང་ཡིན། སངས་
རྒྱས་ཤུག་བྱུང་པས་ཐུགས་དེ་སྒྲོབ་མ་མང་པོར་གསུངས་ཡོད་པར་བརྟེན་ཁྱབ་ཆེ་
བ་ཡོད། མདོར་ན། ཤུག་བྱུང་པའི་སྒྲོན་དུ་བྱོན་པའི་སངས་རྒྱས་གསེར་བྱུང་
དང་འོད་སྤང་། མར་མེ་མཛད་གསུམ་གྱིས་གསུངས་པའི་ཆོས་དང་ཤུག་བྱུང་
པས་གསུངས་པའི་ཆོས་གཉིས་བར་ལ་གསང་ཐུགས་ཁྱབ་ཆེན་པོར་གསུངས་
ཡོད་མེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལས་དགོངས་པ་གཅིག་མཐུན་ཡིན། སངས་རྒྱས་ཆོས་
ལུགས་ཀྱི་ལྟ་བུའི་ནང་སངས་རྒྱས་གང་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ཏུང་གསང་ཐུགས་ཀྱི་ལམ་
དུ་མ་ཁྱེད་ཀྱི་མདོ་རྒྱུང་པའི་ལམ་ལ་བརྟེན་ཏེ་སངས་རྒྱས་བྱུང་གི་མེད། འོ་ན།
སྒྲོན་བྱོན་སངས་རྒྱས་གསུམ་གྱི་དུས་ལྷན་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་པ་རྣམས་ལ་
གསང་ཐུགས་ཀྱི་བཞུག་པ་འབྱུང་མི་བྱུང་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། སྐབས་
དེར་གསང་ཐུགས་ཉོགས་བྱུང་མཁན་གྱི་གདུལ་བྱ་ཁྱབ་ཆེན་པོ་མེད་པས་ཡིན།
འཇམ་དཔལ་མཚན་བརྗོད་དུ། འདས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་
གསུངས། །མ་འོངས་རྣམས་ཀྱང་གསུང་བར་འབྱུང་། །ད་ལྟར་འབྱུང་བའི་
རྒྱལ་སངས་རྒྱས། །ཡང་དང་ཡང་དུ་གསུང་བར་འབྱུང་། །ཞེས་གསུངས་པ་
བཞིན་གསང་ཐུགས་ཀྱི་ཆོས་དེ་འདས་པའི་སངས་རྒྱས་ཚང་མས་གསུངས་ཡོད།

མ་འོངས་པའི་སངས་རྒྱུ་དང་ད་ལྟའི་སངས་རྒྱུ་ཆང་མས་གསུངས་པར་
 གསལ་འདུག་པས་རྒྱ་མཆན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། སངས་རྒྱུ་གང་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ཀྱང་
 སྤྱོད་མ་རྒྱ་ཆེ་རྒྱང་ལ་མི་སྟོས་པར་གསང་སྤགས་ཀྱི་ཆོས་འཆད་སའི་གདུལ་བྱ་
 ཡོད་ན་སངས་རྒྱུ་ཆང་མས་གསུང་གི་རེད། ཡིན་ནའང་བྱུང་ཆེ་རྒྱང་གི་རྒྱད་
 པར་ཡོད། འོ་ན། སི་རྒྱ་ལ་དང་། བད་ལན། འབར་མ། དེ་མིན་རྒྱ་གར་སྟོ་
 རྩོགས་ཀྱི་ནང་པ་སངས་རྒྱུ་པ་རྣམས་ཀྱིས་གསང་སྤགས་ཀྱི་ཆོས་ཁས་མི་ལེན་
 པའི་རྒྱ་མཆན་ཅི་ཡིན། ཐེག་དམན་པ་ཁག་གཅིག་གིས། ནང་པ་སངས་རྒྱུ་
 ཀྱི་ཐེག་ཆེན་ཁས་ལེན་ཀྱི་མེད་པ་དང་ཁ་ཅིག་གིས་ཁས་ལེན་ཀྱི་ཡོད་ཅིང་། ཐེག་
 ཆེན་ཁས་ལེན་མཁན་ཀྱི་ནང་ལའང་གསང་སྤགས་ཁས་ལེན་མཁན་དང་མི་ལེན་
 མཁན་གཉིས་ཡོད་པས་དོན་དངོས་སྤྱི་སངས་རྒྱུ་ཀྱིས་གསང་སྤགས་ཀྱི་ཆོས་དེ་
 གསུངས་ཡོད་དམ་ཅེད། གལ་སྲིད་གསུངས་ཡོད་པའི་དབང་དུ་བཟང་ནའང་
 རྒྱ་གར་སྟོ་རྩོགས་སྤྱི་ནང་པ་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་ཆོས་དར་བྱུང་ཆེན་པོ་དེ་འདྲ་ཡོད་
 ནུང་ཐེག་དམན་པ་མང་ཆེ་བས་གསང་སྤགས་ཀྱི་ཆོས་ཁས་མི་ལེན་པའི་རྒྱ་མཆན་
 ཅི་ཡིན། སངས་རྒྱུ་ཞལ་བཞུགས་པའི་དུས་གསང་སྤགས་ཀྱི་ཆོས་དེ་རྒྱ་གར་
 ཤར་རྩོགས་ཀྱི་ཀ་ལིང་ཀའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རྒྱ་མཆོའི་འབྲམ་སྟོ་རྩོགས་དཔལ་གྱི་དེ་
 སྟོའི་ཉེ་འབྲམ་ཀྱི་དཔལ་ལྷན་འབྲས་སྤྱངས་ཀྱི་མཆོད་རྟེན་ཡོད་ས་དེར་གསུངས་
 པ་ཡིན། ཆོས་ལྷ་མཁན་ཆོང་ཐེག་ཆེན་ཁས་ལེན་ཀྱི་བྱང་རྒྱུ་མེམས་དཔལ་
 ཁག་གཅིག་ལ་གསུངས་པ་རེད། དེར་བརྟེན་ཐེག་དམན་ཀྱི་ཆོས་ལྷགས་གསུང་
 ལུལ་ནང་བཞེན་དེ་ཙམ་རྒྱ་ཆེན་པོ་མེད་པས་ཁོང་ཆོས་གསང་སྤགས་ཀྱི་ཆོས་དེ་
 སངས་རྒྱུ་ཀྱི་གསུངས་པ་མ་ཡིན་སྟམ་ཀྱི་ཡོད། སངས་རྒྱུ་ཆོས་ལྷགས་དེ་ཤུག་
 ཐུབ་པས་གསང་གཏོང་གནང་བ་ཡིན་ཟེར་ན་མི་འཕྲིག་ བསྐལ་བཟང་གི་
 སངས་རྒྱུ་སྟོང་ཡོད་པ་ལ་སངས་རྒྱུ་ཆོས་ལྷགས་གཅིག་ལས་མེད། འོན་ཀྱང་
 སངས་རྒྱུ་ཁ་ཤས་ལ་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་ཆོས་གསུང་སའི་གདུལ་བྱ་མེད་པ་དང་།
 སངས་རྒྱུ་ཁ་ཤས་ཀྱིས་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་ཆོས་གསུངས་ཀྱང་གསང་སྤགས་གསུང་གི་

མ་རེད། དཔེར་ན། རྟོན་པ་ཤུག་བྱུང་པས་ཐེག་དམན་གྱི་ཆོས་གསུངས་ཡོད་
ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོས་དང་གསང་ཐུགས་གྱི་ཆོས་ཀྱང་གསུངས་ཡོད། ཐོག་མར་
སངས་རྒྱུས་བཙམ་ལུ་འདས་ཀྱིས་ཀྱང་ཆོས་དང་པོ་གསུང་དུས་ཐེག་ཆེན་གྱི་
ཆོས་གསུངས་མེད། ཐེག་དམན་གྱི་ཆོས་གསུངས་ནས་ལོ་བཅུ་གཅིག་སང་བའི་
རྗེས་སུ་གཞི་ནས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོས་གསུངས་པ་རེད། སངས་རྒྱུས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་
མཐར་ཐུག་གི་དམིགས་ལུལ་ནི་གསང་ཐུགས་ཀྱི་ལམ་ལ་བརྟེན་ཏེ་ཆོ་འདིར་
སངས་རྒྱུས་རྒྱ་དེ་རེད། ཡིན་ནའང་དང་པོ་ཉིད་ནས་དེའི་རྒྱུར་གསུངས་ན་
འགྲིག་གི་མེད་པས་ཐོན་ལ་ཐེག་དམན་གྱི་ཆོས་གསུངས་ཏེ་གདུལ་བྱའི་གོ་རྟོགས་
གསལ། དེ་ནས་རིམ་བཞིན་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོས་གསུངས་ཏེ། བསམ་རྒྱའི་རྒྱ་ཆད་
གང་མཚམས་ཤིག་ལ་སྐྱབས་སྐྱབས་གཞི་ནས་གསང་ཐུགས་ཀྱི་ཆོས་གསུང་གི་
ཡོད། སངས་རྒྱུས་ཤུག་བྱུང་བའི་ལྟ་བུ་དེ་དབྱེས་ཐལ་འཇུར་བ་ཡིན། འོན་ཏེ་
ཐད་ཀར་དབྱེས་མེད་ལམ་དུ་ཞུགས་ན་ཤིན་ཏུ་དཀའ་བར་བརྟེན་ཐོན་དུ་ཕྱི་བྱས་
སྤྱོད་པའི་ལྟ་བུའི་ལམ་ནས་མགོ་བཅུགས་ཏེ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རགས་པ་དང་
སྤྱོད་ཏེ། དེ་ནས་དེ་ལས་གཏིང་ཟབ་པ་སེམས་ཅམ་པའི་ལྟ་བུ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་
རགས་པ་དང་སྤྱོད་པའི་ལམ་ནས་ཐེག་དམན་ཏེ་གོ་བར་བྱས་ཏེ་མཐར་ཐུག་དབྱེས་
ཐལ་འཇུར་བའི་ལམ་དུ་འཇུག་རྒྱ་དེར་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་ཡོད།

འབྲོང་བྱ། སྤྱིར་ཐེག་པ་ནི་བཞེག་པ་སོགས་ཀྱི་དོན་ལ་འཇུག་ཀྱང་
སངས་རྒྱུས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གཞུང་དུ་མའི་སེམས་ཁམས་དང་སྤྱོད་ཏེ་ཐེག་པ་རིམ་
པ་གསུམ་གསུངས་ཡོད་པ་ལས་མཐར་ཐུག་གི་ཐེག་པ་གཅིག་(ཐེག་ཆེན) ཡིན་
པར་བཞེད་ན་ཐེག་པ་གསུམ་བཞུན་པར་དགོས་པ་ཅི་ཡོད།

དུང་དཀར། ཐེག་པ་གསུམ་བཞུན་པར་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ་གདུལ་བྱ་སོ་
སའི་གོ་རྟོགས་དང་རྒྱ་ཆད་མི་འདྲ་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། རྗེ་བཙུན་མི་ལས་
ཆོས་གསུང་བའི་སྐབས་སུ་ལྟ་བུ་འདྲ་མིན་ལྟ་ཆོགས་གསུངས་ཡོད། སྤྱོད་པ་ཁྲ

གསལ་ལ་ཐལ་འཇུག་བའི་ལྟ་བུ་གསུངས། སྒྲོབ་མ་ཁ་གསལ་རང་རྒྱུད་པའི་ལྟ་བུ་
 གསུངས། སྒྲོབ་མ་ཁ་གསལ་མེམས་ཅམ་པའི་ལྟ་བུ་གསུངས་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་རེད།
 ལྟ་བུ་ལ་བྱུག་སྐབས་ཐེག་པ་གསུམ་སོ་སོར་ལྟ་བུ་མི་འདྲ་ཞིང་དེ་ཆོ་གཏུལ་བྱ་སོ་
 སོའི་ཁམས་དང་མོས་པ་ལ་མཐོ་དམན་བྱུང་བ་མ་གཏོགས། རོན་དུ་མཐར་བྱུག་
 ཐེག་པ་གཅིག་ཉིད་ལྟ་བུ་མ་ཐལ་འཇུག་བའི་ལམ་དུ་འཇུག་རྒྱ་ཁོན་ཡིན་པར་མ་
 ཟད། གསང་སྔགས་གྱི་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་སངས་རྒྱུས་མཁན་ཞིག་ཡིན་ཕྱིན་
 དུ་མ་ཐལ་འཇུག་བའི་ལམ་དུ་མ་ཞུགས་ཆོ་འགྱིག་གི་ཡོད་པ་མ་རེད། དཔེར་
 ཅན། འཇམ་མགོན་ཐུ་མ་ཙཱ་ཁ་པའང་ཐོག་མར་བོད་སྐད་རབས་པའི་ལྟ་བུ་
 འཇོན་པར་བརྟེན་«ལེགས་བཤད་གསེང་ལྟེན»ལ་སོགས་པའི་ནང་དུ་ཁོང་རང་
 གི་གསུང་ཚུལ་ལྟེ་མའི་ལྟ་བུ་དང་མི་མཐུན་པ་གསུངས་ཡོད་ལ་དགོངས་པའང་དེ་
 ག་རང་ཡིན། རྗེས་སུ་ཐུ་མ་དཔུ་མ་པ་དང་རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བཞོང་ནམ་པ་
 གཉིས་ཀྱིས་དཔུ་མ་ཐལ་འཇུག་གྱི་ལྟ་བུ་གསུང་བའི་སྐབས་སུ་ཁོང་ཉིད་ཀྱི་
 དགོངས་པ་དེ་དཔུ་མ་ཐལ་འཇུག་བུ་དང་བྱུགས་འཕྲོད་མི་བྱུང་བ་ལྟར་བསྟན་ག་
 ཅམ་སྐྱེ་མཉེད་པོ་བྱུང་བ་རེད། བསགས་སྦྱངས་མང་པོ་གནང་བ་དང་སྐྱེ་ལས་
 མང་པོ་བསྐྱོན་པའི་མཐར་དབྱུང་ལོ་བཞི་བཅུ་ཉི་ལྔ་པའི་རབས་དུས་གཞི་ནས་དཔུ་
 མ་ཐལ་འཇུག་བའི་ལྟ་བུ་རོ་མ་མཐུན་ཉི་«ལེགས་བཤད་སྟིང་པོ་»དང་«ལམ་
 རིམ་ཆེན་མོ་»ལ་སོགས་པ་ཚུལ་གནང་མཛད། ལུས་ཅང་མི་ཞིག་ལ་ཆ་མཆོན་ན་
 དང་པོ་ཉིད་ནས་དཔུ་མ་ཐལ་འཇུག་བའི་ལྟ་བུ་དུ་འཇུག་བྱུང་མཁན་དགོན་པོ་
 རེད་ལ་མིན་ཏུ་དཀའ་བ་ཞིག་ཀྱང་རེད། མང་ཆེ་བས་ཕྱི་ཐག་སྒྲུབ་པའི་ལྟ་བུ་དང་
 མདོ་ཞེ་པ་དང་། མེམས་ཅམ་པའི་ལྟ་བུ། དཔུ་མའི་ལྟ་བུ་བཅས་རིམ་བཞིན་
 བརྒྱུད་དེ་འགྲོ་ན་མ་གཏོགས་ཐོག་མར་ཁག་པོ་ཡོད་པ་ནི་མེམས་དང་ལྟ་བུ་དེ་
 གཉིས་འཕྲོད་བྱུང་གི་མེད་པས་ཡིན་ནོ། ། འཇམ་མགོན་རྒྱུན་གྱི་གསུང་སྐད་
 པའི་པཱི་ཏ་ཆེན་པོ་སྒྲོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་སོགས་མང་པོ་ཞིག་གི་ལོ་རྒྱུས་ནང་
 དུ་དཔེ་དེ་འདྲ་ཡོད་དོ། །

འབྲོང་བ། ཚང་མས་མཁྱེན་གསལ་ལྟར། མི་ཞིག་གི་བསམ་སྒྲོལ་ཞིབ་
འཇུག་དང་ཤེས་རྟོགས་ལྷན་ཆུབ་པ་འོང་དགོས་ཆེ་མི་དེའི་མི་ཆེ་ཉིལ་པོར་མཛོ་
སེམས་དང་། སྤྱི་ཚུལ། སྤྱི་བར་གསུམ་དུ་ལྷན་བཞུགས་ཀྱི་ལྟ་སྟེང་གི་ལྟ་སྟེང་ལ་རྟོགས་
འཇུག་བྱ་རྒྱ་ནི་ཏ་ཅང་གལ་ཆེན་ཞིག་རེད། དེར་བརྟེན་རྗེ་རིན་པོ་ཆེའི་
དགོངས་བཞེད་འབྲུས་ཚང་གི་སྒྲོན་མ་མཚམས་རྒྱུར་དང་ཤེས་རྟོགས་འོང་བའི་
ཆེད་རྒྱུ་རྒྱུ་མཐའ་ནས་འགོ་རྒྱུ་མཐའ་རྒྱ་དང་། སྤྱན་ལ་རེ་བ་ཞིག་ཡོད་པ་ནི་
གཙུག་པོར་འཆད་ཆོད་ཆོས་གསུམ་དང་ནང་སྒྲོན་ཆོས་པ་དང་། ལྟ་བུ། མི་ཆེ་
གསུམ་ལྟར་དུ་རྒྱུར་ཉེ་གསུང་སྤྱིར་ཡོད་པ་མཁྱེན།

དུང་དཀར། མིའི་བསམ་སྒྲོལ་ཟེར་བ་དེ་ལོ་ན་རྒྱུར་དུས་དང་ལོ་ཡར་
སྤོངས་ནས་རྒྱ་ཆེར་བཏང་བའི་དུས་ཆོད་དེར་འབྱུར་བ་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་རེད།
དཔེར་ན། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་དང་། ཀུན་མཁྱེན་སྤྱིར་ཆེན་པ། རྒྱུར་པོ་ནལ་འབྱུར་
པ། དེ་མིན་ཤངས་པ་བཀའ་བརྒྱུད་པའི་མཁས་དབང་དེ་དང་དེ་འདྲ་བའི་པོད་
ཀྱི་སྤྲེལ་མང་པོ་ཞིག་ཐོག་མའི་ལྟ་བ་དེ་འདྲ་ཞིག་དང་། རྗེ་སྤྱི་ཁོར་ཆེའི་ལྟ་བ་
འབྱུར་ནས་བྱུང་མཐའ་གཞན་ཞིག་དུ་ཆགས་པ་མང་པོ་བྱུང་ཡོད། བཀའ་བྱུང་
རྒྱུར་པོ་ནལ་འབྱུར་པར་ཆ་བཞག་ན་དང་པོ་ཐོན་པའི་ལྟ་བ་ནས་ནང་པ་སངས་
རྒྱུས་པའི་ལྟ་བ་ལ་འབྱུར་བ་རེད། ཡང་པོད་ཀྱི་སྤྲེལ་མའི་ནང་ནས་སྤྱི་ཁོར་སྤྲེལ་
འཁོན་དགོན་མཆོག་རྒྱལ་པོ་དང་པོར་རྟོག་མ་རེད། དེ་ནས་རྗེ་སྤྱི་ཁོར་གིས་
གསང་ཐུགས་གསང་མའི་ལྟ་བ་དེ་གསུངས་པ་རེད། དེའི་ལྟར་ནས་དགྲུང་ལོ་
རྒྱུར་དུས་ཀྱི་དགོངས་པ་དེ་དང་དགྲུང་ལོ་ཡར་ཆེ་ཙམ་ཕེབས་དུས་ཀྱི་དགོངས་པ་
དེ་གཞིས་འབྱུར་སྤྱོད་ཡོད་པ་གསལ་པོར་མཆོན་བྱུང་གི་ཡོད། རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་
(༡༩༥༧—༡༩༧༧) དགྲུང་ལོ་བཞི་བརྒྱ་ཞེ་གཅིག་ཡན་ཆད་ཀྱི་གསུང་རྩམ་
ནང་ལ་པོད་སྤྱི་རབས་ཀྱི་ལྟ་བ་དང་མཐུན་པ་མང་པོ་གསུངས་ཡོད། བཞི་བརྒྱ་
ཞེ་གཅིག་མན་ཆད་ཀྱི་གསུང་རྩམ་ནང་རྗེ་བརྒྱན་རེད་མདའ་བའི་ལྟ་བ་ལ་རྒྱ་

དང་འོ་མ་འདྲེས་པ་བཞིན་རེད། དེ་འདྲའི་འཇུག་ཕྱོག་ཡོང་བའི་རྒྱ་རྒྱུ་ལ་
 ཚོས་ཀྱི་ཐོག་ནས་བཤད་སྤངས་གཅིག་དང་དེར་སངས་ཀྱི་བསམ་སྒྲིལ་འཕེལ་བྱས་
 ཀྱི་ཐོག་ནས་རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་བཤད་སྤངས་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ཡོད།
 ཚོས་ཀྱི་ཐོག་ནས་རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་དགོངས་པ་དེ་འདྲའི་རྒྱལ་ཙམ་གནང་བ་ཡིན།
 ཐོག་མར་བོད་སྐད་པས་པའི་ལྟ་བུ་ལ་མཉེས་པོ་ཡོད་པའི་རྒྱལ་གནང་། རྗེས་སུ་
 ལྟ་བུ་དེ་འཇུག་ཕྱོག་ཐུང་བའི་རྒྱལ་གནང་བ་ཡིན་པ་མ་གཏོགས་དོན་དུ་ཁོ་རང་
 རྗེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཀྱི་རྒྱལ་སྤྱོད་མ་ཡིན་ཟེར། ཡིན་ནའང་བྱུན་
 མོང་གི་སྤངས་རྒྱལ་དུ་དེ་འདྲའི་འཇུག་ཕྱོག་ཐུང་བའི་རྒྱལ་གནང་བ་རེད། དབྱང་
 ལོ་བཞི་བཙུ་ཞེ་གཅིག་ཡན་གྱི་གསུང་ཚམ་གྱི་ནང་«ལེགས་བཤད་གསེར་མེད་»
 ཅི་སྐབས་དེ་དུས་བཀའ་འཁུར་ཆེན་པོ་ཞེ་དཀ་རེད། བཟུགས་བརྗོད་ཀྱང་མང་པོ་
 གནང་ཡོད། དཔེར་ན་ལྷག་ཆང་ལོ་རྒྱུ་བས་དང་ཐོག་འགལ་བའི་ཁྱར་ཆེན་ནི་
 ལུ་མ་བདུན་གྱི་དགག་པ་བཙམས་ཡོད་ཀྱང་གང་ཙམ་ཞིག་«ལེགས་བཤད་
 གསེར་མེད་»གཟིགས་སྟོག་གནང་རྗེས་ཁོ་རང་ཉ་ལས་ཉེ། བྱིད་སྟོ་ནི་མ་གཞིན་
 ལུ་ལྟ་བུ་གྱི་ཆེ། །མདོ་དང་རྒྱན་གྱི་པད་ཆལ་རྒྱས་མཐོང་ནས། །བདག་སྟོ་
 རྟེན་པའི་ཀྱུ་སྤང་བྱམ་པར་བྱས། །ཞེས་བྱིད་རང་དབྱང་ལོ་རྒྱང་དུས་ནས་
 ལྷམ་རྒྱས་འཁྱེད་བསྐྱུས་གསུམ་གྱི་དགོངས་པ་ཆ་ཆང་བར་ཁོང་དུ་རྒྱུད་འདུག་
 པས་པའི་ར་རྒྱལ་གྱི་ཁེངས་པ་ལྷམ་མོང་ཞེས་གསུངས་ཡོད། ཡིན་ནའང་དགེ་
 ལུགས་ཀྱི་ཡིག་ཆའི་ནང་«ལེགས་བཤད་གསེར་མེད་»ལ་དབྱེ་ཞིབ་བྱས་ཉེ་ཆང་
 མས་ཁས་ལེན་གྱི་མེད། དཔེར་ན་རྗེ་རིན་པོ་ཆའི་གསང་སྐགས་ཀྱི་གཞུང་ནང་
 རྩ་ཙམ་དང་མྱེ་ཙམ་གཉིས་ཡོད་དེ་«སྐགས་རིམ་ཆེན་མོའི་»ནང་གསུངས་པ་
 དང་«རིམ་ལྡན་གསལ་སྟོན་»ནང་གསུངས་པ་དེ་གཉིས་མི་མཐུན་པ་ཏོག་ཙམ་
 ཡོད། ང་རང་ཆོད་བཤད་རྒྱལ་ལ་གསང་སྐགས་ཀྱི་གཞུང་ལ་དབྱད་པ་མ་རྒྱུགས་
 པའི་སྐབས་ཀྱི་གསུང་རེད་ཅེས་ཁས་ལེན་གྱི་མེད། རྗེས་སུ་དབྱད་པ་རྒྱུགས་རྗེས་
 ཞིབ་པ་གསུངས་ཡོད་པ་རེད། དེ་བཞིན་མར་ཐུན་གྱི་ནང་དུའང་དེ་འདྲ་རེད།

ཡིན་ནའང་དེར་སངས་ཀྱི་སྒྲིབ་ཆ་བཤད་སྟངས་བྱས་ན་ཁོང་གི་བསམ་སྒྲུབ་འཇུག་
བརྒྱུད་བ་རེད། ཁོང་གི་མི་ཆེད་རིན་ཐང་ཆེས་ཆེ་བ་ནི་མདོ་སྔགས་ཡོངས་ལ་
དབྱུད་པ་རྣམས་ཏེ་བོད་ཀྱི་ཡུལ་ཏུ་མདོ་སྔགས་ཆ་ཆར་བ་དང་ནལ་མ་ཞིག་སྟེ་ལ་
ཡོད་པ་རེད། དེའི་འཕྲོ་ཁོང་གི་སྒྲིབ་གཞིར་གྱི་ཆ་ནས་བཤད་ན། དབྱུད་ལོ་
བཞི་བཅུ་ཞེ་གཅིག་ཡར་སྟོན་ལ་སྒྲིབ་གཞིར་གནང་བ་རེད། སྔགས་གཞན་ཏུ་
བོད་སྔ་རབས་པའི་གསུང་རྩིས་ལ་གཟིགས་ཞིབ་དང་ནན་ཏན་སྟོན་གཟིགས་
ཞིབ་གནང་ཡོད་པ་མ་ཟད་སྟོང་མ་དང་། བཀའ་བརྒྱུད་པ། རྩོམ་པའི་བྲམ་
སྔགས་བསྟེན་ཏེ་སྒྲིབ་གཞིར་ཆ་ཆར་ཞིག་གནང་ཡོད་པ་རེད། ཆ་པ་ཆོས་ཀྱི་
སངས་ཀྱིས་གསར་བཙུན་གནང་བའི་གྲུ་སྟོར་དམ་བཅའ་བཞག་ལས་དང་རྩོད་
སྟེང་བྱེད་ལུགས་ཀྱི་ལམ་ལུགས་དེ་མིན་ཏུ་དར་བྱས་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་དང་བོད་ཀྱི་
སྒྲིབ་གཞིར་གྱི་ཐོག་ལ་སུ་ཐོགས་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་ཡིན་ཅིང་རྩེ་སྟེ་ལྷ་ས་འབྲས་
དཀའ་གསུམ་ལའང་དེའི་ལུགས་སྒྲིབ་དེ་དར་སྟེ་ལ་གནང་བ་རེད། རྩམ་ཐར་གྱི་
གཙོ་བོ་ནི་ཐོས་བསམ་སྟོན་གསུམ་དང་ཁ་མ་གྱིས་པ་དེ་ལགས། གཞན། དགེ་
ལུགས་པའི་གྲུབ་མཐའི་ལམ་སྟེ་ལ་བཙུན་པ་ནི་ཁོང་རང་ལ་མིང་ཐོབ་ཆེད་དང་
སྟན་ལུགས་རྒྱས་པའི་དམིགས་ལུལ་སྔགས་མ་རེད། གྲུབ་མཐའ་གཞན་གྱི་སྟེ་
རྒྱས་ནང་དགེ་ལུགས་པ་ལ་སྟེ་ལ་ལུགས་པའི་མིང་དང་། རྩོམ་ཁ་པའི་མཆན་
གྱི་ཅིང་ཡིག་དེ་བཙོང་ཞེས་བྲིས་ནས་བཙོང་ནང་བཞེན་དྲི་རན་ཁ་བ་ཞིག་ཏུ་
བརྒྱུད་ཀྱི་ཡོད། དེ་ནི་ཁོ་པ་ཆོས་རྩོམ་ཁ་པ་ལ་དམའ་འབེབས་ཀྱི་ཆོག་ཅིག་
ལས་རྩོམ་ཁ་པའི་དགོངས་པ་རྟོགས་པའི་དན་རྟགས་མིག་མ་རེད། རྩེར་བྱས་
ན་གོང་ཏུ་གྲུབ་པ་ལྟར་རྩོམ་ཁ་པའི་སྟེ་ཆོག་ཅིག་གི་དམིགས་ལུལ་ནི་སངས་
རྒྱས་བསྟན་པ་རྩིས་རྩི་བཞེན་བོད་ལུལ་ཏུ་སྟེ་ལ་རྒྱུད་ཏེ་རེད། ཁོང་གི་སྟེ་ཆུ་ལྟར་
ན། གྲུབ་མཐའ་སྟོང་མིང་རང་གི་སྟེ་བ་དེ་སར་བསྟེན་སྟེ་བསྟེན་བྱེད་རྒྱ་མེད་པ་
དང་སྟོ་སྟོར་རང་གི་བྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་གསུང་སྟངས་མིག་ཡོད་པས་གསུང་
སྟངས་དེ་རྒྱན་འཛིན་བྱ་དགོས་པར་གསུངས།

འཁྲོང་བ། རས་ཚོན་མར་དགེ་འདུན་པ་ཁ་ཤས་ལ་ཆེ་ཙོང་ཁ་པའི་ལྷ་
 པ་དེར་འཕེལ་རྒྱས་བྱུང་ཡོད་ཚུལ་དང་། འཕེལ་རྒྱས་གྱི་དབྱེ་མཆམས་དེ
 «ལེགས་བཤད་གསེར་མེར་མེར་»ཡིན་ཚུལ། དགུང་ལོ་ཞེ་གཅིག་གོང་དུ་བོད་མ་
 རབས་པའི་ལྷ་པ་རྒྱན་འཛིན་བྱས་ཡོད་ཅིང་དགུང་ལོ་ཞེ་གཅིག་ནས་འགོ་
 བཅམས་ཉེ་དབུ་མ་ཐལ་འཕྱར་བའི་ལྷ་པའི་ལམ་ཆེན་དུ་ཞུགས་འདུག་ཅེས་
 བརྗོད་པར་ཁོ་ཚོས་ཁས་ལེན་གྱི་མི་འདུག གལ་སྲིད་དེ་ལྷར་བཤད་པ་ཡིན་ན་
 ཆེ་རིན་པོ་ཆེར་དམའ་འབེབས་བཏང་བ་ལ་ངོས་འཛིན་གྱི་འདུག ངོས་ནི་དེ་
 ལས་ཤོག་ཤྲེ། གངས་ཅན་རིག་པའི་སྤྱིང་གི་བསམ་སྒྲོ་བ་ཆེན་པོ་བཅུ་ཞེས་པའི་
 བླ་ཆེ་རིན་པོ་ཆེའི་དགོངས་པ་དང་ཨོ་སེ་ཁྲུའི་བསམ་སྒྲོ་བ་མཁས་ཅན་སྟེ་ཆེ་
 ཀྱན་སེ་ཐེན་གྱི་བསམ་སྒྲོའི་འཕེལ་རིམ་གཉིས་ལ་བརྩམས་དབུད་བྱས་ཡོད། ཁོང་
 ནི་བརྟེན་ཤེད་ཤེད་རྟོགས་རིག་པའི་རྒྱལ་འབྱེད་པ་རེད། ཁོང་གི་གསུང་ཚུལ་ལ།
 ཤེད་རྟོགས་རིག་པའི་ལས་འགན་དེ་ག་རེ་རེད་ཟེར་ན་ཚོས་ཅན་(命題)གསལ་
 པོ་བཟོ་རྒྱ་དང་ཤེད་རྟོགས་རིག་པ་ནི་གཞུང་ལུགས་ཤིག་མ་ཡིན་པར་འགྲུལ་
 བརྒྱད་ཅིག་དུ་ངོས་འཛིན་ནོ། ། ཁོང་ལ་ཐ་སྲིད་ལྷ་ཚུལ་གཉིས་བྱུང་ཡོད་པ་ཤྲེ།
 གཅིག་ནི་གཏན་ཆོགས་ཤེད་རྟོགས་རིག་པའི་དགོངས་པ་དང་ཅིག་ཤོས་ནི་ཤེད་
 རྟོགས་རིག་པའི་ཞིབ་འཇུག་གི་དགོངས་པ་རེད། སྟེ་ཆེ་ཀྱན་སེ་ཐེན་གྱིས་རང་
 གི་ལྷ་ཚུལ་ལ་མཆོག་འཛིན་མི་བྱ་བར་འཕྱར་བཅས་དང་དག་ཐེར་བྱས་པས་ཕྱི་
 སྤྱིང་པས་ཁོ་ལ་གདོང་འཛིན་ཆེན་པོ་བྱེད་གྱི་ཡོད། སྤྱིར་བཏང་མི་ཆོ་གཅིག་གི་
 རིང་ཐ་སྲིད་འཕྱར་ཤོག་བྱུང་བ་ནི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཚོས་ཉིད་ཅིག་མ་ཡིན་ནམ། དེ་
 མེད་ད་ལྷ་གོང་དུ་ཆེ་རེད་མདའ་བ་དང་ཆེ་ཙོང་ཁ་པ་གཉིས་ཀྱི་དགོངས་པ་ནི་རྒྱ་
 དང་འོ་མ་འདྲེས་པ་ལྷ་བྱ་རེད་ཅེས་ཁྱེད་ཀྱིས་གསུངས་སོང་། དེ་འདྲ་ཡིན་ན་ཆེ་
 རེད་མདའ་བ་ཁོང་ས་སྐྱ་པ་རེད། ས་སྐྱ་པས་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་དང་རང་རིག་
 སོགས་སེམས་ཅམ་པའི་ལྷ་བ་ཁས་ལེན་གྱི་ཡོད་པས་དེ་ལ་ཆེ་ལྷར་འབྲེལ།

དྲུང་དཀར། བཤད་ཚུལ་འདྲ་མིན་ལྟ་ཆོག་སེལ་ཡོད་ཀྱང་ར་རང་གི་ལྟ་བ་
ལྟར་བྱས་ན་ས་སྤྲིའི་ལྟ་བ་དེ་དབྱུང་མ་ཐལ་འབྱུར་བའི་ལྟ་བ་རེད། རྒྱ་མཚན་ནི་
འཁོན་དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་པོ་དང་ཀྱན་དགའ་སྤྱིང་པོ་སོགས་ནི་དབྱུང་མ་ཐལ་
འབྱུར་བའི་ལྟ་བ་འཛིན་མཁན་ཡིན་པ་དང་ཐོད་མི་ནི་སྤྱོད་དཔོན་དང་སྤྱོད་
བརྒྱུད་ཀྱི་ལྟ་བ་རྒྱན་འཛིན་བྱེད་པ་ལ་ལྷང་ཞེན་ཆེན་པོ་ཡོད་པའི་མྱེད། དེ་བས་
བའི་སེམས་པར་རྗེ་ཙུང་ཁ་པ་དང་རྗེ་བརྩན་རེད་མདའ་བའི་ལྟ་བ་གཉིས་ལ་མི་
མཐུན་པ་མེད་སྟུང་།

འཁྲོང་བ། འཛམ་གླིང་གི་ཤེས་རིག་ས་བྱུང་རྟོག་སྒྲོམ་འཕེལ་རྒྱས་སུ་
འཕྲོ་བཞིན་པའི་སྐབས་འདིར་ཐོད་ཀྱི་རིག་གནས་ལ་ཞིབ་པའི་རིགས་ལམ་སྤྱད་
དེ་ཞིབ་འཇུག་བྱ་རྒྱ་ནི་འགངས་ཆེན་ཞིག་རེད། སྐབས་བབས་ཀྱི་ཞུ་སྤྱིང་ནི་
དགེ་ལྷགས་པའི་བྱུང་མཐའ་ལ་དམིགས་བསལ་གྱི་བྱུང་ཆོས་གཤེས་ཡོད།

དྲུང་དཀར། བྱུང་མཐའ་སོ་སོར་བྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བྱུང་ཆོས་ཡོད་
པར་ངས་ཁས་ལེན་གྱི་ཡོད། དེ་ཁས་བྲུངས་པའི་ཟང་གཞིའི་སོག་དགེ་ལྷགས་
རང་གི་བྱུང་ཆོས་དེ་ཤེས་དགོས་ཀྱི་རེད། དགེ་ལྷགས་རང་གི་བཤད་སྤྱད་ས་བྱས་
ན། ལྟ་བ་དང་། སྤྱོད་པ། ཆོས་བསམ། བྱང་རྒྱུ་ལེམས། བྱང་རྒྱུ་ལེམས་
འབྱུར་སྤངས་ཀྱི་སྒྲོམ། ཞིག་ནས་དང་ལྷག་མཐོང་། གསང་ཇུགས་ཀྱི་བྱུང་ཆོས་
སོགས་བྱུང་ཆོས་མང་པོ་ཞེས་ག་བཤད་རྒྱ་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་རེད།

འཁྲོང་བ། ཐོད་ཀྱི་བྱུང་མཐའ་སོ་སོ་ལ་དམིགས་བསལ་གྱི་བྱུང་ཆོས་རེ་
ཡོད་པ་ནི་ཤེས་རིག་འཕེལ་རྒྱས་སུ་གཏོང་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་དམ་པ་ཞིག་རེད།
སྐབས་དོན་གོང་གི་དྲིས་ལན་ཞིག་གི་ནང་རྗེ་ཙུང་ཁ་པའི་སྤྱོད་ཆོས་ནང་དཔྱང་ཨོ་
བཞི་བརྩ་ཞེ་གཅིག་ཡན་ཆད་དང་མན་ཆད་ལ་ལྟ་བ་གཉིས་བྱུང་བ་རེད་གསུངས།
«ལེགས་བཤད་གསེར་སྤང»ནི་རྗེ་ཐོ་ཆེ་དཔྱང་ཨོ་བཞི་བརྩ་ཞེ་གཅིག་སྤོན་
ཀྱི་ལྟ་བ་རེད་གསུངས། ཐོད་ཀྱི་མཁས་པ་ཆོའི་གསུང་རྒྱན་ཞིག་ལ་«ལེགས་

བཤད་གསེར་ཐེང་། བོད་མ་རབས་པའི་ལྷ་བའི་རྗེས་མཐུན་ཡིན་པར་སྒྲུ།
 དེས་ན་བོད་མ་རབས་པའི་ལྷ་བ་ནི་རྒྱ་གར་གྱི་རྒྱ་རྒྱལ་མཆོག་གཉིས་ཀྱི་
 དཀོངས་པ་དང་མི་མཐུན་པའི་བཟོ་ལྷ་ཡོད་པ་མ་ཟད། ལྷ་ག་པར་སྤྱོད་རྒྱལ་
 རབས་ནས་འགོ་བཙམས་ཏེ་ནང་བཟུན་ཤེས་རིག་དར་སྤེལ་བྱེད་པའི་རྒྱས་རིམ་
 བཞེན་མཁས་པ་ཚོའི་བོད་མིའི་འདུ་ཤེས་ཀྱང་ནང་བཟུན་ཤེས་རིག་དར་སྤེལ་བྱེ་
 དར་སྤེལ་བྱས་ཡོད་པ་ནི་ད་ལྟོ་ཆར་ཞིབ་འཇུག་གི་འབྲས་ཏུགས་ལས་ཤེས་
 གསལ་ལྟར་རེད། དེར་བཞེན་དུ་ཆ་གསལ་པོ་བྱ་དགོས་པ་ནི་«ལེགས་བཤད་
 གསེར་ཐེང་།»གི་ཁྲོད་དུ་བོད་མ་རབས་པའི་ལྷ་ཚུལ་རྗེ་འདྲ་ཡོད་པ་དེ་རེད།

དུང་དཀར། «ལེགས་བཤད་གསེར་ཐེང་།»ནི་རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་
 ཚུལ་གྱི་ནང་ནས་གཤམ་ཆེ་ཤོས་ཤིག་རེད། གཙོ་བོར་མངོན་རྟོགས་རྒྱལ་ལ་
 འབྲེལ་པ་བྱེད་པ་ཡིན། དེས་པོ་བརྒྱད་ཀྱི་རྟེང་ནས་མར་འབྲེལ་བཤད་གནང་
 སྐབས་རྟོང་ཉིད་ལྷ་བའི་དཀོངས་གཞི་ནི་བོད་མ་རབས་པའི་ལྷ་བ་དང་མཐུན་པོ་
 ཡོད། སྐབས་སུ་བརྗོད་དོན་རྟོགས་བདེ་བའི་སྤྲད་ས་བཅད་ཅིག་བཟམས་ན།
 བོད་མ་རབས་པའི་ལྷ་བ་ཞེས་བཏགས་པའི་རྒྱ་མཚན་ག་རེ་རེད། དེ་ལ་བྱུང་
 ཏུགས་ག་རེ་ཡོད་ཟེར་ན། རྒྱ་གར་གྱི་རྒྱ་རྒྱལ་མཆོག་གཉིས་སོགས་སྤྱབ་མཐུང་
 སྒྲུབ་གང་གི་རྗེས་སྤྱང་མི་འབྲས་ཞིང་དེ་དག་གི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་ལྷ་ཚུལ་དང་
 ཡང་མི་མཐུན་པར་བོད་རང་གི་དབུ་མའི་ལྷ་བའི་བཤད་སྒྲུང་སྤེལ་པོད་མ་
 རབས་པར་ངོས་འཛིན་གྱི་ཡོད། མི་ལྷ་གཙོ་བོ་ནི་སྤྲུལ་ཁང་ཐང་པ་དང་རྟོག་སྤྱོ་
 ལུན་ཤེས་རབ་སོགས་ཡིན། ཁོ་ཚོས་སྤྱོད་པའི་ཚུགས་ལ། ལམ་རིམ་གྱི་བཤེས་
 གཉེན་བརྟེན་ཚུལ་ནས་ཞིག་ནས་ཀྱི་བར་ལ་མི་འདྲ་བ་གང་ཡང་མེད་ཀྱང་གཙོ་
 བོར་དབུ་མའི་ལྷ་བ་ལ་ཐུག་སྐབས་འགལ་བྱུང་ཆེ་བའི་འདོད་ཚུལ་སྤྱང་ཡོད།
 དེའི་རྒྱ་མཚན་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་སྤྱབ་པ་བཞག་ཡོང་རྒྱས་ཅ་ན། རྒྱེ་འགག་
 གཉིས་དང་དེ་བཞིན་ལས་རྒྱེ་འབྲས་ལ་སོགས་པ་ཚང་མ་རང་ལུགས་ལ་བཞག་

བྱལ་གྱི་མེད། ཀང་ལྟར་རང་བཞིན་གྱིས་མ་བྱལ་པར་བྱ་བྱེད་གྱི་ནུམ་གཞག་
 ཚང་མ་བཞག་ཡས་མེད་པ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་བྱལ་པ་དང་ཡོད་པ་གཉིས་
 རྟོན་དག་གཅིག རང་བཞིན་གྱིས་མ་བྱལ་པ་དང་མེད་པ་གཉིས་རྟོན་དག་
 གཅིག་གི་བསམ་ཚུལ་བཅངས་ཏེ་ཐམས་ཅད་མཉམ་དུ་བཀག་དགོས་ཡས་དེ་
 འདྲའི་ལྟ་བཞིག་རེད། བྱས་ཅང་དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་དབུ་མ་ཐལ་འཁྱར་བའི་ལྟ་
 བ་དང་རྩ་བ་ནས་མཐུན་གྱི་མ་རེད། དབུ་མ་ཐལ་འཁྱར་པའི་ལྟ་བུ་ལ་ཆ་མཚན་
 བ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་བྱལ་པ་དང་ཡོད་པ་གཉིས་རྟོན་དག་གཅིག་རེད། རང་
 བཞིན་གྱིས་བྱལ་པ་དང་མེད་པ་གཉིས་རྟོན་དག་གཅིག་རེད། དབུ་མ་རང་རྒྱད་
 པའི་ལྟ་བུ་ལྟར་ན། རང་བཞིན་གྱིས་བྱལ་པ་ཉིད་ཚུན་ནས་བཀག་ན་འགྲིག་གི་
 མ་རེད། དེ་བཀག་ཆེ་ཆད་ལྟ་ལ་རྒྱུད་གི་རེད། སེམས་ཅམ་པ་དང་བྱེ་བྲག་པའི་
 འདོད་ཚུལ་ཡང་དེ་འདྲ་རང་རེད། དེའི་ཕྱིར་རྗེས་སུ་《ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་》དང་
 《ལེགས་བཤད་སྤེང་པོ་》ཙམ་གནང་སྐབས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེས་བོད་སྐད་རབས་ཀྱི་ལྟ་
 བཞེས་མིང་བཏགས་གནང་བ་རེད། (རྗེ་རིན་པོ་ཆེས་དབྱང་ལོ་བཞི་བཅུ་ཞེ་
 གཅིག་རྩོན་དུ་བོད་སྐད་རབས་པའི་ལྟ་བུ་ཞལ་ཁས་བཞེས་གྱི་ཡོད) འོ་ན་བོད་སྐད་
 རབས་པའི་ལྟ་བུ་ཡིན་ཟེར་ཡས་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་གཙོ་བོ་དེ་དབུ་མའི་ལྟ་བུའི་དགག་
 བྱ་བཀག་ཡས་ཀྱི་མཚམས་དེར་ཡོད་པ་རེད་དམ་ཟེར་ན་མ་རེད། 《ལེགས་
 བཤད་གསེར་སྤེང་》གི་ཁྲོད་དུ་གཙོ་བོར་སྤྲོད་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བུ་གསུང་ཡོང་དུས་
 དགག་བྱ་བཀག་ཡས་ཀྱི་ཐོག་ལ་གསུངས་པ་རེད། རྩ་བ་དེ་དབུ་མའི་ལྟ་བུའི་
 དགག་བྱ་བཀག་ཡས་ཀྱི་མཚམས་དེ་ཐལ་དྲགས་པ་ཡིན་ཅང་རྟོན་དམ་བཤེན་པ་
 དང་ཀྱན་རྗེ་བ་བཤེན་པའི་དབྱེ་མཚམས་དེ་བཞག་ཡོང་སྐབས་དགག་བྱ་བྱལ་ཆེ་
 བའི་ཐོག་ལ། སར་ཕྱིན་ནས་རྟོན་དམ་བཤེན་པའི་དགག་བྱ་དེ་ཐལ་དྲགས་པའི་
 མཚམས་དེར་སྤེལ་ནས་བཤེན་པ་བཞག་ཡས་ཀྱི་སྒྲོར་ལ་དཀའ་ངལ་འཕྲད་
 ཡོང་གི་ཡོད། མཚན་བྱེད་གཙོ་བོར་དེ་བཞག་པ་རེད། དེ་བཞིན་རྟོན་དམ་
 བཤེན་པ་དེ་བསམ་སྒྲིའི་སྒྱུད་ལྷལ་མིན་པར་གསུངས་པའང་བོད་སྐད་རབས་པའི་

ལྷ་བ་ཡིན་པ་《ལེགས་བཤད་གསེར་མེད་པའི་》ནང་རང་འགྲེལ་བསྟན་ཡོད་པ་ལྷ་ར་
 རེད། འོན་ཏེ་《ལེགས་བཤད་གསེར་མེད་པའི་》གི་བརྗོད་བྱ་གཙོ་བོ་ནི་བོད་མ་རབས་
 པའི་ལྷ་བ་དེ་ག་རང་རེད་དམ་ཟེར་ན་ཚུན་ནས་འགྲིག་གི་མ་རེད། ཟུ་མཚན་ནི་
 ཁོང་ཁྱས་ལྷ་ར་ལ། 《ལེགས་བཤད་གསེར་མེད་པའི་》གི་བརྗོད་བྱ་གཙོ་བོ་ནི་གཙོ་
 བོར་བཤེས་གཉེན་བཞེན་ཚུལ་ནས་ཕར་སྤྱོད་བྱུག་གི་བར་ལ་རྒྱ་གར་པ་རྩེ་ཏ་དང་
 མཐུན་པར་གསུངས་པ་དེ་རེད། ཡིན་ནའང་བོད་མ་རབས་པའི་ལྷ་བ་འང་
 སྐབས་རེར་རྒྱ་ནང་འཛིན་བྱས་ཡོད་པས་འགལ་བ་འདྲར་མཐོང་གི་ཡོད། དེར་
 བརྟེན་ལྷ་ག་ཚང་ལོ་ལྷ་པས་ཀྱང་ཚོག་མར་རྩི་སྤྱོད་བཟང་གཤམ་པ་ལ་འགལ་བའི་
 ཁྱུང་ཆེན་བཙོ་བརྒྱད་ཅེས་པའི་དགག་ཚུལ་ཞིག་བསྟན་ཡོད་པ་སོགས་ཀྱིས་
 འཐུས།

འཕྱོང་བ། བྱིད་ཀྱི་དགོངས་པ་ལྷ་ར་ན་བོད་མ་རབས་པའི་ལྷ་བ་དེ་
 ལྷ་ས་མེད་སྐྱེ་བ་ཞིག་རེད་དེ། དགེ་འདུན་ཚོས་འཕེལ་གྱིས་གསུངས་པ་ནང་
 བཞིན་དགག་ན་མཉམ་དུ་བཀག རྒྱབ་ན་མཉམ་དུ་སྐབ་ཅེས་པའི་འདོད་ཚུལ་
 རང་རེད་དམ། རའི་མེམས་པར་བྱབ་ཚུགས་སུ་པོ་ལ་བྱ་གསར་མ། ཁང་ཉི་
 གསར་མ། རྒྱ་གར་དུ་འང་ཆོས་གཤམ་གསར་མ་དང་ཚུགས་སྐང་གསར་མ་ཞེས་
 པའི་མིང་གདགས་པའི་སྐུ་ཡོད་པ་བཞིན་ང་ཚོས་ཀྱང་བོད་མ་རབས་ཀྱི་མཁས་
 པ་རྣམས་ལ་བོད་རང་གི་འདུ་ཤེས་ལྷན་པའི་ཆ་ནས་བོད་ཀྱི་དབུ་མ་བའམ་ཡང་
 ན་དབུ་མ་ཐལ་འཁྱར་བའི་སྐུ་བཞོད་པ་སྐྱོབ་དཔོན་སངས་རྒྱུ་བསྐྱངས་ཡིན་
 པའི་ཆ་ནས་སངས་རྒྱུ་བསྐྱངས་གསར་མ་ཞེས་བཏགས་ན་ག་འདྲ་རེད།

བྱང་དགའ། དེ་ལྷ་ར་བྱེ་བྲག་ཏུ་ངོས་འཛིན་བྱས་ནས་མེ་ལེགས་སྐྱམ།
 དཔེར་ན་ཚུན་མ་གསང་སྐྱགས་གསར་མ་དང་རྩྱིང་མ། བཀའ་གདམས་གསར་
 མ་དང་རྩྱིང་མ་ཞེས་བརྗོད་ཚུལ་ཡོད་པ་ལས་བཀའ་གདམས་གསར་རྩྱིང་གཉིས་
 དང་གསང་སྐྱགས་གསར་རྩྱིང་གང་ཡིན་ཏུ་ང་འདྲ་བའི་ལྱུང་བ་རེད།

དེ་འདྲ་ཡིན་ཅིང་ཐོད་ལྷུལ་དུ་དབྱེ་མ་གསར་རྟིང་གི་རྣམ་དབྱེ་མེད་ཀྱང་གསར་
 དུ་མིང་བཏགས་ན། དབྱེ་མ་ཐལ་འཕྱར་བ་རྟིང་མ་དེ་རྒྱ་གར་གྱི་སློབ་དཔོན་
 སངས་རྒྱལ་བརྒྱུད་ས་དང་ཟླ་བ་གསལ་བ་ཁོང་རྣམ་པས་སྤྲོལ་བཏོད་གནང་བ་
 རེད། དབྱེ་མ་ཐལ་འཕྱར་པ་གསར་མ་དེ་ཐོད་མིའི་བསམ་སྒྲུབ་སྤྲོལ་བཏོད་
 གནང་བ་རེད། འོན་ཏེ་རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་དགོངས་པ་དེ་རྒྱ་གར་གྱི་སངས་རྒྱལ་
 བརྒྱུད་ས་དང་ཟླ་བ་གསལ་པའི་དགོངས་པ་ཡིན་པ་ལས་གསར་པ་གང་ཡང་མེད།
 ངས་བལྟས་ན་སངས་རྒྱལ་བརྒྱུད་ས་གསར་མ་ཞེས་མ་གཏགས་པར་དབྱེ་མ་ཐལ་
 འཕྱར་བ་གསར་མ་ཞེས་བཏགས་ཆེ་ལོགས་སྟུང་མོ།

འཁྲོད་བ། ང་ཚོས་སྤྱོད་གསལ་གཅིག་ནས་བལྟས་ན་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ནི་ཐོད་
 རྩ་རབས་པའི་ལྷ་བ་དང་སྤེལ་གཏོང་མཁན་ཞིག་དང་། སྤྱོད་གསལ་ཞིག་ནས་
 བལྟས་ན་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ནི་བརྒྱུད་གསལ་འཕྱར་བ་ལས་བལྟས་ཀྱི་ཤེས་རིག་
 རྩར་གྱི་མ་ཕྱི་ལྷ་སྤེལ་མཁན་གྱི་ཤེས་རབ་མཁན་པོ་ཞིག་ཡིན་པ་མ་ཟད། འདྲ་
 ཤེས་གཉིས་ཀྱི་འཕྲོ་འདྲ་དབང་འཕྲེང་པའི་གཟུར་གནས་ཤིག་གྱུར་རེད། ཡིན་
 བཤུངས་སྐབས་འདིའི་ཐོད་རྩ་རབས་པའི་གདགས་གཞི་ཐད་དུ་རྗེ་ཙོང་ཁ་པར་
 འབྲེལ་བ་ཆེར་མི་འདུག་སྟུང་། གལ་སྲིད་རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་གྲུབ་མཐའ་མ་དག་
 ལུགས་པའི་འཕྱུས་ཚབ་ལ་མིང་གསར་པ་ཞིག་གདགས་དགོས་ཆེ་དབྱེ་མ་ཐལ་
 འཕྱར་པ་གསར་མ་ཞེས་གདགས་ཀྱང་ཡང་བསམ་པར་བྱ་བ་ནི་གསར་མ་ཞེས་
 པའི་ཐ་སྟད་སྟད་པའི་དགོས་པ་ནི་“རྟིང་མ” ཞེས་པའི་བསམ་སྒྲུབ་དེའི་ཟུང་
 གཞིའི་ཕྱོང་གསར་གཏོད་རང་བཞིན་ལྡན་པའམ་ཡང་ན་སྤྱོད་གསལ་འགའི་ལྷ་ཚུལ་
 ཕྱོང་རང་ལུགས་གསར་པ་ཡོད་པ་ཞིག་ལ་བཞེད། རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་འཇིག་རྟེན་
 གྱི་ཤེས་རབ་(འཇིག་རྟེན་ལྷ་ཚུལ་) དང་མི་ཚེའི་ཤེས་རབ་(མི་ཚེའི་ལྷ་ཚུལ་) གང་
 ཡིན་རུང་སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱལ་བརྒྱུད་ས་དང་དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གསལ་གྱི་
 དགོངས་པ་ཇི་མ་རི་བཞིན་ཡིན་པར་ཉིད་གྱིས་གོང་དུ་གསུངས་པས་འདི་ལ་ཡང་

བསྐྱར་དཔྱད་པ་བཞེས་གནང་བར་མཛད། སྐབས་སུ་བབས་པའི་དོན་ནི་པོ་ད་
ལྟ་རབས་པའི་བྱང་ཆས་ནི་བདེན་པ་གཉིས་དང་རྒྱ་འབྲས་ལ་སྐྱེས་པའི་ལྟ་ཚུལ་
བདེན་པ་གྱི་རྒྱན་དུག་མཆོག་གཉིས་སྐྱེས་པའི་དཔྱད་པ་བཞེད་དང་མི་མཐུན་
པ་དེ་ཡིན་པར་མོང་དུ་གསུངས་ཆར། འོ་ན་བོད་ལྟ་རབས་པས་དོན་དམ་སྟོ་ཡི་
སྟོང་ཡུལ་མིན་ཞེས་པར་ཁས་ལེན་གྱི་ཡོད་དམ། དབུ་མ་ཐལ་འབྱར་བའི་ལྟ་
ཚུལ་ལྟར་བྱས་ན་དོན་དམ་བདེན་པ་དེ་སྟོང་ཉིད་ཁོ་ན་ཡི་རེད། རའི་བསམ་
ཚུལ་ལྟར་ན། སྟོང་པ་ཉིད་དེ་སྟོ་ཡིས་རྟོགས་བྱ་ཞིག་རེད། ཡིན་ནའང་སྐྱུན་
མོང་གི་སྟོ་ཡིས་རྟོགས་བྱ་ཞིག་མ་རེད། དཔེར་ན་རྩི་ཙོང་ཁ་པས་སྟོང་པ་རྟོག་
འབྱུང་གི་དོན་དང་རྟོག་འབྱུང་སྟོང་པའི་དོན་དུ་རྟོགས་ནའང་མི་ཆང་མས་དེ་
བཞིན་རྟོགས་མེད་པ་ལྟར་རེད།

དུང་དཀར། སྟོང་པ་ཉིད་དེ་ཆང་མས་རྟོགས་བྱ་ཞིག་རེད། ད་ལྟར་
ཆོའི་ས་སྐྱེས་རྟོགས་པ་ནང་བཞིན་མི་ལ་བཤད་བྱུང་གི་མ་རེད། དཔེར་ན་བྱ་
རམ་ཞིག་ཁ་ལ་བཟུང་ནས་དེའི་སྟོ་བ་ཐུངས་པ་ནང་བཞིན་རེད། བྱ་རམ་གྱི་སྟོ་
བ་ཐུངས་དུས་བྱ་རམ་འདི་བཞག་ བྱིད་གྱིས་གཅིག་བཟས། ཁོང་གིས་གཅིག་
བཟས། རས་གཅིག་བཟས། བཟས་པའི་རྩིས་ལ་ང་རང་ཆོ་ས་སྟོ་སྟོ་བ་
ཐུངས་ཡས་དེ་གཅིག་པ་མ་རེད། ཡང་དཔེར་ན་ས་སྐྱེས་བྱ་རམ་བཟས་རྩིས་
ཐུངས་ཡས་གྱི་སྟོ་བ་དེ་དེ་འདྲ་ཞིག་ཡིན་པ་འདྲ་བསམས་ནས་ཉ་མོ་བ་མ་
གཏོགས། རས་ཁ་ནས་བཤད་ན་བྱིད་རང་གིས་གྱོ་བ་ལེན་བྱུང་གི་མ་རེད་ལ་ང་
ལ་ཡང་སྟོ་བསམ་བཞུགས་མེད་ཀྱི་ཡུལ་ལས་མ་འདས། དེ་བས་དོན་དམ་བདེན་
པ་དེ་ས་སྟོ་པོའི་སྟོས་སྟོང་ཡུལ་མིན་པར་རྟོག་འབྱུང་ལྟ་མོ་རྟོགས་པའི་
འཕགས་པའི་སྟོས་སྟོང་ཡུལ་དུ་ཐུར་ཡོད་པ་རེད། རྟོགས་གཞན་ཞིག་ནས་ལན་
བཅད་ན་བོད་ལྟ་རབས་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་འཛིན་བྱིད་གྱི་ཆང་མ་དང་དོན་དམ་འཛིན་
བྱིད་གྱི་ཆང་མ་དེ་གཉིས་འདྲེས་ནས་ང་རང་ཆོའི་དབང་པོ་ལྟ་སྟེ་ཆང་མ་

མིན་པར་འདོད། དེ་ནི་འབྲུལ་གཞི་རེད། རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་དགོངས་པ་ལྟར་ན།
དེ་ཆད་མ་ཡིན་ལ་འབྲུལ་གཞི་འང་ཡིན་ཟེར། ཆད་མ་དེ་འབྲུལ་ས་གང་དུ་
འབྲུལ་གྱི་ཡོད་པ་རེད་ཟེར་ན། རྟོན་དམ་ལ་འབྲུལ་གྱི་ཡོད། ཆད་མ་ཡིན་པ་དེ་
གང་དུ་ཡོད་ཟེར་ན་ཁོར་བའི་ཡུལ་གཟུགས་དང་སྤྱོད་རྒྱུ་ལྟ་བུ་ཆད་མ་ཆད་
མ་ཡིན། ཡུལ་ཀྱན་རྫོང་པ་ལ་འང་ཆད་མ་ཡིན། རྟོན་དམ་ལ་འབྲུལ་གཞི་ཡིན་
ཟེར། འབྲུལ་གཞི་དང་ཆད་མ་གཉིས་ཀྱི་ཡིན་ཚུལ་དེ་འདྲ་རེད།

འབྲོང་བྱ། དངོས་པོ་བརྒྱད་ནི་«ལེགས་བཤད་གསེར་མེད»གི་བརྗོད་
བྱའི་སྒྲིང་པོ་ཡིན་པ་མ་ཟད། «མདོན་རྟོགས་རྒྱུད་»གི་ཙུ་བའང་རེད།
དགོངས་པ་ནི་མི་གང་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ཡང་དངོས་པོ་བརྒྱད་ལ་བརྟེན་ནས་འཁོར་
བའི་སྤྱུག་བཟུལ་ལས་བཀོལ་བར་སྤྱོད། དེ་འདྲ་ཡིན་ན། དངོས་པོ་བརྒྱད་ཀྱི་
བསམ་སྒྲོའི་དེས་འབྱུང་འབྱུང་སྒྱུ་ཚྭ་གསུམ་གྱི་བསམ་སྒྲོའི་དཔལ་ཡོན་འཕེལ་རྒྱས་ལ་
ཕན་ལུས་ག་ཆོད་ཐོན་སྤྱོད་ཀྱི་རེད། གསལ་པོར་བཤད་ན། མི་ཆད་མས་
དངོས་པོ་བརྒྱད་ཀྱི་བསམ་སྒྲོའི་དེས་སྒྲུབ་བྱས། ལག་བརྟེན་སྤྱོད་པ་ཡིན་ན་
སའི་གོ་ལའི་དར་རྒྱས་ལ་དགེ་མཆོན་ག་རེ་ཐོན་སྤྱོད།

དྲུང་དཀར། དངོས་པོ་བརྒྱད་ཀྱི་བསམ་སྒྲོའི་ཉམས་སྤྱོད་ལས་ཀྱི་
ཐོག་ནས་བཤད་པ་ཡིན་ན་ཉམས་ལེན་བྱེད་ལས་དེ་ལམ་རིམ་རེད། ལམ་རིམ་
གྱི་ནང་དུ་དངོས་པོ་བརྒྱད་པོའི་དོན་ཆ་ཆད་བར་འདུས་ཡོད། གསལ་སྤྱུགས་དེ་
གཙོ་བོ་ཐོག་པ་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་རྣམ་པར་ཐོན་ཀྱི་ཉམས་ལེན་ལ་སྤྱུག་ཡོད།
ཉམས་ལེན་གནད་དུ་སྒྲིན་པ་འཕམ་མདོ་སྤྱུགས་ཆ་ཆད་གི་ཉམས་ལེན་གནད་དུ་
སྒྲིན་པ་ཞིག་བྱ་རྒྱས་ཆེར་ཆོར་ཆེ་འདིའི་བདེ་སྦྱིད་དང་སྤྱུག་བཟུལ་ལ་དབྱེ་ཞིབ་
བྱེད་ལས་ཀྱི་བསམ་སྒྲོའི་རྒྱས་པ་ཞིག་ཐོབ་སྤྱོད། བསམ་སྒྲོའི་དོན་ཐོབ་ནས་བྱང་
ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྦྱངས། རྒྱེན་པ་བྱང་ཆུབ་ལམ་དུ་བརྒྱུར་བ་ཡིན་ན་འཇིག་རྟེན་
འདིའི་ཞི་བདེ་སྤྱུགས་ལ་ཕན་ལུས་དེས་ཅན་ཞིག་ཐོན་དེས་རེད། སྒྱུ་ཚྭ་གསུམ་ལ་

སྤྱད་ཏེ་བཤད་ན་མི་ཆང་མས་ཆོས་བྱེད་ཟེར་ཡས་དང་དངོས་པོ་བརྒྱད་ཀྱི་ཉམས་
ལེན་ཟེར་བ་དེ་འདྲ་ཡོང་གི་མ་རེད།

འགྲུང་བ། 《མངོན་རྟོགས་རྒྱལ་》ཏུ། ཤེས་རབ་པ་རྣམས་ཕྱིན་པ་
ནི། །དངོས་པོ་བརྒྱད་ཀྱིས་ཡང་དག་བཟྩན། །ཞེས་གསུངས་ཡོད་པ་དང་།
《བརྒྱད་ལྟར་དོན་བསྟུས་》ཟུ། ཤེས་རབ་པ་རྣམས་ཕྱིན་པ་ནི། །བདེན་པ་
གསུམ་ལ་ཡང་དག་བཟྩན། །བཏགས་པ་དང་ནི་གཞན་དབང་དང་། །
ཡོངས་སུ་སྤྱད་པ་ཁོ་ན་ལོ། ཞེས་དང་། ཡང་གཞུང་གཞན་དག་ཏུ་《མངོན་
རྟོགས་རྒྱལ་》ཀྱི་བརྗོད་བྱ་གཙ་པོ་ནི་འགྲེས་རྒྱུ་བརྒྱ་ཙུ་བརྒྱད་ཡིན་པར་
གསུངས། དེས་ན་དེ་དག་ལ་རྒྱས་བསྟུས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཕྱུང་བ་རེད་དམ་གསུང་
ཚུལ་མ་འདྲ་བ་རེད།

དྲུང་དཀར། དངོས་པོ་བརྒྱད་དེ་རྒྱས་བཤད་རེད། དེ་ལས་ཀྱང་རྒྱས་
པ་ནི་འགྲེས་རྒྱུ་བརྒྱ་ཙུ་བརྒྱད་རེད། དེ་རྣམས་ཚུར་བསྟུས་ཆེ་བདེན་པ་གཉིས་
དང་མཆན་ཉིད་གསུམ་དུ་བསྟུས་པ་རེད། དེ་ལ་ཀྱན་བཏགས་དང་གཞན་
དབང་གཉིས་ནི་ཀྱན་རྗོད་བདེན་པ་དང་ཡོངས་སུ་བཞི་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་
པས་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་དུ་བསྟུས་པ་རེད། དངོས་པོ་བརྒྱད་ནི་
གཞན་དུ་བྱ་རྒྱ་ཡིན་ལ། འགྲེས་རྒྱུ་བརྒྱ་ཙུ་བརྒྱད་ཟེར་བ་ནི་ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་
བསྟུས་གསུམ་ཀྱི་ནང་དུ་ལྟོང་ཉིད་དངོས་སུ་གསུང་ཡོང་དུས་གཟུགས་ནས་རྣམ་
མཁྱེན་ཀྱི་བར་ལ་འགྲེས་རྒྱུ་བརྒྱ་ཙུ་བརྒྱད་དམ་ཁྱོན་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་བརྒྱ་
དང་བརྒྱད་ཡོད་པ་དེ་ཡིན་ཞིང་ཁོ་ཆོའི་དབར་དུ་བསྟུས་མ་བསྟུས་ཀྱི་ཁྱད་པར་
ལས་བརྗོད་བྱའི་ཐད་དུ་འཇུག་བཅི་ཡང་མེད།

འགྲུང་བ། 《ལེགས་བཤད་གསེར་ཐེང་》ནི་ཐོད་ཐུ་རབས་པའི་ལྟ་
བའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པའི་གསུང་རྩམ་ཡིན་པར་ཀྱན་གྱིས་ཁས་ལེན་པ་ལྟར་
གཞན་ཡང་ཐོད་ཐུ་རབས་པའི་ལྟ་བའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པའི་གསུང་རྩམ་ཨེ་ཡོད།

དུང་དཀར། «ལེགས་བཤད་གསེར་མེར» ལས་གསུང་ཚྭ་ཆེ་བ་
མེད། རྒྱུ་བ་ཁ་ཤས་འདུག།

འབྲང་བ། རྩི་རྩ་པོ་ཆེ་དཔྱད་ལོ་ཞེ་གཅིག་གི་ཚྭ་དུ་«ལེགས་བཤད་
གསེར་མེར» ལས་གཞན་གསུང་ཚྭ་མ་གསལ་ཆེན་མེད་ཀྱང་དེ་ནི་བོད་སྐད་ཀྱི་རབས་
པའི་ལྟ་བུའི་རྩིས་འབྲང་ཡིན་པའང་གསུང་ཚྭ་ཀྱི་དངོས་བརྟན་བརྗོད་བྱ་ལས་
རྟོགས་ཀྱིས། དགེ་བྱུགས་པའི་བྱ་བ་མཐའ་འཛིན་པ་འགའ་རེས་སྒྲུ་ཆོག་དེ་ནི་
རྩི་རྩ་པོ་ཆེར་ཤོག་ཐུག་བཏང་བ་ཞིག་ཏུ་བསམ་གྱི་ཡོད་མོད། ར་ཆོས་སྒྲུ་
ཐུན་གྱི་མིའི་ལྟ་ཚུལ་ཐད་དེ་དོར་ཞིང་རྩི་རྩ་བཟང་ཐུགས་པ་ཉིད་མིའི་རྣམ་པར་
བཞེད་དེ་བསམ་སྒྲོའི་བཏང་བ་ཡིན་ན་དེར་འགལ་བ་ཅི་ཡང་མི་འདུག་ལྟེ་མིའི་
བསམ་སྒྲོའི་འཕེལ་ཀྱས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་མོད་དུ་གནས་ཚུལ་དེ་ནི་ཐུག་མེད་རང་
བཞིན་ཞིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། «ལེགས་བཤད་གསེར་མེར» བཙམས་པའི་རྩིས་ཀྱི་
དཔྱད་ལོ་བཞི་བརྒྱ་ཞེ་རྒྱག་པ་ལ་«ལམ་རིམ་ཆེན་མོ» མཛད་པ་དང་དེའི་བར་གྱི་
ལོ་བརྒྱ་གངས་རིང་ལ་དབུ་མ་ཐལ་འཐུར་པའི་ལྟ་བུར་ཐུགས་གཞིགས་གནང་བ་
རེད། དེ་ལྟ་བུའི་ཐུགས་གཞིགས་ཀྱི་མཁུག་འབྲས་ནི་རྟེན་འབྱུང་སྟོང་པ་དང་
སྟོང་པ་རྟེན་འབྱུང་གི་དོན་དུ་འགལ་མེད་ཞེས་བའི་སྣང་སྟོང་བྱང་འཁུག་གི་ཤེར་
རྟོགས་རིག་པའི་འཇིག་རྟེན་ལྟ་ཚུལ་ཞིག་བཏོད་ཡོད་པ་དེ་རེད། དེས་ན་དོན་
དངོས་སུ་ལྟ་ཚུལ་དེ་ནི་གང་འདྲ་ཞིག་ལ་དོས་འཛིན་བྱ་གི་ཡོད།

དུང་དཀར། དབུ་མ་ཐལ་འཐུར་པའི་དགོངས་པ་གསལ་པོར་རྟོགས་
པའམ་ལྟ་བུའི་དབུ་དཀར་འགོ་ཚུགས་པ་ནས་བཟུང་སྟོང་ཉིད་དང་རྟེན་འབྱུང་གི་
འབྲེལ་བ་དེ་ཡག་པོ་ཞིག་བཞག་གནང་བྱ་བ་ཀྱི་ཡོད་པ་མ་ཟད། མིང་གྱུར་
བཏགས་ཡོད་ཅམ་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་སྐྱ་མོ་དེ་ཡང་བཞག་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད། ཐལ་འཐུར་
པའི་ལྟ་བུ་དེས་ཐག་གཅོད་པ་ནི་སྣང་སྟོང་བར་གྱི་འགལ་བ་ཉིད་ཡིན་ཞིང་། ལྟ་
ཚུལ་དེའི་དམིགས་བསལ་བྱུང་ཆོས་ཀྱང་སྣང་བ་སྟོང་པ་དང་སྟོང་པ་སྣང་བའི་

དོན་དུ་འགལ་མེད་རྟོགས་པའི་བསམ་སྒྲིའི་འདུ་ཤེས་དེ་རེད། མི་པལ་པ་ཞིག་
ལ་སྒྱུར་ཆོ་གནད་དོན་འདི་ནི་འགལ་བྱུང་གི་སྤྱད་པོ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་ནལ་
འཕྱར་བར་མཆོག་ན་མངོན་སུམ་དང་རྗེས་དཔག་གཉིས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་ཀྱི་འཕྲོ་
སྒྱུར་ཞིག་རེད། འདི་ནི་མི་ཆོ་ཞིག་གི་འདུན་མཁའ་རེད་ལ་དགེ་ལྷན་པའི་
བྱུང་མཐའི་ཟབ་གནད་ཅིག་ཀྱང་ཡིན།

འབྲོང་བྱ། སྐབས་བབས་«བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་»ནི་རྩོམ་རྩེའི་«བྱང་
ཆུབ་ལམ་སྒྲོན་»དང་གྲོ་ལྷང་པ་སྒྲོ་སྒྲོས་འབྱུང་གནས་ཀྱི་«བསྐྱེད་རིམ་ཆེན་མོ་»
གཉིས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་གཅིག་དུ་བསྡུས་ཏེ་བཙམས་པར་སྒྲ། དེ་ལྟ་ཡིན་ན་ཐེག་པ་
གསུམ་ཀྱི་བྱེད་སྒྲོ། རྩེས་དུ་གསུམ་ཀྱི་འཇུག་རིམ། ཆོ་བ་བཞི་ལྟ་བུ་སྒྲོ་སྒྲོས་
བདེ་བར་གསེགས་པའི་ཆོས་སྤྱད་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟེང་གི་བརྗོད་བྱ་མཐའ་དག་
གསུངས་ཡོད་ཅེས་མཁས་པ་ནམས་ཀྱིས་གྲུབ་ཅོད། དོན་དངོས་སུ་དེ་འདྲ་རང་
ཡི་ཡིན། གཞུང་གཞན་དུ་«ལམ་རིམ་»ཀྱི་བརྗོད་སྟེང་ནི་ངེས་འབྱུང་གི་སེམས་
པ་དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས། ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་གསུམ་ཡིན་ཟེར། ལྟ་ཆུང་
དེ་གཉིས་ལ་ནང་དོན་ཀྱི་ཆ་ནས་གཅིག་པ་རང་ཡི་ཡིན།

བྱང་དཀར། ལམ་རིམ་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་ནི་ཁྱད་ཀྱིས་སྒྲས་པ་ནང་བཞིན་
རེད། བཞེད་ཆུང་དེ་གཉིས་ལ་དོན་ཀྱི་སྟེང་བྱང་པར་མི་འདུག ལམ་རིམ་ཟེར་
བ་ལམ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་དོན་དང་བསྐྱེད་རིམ་ཟེར་བ་བསྐྱེད་པ་ལ་འཇུག་པའི་
རིམ་པ་ལ་ཟེར་བ་རེད། སངས་རྒྱལ་གྱིས་གསུངས་པའི་ཆོས་སྤྱད་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་
སྟེང་དེ་ཆུར་ཕྱེ་སྟེད་གསུམ་ཀྱི་ནང་བསྡུས་ཡོད། ཡང་ཐེ་སྟེད་གསུམ་ཀྱི་ནང་
དོན་ཏེ་རྩེས་དུ་ཆོ་འཁྱར་རྒྱུ་གསུམ་ཀྱི་ནང་འདུས་པ་དང་དེ་ལས་གཙོ་བོའི་
གཙོ་བོ་ནི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་གཉིས་ཡིན།
དེ་གཉིས་རྒྱུད་ལ་རྩེས་ཆོ་ངེས་འབྱུང་གི་བསམ་སྒྲིའི་བརྟན་ནས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
སེམས་དེ་ཆུར་བྱངས་ཡོང་བ་རེད། དེར་བརྟན་རྩེས་དུ་རྒྱུད་འཁྱར་གཉིས་ནི་

བྱང་མེམས་རྒྱུད་ལ་སྦྱེས་ཕྱེད་ཀྱི་སྒྲོན་འགྲོའི་ཆ་སྦྱོར་དང་སྦྱེས་བྱ་ཆེ་བ་ནི་དངོས་
གཞི་རེད། དེར་བརྟེན་ཤེས་པ་གསུམ། སྦྱེས་བྱ་གསུམ་དང་ངེས་འབྱུང་བྱང་
མེམས་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བུ་བཅས་དེ་ཆོ་ལྷན་སྦྱིག་ཡོང་སྐབས་ཁ་ཤས་སྒྲོན་འགྲོ་
ཁ་ཤས་དངོས་གཞི་ཏུ་བྱུར་ཡོད་ལ་ཆོས་ཀྱི་ཡུང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་གི་བརྒྱད་
བྱ་མཐའ་དག་«ལམ་རིམ»ཀྱི་ནང་བསྟུན་ཡོད་ཟེར་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་དེ་འདྲ་
རེད། འོ་ན་ཐེག་པ་གསུམ་ནི་ག་འདྲ་རེད་ཅེ་ན། ཉན་ཐོས་དང་རང་རྒྱལ་གྱི་
ལམ་ནི་ལམ་དངོས་ལ་བྲིད་པ་མིན་པར་བྱན་མོང་བའི་ལམ་ཏུ་བྲིད་པ་དང་།
ཉན་ཐོས་དང་བྱན་མོང་བའི་ལམ་གྱི་བདེན་བཞི་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་བཅུ་
དྲུག་དང་རང་རྒྱལ་དང་བྱན་མོང་བའི་ལམ་ལ་སོགས་པ་ནི་རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་
བཅུ་གཉིས་ཉི་དེ་དག་ནི་བྱང་མེམས་རྒྱུད་ལ་སྦྱེས་ཕྱེད་དང་མེད་ན་མི་འགྲིག་
པའི་ཆ་སྦྱོར་ཞིག་རེད། ལམ་དེ་གཉིས་མཐར་ཕྱིན་ཆོ་ལམ་གྱི་དངོས་གཞི་སྦྱེས་
བྱ་ཆེན་པོའི་ལམ་ཏུ་འཛེག་པ་དང་སངས་རྒྱས་པ་ལ་ཐག་ཉེ་ཏུ་ཕྱིན་ཡོད། དེ་ནི་
ངའི་འདོད་ཚུལ་ཞིག་ཡིན། ཡང་སྐབས་འདིར་གནད་དོན་གཞན་ཞིག་ཡོད་པ་
ནི། «བསྟན་རིམ»དང་«ལམ་རིམ»གཉིས་ལ་སྦྱིར་ཁྲུང་པར་མེད་ཀྱང་ཞིབ་ཏུ་
བསམ་ཆེ་བྱང་རྒྱུ་གྱི་མེམས་དང་དབུ་མའི་ལྟ་བུའི་ཁ་ཤས་ལ་སྦྱོར་ཡོང་ཏུས་
«བསྟན་རིམ»ནང་མེད་པའི་དོན་དག་མང་པོ་ཞིག་«ལམ་རིམ»ནང་གསུངས་
ཡོད། ལྟག་དོན་ཐོད་མུ་རབས་པ་ཆོས་དབྱུད་སྒྲོམ་དང་འཛིག་སྒྲོམ་གཉིས་
འགལ་བ་ཡིན་པ་དང་དབྱུད་སྒྲོམ་མི་དགོས་པར་གསུངས་ཅི་ན་«ལམ་རིམ་ཆེན་
མོའི»ནང་དེའི་སྐར་ལ་དམིགས་བསལ་སྒྲོས་འགྲེལ་བཤད་གནང་ཡོད་པ་མ་
ཟད། བྱང་རྒྱལ་མེམས་སྦྱོང་གི་མན་ངག་སྐར་ལ་རྒྱལ་སྤྲུལ་ནི་བ་ལྟའི་“བདག་
བས་གཞན་གཅེས”དང་འཕགས་པ་སོགས་མེད་ཀྱི་རྒྱ་འབྲས་མན་ངག་བདུན་
ཉི་ལུགས་སྟོལ་ཁག་གཉིས་མཉམ་ཏུ་སྦྱིལ་ནས་ཉམས་ལེན་ཕྱེད་སྟངས་གསུངས་
ཡོད། བསྟན་རིམ་ནང་དེ་གཉིས་སོ་སོར་བྱེས་ཉི་གསུངས་ཡོད། ཡང་ལམ་རིམ་
ནང་ཞིག་ནས་སྐབས་ཀྱི་བྱིང་བ་ཕྱོང་དང་ཉིང་འཛིན་གྱི་ཁྲུང་པར། འཕྲོ་བ་

དང་ཤོད་པའི་བྱད་པར། ཞིག་ནས་དངོས་དང་ཞིག་ནས་རྗེས་མཐུན་པའི་བྱད་
པར། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཞིག་ནས་དང་བདག་མེད་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་པའི་
ཞིག་ནས་ཀྱི་བྱད་པར། བྱི་རྩལ་བ་དང་ནང་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཞི་
གནས་ཀྱི་བྱད་པར། ཞིག་ནས་ཀྱི་སྒྲིམ་སྤངས་མི་འདྲ་བ་མང་པོ་ཞིག་གསུངས་
ཡོད་པ་སོགས་ནི་«བརྟན་རིམ» ནང་བཤོད་པ་ལས་གསལ་པོ་རང་ཡིན་ལ།
«ལམ་རིམ» ཆེན་མོ་བཙམས་པའི་དགོས་པ་འདྲ་དེ་རེད།

འབྲོང་བ། རྗེས་བཟང་གཤམ་པ་ནི་སྤྱོད་རྒྱུ་གྱི་བསམ་སྒྲོ་བར་སྦྲས་
ནས་ར་ཆོ་ཁོང་ལས་བཞུལ་དགོས་པའི་སྤྱི་ཆོགས་ཀྱི་གནད་དོན་གང་དག་དང་
བསམ་གཞིག་གི་གནད་དོན་ཅི་འདྲ་ཞིག་ཡོད། ལྷ་ཆོས་འདོད་པ་ལྟར་རིན་ཐང་
ཡོད་ཆད་ལ་ཡང་བསྐྱར་གདེང་འཛིག་བྱ་དགོས་པ་ཞིག་མ་རེད་དམ་ཞེས་པ་འདི་
ནི་བདག་གི་མཚོ་བསམ་ཅམ་ཡིན། སྐབས་དོན་གཏམ་དུ་སྤྱོད་བ་རྗེ་ཅོང་ཁ་པའི་
«ལམ་རིམ» ནི་གཞུང་ལུགས་གཙོ་བོར་སྟོན་པ་རེད་དམ། ཉམས་ལེན་གཙོ་
བོར་སྟོན་པ་རེད།

བྱད་དཀར། ལམ་རིམ་ནང་དུ་ཉམས་ལེན་དང་རིགས་པའི་གཞུང་
ལུགས་གཉིས་ཀ་གསུངས་ཡོད། དེར་སྦྲས་ཏེ་བཤད་པ་དང་སྦྲས་རྒྱལ་མདོར་
བརྟུས་ཏེ་བརྟན་པ་ཞེས་ས་བཅད་གཉིས་རེ་ཡོད། སྦྲས་ཏེ་བཤད་པ་ནི་རིགས་
པའི་གཞུང་ལུགས་ཐོག་ནས་རྒྱས་བཤད་གནང་བ་དང་སྦྲས་རྒྱལ་མདོར་བརྟུས་
ཏེ་བརྟན་པ་བཟེར་བ་ནི་རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་ཉེང་ནས་རྒྱས་བཤད་གནང་
བ་དེ་དག་ཉམས་ལེན་བྱེད་དུས་ཀྱི་བསམ་སྒྲོ་གཏོང་སྤངས་ཀྱི་གོ་རིམ་དང་བྱུང་
འབྲེལ་བྱས་ནས་གསུངས་ཡོད། དེའི་ལྷོད་རིག་གཞུང་དང་ཉམས་ལེན་གཉིས་
ཀྱི་ཐོག་གསུངས་ཡོད་པས་གཞུང་ལུགས་དང་ཉམས་ལེན་གཉིས་ཀ་མཆོན་པའི་
བརྟན་བཅས་སུ་འདོད་པ་ཡིན།

འབྲོང་བ། བོད་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་ནམས་སུ་སྒྲིམ་ཞེས་གསུངས་ཡོང་

དུས་རང་གི་སྒོ་སྒྲུང་བྱ་དེའི་ནང་དུ་འཇུག་པ་ལ་ཟེར་བ་དང་། «སྒྲོད་འཇུག»
 དུ་སྒོན་སེམས་དང་འཇུག་སེམས་ཞེས་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་ཉིད་ནམ་པ་གཉིས་སུ་
 གསུངས་ཡོད་པ་ལས་འཇུག་སེམས་ལ་དོས་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། དངོས་ནས་
 བཤད་ན་སྒོ་སྒྲུང་ཞེས་པའི་ཐ་སྟངས་དེ་ནི་ཞི་བདེ་ལ་སྒོན་པའི་དུས་རབས་འདིའི་
 ནང་དུ་ངེས་པར་མཁོ་བ་ཞིག་ཡིན་པ་མ་ཟད། མིའི་རིགས་ཀྱི་ལ་པོ་འབྲལ་
 འབྲལ་དུ་འཁྲུང་བཞིན་པའི་དེ་དང་གི་ཉིན་མོ་འདིར་མིའི་རིགས་ཡོངས་ནས་
 ཀྱན་སྒྲོད་དང་སེམས་ཀྱི་སྒྲིང་རྗེ་ཐད་དུ་སྒོ་སྒྲུང་བྱ་རྒྱ་ནི་མི་རང་ཉིད་ལ་སྤྱང་སྒྲོབ་
 བྱེད་པ་ནང་བཞིན་ཡིན་པས་ཉིད་ནས་ལམ་རིམ་དང་སྒོ་སྒྲུང་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་
 ཚུགས་སུ་རང་ལ་བཞེད་ཚུལ་ཅི་ཡོད་གསུང་རྟགས།

དྲུང་དཀར། ལམ་རིམ་དང་སྒོ་སྒྲུང་གཉིས་དོན་གྱི་ཆ་ནས་བཤད་ན་
 གཅིག་རེད། ལམ་རིམ་ཡིན་ན་སྒོ་སྒྲུང་ཡིན་པས་ཁྲབ་ལ་སྒོ་སྒྲུང་ཡིན་ན་ལམ་
 རིམ་ཡིན་པས་ཀྱང་ཁྲབ་ཏེ། ས་བཅད་ཀྱི་ཁྲོད་དུ་སྒྲིས་དུ་ཚུང་དུ་དང་སྤྱན་མོང་
 བའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ་སྒོ་སྒྲུང་བ། རྒྱུས་དུ་འགྲིང་དང་སྤྱན་མོང་བའི་ལམ་གྱི་
 རིམ་པ་ལ་སྒོ་སྒྲུང་བ། རྒྱུས་དུ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ་སྒོ་སྒྲུང་བ་ཞེས་འཁོད་
 ཡོད་པ་ལྟར་རོ། ། ཡིན་ན་འང་སྒོ་སྒྲུང་ཞེས་བྱུང་དུ་མིང་བཏགས་པ་ནི་སྒོ་སྒྲུང་
 དེ་ཉིད་བདག་གཞན་མཉམ་བཞེད་སྒོ་སྒྲུང་ཡིན་པས་རེད།

འཁྲོང་བ། འཛམ་གླིང་ཐོག་ཀྱན་སྒྲོད་རིག་པ་དང་མི་ཚོས་རིག་པ་
 ཞེས་མི་གཤིས་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས་ཆེན་པོ་གཉིས་
 ཡོད་པ་ནང་བཞིན་རང་རེ་པོད་ཡུལ་དུ་འང་མི་གཤིས་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་པའི་
 རིག་གཞུང་ནི་བསམ་སྒོ་བའི་ཁོར་ཡུག་གི་ཆ་རྒྱུན་དང་བརྟན་ཏེ་བྱུང་ཡོད་པ་
 «བརྟན་རིམ»དང་«ལམ་རིམ»ཞེས་པས་མཆོན་ལ། ལྷག་པར་«ལམ་རིམ»
 གྱི་བསམ་སྒོ་དར་སྤེལ་ཁྲོད་དུ་“ལམ་རིམ”ལ་གྲང་སྒྲོན་འདུལ་བའི་ལུགས་ལྷ་
 ཞེས་བརྗོད་བྱ་དོན་གྱི་མིང་བཏགས་པ་དེས་ཏ་ཅང་གསལ་པོ་བྱས་ཡོད། ངས་

སྒྲོན་མར་བསྐྱགས་སྒྲོང་པའི་“ལམ་རིམ”སྒྲོར་གྱི་དཔེ་དེབ་ལས་ཤུགས་ཀྱིན་
 ཐེབས་པ་ཆེས་ཆེ་བ་ནི་«སྒྲོན་འབྲུག»དང་«ལམ་རིམ»རེད་ལ། ད་ལྟ་འང་
 «སྒྲོན་འབྲུག»དང་«ལམ་རིམ»གཉིས་དབྱེད་སྒྲིང་གི་སྒྲོན་མ་སྒྲོག་པའི་སྐབས་
 ཀྱན་སྒྲོན་དང་ཕན་པའི་མི་ཞིག་བྱེད་དགོས་ཆེ་མི་ལྟར་བའི་ཆ་ཤིན་ཏུ་མང་བའི་
 ཆོར་བ་ཞིག་སེམས་སུ་སྒྲེས་གྱི་འདུག་པས། «ལམ་རིམ»ཁོད་ཀྱི་ཀྱན་སྒྲོན་དང་
 མི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲོར་ཞིག་གསུང་པར་འཆལ།

དུང་དཀར། «ལམ་རིམ»ཀྱི་ནང་དུ་ཀྱན་སྒྲོན་ཅེས་མིང་དངོས་སུ་
 བཏགས་མེད་ཀྱང་དོན་དུ་ཆ་ཆར་བ་ཡོད། ནང་པ་སངས་ཀྱས་གྱི་ཀྱན་སྒྲོན་དེ་
 གཙོ་པོ་གཞན་ལ་མི་གནོད་པ་ཞིག་རེད། ལས་ཀ་ཞིག་བྱས་ན་འང་འདྲ། སྒྲོབ་
 སྒྲོང་ཞིག་བྱས་ན་འང་འདྲ། ཀྱན་སྒྲོན་དེ་ཞེ་དྲག་གསལ་ཆེན་པོ་ཡིན་པའི་རྒྱ་
 མཚན་མང་པོ་གསུངས་ཡོད། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཀྱན་སྒྲོན། ཐེག་པ་རྒྱུད་བུའི་
 ཀྱན་སྒྲོན། གསང་ཐགས་ཀྱི་ཀྱན་སྒྲོན་ཅེས་ཁག་གསུམ་གསུངས་ཡོད་པ་དེ་དག་
 གི་སྒྲིང་པོ་བསྐྱས་ཆེ་གཞན་ལ་མི་གནོད་པ་ཐེར་ཡས་དེ་རེད། མི་ཆོས་ཐེར་བ་ནི་
 མི་ཡི་སྒྲོན་ལམ་ལ་ཐེར་ཞིང་མི་སྒྲོན་བྱ་ཡུལ་ནི་དག་གཞིན་བར་གསུམ། མཐོ་
 དམན་འབྲིང་གསུམ། རྒྱ་ཆེ་ས་ནས་བཤད་ན་འཇིག་རྟེན་འདིའི་ནང་གི་མིའི་
 འགྲོ་བ་ཡིན་ཕྱིན་མི་སྒྲོན་བྱེད་སའི་ཡུལ་རེད། གཞན་ལ་སན་པ་བྱེད་ཡས་དེ་མི་
 ཆོས་ཀྱི་གཙོ་པོ་རེད། མི་ཆོས་ཀྱི་ནང་དུ་སྐད་ཆ་ཤོད་ལྟར་ས། ནམ་འཁྱར་སྒྲོན་
 ལྟར་ས། ལྷས་ཞབས་བྱེད་ལྟར་ས་ཆར་མ་རྒྱུད་ཡོད། སར་ཕྱིན་དུག་གི་ནང་ནས་
 ཕྱིན་པ། རྒྱལ་བྱིམ་ས། བཟོད་པ་བཅས་ནི་མི་ཆོས་ཀྱི་རྩ་བ་ཞིག་རེད།

འཕྲོང་བ། «ལམ་རིམ»ཀྱི་བྲིད་འགོ་ཙམ་ཚུལ་ལ་བཤེས་གཞིན་
 བཞེན་ཚུལ་སྒྲོན་དུ་གསུངས་པའི་འུགས་གཅིག་དང་དལ་འཕྲོར་རྟེན་དཀར་
 ཚུལ་སྒྲོན་དུ་གསུངས་པའི་འུགས་གཅིག་ཡོད་ན་རྗེ་རིན་པོ་ཆའི་དགོངས་པ་
 དངོས་ལ་འུགས་གང་བཞག་ན་འགྲིག འུགས་དེ་གཉིས་སོ་སོར་དགེ་མཚན་ག་

རེ་ཡོད།

དྲུང་དཀར། སྤྱིར་བཏང་འགོ་ཚུལ་ལ་མང་པོ་ཡོད་ཀྱང་ལམ་རིམ་གྱི་འགོ་དེ་བཤེས་གཉིན་བཞེན་ཚུལ་ནས་བཅུགས་པ་དང་ཚས་ཀྱི་འགོ་དེ་ལས་རྒྱ་འབྲས་ནས་བཅུགས་པ་རེད། རྒྱ་མཚན་གང་ལགས་ཤེ་ན། ཚས་སྐབ་པ་ལ་ཚས་བསམ་གཙོ་བོ་ཡིན་པ་དང་ཚས་བསམ་གྱི་སྒྲིལ་གཙོ་བོར་དགེ་བའི་བཤེས་གཉིན་ཡིན་པས་རེད། ཚས་གཏན་ནས་མི་ཤེས་པའི་མི་ཞིག་ལ་ཚས་འཆད་སྐབས་ཆེ་བ་གསུམ་དང་བྱད་ཚས་བཞིའི་སྒྲིལ་ནས་འགོ་འདྲེགས་དགོས་ཀྱི་རེད། དེ་ཚོར་ཤེས་རྟོགས་བྱུང་ལྟེ་གཞི་ནས་ཚས་བྱེད་འདོད་བྱུང་སང་ན་མཚན་ཉིད་ཆང་བའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉིན་བཞེན་ནས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉིན་གྱིས་དལ་འབྱོར་ཉིད་དཀར་སྒྲོགས་གསུང་གི་ཡོད། དེ་ནི་གཙོ་བོར་སྐྱབ་མའི་བྱད་ཚས་ལ་བཞུན་དགོས།

འབྲོང་བ། སངས་རྒྱས་ཚས་ལྷགས་བོད་དྲུང་ར་རྒྱུ་བོད་ཀྱི་འདུ་ཤེས་ལྟར་འཕེལ་རྒྱས་སུ་བྱུང་ཡོད་པ་ནི་བྱབ་མཐའ་སོ་སོའི་རབ་བྱུང་གི་ཆ་ལྷགས་དེ་ལས་རྟོགས་རྒྱས་ལ། ལྷག་པར་དགེ་ལྷགས་པ་ལ་ཞུ་མེར་བཞུན་པ་ཞེས་རང་ལ་རབ་བྱུང་གི་ཆ་ལྷགས་ཆ་ཆར་བཞིག་ཡོད་པ་མ་ཟད། བོད་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་ཁོད་དྲུག་ནས་བབས་ཀྱང་མཚན་པོ་ཞིག་ཟིན་ཡོད། འོ་ན་ད་ལྟ་རབ་བྱུང་བ་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ཚོ་རང་གི་ཆེད་དུ་རབ་བྱུང་བ་ཡིན་ནམ། གཞན་གྱི་ཆེད་དུ་རབ་བྱུང་བ་ཡིན་ནམ། བྱེད་རང་དགེ་ལྷགས་པའི་སྐུལ་སྐྱེ་ཞིག་ཡིན་པའི་རོས་ནས་དེ་ལ་བཞེད་ཚུལ་ག་རེ་འཛིན་གྱི་ཡོད།

དྲུང་དཀར། རྒྱན་མར་ཡང་ད་ལྟ་ནང་བཞེན་གྲུ་པ་ཞེ་དག་མང་པོ་ཡོད། ཁག་གཅིག་ནི་ཚས་ཁོན་བསམ་ནས་རབ་བྱུང་བ་དང་། ཁག་ཅིག་ནི་སྒྲིལ་གསེབ་དུ་དབྱ་བྲལ་མང་པོ་རྒྱགས་དགོས་ཀྱི་ཡོད་སྟབས་དབྱ་བྲལ་ལ་གཡོལ་བའི་སྒྲིལ་དང་རང་གི་སྒྲིལ་གྱི་ཆེད་དུ་གྲུ་པ་བྱེད་གྱི་ཡོད། ཁག་གཅིག་ནི་ས་

མར་ཕྱ་ཁུ་མར་པོ་ཡོད་པའི་ཕྱིན་གྱིས་ཕྱ་ཁུ་གསོ་མ་བྱུང་པར་བརྟེན་ཕྱ་ཁུ་དགོན་
པར་བསྐྱལ་ཏེ་རབ་བྱུང་ལྷུ་བུ་ཡོད། དེ་ལ་དར་པོ་བྱ་བ་བྱེད་དུས་བསམ་སྡོམ་
ཆོག་ས་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་དགོན་པའི་ནང་འཇུག་ཆར་རྗེས་གཅིག་ཐུར་གྱི་ཉ་ཚུལ་
ཞིག་ལ་སློབ་བྱས་པས་ཀུན་སློབ་ཡག་པོར་ཐུར་ཡོད་ལ། ཁ་ཅིག་ནི་ཀུན་སློབ་
ཐུག་པོ་རུ་འཐུར་འཇོ་ཡས་ཀྱང་ཡོད། དེ་ནི་དགོན་པ་ཁོ་ནའི་ཐུང་ཚུལ་ཞིག་
མིན་པར་འཇུག་གིང་ཕྱི་ལ་པོར་ཡོད་པའི་ཐུང་ཚུལ་ཞིག་རེད།

འཁྲོང་བ། དངོས་པོ་གང་དང་གང་ཡིན་རུང་ཆད་གཞི་ཞིག་ལ་བརྟེན་
ཏེ་ཆད་ལྡན་ཡིན་མིན་གཏན་དུ་འཁེལ་གྱི་ཡོད། གལ་སྲིད་བཞག་ཟིན་པའི་ཆད་
གཞི་དེར་ནོར་འཁྲལ་བྱུང་བ་ཡིན་ན་ཆད་ལྡན་གྱི་འབྲས་ཀྱི་དེའང་རྩ་བ་ནས་
ནོར་བ་ཡིན་པས། ར་ཆོས་ཐོན་དུ་ཆད་གཞིའི་མཆོན་ཉིད་ལ་མཐོ་བསམ་ཞིབ་
ཐུ་བྱ་རྒྱ་ནི་གལ་འགངས་ཆེན་པོ་ཞིག་རེད་ལྟམ། དེའང་ནང་བསྟན་ཤེས་རིག་
གི་བརྗོད་བྱའི་སྒྲིང་པོར་ཐུར་བ་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཅེས་པ་ལ་མཆོན་ན་བོད་
ཀྱི་མཁས་དབང་ཆོས་སོ་སོའི་ཤེས་རབ་ལ་བརྟེན་ཏེ་མཆོན་ཉིད་བཞག་ཡོད་པ་
དང་མཆོན་ཉིད་དེ་དག་ལ་དབུད་བསྟར་བྱས་ཆེ་མཆོམས་རེར་བསམ་གཞིག་གི་
ཤེས་པ་རྫོངས་པར་བྱེད་པ་འདིས་རྟོགས་ཀྱིས། ཡིན་ཡང་དགེ་ལྷགས་པའི་བྱུང་
མཐའ་དང་ཐུར་ནས་བཤད་ན་“ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་”ཅེས་པའི་མཆོན་ཉིད་
ནི་ཉ་ཚུལ་གཅིག་གི་སྤྱང་གི་ཡོད་ལ། དེ་ནི་«མངོན་རྟོགས་རྒྱུ» ནུ་
གསུངས་པ་ལྟར་མཆོན་ཉིད་བདུན་བཞེད་པའི་ལྷགས་དེ་རེད། མཆོན་ཉིད་
བདུན་པོ་དེར་དབྱེ་ཞིབ་གཞོན་བྱས་ཀྱང་མཐར་བུག་གི་དམིགས་ལྷལ་ནི་གཞན་
དོན་དུ་སེམས་བསྐྱེད་དེ་སངས་རྒྱུས་པའི་སྒྲིང་ཡིན་ན་རང་ཉིད་སངས་རྒྱུས་པའི་
ཕྱིར་རམ་གཞན་དོན་རྒྱུ་བ་པ་ལ་ཡིན་གཅིག་མིན་གཉིས་སུ་རབ་དུ་བྱུང་དགོས་
པའི་ངེས་པ་ཡི་ཡོད།

དབུད་ཀྱི་ཀྱང་། དེ་ལ་རབ་དུ་བྱུང་དགོས་པའི་ངེས་པ་གཏན་ནས་མེད།

གཞན་དོན་གྱི་བསམ་སྒྲུབ་ཡོད་ན་རྒྱལ་པོ་ཡིན་ནའང་འགྲིག་གི་རེད་ལ་ལྷན་
བཅོམས་མཁན་ཡིན་ནའང་འགྲིག་གི་རེད། བཤམ་པའི་མདུན་དུ་རིགས་རྩས་
ཆོའབྲང་མེད་ཅེས་པའི་དོན་དེར་བསམ་སྒྲུབ་བཏང་བ་ཡིན་ན་གཞི་ནས་རྟོགས་
བྱུང་།

འགྲོང་བ། «ལམ་རིམ»ཀྱི་བརྗོད་བྱ་ནི་ཐེག་པ་གསུམ་རེད། ཐེག་པ་
ཞེས་པའི་དོན་ནི་གཞན་དོན་འཁུར་དུ་འཁྱེར་རྩས་པའི་སྒྲོབས་པ་ཅན་ལ་ཟེར།
འོན་ཏེ་ཉན་ཐོས་དང་རང་རྒྱལ་ལ་དེ་ལྟར་གོ་དོན་སྤྱད་ཆོའབྲུལ་མི་འགྲོའམ།
གཞན་མཐར་བུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཡིན་ན་ཉན་ཐོས་དང་རང་རྒྱལ་གྱི་ཐེག་པ་དེ་
དར་སྒྲིལ་བཏང་བས་དགོས་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད། གལ་སྲིད་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལུགས་
ཁོ་ན་སྒྲིལ་ཆོའམའི་རིགས་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་ལ་དགེ་མཚན་ག་རེ་ཡོད། རའི་གོ་ཐོས་སྤྱི་
ལྷག་ཆར་ལོ་རྒྱུ་བས«ལམ་རིམ»ལས་སྒྲིལ་བྱ་གསུམ་གྱི་འཛིག་ཚུལ་ཐད་དགག་
སྒྲུབ་བྱས་ཡོད་པས«ལམ་རིམ»ཀྱི་དགོངས་པ་ཤེས་གསལ་འོང་བའི་སྲིད་རགས་
ཙམ་གསུང་སྒྲེང་ཡོད་པ་མཆིན།

དུང་དཀར། ཐེག་ཆེན་ཟེར་བའི་གོ་དོན་དེ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་བཤད་
སྐབས་འགྲིག་གི་ཡོད། ཐེག་པ་རྒྱུང་འབྱིང་ལ་སྤྱད་ཆོའམ་ཉག་ཉག་སྤྲོད་ཀྱི་མེད།
མ་གཞིར་ཐེག་པ་རྒྱུང་འབྱིང་གཉིས་ལ་གཞན་དོན་འཁུར་དུ་འཁྱེར་འདོད་ཀྱི་
སྒྲིང་རྗེ་ཡོད་ཀྱང་ལྷག་བསམ་མེད་པས་རེད། དེའང་གསལ་པོར་བཤད་ན་ཉན་
རང་ལ་སེམས་ཅན་སྤྱག་བསྐལ་ལས་བྲལ་འདོད་ཀྱི་སྒྲིང་རྗེ་ཡོད་ཀྱང་སྒྲོབ་འདོད་
ཀྱི་སྒྲིང་རྗེ་མེད། སེམས་ཅན་སྤྱག་བསྐལ་ལས་བྲལ་འདོད་ཀྱི་སྒྲིང་རྗེ་དེ་ལ་སྒྲིང་
རྗེ་ཙམ་པོ་བ་དང་སྒྲོབ་འདོད་ཀྱི་སྒྲིང་རྗེ་དེ་ལ་སྒྲིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཟེར། སྒྲིང་རྗེ་ཆེན་
པོ་ནས་ཡར་ལྷག་བསམ་ལ་འགྲོ་ཡས་དེ་མར་ཤེས། དྲིན་བྲན། ཡིད་འོང་།
བུམས་པ། སྒྲིང་རྗེ། ལྷག་བསམ་ནམ་དག་བརྒྱད་ནས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རྒྱུད་
ལ་སྒྲིལ་པའི་བར་དུ་ཡིན། དེའི་འགྲོར་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལུགས་དེ་སྤྱི་ཚོགས་

སྒྲིབ་ཁྱེད་པོ་ཡོང་བུ་བུ་མ་རེད།

འཁྲོང་བ། རྟག་ཚང་ལོ་ལྷ་བས་སྒྲིས་ཕྱ་གསུམ་གྱི་འཛིག་ཚུལ་ཐད་
དགག་བཞག་བྱས་པ་ལ།

བྱང་དཀར། རྟག་ཚང་ལོ་ལྷ་བས་སྒྲིས་ཕྱ་གསུམ་གྱི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་མི་
མཐོང་བ་དང་དངོས་ནས་སྒྲིས་ཕྱ་ཆེན་པོའི་ལམ་ཏུ་ཁྱིད་ན་འགྲིག་གི་འདུག་ཅིས་
དགག་པ་བཏང་བ་རེད། རྗེ་ཙོང་ཁ་བས་སྒྲིས་ཕྱ་ཆུང་ཏུ་དང་བུན་མོང་བའི་
ལམ། སྒྲིས་ཕྱ་འབྲིང་དང་བུན་མོང་བའི་ལམ་ཞེས་གསུངས་པ་མ་གཏོགས་སྒྲིས་
ཕྱ་ཆུང་ཏུ་དང་འབྲིང་ཞེས་གསུངས་མེད། ཐེག་པ་ཆེ་འབྲིང་ཆུང་གསུམ་གང་
ཡིན་ཏུང་ལམ་དེའི་ཐོག་ནས་མཉམ་ཏུ་འགྲོ་དགོས་པ་ཞིག་རེད། དཔེར་ན།
མི་གསུམ་ཡོད་པ་ཡིན་ན་མི་གཅིག་ཚུ་ཕྱར་ལ་འགྲོ་མཁན་དང་མི་གཅིག་རྒྱུ་ལ་
འགྲོ་མཁན། མི་གཅིག་གཞིས་ཀ་ཅེ་ལ་འགྲོ་མཁན་ཡིན་པར་ཁོང་ཆོ་དུས་མཉམ་
ཏུ་འགྲོ་སྐབས་ཚུ་ཕྱར་ཏུ་འགྲོ་མཁན་དང་རྒྱུ་ལ་འགྲོ་མཁན་གཉིས་སོ་སོའི་
གནས་ལ་འགྲོ་བ་ལས་གཞིས་ཀ་ཅེ་ལ་མི་འགྲོ་བ་དང་། གཞིས་ཀ་ཅེ་ལ་འགྲོ་
མཁན་ནི་ཚུ་ཕྱར་དང་རྒྱུ་ལ་འགྲོ་བ་བརྒྱུད་དེ་གཞིས་ཀ་ཅེ་ལ་འགྲོ་བ་ནང་བཞིན་སྒྲིས་ཕྱ་
ཆེན་པོའང་སྒྲིས་ཕྱ་ཆུང་འབྲིང་གི་ལམ་ལ་བསྐྱབ་ནས་སྒྲིས་ཕྱ་ཆེན་པོའི་ལམ་ཏུ་
འགྲོ་དགོས་ཀྱི་ཡོད། དེ་ནི་ལམ་གྱི་ཁོ་རིམ་ཞིག་ཡིན་ལ། མ་ཆུར་བཟལ་ཆོ་ཆུ་ལ་
བཟལ་ཏེ་འགྲོ་བའམ་གྱུ་ལ་བཞེན་ཏེ་བཟལ་བ་ལས་འཕྲར་ཤིང་གིས་མི་སྒྲིབས་པ་
ལྟ་བུ་རེད།

འཁྲོང་བ། རྗེ་རིན་པོ་ཆེར་«ལམ་རིམ་» ལས་གཞན་ད་དུང་སྐད་
ལྟགས་ཆེ་བའི་བསྟན་བཅས་ནི་«སྟགས་རིམ་» ལྟ་བུ་ཞིག་ཡོད་ཅིང་བསྟན་བཅས་
དེ་གཉིས་སྟོགས་སྟོན་བྱས་པ་ན་མདོ་སྟགས་གཉིས་ཆ་ཆར་ཏུ་སྦྱར་པ་རེད།
དེས་ན་«ལམ་རིམ་» གྱི་བརྗོད་གཞི་ནི་གོང་ཏུ་སྒྲིང་ཆར་བས་འདིར་«སྟགས་
རིམ་» ཐད་ནས་གནད་དོན་འགའ་ཞུ་བར་འདོད་དེ། ལའི་གོ་སྟོན་སྟེ་«སྟགས་

རིམ་»ཀྱི་བརྒྱད་ནི་ད་ལྟ་ཁྱེད་ལ་མ་གཏོགས་མེད་པས་ཐངས་འདིའི་སྤྱིང་མོལ་ལ་
མཆོན་ན་ཏུ་ཅང་རིན་ཐང་ལྡན་པ་ཞིག་རེད།

དྲུང་དཀར། «ཐུགས་རིམ་»ཞེས་པ་ནི་གསང་ཐུགས་ཀྱི་ལམ་ཀྱི་རིམ་
པ་ཞིག་རེད། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་དགོངས་པ་ལྟར་ན། ཐུག་པ་ཆེན་
པོའི་ལམ་དུ་ཞུགས་པའི་རྗེས་མདོ་རྩོགས་ཀྱི་བཞེས་གཉེན་བཞེན་རྩལ་ནས་
བཟུང་སྟེ་ལྷག་མཐོང་བར་ཡར་སྤྱོད་ཏེ་གསང་ཐུགས་ཀྱི་ལམ་དུ་འགྲོ་དགོས་ཀྱི་
ཡོད། གསང་ཐུགས་ཀྱི་ལམ་དེར་ཞུགས་དགོས་དོན་གང་ཡིན་ཟེར་ན། གསང་
ཐུགས་ཀྱི་ལམ་དེ་ཕར་སྤྱོད་ཐུག་པོའི་ལམ་ལས་ཞེ་དྲག་ལྷུང་ཀྱི་ཡོད་པ་དང་།
ཡང་གཅིག་ལམ་དེར་མ་ཞུགས་ན་སངས་རྒྱས་ལས་མེད་པས་རེད། གཞན་ཕར་
སྤྱོད་ཐུག་པོའི་སྤྱིང་ཉིད་རྟོགས་ལས་དེ་སེམས་རགས་པ་ཞིག་གིས་སྤྱིང་ཉིད་
རྟོགས་ཀྱི་ཡོད་པ་དང་གསང་ཐུགས་ཁྱོད་སེམས་སྤྱོད་ཐུག་པོའི་སྤྱིང་ཉིད་རྟོགས་
ཀྱི་ཡོད། དེར་བཞེན་སེམས་རགས་པས་སྤྱིང་ཉིད་རྟོགས་པ་ཅམ་གྱིས་སངས་
རྒྱས་བྱུང་ཀྱི་མེད་པས་སེམས་སྤྱོད་ཐུག་པོའི་སྤྱིང་ཉིད་རྟོགས་དགོས་ཀྱི་རེད།
འོན་སེམས་སྤྱོད་ཏེ་གང་འདྲ་ཞིག་ཡོད་དམ་ཟེར་ན། རྒྱུང་ཟེར་བའི་སེམས་
སེམས་ཟེར་བའི་རྒྱུང་། རྒྱུང་དང་སེམས་རོ་ལོ་གཅིག་ལ་ཕྱོག་པ་བ་དད་ཡིན་པ་
ཞིག་ཡོད། རྒྱུང་དེ་གཟུགས་སྤྱིང་རྒྱུང་དང་སེམས་དེ་ཆོས་སྤྱིང་རྒྱུ། རྒྱུང་སེམས་
རོ་ལོ་དབྱེར་མེད་དེས་སྤྱིང་ཐུགས་ལྱུང་འབྲུག་འབྲུབ་དགོས་ཀྱི་ཡོད། སངས་རྒྱས་
ཡིན་ན་སྤྱིང་ཐུགས་ལྱུང་འབྲུག་རེད། སྤྱིང་ལས་ལོགས་སྤྱིང་ཐུགས་མེད། ཐུགས་ལས་
ལོགས་སྤྱིང་ཐུགས་སྤྱིང་ཐུགས་རོ་ལོ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་
པ་ལ་སྤྱིང་རྒྱུ་ནི་རྒྱུང་མིན་ཏུ་རགས་པ་དེ་ཡིན་པ་དང་ཐུགས་ཀྱི་རྒྱུ་དེ་སེམས་མིན་
ཏུ་སྤྱིང་པ་དེ་ཡིན། དེ་གཉིས་རོ་ལོ་དབྱེར་མེད་ཀྱིས་སྤྱིང་ཉིད་རྟོགས་དགོས་ཀྱི་
ཡོད། རྟོགས་རྒྱུ་ནི་སྤྱིང་ཉིད་དེ་ཕར་སྤྱོད་ཐུག་པོའི་དང་གཅིག་པ་གཅིག་རྒྱུང་ཡིན་
པ་ལས། གསང་ཐུགས་ཀྱི་སྤྱིང་ཉིད་ཟེར་བ་ཞིག་ལྷུང་དུ་མེད། ཡིན་ན་འང་

སྤྱི་ཉིད་རྒྱུ་ལས་མཁན་གྱི་སེམས་དེ་པར་ཕྱིན་ཐོག་པའི་སྐབས་སེམས་དེ་རགས་
 པ་ཞིག་དང་གསར་སྐབས་སྐབས་ཀྱི་སྤྱི་ཉིད་རྒྱུ་ལས་མཁན་གྱི་སེམས་དེ་ཕྱ་མོ་
 ཞིག་རེད། འོ་ན་སེམས་ཕྱ་མོ་དེ་གང་འདྲ་ཞིག་རེད་ཟེར་ན། འཁོར་བ་ཐོག་མ་
 མེད་པ་ནས་རང་དང་མཉམ་དུ་སྤྱོད་མཁན་ཞིག་ཡིན། སེམས་དེ་ཡར་རྒྱས་སྤྱི་
 ཕྱིན་པ་ཡིན་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ག་འཕང་ཐོབ་ཡས་དང་མར་ཕྱིན་པ་ཡིན་ན་
 འཁོར་བ་ལ་འཁོར་མཁན་གྱི་འཁོར་འདས་གཉིས་ཀྱི་གཞི་དེ་སེམས་ཡིན།
 འཁོར་འདས་གཉིས་ཙམ་བ་བྱེད་མཁན་གྱི་རྒྱུ་སེམས་དེས་སྤྱི་ཉིད་རྒྱུ་ལས་
 དགོས་ཀྱི་ཡོད་པས་སེམས་དེས་སྤྱི་ཉིད་རྒྱུ་ལས་པ་ལ་ལྷན་སྦྲེས་ཀྱི་བདེ་བ་ཆེན་
 པོ་ཞིག་དགོས་ཀྱི་ཡོད། ལྷན་སྦྲེས་ཀྱི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་དེ་ཡོང་བའི་ཐབས་ཉིད་
 གསར་སྐབས་ལ་མ་གཏོགས་མེད། དེར་བརྟེན་གསར་སྐབས་དགོས་པའི་རྒྱ་
 མཆན་ཡང་དེ་འདྲ་རེད། གཅིག་ནས་ཉོན་མོངས་དུག་གསུམ་གྱི་ཙམ་བ་སྤྱུལ་
 མཁན་དེ་རྒྱུ་ཡིན། རྒྱུ་ཉིས་ཁྲི་ཆིག་སྤྱི་ཉིད་དུག་བརྒྱ་ཡོད་པའི་ཙམ་བ་དེ་མཐར་
 ཐུག་རྒྱུ་གསུམ་དུ་བསྐྱེད་འགྲོ་གི་ཡོད། རྒྱུ་གསུམ་པོ་དེར་རང་སོ་སོར་རང་
 དབང་ཐོབ་པ་དགོས། ཡི་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུ་དེ་རང་གིས་འཛོལ་བ་བྱས། གུན་རྒྱུ་
 ཀྱི་རྒྱུ་དེ་མེད་པ་བཟོས་ནས་རྒྱུ་གསར་པ་ཞིག་སྦྲེས་དགོས་ཀྱི་ཡོད། ད་ལྟ་ར་
 ཆོའི་ཙམ་བ་ལྟར་དུ་འགྲོ་ཡས་ཀྱི་རྒྱུ་དེ་འཁོར་བའི་རྒྱ་བྱེད་ཡས་ཀྱི་རྒྱུ་དང་ཉོན་
 མོངས་སྦྲེས་ཡས་ཀྱི་རྒྱུ་དེ་འདྲ་རེད། གུན་རྒྱུ་ཀྱི་རྒྱུ་དེ་མེད་པར་བཟོས་
 བས་ཡི་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུ་ཞིག་སྦྲེས་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པས་གུན་རྒྱུ་ཀྱི་རྒྱུ་དེ་མེད་པར་
 བཟོ་བ་ལ་རྒྱུ་ཉི་ཤེས་བཞིར་བསྐྱེད་དགོས། དེ་ལས་གུན་རྒྱུ་ཀྱི་རྒྱུ་དེར་རང་
 དབང་ཐོབ་པ་ན་ཆའི་ནང་དུ་ཡི་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུ་གསར་པ་ཞིག་སྦྲེས་པར་བྱེད་ལ་དེ་
 བྱི་འཁོར་བའི་རྒྱ་མི་བྱེད་པའི་རྒྱུ་རེད། རྒྱུ་དང་སེམས་དེ་གཉིས་ལྷུལ་ལ་
 གཡོ་བར་བྱེད་པའི་ཆ་ནས་རྒྱུ་དང་ལྷུལ་ལ་རོས་འཛིན་བྱེད་པའི་ཆ་ནས་སེམས།
 དེ་གཉིས་རོ་ཙོག་ཅིག་ལ་ཐོག་པ་ཐ་དད་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡང་དེ་རེད། དེ་
 དག་གི་ཆོས་ཉིད་གསལ་པོར་ཤེས་དགོས་པ་མ་ཟད། གཞི་དངོས་པོའི་གནས་

ཚུལ་དང་ལམ་རྒྱུ་བ་པའི་རིམ་པ། འབས་བྱ་སངས་རྒྱལ་ཐོབ་ཕྱེད་དེ་ཤེས་དགོས་
 ཀྱི་ཡོད། དང་པོ། གཞི་དངོས་པོའི་གནས་ཚུལ་དེ་གང་འདྲ་རེད་ཟེར་ན།
 གསང་ཐུགས་ཀྱི་ཆོས་དེ་གཞི་དངོས་པོའི་གནས་ཚུལ་ལེད་སྟོན་བྱས་ནས་སངས་
 རྒྱལ་པའི་ཐབས་ཤེས་ཤིག་རེད་མ་གཏོགས་གཞི་དངོས་པོའི་གནས་ཚུལ་ལ་བཟོ་
 བཅས་བརྒྱུ་ནས་སངས་རྒྱལ་ཐོབ། གཞི་དངོས་པོའི་གནས་ཚུལ་གྱི་ཆོས་ཉིད་
 དང་ལྷན་པ་ལེད་སྟོན་བྱས་ཏེ་རྒྱུ་མེམས་གཉིས་ལ་རང་དབང་ཐོབ་པ་ཕྱེད་
 དགོས། དེ་ནི་གཟུགས་རྒྱ་དང་ཆོས་རྒྱ་ཐོབ་ནས་མེམས་ཅན་གྱི་དོན་ཕྱེད་པའི་
 རྩ་བའི་ཐབས་ཤེས་ཤིག་ཡིན། དེའི་འཕྲོར་ཐོག་མར་གསང་ཐུགས་ལ་ལྷན་སྐབས་
 ཆུང་ཆུང་ག་འདྲ་ཞིག་དགོས་པ་རེད་དམ་ཟེར་ན། དེ་ལ་ཆ་ཆུན་བཞི་ཡོད་
 དེ། ཐུགས་ལ་སྟོར་བའི་རིམ་པ་དང་། རྒྱུ་སྟོན་རྒྱུ་དང་། རྒྱུ་མྱོན་པར་བྱ་
 བ། རྒྱུ་སྟོན་པར་ཕྱེད་པ་བཅས་ས་བཅད་བཞི་པོ་དེར་ཉམས་ཞེན་གྱི་སྒྲོ་ནས་
 ཞིབ་རྒྱུ་རྒྱུ་དགོས། བརྒྱུ་རྒྱ་མདོ་ཐུགས་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་བའི་ཐད་ནས་
 སྒྲིབ་ན། རང་གི་རྒྱུ་མེམས་གཉིས་ལ་རང་དབང་ཐོབ་པ་སྟེ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུ་
 ཐོབ་པར་ཕྱེད་པ་ལ་སྟོན་ལ་ཞི་གནས་རྒྱུ་དགོས་ཀྱི་ཡོད། གལ་ཏེ་ཞི་གནས་
 ཐོབ་ཐེད་ན་རྒྱུ་དེ་རིམ་གྱི་སྐབས་ལ་ཞི་གནས་རྒྱུ་བཙག་གི་རེད། དཔུ་མའི་རྩ་བ་
 དེས་པར་དགོས་པ་དང་དེ་ཐེད་ན་བདག་འཛིན་སྐངས་བྱུང་གྱི་མ་རེད། དེ་
 སྐངས་མ་བྱུང་ན་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱ་དེ་སྐྱུ་བ་བྱུང་གྱི་ཐོད། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱ་དེ་བདག་
 འཛིན་སྐངས་ནས་སྟོར་ཉིད་རྟོགས་པའི་རྩ་བ་དེ་རིམ་བཞིན་གོང་འཕེལ་བྱེད་ཏེ་
 ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོས་སྐྱར་འཕྱར་འཕྲོ་གི་ཡོད་པས་བདག་ཐེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དེ་
 ཐེད་ན་འགྲིག་གི་མ་རེད། བདག་ཐེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཡོང་བར་ཕྱེད་པ་
 ལ་བདག་གཙུག་འཛིན་ཐེད་པར་བཟོ་དགོས། བདག་གཙུག་འཛིན་ཐེད་པར་
 བཟོ་བ་ལ་བྱང་རྒྱུ་གྱི་མེམས་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་ཐོགས་མདོ་ཐུགས་གཉིས་ཀྱི་
 འབྲེལ་བ་དེ་ཞིབ་ཐུགས་སྐྱེད་པ་རེད། འདི་ནི་མདོར་བསྟན་ཅན་ཡིན།

འཕྲོར་བ། རྒྱུ་འཛིན་ཉེན་གྱི་ཤེས་བྱ་གང་ཡིན་རྒྱུ་ཆན་རིག་གི་རྩ་

རྒྱལ་གྱིས་སྤང་དོར་དང་ར་སྤྱོད་བྱ་རྒྱ་ནི་ར་ཆོའི་ལས་སྐལ་ཡིན་ཏུ་བོད་ཡུལ་དུ་
 གནས་ཡུགས་དང་དང་པ་གཉིས་ལས་བརྒྱན་གཤེར་གྱི་དང་པས་ཐག་གཅོད་གྱི་
 ཡོད་ན་«ཐུགས་རིམ»དེར་ཆ་ཆར་བའི་རང་གི་དྲར་བདེན་ཞིག་ཡོད་པར་ཡང་
 གང་དག་གིས་བདེན་པ་བདར་ཡང་། བོད་གྱི་ཤེས་རིག་གི་རིན་ཐང་དེར་བོད་
 མ་ཡིན་པའི་མི་རིགས་གཞན་དག་གི་མཁས་པས་གདེར་འཛིག་བྱས་རྗེས་བོད་
 པས་བརྒྱར་དུ་ཞིབ་བཤེར་དང་དེར་བདེན་པ་སྟེར་དགོས་པའི་གནད་དོན་
 འདིས་ཡང་སྟེར་ཅི་ཞིག་མཆོན་གྱི་ཡོད། རྩ་རམས་པ་ཁྱེད་ཀྱིས་སྤེལ་རྒྱུ་གྱི་
 འདུ་ཤེས་སྟེར་ཉེ་ར་ཆོར་«ཐུགས་རིམ»གྱི་བརྗོད་དོན་མདོ་ཙམ་གསུངས་པ་ལ་
 ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་བ་ལགས། ད་ནི་ཚུགས་གཞན་ཞིག་ནས་གཏམ་སྟེང་བྱ་རྒྱ་ཡིན།
 ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་«ཐུབ་མཐའ་རིན་ཆེན་སྲེང་བའི་»ནང་།
 ཐུབ་མཐའི་སྟེ་བཤད་དུ་རང་གི་སྟོང་རྩ་ཐག་བཅད་པའམ་དེ་ལས་གཞན་དུ་
 འདར་དུ་མེད་པའོ་ཞེས་གསུངས། དེ་དོན་དགེ་ལུགས་པའི་ཐུབ་མཐའ་ལ་སྟེར་
 བས་བཤད་ན་ནི་བོད་གེ་ལྷན་པ་ཞེས་གདན་སའི་མིང་གིས་བཏགས་པ་དང་།
 རྒྱལ་བའི་བཀའ་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཀྱང་མ་ལྟས་པར་གང་ཐག་གཅིག་འཆར་རྒྱ་
 བའི་མན་རག་ཏུ་ཁྱེར་བས་ན་བཀའ་གདམས་པ་དང་། དེར་ཡང་དུས་དང་
 ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར་དང་ཡང་ན་རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་ལུགས་ལ་གསར་ཐུགས་ཁྱབ་ཆེན་
 བོ་ཡོད་པས་རྩོམ་རྩེ་དང་འབྲོམ་སྟོན་པའི་ལུགས་ལ་བཀའ་གདམས་སྟེང་མ་དང་
 དགེ་ལུགས་པར་བཀའ་གདམས་གསར་མ་ཞེས་གདན་སའི་མིང་ནས་བཏགས་
 ལུགས་གཅིག་དང་རང་གི་སྟོང་རྩ་ཐག་བཅད་པའི་ཐུབ་མཐའི་བཏགས་
 ལུགས་གཉིས་ཐུང་ཡོད། ར་ཆོར་གནད་དོན་དེ་དག་གཞིར་བཟུང་སྟེ་སྐལ་ས་
 དེའི་སྤྱི་ཚུགས་ཀྱི་ཁོར་ལུག་ལ་དབྱེ་ཞིབ་བྱས་པ་ཡིན་ན་དགེ་ལུགས་པའི་ཐུབ་
 མཐའ་ཉིད་བོད་ཡུལ་དུ་ས་ཁྱབ་རྩོམ་ཐུབ་ཐུང་དགོས་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡང་གསལ་
 བོར་རྟོགས་ཀྱས་ལ། དགེ་ལུགས་པའི་ཐུབ་མཐའི་དམིགས་བསལ་གྱི་ཁྱད་ཆོས་
 དེ་ཉིད་རི་ལྗང་དར་སྟེལ་བྱུང་བ་ཡང་རྟོགས་ཐུབ་རྒྱ་མེད།

དུང་དཀར། སྤྱབ་མཐའ་སྤྱོད་བ་གང་ཞིག་ཡིན་ཏུང་རང་གིས་ཁས་
 སྒྲངས་པའི་བདེན་དོན་དེ་ལས་མི་བཟུལ་བ་ཞིག་ཡིན། དགེ་ལྷགས་པ་ཟེར་བ་
 ཅི་རི་ཁོ་དགའ་ལྡན་པའི་ལྷགས་དེར་གདན་སའི་ཆ་ནས་མིང་བཏགས་པ་ཞིག་
 ཡིན། དེ་ལ་བཀའ་གདམས་ཟེར་བ་ནི་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་བཀའ་ཡོད་ཚད་གདམས་
 རག་ཡིན་པར་གོ་བྱུང་མཁན་ལ་བྱ། དཀར་གདམས་རྙིང་མ་དང་གསར་མའི་
 དབར་གྱི་འབྲེལ་བའི་ཐད་དགེ་ལྷགས་པའི་སྤྱབ་མཐའ་དེ་བཀའ་གདམས་རྙིང་
 མའི་ལྷགས་སྒྲིལ་ཆ་ཚད་ཡོད་པའི་ཐོག་ལ་གསར་ཐུགས་ཡོད། བཀའ་གདམས་
 རྙིང་མས་གསར་ཐུགས་དེ་དམ་པོ་བྱས་ནས་ཡོངས་ཁྲབ་བྱེད་ཀྱི་མེད། དགེ་
 ལྷགས་པས་གསར་ཐུགས་དེ་ཁྲབ་ཆེན་པོ་བྱས་ནས་དར་སྤེལ་བཏང་བ་རེད།
 བཀའ་གདམས་རྙིང་མའི་ཁྲད་ཚལ་ཆ་ཚད་ཡོད་པའི་ཐོག་གསར་ཐུགས་ཀྱི་
 ཉམས་ལེན་ཆ་ཚད་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན་ཅིང་བཀའ་གདམས་གསར་མ་ཟེར། དགེ་
 ལྷགས་པའི་སྤྱབ་མཐའི་ཁྲོད་རྗེ་ཙོང་ཁ་པས་གསར་བཏོད་གནང་བའང་ཡོད་ལ་
 བསྐྱར་གསོ་གནང་བའང་ཡོད། བསྐྱར་གསོ་གནང་བ་དེ་ཐོས་བསམ་སྒྲམ་
 གསུམ་བྱང་འབྲེལ། མཁས་བཅུན་བཟང་གསུམ་བྱང་འབྲེལ། ལྷ་སྒྲམ་སྦྱོད་
 གསུམ་བྱང་འབྲེལ། ཞི་ལྷག་བྱང་འབྲེལ། མདོ་ཐུགས་བྱང་འབྲེལ་ལ་སོགས་
 པའི་བྱང་འབྲེལ་མང་པོ་ཡོད་པ་དེ་དག་བསྐྱར་གསོ་གནང་བ་རེད། རྩོན་མར་
 བཀའ་བརྒྱུད་པའི་མར་པ་མི་ལ་དང་། ས་རྒྱུའི་གོང་མ་རྣམས་ལ། རྙིང་མའི་སྒྲོབ་
 དཔོན་པད་མ་འབྱུང་གནས་སོགས་ཀྱི་དུས་ལ་བྱང་འབྲེལ་གྱི་ལམ་ལྷགས་དེ་ཆོ་
 གནང་ཡོད་ཀྱང་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་བློན་པའི་དུས་བྱང་འབྲེལ་གྱི་ལམ་ལྷགས་དེ་དག་
 ཉམས་ནས་ཁ་བྲལ་དུ་ཐུར་ཡོད། ཟུམ་སྤྱི་རྗེ་ཙོང་ཁ་པས་ཐོས་བསམ་སྒྲམ་
 གསུམ་ལ་མ་བྲལ་བའི་རང་ལྷགས་ཤིག་གསར་གཏོད་གནང་བ་རེད། དེའི་
 འཛོར་དགེ་ལྷགས་པའི་ཁྲད་ཚལ་སྒྲོགས་སྤྱོད་དུ་བསྐྱར་ཡོད་པ་འདི་དག་གིས་
 རྟོགས་པར་བྱས་ལ། དེ་ནི་དགེ་ལྷགས་པ་རང་གིས་རང་བསྟོད་བྱས་པ་ཞིག་

མིན་པར་མངོན་མཁུ་དུ་གཞི་བྱ་བ་པ་ཞིག་ཡིན། ལྷག་ཆར་སྔ་མ་པ་མཆོད་རིན་པོ་
ཆེར་ཆོད་སྤྱོད་བྱས་པ་དེས་དགེ་ལྷན་ས་པ་ཆོར་རིན་པོ་ཆེའི་གཟུང་ཚལ་ལ་བསྐྱར་
དུ་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་ཡས་ཀྱི་རྟེན་སྤུལ་དང་«ལམ་རིམ་ཆེན་མོ» དང་«ལེགས་
བཤད་གསེར་ཕྱེད» གི་དཀོན་པ་པ་རྩེར་ལས་ལྷག་པའི་གསལ་བཤད་བྱེད་ཡས་
ལས་སྐབས་ཤིག་སྤྱད་པ་རེད། གཞན་སྤྱི་ཚུགས་ཀྱི་ཁོར་ཕྱག་གི་ཆ་སྤྱོད་ཐད་
ནས་སྤྱོད་ན། དེ་དུས་བཀས་པ་གོད་རྒྱུད་འཛིན་གྱི་ལམ་ལྷན་ས་དང་སྤྱི་ཚུགས་
དཔལ་འབྱོར་གྱི་གཞིས་ཀའི་ལམ་ལྷན་ས། རྩེར་དཔོན་ལམ་ལྷན་ས་ཀྱི་ལྷ་གྲུ་ཚོག་
མར་འབྲས་པ་མ་ཟད། ཞིང་འབྲོག་གི་དབྱེ་མཆོམས་གསལ་པོ་དང་། སྤྱི་ཀྱི་
དཔལ་འབྱོར་དར་སྤེལ་བཏང་སྟེ་གཞུང་ལ་དབྱ་བྲལ་སྤྱོད་དཀོས་པའི་སྤྱི་ཚུགས་
ཀྱི་རོ་སྔོ་ཞིག་ཆགས་ཡོད་པ་ལས་གཞན་པོད་དུ་དར་བའི་བྱ་བ་ཐམས་ཐམས་ཅད་
ལ་འདྲ་མཉམ་གྱི་སྤྱིད་རྩལ་ཤིག་གཏན་ཐབ་བྱས་ཡོད། རྩེས་སྤྱི་རྒྱལ་དབང་ལྷ་
པས་ཚད་ས་གནས་ཀྱི་སྤྱིད་འཛིན་སྐབས་སྤག་གྲུའི་སྤྱིད་དབང་གི་སྤྱིག་གཞི་
འཇུག་སྟོ་ཆར་བདད་བྱ་བ་ཐམས་ཐམས་ཤིག་ལ་འཇོག་དུ་བསྐྱོད་བསྐྱོད་ཞི་དག་
གནང་ཡོད་ཅིང་། ལམ་ལྷན་ས་དེ་དག་དགེ་ལྷན་ས་པ་མཆོན་ནའང་ཆ་སྤྱོད་
འཛིན་པོ་ཞིག་དུ་སྐྱར་ཡོད། བྱ་བ་ཐམས་ཐམས་ལྷན་ས་གཞན་གྱི་བྱ་བ་ཐམས་ཐམས་
ཐམས་ཐམས་ཅད་དུ་མ་ཐམས་ཐམས་འཇུར་བའི་ལྷ་བ་པ་ཡིན་ལ། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་
དང་པར་རྒྱན་སྤྱོད་སྤྱོད་ཆེ་བའི་ལམ་ཀྱི་རིམ་པ་དེ་དག་ལ་བཞེན་ཏེ་ཉམས་ལེན་
བྱེད་ཀྱི་ཡོད། དེའང་བྱེ་བྲག་སྤྱོད་བདད་མདོ་སྤྱོད་པའི་བྱ་བ་ཐམས་ཐམས་ལ་བཞེན་ནས་
གསང་སྤྱོད་སྤྱོད་རྟོགས་པ་རྒྱུད་ལ་སྤྱི་ཡས་མེད་པས་སེམས་ཅམ་བའི་ལྷ་བ་དང་།
དབྱ་མ་རང་རྒྱུད་པའི་ལྷ་བ། དབྱ་མ་ཐམས་ཐམས་འཇུར་བའི་ལྷ་བ་བཅས་དེ་གསུམ་ལ་
བཞེན་ནས་གསང་སྤྱོད་སྤྱོད་ལམ་ཉམས་སྤྱོད་ལེན་དཀོས་ཀྱི་ཡོད། དེའི་འཕྲར་
མདོའི་ལམ་རིམ་ལ་རིམ་པ་ཆ་ཆར་ཡོད་པ་ནང་བཞིན་གསང་སྤྱོད་སྤྱོད་ལའང་ཆོས་
བྱེད་ཡས་ཀྱི་རིམ་པ་ཆ་ཆར་ཞིག་ཡོད་པ་དང་ལྷ་སྤྱོད་སྤྱོད་གསུམ་མདོ་ལ་གལ་ཆེ་
བ་ནང་བཞིན་གསང་སྤྱོད་སྤྱོད་ལའང་གལ་ཆེ་བ་དང་། དེ་གསུམ་མདོ་སྤྱོད་སྤྱོད་

གཉིས་ལ་ངེས་པར་མཁོ་ཞིང་སྟོན་པ་དེ་ཉ་མོམ་གཉིས་ཀྱི་མང་གཞིར་འཛིན་པ་
སོགས་ནི་དགེ་ལུགས་པའི་སྤྱབ་མཐའི་གནད་ཅིག་ཡིན་ཞིང་། མདོར་བསྟན་
ནང་དེ་ཙམ་རང་ཡིན་པས་རྒྱས་པར་དགེ་ལུགས་པའི་སྤྱབ་མཐའ་ཀྱན་ཏུ་
གསལ།

འགྲུང་བ། མིའི་རིགས་འཕེལ་རྒྱས་ལྷན་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཤོད་ཏུ་རྒྱན་
འཛིན་ལས་གསར་གཏོད་ནི་རྒྱས་ལྡན་ཞིག་མིན་ནའང་སྐབས་རེར་བསམ་
གཞིག་གི་ཆ་རྒྱལ་འཕྲུལ་བའི་དུས་རྒྱུན་འཛིན་ཡང་གསར་གཏོད་ཀྱི་རང་
བཞིན་དུ་ལྷུང་ཡོད། དེ་བས་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་ནས་བྱང་འབེལ་གྱི་རྣམ་གྲངས་མང་
པོ་ཞིག་གཏོད་པ་དེར་རྒྱན་འཛིན་དང་སྟོལ་བཏོད་གང་ཡིན་ཐད་ཚད་པ་རྒྱག་
དགོས་པའི་ངལ་བ་ཅུང་ཙམ་ཡང་མ་མཆིས། ར་ཆོས་རྣམ་ཚུལ་དེ་དག་རྗེ་རིན་
པོ་ཆེའི་བསམ་སྟོན་མཆོན་པའི་བྱུང་ཆོས་ཤིག་ལ་ངོས་འཛིན་བྱས་ནས་ཞིབ་འཇུག་
བྱས་པ་ཡིན་ན་དེ་དག་གིས་དགེ་ལུགས་པའི་སྤྱབ་མཐའ་ལ་ཐོན་པའི་རྒྱས་པའང་
གསལ་བཤད་ལྟར་སྤྱབ་རྒྱ་རེད།

དུང་དཀར། རྗེ་ཅོང་ཁ་པས་བྱང་འབེལ་མང་པོ་གནད་བདེས་དགེ་
ལུགས་པའི་སྤྱབ་མཐའ་ཉིད་ད་ལྟའི་བར་གནས་སྤྱབ་པ་བྱང་བ་དང་། བར་
བཟུན་ཤེས་རིག་གི་བདག་པོ་སྟོན་པ་ལྷན་སྤྱབ་པའི་དགོངས་པ་རྒྱད་འཛིན་ལྟར་
སྤྱབ་པ་བྱང་ཡོད།

འགྲུང་བ། «རྟེན་འབེལ་བཟོད་པ་»ནི་སྟོན་པ་སྤྱབ་པའི་དབང་པོར་
བཟོད་པའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་ལས་དྲངས་ཏེ་རྗེ་རང་གི་ལྟ་བ་བཙལ་བའི་
འཕགས་མིའི་(རྣལ་འབྱོར་བ་)ཤེར་རྟོགས་རིག་པ་ཞིག་དང་། ཡང་ན་རྗེ་སྟོ་
བཟང་ལགས་པའི་དབྱ་མའི་ལྟ་བའི་སྒྱིད་ལྟ་ལྟ་རེད། དེའང་མདོར་བསྟན་ཏེ་
བཤད་ན་རྟེན་འབེལ་དང་སྟོང་པ་གཉིས་རྗེ་ལྟར་བྱང་འཇུག་ལྟར་རྒྱལ་དང་།
རྟེན་འབེལ་དང་སྟོང་པ་གཉིས་རྗེ་ལྟར་འགལ་མེད་སྟོགས་སུ་འཆར་རྒྱལ་ནི་

«རྟེན་འབྲེལ་བསྟོད་པའི»བརྗོད་བྱ་རེད། ཁྱེད་ཀྱིས་བཞིན་ན་ག་འདྲ་རེད།

དྲུག་པའ། «རྟེན་འབྲེལ་བསྟོད་པ»ནི་རྒྱ་གར་གྱི་སྐབ་དཔལ་མཐོ་བཅུན་གྱི་མེ་དང་བདེ་བྱེད་བདག་པོ་གཉིས་ཀྱི་«ལྟ་ལས་སྤུལ་བྱུང་»དང་«ཁྱད་པར་འཕགས་བསྟོད་»དང་འདྲ་བའི་སྒྲིགས་ཡོད་ཀྱང་གཅིག་པ་མ་རེད། གོང་གསལ་དེ་གཉིས་ཀྱི་ནང་དོན་ནི་སྤྱི་ཤིང་གསལ་པ་དང་ནང་པ་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་དབྱེ་བ་འབྱེད་བྱེད་ཡིན་ལ། རྗེ་ཙང་ཁ་པའི་«རྟེན་འབྲེལ་བསྟོད་པ»ནི་དབུ་མ་ཐལ་འཕྱར་བ་དང་གྲུབ་མཐའ་གཞན་དབར་གྱི་དབྱེ་བ་འབྱེད་བྱེད་ཡིན། དེའི་ནང་དུ་རྟེན་འབྲེལ་དང་སྟོང་པ་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་ལྟ་བ་དེ་ནི་ལྟ་བ་ཀྱང་ལས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པར་གསུངས་ཡོད། མ་གཞིར་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་མན་ཆད་ཀྱིས་རྟེན་འབྲེལ་རགས་པ་མ་གཏོགས་རྟེན་འབྲེལ་སྤུ་མོ་རྟོགས་ཀྱི་མེད་ལ། རྟེན་འབྲེལ་སྤུ་མོ་དེར་སྤྲད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་དང་སྟོང་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས་སེམས་ཅམ་པ་དང་བྱེ་བྲག་སྐྱེ་བ། མདོ་མེ་བ་གསུམ་གྱིས་སྤྲད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ལས་སྟོང་པའི་རྟེན་འབྲེལ་བཞག་སྤུལ་གྱི་མེད། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་སྒྲིགས་རྟེན་འབྲེལ་མཛད་པ་ནི་རྟེན་འབྲེལ་སྤུ་མོ་རེད། དེ་ནི་འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པའི་རྟེན་འབྲེལ་དེ་རེད། ཡང་གཞན་ཞིག་ནས་བརྗོད་ན་རྟེན་འབྲེལ་དང་སྟོང་པ་ཟེར་བ་དེ་གཉིས་ཀྱི་ནང་དུ་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་མཐའ་དག་བསྐྱས་ཡོད། ཟབ་མའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་མཐའ་དག་སྟོང་པའི་ནང་བསྐྱས་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་མཐའ་དག་རྟེན་འབྲེལ་ནང་བསྐྱས་ཡོད། «རྟེན་འབྲེལ་བསྟོད་པའི»ནང་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་སྤྲད། «ལམ་རིམ་»ཁྱོད་ཀྱི་བཞེས་གཉིད་བཞེན་ཚུལ་ནས་ཞི་གནས་བར་ཡོངས་རྒྱུགས་ཀྱང་བསྐྱས་ཡོད། མདོར་ན་«རྟེན་འབྲེལ་བསྟོད་པའི»ནང་དོན་གཙོ་བོ་ནི་ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་སྟོན་གང་ཡོད་དང་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པ་ལ་དགེ་མཚན་གང་ཡོད་པ་དེའི་སྒྲིང་མང་པོ་གསུངས་ཡོད་ལ། ལྷག་དོན་ཡོད་

པ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པའི་བྱད་པར། མེད་པ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་
པའི་བྱད་པར་གསལ་པོ་གསུངས་ཡོད།

བོད་ཀྱི་གསེབ་རིག་པའི་གཞུང་ནས་བཤད་པའི་ སེམས་ཁམས་ཆགས་སྒྲུབ་སྒྲུབ་པའི་ཞུ་བ་ དཔུང་བྱས་པའི་སྒྲུབ་པའི་མེད་པའི་

མེད་རིགས་ཀྱི་སེམས་ཁམས་ཆགས་སྒྲུབ་རིག་པ་ནི་ནང་དོན་རྒྱ་ཆེན་པོ་
ཡོད་པ་ལྟར། སེམས་ཁམས་གནས་སའི་གཞི་གང་དུ་ཡོད་པ། ཟུང་ལ་ཡུལ་ཤེས་
རྟོགས་ལྟེང་བྱས་པའི་རྒྱས་པ་གང་ནས་འབྱུང་བ། སེམས་དང་ལྷན་པོའི་བར་གྱི་
འབྲེལ་བ་གང་འདྲ་ཡིན་པ། སེམས་ཁམས་ཀྱི་ནད་གཞི་འབྱུང་ཚུལ། ལྷན་གྱི་
ནད་དང་། སེམས་ཁམས་ཀྱི་ནད་གཞི་བཅས་ཐབས་གཉིས་ལ་བྱུང་པར་གང་
ཡོད་པ་སོགས་དཔྱད་གསུང་བའི་ཞུ་བ་ལྟེང་དགོས་པའི་གནད་དོན་མང་པོ་
ཡོད། དེ་ཚོའི་སྒྲུབ་པ་གནད་རབས་རྒྱ་གར་གྱི་ནང་པའི་ཆོས་མ་བྱུང་གོང་གི་ལུ་
ཉེགས་པའི་གཞུང་ནས་བཤད་ཚུལ། ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་མདོ་རྩོགས་
ནས་བཤད་ཚུལ། ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་གསང་སྟགས་ཀྱི་གཞུང་ནས་བཤད་
ཚུལ། གྲུང་གོའི་གནད་རབས་ཀྱི་གསེབ་རིག་པའི་གཞུང་ནས་བཤད་ཚུལ། ཟུ་
རྒྱལ་གྱི་ཆོན་རིག་མཁས་ཅན་ཚོའི་བཤད་ཚུལ། བོད་ཀྱི་གསེབ་རིག་པའི་གཞུང་
ནས་བཤད་ཚུལ་བཅས་ཕན་ཚུན་ཞིབ་བསྟར་བྱས་ནས་བརྟག་དཔྱད་གནང་
དགོས་པ་འདྲག་ལ། ཕན་ཚུན་ཁ་གསལ་གནང་དགོས་པ་ཡང་འདྲག དེ་ཡང་
སེམས་ཁམས་རིག་པ་ཞེས་པའི་མིང་དེ་ཉི་རབས་སུ་གསར་དུ་བཏགས་པ་ཞིག་
ཡིན་ཀྱང་ནང་དོན་ནི་རྒྱལ་ཁབ་ཟུང་ནས་ཕྱི་ནང་དུ་སྤྱི་མཐོང་ཐོན་གྱི་ལོ་བརྒྱ་ལྷག་ཁ་
གོང་ནས་ཞིབ་འདྲུག་ལྟེང་འགོ་རྒྱུགས་ཡོད་པ་དང་། དེ་ཡང་ཐོག་མར་མཚན་

ཉིད་རིག་པའི་ནང་གསེས་ལུས་སེམས་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཆགས་ཚུལ་ནས་འགོ་
 ཚུགས་པ་ཞིག་ཡིན་ཅིང་། གསེ་བ་རིག་པའི་བད་ལུས་ནད་གསེ་བའི་སྒྲན་
 བཅས་བྱ་བཅས་བརྟོན་ནས་དུས་ལྷན་རིང་པོ་སོང་རྗེས་སེམས་ཁམས་ཀྱི་ནད་
 རིགས་ལ་བརྟག་དཔྱད་བྱེད་འགོ་ཚུགས་པ་ཞིག་ཡིན།

(༡) སེམས་ཁམས་རིག་པར་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི།
 སེམས་ཁམས་དེ་ལུས་དང་འབྲེལ་བ་དམ་པོ་ཡོད་པའི་དངོས་པོ་ཞིག་ཡིན་པ་མ་
 ཟད། བྱི་རྩལ་རང་བྱུང་ཁམས་ཀྱི་དངོས་ཡོད་ཆོས་ཉིད་ཤེས་རྟོགས་བྱེད་ཐུབ་
 མཁན་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། ཆོས་ཉིད་དེ་བཤད་སྟོན་བྱེད་ཐུབ་མཁན་ཀྱི་དངོས་པོ་
 ལྟོབས་ལྡན་ཞིག་རེད། དེར་སྐབས་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཚོགས་གི་དཔལ་འབྱོར་འགྲན་
 བསྟར་དང་། ཚན་རིག་ལག་རྩལ་གྱི་འགྲན་བསྟར། ཞིབ་དེ་དང་དམག་འབྲུག་
 བར་གྱི་འགྲན་བསྟར་སོགས་ཆང་མ་མཐར་གདུགས་ན་སྟུགས་གཉིས་ཀྱི་བསམ་
 རྟོན་ལྟོབས་ལྷགས་ཆེ་ཆུང་དང་། ཤེས་རིག་རྒྱ་ཆེད་མཐོང་མན་གྱི་འགྲན་བསྟར་
 ཡིན་པར་བརྟེན། ལྟོབས་ལྷགས་ཆེན་པོ་དེ་འདྲ་ཡོད་པའི་སེམས་ཁམས་ཀྱི་རུས་
 པ་དང་། རོ་སོ། ཆགས་ཚུལ་བཅས་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱ་རྒྱ་གལ་ཆེན་པོ་ཡོད།

(༢) འཛམ་གླིང་ཚོགས་མིའི་རིགས་ཀྱི་སེམས་ཁམས་ཞིབ་འཇུག་བྱས་པའི་
 འབས་བྱུར་མཇུག་བསྟོམས་བཤད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་བདུན་བྱུང་ཡོད་པ། ༡. རྒྱ་
 གར་དུ་སངས་རྒྱུས་ཆོས་ལུགས་མ་བྱུང་གོང་དུ་ཐུ་སྟེགས་པ་ཁག་གཅིག་གིས་ལུས་
 རྫོ་བྱུར་བའི་སེམས་རྫོ་བྱུར་བའི་རྒྱ་ཡིན་པ་དང་ལུས་མེད་ན་སེམས་གནས་སའི་
 རྟེན་གཞི་མེད་པས་སྟེ་བ་ལྷ་སྟེ་མེད་ཟེར་བ། ༢. སེམས་དེ་ལུས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་
 ཡིན་པར་ཁས་ལེན་པ། ༣. ལུས་ཀྱི་རྩལ་ཐན་སེམས་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པ་དང་
 དབུགས་དེ་སེམས་ཀྱི་རྟན་ཅིག་བྱེད་ཆུན་ཡིན་པར་ཁས་ལེན་པ་བཅས་གསུམ་ནི་
 རྒྱ་གར་གྱི་ཐུ་སྟེགས་བྱུང་མཐའ་སྟེ་བ་འགའ་ཞིག་གི་ལྟ་ཚུལ་ཡིན། ༤. ནང་བ་
 སངས་རྒྱུས་པའི་མདོ་ལུགས་ཀྱི་གཞུང་ནས། སྟུག་སྟེ་དབུགས་ནི་ལུས་ཀྱི་རྒྱ་
 དང་རྣམ་ཤེས་གཉིས་ཀའི་རྟེན་གཞི་ཡིན་པར་ཁས་ལེན་པ། ༥. སངས་རྒྱུས་

ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གསར་ཁྲུགས་ཀྱི་གཞུང་ནས་མིའི་རིགས་ཀྱི་སེམས་ཁམས་ཐོག་
 མར་ཆགས་པའི་གནས་སྟངས་ཁྲིམ་ཁྲིལ་བ་དང་། བཟང་འཆི་བའི་དུས་སུ་སེམས་
 ཁམས་ཀྱི་འབྲུལ་བསྐྱོད་མཁུག་བསྐྱུས་པའི་གནས་སྟངས་ཁྲིམ་ཁྲིལ་པ། སེམས་
 ཁམས་ཀྱི་དབང་རྟེན་སྟངས་ཁྲིམ་ཁྲིལ་བའི་ཆ་ནང་དུ་རྒྱ་བའི་རྒྱང་ཁམས་སྤྱ་མོ་ཡིན་པར་
 ཁས་ལེན་པ། ༤. དེར་སང་ཆོན་རིག་པ་རྣམས་ཀྱིས་སེམས་ཁམས་ཀྱི་དབང་
 རྟེན་ནི་ལྟད་པའི་ཐོག་གནས་པའི་དབང་ཆ་ཡིན་པར་ཁས་ལེན་པ། ༥. བོད་
 ཀྱི་གསེ་བ་རིག་པའི་གཞུང་«རྒྱུད་བཞིའི»ནང་ཆོན་བཤད་རྒྱུད་མེད་བཞི་པ་
 ལས། སེམས་ཁམས་སྒྲི་རྩལ་གྱི་ཡུལ་ལ་འཁུག་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུན་ནི་ལྟད་པར་
 གནས་པའི་དབང་ཆ་འི་ཕ་སྤང་ཡིན་པ་དང་། རྣམ་ཤེས་ཆོགས་རྒྱག་(དབང་པོ་
 མའི་རྣམ་ཤེས་དང་། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་)རང་ཉིད་རྒྱེ་བར་བྱེད་པའི་རྒྱ་རོ་མ་ནི་
 སྟིང་ཁར་གནས་པའི་དབང་ཆ་གཙོ་བོ་ཉི་ཤུ་ཆ་བཞི་དང་། ཡན་ལག་ཆ་སྤུན་ལྔ་
 བརྒྱ་ཐམས་པ་དང་བཅས་པ་རྣམས་ཡིན་པར་ཁས་ལེན་པ་བཅས་ཡིན་ཅིང་། དེ་
 རྣམས་རང་རང་སོ་སོར་རྒྱ་མཆོན་མང་པོ་བཞོད་ཡོད་པ་རྣམས་ལ་བརྟུན་ན།
 སེམས་ཁམས་རིག་པའི་ཞིབ་འཁུག་གི་ནང་དོན་རིམ་བཞིན་ཆ་རྩི་ཆང་དང་སྤྱན་
 སུམ་རི་ཆོགས་སུ་འགྲོ་བཞིན་ཡོད་པ་གསལ་བཤད་བྱུང་ཡོད།

(3) ལྟ་ཚུལ་དེ་དག་པམ་ཚུན་བསྐྱར་ནས་བཤད་པ།

ནང་པ་སངས་རྒྱལ་པའི་གཞུང་ནས་སེམས་ཁམས་ཆགས་ཚུལ་གྱི་བཤད་
 པ་གཉིད་ཟབ་ཤོས་ནི་གསང་ཐུགས་ཀྱི་གཞུང་ཡིན་ཅིང་། དེའི་བཤད་ཚུལ་ལ།
 སེམས་ཁམས་ཀྱི་དབང་རྟེན་ནི་མིང་ཁར་གནས་པའི་མ་ཡི་གཅོད་གསུམ་གྱི་ནང་
 ལ་སེམས་མ་དབྱ་མ་ཞེས་ཐོག་མ་དང་འབྲེལ་ནས་གནས་པ་དེའི་ནང་དུ་རྒྱ་པའི་
 ཐོག་འཛིན་གྱི་རྒྱུད་ལྷ་རགས་གཉིས་པོ་དེ་ཡིན་པ་དང་། མི་རྣམས་སྦྱོང་བ་བྱེད་ས་
 པའི་དུས་ལྷ་མོ་གཤམ་སྟེང་ཁར་ཆགས་པའི་མ་བརྒྱད་པོ་དེ་ལས་འཕྲུལ་བཞིན་ལྷས་
 གྱི་སྟོང་སྟངས་དུ་ཁྱེས་པའི་མ་བརྒྱན་ཁྲི་ཉིས་སྟེང་ལྷུང་བ། མ་དེ་དག་ལ་ནང་
 ལ་སེམས་ཁྲུབ་གཅོད་འབབ་པ་དང་། རྒྱལ་གཅོད་པོར་རྒྱུ་བ། རྒྱུང་གཅོད་པོར་རྒྱ་

བ་བཅས་ཁག་གསུམ་ཡོད་པ། འཆི་བའི་དུས་སུ་ལུས་ཀྱི་སྒྲིབ་སྒྲིབ་ནས་འཕྲུང་བ་རིམ་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་མཐར་སྒྲིབ་ཁར་ནམ་ཤེས་བསྐྱུས་འཕྲོ་བའི་བཤད་སྒྲོལ་ཡོད་པ་ལྟར། གནའ་རབས་ཤེས་ལའི་སྒྱི་དངོས་རིག་པ་དང་། མཆན་ཉིད་རིག་པ་མཁས་ཅན་(ARYS - TOTELES) ཡ་རི་མི་ཐེ་ཉེ་(སྤྱི་ལོ་ལྔ་པ་ ༣༤༩ - ༣༩༩) ཟེར་བས་བཅུ་མས་པའི་«མི་ལུས་གྲུབ་ཚུལ་གྱི་གསར་བ»ཞེས་པའི་ཆེད་ཚུལ་ནང་སྒྲིབ་ཁམས་ནི་ལུས་པོའི་ལྷོང་གི་གལ་ཆེ་བའི་དབང་རྟེན་ཡིན་པ་དང་། འགྲུལ་བསྐྱོད་ཀྱི་ཐོག་མ་དང་མཐུག་སྐྱེད་ཀྱི་རྗེས་མ་ཡིན་པར་བཤད་ཡོད་པ་དེ་གཉིས་རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས་བཤད་ཚུལ་ཚུགས་མཚུངས་སུ་ཡོད།

སེམས་ཁམས་ཀྱི་དབང་རྟེན་སྐྱད་པ་ཡིན་པའི་བཤད་ཚུལ་ཐོག་མར་གསར་གཏོད་བྱེད་མཁན་ནི། ཉེར་སང་འཛམ་གླིང་ཐོག་མཁས་པ་མང་པོའི་གསུང་སྒྲོལ་ལ་ཤེས་པ་ན་ཡའི་དབང་ཅའི་གཤག་ལས་རིག་པ་མཁས་ཅན་ཁ་ཉི་རྒྱུ་དུས་རབས་ཉི་ཤུ་བའི་འཁོར་བུང་) གྱིས་ཐོག་མར་གསར་གཏོད་བྱས་པ་ཡིན་པར་གསུངས་ཀྱང་། ངས་བསམ་པར། སེམས་ཁམས་ཀྱི་དབང་རྟེན་སྐྱད་པར་གནས་ཡོད་པའི་བཤད་སྒྲོལ་ཐོག་མར་གསར་གཏོད་གནང་མཁན་ནི་གྲུང་ལོའི་མིང་རྒྱལ་རབས་སྐབས་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པ་མཁས་ཅན་སྟན་པ་ལི་ཏྲི་ཀྱེན་(李時珍 ༡༥༡༥ - ༡༥༨༣) གྱིས་གསར་གཏོད་དང་གསལ་བཤད་གནང་བཞིན་པ་རེད།

སེམས་ཁམས་ཀྱི་དབང་རྟེན་སྐྱད་པ་དང་སྒྲིབ་ཁམས་གཉིས་ཀར་གནས་ཡོད་པའི་བཤད་སྒྲོལ་ཐོག་མར་གསར་གཏོད་གནང་མཁན་ནི་བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་སྒྲོལ་འབྱེད་མེས་པོ་གཡུ་ཐོག་ཡོན་ཏན་མགོན་པོ་རྒྱུ་མས་(རྒྱལ་པོ་ཁྱི་སྒྲིང་ལྷེ་བཙན་གྱི་སྤྱི་ལོ་ ༡༦༤ - ༡༠༠༥) «སྟན་གྱི་རྒྱུད་བཞི»མཛད་པའི་ནང་གསེས་བཤད་རྒྱུད་ལེའུ་བཞི་པ་ལུས་ཀྱི་གནས་ལུགས་བསྐྱེད་པ་ལས། “དབང་པོ་ལུལ་ལ་འཆར་བར་བྱེད་པའི་ཙ། །སྐྱད་པ་ལ་སྤྱིད་ཅ་སྟན་ལྷ་བརྒྱས་བསྟོར།” ཞེས་མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་རྒྱལ་པོ་རྣམས་རང་རང་གི་ལུལ་ལ་

འཇུག་པར་བྱེད་པའི་ཙ་ཉི་ཤུ་ཙ་བཞི་དང་། དེ་ལ་ཡན་ལག་གི་རྒྱུར་ལྟེན་
གཞིར་སྒྱུར་པ་འབྲིལ་པ་ཞེས་པའི་ཙ་ལ་གནས་པར་གསུངས།

ཡང་དེ་ཉིད་ལས་“དུན་པའི་དབང་པོ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་ཙ་ རྟིང་ལ་
སྲིད་ཅིང་ཙ་ཐུན་ལ་བརྒྱས་བསྐྱར།” ཞེས་ནམ་ཤེས་ཆོགས་ཀྱི་དངོས་པོ་སྤྱི་བྱེད་
པར་བྱེད་པའི་ཙ་ཉི་ཤུ་ཙ་བཞི་ནི་རྟིང་ཁར་གནས་པའི་ཙ་ཡིད་བཟང་མ་ལ་
བཞེན་པ་དང་། དེ་ལ་ཡན་ལག་གི་ཙ་ཐུན་ལ་བརྒྱས་བསྐྱར་ཏེ་གནས་ཤིང་། ཙ་
ཡིད་བཟང་མ་དེ་ལས་སྒྲིལ་ལྟེན་ཤེས་རྒྱ་པའི་ཙ་དམར་པོ་ཞིག་མཁུན་ཚུགས་
སྤྱུག གུན་གཞིའི་ནམ་ཤེས་རྒྱ་པའི་ཙ་མེར་པོ་ཞིག་གཡས་ཚུགས་སྤྱུག
ཡིད་ཀྱི་ནམ་ཤེས་རྒྱ་པའི་ཙ་ཐོན་པོ་ཞིག་གཡོན་ཚུགས་སྤྱུག ཉན་མོངས་པའི་
ཡིད་རྒྱ་པའི་ཙ་རྒྱུ་ཁྱེད་ཀྱི་ཞིག་རྒྱུ་པའི་ཙ་ཚུགས་སྤྱུག་པར་གསུངས་པ་བཅས། སྐར་
དུ་བཤད་པའི་ལྟ་ཚུལ་གཞན་དག་ནམས་དང་གཏན་ནས་མི་འདྲ་བའི་གསལ་
བཤད་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཞིག་ཡིན།

(༩) རང་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་ཚུལ་རགས་བསྐྱུས་ཙམ་ལྟ་བུ། དེར་རབས་ཚན་
རིག་མཁས་པ་ནམས་ཀྱིས་སེམས་ཁམས་ཀྱི་དབང་རྟེན་སྒྲུབ་པ་ཡིན་པའི་བཞེད་
པ་དེར་དེར་རབས་ཀྱི་འཕྲུལ་ཆས་ལེད་སྒྱུད་ནས་ར་འཕྲོད་བྱུང་ཡོད་པ་དེ་སེམས་
ཁམས་ཞིབ་འཇུག་གི་ཐད་སྒྲུབ་འབྲས་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན། འོན་ཀྱང་ད་དུང་
སེམས་ཁམས་ཀྱི་དབང་རྟེན་རྟིང་ཁར་གནས་ཡོད་པའི་སྐར་དེར་རྒྱ་མཚན་
གསུམ་བཤད་ཡོད་པ་དེར་ད་དུང་བརྟག་དབུད་བྱ་དགོས་པ་ཡིན། གང་ལགས་
ཞེན། དེ་སྐར་ལ་ཚན་རིག་བརྟག་དབུད་ཀྱི་སྒྲིན་ནས་ལན་འདེབས་གསལ་པོ་བྱ་
དགོས་པ་གསུམ་ཡོད་པ་སྟེ།

༡. རྒྱུར་གྲོའི་གས་བ་རིག་པའི་ཚོག་སྲིད་སྐྱེད་ལེད་སྒྱུད་བྱེད་པའི་ཐབས་
ཤེས་ལ་བཞེན་ནས་གཤག་བཅོས་བྱ་ཐབས་ཞིག་སྤྱི་ཡོད་དུས་རབས་གསུམ་པའི་
ནང་རྒྱུར་གྲོའི་ཉན་ཤར་མའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་སྐྱེད་པ་རྒྱ་མོལ་(华佗) ཟེར་བ་
དེས་གསར་གཏོད་བྱས་པ་དང་། དེ་རྗེས་དུས་རབས་བཅུ་དགུ་པའི་དུས་དཀྱིལ་

དུ་ཡོ་རོབ་སྤྱིར་དང་ཨ་མེ་རི་ཀའི་ཕྱན་པས་སྤྱིད་ཕྱན་གསར་གཏོད་བྱས་པའི་
བར་ལོ་ཆིག་སྟངས་དྲུག་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་སྤང་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཡིད་ཅིང་། སྤྱིད་ཕྱན་
བཏང་བའི་ཐབས་ཤེས་ལ་བརྟེན་ནས་གཤག་བཅས་ཕྱིད་སྐབས་ནད་པའི་སྤྱིར་
ཁམས་ཀྱི་འགྲུལ་མཆམས་ཆད་ནས་ནད་པ་འཆི་བའི་ཉེན་ཁ་འགོག་ཐབས་མེད་
པར་ཡོང་གི་ཡིད།

དེར་བརྟེན་ད་པན་ལོ་སྤུམ་ཅུའི་རིང་ཁྱང་གོའི་ཕྱན་ཁང་ཁག་གི་ཕྱན་པ་
མང་པོས་གནའ་རབས་ཁྱང་གོའི་སྤང་བྱང་མའི་དུས་རབས་སྤྱུང་བའི་ཕྱན་པ་
མཁས་པ་ལང་མེད་ཕྱི (王伟伊) ཟེར་བས་ཁབ་སྐམ་པོ་ལུས་ཐོག་དུ་གཅགས་
པའི་ཐབས་ཤེས་ལ་བརྟེན་ནས་ནད་ཆ་བཅས་སྤྱབ་པའི་ཉམས་སྦྱང་གསར་གཏོད་
བྱས་པ་གཞིར་བཟུང་སྟེ། ནད་པ་མང་པོར་སྤྱིད་ཕྱན་བཏང་མ་དགོས་པར་
གཤགས་བཅས་བྱས་པ་མང་ཆེ་བ་པན་འབྲས་ཡག་པོ་ཐོན་པ་རེད། དེ་ཡང་
སྤྱིད་ཕྱན་བཏང་ནས་ནད་པའི་ཆོར་བ་ཡོངས་རྫོགས་སྤྱིད་དུ་བཅུག་པ་དང་མི་
འདྲ་བར་ནད་པའི་སྤྱིར་ཁམས་འགྲུལ་བརྒྱུད་རྒྱུན་ལྡན་དང་དྲན་ཤེས་གསལ་
པོའི་ཐོག་གཤག་བཅས་ལེགས་སྤྱབ་བྱུང་བ་ཤིན་ཏུ་རེད། གནས་ཚུལ་དེའི་ཐོག་
ནས་ནད་པའི་སྤྱིར་ཁམས་འགྲུལ་བརྒྱུད་དང་། དབུགས་རྒྱབ་གཏོང་། དྲན་
ཤེས་བརྟན་པོ་བཅས་རྒྱུན་ལྡན་ཡིན་མིན་དེ་གཤག་བཅས་ལེགས་འབྲུབ་ཡོང་
དང་མི་ཡོང་གི་འགག་རྩར་སྤྱག་པའི་གནད་དོན་ཡིན་པ་གསལ་བཤད་བྱུང་ཡོད་
པ།

༡. མི་གཞན་གྱིས་སྤྱི་དྲུང་དུ་བསད་པ་དང་། ཡང་ན་སྤྱི་དྲུང་བ་
ཞིག་སྤྱད་ནས་ཤི་བ་མ་ཡིན་པར། ལུས་ཀྱི་འཕྲུང་བ་ཟིམ་གྱིས་ཐིམ་ནས་ཤི་བའི་
མི་རྣམས་འཆི་རན་པའི་དུས་སྤུ་ཐོག་མར་མིག་གི་དབང་པོ་ཐིམ་ནས་གཟུགས་
མཐོང་མི་སྤྱབ་པ་ཆགས་ཤིང་། དེ་རྗེས་ན་བའི་དབང་པོ་ཐིམ་ནས་སྐྱོ་ཐོས་མི་
སྤྱབ་པར་སྤྱུར་བ་དང་། དེ་རྗེས་སྤྱིར་དབང་པོ་དང་ལྗེའི་དབང་པོ་ཐིམ་ནས་དྲི་
མི་ཆོར་བ་དང་རོ་མི་སྤྱིར་བ་ཆགས་རྗེས་ལུས་ཀྱི་སྤྱིད་སྤྱད་ནས་དྲོད་རིམ་གྱིས་

བསྐྱུ་ཐིན་པའི་རྗེས་སུ་དབང་པོ་ལྷའི་དབང་ཅའི་རྩས་པ་མེད་པར་བྱུར་ཐིན་
ཀྱང་། ད་དུང་སྤྱང་ཁའི་ཐད་ཀྱི་རྟོད་མ་ཡལ་བའི་ཁར་དབྱགས་ཀྱང་བཏང་གི་
ཡོད་པ་དེའི་ཐོག་ནས་སྤྱང་ཁམས་ཀྱི་དབང་ཅའི་རྩས་པ་མེད་པར་ཆགས་པ་དེ་
དབང་ཅའི་རྩས་པ་ཤོར་བའི་མཐའ་མཐུག་དེ་ཡིན་པར་གསལ་བཤད་བྱུང་ཡོད་
པ།

༡. རྒྱང་བསྐྱེམ་ནས་གཟུགས་པོའི་རྒྱང་བརྟན་བྱས་ན་བདེ་ཐང་ལ་མན་
ཐོགས་ཡོང་བའི་གཙུག་གནད་ནི། ལུས་པོའི་སྤྱང་ཁམས་འཕར་ཆད་རྒྱན་ལྡན་
ཐོག་ དབྱགས་འགྲོ་འོང་གི་རྒྱར་ཆད་རིང་དུ་གཏོང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་མ་ཟད།
ལུས་ཀྱི་ཉོད་སྤང་གཉིས་སུ་རྒྱ་བའི་རྒྱང་(དབྱགས་) རྣམས་སྤྱང་ཁའི་ཐད་ཀྱི་རྩ་
དཀྱིལ་མའི་ནང་དུ་བཟུང་བྱེད་པའི་རྒྱང་བརྟན་བྱས་པ་དེས་ལུས་སེམས་གཉིས་
ཀའི་བདེ་ཐང་ལ་མན་རྩས་ཆེན་པོ་ཐོན་ཉེ་ཆེ་རིང་དུ་གནས་བྱེད་པའི་ཉམས་
རྒྱང་མང་པོ་ཡོད་པ་དེའི་ཐོག་ནས་སེམས་ཁམས་འགྲུལ་བརྒྱུད་ཀྱི་དབང་ཅ་
གནས་ས་ལྟེ་བ་དེ་སྤྱང་ཁའི་དབང་ཅ་ཡིན་པ་དང་། སྤང་པར་གནས་པའི་
དབང་ཅ་ཁག་ནི་སེམས་ཁམས་དང་ཕྱི་རྣམས་ལུས་གཉིས་འབྲེལ་གཏུགས་ཕྱིད་
བྱེད་པའི་རྒྱལ་བྱགས་ཤིག་ཡིན་པའི་དབང་གིས་སྤང་པའི་དབང་ཅ་དང་། སྤྱང་
ཁམས་སུ་གནས་པའི་དབང་ཅ་གཉིས་ཀའི་རྩས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ཁམས་
ཀྱི་འགྲུལ་བརྒྱུད་ཡོང་བྱེད་པའི་བཤད་ཚུལ་དེ་ཐོད་ཀྱི་གསལ་བ་རིག་པའི་སེམས་
ཁམས་ཆགས་ཚུལ་རིག་པའི་གསར་གཏོད་ལྷན་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་པ་མ་ཟད།
དེའི་བཤད་ཚུལ་དེ་དང་སངས་ཀྱི་འཕྱུལ་ཆས་སྒྲ་ཆོགས་ལ་བརྟེན་ནས་བརྟག་
དཔུང་བྱས་ན་རྩོད་ཡོང་བྱེད་ཀྱི་རེད་བསམ་པ་བཅས། ཆན་རིག་མཁས་པ་
རྣམས་ལ་དཔུང་གཞིའི་ཚུལ་དུ་རྩས་པ་འདིར་ལེགས་བཅས་དང་པོ་བསྟར་གི་
བཀའ་སློབ་ཡོད་པ་ཁྱུ་ཡིན།

བོད་ཀྱི་གསེང་གི་སེམས་ཁམས་རིག་པ།

བདག་ཅག་གི་རབས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རང་གི་རིག་ཙམ་གྱི་རྩ་ས་པས་
 ལྡང་ན་བོད་ཀྱི་རྒྱུན་སྒྲོལ་རིག་གནས་རྣམས་ལ་ཚན་རིག་གི་སྒོག་ནས་བདེན་པའི་
 ར་སྟོང་བྱེད་ཐབ་པར་སེམས་ཅིང་། ཡིན་ནའང་དེ་ནི་བོད་ཀྱི་རྒྱུན་སྒྲོལ་རིག་
 གནས་དེ་ལྡར་གྱི་ཚུ་ཚད་ཚོག་རང་བབས་ཁོ་ནར་ཉག་བཟང་ཐེར་ཟུག་བྱས་ནས་
 བཅད་རྒྱ་མ་ཡིན་པར་རྒྱུན་འཛིན་གྱི་མང་གཞིའི་སྒོག་ལྡར་ལས་སྟག་པར་གོང་
 འཕེལ་གཏོང་རྒྱ་དེ་ཡིན་ཅིང་། དེ་ནི་བོད་ཀྱི་རྒྱུན་སྒྲོལ་རིག་གནས་དེ་འཛམ་
 སྐྱིང་ཤེས་རིག་གི་སྒོན་ཐོག་གས་སུ་སྟེབས་ཐབ་པའི་ཐབས་ལམ་ཉག་གཅིག་ཡིན་
 པ་མ་ཟད། རྒྱུན་འཛིན་དང་གོང་འཕེལ་གཉིས་ཁ་བྱས་པ་དང་། ཐ་ན་དེ་
 གཉིས་ཁ་གཏད་དུ་བཞག་པ་བཅས་གང་ཡིན་ཀྱང་རྩྭ་གས་རེ་བའི་རྩ་རྒྱལ་ཞིག་
 རེད། བོད་ཀྱི་རྒྱུན་སྒྲོལ་རིག་གནས་དེ་རྒྱུན་འཛིན་ཡོང་བ་བྱེད་བསམས་ན་གོང་
 འཕེལ་མ་བཏང་བར་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་ཐབས་ཅིང་། བོད་ཀྱི་རྒྱུན་སྒྲོལ་རིག་
 གནས་དེ་དུས་རབས་ཀྱི་འཕེལ་རྒྱས་དང་བརྟུན་ནས་གསར་ཐོན་གྱི་གནད་དོན་
 རྣམས་ཐག་གཅོད་མ་བྱུང་ཆེ། གངས་ཅན་སྟངས་ཀྱི་སྒྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱི་ཆེ་
 སྟོག་རྒྱ་བ་ཡང་ཆད་འགྲོ་ངེས་ཡིན་སྟབས། རྒྱུན་སྒྲོལ་རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་
 ཟེར་བ་མིང་ཙམ་དུ་འཕྱར་རྒྱ་རེད།

ལྟུང་དང་ཕྱོགས་སེམས་ཁམས་རིག་པའི་གནད་དོན་གྱིས་བབད་པ།

① (འདིའི་མ་ཟིན་ནི་སྟོབ་ཀྱིས་མཛད་ཆེད་ས་བཅད་ཁག་དུན་ཐོ་རྩ་ཕྱིར་བཏོད་
 གནད་འདུག་པ་དེ་རང་རྩི་མ་རྩི་བཞེན་སྟོག་པ་འདི་རྒྱུན་ལམ་དུ་སྒྲུལ་ཡོད།—བརྩ་སྟོན་
 པས་)

༡. སེམས་ཁམས་རིག་པ་ཞེས་པའི་ཐ་སྟད་དེ་བོད་ཀྱི་སྐལ་ལྷན་རིག་གནས་ཀྱི་གཞུང་ནམས་སྤྱད་ངོས་ཟིན་ལ་གསལ་མེད་པས། བོད་ཀྱི་གསོ་རིག་གི་གཞུང་ནང་དུ་ཡང་དེ་སྔ་ཕན་དངོས་སྤྱད་བརྟན་ཚུང་མེད། འོན་ཀྱང་བོད་ཀྱི་གསོ་རིག་གི་གཞུང་དུ་སེམས་ཁམས་རིག་པའི་ནང་དོན་ལུན་ལུས་ཚོགས་པོ་ཡོད་པ་མ་ཟད། ལུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བྱད་ཚོས་ལུན་པའི་རིགས་པའི་གཞུང་ལྷགས་ཀྱི་མ་ལག་གྱང་ཆ་ཆང་ཅམ་ཡོད་པ་ཞིག་རེད།

དེར་དུས་འཇམ་སྤྱིང་སྟོན་ལུ་ལྷགས་གསོ་རིག་གིས་མཚོན་པའི་གསོ་རིག་ལག་ཙལ་ཚུ་ཆད་མཚོན་པོ་ཞིག་ཏུ་སྟེབས་ནས་མིའི་རིགས་ཀྱི་ལུས་ཁམས་ཀྱི་ཆབས་ཆེད་ནད་རིགས་སྤྱ་ཚོགས་གསོ་བཅས་བྱུང་དང་འབྱུང་བཞིན་པ་ཡིན་མོང་། སེམས་ཁམས་ཀྱི་རྒྱ་རྒྱུན་ལས་བྱུང་བའི་ནད་རིགས་དང་སྟག་བཟལ་མང་པོ་ཞིག་སྤྱི་ཚུ་ཙལ་ཙམ་གྱི་རྣམ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྟན་བཅས་བྱེད་བྱབ་ཀྱི་མེད། ཉེ་རབས་དར་རྒྱས་ཆེ་བའི་རྒྱལ་ཁབ་མི་ཁྱེད་བ་ཞིག་ཏུ་སེམས་ཁམས་རིག་པ་དེ་ཉིད་ཐབས་ཤེས་གང་ཡོད་ཀྱིས་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་ལུལ་ཞིག་ཏུ་ལྷུང་ཏེ་དེའི་ཐད་ལ་མཐོང་ཆེན་བྱེད་སྤྱད་པ་རེད།

༢. གསོ་རིག་དང་སེམས་ཁམས་རིག་པའི་བར་གྱི་འབྲེལ་བ།

གསོ་བ་རིགས་པའི་གཞུང་གིས་གཙོ་བོར་མིའི་ལུས་ཁམས་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱས་ཏེ་ལུས་ཀྱི་འབྱུང་ཁམས་འབྱུགས་པའི་ནད་གཞི་གསོ་བཅས་བྱེད་པ་ཞིག་ཡིན་ཅིང་། སེམས་ཁམས་རིག་པ་ནི་མི་ཡི་རིགས་ཀྱི་སེམས་ཁམས་ཀྱི་འབྲེལ་རྒྱས་དང་འབྱུང་སྟོན་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱས་ཏེ་སེམས་ཁམས་འབྱུགས་པའི་ནད་རིགས་བཅས་པ་ཞིག་ཡིན་པས། རྩེ་ཆན་དེ་གཉིས་བར་གྱི་ཁྱེད་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དམ་བཅད་ཡོད།

སེམས་ཁམས་རིག་པ་ཞེས་པའི་ཐ་སྟད་དངོས་ནི་དུས་རབས་བཅུ་དྲུག་པའི་མཇུག་ཏུ་གཞི་ནས་བྱུང་བ། འཇར་མན་གྱི་མཚན་ཉིད་རིག་པ་བ་(གེ་ཁི་ཡེར) ༡༩༧༠ལོར་ཐེངས་དང་པོར་སེམས་ཁམས་རིག་པ་ཞེས་པའི་མིང་འདི་

པེད་ཐུང་ནས་ཚོམ་ཡིག་སྒྲིལ་བ་ནས་བཟུང་། བ་སྟེང་འདི་ཞིབ་འཇུག་ཆོན་
ཁག་གི་བྱུང་ཁྲོད་ནས་དྲུང་ཁས་ལེན་བྱས་ཤིང་། དེ་དྲུས་ད་དྲུང་སེམས་ཁམས་
རིག་པ་འདི་བཞིན་ཁེར་རྒྱུ་རང་རྩུགས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་ཤིག་ཏུ་བྱུར་མེད།
༡༨༧༧ལོར་འཇར་མན་གྱི་སེམས་ཁམས་རིག་པ་བ་སྟེན་མེས་ལེ་མེ་ཞི་སྟོབ་ལྷ་
ཆེན་མོར་འཇམ་སྒྲིང་ཐོག་ཐེངས་དང་པོ་ཡིན་པའི་སེམས་ཁམས་ཆོད་ལྷ་ཁང་
གསར་བཙུགས་གནང་ཞིང་། ཆོད་ལྷ་ཁང་དེ་མཚུགས་པོར་གོང་འཕེལ་དར་
རྒྱས་སྟེན་ནས་རྒྱལ་སྤྱིའི་རང་བཞིན་གྱི་ཞིབ་འཇུག་སྡེ་ཆོན་ཞིག་ཏུ་བྱུར་པ་དང་
ཆབས་ཅིག་སེམས་ཁམས་རིག་པ་དེ་གསེར་རིག་དང་མཆོན་ཉིད་རིག་པའི་ནང་
ནས་ཁ་བྱེས་ཉེ་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་ལམ་གསར་བ་ཞིག་ཏུ་འགྲོ་འགྲོ་རྩུགས་
པ་རེད།

ལག་ལེན་དང་ཞིབ་འཇུག་གི་གོ་རིམ་ནང་ཞིབ་འཇུག་གི་ནང་དོན་དང་
གཙོ་གནད་མི་འདྲ་བར་བཞེན་ནས་སེམས་ཁམས་རིག་པའི་རྣམ་གྲངས་མང་དུ་
སྟེ་བསྟེ། སྟོབ་གསོད་དང་། བཟོ་ལས། རྒྱ་རྩལ། ཚོམ་རིག་གསེར་རིག་སོགས་
ཀྱི་སེམས་ཁམས་རིག་པ་ཡོད། དེའི་ནང་གསེས་གསེར་རིག་སེམས་ཁམས་རིག་པ་
ནི། ཉེ་བའི་དུས་རབས་སུ་འཕེལ་རྒྱས་སྟེན་པའི་སེམས་ཁམས་རིག་པའི་ཡན་
ལག་ཅིག་དང་། གསེར་རིག་དང་སེམས་ཁམས་རིག་པ་ཕན་ཚུན་བྱུང་འབྲེལ་བྱེད་
པའི་ཆོན་རིག་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། སེམས་ཁམས་རིག་པ་དེ་སྟོན་བཙོན་ལག་
ལེན་གྱི་ཁྲོད་དུ་དངོས་སུ་ཕན་ནས་དང་པེད་སྟོད་ཀྱི་རིན་ཐང་ལྷན་པ་མ་ཟད།
ནད་གཞི་བརྟག་ཐབས་དང་། གསེ་རྩལ། ནད་ཐོག་སེམས་ཁམས་དང་།
ནད་ལུགས་སེམས་ཁམས། དབང་རྩའི་སེམས་ཁམས་སོགས་ཞིབ་འཇུག་གི་
ནང་དོན་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་རྣམ་གྲངས་མང་པོར་སྟེས་ཡོད།

གཞན་ཡང་སེམས་ཁམས་རིག་པ་དེ་སྤྱི་ཚོགས་ཆོན་རིག་གི་ཁྲོད་སུ་
གཏོགས་པ་ཡིན་དང་། རང་བྱུང་ཆོན་རིག་གི་ཁྲོད་སུ་གཏོགས་པ་ཡིན་པ་
བཅས་ཀྱི་ཐད་གཅིག་མཐུན་གྱི་རྩ་རྒྱུད་སུ་མེད། འགའ་ཞིག་གིས་མིའི་ལུས་

མེས་པ་གཉིས་ཀྱི་རང་བྱུང་གི་སྤང་ཚུལ་ཞིག་ཡིན་པས་རང་བྱུང་ཆོན་རིག་གི་
 ཁོངས་སུ་གཏོགས་པར་འདོད། ཡང་འགའ་ཞིག་གིས་མིའི་འདུ་ཤེས་ཀྱི་རྩ་བ་
 དེ་སྤྱི་ཆོགས་འབྲེལ་བའི་བརྒྱུད་རིམ་ནང་ནས་རིམ་གྱིས་ཆགས་པ་ཞིག་ཡིན་པའི་
 ཆོན་རིག་མེས་པ་ཁམས་རིག་པ་དེ་སྤྱི་ཆོགས་ཆོན་རིག་གི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པར་
 འདོད། བོད་ཀྱི་གསེར་རིག་ནི་རྒྱ་ཆེའི་མི་དམངས་ཀྱིས་རང་བྱུང་ཁམས་ལ་འཐབ་
 རྒྱུ་བྱས་པའི་ནང་ནས་བྱུང་བ་ཡིན་ལ། དེའི་ནང་དོན་རྣམས་ཀྱང་སངས་རྒྱལ་
 ཆོས་ལུགས་སོགས་སྤྱི་ཆོགས་ཆོན་རིག་གི་སྤོལ་དང་བསྐྱེད་ནས་བྱུང་བ་ཡང་ཡིན་
 པས་སྤྱི་ཆོགས་ཆོན་རིག་དང་རང་བྱུང་ཆོན་རིག་གཉིས་མཉམ་འབྲེལ་བྱས་པ་
 ལས་བྱུང་བ་ཡིན། དེའི་ཐད་ནས་བཤད་ན། བོད་ཀྱི་གསེར་རིག་དང་དེང་
 རབས་ཀྱི་གསེར་རིག་གཉིས་མི་འདྲ་བའི་ཆ་གང་ཡང་མེད།

བོད་ལུགས་གསེར་རིག་མེས་པ་ཁམས་རིག་པའི་ཞིབ་འཇུག་བྱ་ཡུལ། སྤྱིར་
 མེས་པ་ཁམས་རིག་པ་ནི་མིའི་མེས་པ་ཁམས་འགྲུལ་བརྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ལ་ཞིབ་
 འཇུག་བྱེད་པའི་ཆོན་རིག་ཞིག་ལགས་ཅོད། སྤྱི་དངོས་པོའི་འཇུར་ཕྱོག་དང་
 འགྲུལ་བརྒྱུད་ལ་སྤོལ་ཏེ་ནང་མེས་པ་ཁམས་ཀྱི་འགྲུལ་བརྒྱུད་དང་འཇུར་ཕྱོག་གི་
 རྒྱང་ཚུལ་བརྒྱ་འཇུར་གྱིས་རྒྱ་མང་ཞིབ་ཕྲ་ཅན་ཞིག་ཡིན་ལྟ་བུ། དེང་རབས་
 འཛམ་གླིང་སོག་གསལ་བཤད་མཐིལ་ཕྱིན་བྱེད་བྱུང་ཐོད་པའི་གསང་རྒྱ་ཆོན་པོ་
 གསུམ་(འདུ་ཤེས་ཀྱི་འབྱུང་ཙ། འཇིག་རྟེན་གྱི་འབྱུང་ཙ། ཆོས་སྤྱོད་གྱི་འབྱུང་
 ཙ།)གྱི་ཡ་གྲུལ་ནི་འདུ་ཤེས་ཀྱི་འབྱུང་ཙ་དེ་ཡིན་པས། མེས་པ་ཁམས་རིག་པར་
 ཞིབ་འཇུག་བྱེད་རྒྱུ་དེ་ཡང་བོད་ལུགས་གསེར་རིག་གི་མེས་པ་ཁམས་རིག་པའི་ནང་
 སྤྱིར་བཏང་རང་ག་བའི་གནད་དོན་ཞིག་མིན། བོད་ལུགས་གསེར་རིག་མེས་པ་
 ཁམས་རིག་པའི་ཞིབ་འཇུག་གི་ཁ་གཏད་ས་ནི། ནད་རིགས་འབྱུང་འཇུར་གྱི་
 བརྒྱུད་རིམ་ཁོད་དུ་བསམ་པའི་རྒྱ་ཆེན་གྱི་འཁྲེལ་སྤོལ་མཉམ་དུ་གནས་ཡོད་པ་
 རྟེ། རྣམ་པར་མ་ཇུར་པའི་ནད་ཐོད་པ་དང་། རྣམ་པར་ཇུར་པའི་ནད་གཞི་
 གཉིས་པན་ཚུན་འཇུར་ཕྱོག་འཁྲོ་བའི་གོ་རིམ་ནང་། ཟས་སྦྱོང་དམན་ལྷག་ལོག་

པ་སྐྱེས་ཀྱི་ལྷན་ཅིག་ཕྱིན་ཕྱིན་དང་། འདྲོད་ཁྲོ་ནམ་ནྟག་སྐྱེས་རྒྱུ་ལྷན་
མིན་པའི་བསམ་སྒྲུབ་འབྱེད་སྤོ་མི་རྒྱ་རྒྱུ་གཙོ་བོའི་ཁྱས་པ་འདྲོད་བཞིན་ཡོད་
ཅིང་། རྒྱ་རྒྱུ་ཕྱི་མ་དེ་ནི་བོད་ཀྱི་གསེང་གི་གཞུང་ལུགས་སྐོག་ནང་ལ་རྒྱ་རྒྱུ་
གཉིས་སུ་ཕྱི་བའི་རྒྱ་དང་། རྒྱ་དེ་ལ་རིང་རྒྱ་དང་ཉེ་རྒྱ་གཉིས་སུ་ཕྱི་བའི་རིང་
རྒྱར་བཞག་ཡོད་པ་དེའི་ཐད་ནས་ང་ཚོས་དཔྱད་པ་བྱས་ན། བོད་ལུགས་གསེ་
རིག་གིས་སེམས་ཀྱི་སྤང་ཚུལ་ལ་དོ་སྤང་ཆེན་པོ་མཛད་ཡོད་པ་མཐོང་བྱུང་།

༣. ཞིབ་འཇུག་གི་ལས་འགན།

བོད་ལུགས་གསེརིག་གི་སེམས་ཁམས་རིག་པའི་ནང་དོན་རྣམས། དེར་
རབས་ཆེན་རིག་དང་བྱུང་འབྱེད་གྱིས་སྤར་ལས་འབྱས་ཆང་དང་། ཁ་སྐོར་
བཅས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ཆེའང་ཞིང་བརྒྱད་རིམ་ལྷན་པ་ཞིག་ཏུ་བསྒྲུབ་གནང་མཛད་པ་
བརྒྱད། དེས་སེམས་ཁམས་ཀྱི་ནད་རིགས་སྦྱོང་དང་། ལྷག་པར་དྲུ་ནད་སེམས་
ཀྱི་འབྱུར་བ་དང་། ནད་གསར་དྲུ་བསྐྱེད་པའི་བར་ཀྱི་འབྱེད་བ་དང་། སེམས་
ཀྱི་འབྱེད་སྤོ་དང་ནད་རིགས་འབྱུར་སྒྲོག་བར་ཀྱི་འབྱེད་བ། སེམས་དང་ནད་
འགོག་ཁྱས་ལུགས་བར་ཀྱི་འབྱེད་བ། ནད་སེམས་ཁམས་སྒྲོ་མས་མ་སྒྲོ་མས་དང་
ཕྱི་ལུས་ཁམས་འབྲུགས་མ་འབྲུགས་བར་ཀྱི་འབྱེད་བ་བཅས་དང་། འབྱེད་བ་དེ་
དག་གི་ཆོད་གཞི་གང་འདྲ་ཞིག་ཏུ་སྒྲིབས་པའི་མཚོན་ཉགས་བཅས་བཞག་
དཔྱད་གནད་ལ་འཁེལ་བ་མཛད་དེ། བོད་ཀྱི་སྒྲོལ་རྒྱུ་གསེརིག་གི་ནང་དོན་
སྤར་ལས་སུ་ལུས་ཚོགས་སུ་གཏོང་རྒྱ་དེ་ནི་ཏ་ཅང་གལ་ཆེའི་གནས་ཞིག་ཡིན་
པར་ཤེས་དགོས། (ཆོད་ལྟའི་ཞིབ་འཇུག་དང་། སེམས་ཁམས་ཆོད་ལྟ་ཁང་
འཇུགས་རྒྱུའི་སྐོར།)

ཡེ་ཤུག་གིས་པ། བོད་ལུགས་གསེརིག་གི་སེམས་ཁམས་རིག་པའི་བྱུང་
འབྱེད་ལྟ་རྒྱུས།

འཛམ་གླིང་སྐོག་ཤེས་རིག་འཕེལ་རྒྱས་བྱུང་སྐབས་པའི་མི་རིགས་དང་རྒྱལ་
ཁབ་གང་ཞིག་ཡིན་ཀྱང་ཤེས་རིག་སྐོག་མར་འཕེལ་རྒྱས་འདྲུ་བའི་ལོ་རིམ་ནང་ལྟ་

ལྷན་གྱི་ཚུལ་པ་དང་སྒྲོལ་སྒྲོལ་དང་གྱི་ཉ་ཚུལ་འདྲེས་ནས་ལྷན་པ་གཅིག་མཐུན་གྱི་
སྒྲོལ་ཚུལ་ཞིག་ཡིན་པར་བརྟེན། སེམས་ཁམས་ཀྱི་གསོ་ཐབས་དེ་ལྷན་ཁམས་
སྒྲོལ་བཅས་ཀྱི་སྒྲོལ་དུ་ལྷན་པ་དང་། རྗེས་སུ་སྒྲོལ་བཅས་ཀྱི་ཚུ་ཚད་རིམ་པས་
གོང་འཕེལ་དུ་སྒྲོལ་པར་བརྟེན་སྒྲོལ་བཅས་བྱ་ཐབས་དེ་གཙོ་པོ་དང་། སེམས་
ཁམས་གསོ་ཐབས་དེ་ཕལ་པར་ལྷན་པ་ཡིན་པས། བོད་ལྷགས་གསོ་རིག་གྲུང་དེ་
དང་ཡོངས་སུ་གཅིག་མཐུངས་རེད། རང་རེའི་བོད་ནི་འཛམ་གླིང་ཚོག་ཤེས་
རིག་དར་སྤེལ་བའི་མི་རིགས་ལས་ཤིག་ཡིན་པ་མ་ཟད། གསོ་རིག་གྲུང་འཛམ་
གླིང་གི་སྐོལ་རྒྱུན་གསོ་རིག་ཆེན་པོ་བཞི་(ཤེས་ལ། རྒྱ་གར། རྒྱ་ནག་ བོད་
བཅས་) ཡི་གས་སུ་རྒྱུད་ཡོད་པ་རེད།

༡. གསོ་རིག་གི་རྒྱ་བྱ་རྒྱས་པའི་དུས་སྐབས།

བོད་སྒྲོལ་སུ་འགྲོ་བ་མའི་རིགས་ཚོག་མར་ལྷན་པ་ནས་བཅན་པོ་སྤོང་
བཅན་སྐམ་པོའི་བར་གྱི་དུས་སྐབས།

༢. ཡར་རྒྱས་གོང་འཕེལ་གྱི་དུས་རབས།

སྤོང་བཅན་སྐམ་པོ་ནས་གྲུང་དར་མས་སྤྱིད་དཔར་བབྱང་བའི་བར་གྱི་
དུས་རབས། རྒྱུད་བཞི་ཚུལ་སྒྲིག་གནང་བའི་ནང་། ཚེ་ཤིང་རིག་པ་དང་།
སྒྲོལ་རྗེས་དང་། སྒྲོལ་སྒྲོལ། སྐོག་ཆགས། གནམ་དབྱུད། ལྷན་ཁམས། རྒྱེ་
ལྷགས། ནད་ཁམས། བརྟག་ཐབས། གཤག་ལས། མི་ལམ། མི་གཤེས།
བདེ་སྤྱང་སོགས་ནང་དོན་སྒྲོལ་སྒྲོལ་ཚོགས་ཤིང་། རིགས་པའི་གཞུང་ལྷགས་ཀྱི་
བརྒྱུད་རིམ་ལྷན་པའི་སྒྲོལ་ནས་འབྱུང་ལྷ་རིག་པ་དེ་གསོ་རིག་གི་གཞུང་དུ་བཅད་
རྒྱུད་ནས་རྒྱུད་མཁྲིས་བད་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་ཡང་དག་པ་མཛད་པར་བརྟེན།
རྒྱུད་བཞིར་ཆེ་བ་བརྒྱ་གཅིག་དང་། རྒྱུད་ཚས་བརྒྱ་བདུན་ཚང་བ་བཅས་ཀྱི་
མཛད་རྗེས་འགན་ཁུངས་བཞག་ཡོད།

ཉོན་མོངས་དུག་གསུམ་པ་དེ་ལྷུ་ནང་གི་འབྱུང་བ་ས་རྒྱ་མེ་རྒྱུང་གི་མཚན་
ཉིད་དང་རྒྱུར་ཉི་གསོ་རིག་སེམས་ཁམས་རིག་པའི་རྒྱང་གཞི་ལོ་མཚར་ཆེ་བ་ཞིག་

བཏིང་ཡོད་པ། རྒྱུ་མཁྱིམ་བད་གསུམ་གྱི་ལུས་ཁམས་ལ་བཞེན་ནས་མིའི་རང་
བཞེན་མི་འདྲ་བར་འཕྱར་བའི་མི་གཤིས་རིག་པ། མི་ལམ་ལ་སོགས་པའི་སེམས་
ཁམས་ཀྱི་སྣང་རྒྱལ་དང་། སེམས་ཁམས་ཀྱི་ནད་རིགས། སེམས་ཁམས་ཀྱི་གསོ་
ཐབས་བཅས་ནད་དོན་མང་པོ་བཏོན་པ་བཅས།

༡. རང་བབས་སོར་གནས་ཀྱི་དུས་རབས།

ཁྱོད་ཡོངས་ཀྱི་འཕེལ་རྒྱས་ལྷུང་མེད་པ་དང་། ཁྱོགས་འགའ་ཞིག་སྐྱོག་གི་
འཕེལ་རྒྱས་ནི།

༡. གཤུ་སྐྱོག་གསར་མས་རྒྱུད་བཞེང་ཁ་སྐྱོང་གནང་བ།

༡. དར་མོ་སྒྲན་རམས་པས་གཤག་ལས་རིག་པར་ཞིབ་འཇུག་དངོས་སུ་
གནང་བ།

༡. སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཆོས་སྒྲན་ཐང་གསར་བཞེངས་གནང་བ།

༢. དེའུ་དམར་བས་སྒྲན་རྩ་རོ་སྦྱོར་གྱི་གཞུང་ཤེལ་གོང་ཤེལ་ཐེང་
བཅམས་པ་བཅས་ནི་ཁྱོགས་འགའ་ཞིག་གི་ཡར་རྒྱས་རེད།

འེའུ་གསུམ་པ། ཐོད་ལྷགས་གསོ་རིག་གི་སེམས་ཁམས་རིག་པའི་མང་
གཞི།

དང་པོ། ཉན་མོངས་དུག་གསུམ་སྟེ། བར་པ་སངས་རྒྱས་པའི་གཞུང་དུ་
མིའི་སེམས་ཁམས་སྣང་རྒྱལ་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱས་པའི་རྒྱ་ཚད་ནི་ཏ་ཅང་མཐོ་པོ་
ཞིག་ཡིན་པ། དེའི་ཐད་དེང་དུས་ཀྱི་ཚན་རིག་པ་དབྱིས་ཀྱི་སྦྱོར་ཡིས་གསུང་
དོན་དུ། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལྷགས་པས་སེམས་ཀྱི་བྱུང་ཆ་སྣ་ཆོགས་ལ་ཞིབ་འཇུག་
བྱས་ཡོད་པ་དེ་ནི། རྩ་འཕྱར་མཁས་པས་དངོས་པོའི་བྱུང་ཆར་ཞིབ་འཇུག་
བྱས་པའི་ཞིབ་ཆགས་ཀྱང་ཆེས་ཆེར་བརྒྱལ་ཡོད་པ་མ་ཟད། བྱི་ནང་གི་དངོས་
པོའི་བར་གྱི་འབྲེལ་བར་གསལ་བཤད་བྱས་པ་ནི་ཆེས་ཟབ་ཅིང་བརྟེན་བའི་བྱུང་
ཆོས་ཞིག་རེད། ཅེས་(༡) «ཚན་རིག་པ་ཞིག་གིས་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལྷགས་ལ་

ཞིབ་འཇུག་བྱས་པའི་སྟེན་ལྟར། ཉན་མོངས་དུག་གསུམ་གྱིས་རྒྱང་མཁྱིམ་བད་
 ཀན་གསུམ་སྟེང་པ་ཡིན་པའི་སྐད་ཆ་དེ་ནི་མོངས་དད་ཀྱི་ཤོད་རྩལ་མ་ཡིན་པར།
 ཚན་རིག་གི་རང་བཞིན་ལྟར་པའི་དངོས་གཙའི་རིག་པ་ལྟ་ཞིབ་ཞིག་ཡིན་ཞེས་
 བཤད་ཆོག་སྟེ། ཉན་མོངས་དུག་གསུམ་ནི་དགའ་ཁྱོ་འཇིགས་སྤྱག་གི་རྒྱལ་
 ཚ་བ་ལྟ་བུ་དང་། དགའ་ཁྱོ་འཇིགས་སྤྱག་སོགས་ནི་ཉན་མོངས་དུག་གསུམ་གྱི་
 མངོན་རྩལ་ལམ་འབྲས་བུ་ལྟ་བུ་ཞིག་རྟེ། ཉན་མོངས་དུག་གསུམ་གྱི་ནམ་འབྲུང་
 ཟླ་རྩ་དུ་མངོན་པ་ནི་དགའ་ཁྱོ་འཇིགས་སྤྱག་སོགས་རེད། བད་སྤྱང་ཆེན་ཏུ་
 འགྲོ་བའི་བསམ་པའི་རྒྱ་ཆེན་ཡོད་ཆད་ཉན་མོངས་དུག་གསུམ་གང་རུང་དང་
 འབྲེལ་བ་མེད་པ་མི་སྲིད་པས། འབྲུང་བ་དུན་རིག་པ་ཞེས་གྲང་ལུགས་གསོ་རིག་
 གི་སེམས་ཁམས་རིག་པའི་རྒྱང་གཞིའམ་བརྗོད་དོན་གཙོ་བོར་བཤིང་བཞིན་ཡོད་
 པ་དེ་ཡང་ཉན་མོངས་དུག་གསུམ་ལས་འདེམ་བྱུང་མེད། ཟླ་ལྷོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་
 ཡང་འབྲུང་བ་བཞི་ལས་སྟེང་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་ནང་བཅུད་ཀྱི་སེམས་
 ཅན་གྱི་ཤ་རུས་བརྟོས་བཅས་ཀྱི་སྤྱང་པོ་འདི་ཡང་འབྲུང་བ་བཞིའམ་ལྟ་ལས་བྱུང་
 པ་དང་། ལུས་སེམས་གཉིས་ཀྱི་ནང་གི་སེམས་དེ་ཡང་འབྲུང་བ་བཞི་ལས་སྟེང་
 པ་ཡིན་པར་ངོས་འཛིན་པ་དང་། གསོ་རིག་གི་རྒྱད་ལས། འབྲུང་བ་ལྟའི་
 དྲངས་མ་ལས་འདུས་པའི་སེམས་ཁམས་ཉིད་ལ་ཙ་བའི་བྱུང་ཆར་ཉན་མོངས་
 དུག་གསུམ་དུ་སྟེང་བ་ལས། འདོད་ཆགས་ནི་ཕྱི་རྩལ་ལྟམ་གྱི་འབྲུང་བ་རྒྱང་དང་
 བརྒྱངས་པར་གཡོ་བའི་རང་བཞིན་ཅན་དང་། ཞེ་སྤང་ནི་འབྲུང་བ་མེད་དང་
 འདྲ་བར་འབར་ཞིང་འཆོག་པའི་རང་བཞིན་ཅན་དང་། གཏི་སྤྱག་ནི་ཕྱི་རྩལ་
 གྱི་འབྲུང་བ་ས་རྒྱ་གཉིས་དང་འདྲ་བར་སྟེ་ཞིང་འཐིབས་པའི་རང་བཞིན་ཅན་རྟེ།
 ཉན་མོངས་དུག་གསུམ་ནི་རྒྱང་མཁྱིམ་བད་ཀན་གྱི་ནད་གསུམ་སྟེང་པའི་རྒྱ་དང་།
 རྩོས་སྤྱ་སེམས་ཁམས་ཀྱི་ནད་རིགས་ཡོད་དོ་ཙག་གི་ཙ་བ་ཡིན་པའི་རྩོས་གསོ་བ་
 རིག་པའི་གཞུང་ནས་བཤད་པ་དེར་དེར་རབས་ཚན་རིག་གི་ཐབས་ལམ་ཐོག་
 བས་ཐོམ་གང་མདུན་སྤོས་ཀྱི་གསལ་བཤད་བུ་རྒྱ་ཡོད་མེད་དཔུང་གཞིར་ལུས་

ཡོད།

གནིས་པ། འཕྱང་ལྷ་རིག་པ།

པོད་ལྷགས་གསོ་རིག་གི་འཕྱང་ལྷ་རིག་པ་ནི། དེའི་ནང་དོན་ཚང་མར་མ་
 བྱལ་པ་མེད་ལ། དེབ་གཞུང་གི་ནང་དོན་ཚང་མར་ཆེས་མཐོ་བའི་གོ་གནས་
 བཟུང་ཡོད་པས། དེ་ནི་རང་བྱུང་ཚོད་སྒྲུབ་ཀྱི་རིག་པ་ཞིག་རེད། འཕྱང་ལྷ་
 རིག་པ་ཞེས་པ་ནི། རང་བྱུང་ཁམས་ཀྱི་དངོས་པོའི་སྤང་ཚུལ་ལ་བཞེན་ཅི་ནང་
 གི་བརྟན་གཡོའི་དངོས་པོ་སྤྲ་རགས་ཡོད་ཚད་ཀྱི་སྒྲུབ་ཆ་དང་། རང་བཞིན།
 འཕྱར་ཤོག་བཅས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཤེས་རྟོགས་བྱ་བ་བས་ཀྱི་རང་བྱུང་ཚན་རིག་ཅིག་
 ཡིན་པ་ཞིང་། སྤྲ་ཞིང་འཐས་པ་ས་དང་། བསྐྱེད་ཞིང་གཤེར་བ་ཆུ། ཆ་ཞིང་སྤྲེག་
 པ་མེ། ཡང་ཞིང་གཡོ་བ་རྒྱང་བཅས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཏུ་བཞག་པ་ནི། སྤྱོད་ལ་གྱི་
 སྤང་ཚུལ་དབང་པོའི་ཤེས་པ་ལ་འཆར་བའི་གོ་དོན་རགས་པ་ཞིག་ཡིན་པ་ནས་
 རྗེས་སུ་གཞུགས་ཀྱི་མཐར་ཐུག་རྒྱལ་སྤྱོད་སྤྲ་རབ་སོགས་ལ་སྦྱར་ནས་བཤད་པའི་
 རིག་པ་སྤྲ་ཞིབ་ཅན་ཞིག་ཏུ་འཕེལ་རྒྱས་བྱུང་སྟེ། ས་ཁམས་ཞེས་པའི་གོ་དོན་
 ཡང་གྱི་ཡི་འཕྱང་བ་ས་ཡི་ཕྱང་པོ་ཅམ་ལ་ངོས་འཛིན་བྱེད་པ་ལས་བཟུལ་ནས་
 རྗེས་གང་འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་སྤྲ་མ་སྤྲ་བའི་ཆ་ཤས་ཀྱི་གཞུགས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཞིག་
 དང་། རྒྱ་ཁམས་ཞེས་པ་གཞུགས་ཉིད་གཅིག་ཏུ་སྦྱད་པའི་གཤེར་བའི་ཆ་ཤས་
 ཀྱི་རྣམ་པ་དང་། མེ་ཁམས་ཞེས་པ་རྗེས་དེ་ཉིད་སྤྱིན་ནས་འཆར་ཁངས་ཡོང་
 བར་བྱེད་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆ་ཤས་ཅན་ཞིག་དང་། རྒྱང་ཁམས་ཞེས་པ་གཞུགས་དེ་
 ཉིད་གཡོ་ཞིང་འལུལ་བསྐྱོད་ཀྱི་རྣམ་པའི་རང་བཞིན་ཅན་ཞིག་དང་། ལྷ་
 མཁའི་ཁམས་ཞེས་པ་གཞུགས་སུ་འགྲུབ་པར་གོ་འབྱེད་པའི་རྣམ་པ་ཐོན་པ་ཞིག་
 ལ་གོ་བ་ལེན་བྱུང་པ་བྱུང་ཡོད། དེའི་ཐད་ནས་བཤད་ན། དེར་རབས་
 གཞུགས་གཅིག་ལྟ་བུའི་སྤྲེག་ཏུ་མར་ཆེར་གཏོང་བྱུང་པའི་སྤྲོག་འཕྲུལ་སྤྲ་མཚོར་
 ཆེ་ཤེལ་གྱི་ནང་ནས་མཐོང་བའི་སྤྲ་ཕྱང་རིགས་གང་ཡང་འཕྱང་བ་མེད་པར་
 བཞིན་གྱི་ཆ་ཤས་ཡོད་པེས་པས། དེར་དུས་ཚན་རིག་པ་ཆོས་རྗེས་སུ་རགས་ཀྱི་

ཐུབ་ཆའི་ཡོན་ཏུ་ཞེས་ཡང་ནས་ཡང་དུ་གསུང་གི་ཡོད་པ་དེའང་མཐར་
གཏུགས་ན་འབྱུང་བ་མའི་རང་བཞིན་དུ་མ་གཏོགས་པ་ཞིག་མེད་སྟེ།

ཐོར་བྱ་གནད་བསྟུན།

༡. ཐུབ་ལུགས་གསེར་རིག་གིས་ལུས་ཁམས་ཀྱི་བྱེད་རྒྱས་དང་ཐུབ་ཚུལ་གྱི་
གཞི་ཚའི་ཐེ་ཆན་ཕྱ་ཕུང་ལ་ངོས་འཛིན་པ་དང་། ཐོད་ལུགས་གསེར་རིག་གི་ལུས་
པོའི་ཐུབ་ཚུལ་དང་བྱེད་ལས་འབྱུང་བ་ཡིན་པར་ངོས་འཛིན་པ་གཉིས་བར་མི་
འདྲ་བའི་བྱེད་པར་ནི། སྐུ་མས་དངོས་པོའི་རོ་ཙམ་ཆེ་ཐོར་འཛག་པ་དང་། ཐུ་
མས་དངོས་པོའི་རྒྱས་པ་གཙོ་ཐོར་འཛག་པ་དེ་རེད།

༢. ཆེ་སྟོག་ནི། འབྱུང་བ་རྒྱུད་མཁྱིམ་བད་ཀན་གསུམ་གྱི་ནམ་པར་
གནས། དེ་གསུམ་གྱི་རྒྱས་པ་ཉམས་ན་ཆེ་སྟོག་གི་རྒྱུ་བ་ཆད་འཕྲོ་གི་རེད།

སྦྱར་གསེར་རིག་གཞུང་གི་བརྗོད་བྱའི་ནང་དོན།

གསེབ་བར་བྱ་བའི་གཞི་ལུས། གསེབ་བར་བྱ་བའི་ནད། གསེབྱེད་ཀྱི་གཉེན་
པོ་སྐྱེན་བཅས་ཡིན་པ་དང་། ཐོད་ལུགས་གསེར་རིག་གིས་ལུས་ནད་སྐྱེན་གསུམ་
པོ་རང་བྱུང་ཁམས་ཀྱི་དངོས་པོའི་ཡངས་ཁྲབ་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་འབྱུང་ལྟ་རིག་པར་
བཞེན་ནས་གསལ་བཤད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།

ལེའུ་བཞི་བ། གསེར་རིག་གི་སེམས་ཁམས་བྱུང་རིམ།

འདིའི་ནང་སེམས་ཁམས་ཀྱི་སྣང་ཚུལ་འབྱུང་བའི་དབང་རྟེན་དང་།
བྱུང་བའི་བརྒྱུད་རིམ་གཉིས་ཚུད་ཡོད། དབང་རྟེན་གནས་ས་སྐྱར་ལ་སེམས་
ཁམས་ཀྱི་དབང་རྟེན་གནས་ས་སྐྱར་པ་ཡིན་པའི་ལྟ་ཚུལ་དང་། སེམས་ཁམས་
ཀྱི་དབང་རྟེན་སྦྱང་ཁམས་ཡིན་པའི་ལྟ་ཚུལ་གཉིས་ཡོད། ཐོད་ཀྱི་གསེར་རིག་ནང་
བཤད་ཚུལ་གཉིས་ཀ་བྱུང་དུ་འབྲེལ་ཡོད་པ་བྱུང་ཆོས་རེད། སྐྱར་པ་ལ་གསེ་
རིག་གཞུང་གཞན་ལ་མེད་པའི་སྐྱར་པ་རིགས་བདུན་དུ་བྱེ་བ་ཐོད་ཀྱི་གསེར་རིག་
གི་བྱུང་ཆོས།

དང་པོ། སེམས་ཁམས་ཀྱི་སྣང་ཚུལ་སྦྱང་ལ་གནས་པ་ངེས་དོན་དང་།

ལྷན་པར་གནས་པ་བྱམ་མོང་གི་སྤང་ཚུལ་དྲང་དོན་ཡིན་སྟོན།

སེམས་ཁམས་ཀྱི་དབང་རྟེན་སྤྱིར་ཁམས་ལ་གནས་པའི་བཤད་ཚུལ་དེ།
གནའ་རབས་ཤིས་ལའི་མཆན་ཉིད་རིག་པ་བའི་པ་རྒན་དུ་འཛོད་པ་(ཡ་ལིས་ཀྱི་
བྱུ་ཐིས) སྤྱིར་ཁམས་ཉིད་ལུས་པོའི་སྤྱིར་གི་གལ་ཆེ་བའི་དབང་རྟེན་དུ་མཐོང་
ནས་“འགྲུལ་བརྒྱུད་ཀྱི་ཆེས་ཐོག་མ་དང་། མཚུགས་སྤྱད་ཀྱི་ཆེས་རྗེས་མ” ཞེས་
བཤད་པའི་ཤུགས་ལས་གོ་བྱེད་པ་དང་། (མི་ལུས་སྤྱད་ཚུལ་གྱི་གསང་བ་ཞེས་པའི་
ནང་གསལ) ཉེ་རབས་ཀྱི་རྣམ་འབྱེད་སེམས་ཁམས་རིག་པ་ཁམས་ཅན་(ལུའི་
ཀྱིའི) རྒྱུ་ཀེས་བཤད་དོན་དུ། བསམ་སྟོན་ཉིད་ལྷན་པ་ཁོ་ནའི་ཟགས་ཐོན་
དངོས་པོ་ཡིན་པར་ངོས་འཛིན་བྱས་ནས་བཟད་ཆོ། ར་ཆོར་ཐོབ་པའི་མཚུགས་
བརྒྱུས་སྤྱད་རྣམ་ཤེས་བྲལ་བའི་སེམས་ཁམས་སྤྱི་བ་ཞིག་ཏུ་འཁྱུར་ཏེ་ས་རེད་ཅེས་
བཤད་པ་རྒྱ་མཆན་མེད་པ་གལ་ཡིན། ཐོད་ཀྱི་གསོ་རིག་གི་གཞུང་དུ་ལྷན་པ་
དང་སྤྱིར་ཁམས་གཉིས་ཀས་སེམས་ཁམས་ཀྱི་དབང་རྟེན་ཕྱེད་པར་བཤད་པ་དེ་
ལ་རྒྱ་མཆན་གང་ཡོད་ཅེ་ན། ལུས་པའི་སྤྱང་ས་ཆོད་ལྟར་ན། ལྷན་པས་དབང་
པོ་རྣམས་ལུལ་ལ་འཕྲོ་ཞིང་ལུལ་ལའི་རྣམ་ཤེས་རྒྱུར་འཛིན་ཅིང་ཆོར་སྤང་ཡོང་
བར་ཕྱེད་པ་དང་། དེ་དག་སྤྱིར་གི་རྣམ་ཤེས་རྒྱ་བའི་བྱ་ག་བྱ་གམ་བརྒྱད་དུ་རྒྱ་
ཞིང་གནས་པ་ལས་དགའ་ཁྱོད་འཇིགས་སྤྱད་ཐོགས་སེམས་ཁམས་ལ་འཁྱུར་བ་
བྱུང་བ་ཡིན་པས། སྤྱིར་ཁམས་དང་ལྷན་པ་གཉིས་ཀས་དེ་ལྟ་བུའི་འབྲེལ་བ་
བརྒྱད་སེམས་ཁམས་ཀྱི་དབང་རྟེན་ཕྱེད་བཞིན་ཡོད་པ་རེད་སྟེ། དེར་རབས་
གསོ་རིག་ཐོག་བཤད་ཚུལ་ལ། དགའ་སྟོན་ཁྱོད་འཇིགས་སྤྱད་ཐོགས་ཉི་ཅིང་ཤིང་རང་
བཞིན་གྱི་དབང་རྩ་ཞེས་ལྷན་པ་ལས་སྤྱིར་ཤིང་ལུས་ཁམས་ཀྱི་ཁྲག་རྩ་བརྒྱད་དོན་
སྟོད་ཐོགས་ལ་འབྲེལ་བའི་རྩ་རྩའི་ཕྱེད་རྩས་ཡིན་པར་འདོད་དེ་དབང་རྩ་དེའི་
བཞོད་འདོམས་འོག་སྤྱིར་ཁམས་ལ་འཁྱུར་བ་བྱུང་སྟེ་དགའ་སྟོན་ཐོགས་སེམས་
ཁམས་ཀྱི་སྤང་ཚུལ་མངོན་ཡོང་བར་བཤད། དེ་འདྲའི་དབང་རྩ་དེ་རྒྱུད་ལས་
བཤད་པའི་རྩ་རྩ་དང་གྱི་དབྱེད་ཐོག་དང་ཀྱན་ནས་མཚུངས་སམ་སྟེ། སྤྱིར་

བདེ་མེས་ཁམས་ཀྱི་སྤང་ཚུལ་རྟོགས་དཀའ་ཞིང་རྟོག་འཛིང་ཆེ་བ་ཞིག་ཡིན་
 ལྟ་བུ། ལུ་ཡི་འཕྲུལ་ཆེན་ཆེ་བའི་མེས་ཁམས་རིག་པ་མཁས་ཅན་ཚོས་
 གུང་གསལ་བཤད་དང་ཉ་ཚུལ་གཅིག་མཐུན་ཞིག་ད་ལྟོར་བྱུང་མེད། བོད་
 ལུགས་གསེར་རིག་ལས་བཤད་པའི་སྤྱིང་ཁམས་ཀྱི་བྱེད་རྒྱས་ཁྱད་པར་བ་རྣམས་
 དང་། རྣམ་ཤེས་ཚོགས་བརྒྱད་རྒྱ་བའི་བྱ་ག་བཅས་མིག་སྤར་ཆེན་རིག་གི་སྐོར་
 རས་བདེན་དཔང་ཐོབ་མེད་ནའང་། མེས་ཁམས་ཀྱི་ནད་རིགས་མང་ཆེ་བ་
 དངོས་འགྱུར་རང་བཞིན་གྱི་ནད་རིགས་མིན་པར། དེར་སངས་ཀྱི་གསེར་རིག་དང་
 ཆེན་རིག་མཁས་པ་ཆང་མས་ཁས་ལེན་གྱི་ཡོད་པ་མ་ཟད། ཚོས་ལུགས་ཀྱི་བྱ་
 ཐབས་སྒྲུ་ཚོགས་སྐོར་ནས་དྲག་སྤྱོད་ཡོང་སྤྱོད་པ་དང་ཡོང་བཞིན་ཡོད་པ་དེར་
 འབྲེལ་བཤད་རི་ཉར་བྱ་དགོས་སམ། དེ་མིན་ཆེན་རིག་གི་སྐོར་ནས་མིའི་སྤྱད་
 པ་དང་སྤྱིང་ཁམས་ཀྱི་བྱེད་རྒྱས་ཐད་ལ་ངོས་འཛིན་བྱེད་པ་པལ་ཆེ་བ་ཁྱིད་དུ་
 བ་སོགས་དུད་འགྱུའི་རིགས་ཀྱི་ལུས་སྤྱིང་ནས་ཚོད་ཉ་ཞིབ་འཇུག་བྱས་པའི་
 འབྲས་བུ་ཡིན་ལྟ་བུ། མི་དང་དུད་འགྱུ་གཉིས་ཀྱི་སྤྱིང་སྤྱད་ཆགས་སྤངས་ཐད་
 གཞི་རྩའི་སྐོར་ནས་ཁྱད་པར་ཡོད་པ་ཆང་མས་མཐུན་གསལ་རེད། (སྤྱད་པ་མི་ལ་
 དེ་འདྲའི་ཁྱད་པར་ཡོད་མེད་ཆོད་ཉ་བྱས་པ་བྱུང་ཡོད་མེད་རང་གིས་མ་ཤེས་)
 བོད་ལུགས་གསེར་རིག་ནས་བཤད་པའི་སྤྱིང་ཁམས་ཀྱི་བྱེད་རྒྱས་སྤྱོད་རྒྱ་མི་རིགས་
 ཀྱི་གནའ་རབས་མཆན་ཉིད་རིག་པ་བ་དང་གུང་ལུགས་གསེར་རིག་གི་གཞུང་ནས་
 བཤད་པའི་ཉ་ཚུལ་དང་མི་འདྲ། རྒྱ་ལུགས་གསེར་རིག་གི་གཞུང་ནས་བཤད་ཚུལ་
 ལ། མེས་ཁམས་ཀྱི་སྤང་ཚུལ་ཡོད་རྒྱ་སྤྱད་པ་ལ་འབྲེལ་བ་མེད་པར་མཐའ་
 གཅིག་ཏུ་སྤྱིང་ཁམས་ཀྱི་བྱེད་རྒྱས་ཡིན་པར་མཐོང་ནས། མེས་ཁམས་ཀྱི་སྤང་
 ཚུལ་མཆོན་པའི་རྒྱ་ཡིག་མང་ཆེ་བར་འོག་ཏུ་སྤྱིང་གི་མཆོན་ཉགས་(心)རི་མོ་
 འདི་སྤྱར་ཡོད། དུས་རབས་བརྒྱ་ལྷག་པའི་ནང་གུང་ལུགས་སྤྲུལ་པ་མཁས་ཅན་
 ལི་ཁྱི་ཀེ་གྱིས་སྤྱད་པ་ཉིད་དབང་ཅའི་འདུ་ས་སྤྱི་གནས་དང་། མེས་ཁམས་
 དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་ཤེས་རྟོགས་བྱུང་ཡོད།

གཉིས་པ། སེམས་ཁམས་ཀྱི་བརྒྱད་རིམ་རྫོང་།

སེམས་ཁམས་ཞིབ་འཇུག་པ་རྣམས་ཀྱིས་སེམས་ཁམས་ཀྱི་བརྒྱད་རིམ་
དང་། སེམས་ཁམས་ཀྱི་ཁྱད་རྟགས་ཞེས་གཉིས་སུ་སྦྱ་ཡོད་ཅིང་། དེའི་དང་པོ་
སེམས་ཁམས་ཀྱི་བརྒྱད་རིམ་དེར་རབས་སེམས་ཁམས་རིག་པའི་ནང་བརྒྱད་
རིམ་གསུམ་(མེས་རྟོགས། ཡིད་འབྱུང་། ཀུན་གཞི) ཏུ་སྦྱ་ནས་གསལ་བཤད་
བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་ལྟར་བོད་ལྷགས་གསེར་རིག་གི་ནང་དེའི་ཐད་གསུངས་ཚུལ་རིམ་
བྱ་ཡོད་དམ་སྟུག་ན།

མེས་རྟོགས་ཀྱི་བརྒྱད་རིམ་ནི། དང་པོར་མུ་རྩལ་གནས་པ་དང་།
སེམས་ཀྱིས་དེ་དག་མེས་རྟོགས་རིམ་རྒྱུར་བའི་གོ་རིམ་ཐད་ནང་བཟླ་བ་ཆད་མ་
རིག་པ་དང་། དེར་རབས་དངོས་གཙུག་པ་གཉིས་ཡོངས་སུ་མཐུན། བརྒྱད་
རིམ་དེའི་ཁོངས་སུ་ཚེར་ལྟར་། ཚེར་མེས། དུན་མེས། བསམས་གཞིགས།
རྟོགས་འཆར་གྱི་བཞེད་པ་སོགས་འདུས། (༡. ཚེར་ལྟར་གི་གོ་རིམ། དབང་པོ་
ལཱའི་ཡུལ་འཛིན་ཚུལ། ༢. ཡིད་འབྱུང་གྱི་བརྒྱད་རིམ། དགའ་རྒྱུ་སོགས་ཡིད་
འབྱུང་བརྒྱད། ༣. ཀུན་གཞིའི་བརྒྱད་རིམ། མེས་རྟོགས་གོ་རིམ་ལྷ་མའི་ཆ་
རྒྱུན་འོག་བྱུང་བ།)

ལེའུ་ལ། མི་གཤེས་སེམས་ཁམས་རིག་པ།

མི་གཤེས་ཞེས་པའི་གོ་དོན་རྫོང་། མི་གཤེས་གཅིག་པ་ཡིན་པའི་མི་མེད་པ།

གཅིག་ མི་གཤེས་ལྟར་ཚུལ། ༡. རིགས་རྒྱུད་དང་སྦྱིས་ཐོབ་རང་
བཞིན་གཙུག་པོར་སྦྱ་བ། ༢. ཁོར་ལུག་དང་རྗེས་ཐོབ་རང་བཞིན་གཙུག་པོར་སྦྱ་
བ། ༣. དག་ཚོས་ཀྱིས་དུད་འགྲོ་རིགས་བཞི་དང་འདྲ་བའི་མི་གཤེས་བཞི།
༤. བོད་ལྷགས་གསེར་རིག་ལས། (༡) རྒྱུད་གི་རང་བཞིན། (༢) མཁྱིས་པའི་
རང་བཞིན། (༣) བད་ཀན་རང་བཞིན། (༤) རྒྱུད་མཁྱིས་གཉིས་ལྟན།
(༥) བད་རྒྱུད་གཉིས་ལྟན། (༦) བད་མཁྱིས་གཉིས་ལྟན། (༧) འདུས་
པའི་རང་བཞིན་བཅས་མི་གཤེས་བཤུན།

གཉིས། མི་གཤེས་གྱི་ཆང་གཞིར་ལྷ་ཚུལ་གསུམ།

༡. རྩེས་ལུགས་ཆང་གཞིར་འཛིན་པ།

༢. སེམས་ཁམས་ཆང་གཞིར་འཛིན་པ།

༣. དེ་གཉིས་བྱང་འབྲེལ་ཆང་གཞིར་འཛིན་པ་བཅས་ལས་བོད་ལུགས་གསེར་གཉིས་ཀྱི་མ་ཡིན།

གསུམ། མི་གཤེས་འཕེལ་ཚུལ་གྱི་དུས་རིམ།

༡. མི་ཆེ་འཕེལ་འགྲིབ་གྱི་དུས་རིམ།

༢. བློ་ཆོད་དང་ལུས་སྟོབས་གྱི་དབྱེ་བ།

བཞི། རྩེ་ཚུལ་གྱི་མི་གཤེས་བཤད་ཚུལ་དང་བསྟར་བ།

༡. ཁྱིམ་ཁེལ་ཉིད་བཤད་ཚུལ་དང་བསྟར་བ། གནའ་རབས་ཤིས་ལའི་
ཆུན་པ་མཁས་གྲགས་ཅན་ཁྱིམ་ཁེལ་ཉི (སྤྱི་ལོ་སྟོན་(༡༩༠ - ༡༩༠)བར་)
འཛམ་གླིང་ཐོག་མི་གཤེས་རིག་པར་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་པ་ཤིས་གསལ་ཡིན། ཁོང་
གིས་མིའི་ལུས་ཁམས་ཐོག་ ༡. རྩེས་ཆང་ཅན། ༢. འབྲེལ་ཆང་ཅན། ༣.
མཁྱིས་ཆང་ཅན། ༤. ཡིད་ལུག་ཅན་བཅས་བཞིར་བྱེ་བ་རྣམས་བོད་ལུགས་གསེར་
རིག་ཐོག་རིམ་པ་བཞིན་དུ་བོད་ལུགས་གསེར་རིག་གི་རྒྱུད་ལྷན་པ། བད་
ཀན་བཅས་གྱི་རང་བཞིན་བཅས་དང་བསམ་པའི་ཁྱད་ཉགས་མཚུངས། རྩེ
(སྟོན) འབྲེལ་ཆང་(མཛད་པ) མཁྱིས་ཆང་ཁེལ་པ།(མཆོད་པ) མཁྱིས་ཆང་
ནག་པོ་(པོ་བ) བཅས་གཤེར་གཟུགས་བཞི་པོ་ས་ཆུ་མེ་རྒྱུད་གི་ཁམས་བཞི་དང་
འབྲེལ་བ་ཡོད་པར་བཤད་པ་བཅས་སྐད་ཆ་འདྲ་བར་སྟངས་།

༢. རྩེ་གཞི་མི་གཤེས་བཤད་ཚུལ་དང་བསྟར་བ།

ཁོང་གིས་མི་གཤེས་ལ་དབྱེ་བ་ཆེན་པོ་གཉིས་སུ་བྱེ་ཡོད། (༡). རྩེ་ཁ་ལྱི་
གཏན་ཅན། (༢). རྩེ་ཁ་ནང་གཏན་ཅན་བཅས་གཙོ་བོ་སེམས་ཁམས་དེ་མི་
གཤེས་གྱི་ཆང་གཞིར་བྱུང་ཞིང་། མི་གཉིས་ལ་གཤེས་ཀྱི་གཉིས་ཀའི་མཛོད་

རྒྱལ་ཡོད་དེས་ཡིན་པར་བཤད་ཅིང་། རོད་ལུགས་གསེར་ཡིག་གི་རྒྱུར་པའི་རང་
 བཞིན་དང་བསྐུར་ན་ཤོད་གསལ་གྱི་རྫོ་ཁ་མི་གཏད་ཅན་དེ་རྒྱུར་གི་རང་བཞིན་
 ཅན་དང་། རྫོ་ཁ་ནད་གཏད་ཅན་དེ་བད་ཀན་གྱི་རང་བཞིན་དང་འདྲ་བའི་ཆ་
 མཆིས། རྩན་པའི་རང་བཞིན་དང་བསྐུར་ན་གྱི་གཏད་ཅན་དེ་རྒྱུར་མཁྱིས་
 གཉིས་རྩན་དང་། བད་གཏད་ཅན་དེ་བད་མཁྱིས་གཉིས་རྩན་དང་འདྲ།
 གཞན་མི་གསེས་འཕེལ་རྒྱལ་གྱི་དུས་རིམ་གྱི་རོད་ཀེ་དང་རོད་ལུགས་གསེར་ཡིག་
 གཉིས་པལ་ཆེད་འདྲ།

३. ད་ཅི་ལྟར་གསུང་བ་དེ་མཁོ་བ་ཡིན་པ་འདྲི་བ་ལྟར་བཤད་ཆུ་ལ་དང་བཟུང་བ།

ཁོང་ནི་མཚོ་རིམ་དབང་ཅན་གྱི་འགྲུལ་བསྐྱོད་ལྷན་པའི་གསར་གཏོང་པ་ཞིག་
 ཡིན། ཁོང་གིས་ལྷན་པའི་རྒྱ་དར་གྱི་ཕྱིད་ལུས་ལ་ཞིབ་འཇུག་གནང་བ་བརྟུན་
 མཚོ་རིམ་དབང་ཅན་གྱི་འགྲུལ་བསྐྱོད་གོ་རིམ་གྱི་གཞི་ཅན་གྱི་རྒྱད་ཉག་གསུམ་(རག་
 ལྷུང་། རྩོམས་)གྱི་ཁྱད་ཆོས་གསར་དུ་རྟོགས་པ་དང་། དེ་གསུམ་པན་ཚུན་ཆ་
 མི་འདྲ་བར་འབྲེས་པ་ལས་མི་གཤིས་ཀྱི་རྩ་བའི་དབྱེ་བ་བཞིར་འཇུག་ཚུལ་[༡.
 རྩོ་གྲིང་ཅན་(རྒྱང) ༡. དར་ལངས་ཅན་(མཁྱིམ་པ) ༢. དངས་རིང་ཅན་
 (བད་ཀན) ༣. ཉམས་ཚུང་ཅན] བཤད་པ་དེ་དངོས་ཡོད་ཀྱི་བདེན་དཔང་
 དང་ཚན་རིག་གི་གཞི་འཛིན་ས་བརྟན་པོ་ཡོད་པར་ད་ལྟའི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་
 མཐིག་གཅིག་རྒྱ་ཁས་ལེན་གྱི་ཡོད། པ་རྩོ་མོ་རྩུས་མཚོ་རིམ་དབང་ཅན་གྱི་འགྲུལ་
 བསྐྱོད་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱས་པ་སྐད་གཞིར་བརྒྱད་ནས་མི་གཤིས་ལ་གསལ་བཤད་
 གནང་བ་དང་། ཁོད་ལུགས་གསལ་རིག་གིས་འབྲུང་ཆུ་རིག་པའི་ཚོག་ནས་མི་
 གཤིས་ལ་དབྱེ་ཞིབ་གནང་བ་ཡིན་པས། དེ་གཉིས་ཞིབ་འཇུག་གི་བཅས་ལ་མ་མི་
 འདྲ་བ་གཉིས་ལས་བྱུང་ཡང་བརྗོད་གཞིའི་འཇུག་བརྩོམས་སལ་ཆེར་གཅིག་
 མཚུངས་ཡིན། ཁོང་གིས་མི་ཡི་ལུས་ཁམས་ཆགས་ཚུལ་ཁོ་ན་སྐད་གཞིར་མཛད་
 བས་མི་གཤིས་ཀྱི་དབྱེ་བ་མཚུངས་ཞིག་རེད།

༩. ཀའ་ཁྱོན་གྱུ་ཡིན་གྱི་བཤད་ཚུལ་དང་བསྟུར་བ།

འཕྲིན་པ་དང། རྒྱུ་བསྐྱེད་པ་སོ་སོའི་རྣམས་ཀྱི་ཡུལ་གྱི་ཁྱེད་ཀྱིས་

གཅིག་ རྩི་ལམ་གྱི་འབྱུང་རྒྱུ་།

(३) མེམ་པ་མེམ་པ་གྱི་རྒྱ་རྒྱ། རྒྱ་མོ་དཔྱི་ཉིད་མེམ་པ་མེམ་པ་གྱི་རྒྱ་

ཁྱེན་གཙོ་ཐོར་བཤད་པ་(བག་ཆགས། འདྲིང་སྒྲོ) ཐོད་ཀྱི་བསྟན་བཙས་
དང་། གསོ་རིག་ལས་སེམས་ཁམས་ཉིད་མི་ལམ་འབྱུང་བའི་རྒྱ་ཁྱེན་གཙོ་ཐོར་
བསྟན་ཡོད།

གཉིས། མི་ལམ་གྱི་བྱང་ཚུལ།

མི་ལམ་ལ་ཚོད་ལྟའི་ཞིབ་འཇུག་ནི་དུས་རབས་འདིའི་དབྱེལ་ནས་འགོ་
ཚུགས། ཡ་རིའི་ལུས་ཁམས་རིག་པ་མཁས་ཅན་ཁེ་མི་ཐེ་མན་གྱིས་མི་གཉིད་
ཁྱག་པ་ལ་ཚོད་ལྟའི་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་པའི་ཞོར་དུ་བྱུང་བ་ཡིན། དེ་ཡང་གཉིད་
ཁྱག་པ་ལ་ཁྲད་དབྱེད་སྒྲོག་རྒྱབས་སོག་དལ་བ་དང་ཕྱར་བ་གཉིས་ཀྱི་མངོན་ཚུལ་
འདྲིང་པར་བཅགས་པ་ན། དལ་རྒྱབས་གཉིད་སྐབས་(མི་ལམ་བྱུང་བ་དཀོན་)
དང་ཕྱར་རྒྱབས་གཉིད་སྐབས་(མི་ལམ་འཆར་བའི་དུས་) གཉིས་རེས་མོས་གྱིས་
འབྱུང་བཞེན་ཡོད་པ་དང་། སལ་ཆེར་ཞག་གཅིག་ལ་སྐབས་བཞེན་སྤྱི་ཡན་
བྱེད་ཀྱི་ཡོད། གཉིད་སད་པའི་དུས་ཚོད་དེ་རྒྱབས་སྐབས་གཉིས་གང་གི་དུས་སུ་
འཁེལ་བའི་ཁྲད་པར་ཡོད། གཉིད་ཁྱག་པའི་སྐབས་ཁྲད་པའི་སྒྱི་རིམ་ལྟོད་
འཇགས་ཀྱི་རྣམ་པར་གནས་ཡོད་ཅིང་། དེ་ཡང་སོག་མར་ཁྲད་པའི་ཁག་ཚུང་
བཞིག་ལྟོད་འཇགས་སུ་བྱིན་པ་ནས་རིམ་གྱིས་ཁྲད་པའི་སྒྱི་རིམ་ཡོངས་རྒྱུགས་
ལྟོད་འཇགས་སུ་གནས་པའི་བརྒྱད་རིམ་ནང་ད་དྲུང་དབང་ཅའི་ཕྱ་སྤང་ཆ་ཤས་
འབུལ་སྒྲོད་ཀྱི་གས་ཞན་པར་གནས་སྤབ་པ་དེ་ཉིད། ཉིན་མོའི་བག་ཆགས་
སོགས་མི་ལམ་གྱི་འབྱུང་ཁྱེན་ངེས་ཅན་དང་འདྲིས་པ་བརྒྱད་གཞི་ནས་མི་ལམ་
བྱུང་།

གསུམ། མི་ལམ་གྱི་བྱེད་ཀྱས།

༡. ཡིད་སེམས་སྒྲོམས་སྒྲིག་གི་བྱེད་ཀྱས།

༢. རིག་སྒྲོབས་འཁེལ་བའི་བྱེད་ཀྱས།

༣. མ་འོངས་སྒྲོན་དཔག་གི་བྱེད་ཀྱས།

(ཁྲད་པའི་ནང་འཕྲིན་ཆ་ཉིན་རེར་བྱི་བརྒྱད་ལྟོད་དུག་བརྒྱ་ཅམ་སྤྱད་

ཐུབ་པར་བཤད།)

བཞི་པ། རྩི་ལམ་གྱི་མཆོན་དོན།

བཟང་ལྟས། རན་ལྟས། འཆི་ལྟས། གོམས་གཤིས་འཆོ་བ་སོགས་དང་
འབྲེལ་བ་ཡོད།

སེམས་དང་། རྩལ་ཡོ། རྒྱུད་པ་གསུམ་ བར་གྱི་འབྲེལ་བའི་སྐྱོར་ལས་ འཕྲོས་པའི་སྒྲིང་མོལ།

ནང་པ་སངས་རྒྱུ་པའི་ཆོས་ནི་དངོས་པོའི་གནས་ཚུལ་རོ་མ་གཞིར་
བབྱང་ནས་དེ་ལོད་རྒྱུད་བྱས་ཏེ་རང་གི་སེམས་ལ་རང་དབང་ཚོབ་པར་བྱེད་
ཐབས་ལག་ལེན་བྱས་པའི་ཆོས་ཤིག་ཡིན།

དངོས་པོའི་གནས་ཚུལ་དེ་ལ་ ༡. སེམས་དང་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་ཕྱི་རྩལ་
ཡུལ་གྱི་གནས་ཚུལ་དང་། ༢. ཕྱི་རྩལ་ཡུལ་གྱི་དངོས་པོའི་གནས་ཡུགས་ཤེས་
རྟོགས་བྱེད་མཁན་གྱི་སེམས་དང་། དེ་གནས་སའི་གཞི་རྟེན་ལྷན་ཁམས། དེ་
གཞིས་བར་གྱི་སྒྲུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་འབྲེལ་བ་དམིགས་བསལ་ཅན་བཅས་ར་
ཆོས་ཤེས་དཔྱད་པའི་དངོས་པོའི་གནས་ཚུལ་གཙོ་བོ་ཁག་གཉིས་རེད།

ཕྱི་རྩལ་ཤེས་མཁན་གྱི་སེམས་དེ་དང་། སེམས་དེ་གནས་སའི་རྟེན་ལྷན་པོ་
གཉིས་ཀྱི་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་དེ་གཉིས་བར་གྱི་སྒྲུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་འབྲེལ་
བའི་སྐྱོར་ལ། གནའ་རབས་རྒྱ་གར་དུ་ནང་པ་སངས་རྒྱུ་པའི་ཆོས་མ་བྱུང་གོང་
ནས་བཤད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་རྩ་ཆོགས་ཡོད་པའི་ནང་ནས་ཤད་གསལ་ཡོད་པའི་

① (ཆོས་འདི་ནི་སྤྱོད་བྱེད་མཛད་ཁར་ས་བཅད་ཁག་དྲན་མོ་ལྟ་བུར་བཞོད་གནང་
བཞིག་ཡིན་འདུག་པས་མ་ཟིན་དེ་རང་རིམ་ཁི་བཞིན་སྟོག་པ་པོའི་སྒྲུན་ལམ་དུ་ཡུལ་
ཡོད།—བརྒྱ་ཐུག་པས།)

བཤད་ཚུལ་གཅིག་ཡོད་པ་དེ་ནི་ལུས་སྤོ་དང་སེམས་གཉིས་རྒྱ་འབྲས་ཡིན་པ་
དང་། ལུས་ཞིག་ན་སེམས་གནས་ཐབས་མེད་པ་དང་། སྤྱི་བ་ལྷ་སྤྱི་མེད་ཟེར་
བའི་བཤད་སྒྲུལ་དེ་རེད། བཤད་སྒྲུལ་དེ་དང་དེར་སང་གི་ཚན་རིག་མཁས་པ་
མང་ཆེ་བས་ལྟ་ཚུལ་དེ་ཁས་ལེན་གྱི་ཡོད་པས། བཤད་ཚུལ་དེ་ཉི་རབས་ལོ་བརྒྱ་
ཕྱག་གཅིག་གཉིས་ནང་གཞི་ནས་གསར་གཏོད་བྱས་པ་དེ་འདྲ་མིན།

སེམས་ཁམས་རིག་པ་དེ་རང་ཚན་དང་སྤྱི་ཚན་གཉིས་ལས།

ལུས་སེམས་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་བའི་སྒྲོར་ལ། ༡. བླ་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
གཞུང་མདོ་སྤྱུགས་ནས་བཤད་ཚུལ། ༢. བླ་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཞུང་(རྒྱང་
སེམས་ཤིན་ཏུ་སྤྱབ་)ཕྱགས་སྤྱུགས་ནས་བཤད་ཚུལ། ༣. རོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་
པའི་གཞུང་ནས་བཤད་ཚུལ། ༤. རྒྱ་ནག་གི་ཁབ་གཅག་ཆོར་མེད་ཀྱི་རིག་པའི་
བཤད་ཚུལ། (ཞར་བྱང་། དེར་རབས་ཀྱི་ལུས་ཁམས་གཤག་གཙམ་བྱས་པའི་
གནས་ཚུལ)བཅས་ནང་དོན་ཏུ་ཅང་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་། དེ་ཆོའི་བཤད་ཚུལ་སན་ཚུན་
གོ་བསྐར་བྱས་ན་སན་ཚུན་ཁ་སྐོར་གསལ་བཤད་བྱེད་ཐུབ་པའི་བྱང་ཆོས་ཡོད།
དེ་སྐོར་བཤད་གཞི་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་གཏིང་ཟབ་སྤོ་ཡོད་པས་རྒྱ་ཆེད་གཅིག་གཉིས་
དང་། ཉི་མ་གཅིག་གཉིས་ལ་བཤད་ནས་ཆར་བྱབ་པ་ཞིག་མིན། འོན་ཀྱང་ད་
རེས་དུས་ཆོད་མང་སྤོ་མེད་སྟབས་རྒྱུས་ཅམ་མ་གཏོགས་ཞུ་བྱུང་གི་མ་
རེད།

གཅིག་སེམས་ཁམས་ཞིབ་འཇུག་གི་གལ་ཆེའི་རང་བཞིན།

བླ་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མདོ་ལུགས་ཀྱི་གཞུང་ནས་ལུས་སྤོ་དེ་སེམས་གནས་
སའི་རྟེན་ཡིན་པ་ཅམ་ལས་སེམས་ཀྱི་རྒྱ་མིན་པ་དང་ལུས་སྟོབས་བཟང་ཡང་རིག་
པ་མི་གསལ་བ་དང་། དྲན་ཤེས་མི་བརྟན་པ་ཡོད་ལ། ལུས་སྟོབས་ཤོར་བའི་
ཆན་སྤོ་ལོ་ན་བདུན་ཅུར་སྟེབས་པ་འགའ་ཞིག་རིག་པ་སྤར་བཞིན་གསལ་བ་
དང་། དྲན་ཤེས་བརྟན་སྤོ་ཡོད། སྤང་མཁན་གྲགས་པ་ལྟ་བུ། ལུས་སྟོབས་
འཆར་ཡོངས་བྱུང་མ་ཟིན་པའི་བྱིས་པ་ལོ་བཅུ་དྲུག་ལས་མ་སྟེབས་ཀྱང་སྟོབ་ལྡ

ཆེན་མོ་ཐོན་མཁན་ཡོད་པས་ལྟས་པོ་དེ་སེམས་ཀྱི་རྒྱ་རོ་མ་ཐིན།

ནས་འབྲས་གྲོ་སྒྲན་སོགས་དངོས་པོ་དེ་ཆོར་རང་གི་རིགས་འདྲའི་རྒྱ་ཐེད་
ན། འབྲས་བྱ་གཟུང་བྱུང་གི་ཐེད་ན། སེམས་ནི་ཐུ་རྩལ་གྱི་དངོས་ཡོད་ཆོས་
ཉིད་ཤེས་རྟོགས་བྱེད་བྱུང་པ་མ་ཟད། དེ་ཐེད་རྒྱུད་གཏོང་ཤེས་མཁན་གྱི་དངོས་
པོ་རྟོགས་ལྡན་ཞིག་རེད། བསམ་སྒྲོའི་རྟོགས་ལྟགས་དེ་ལ་ཐུ་རྩལ་དངོས་པོའི་
རྟོགས་ལྟགས་ཆེན་པོ་ག་འདྲ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་དེ་ལ་ཁ་གཏད་གཅིག་པའི་ཐབས་
ཤེས་བཀོད་པ་ཤེས་བྱུང་མཁན་ཞིག་ཡིན། དེར་རབས་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཐོག་གི་དཔལ་
འཕྱོར་འགྲན་བསྟར་དང་། ཆོན་རིག་ལག་ཙལ་གྱི་འགྲན་བསྟར། ཞི་བདེ་དང་
དམག་འབྲུག་བར་གྱི་འགྲན་བསྟར་སོགས་ཆར་མ་མཐར་གཏུགས་ན་རྩྭགས་
གཉིས་ཀྱི་བསམ་པའི་རྟོགས་ལྟགས་ཆེ་ཆུང་གི་འགྲན་བསྟར་ཡིན།

རྟོགས་ལྟགས་ཆེན་པོ་དེ་འདྲ་ཡོད་པའི་དངོས་པོ་སེམས་ཟེར་བ་དེ་ལ་
བརྟག་དཔྱད་བྱས་ནས་ལོ་རྒྱུད་ཐུག་ཁ་ཤས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད་པ་མ་ཟད། ལྷ་ཚུལ་
མི་འདྲ་བ་རྩ་ཆོགས་བྱུང་ཡོད་པའི་ནང་ནས་གཙོ་ཆེ་བ་གསུམ་ནི། ༡. ལྟས་རྒྱོ་
བྱར་བ་དེ་སེམས་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པ་དང་། ལྟས་ཐེད་ན་སེམས་གནས་སའི་རྟོན་ཐེད་
པས་སྐྱེ་བ་སྤྱི་ཐེད་ཟེར་བ། ༢. སེམས་དེ་ལྟས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པར་ཁས་
ལེན་པ། ༣. ལྟས་ཀྱི་རྩལ་ཐུན་སེམས་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པ་དང་། དབྱགས་དེ་སེམས་
ཀྱི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་ཡིན་པར་ཁས་ལེན་པ་བཅས་ནི་རྒྱ་གར་གྱི་ལུ་ལྷགས་ཆོས་
ལྟགས་ཀྱི་ལྷ་བ་ཡིན་ཅིང་། ༤. ནང་བ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ལྟགས་ཀྱི་གསང་
ཐུགས་ཀྱི་གཞུང་ནས་སེམས་ཁམས་རྣམས་ཤེས་ཐོག་མར་ཆགས་པའི་གནས་སྤྱིང་
ཁ་ཡིན་པ་དང་། ཤི་བའི་དྲུས་ལུ་རྣམས་ཤེས་སྤྱིང་ཁ་ནས་ཐུར་ཐོན་འགྲོ་བ།
སེམས་ཁམས་ཀྱི་དབང་རྟོན་སྤྱིང་ཁའི་རྩ་ནང་དུ་རྒྱ་བའི་རྒྱང་ཁམས་སྤོ་མོ་ཡིན་
པར་ཁས་ལེན་པ། ༥. དེར་རབས་ཆོན་རིག་གིས་སེམས་ཁམས་ཀྱི་དབང་རྟོན་
སྤྱད་པར་གནས་པར་ཁས་ལེན་པ། ༦. ཐོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་ལྟགས་ལ།
སེམས་ཁམས་ཀྱི་དབང་རྟོན་སྤྱད་པ་དང་སྤྱིང་ཁམས་གཉིས་ཀར་གནས་པའི་

བཤད་སྤོལ་བཅས་ཡོད། རྩ་ཚུལ་ཁག་དེ་དག་གི་ནང་ནས་སྡེ་མ་གཞི་ལོ་དེ་
ལས་ཆེ་ས་མ་གཞི་ལོ་དེ་དེ་ལས་བཞིན་ཆ་ཆ་ང་བ་དང་སྤྱན་སྤྱུལ་ཆོག་པ་པ་ཡོད།

གཉིས། སེམས་ཁམས་རིག་པའི་ཞིབ་འཇུག་གི་འཕེལ་ཆུས།

མེམས་ཁམས་ཀྱི་དབང་རྟེན་ལ་ཁོ་ནར་གནས་པ་ཡིན་ནམ། མྱོང་
ཁའི་ཙ་ནར་དྲ་རྒྱ་ལའི་རྒྱུད་ཁོ་ན་ཡིན་ནམ། ཡང་ན་གནེས་ཀ་ཡིན་པཅས་ཀྱི་
རྣམས།

[illegible]

ནང་པ་མངས་རྒྱས་པའི་གསང་ཐུགས་ཀྱི་གཞུང་པས། མེས་པ་ཁམས་ཀྱི་
དབང་ཅེ་ཅེ་ལོ་ལྷོང་གར་གནས་པའི་ཆ་ཤི་གཙོ་པོ་གཙུག་(རྩ་རྒྱུ་དབུ་གཙུག་)

གྱི་ནང་ནས་ཅ་དབུ་མར་གནས་པའི་སྐྱེ་ལོ་ལྟ་བུར་སྤྲུག་གཉིས་པོ་དེ་
 ཡིན་པ་དང་། མི་ནམས་སྟེ་བ་སྤངས་པའི་རྗེས་སུ་ཐོག་མར་སྟོང་གར་ཆགས་
 པའི་བརྒྱད་པོ་དེ་ལས་ལྷན་གྱི་སྟོང་སྟོང་དུ་གྱུས་པའི་ཅ་བདུན་ཁྲི་ཉིས་སྟོང་བྱུང་
 བ་དང་། ཅ་དེ་དག་ལ་ཁྲ་བ་གཙོ་བོར་རྒྱ་བའི་རྒྱང་མ་དང་། ཁྲ་གཙོ་བོར་རྒྱ་
 བའི་རོ་མ། རྒྱང་གཙོ་བོར་རྒྱ་བའི་དབུ་མ་བཅས་ཁག་གསུམ་ཡོད་ཅིང་། འཆི་
 བའི་དུས་སུ་ལྷན་གྱི་སྟོང་སྟོང་ནས་འབྱུང་བ་རིམ་གྱིས་བརྒྱས་མཐར་སྟོང་ཁར་
 བརྒྱ་བའི་བཤད་སྟོལ་ཞིག་ཡོད་པ་མ་ཟད། གནའ་རབས་ཤེས་ལའི་སྟེ་དངོས་
 ཚན་རིག་དང་མཚན་ཉིད་རིག་པ་མཁས་ཅན་ཨ་རི་ཁོ་ཐི་ཏི (Aristote) གྱི་
 ལོ་ཐོག་(༣༤༩ - ༣༢༣) (ཡུ་ལུ་ཁོ་ཐི་ཏི་ལོ་གྲངས་ ༥༤༥ - ༥༢༥ ༥༢༧
 - ༥༠༩) གྱིས་བཅུམས་པའི་«མི་ལྷན་གྱུ་བ་རྒྱལ་གྱི་གསར་བ» ཞེས་པའི་ནང་
 རྟོང་ཁམས་ནི་ལྷན་པའི་སྟོང་གི་གལ་ཆེ་བའི་དབང་ཉིན་ཡིན་པ་དང་། འགྲལ་
 སྟོང་གི་ཆེས་ཐོག་མ། མཐུག་སྟངས་ཀྱི་ཆེས་རྗེས་མ་ཡིན་པར་བཤད་པ་དང་མཐུན་
 ཡོད་པ་རེད། རྒྱ་ནག་གནའ་རབས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་རིག་པ་སེམས་ཁམས་ཀྱི་
 དབང་ཉིན་སྟངས་པ་ཡིན་པའི་བཤད་རྒྱལ་འཛམ་གླིང་ཐོག་བྱུང་སྤྱོད་ཤོས་སུ་ཡིན་
 སྟེ། དེང་སང་འཛམ་གླིང་ཐོག་མཁས་པ་མང་པོའི་གསུང་རྒྱན་ལ། ཤེས་པ་ན་
 ཡོད་དབང་ཅའི་གཤག་ལས་རིག་པ་མཁས་ཅན་ཁ་ཏིར་གྱིས་(དུས་རབས་ནི་བྱ་
 པའི་འཁོར་བྱུང་) གཞི་ནས་སྟངས་པ་ནི་དབང་ཅའི་སྤྲ་བྱུང་མང་པོ་ལས་གྱུ་བ་རྒྱལ་
 ཤེས་རྟོགས་བྱུང་ཞེས་གསུང་སྟོལ་ཡོད། ངས་བསམ་པར་སེམས་ཁམས་ཀྱི་སྟངས་
 པར་གནས་ཡོད་པའི་བཤད་སྟོལ་སྤྱོད་ཤོས་ནི་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྟོང་ཉེ་བཅུ་གྱི་སྟེ་སྟངས་
 གཡུ་ཐོག་ཡོན་ཏན་མགོན་པོས་(༡༤༥ -) མཛད་པའི་«སྟན་གྱི་རྒྱུད་བཞི»
 ལས་གསལ་བར་གསུངས་པ་དང་། རང་རྒྱལ་མིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱབས་ཆེན་
 གསེ་བ་རིག་པ་མཁས་ཅན་ཡི་ཕྱི་ཀོན་(李时珍)(༡༥༡༥ - ༡༥༨༣) གྱིས་
 གྲུང་སྟངས་པ་ཉིད་དབང་ཅའི་འདུས་ས་དང་སེམས་ཁམས་ལ་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་
 དངོས་སུ་མཁྱེན་རྟོགས་བྱུང་ཡོད་པ་བཅས་རེད།

གསུམ། རང་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་ཚུལ་བཤད་པ།

དེར་རབས་ཚན་རིག་མཁས་དབང་རྣམས་ཀྱིས་སྒྲིབ་པ་ཁོ་ན་སེམས་
ཁམས་ཀྱི་དབང་རྟེན་ཡིན་པར་བཞེད་པ་གཅིག་མཐུན་དུ་ཡོད་ཀྱང་། དེ་ལྟར་
ཡིན་ན་མི་རྣམས་ཤི་བའི་ཆོ་ལུས་ཀྱི་རྟོན་བསྐྱུས་པའི་ཐ་མའི་འདུས་ས་དེ་སྒྲིབ་
པར་འདུས་དགོས་པ་ཆགས་སྐྱེ་རྒྱུ་རེད།

(༡) ལུས་ཀྱི་ཚོར་བ་སྐྱེ་བ་ལ་གཤམ་གསལ་དོན་ཚན་གསུམ་གྱི་ཐད་
ནས་ནད་པའི་སྒྲིབ་ཁམས་འགྲལ་བསྐྱོད་སྐྱབ་ལྟ་ལྟ་ཡིན་མིན་དེ་ལེགས་འཕྲུབ་
ཡོང་མིན་གྱི་འགག་རྩ་ཡིན་པ། རྟོན་དང་དབྱགས་གཉིས་མེད་ན་སྐྱེ་ཐབས་མེད་
ཅིང་། མི་རྣམས་ཤི་བའི་སྐབས་ལུས་ཀྱི་རྟོན་སྒྲིབ་དུ་ཡོད་པའི་རྟོན་ཆར་མ་
བསྐྱུས་ཆར་བའི་རྒྱུ་ཡང་ད་དུང་སྒྲིབ་ཁའི་ཐད་ལ་རྟོན་མ་བསྐྱུས་པར་བཤད་
པའི་བར་དུས་ཚོད་གང་འཆམས་ཡོད་པ་དེར་བཟླས་ན། ལུས་ཀྱི་རྟོན་བསྐྱུས་
པའི་ཐ་མའི་འདུས་ས་ནི་སྒྲིབ་ཁར་གནས་ཡོད་པ་མཐོང་བྱུང་། དེའི་ཐོག་ནས་
སེམས་ཁམས་ཀྱི་དབང་རྟེན་དེ་སྒྲིབ་ཁར་གནས་ཡོད་མེད་ད་དུང་འཆི་ཉགས་
བྱུང་ཉི་ཉེན་མོ་དེ་རང་ལ་ཤི་སྐྱུར་ཐག་ཚོད་པའི་མིའི་སེམས་ཁམས་དང་། རྟོན་
དབྱགས་བཅས་བསྐྱུས་པའི་གོ་རིམ་དེ་རང་གི་ཐོག་དེར་རབས་ཀྱི་འཕྲུལ་ཆས་
སྐྱུང་ནས་སྒྲིབ་ཁམས་ལ་བཟག་དབྱུང་བྱས་ན་སེམས་ཁམས་ཀྱི་དབང་རྟེན་སྒྲིབ་
ཁར་གནས་པའི་ལྟ་ཚུལ་དེ་ཡང་དག་པ་ཡིན་མེད་གོ་མ་གང་མདུན་སྐྱོས་ཀྱིས་
གསལ་བཤད་བྱེད་བྱུང་།

(༢) ཁྱུང་གོའི་གསོ་བ་རིག་པའི་ཐོག་སྒྲིབ་སྐྱབ་ལེད་སྐྱོད་བྱེད་མ་དགོས་
པར་དེའི་ཆབ་དྲུག་མེར་ཁབ་རྒྱབ་པར་བརྟེན་ནས་ནད་པའི་ཚོར་བ་སྐྱེད་ཐབས་
བྱེད་པའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་ར་སྒྲོན།

དུས་རབས་བཅུ་དྲུག་པའི་དུས་སྐྱེད་དུ། ཡོ་རོབ་སྤྱི་དང་ཨ་མེ་རི་གའི་
སྤྱི་ཁོའི་དུས་རབས་གསུམ་པའི་ནང་རང་རྒྱལ་ཉན་ཤར་མའི་རྒྱལ་རབས་
ཀྱི་སྐོན་པ་ཉེ་མོ་ལྷུ་ཟེར་བ་དེས་སྤྱི་དྲུག་བཅུ་དྲུག་པའི་ཐབས་ཤེས་ལ་བརྟེན་ནས་

གཤག་བཙས་བྱ་བ་ལས་གསར་གཏོད་བྱས་ཡོད་ཅིང་། སྤུས་རབས་བཅུ་དགུ་
པའི་དབྱིལ་ལ་(༡༥༧) རྩེ་ཡོ་རོབ་སྤྱིར་དང་ཨ་མེ་རི་ཀའི་སྤྱན་པས་སྤྱིར་
སྤྱན་གསར་གཏོད་བྱས་པ་ནས་ད་བར་ལོ་ངོ་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་མ་
གཏོགས་མེད། སྤྱན་པ་མཁས་པ་རྣམས་ཁོ་ཁོས་གཙགས་རྒྱུ་ནས་གཤག་
བཙས་གྱི་ན་རྒྱག་འཇགས་པ་བྱེད་བཅས་ཀྱང་གསར་གཏོད་བྱས་པ་རེད།

དེ་ལ་ཁོ་གཙགས་རྒྱག་འཇགས་དང་ཁོ་གཙགས་རྒྱག་འཇོག་གཉིས་
ཡོད། དེའི་ཐད་ལ་གཤག་བཙས་བྱེད་སྐབས་ཀྱི་ན་རྒྱག་ཚོར་སྤྱད་དེ་ཁོ་གཙག་
གྱི་ཚོར་སྤྱད་དེས་ཟེལ་གྱིས་མཐུན་ནས་གཤག་བཙས་ལེགས་འགྲུབ་བྱུང་བ་རེད།
ངས་བསམས་ན་སྐབས་དེར་ནད་པའི་ཚོར་བ་དེ་ཁོ་གཙགས་བྱེད་ས་དེར་སྤྱོད་
སྐབས་གཤག་བཙས་བྱེད་སའི་གནས་དེར་ཚོར་བ་མེད་པ་ཆགས་པ་ཞིག་ཡིན་པ་
མ་ཟད། གཤག་བཙས་མ་བྱས་ཤོང་ཁོ་གཙགས་རྒྱུའི་ནས་གཤག་བཙས་མ་
གྲུབ་བར་དུ་ཁོ་རྒྱན་མ་ཆད་པར་སྤྱི་མ་དགོས་གྱི་ཡོད་ཅིང་། ལས་ཏེ་གཤག་
བཙས་མ་བྱས་ཤོང་གསར་མིག་ཐོག་ཁོ་གཙག་རྒྱུ་ནས་གཤག་བཙས་དངོས་
སྤྱེད་སྐབས་ཁོ་མ་སྤྱི་མ་པར་མཆོམས་བཞག་ན་ཚོར་སྤྱིར་གྱི་ལྷན་པ་ཉམས་
འཁྱལ་ཡོད་པ་མ་ཟད། སྤྱིར་སྤྱན་བཏང་ནས་གཤག་བཙས་བྱེད་སྐབས་ནག་
པར་ནད་པའི་སྤྱིར་འཕར་མཆོམས་ཆད་ནས་སྤྱི་མ་ལ་ཉེན་ཁ་ཡོང་གི་ཡོད་པའི་
དཔེ་མཚོན་མང་པོ་དང་། ཁོ་གཙགས་བརྒྱུ་ནས་གཤག་བཙས་བྱེད་པའི་
རིང་ནད་པའི་སྤྱིར་ཁམས་འཕར་ཚུལ་རྒྱན་ལྡན་ཡིན་པ་དེ་གཉིས་གྱི་ཐོག་ནས་
ནད་པའི་སྤྱིར་ཁམས་གྱི་འགྲུལ་སྤྱོད་རྒྱན་ལྡན་ཡིན་མིན་དེ་གཤག་བཙས་ལེགས་
འགྲུབ་ཡོང་དང་མི་ཡོང་གི་འགག་ཚར་རྒྱག་པའི་གནད་དོན་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན་
པར་གསལ་བཤད་བྱུང་བ།

(༣) རྒྱང་བསྐོམ་ནས་ལུས་པོའི་བདེ་ཐང་ལ་ལྷན་པ་ཆེན་པོ་ཐོན་པའི་
གཙོ་གནད་སྤྱིར་ཁམས་འཕར་ཆད་རྒྱན་ལྡན་ཐོག་དབུགས་འགྲོ་འོང་གི་ལྷན་
ཆད་རིང་དུ་གཏོང་བྱུང་བ་དེར་རྒྱག་ཡོད་པ། དབུགས་འགྲོ་འོང་གི་ལྷན་ཆད་

རིང་ཏུ་གཏོང་བྱུང་པའི་གནད་འགག་བྱག་ས་ནི། ལུས་ཀྱི་སྤྲོད་མཐུན་ཏུ་རྒྱ་བའི་
 རྒྱང་ནམས་སྒྲིང་ཁའི་དབུས་ཀྱི་ཙ་ནང་ཏུ་བསྐྱུས་ནས་བབྱང་བྱུང་ན་ལུས་སེམས་
 གཉིས་ཀའི་བདེ་ཐང་ལ་ཕན་ཐོགས་ཡོད་པ་དེའི་ཐོག་ནས། ལུས་སེམས་གཉིས་
 ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཡུན་རིང་ཏུ་གནས་བྱུང་པའི་འགག་ཙ་དེ་སྒྲིང་ཁའི་དབང་ཙ་ནང་
 ཏུ་རྒྱང་ཡུན་རིང་པོར་བབྱང་བྱུང་ཐིན་དང་རྒྱང་ལ་རང་དབང་ཐོབ་དང་མ་ཐོབ་
 ལ་རག་ལས་ཡོད་པ། རྒྱང་བཞེས་ནས་སྒྲིང་ཁའི་ཙ་ནང་ཏུ་རྒྱང་བབྱང་བྱུང་
 མཁན་གྱི་སེམས་ཁམས་འགྲུལ་བརྒྱུད་ལ་དེང་རབས་ཀྱི་འཕུལ་ཆས་ལེད་སྤྱད་
 བྱས་བརྟག་དབུད་བྱས་ན་ར་སྤོད་བྱུང་གི་རེད་བསམས།